Международна академия
по българознание, иновации и култура

Сергей Иванов

Праистория и история на древните българи

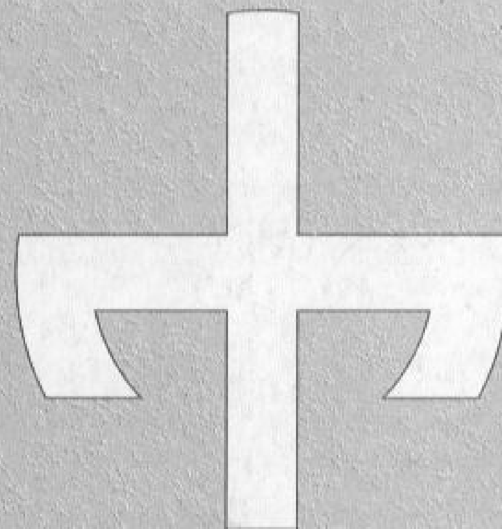

Сергей Иванов

Праистория и история на древните българи

ISBN - 954-91707-2-1

акад. д-р Сергей Иванов
Праистория и история на древните българи

Българска
Първо издание
Редактор акад. Владимир Цонев
Формат 60/84/16
Печатни коли 32
Предпечатна подготовка "ПАМАР"
Издава МАБИК - София

ВЪВЕДЕНИЕ

Сложен, дълъг и противоречив е историческият път на българския народ, на неговите предци и праотци, и на България.

В нашата историческа наука необосновано е заложено елементарното становище, че "дали сме хуни, кимерийци, траки или не, нас не ни влиза в работата и за това не трябва да се отделя място в историята".

Този принцип на самоподценяване и скриване от историческите факти и събития, води до самоизолация и непознаване в пълнота собствената си история и достолепие.

Всичко това беше най-сериозният стимул в работата ми, за изучаване дълбоките корени на историята ни като народ и държава, за съставяне, доколкото е възможно в настоящия етап, на хронологичен ред на събитията и явленията в зората на историята, до началото на новата ера.

На базата на достиженията на няколко науки, изследвайки историческите извори - български, арменски, еврейски, византийски, на волжките българи и други, се засили убеждението ми за неизбежен интегрален подход към анализа на непосредствените връзки на първобългарите и древните българи със съседните племена и народи. Особено внимание е отделено на тези от тях, които са от протобългарски генезис.

Първобългарите са един от най-древните народи в света, създатели на предисторическа цивилизация (Варненско - Черноморската), на градове, държавност и държави с хилядолетна история преди новата ера. Сред първите строители на селища, градове и земеделски производители, първобългарите същевременно са творци и създатели на богата материална и духовна култура. Неоценим е техният принос в общочовешката културна съкровищница.

Първобългарите - наши предци, са с действителна прародина, включваща пределите на Балканско-Черноморския (Кавказки) и Урало-Волжки региони, по произход от хуритите-худони от рода Дуло.

Родоначалници на българите са пелазгът Българ и известният в историята мизиец Зиези.

Родовият корен на предисторическите ни предци е в изначалния родов корен на човека неандерталец от Арктика на север - кимерийци и от далечна Лемурия на юг - етиопо-кушити (пелеги и аги), известни по-късно като кари и пелазги.

През годините, вековете и хилядолетията различни части на единната общобългарска общност на хора с единен родов ко-

рен се групирала в различни групи с наименования на водещите родове и племена.

В различни епохи и времена от човешкото развитие, в зависимост от местоживеенето, природните, обществено - икономическите, културните и други условия различните български родове, племена, а по-късно общини, родово-племенни съюзи, градове-държави и държави са влизали в различни общобългарски общности и са живели в различни Отечества, но винаги са били с една и съща Майка Родина (с различни наименование и материална култура, но винаги с единна кръвно-родствена връзка и духовна култура). В стремежа към по-нататъшно развитие и духовно израстване често се изправят едни срещу други, включително и на бойното поле, родове, племена, групи и други древнобългарски образувания. Въпреки че в някои случаи е имало големи загуби и разрушения, никога в резултат на противопоставянето между древните и антични българи достигнатата материална и духовна култура, и кръвната родствена връзка не са унищожавани, нито за миг не е изчезвала паметта за единния древнобългарски корен.

Нима могат да бъдат оставени в забрава изначалните родово-племенни единни общности, държавните образувания на нашите предци Шам (Шамбала) и Самар (Шумерстан) в Близкия изток, Балхика в Такламакан, Идел в Урал, Балх (Бактрия) в Азия, Митани, Урарту, държавите на Худон на Балканския полуостров, на Заир и Ургури край Волга, и на Тимоти в Манджурия, Великата Хунорска империя на север от Китай, Варненската мизийска и тракийска цивилизации и други осеяни с неувяхваща слава техни държавни образования.

Високоиздигнатите, според определенията на чуждестранните автори, древни българи, в зависимост от обективните природни и исторически условия през различни периоди от своето развитие, се разселват, владеят и изграждат градове, държави и империи на огромни територии в Мала Азия, Близкия Изток - главно в Шумер, други азиатски региони и Европа.

Древнобългарският календар и писменост са в основата на писмеността и културата на редица племена, народи и народности по света.

Българите произлизат от Балканите, разселват се и живеят в различни Отечества, но се завръщат отново в прародината си към своя корен - една обективна истина, която следва да се знае и помни от поколенията.

Особено героичен и достолепен е животът и историческият път на развитие на древните българи в Азия, както и хилядолетният път и високите достижения на материалната и духовна култура на древните българи до новата ера.

Две крупни исторически епохи с високи материални и културни достижения на нашите предци и прадеди са белязали цялото историческо развитие на Евразия (17000 г. пр.н.е. - 10300 г. пр.н.е. и 10300 г. пр.н.е - средата на I хил. н.е.).

Три империи на рода Дуло край Китайската стена, Балх (Бактрия), Вавилон, Тюркски и Хазарски каганати - управлявани от рода на Асеневци, Авитохолова и на Ирник България, Стара Велика България на Кубрат, Великата Волжка България, Дунавска България - имена зенити в човешката история, те са имена светини, създадени и завещани ни от нашите предци и деди.

Дълбок до земи поклон пред тяхната памет, достолепие, епохално историческо дело и принос в общочовешката история, култура и цивилизация!

ОТ ЗАРОДИША ДО ХРАМА НА ИСТОРИЯТА

В ЗАРОДИША НА ПЛАНЕТАРНАТА, ОБЩОЧОВЕШКА И ДРЕВНОБЪЛГАРСКА ИСТОРИЯ

Праисторията на древните българи и историята на българите, България и българския род в неразривна връзка с историята на общочовешкия род.

Степента на изучаване древността на природата и общочовешката история определя степента на изучаване и натрупване на знания за началото на човешкия род и неговото развитие в зависимост и във взаимодействие с природните условия. Векове наред се е формирало познанието за обкръжаващия ни свят.

Според съвременната наука възрастта на Земята от началото на нейното образуване е около 5 милиарда години, а на земната кора около 4 милиарда години. Заедно с еволюционните процеси Земята е преживяла и процеси от катастрофален характер под въздействие на космически или стаени в самата нея сили.

В определен момент от еволюцията на Земята като планета се появява и животът на нея. Според науката най-нисшите организми се появяват през докамбрийската (прастара) ера преди 2000-1500 млн. г., а в юрския период преди 55 млн. г. от мезозойската (средна) ера от развитието на земната кора се появяват гигантски тревопасни животни. В триасовия период от същата ера преди 45-40 млн. г. се появяват млекопитаещите животни, а в неогена преди 24 млн. г. от неозойската (нова) ера се появява човекоподобната маймуна. Преди 1-2 млн. г. през кватернера - последния период от неозойската ера, се появява човекът, наричащ се антропогенен.

Геологическата относителна хронология дели миналото развитие на земята на четири ери: начална, стара, средна и нова.

Археологически разкопки от преди няколко години говорят, че най-ранният "човекоподобен" вид е бил изправен примат с голям мозък, който по онова време си е намирал храна в африканската савана. Четиристотин хиляди години по-късно човекоподобните същества започват да мигрират навън от Африка, а през следващите един милион и двеста и петдесет хиляди години се разпространяват по цялото източно полукълбо. През този период се научават да ползват огъня и да общуват помежду си с говорима реч. Следват ги неандерталският човек, а преди около 60 хиляди години - хора с анатомия напълно сходна с тази на сегашните.

Днес знаем твърде малко за дейността на **Хомо хабилис**. Освен способността на тези същества да изработват оръдия на труда, Хомо хабилис вероятно е бил по-нисък от своя наследник **Хомо еректус** (изправен човек), а освен това, вместимостта на черепа му е с 40% по-малка.

Появата на изправения човек в Африка преди повече от един милион и седемстотин хиляди години се отличава и с изменения във формата на мозъка в посока към съвременния човек.

Интелигентността на Хомо еректус му дава възможност да мигрира от Африка към Европа и Източна Азия преди около един милион години. Най-важното изобретение на този човешки вид била речта и ползването на огъня, преди около четиристотин хиляди години.

Преди сто хиляди години Хомо еректус еволюира в **Хомо сапиенс**, а преди около шестдесет хиляди години в **неандерталски човек**. Само за няколко хиляди години неандерталският човек еволюира в съвременен човек.

В историята на нашата планета е имало гигантски катастрофи, които са влияели непосредствено и върху развитието на животинските видове и човека. Най-често тези катастрофи са свързани с ледниците и предизвикани наводнения, сблъсък с космически тела, земетресения, урагани, вулкани, цунами, лавини, мълнии, пожари.

Нарушаването на радиационния баланс на Земята поради "непрозрачността на атмосферата" при замърсяване, особено при вулканична дейност или дейността на човека с антиекологичен характер, водят до понижаване на температурата и силно заледяване на водните басейни.

Всички големи заледявания на Земята са съвпадали по време с най-активното планинообразуване, т.е. през епохите, когато релефът на земната повърхност е най-контрастен. Тогава площта на Световния океан силно е намалявала, в резултат на което се достигало да резки промени в климата.

Образуването на ледниците, а по-късно тяхното размразяване е в резултат на обратни процеси в природната среда, водещи до противоположни промени в климата, големи потопи и трайно унищожаване на достиженията на човешката дейност.

На Земята, в резултат на еволюционното си развитие, се появява нашият собствен вид - съвременният човек (Хомо сапиенс) - разумен човек. Използвайки високоразвитата си интуиция в своя мозък, той не само се запазил по вид, но и постигнал високи достижения, когато природните условия позволявали това.

В човешката памет е запазен и до днес споменът чрез предания, писмени, археологически и други знаци, символи и други културно-исторически паметници за древни крупни континенти, острови, империи, държави и епохи, достигнали своя зенит на разцвет и оставили своя неоценим принос за бъдещето на земните човешки жители - неандерталците и особено на кроманьонците. Лемурия, Му, Атлантида, Слънчевият остров, Асгард и Хиперборея, Етиопия и Кимерия са имена-легенди, дълбоко врязали се с исторически принос за развитието на човешкия род в неговата памет и понататъшната му дейност и развитие.

Преди около 200 млн. години, когато суперконтинента Пангея обхващал цялата земна суша, от горещите недра на Земята започнали да се издигат нагоре Лемурия, Слънчевият остров и Асгард - една непрекъсната верига, обхващаща по-голямата част от територията на огромните Тихи, Индийски и Атлантически океани. Тази сухоземна територия се разчупила на части. Дебелата 75 до 100 км земна кора се разпокъсала на огромни блокове, наречени тевтонски плочи, които започнали да се движат върху горещата течна магма от разтопени скали. На едни места те се раздалечили и се появили ядрата на бъдещите континенти и острови, включително и потъналите по-късно такива, които не съществуват днес.

Когато в Северноамериканската и Южноамериканска плоча, а така също и на други места по дълбоките пукнатини между тях, бликнала гореща лава, тя бързо заствивала под водата и образувала здрави вулканични скали. Новата суша и Азорското плато представлявали главната територия на Атлантида, Лемурия и бъдещия Слънчев остров в най-дълбока древност.

Днес континентите от двете страни на Атлантически океан продължават да се раздалечават. Геоложките проучвания показват, че различните плочи са били части от един и същ древен континент.

По време на стоте или повече хиляди години, когато хората обитавали тези части от земната суша, обитаемото пространство варирало по големина. Раздалечаването на гигантските тектонични плочи дава възможност огнетечната маса да се издига към повърхността и превръща зоната на Атлантическия хребет, Лемурийската територия и територията на Слънчевия остров в места с най-силна вулканическа и земетръсна дейност на Земята.

Изключително ценни за науката са данните от 1868 г. на индийският изследовател полковник Джеймс Чърчуорд на базата на стародавни текстове, показващи континент в Тихия океан наречен Му. На този континент са живели древните жители, заселили се по-късно в Азия, Мала Азия, Южна Европа и Северна Африка.

От около 200 млн. години пр.н.е. континентите се намират в общи линии на едни и същи географски ширини, но са настъпили разместванмя на земните пластове. Единственият тогава континент Пангея през периода Юра (200 млн. г. пр. н. е.) се разделя на два суперконтинента Лавразия и Гондвана. В най-дълбока древност Атлантида е била част от Лавразия, а Му от Гондвана. Покъсно през периода Креда (150-65 млн. г. пр. н. е.) се забелязва понататъшно разместване на земните пластове, и оформяне на отделни континенти - като бъдещите Лемурия и Австралия, преминават през континентите Му, Слънчев остров и Атлантида, за да се достигне до сегашното разположение на континентите. Счита се, че падането на космическо тяло предизвиква придвижването на Австралия, намираща се южно от Лемурия на североизток, при което се оформя и нов океан - Тихият океан. За това говорят фактите от изследването на морското дъно, които сочат, че западната част на този океан се е създала около 180 млн. г. пр. н. е., а Югоизточна преди не повече от 60 млн. г. пр. н. е. и прилича на потънала суша. За местоположението на Му трябва да се отчита и отдалечаването на континентите.

Като част от древна Лемурия могат да се считат днешните островни части на Югоизточна Азия и Полинезия. Съвременните проучвания на дъното на Индийския океан показват, че гранитните масиви на Източна Африка, Арабия и Индустан са били едно цяло. Лемурия е бил суперконтинент, обхващащ големите днес водни площи на Индийския океан от Африканския бряг край Сомалия и преобладаващата част от Тихия океан, ограничаваща се от днешните Берингово море край Камчатка, Хаваите, Великденския остров Пасха, Нова Зеландия и Австралия. **Върху тази Земя са корените на човешката цивилизация.**

Тук е коренът както на общочовешкия род, така също и коренът на нашите най-ранни предци известни като етиопи почтени, кушити, лелеги, кари, мурдаси и кимерийци, арии и аси. Тук, край бреговете на Северна Индия и Африка, на Слънчевия остров и на Север са корените и на съвременните хора кроманьонците - синди ари и синди мурдаси.

В малко по-късни времена, след Катастрофата (11650-11542 г. пр.н.е.), ще ги видим разселени по цялото земно кълбо. Те живеят не само на юг под името на рода Имен, включително на Балканския полуостров, но и в северната си прародина - Арктика.

Започва гигантската битка между най-древните човешки цивилизации - Атлантида и Хиперборея - достойни наследни-

ци на тяхната протоцивилизация Лемурия. Ето тук се крие и голямата загадка за произхода и на изначалните български племена и родове, намиращи се по-късно от двете страни на земното кълбо - на север и на юг.

Катастрофата и потъването на легендарната Лемурия, от която остава по-малко парче - Му, както и Слънчевият остров, стават първопричина за преселението на **най-ранните предци на българите, носещи същевременно имената на Синд /Индия/ (аси, кимври, лелеги, кари, именци, етиопи, кушити) на север, в Близкия изток, Мала Азия и Балканския полуостров, а малко по-късно и по цялото протежение на Кавказките планини и Урал**.

През различни периоди от човешкото развитие те, както и другите първи човешки индивиди, приемат различни имена, но запазват първоначалния си единен родов корен с два клона, произлизащ от изначалната човешка цивилизация Лемурийската - достигнала върховни достижения в своето развитие, някои от които необясними и за днешното човечество. Същите възход, гибел и забрава ще последват и следващите високоразвити проточовешки цивилизации - Озирианската, Рама, Атлантическата и Хиперборейската, с които, за наше щастие, са свързани и делата и съдбите на нашите предци. За съществуването на тези човешки протоцивилизации днес съдим преди всичко от древните митове и легенди, но все повече и на непрекъснато намиращи се конкретни археологически, антропологически и друг вид исторически доказателства, включително и писмени такива.

Най-ранни исторически сведения сочат началото на българския родов корен от племената Имен и Синд. Не случайно Имен означава "първи".

В хронологическата последователност на човешката история появата и развитието на "първите" представители на общобългарския родов корен се подрежда в редиците на началните известни на човека данни за първите кроманьонци.

Невероятните научни постижения на древните хора са доказателство, че историята на човешкия род, достигала даже и в по-напреднал стадий от степента на развитието на съвременното общество, е исторически факт, съществувал хилядолетия преди Новата ера, което нито е необходимо, нито е възможно да се отрече и да не се впише в историческите анали на човешката памет и култура. Те са и най-голямото историческо доказателство за дълбокото несъвършенство на една от най-известните съвременни книги на човечеството Библията, очертаваща възникването и развитието на човешкото общество, в съответствие с изискванията и интересите на религиозните представи на хората и преди всичко на религиозните представители на обществото. Тя отразява недостатъчните познания за Ной и отрязъка от времето, отразени в нея с хилядолетия човешки култури и цивилизации.

За съвременното човечество, включително и за съвременните българи, е особено важно по най-краткия път, осъзнавайки и опирайки се на този достоверен факт, да признае развитието на предшестващите човешки цивилизации, техните култури, научно-технически и други достижения, с което да разшири хоризонта на своето познание и историческата си памет до зората на възникването си като индивиди - кроманьонци, т.е. до действителното начало на човешкия род. **Всеки род, племе, народ, нация са възникнали и следва да намерят във времето точното си място в общия процес на историческото развитие на човечеството**.

Всеобхватността на вселената и дълбоките в продължение на милиони години исторически процеси, развиващи се в нея, включително и на планетата Земя, са несъизмерими с възможността на разума на съвременния човек да ги обхване, изучи и ги подреди в стройна хронология на събитията и явленията. Човекът има познания, включващи и тези останали и предадени му по наследство, не по-далеч във времето от появяването му на историческата сцена - 55 хил. г. пр. н. е. Сведенията и познанията за способностите, дейностите и достиженията, дори и на този човешки вид - кроманьонеца, за целия период от произхода му са доста оскъдни и непълни. А всяка част от земното кълбо и населяващите я човешки индивиди имат своя определена историческа съдба и развитие през хилядолетното си съществуване.

Дълбоки и изпълнени с тайни са загадките за постигнатото от човешката дейност в строителството, материалната и духовна култура на човешките цивилизации от древността до днес. Не докрай изяснени са и географските изменения, и дълбоки преобразования в резултат на изменящите се природни условия, включително и под въздействието, и с участието на човека на планетата Земя.

Въпреки всичко това обаче, някои от събитията и явленията са доказани и познанията за тях непрекъснато се доразвиват и усъвършенстват, което създава реални предпоставки за разширяване и дообогатяване хоризонта на общочовешката история, за щастие на съвременните българи и на легендарните ни предци - едни от най-древните представители на общочовешкия род.

Сигурни и трудно оспорими доказателства ни препращат в средния етап на далечната историческа епоха на развитието на

кроманьонеца по нашите земи - 35-40 хил. г. пр. н. е. За този период са и първите писмени, исторически доказателства за племената имен, синди-ари и аси, а така също и за кимерийците.

Тридесет и седем хиляди години преди новата ера в Европа настъпва междинно (интерстадиално) затопляне на климата, в рамките на последното и най-значително оледяване, означено с названието Вюрм, а тридесет и пет хиляди години пр.н.е. много постуден период, когато Хомо сапиенс се превръща в доминиращ фактор на планетата. Въпреки това, неандерталците оцеляват и продължават успешно своя исторически ход на развитие.

Едно от първите неща, които са направили съвременните хора, това са знаменитите пещерни стенописи, датиращи от периода между 30 и 12 хил. г. пр.н.е. В повече от 200 пещери, открити до сега (най-известните, от които са Ласко в Южна Франция и Алтемира в Испания) са изобразени великолепни ловни животни и сцени от лова. Това може да се направи само от специалисти, боравили със смесването на земни пигменти с мазнини (както при по-късното производство на темперните бои) и използването на кора и папратови листа за четки.

Занаятчиите в тези общества по същото време развиват изключително майсторство в изработката на инструменти не само от камък, но и от рога и слонова кост. В този период хората са се прехранвали главно от лов и риболов. Купчините овъглени кости, намирани редовно при археологически разкопки показват, че за общи угощения са били убивани големи количества дивеч, и че тези хора са умеели не само да рисуват и ловуват, но и да общуват помежду си.

В Средиземноморска Европа и Западна Азия епохата между 35 хиляди и 12 хиляди години (т.е. 33 хил. и 10 хил. г. пр.н.е) се характеризира със средно дневни температури 16°С през лятото и -1°С през зимата. По хълмовете и долините скитали стада от студолюбиви дивечови видове, като северен елен, лос, глиган, европейски бизон, и различни видове диви кози.

В книгата "Хон китаб" на великия поет Кук Гали, извадки от която са достигнали до нас, е посочено, че северно-иранските прадеди на българите, през ледниковия период, населяват планините на Урал от преди 35 хил. г. пр.н.е. В началото тези арийци живеели в планинските пещери и се сражавали с **убирите** (човекоподобни маймуни), но при отстъпването на ледника те се заселват в равнините на Волго - Уралието.

На Атлантида са посветени над хиляда съчинения от стотици учени - историци, археолози, етнографи, зоолози, географи, астрономи. Обособен е дори отделен дял от науката - атлантология.

Източник за информация са и древните мореплавателни карти, запазени в Северна Африка и Близкия изток. На появилите се в Европа през XIII-XV в. от н. е. карти била показана Северна Европа с нейните езера и ледници преди те да са се стопили преди 10 хил.г., заедно с непознати острови сред Атлантическия океан. Натрупаните знания за Атлантида дават ценни сведения за развитието на човека по цялата земна суша.

Проточовекът хомо сапиенс живеел тясно свързан със своята околна среда в малки селища, заобиколен от дървета и градини. Той бил близко до идеалното състояние за живот - в пълна хармония между физическото и духовното в себе си.

Едгар Кейси (1877-1945 г.) - известен медиум, посветил живота си на изследване на далечното минало на атлантите, които използували силата на ума си, за да контролират телата си и да пригаждат начина си на живот в зависимост от конкретните природни условия.

Достоверни сведения за едни от най-ранните поселения на човешките индивиди - хомо сапиенс са тези за митичните лемурийци, етиопо-кушити и хиперборейци на Юг и за кимерийци, арии и аси на Северния полюс. Природните условия са определили и начина на живот на първите представители на разумния човешки род.

Условията на юг още от най -дълбока древност предизвиквали ускорено развитие и еволюция на човешкия род, до непрекъснато нарастване на неговите познания и достижения чрез научни открития и развитие на технологиите.

Около 60 хил. г. пр.н.е. се появява напълно изправеният човек с голям мозък, като резултати от стотици хиляди години на еволюционно развитие. Именно този период от развитието на човека е зенитът в зародиша на общочовешката история.

При твърде благоприятните природни условия племето на кроманьонците - силни, сръчни и разумни хора, процъфтявало и достигнало до напредък в развитието на научните познания и технологии в Лемурия, Слънчевия остров и Източна Африка, а по-късно и в Атлантида. Животът на хората се променил значително. В ежедневието им по-голямо значение се отдавало на материалните блага. Умът и съзнанието на хората все повече се насочвали към дейности за придобиването на тези блага.

Голяма природна катастрофа към 50 хил. г. пр.н.е. променила земните полюси, предизвикала земетресения, наводнения и изригване на застинали вулкани. Хиляди хора потънали от тези природни катаклизми, голяма част от сушата на Лемурия и Атлан-

тида се разпокъсала, а не малка част от нея потънала. От легендарната Лемурия се откъснали като самостоятелни островите на континенталната империя Му около днешна Япония, а така също Полинезия, Слънчевият и други острови и островни групи в Източния Тихи океан.

Отдалечилият се от Индия Слънчев остров, населен от хиперборейци, етиопи и кушити, е достигнал в непосредствена близост до континента Му. Част от етиопите - лелеги се преселили в Сибир, а по-късно близо до Урал с името кари.

Изплашените от природните бедствия хора с лодки напускали своите опустошени земи, с надежда отново да заживеят спокойно. Потомците на тези бегълци заживели щастливо на Слънчевия остров и бреговете на Африка, Индия и Япония, изтребвайки безмилостно стадата от диви животни, много голяма част от които за около хиляда години изчезнали напълно.

Част от атлантите населили южна Америка - в днешно Перу - страната източник на големи рудни запаси. Тук те научили от местното население как се добива злато и сребро. Срещнали се с преселилите се преди тях от запад от нестабилната Лемурия племена на олмите. Останалите жители на Атлантида останали в страната си в продължение на 4 хиляди години, катерейки се по планинските склонове, за да намерят сухи места за живеене. Те отново започват да живеят в пещери и земни заслони.

Такъв начин на живот били принудени да водят и живеещите на север кимерийци и аси. По късно те слизат в равнините, търсейки по-изгодни условия за живот.

Новата атлантска цивилизация се развивала в продължение на столетия и в нея все по-голямо значение придобивала науката.

През 28 хил. г. пр.н.е., предчувствайки ново бедствие, много семейства и родове бързо напуснали Атлантида. Атлантите населили земите на днешните Испания и Югозападна Франция и навлезли навътре по плодородните долини на реките. Скоро те започнали да строят жилища, а в свободното си време да рисуват живописни шедьоври по стените на пещерите. С това си изкуство те показват завидно майсторство и висока култура. Развивала се в продължение на хилядолетия Атлантида, се била превърнала в първостепенна световна сила.

Атлантида била главен съперник на Лемурия (Му), Източна Африка (Кения и Етиопия, населени от етиопи и кушити), Слънчевия остров (Хиперборея), Озириада и Рама (Синдия), където се развила древноиндийската протоцивилизация.

През 20 хил. г.пр.н. е. за период от 4100 години били

обърнати полюсите, поради което земите на Атлантида били напълно необитаеми. Окончателно потънали и голяма част от островните групи, принадлежащи към Лемурия. Превърналите се в суша части от континенталния шелф на Америка, Европа и Африка станали желано и приятно място за обитаване. Водните прегради между Атлантида и континентите станали по-тесни и по-проходими. Югозападното крайбрежие на Ирландия почти допирало Атлантида. Огромната част от дъното на днешното Карибско море и континенталният шелф край Северна Америка станали достъпни, благодарение на веригата от малки острови, служещи като мост с Атлантида.

Антилия - голямият остров в Западния Атлантик, полуостров Юкатан, който тогава от Мексико навлизал навътре в океана почти до Куба, дълга ивица суша, простираща се от Венецуела през днешните Малки Антили до Ямайка и Южна Америка, станали благоприятен пристан за подгонените поради природни катаклизми атланти.

Племето кариби от Централна Америка запазило и до днес предание за преселение на големи групи от хора, състоящи се от 7 семейства, отплавали от Атлантида през 18 хил. г. пр. н. е. и заселили Централна Америка при р. Амазонка, а по-късно навлезли навътре в континента. Тук те живеели с олмеките-лемурийци. Животът им бавно се подобрявал и към **15 хил. пр.н.е. Атлантида, макар вече и малък континент, заела отново мястото си на процъфтяваща световна сила. Непосредствен неин съперник не е нито Лемурия, нито империята Му, а хиперборейците от Слънчевия остров, съседите им от Кения и Етиопия - Източна Африка - етиопо-кушити и особено цивилизациите Рама и Озириада.**

Започнала гигантска битка на юг и на север за разпределение на пространство и за постигане на върхови научни и технически достижения. Войната между Атлантида и Рама, подпомагана от хиперборейци и етиопо-кушити (лелеги), довела до катастрофа.

Всяка световна култура има свои легенди за златни епохи преди нашата.

Исторически доказано е съществуването на високоразвити в технологично отношение древни цивилизации във времето между Космическата катастрофа (11650-11642 г. пр. н. е.) и Потопа от 9570 г. пр. н. е. По това време има наличие на агресивна експанзия на Атлантида, която води последователно войни с Озирианската цивилизация, империята Рама в Индия

и Хиперборея. Заражда се мегалитна култура. Гигантската битка между индийската империя Рама и Атлантида, описана в запазените, неунищожени и до сега индийски исторически съчинения от древността - последните исторически сведения от древните библиотеки, е битка на крупни цивилизации. Събитията в Рамаяна и Махабхарата са станали не само в Индийския субконтинент, но и в Персия и в Афганистан, което е още едно доказателство за традиционните връзки между Източното Средиземноморие, Персия и Индия.

В първа глава на Рамаяна от Валмики е записано:

"11 000 години Рама управлява Земята.
И направил празник, продължил цяла година,
именно в гората Ноимиша.
Царството му покривало цялата Земя,
то било преди една световна епоха,
много отдавна, в далечното минало.
Рама царувал от центъра на Земята
до бреговете на Четирите океана."

По нататък следва описание на въздушни битки в Древна Индия в ранната епоха преди Потопа, в условията на възникнало въздухоплаване с прочутите въздушни летателни апарати вимана. Учени от цял свят, базирайки се на откритията на застинало зелено стъкло и други доказателства, вадят заключения, че в сблъсъка на суперсилите е използвано атомно оръжие.

Нюйоркският вестник "Хералд трибюн" в броя си от 16 февруари 1947 г. пише: *"Когато в Ню Мексико избухнала първата атомна бомба, пустинният пясък се превърнал в разтопена стъклена маса със зелен цвят"*. Според списанието "Free wold" този факт дава на някои археолози нови насоки на търсене. При разкопки в долината на Ефрат те разкрили хоризонт на древна цивилизация отпреди 8000 години и още по-древен пласт от номадска култура. Под него пък лежал пласт на предшестващата ги пещерна култура. Съвсем скоро те достигнали до следващ пласт, съставен от застинало зелено стъкло.

Застиналото зелено стъкло, наличието на "разтопени" крепости в Шотландия и описанието в Махабхарата говорят за атомна катастрофа. Използваните оръжия в Атлантида *"огромни огнени топки и летящи копия, които можели да унищожат цели градове"* (описани в древноиндийските източници), говорят ясно за това. Изпратената срещу Индия добре екипирана армия, снабдена с *"невероятен арсенал от оръжия"*, имала за цел да подчини империята и да й наложи господството на Атлантида. На отправения

призив към царя - жрец на главния град на империята да предаде града, последният отговаря гордо:

"Ние индийците нямаме спор с вас от Атлантида.
Единственото, което искаме, е да ни позволите,
да спазваме собственият си начин на живот."

Нападението на атлантите над империята довело до големи техни загуби. Това ги подтикнало и те използували най-разрушителното си оръжие - вероятно атомна бомба. За тази битка в стиховете на Махабхарата е казано:

"... непознато бе това оръжие,
мълния от желязо,
гигантски пратеник на смъртта,
и превърна той в пепел целите народи на
вригините и андхаките."

В някои градове на Индия археолозите са намерили доказателства, че същите са били разрушени от ядрен взрив. **Империята Рама и нейният главен град Мохенджо Даро били разрушени и в края на X хилядолетие пр. н. е. тя престанала да съществува.**

От учението на Лемурийската задруга за предхождащата другите цивилизации - цивилизацията на Лемурия личи, че от разделилия се на две партии народ, подържащи съответно практичността и духовността, голяма част от първата група при природния катаклизъм се изнесли в Атлантида, а друга част в Индия. Те допринесли за ускореното развитие на технологиите в двете суперсили, довело впоследствие до унищожителна война между тях.

Резултат от войната е голата пустиня около Харапа и Мохенджо Даро. Малко по-късно Атлантида се опитва да завладее цивилизацията около пустинята Гоби, която до тогава е плодородна равнина. Срещу тази цивилизация на автохтонното население в Гоби атлантите използували "скално вълново оръжие".

Гигантският кратер на 400 км североизточно от гр. Бомбай - Лонор, с диаметър 2514 м, се предполага че е в резултат на използвани антични ядрени взривове. **В края на първата половина на X хилядолетие пр.н.е. Атлантида навлиза в заключителната фаза на битката си срещу Хиперборея. Хиперборея, използувайки своето геофизическо оръжие, потапя колонията си Атлантида.**

В резултат на тази битка настъпва големият катаклизъм през 9570 г. пр. н. е., при който освен Атлантида потъват и голяма част от земите, върху които се развива Озирианската цивилизация, известна като "Преддинастичен Египет" и на тяхно място възниква днешното Средиземно море. **С това се слага последователно**

край на продължилите хилядолетия Атлантическа, Озирианска, а няколко столетия по-късно и на самата Хиперборейска цивилизация. Завършва и Хиперборейската технологична епоха.

Същевременно народите от Север по време на Хайборейската епоха изминали своя дълъг и лелеян път на развитие, усъвършенстване начина си на живот и борба с природните условия.

Редица автори, като изследователят Владимир Цонев, по убедителен начин доказват, че **северните хора - кимери са сред най-древните представители на човешкия род. Те са преки наследници на бога на времето Кром**. Тези неандерталци, дошли от Лемурия заедно с присъединилите се към тях ари - наши най-древни предци, са живеели в неимоверно трудните условия на Арктогея (Северната Земя) и еволюират в кроманьонци. Кромаьонската (кимеро-хиперборейска) нордическа северозападна раса, възникнала още през палеолита, е носител на Източната палеолитна култура, разместила и разпространяла се от северозапад на югоизток заедно с полюсите в Атлантическия океан.

Последните исторически следи на древната Арктогея говорят за съществуването на огромен остров в Северно море, където бил разположен култовият център на Туат. Там е било най-северното кралство Асгард - могъща крепост, издигаща се в небето над Митгард - света на хората. В тези територии живеели северните народи - асите. Потомци на племето Туат - фризи и ингвеони са последните носители на езиците на Северната земя. През неолита хората от Туат се спускали от север в района на Ирландия и Северна Атлантида, и в региона на Северно море - Шотландия, Долен Рейн, Западна Скандинавия.

Островът в Северно море се наричал "страната на Форсети" (Палсети). Гърците го отъждествявали с Хиперборея, а жителите му като хиперборейци. Тази страна се намирала на мястото на днешната крайбрежна плитчина Дегер. Тя граничела с Кимерия и Хайборея.

В края на 12 хилядолетие пр.н.е., непосредствено след голямата космическа катастрофа, която довела до коренно изменение на природно-климатичните условия в света, **настъпва Хайборейската епоха - превес на Хиперборея над Атлантида като световна суперсила.** Атлантида става колония на Хиперборея.

Тези събития са предшествани от крупни промени в живота на северните народи. **Племената на арите и голяма част от племената на асите се заселват в планините на Урал. Друга част от тях, заедно с техните кръвни братя именци, пелеги и кари, живеят в Кавказ, Близкия Изток и на Балканите. По-късно ще настъпят крупни размествания и преселения на народите, в които тези наши предци ще играят все по-нарастваща роля.**

Арийската нордическа традиция не може да бъде нито изменена, нито допълнена в по-късните етапи на арийските миграции по планетата. Арията по своята същност се определя не толкова биологично, колкото с метафизическата си дуалистична мисия на своята вяра и традиция. Арийската вяра е съставена от синовете на Аполон. Световните хора-ангели от плът и техният расов упадък водят след себе си загуба на чистотата на арктическата религия, до забрава на ясното й като Севера съдържание.

Природните катастрофи, последица от въздействия на човека върху природата от 20-12 хил. г. пр.н.е. и особено Голямата катастрофа от 11650-11542 г. пр.н.е. довели до изчезването на Слънчевия остров и до промени в Кения, Етиопия и цяла Източна Африка, до големия разлом в Югоизток. Настъпват масови преселения на етиопо-кушити и хиперборейци, изтласкани от другите народи, включително и от атлантите. По това време те водят непосредствена битка за територии в Африка, Америка, Европа и достигат и завладяват територии около Либия и река Нил. **Под напора на други племена и народи, търсейки ново пространство, хиперборейци и етиопо-кушити достигат до крайния Север.**

Силното развитие на науката и техниката, и особено на технологиите, довеждат северните народи до високо равнище на материална и духовна култура. Най-бързо се развива Хиперборея, която става непосредствен обединител на племената в крупната Северозападна териториална Арктикогея, обхващаща Евразия. Настъпват сериозни расови трансформации, като от северните райони излизат народите на Туат. Тази протоиндоевропейска общност се разселва на югоизток и по суша, и по море, конфронтирайки се с южните атланти. Разселването на северната раса и нейното установяване на нови евроазийски територии, е съпроводено от расово смесване с всички предходни наслоения, в една или друга степен "атлантизирани" или въобще "неатлантизирани" автохтонни жители. Разсейва се окончателно единството на нордическото (западно) човечество, съхранено до последния етап от историята на племената "Туат" - хайборейците.

Територията на Евразия е населена от северни и южни народи - потомци на най-древните племена - кимерийци, атланти, етиопо-кушити и ари.

Последиците от Космическата катастрофа (11650 - 11542 г. пр.н.е) са трагични за човешкия род. Нашата планета променя своята орбита. Северното полукълбо се превръща в Южно, а последното в Северно. Джунглите се превръщат в пустини, а пустините в джунгли. Изменя се съотношението между суша и вода. Дивечът се премества в други райони, а с него и голяма част от хората. Настъпва и преселението на хората.

Но има и по-слабо засегнати райони от тази катастрофа (природното бедствие носи името си, поради мащаба на въздействието му), като например Балканският полуостров. И след катастрофата неговият климат се запазил топъл. Планинският му релеф подсигурявал необходимите за флората и фауната водни ресурси и възможност за ползване на полезните изкопаеми.

В земите на Балканския полуостров са живеели хора от дълбока древност. Историческите хроники сочат, че полуостровът е бил населен и по онова време от европеидни племена.

Преди 15 хиляди години (13 хил. пр.н.е.), още по време на ледниковия период седем арийски племена сключили съюз. Този съюз бил наречен **Идел** (от *иде* - седем и *ел* - племена), със собствена държава Идел - първата в северното полукълбо. Тя била основана от **цар Джам** от рода **Хазан**. Етноним на иделците става Булгар, което означава черноглави или вълчи хора.

Идел е държава на българите, просъществувала хилядолетия. По-късно, във II век от н.е. тя получава второто си име **Булгар**. Понякога се наричала с името на управляващата българска династия - Ман (Мун, Мен, Мой), Хищден, Кумен (Кубан), Сармат и др., но територията й неизменно се казвала Идел.

Протодържавата на конфедеративен принцип на северните протобългарски племена ***Идел*** била щастлива страна на горди, волни хора Бог-ари под синархично управление (единство на държавната и духовната власт, образци на което по-късно създават в Индия и Египет).

В XIII век от н.е. черногоровският княз и поет Владимир Святославович в поемата си "Слово о полку Игореве" сравнява българските войни с вълци. Иделските родове и техните потомци са се наричали черни или "вълчи" хора:

"... *Стрелкат се в полето,*
като сиви вълци,
чест да завоюват,
а за княза слава."

През суровата ледникова епоха арите - иделци станали не само първите металурзи на света, но и най-добрите майстори на

света на кожени изделия и особено на обувки от кожа. Те измислили сгъваемия стол, изобретили кирпича, парите (кожени парични знаци, които наричали "туран"), стремето, шашката и пушката (първоначално за мятане на камък). Широко известна е днес знаменитата башкирска пещера Шулгенташ или Коновая, която е съхранила по стените си от преди 33 хил. г. пр.н.е. рисунки на мамонти, коне и носорози. Още тогава са вярвали в бог Тангра. При слизането си от планините в Камските равнини (в периода след Космическата катастрофа) за поклонение пред бога и за погребенията на своите вождове почват да строят пирамиди с пещерни гробници и храмове в тях, както и със седем стъпала (свещената за българите цифра 7).

Всичко това станало преди Потопа от 9570 г. пр.н.е. След него, в резултат на благоприятните условия, които се създават на Балканския полуостров, живеят голям брой първобългари.

През X и XI хилядолетие пр.н.е. оцелелите от Космическата катастрофа атланти се заселват в Централна Тракия, носейки със себе си високо развита култура. Много преди Потопа пришълците се смесват с част от местното население, **създавайки по този начин протобългарския етнос.**

За най-сигурни географски райони, населени с първичното индоевропейско население, се считат териториите на днешна България, Румъния, Унгария и поречието на река Дунав до Германия.

Това ясно личи от картата на англичаните Колин Макивиди и Джон Удкок, които не изключват възможността от разсейки на индоевропейската група в околни райони на тази територия. Почти същите предели, но по езиковедски признаци посочва руският лингвист И. М. Дяконов.

В борбата през следкатастрофичната епоха са впрегнати знанията, уменията и достиженията на човешката мисъл и научното познание. Непосредствено след Космическата катастрофа е сразена империята на Ахерон - Хайборейската империя. Въдворен е нов нордически ред под непосредственото ръководство на хипербореите. Урал била разделителната линия на северната протоцивилизация, която достигнала своят зенит на развитие по време на хайборейската (хиперборейска) епоха.

Цивилизацията на хипербореите успяла да изучи и наруши последователността в кръговрата на вселенските катастрофи. За древната държава на маговете засега са достигнали само легендите.

На хипербореите станал известен законът за циклично повтарящите се земни катастрофи и фаталната роля, която играел ле-

дът, натрупан на полярните области. Целият полярен континент Арктика, който тогава не бил залят още с вода и не бил покрит с ледена шапка, бил преобразен от титаническата дейност на хипер борейците, които построили в него Вътрешно море с правилна кръгла форма, наречено въртящо се езеро. Водите на това море не познавали бурите, били постоянно въртящи се и съвпадали в центъра му точно с полюса, като гигантска падина на земната кора. Те потапяли всеки кораб, попаднал в морето.

През падината - гигантска пропаст, водите на океана минавали, като през земните недра и нагрявайки се приели топлината на земното ядро, преминават през подземните морета и пещери. От пещерите през устията на подземните реки водите излизали на повърхността на Земята.

Циркулацията на топлите течения пречела около полюса да се образуват големи количества лед. Хилядолетия Арктика властвала над древния свят под властта на полярната хиперборейска цивилизация.

Колонията на Хиперборея - Атлантида се опитала да оспори властта й и в резултат на изкуствено предизвикан Потоп през 9570 г. пр. н. е., тя потъва, а Арктика е въвлечена в предишния полярен водовъртеж. Десетки векове след това нарастващият леден щит по полюсите постепенно скрил всички свидетелства за миналото величие и на Хиперборея.

Редица сведения и свидетелства показват, че древната хиперборейска цивилизация е правела опит да контролира планетарния процес. Запазилите се карти на Меркатор, известни от средните векове, показват Арктика с правилна, кръгла форма на вътрешно море и четири мощни симетрични потока от водата на океана, насочени към полюса. На тези карти бреговата линия на континентите и островите имат същите очертания, които те са получили преди повече от 10 хиляди години.

Не по-маловажни са и доказателствата на скандинавския летопис (епос), в който се изразява теорията за повтарящите се катастрофи. В легендата за демона Лъки и вълка Фенрире, неуморният "леден часовник", водите сеещи смърт, дългите застудявания, като следствие от топенето на полярните ледове на екватора, има и много съществени доказателства за асовете, които спасили света от гибел. Асовете са хората, живеели около оста - хиперборейците.

Самият факт, че поредният апокалипсис не става в определеното време, е доказателство, че в резултат на дейността и на създадения от гения на древните хипербореи арктически регулатор и

до днес ледът все още е недостатъчен, за да предизвика поредната катастрофа.

Хипербoрейците са легендарен северен народ, носещ името си от сложни думи - "хипер" показва превишаване на нормите, т.е. достигната висока степен на развитието на човечеството, а "борей" име на крилатия бог на северния вятър и на самия северен вятър според гръцката митология. Борей е живял в Стара планина, което показва неразривната връзка между хората на севера и юга.

Съперничеството между двете най-ранни напреднали цивилизации Атлантида и Хиперборея води до сериозен сблъсък и взаимно унищожение. Малко са достигналите до наши дни историческите източници, от които да се състави пълна хронология на събитията. Благодарение на упоритото търсене на редица изследователи, вече може да се покаже приблизително разположението на народите и техните държавни и родово-племенни образувания няколко хилядолетия преди Космическата катастрофа от XII хилядолетие пр.н.е.

Картата на света от Хайборейската епоха, разработена от писателя фантаст П. Шуилър Милър и химика Джон. Д. Клари от 1936 г. на базата на публикуваните разкази за кимериеца "варварин" (т.е. непринадлежащ към хиперборейците Конан от Р. Хауърд), е достижение и принос в изучаването и предоставянето за ползуване от всички земни жители знания за историческата съдба на човечеството.

В писмото си до Милър по повод разработената карта Р. Е. Хауърд пише: "... *жителите на западните Хайборейски летящи райони са също толкова невежи по отношение на страните и народите южно и източно от тях, колкото са били хората от Средновековна Европа по отношение на Азия и Африка*". С това той ни напомня, че **във всички исторически епохи преди и след новата ера народите от отделните страни са имали ограничени познания за другите страни и народи и особено за онези от тях, които са били на по-голямо разстояние от тях**. Независимо от това, в тяхното съзнание и дейност са се налагали достиженията на най-напредналите в науката, техниката и други познания за Земята, природата и света.

В същото писмо Хауърд заявява: "... *когато някой хайбореец споменава Куш, то той има предвид не само кралството, което е едно от многото, а най-общо Черното крайбрежие ... По същия начин той е склонен да нарече всеки чернокож кушит, без значение дали това е Кешан, Дарфар, Пунг или действително жител на Куш. Това е естествено, понеже кушитите са първите черно-*

кожи, с които хайборейците, пирати от архипелага Бараха, са влезли в контакт, разменяйки стоки или извършвайки нападения".

Ясно ни е показана взаимовръзката между народите от Севера и Юга, техният взаимообмен и противоречивост в развитието, в зависимост от природно историческите условия.

Клон на кушитите - агите, бъдещите критяни, са наши далечни предци. Още по-убедително в писмото на великия писател и изследовател е очертана ролята на най-древните "варвари" в човешката история - кимерийците, дали съществен принос в развитието на човечеството преди и особено по време на Хайборейската епоха. За главния герой на народа на Кимерия, бъдещ крал на Аквилония по времето, когато Хайборей-ската цивилизация достига своя величествен връх, Хауърд сочи, че макар и да е чист кимериец, **все пак той е със смесена кръв**: "*Дядо му, който е бил член на племе от Юга, е избягал от племето си заради кръвна вражда и след дълги скитания, накрая намерил убежище при народите на Севера. През младежките си години, преди да избяга, той взел участие в много нападения над Хайборейските кралства и може би именно разказите му за тези така жестоки страни са породили у малкия Конан желание да ги види.*"

Многозначителен е Хауърд в писмото си до Лъвкрафт:

"*Във вените на Конан тече кръвта на древните атланти, погълнати от моретата хиляди години преди неговото време.*"

Оцелели са полулегендарни истории от времето на най-древните цивилизации Хайборея и Атлантида - преки наследници на изначалната човешка цивилизация - Лемурийската. В "Немедийските хроники", в раздела за Конан се казва:

"*Знай, о принце, че през годините от времето, когато океаните погълнаха Атлантида с блестящите ѝ градове и времето на възвисяване на синовете на Ариес има епоха, която е трудно да си въобразиш, епоха на сияйни кралства, пръснати по света като синя мантия под звездите - Немедия, Офир, Бритуния, Хиперборея, Замора - с нейните тъмнокоси жени и кули, забулени под паяжината мистерия, Зингора - с нейното рицарство, Котх, който граничи с пасторалните земи на Шем, Стигия - чиито гробници бяха охранявани от сенки, Хиркания, чиито ездачи били облечени в стомана, коприна и злато. Но най-гордото кралство било Аквилония, върховен властелин на мечтания Запад.*"

Величавите саги за Хайборейската епоха дават вярна историческа преценка за онези далечни времена. Както сочат изследователите им, те се потвърждават и от археологическите находки на полуостров Ямал и други географски места от Севера.

Няма, не може и никога няма да има по-голямо основание за нашата национална гордост и достолепие от факта, че изначалният ни родов корен, съхранен през хилядолетията, е в основата на общочовешкия род и на най-древните човешки цивилизации, появили се на Земята. Той е в основата на северната и южната - кимерийска и етиопо-кушитска (лелего-карийска) раси, родове, племена и народи - не само достойни участници, но и с определени исторически принос за развитието на легендарните лемурийска, озирианска, древноиндийска, Рама, атлантическа, хайборейска (хиперборейска) епохи и цивилизации.

Нашият родов корен води началото си непосредствено от изначалния човешки род и не е претопен и изчезнал, а съхранен, макар и видоизменен през десетките хилядолетия от съществуването на човечеството. Колко днешни народи по света могат да се похвалят с това?

Българите - днешни граждани на света, са потомци и наследници на величавите ни предци от епохата на първите земни жители. Историята и историческите паметници ни дават безспорни доказателства за това, които сме длъжни да съхраним и предоставим на бъдните български поколения. За гръцкия свят Борей (Север) обхваща Балканите, Карпатите и Апенинския полуостров. Земите зад тези планини се наричат не борейски, а хиперборейски.

Северна Евразия в голямата си част се заема от Русия, която се явява Хиперборея в преносен смисъл. Ето защо страната, от която са дошли предците на основателите на южноевразийската цивилизация, има стратегическо място и значение и за съвременното човечество. В момента Евразия се дели на Запад и Изток. Западът заедно със Средиземноморския ареал се обособява като самостоятелна географска система със своя Хиперборея (германските земи), свой Юг - Северна Африка, свой Изток (Невалт) и свой далечен Запад - Ирландия, Англия, Америка.

Втората част, чийто център първоначално е Византия (Източната Римска империя), а после Русия, има съвършено друга структура. Хиперборея се явява именно Северна Евразия - Москва, на изток - Тихоокеанския ареал - Китай и Индокитай, на Юг - всички земи от Алтай до Кавказ и Манджурия и на Запад цялото пространство на католическия свят, Средиземноморието и Магреб.

Кроманьонците - носители на Магдалинската култура - това са атлантите на Платон, мореплаватели и земеделци, колонизатори на Западна Европа, Северна Африка, Арабия, Южна Индия, та чак до Океания, където племената знаят местните аборигени - маори, на-

ричащи себе си арии. Тези арии за разлика от туземците от негроидно-монголоиден тип имат всички черти на човека кроманьонец.

Праисторическите атланти и хипербореи, арии, аси и кимерийци били носители на древна култура и линейно (йероглифно) писмо, натуралистическото развитие на които се основава по-късно египетската, асирийска и китайска писмености.

В резултат на разпадането на расите се появяват етносите. С големите преселения на племена и народи настъпва времето на постоянните смешения. Съвременните "бели" етноси могат да бъдат безкрайно далече от бялата раса - нордическата. Някои "черни" (жълтите самураи) или "червените" индианци подобно на маорите (жълтите самураи) или "червените" индианци понякога са по "бели" и по-северни от северно европейските жители. Още повече, че Евразия е континент абсолютно чужд на бялата раса, на който тя е била принудена да се пресели поради загиването на Арктическата и Атлантическата й прародина.

Арктика е протородината на най-древните ни предци кимерийците - мизи и сапеи. Днешните територии на Етиопия и Кения, и териториите на част от Лемурия, съвременна Индия и Китай са протородината на етиопите и кушитите. По-нататък наши отечества стават Волго-Уралието и Кавказ (Балканите и Близкият изток) и далечна Манджурия, Сибир и Тибет.

Пряко свързани с цялостното развитие на българската история и общност са неразгаданите и досега докрай тайни и загадки на легендарната Шам (Шамбала) - обиталище и световно културно-историческо средище на предците, на българите-прототраки (лелеги, кари).

Рьорих и мадам Блаватска описват Шамбала като страна с пустинни места, каменисти, посипани с пясък, със странни признаци на живот, включително и с непознати летящи обекти, и три бели стълба, определящи границите й. Митичен характер има и езерото Лобнор, следи от което се намират на 200 км от днешното му местоположение, както и някои други забележителности. Наричат езерото люлеещо, а захранващата го река обслужваща.

Тибет е много стара земя, която не е била дъно на море и е гарантирала последователност в развитието на цивилизацията и съхраняването на древна култура. Според известния английски изследовател Артур Мейчен Тибет е "*тайнство, което съществува около нас, тайнство за доброто и злото, което протича в нашия живот и което ние подозираме, тайнство, криещо се в пещерите и мъглите на обитаемия град*". В книгата си "Третото око" Лобсант Райка, спуснал се в три светилища на Ласха, където търси тайните на Тибет, съобщава: "*Аз видях три саркофага от черен камък, украсени с гравюри и надписи. Те не бяха покрити и когато ги погледнах, ми секна дъхът.*"

В саркофазите лежали мумии на хора с гигантски ръст и необикновени черти на лицата, както и древна карта на разположението на звездите.

Такива карти са известни и на учените. Карта, отнасяща се към доисторическото време, е намерена наскоро в подножието на Хималаите. Според астролозите върху нея са отбелязани наблюдения, направени преди 30 хиляди години.

В тибетските хроники има хиляди книги, в които са описани медицински знания, надхвърлящи днешните. Не всичко от тях на този етап е достъпно за учените, т.е. не може да се разчете.

В развалините на древния град Хора Хото от XII в. е открита библиотека с 2000 книги и над 300 образци на древна живопис, книги от ленено платно и комплект книгопечатница. Всичко това говори за висока култура.

В легендарната Шамбала, според нейните изследователи и защитници, е създаден своеобразен "град на науките", в който се трудят велики умове на човечеството, съхранили древните знания на първите човешки цивилизации от Лемурия, Озирия, Рама, Атлантида и Хайборея. Там има огромни библиотеки в пещери дълбоко под земята, за да се запази културната съкровищница не само от грабители, но и от всякакви природни катастрофи.

Няма съмнение, че в **Шамбала са съхранени и познанията и достиженията на нашите предци и особено на древните траки.**

Потъналата почти изцяло през 9570 г. пр.н.е. Атлантида отпраща своите жители към Европа - Южна Франция и Северна Испания, където техните потомци баските живеят и до днес. Друга част от тях се насочват към Близкия изток, където пристигналите кораби с бежанци донесли със себе си научни познания, за които често се споменава в този район на света. По време на Потопа през 5600 г. пр.н.е. в Черно море преобладаващата част от останалите жители на Атлантида потъват окончателно в океана.

Най-известните бежанци от Атлантида са описани в Библията - семейството на Ной и животните, пътуващи с неговия кораб. Просвещението, което донесъл Ной в Близкия изток - свещени книги за медицина и други науки, е систематизирано чрез много легенди.

Преселението на атланти в района на Египет ставало масово и нееднократно. В състава на тези бежанци са били и кимерийци, живеещи по това време непосредствено до и в територията на Атлантида, заедно със своите южни братя лелегите. Тази стабилна земя висукообразованите жреци избрали не

случайно. **На местата с най-голямо енергийно излъчвана край днешна Гиза в Египет кимерийците построили монументални храмове и гигантски пирамиди, в които пренесли копия от свещени за атлантите книги. Според Херодот тези знания били пренесени в Египет преди 14 хиляди години.**

След Египет най-голямо преселение на предци на днешните българи от Атлантида е извършено към Британските острови. Няколко столетия след немедианците и формориaнците от претърпялата крах Атлантида и поради влошените условия на живот в Асгард, Хайборея и преди всичко от древна Кимерия дошли фирболгите; и туатайците, в чието лице може да се разпознаят предците на самите кимерийци.

Според Живко Миланов, автор на книгата "Загадката Атлантида": "... *Фирболгите били по-ниски, със здраво телосложение, добри строители, миньори и бойци, които воювали със своите широки остри брадви. Фирболгите били известни с техните хумор и хитрости. На Британските острови ги помнели със способностите им с невидими сили да преместват големи земни маси и да изграждат изкуствени храмове всяка година в определено време за празненства* ..."

Част от тези възвишения (храмове) били строени във формата на змия. За своите свещени ритуали на слънчевата магия фирболгите издигнали Зала на Тора - сграда, дълга 220 м и широка 28 м, изградена с огромни, многотонни каменни блокове, която служела за тези цели столетия наред. От руините на сградата и древните ръкописи личи, че тази постройка е била предназначена за музиканти, поети, историци, лекари, учители, съдии, строители, четири класи благородници, три степени шутове, играчи на шах, жреци (друиди), прорицатели, косачи, ловци на елени.

Туатайците ("хората на Изтока") били червеникави или с руси коси и сини очи, разбирали езика на фирболгите (хора на Болг), но водели битки с тях със странни огнени оръжия. Те строили масивни сгради от дялан камък и почитали Слънцето, използвали метали, били начетени и мъдри хора със свръхестествени способности. Всички тези сведения ни водят към живота и делата на нашите предци - кимерийците и лелегите (кари), етиопо-кушити - бъдещите пелазги.

Описаните събития за предизвиканата изкуствено екокатастрофа (Потоп) и на Потопа от 5600 г. пр. н. е. в Черно море, конкретните факти, причини, време, механизми за започване и спиране, мащабите и резултатите от нея в Библията са силно хиперболизирани, в пълно противоречие с обективната историческа истина.

Според съвременните учени 2/3 от водните запаси на планетата се съдържат в Световния океан, ледниците, атмосферата и само 1/3 част от тях е в земната кора. В атмосферата на Земята има около 1.5 млд. км^3 вода, а в атмосферата около нея 150 млн. км^3. Ако това количество се излее върху Земята, то стълбът на водата не би достигнал повече от 90 м, а нивото на Световния океан би се повишило с 66 м. При това положение е невъзможно да бъде залят, както пише в Библията, най-високият връх Арарат с височина 5165 м, нито пък другите двадесетина планински върхове на Земята, с такава или с 1-2 пъти по-голяма височина. Не е възможно всички те да са били под водата, а Арарат да е послужил за пристан на Ноевия ковчег. Не е възможно в кораб с размерите, описани в Библията, да се вземат всички представители на животинския свят.

За тази голяма екологична катастрофа се говори не само в Библията, но и в много други писмени документи. При разкопките на Ниневия - столица на асирийската държава, в средата на миналия век е открита библиотеката на цар Ашурбанипал (VII в. пр.н.е.), съдържаща 20000 глинени таблички, изписани с клинописни знаци, сред които една серия от 12 плочки, образували части от повествованието с предание за Потопа. Оказало се, че това е поема, описваща героичните дела на Гилгамеш - управител на град Урук в началото на III хилядолетие пр. н. е., срещнал се със стария Утнапищи - единственият човек, спасен от Потопа. Според преданието този човек бил предупреден от един от боговете за опасността, като го посъветвал как да се спаси. Използувайки неговите, съвети старецът заповядал да построят кораб и когато бил готов:

"*Натоварих на него всичко, което имах,*
Натоварих всичкото сребро, което имах,
Натоварих всичкото злато, което имах,
Натоварих всички живи твари, които имах,
Качих на кораба цялото си семейство и род."

Започнал точно в предсказания ден, дъждът спрял чак на седмия ден, вследствие на което цялото човечество, без неговото семейство и него самия, загинало.

Не само това описание, както и на детайлите от него, написани по-рано от Библията, е сходно с описанието на Потопа и не е оригинално. Асирийците си преразказвали по-древни легенди, създадени от по-древни жители на Месопотамия - вавилонците и шумерите. В шумерския град Нипур е открита плоча с надпис, посветен на Потопа и главен участник цар Зиусудра, предупреден за катастрофата, който гласи:

"С небивала сила всички бури
едновременно се разбушуваха.
Седем дни и седем нощи
Потопът заливаше Земята,
И ветровете носеха
огромния кораб по бурните води ..."

На всички тези описани екологични катастрофи е подложена Месопотамия - страната на шумерите. Най-старото описание е от около 2500 г. пр. н. е.

Писмени документи и устни предания за Потопа имат почти всички народи по света. "Брахмани" - книга на индусите, китайската енциклопедия, преписи на жителите на Нова Гвинея - най-големия остров на Океания, на островите на архипелага Фиджи, на почти всички племена, живеещи в Северна Америка - шаени, чероки, су и други, както и на тези в Централна Америка - маи, киче, ацтеки и други, говорят и дават описание на Потопа.

В "Календарен камък", намерен в град Мексико, е записана ацтекска легенда за Потоп, според която е имало пет ери и по време на четирите от тях ("Четирите води") е имало потоп. Според тази легенда небето се съединило със Земята, планините отишли под водата, която останала неподвижна 52 години. Вероятно от тук е произлязъл 52-годишният религиозен цикъл на маи и ацтеки.

Носителите на една от най- развитите цивилизации на американския континент инките, европейските народи - келти, древногерманци, естонци, финландци и гърци също пишат за Потопа. Според античните гърци е имало 3 потопа. Първият е бил по времето на царуването на Огигес, когато Беотия и източна Атика не са били обитавани 250 г. Вторият бил по времето на цар Дардан -син на Зевс и основател на дарданския народ. Той обитавал Аркадия, после се преселил на Самотраки, където го настигнала катастрофата. Той спасил народа си и се преселил в Мала Азия, в подножието на планината Ида, основал град и така станал родоначалник на царете на великолепната Троя. Косвено доказателство за станала екокатастрофа по времето на цар Дардан е нареченият на негово име пролив Дарданели.

Според тях третият потоп е станал по времето на цар Девкалион - син на Прометей.

Освен митологични има и преки научни данни за възможността да е имало няколко Потопа. В един от изкопите на древния шумерски град Ур, на хълма Мукаор в южна Месопотамия, открит от английска археологическа експедиция, на дълбочина 14 м, била разкрита гробница на шумерските царе от началото на III хилядо-

летие пр.н.е. на два метра под нея са открили следи от човешка дейност. След още два метра се показали глинени съдове, каменни оръдия, украшения и пепел от огнища, които били останали още от неолита (VI-III хилядолетие пр. н. е.). При 7-8 метра височина от наводнение е възможно цялата територия на Месопотамия да е станала жертва на природен катаклизъм, за което свидетелстват данни и от разкопки в древния град Киш на около 200 км от Ур и в района на градовете Шуркан и Урук. Научният анализ на тези данни сочи, че по различно време, на различни места в Месопотамия са ставали наводнения. Независимо от противоречията, несъвпаденията и неизяснените факти е ясно, че Библейският Потоп е описание на действително станало наводнение.

Последните открития сочат, че един от "всемирните потопи" е станал по българското Черноморие. След Космическата катастрофа Черно море се превърнало в самостоятелно море и станало привлекателно място за живот и дейност в земите, които го обграждат, в резултат на което се развила и варненската цивилизация.

След няколко хилядолетия нивото на Световния океан се повишило рязко, солената вода нахлула през Босфора с дебит около 500 км^3 и станала причина за постоянно повишаване нивото на Черно море с около 20 см на ден. За година и половина нивото на морето се повишило със 100 метра, поради което настъпило гигантско наводнение с катастрофални последици. **Това наводнение прекъснало по-нататъшното развитие на зародилата се варненска цивилизация, а хората, населявали дотогава бреговете на морето се отправили към долината на Тигър и Ефрат (Месопотамия), където разпространили своята култура, като по този начин дали нов тласък за развитието на човешката цивилизация.** Доказателство за това е и откритата през 1967 г. от археолога Божидар Димитров и художника Александър Димов между Созопол и остров Свети Йоан на дълбочина 15-30 м под водата вкаменена гора с дървета, имащи дънери с диаметър 4 м на площ от няколко десетки декара.

Чрез последствията от този Потоп е даден нов тласък за развитие на човешката цивилизация - чрез разселване на хората и преминаване от ловуване и събирателство към земеделие.

Всичко това поставя нашите предци в центъра на историческите събития и цялостната по-нататъшна историческа съдба на човечеството.

Използвайки и съобразявайки се със Слънчевия и Лунен календар, с техните методи на отразяване на времето и факта, че древните автори и оставените ни от тях писмени исторически па-

метници, в които са датирали събитията според времето (периода), в което живеят, то можем да съставим хронология на известните ни днес исторически и природни събития. Тя е свързана с живота и развитието на изначалните и древни хора, родове, племена, народи и общности, култури и цивилизации включително и на нашите предци. Ето какво сочи тя:

55 хил. г. пр.н.е. В резултат на стотици хиляди години еволюционно развитие се появява напълно изправеният човек в Лемурия на юг и в Арктика на Север.

54 хил. г. пр.н.е. - Достигната е висока степен в развитието на протоисторическия кроманьонец в Лемурия, Атлантида и Северна Арктика. Крупна природна катастрофа променя земните полюси, разкъсва земната суша в Лемурия на две континентални части - Му и Слънчевият остров, а част от Атлантида потъва. Появява се океанът Му (сегашният Индийски океан), който залива огромни територии от сушата на Лемурия. Предците на древните българи - първобългарите от родовете Имен (Първи) и Синд остават върху територията на империята материк Му, а част от тях - етиопи-кушити се преселват далеч на Север, при родовете и племената на първобългарите кимери край Асгард. Името на племето мурдаси достатъчно ясно говори за техният произход от империята Му и добавката аси, дошла от по-нататъшното им пребиваване на Север. Последвалите по-късно промени в климата силни заледявания и застудявания и последвали ги затопляния, водят да крупни разселвания на всички древни човешки индивиди, родове и племена, в това число и тези на ари, аси и именци.

53 хил. г. пр.н.е. - Именците кимерийци - мизи и синдите - сапеи и драки (траки) заселват поречието на р. Дунав на територията на днешна Румъния и България.

35 хил. г. пр.н.е. - Ледников период, по време на който предците ни от Север населяват планините в Урал, а именците в Кавказката планинска верига, а през 33 хил. г. пр.н.е. населяват Голям (Мала Азия) Рум и Малък Балкански полуостров

20 хил. г. пр.н.е. - Китаите (тюркмени), живеещи в района на Алтай, нападат арии и аси в района на Волго-Уралието, но са разбити. Голяма част от тях търсят убежище при имените в Мала Азия.

17 хил. г. пр.н.е. - Афроазиийски семитски племена (араби), разбиват именците при река Куврат (Ефрат) и в Мала Азия, и ги принуждават да отидат на Изток заедно с преселилите се при тях китаи, като последните при преминаването им през Балканския полуостров се заселват там под името "тор-мени" ("хора на владетеля"). Именците начело с владетелския род Дулу (Дуло) се преселват далеч на изток, в Манджурия. Преминавайки през земите на ариите, част от тях остават да живеят при тях. **Началото на Първата величествена азиатска епопея (епоха) на нашите древни предци продължила повече от 7 хилядолетия.**

16 хил. г. пр.н.е. - Под въздействието на живеещите при тях именци, родовете и племената на ариите предприемат поход срещу семитите за освобождаване на именските земи, разделяйки се по пътя на две части. Част от тях завладява Междуречието, създавайки родово племенен съюз - единна общност Самар (Шумур). Друга част от ариите остава да живее в Седморечието под името масгути - масагети, даки и други племена.

Някои племена от арите и именците населяват котловините на планините Имеон (Памир и Тян-Шан), като част от тях се установяват в Северна Индия, където по-късно се смесват с лемурийци и хиперборейци от империята Му и Слънчевия остров, и продължават пътя си заедно с другите ни предци - етиопи почтени (лелеги). Тук те приемат името синди и пребивават хилядолетия на тази територия.

Атлантида е първостепенна световна сила в конкуренция с наследниците на Лемурия в империята Му и Хиперборея, от цивилизацията Рама - древноиндийска цивилизация, Хиперборея - древната хиперборейска цивилизация на Слънчевият остров.

17 - 16 хил. г. пр.н.е. Обърнати са земните полюси в противоположна посока. Големи групи острови край Атлантида и Слънчевия остров потъват. Престава да съществува империята Му, като живеещите на нейна територия синди-лелеги се преселват на север и запад. Заедно с тях далеч на север отиват и мурдасите. Поголяма част от хиперборейците се преселват също на север, а от атлантите - в Америка.

15 хил. г. пр.н.е. Наред с Атлантида съществуват древните Озирска, Атлантическа и от Слънчевият остров цивилизации, както и тази на древноиндийската цивилизация Рама.

Предците ни - древните българи именци и лелеги (наричани вече кари) създават най-древното в света родовоплеменно обединение от нов тип - Шам (Шам бала) на територията на днешните Сирия, Йордания, Ирак, Иран и Ливан, начело с жреца цар Шам от рода Имен на етиопи, лелеги, кушити и аги. По-късно в тази държава ще се влеят и идващите от далечната страна Самар (Мустанг) именци и арии, преселници от държавата Идел и поради влошените природно-климатични условия, ще изградят в планините на Йордания град Петра - бъдеща столица хилядолетия по-

късно на набатеите, известна като пещерния град. Държавата съществува до Потопа от 9570 г.

В области като Индия, Китай, Перу, Мексико и Озирия процъфтяват търговски центрове с много големи градове.

12100 г. пр.н.е. Седем арийски племена създават родово племенен съюз (държава) Идел в равнините на Волго-Уралието (цялата територия на Ара-Ура), начело с цар Джам от рода Аудан, Газан (Дуло). Етноним на иделците става булгар - черноглави (вълчи) хора.

12 хил. г. пр.н.е. Островната древна цивилизация в Атлантида, оказваща голямо влияние върху Южна и Северна Америка, днешни Британия, Ирландия и Средиземноморието се намира в средата на Атлантическият океан в района на Бахамските и Азорските острови. Озирианската цивилизация в Средиземноморието, Египет и Северна Африка и империята Рама в Индийският полуостров се намират в небивал разцвет. В Индонезия и Югоизточна Азия се развива процъфтяващата империя Му, а на територията на Слънчевия остров - древната цивилизация на Хайборея достига високи технологични достижения.

11400 г. пр.н.е. На Балканския полуостров се заселват аргийците - праотци на жълтата раса, а в района на Странджа Сакар се заселват етиопо-кушити, дошли от Кения под името лелеги и кушити. Друга част от лелегите - фини (угри, кари и угури) се заселва в Алтай.

11650-11542 г. пр.н.е. Начало и край на Космическата катастрофа. Започва Великата Хайборейска епоха, продължила до края на Ледниковия период 8300 г. пр. н. е. Хиперборея е главен център и водеща в технологично отношение северна страна. Тя е с непосредствени съседи Кимерия, Скандинавия, Асгард и други северни народи, между които ари и аси от Идел (Волго - Уралието), с които хиперборейците са преминали на север хилядолетия преди това.

11300-9570 г. пр.н.е. Големи войни между Атлантида, Рама и Хиперборея. Древноиндийската цивилизация Рама е унищожена и престава да съществува. Атлантида става колония на Хиперборея. Части от атлантите се заселват в централна Тракия. На територията на днешните наши земи има постоянни сблъсъци между арийци, лелеги и кушити за завладяване на по-плодородни земи на Балканите. Под натиска на лелегите местното население от именци от Странджа Сакар преминава и трайно се заселва на по поречието на река Нил. Лелегите се разделят на няколко части и приемат имената кари, лиди, лики, писди капкадони, ликаонци, с общо наименование пеласги за живеещите на Балканския полуостров и

Мала Азия. Една част от карите и финските племена (угри, угори и други) се заселват в Скандинавия непосредствено до Идел.

Поставено е началото на величествената втора историческа епопея на предците ни в Азия (Китай, Тибет, Тян-Шан, Таджикистан, Узбекистан, Мала Азия и Близкия Изток), продължила 10 хилядолетия.

10300 г. пр.н.е. - Гражданска война в Идел. Спорът между братята Алмъш и Хазан разделя на два народа на ариите. С помощта на мурдасите Хазан е победен и част от ариите тръгват с него, придружени от съседните им племена - фините (кари, угури и угри). Ариите на Хазан, заедно с придружаващите го съседни племена, след престой в новия Туран - земите между Каспийско море и Амударя, преминават през Централна Азия и Алтай, където са запазени и пирамидите на техните кагани. Те преминават през пустинята Гоби, където се заселват балагурите - хурити балкарис, покрай Кубан су (Хуан хъ) великата река, която нарекли жълта, а земята около нея Монголия, на името на почитания от тях дух Маг синдиу, синдби. Достигат Манджурия, река Одрос и отсядат в областта Мустанг (пространството между Индия, Непал, Бутан и Тибет), където се смесват с местните племена и народи, завладяват Тян-Шан и Тибет. По-късно част от тях - двата рода Май и Ацтек, и именците от Алтай достигат Америка през Беринговия пролив и създават свои империи. Групата, останала между Амударя и Сърдаря основава градовете Бухара и Самара (днешният град Самарканд).

Кимерийци, арии, аси преминават по-на юг и се смесват в конгломерата от родовоплеменния съюз Идел - държавата, носеща различни имена, но продължаваща да съществува през цялата епоха на човечеството преди Новата ера.

9570 г. пр.н.е. Всемирният потоп. Промените в климатичните условия пораждат размествания на племената на древните българи.

Всемирният потоп е в резултат на сблъсъка на двете найразвити в технологично отношение древни цивилизации - атлантическата и хиперборейската, които загиват последователно една след друга. В резултат на експанзията на Атлантида няколко столетия преди Потопа, загива и озирианската цивилизация.

9000 - 8000 г. пр.н.е. Част от единната общобългарска общност на именци, кари, кимериийци и гури от областта Мустанг преминават земите на Новия Туран и подчинявайки Закавказието преминават и подчиняват на себе си земите на Западен Иран, Ирак, Сирия, Ливан, Палестина, Северен Египет и Мала Азия - земите на дедите им преди Потопа, и възстановяват на тази територия държавата Шам под името Самар (Сувар, Шумеристан) с пръв

управител Мар (Май). Те създават наново племенното обединение на конфедеративен принцип с държавен характер. Голяма част от прадедите ни се съсредоточават в страната Сувар (Междуречие) или Месопотамия на гръцки. При завладяването на Мала Азия и източното Средиземноморие, нашите предци нарекли днешната Палестина страната на господаря Белистан. Тази страна е била известна и като Ат Аталан (Атлантида).

8300 г. пр.н.е. Край на ледниковия период. Поради благоприятни климатични особености, са създадени предпоставки за изграждане на първата (макар и несъстояла се докрай) древна цивилизация на човечеството преди библейския потоп, известна в писмените анали на историята - Варненската цивилизация от живеещите все още в прародината си наши предци - мизи, сапеи и траки.

5600 г. пр.н.е.- Природен катаклизъм (потоп) в Черно море слага край на Варненската цивилизация. Започва епохата на тракийската цивилизация в поречието на р. Марица.

От всички тези данни личи, че първобългарите и древните българи са:

• С единен родов трако-кимерийски корен, със северен клон - кимерийци, синди-ари, аси (борейци) и южен клон - етиопи-почтени (лелеги и/ или кари) и кушити (аги) - по-късно хурити балкарис

• Създателите на прекъснатата Варненска цивилизация - създатели и на цивилизациите в Ел-Обейд, Египет, Шумер, Крит и Микена, Древна Елада, Мала Азия и Средна Азия

• Две хилядолетия преди древните гърци протобългарите пелазги (кимерийци и кари) - основна съставна част на предгръцкото (елинско) население на Балканския полуостров и островите в Егейско море

• Родствените племена и народи - лелеги, кари, миди, мизи и пелазги, пределинско население на Балканския полуостров и Егейския басейн

• Елинската и тракийската истории и култури - присвоени от древните гърци

• Траките - потомци на пелазгите (кимерийци и кари) с безценен принос в световната културна съкровищница

• Древните българи - първите жители на Европа

В края на **последния ледников период Вюрм (8300 г. пр.н.е.)** настъпва затопляне и повишаване на водите в световния океан. В следствие на установено от сеизмолозите голямо земе-тресение, се разрушава сухоземната връзка между Европа и Африка, и се образува Гибралтарският проток при Пиринейския полуостров, през който нахлува огромно количество вода от Атлантика. Много

от малките острови и големи площи от Северна Африка са залети. Образуват се Дарданелите и Тракийският Босфор, чрез които в Черно море преминава солена морска вода и то престава да бъде питеен източник.

За около 4 хил. години след края на ледниковия период **хората извършват една от най-значителните революции в своята история - преход от събирателство към производство на храни.** Повече от два милиона години човекоподобните видове и човеците са осигурявали храната си чрез събиране на растения и лов. Този начин на живот не позволявал на племената да се застояват на едно място, защото постоянно са се изчерпвали запасите от събраната храна и се премествали стадата животни.

Постепенно значителен брой хора, поради измененията в климатичните условия, слизат от планините и се заселват в равнините по поречията на водоизточниците - реки, езера, морета и в предпланините. Със завършването на ледниковия период се започва борба за завладяване на подходящи територии за развитие на земеделие и животновъдство. Разкопките край хълма Кормел и Йерихон в днешен Израел - места близки до Средиземно море, доказват, че животинският и растителен свят в тази област, между 10 хил. и 9 хил. г. пр.н.е., били толкова пищни, че хората са могли да се изхранват в постоянни селища от вкараните в новообразуваните заливи и блата от водата на топящите се ледници огромни количества риба, миди, водни птици. В последствие обаче се налага засаждането и отглеждането на земеделски храни и плодни дръвчета. Около 8 хил. г. пр.н.е. в земите на днешен Ирак се опитомяват животни - овце и кози и се поставя началото на животновъдството.

Най-ранните археологически доказателства за уседнало земеделие има в Източна Анатолия (Анадола в днешна Турция, Сирия, Ирак, Иран) от около 7500 - 7000 г. пр.н.е. или времето около и след Всемирния Потоп в Черно море.

Както вече е известно, живеещите тук протобългарски племена - иделци, арии и кимери от Приуралието и Волга, и техните събратя от Балканите и Мала Азия са преобладаващата част от племената. Това означава, че те са сред пионерите на земеделието и животновъдството.

Около 5600 г. пр.н.е. природен катаклизъм (потоп) залива дъното на Черно море, което до тогава е било езеро. Точно той, в резултат на повишаване нивото на Средиземно море и невъзможността на Босфора да задържи докрай огромните вълни, които поглъщат езерото и буквално за часове вдигат нивото му на 60 метра е опи-

сан в Библията. Крайбрежните селища са на дъното на морето. Разкъсана е и Кавказката планинска верига, включваща се до тогава според индийски източници в Снежните планини. В нея се простирали Хималаите и днешният Кавказ. А Кавказ е включвал в себе си Балканските планински вериги, както и планините на изток от Каспийско море до Имеон.

Откритието, че Библейският Потоп е бил в Черно море, доказва не само неоспоримия факт за геоложкото събитие, но и че тогава потъват последните останки от митичния континент Атлантида. Картата на Черно море ясно показва границите на Атлантида и местата на потъналите селища. Край днешния турски град Синоп (Южното Причерноморие) експедицията на проф. Балард - откривателят на потъналия в началото на XX век кораб "Титаник", в морето, по крайбрежието на което открива стотици археологически находки от времето на неолита до Средновековието (Византия). Той намира доказателства за селища и за активна търговия по тези места до преди 4 хил. години. На около двадесет километра от брега в морето са открити **потънали древни селища и напълно запазен древен кораб, заедно с товара - на възраст 1500 г. Срещу бреговете на Варна експедицията на проф. Петко Димитров открива археологически находки отпреди 7-8 хил. години, със запазени по тях знаци на кимерийско (протошумерско) писмо. Намерено е златно съкровище от преди 6 хил. години (най-старото в света) във варненския халколитен некропол, както и най-старите писмени знаци в света, уникални находки от преди 6 хил. години край Драма, Ямболско, включително и линеарното писмо - тракийска писменост, използвана още през III хилядолетие пр.н.е.** Те са ярко потвърждение за "потъналата цивилизация" на дъното на морето. В началото на XX век, в първите години на третото хилядолетие от н.е. (2000 г.) имаме по-точни доказателства за събитията от онази далечна епоха, през която, в резултат на този природен катаклизъм, под водата потъват голяма част от доказателствата за човешката история и главно протобългарската история.

Става ясно, че Атлантида от диалозите на Платон "Тимей" и "Критий" наистина е съществувала като отделен остров хиляди години пр.н.е. Населението на острова притежавало висока духовна и материална култура. Митичното племе - атланти, възпявано на Запад и Изток, е строяло крупни градове и култови сгради. Според Платон Атлантида е потънала под водата на океана в следствие на страшно земетресение. Всъщност преди Потопа, както личи и от мита за приковаването на Прометей, в планината Кавказ, от

която извира Хеброс (днешна Марица) Стара планина е продължавала по дължината на днешното негово северно прикрайбрежие и се е свързвала със съвременния Кавказ. По време на Потопа част от нейния северночерноморски хребет потъва, а огромно количество вода, идваща от Босфора залива по-ниски негови масиви. Така се прекъсва Кавказката планина, с което се прекъсва и връзката между частите ѝ, останали от двете страни на морето. Тези части за дълъг период от време носят предишните си наименования. Настъпилите в резултат на Потопа преселения, **свързват за хилядолетия съдбата на племената от протобългарския етнос** от двата географски района - Кавказкия (Балканско - Черноморски) и Волго - Уралският. Двата клона първобългари от двата района - **ариите - иделци** и **именците - индоевропейци**, хоните (мизи) и трако-кимерийци тръгват към нови поселища, но споменът за тяхната Прародина - Балканско-Черноморският (Кавказки) и Волго - Уралският райони ще ги привличат и след хилядолетия, те ще се върнат да живеят отново в нея.

В това време голяма част от предците на волжките българи вече живеят в Мала Азия (Яна Идел) и Близкия Изток (главно Иран, Ирак), Библейските земи и част от Балканския полуостров, в съседство с коренните си братя - кавказките (балкански) първобългари.

Ето защо в преселенията от VI и **IV хилядолетие пр. н.е.** вземат участие и част от тях.

Първобългарските племена са от двата клона на общобългарския единен родов корен. **Първият клон първобългари населява Кавказко-Черноморския район**, обхващащ териториите на днешна България, Румъния, Унгария, поречието на р. Дунав до Германия, Черно море, и до р. Волга още от преди 55 хиляди години. **По това време Кавказ обхваща Балканите, днешен Кавказ до Памир и Хиндукуш**. Вторият клон на синдите-ари и аси населява земите между Волга и Кама, след преселение от Лемурия, Атлантида и Асгард още от преди 35 хиляди години пр.н.е.

Първобългарите иделци-синди, според "Хазар тарихъ" (Хазарската история) от X век на Михаил Бащу, са народ, който споменава и Херодот - "бащата на историята". 3 хиляди години след създаването на родово-племенното си обединение в Идел настъпва конфликт между "правоверните" и "праведните" за властта и стремежа да се обожествяват някои от властниците. "Праведните" се преселили в нова област, която нарекли **ТурАн** (укрепена, обетована земя). Но и тук някои от туранците започнали да изваят човешки образ на всевишния Тангра от злато и глина, поради кое-

то настъпва конфликт. И отново "правоверните" се преселват в друга земя, наречена от тях СаМар (Шумер), а себе си наричали **самари**. Останалите синди станали известни под имената масгути, масагети, даки. С думата Самар синдите назовавали изгряващото иззад високите, блестящи върхове на Небесните планини (Тян Шан) слънце.

Част от самарите потеглили на югозапад и достигнали до Междуречието, където намерили спокойствие в блатистата земя. Своята нова държава те отново назовали СаМар и първата им работа била да построят висока планина (насип) в чест на Тангра. Нарекли себе си българи, което буквално се превежда от някои автори като черноглави. По-слабите останали в Азербайджан и били поробени от масагетите.

Легендата разказва за последвал потоп на достигналата разцвет Самар при владетеля **Кимер Батир** и българите се преместили в Египет, където построили много нови градове и не една изкуствена планина (пирамида). Те станали известни под името **"агачири"**.

В книгата си за хоните "Хон китабъ" Кул Гали разказва за живеещите през древността по бреговете на река Ра или Ура, която тогава наричали Волга, **синди Ари** и **Мурд Аси** и враждата между тях. Част от именския род Дуло останали в Идел (Ария) и успели да убедят ариите да завладеят бившите им поселища на юг. По пътя си те се разединили на масгути, кошанци, сабони, перси, азери, синди и самари. Последните достигнали Междуречието и основали държавата Самар с пръв управник **Мар (Май)** - (слънцето) и за това потомците им се наименовали "от слънцето родени" - **Мардукан**. После, побеждавайки семитите, завладели Мала Азия и източното Сердиземноморие, което назовали **Белистан или "страната на господаря" - Кани Ан, днешна Палестина**.

Всемирният потоп от 5600 г. пр.н.е., застудяването около 4200 г. пр.н.е. и потопа от третото хилядолетие пр.н.е. в Междуречието водят до нови и нови преселения на народите, пътищата на които са много добре изучени и известни. Отново и отново по пътищата на първобългарите са древните бактри и българите от античността. Всички тези преселения не са изолирано явление, а са в резултат от природните условия, преминаването към нови форми на производство и потребление. Те са взаимносвързани с преселенията на племена и народи от други родови корени извън протобългарския. Тези преселения вече са отразени в писмени източници, между които особено място заема Библията. Животът на обитаващите днешните български земи, поради различията в климатичните условия през периода след Потопа (5600 г. пр.н.е.), рязко се отличава от този в съседните територии.

Докато през VII - VI хил. пр.н.е. (неолитната епоха) проникването на земеделието и скотовъдството през протоците на Мала и Средна Азия показва известно сходство с живота по тези земи, то по-късно, при трайното отсядане на хората в предпланинските равнини, приречните и приморски крайбрежни части, той коренно се различава.

Земеделието в Месопотамия и Египет се развива главно като поливно, а животновъдството е от номадски тип. Достатъчната влага на Балканите и подходящите условия в различните райони, дават прекрасни възможности за развитие на земеделие и животновъдство. Още в края на VII и особено през VI хил. пр.н.е. тук възникват селищни могили. На тези хубави места около питейната вода, заливни тераси и реки, в близост и до горски места са заселени и живеят постоянно в продължения на около две хилядолетия. Редом с тях се разкриват и селища с по-кратък живот - до изчерпване на ресурсите. От двете епохи - неолитна и енеолитна са открити над 1000 селища. Това е най-голямото струпване на население в тогавашна Европа. Първоначално са избирани по-подходящи места в Тракия и Лудогорието, където и намерените могили са най-много. Селищните могили са своеобразен обединителен център (централно поселение), около който има и други временни заселвания. Могилите имат укрепителна система за защита на домашните животни от диви зверове и срещу свлачища. Постоянно уседналото население се придвижва и към други земи с подходящи условия. Прехраната се осигурява от зърно, посято на завоите на реките и заливните през пролетта тераси. Кучето вече е помощник на човека, пасищата са подходящи за ползване през цялата година. Чрез реките се достига не само навътре в днешната територия на България, но и далеч към Европа по р. Дунав и притоците й.

В далечната епоха земите северно от Варна са контактна зона на уседналите земеделци и скотовъдци с номадите - средище за размяна на предмети, идеи и вярвания. А номадите значително по-бързо развиват своя капитал - животните, поради бързото им преместване - нещо, което не се налагало на земеделците.

Средищното място на Варна я превръща в център на значително по-високо развито в икономическо и културно отношение място от останалите земи. Тя става център на най-ранната и автохтонна цивилизация. Добиването на мед, злато, ускореното развитие на металургията и на търговията, дават нов тласък в уст-

ройването на живота на човека в тези земи. Използват се лодки-еднодръвки, появяват се предмонетни форми.

Досегашните археологически изследвания на територията на Европа, Близкия Изток и около Черно море не познават находки, като тези от Варненския некропол и потъналите в езерата селища. В района на Кавказ, където по-късно се развива бронзовата епоха (добиването на злато и производството на бронз) не са известни находки от производство на метали.

Налице са многобройните доказателства от края на енеолитната епоха за наличие не само на Варненската цивилизация, но и на такава в района на Северозападна България, което е още едно убедително потвърждение за единно развитие на първобългарите и древните българи, на тяхната история, култура и цивилизация.

В ЗОРАТА НА ИСТОРИЯТА

История на древността. Древни българи и цивилизации

Потъването на бреговете на тогавашния Варненски залив и оставането им за винаги под водата, е природен, не краткотраен катаклизъм, обхванал значителна територия, свързан със сериозни промени на климата в цяла Европа. Този потоп е със запазени и пренесени в паметта на живущите след това в Двуречието спомени и е записан в техните митове и легенди. Тези легенди, доразвити в шумерските писмени паметници и по-късно, са внушително интерпретирани в Библията.

Този Потоп, както и последвалият го през 3761 г. пр.н.е. в Шумер, който заличава цивилизацията на Ел Обейд, спират влиянието на Кавказката (Варненско - Черноморската) цивилизация още към края на IV хилядолетие пр.н.е. В продължение на стотици години културните влияния и промени в духа и бита на човека на **запад от Варна, са били следствие на достиженията на хората от тази първа цивилизация**. Най-новите изследвания показват по недвусмислен начин, че след Космическата катастрофа и Потопа от 9570 г. пр.н.е., **тук започва, но и по драстичен начин завършва предисторията на Света и първобългарите-именци, известни по-късно под други имена в Шумер и Акад**.

Големият Потоп на Балканите идва от Средиземно море, чието води нахлуват в поречията на вливащите се в него реки. Голямо неолитно селище в днешния гр. Кърджали е заличено от морската

стихия. Единствено високите Родопи предпазват Тракийската низина от възможността да се превърне в дъно на воден басейн.

Потопът от VI хилядолетие пр.н.е. е главната причина, принудила част от палеолитните индоевропейци, главно бъдещите готи и балто-славяни да се преселят към днешна Балтика. Но той изиграва и съществена роля за развитието на човешкото общество. На Балканския полуостров остават главно първобългарски племена, които са започнали развитието на неолитната цивилизация. Това довежда до преминаването от **присвояваща икономика** към производството на материални блага, което от своя страна обособява уседналия начин на живот.

Наченките на земеделие и тук, на Балканския полуостров, както и през VI хил. пр.н.е. в Близкия Изток и Азия, започват да се превръщат в главен отрасъл за препитание.

В центъра на тези събития попадат племената от **първобългарски етногенезис**. След Потопа основното население на Балканския полуостров силно се увеличава (при 4 - 5 деца на семейство до тогава, в следствие на развитието на производството на материални блага - земеделие, а по-късно и животновъдство, се достига до 7 - 8 деца). Само за около 4 века населението се увеличава двойно. Сред протобългарското население настъпва демографски взрив, който принуждава голяма част от него да започне преселения на изток. Това става през VI и IV хил. пр.н.е.

През VI хил. пр.н.е. се получило голямо струпване на племена по Двуречието, Библейските земи, долината на р. Нил и северозападните земи на континента Африка. В Библейските земи идват праотците на **галите** в долината на р. Нил - Иудейските дактили - племена от бялата раса с два клона бели - **евреи** и мургави **юдеи**. В северозападните части на Африка вече са населени праотците на либийци, албанци, турци, атланти и др. представители на черната раса. Главният център на белите евреи бил гр. Тива, а на юдеите - Хемис в областта Тива до Неополис. Юдеите се разделят на две. Една част завладява земите около Мемфис и в местността Гиза построяват свой град. Те не са праотци, а предци на израелците и египтяните. Платон разказва, че Посейдон получил Атлантида и там населил своите потомци.

След завършване на нашествието на черната раса и праотците на галите населили Добруджа на мястото на **хиперборейците**. На Балканския полуостров настъпило затишие (мирно време), което продължило до 4200 г. пр.н.е., когато климатът рязко застудява и става причина за ново преселение, известно в историята като нашествието на южните племена.

В същия този период, през VI хил. пр.н.е., се извършва първото преселение на първобългарски племена северно от Черно море, покрай горните течения на реките Днепър, Днестър и Дон. Преминавайки западно от Каспийско море през прохода Дервент те се установяват в Южен Кавказ. В Южен Кавказ тези племена доразвиват неолитните отношения, които ги довеждат до демографски взрив и разделяне на две. Едната група племена се заселва в Северна Месопотамия, а другата край югоизточното Прикаспие.

Принципът, който следват всички първобългарски племена, част от тях да остават в старите си обиталища, се спазва винаги. Част от тях овладяват южната част на днешната пустиня Каракум северно от р. Сър-Даря и достигат на изток до днешен Памир. След извършени проучвания на руски учени, при археологически разкопки е открит Зикурат, със златна глава на бик, с инкрустирани на челото му полумесец и кръст. Този храм е изровен от пясъка в целия му ръст, за разлика от подобните месопотамски съоръжения. Подробни сведения за него дава Вадим Масон - участник в научния екип.

При всички други първобългарски племена, когато се установяват на новите си земи, се появява и месопоптамската им (на техните събратя шумерите) култура в готов вид.

Всъщност те, особено **праотците на хунорите, носят в себе си своя култура**. Тъй като в много култове **тя се припокрива с шумерската**, то някои автори правят погрешен извод, че е месопотамска в готов вид. Възможността да се предположи и обратното, както и идентичността на културите между шумерите и другите протобългарски групи, ни води към истината за еднаквия корен. Откритите плочки с идентично пиктографско шумерско писмо и най-ранна датировка на намерените такива на Балканския полуостров и Черноморието, както и в Поволжието, говори ясно за прародината на всички тези племена. В месопотамското писмено творение "Епос за Гилгамеш" главният герой също търси своите предци към Балканите.

Първобългарските автори Ксант и Скал изрично подчертават, че **хуни, бриги, мизи и други племена от тракийски произход**, първоначално са живели в Европа, а след това са се преселили в Азия.

Българският летописец Бахши Иман в "Джагфар тарихъ" пише:

"Преди 33 хиляди години предците на хоните (хунорите) - именците, са живеели в Голям (Мала Азия) и Малък (Балканския полуостров) Рум ...

По време на Великото преселение през 11-тото хилядолетие до Хр., част от именския род Дуло достигнала до Манджурия, а друга - подчинила Близкия Изток, Закавказието, Западен Иран, Северен Египет и п-ов Арабия. Образуваната на тази територия държава била наречена в памет на духа Самар - Шумер." Според легендата, първият Самарски цар бил Май или Мар, който живял 300 години. Бил е истински праведник, за което "Танг-Ра" го възнесъл на осмото небе. Потомците му го наричали Мардукан. В последствие под името Мардук, е бил главният бог на Вавилонската религия.

Присъствието на рода Дуло в указания регион се потвърждава от множество топоними, като: Ад Дуло, Даулю, Дуала-бад, Дияло, Долейб, Доло, Доуле, Дула, Дуло-Бурти, Дулу, Дила, Дуала, Далол, Туала, Ал-Туала, Тула-бад, Тола и др. Съхранени са също така производни на теонима "Танг-Ра", като: Тангер, Тангедр, Тангура, Танджура, Тангла, Тангола, Донгола, Дангита, Дангара и други.

Племената, живущи на Балканите и в Мала Азия са от прединдоевропейската група. Първобългарският клон на тази група от племена, така наречените именци, се състои от три групи първобългари. Една от тях - трако-кимерийците сред преселванията от VI и IV хил. пр.н.е. остава на Балканите и развива самостоятелна култура. Другите две са индоиранците - скитие (саки) - бактрийци и хони (хунори).

При това разделение на първобългарските групи индоевропейци, не са включени племената, произлизащи от първобългарско коляно, но в последствие не оказващи влияние върху българския елемент, най-големи от които са шумерите и белите индианци (**маи и инки**).

При трако-кимерийците и индоиранците се срещат племенни групи с идентични имена.

Хоните са индоирански първобългари, които след настъпването на демографския бум, се разселват в три посоки. На юг те създават културите Мохенджо Даро и Харапа. На североизток достигат северно от Китайските планини и на северозапад - Югоизточен Урал.

Първите индоирански преселения от първобългарската група на хоните към Средна Азия, извършват придвижванията си от Балканите на изток, съвместно с шумерите. При тези два народа има 90 процентов антропологичен пантеон и идентичен 12 годишен календар, както и в създадените по-късно от хоните градове-държави Мохенджо Даро и Харапа.

Друга първобългарска група индоирански племена са така наречените българо-бактрийци - саки, скити, масагети. И двете групи са от Симовото коляно на първобългарите.

А племената от третата първобългарска група трако-кимерийците - кимерийци (кутригури и утигури), траки, фриги, мизи, гети - пелгаси са от Иафетовото коляно първобългари.

Всички тези данни се базират върху огромен документален материал, събран в редица науки.

Първото преселение към Азия на кавказко-балканските племена е осъществено от живеещите северно от Дунав шумери, някои от тракийските племена и присъединилите се към тях първобългари - бактрийци от Причерноморието.

Второто преселение през VI хил. пр.н.е. е в резултат на демографския взрив сред това население и създадена благоприятна възможност за удобно преминаване на Босфорския проток, поради отдръпналите се води и стесняването му. Това е главна причина изселниците българо-бактрийци да поемат пътя южно от Черно море. Още повече, че по цялото трасе от Средна Азия вече живеят племена - техни събратя - иделци-арии от Волжко-Уралския район и първобългари от Балканите. Край югоизточното Прикаспие, където са се заселили хоните, остават и част от саките-бактрийци, а основната част от племената се настанява в земите, овладени вече от преселилите се през VI хил. пр.н.е. първобългари край Каракум, Сър-Даря и Памир.

Поради настъпил демографски взрив от изток тръгват част от хоните, които се настаняват по Каракорум - Таримската котловина. Една част от тях преминава през днешния Берингов проток в Америка. Те са в основа на белите индиански племена маи и инки.

През III хилядолетие, когато племената от преселническите вълни от XII хил. пр.н.е. от Волжко-Уралският район, VI хил. пр.н.е. от Кавказките планини и Балканите и IV хил. пр.н.е. от Балканите са се слели, **възникват последователно държавите Бълг (Бактрия) и Хун ну. Бълг е изградена на принципа на конфедерация от 15 самостоятелни владения**.

Всяко владение има свои закони и владетели, но е и подчинено на същия закон и владетел със столица Бълг - носеща прозвището Майка на хилядата пещери. Цялата държава Бълг е наричана Майка на хилядата градове.

С развиване на градовете се ражда и цивилизацията. С обединяването на племената в градове завършва предисторията на човечеството и води началото си неговата история.

Историята на първобългарските племена и народи, както и на всички племена и народи по света, започва със създаването на селища и градове. Те създават селища навсякъде из Европа и Азия, където се преселват. На първо място такива селища създават

в своята протородина - Балканско-Черноморския регион, в Кавказката планина (по-късно след Потопа в равнините и поречията на водоизточниците), в предпланинските части на Кавказките планини и главно около Дунав, Черно море и Мала Азия. Заедно с това създават селища на територията на Волго-Приуралието, а по-нататък и по цялостния път на своето заселване.

Започва историята на българските родове и династии, на нейната писана и неписана част. Ражда се българската цивилизация - ярък пример и доказателство за което са създадените държави Идел в Приуралието (12 хил. г. пр.н.е.), Сувар (8 хил. г. пр.н.е.), Бълг (България - Бактрия) - 4 хил. г. пр.н.е. и т.н.

След Космическата катастрофа и особено след Потопа, пътят на тогавашните два клона - Кавказкия (Балкано-Черноморски) и Волжкия (Урало-Волжкия) непрекъснато се преплита и разделя, както териториално, така и езиково, родово, религиозно и държавностно, но той е винаги път на един и същи народ, народ с една кръв (какъвто е преводът на думата хони с един и същи родов корен, с едни и същи предци - първобългарите).

Невероятно, но е факт, че винаги във времето, както нашите предци - първобългарите, така също нашите праотци - древните българи и до днес са съществували най-малко по три родово-племенни или по две - три държавни образувания. И никога, въпреки преплетената съдба в историческото ни развитие, не е забравян първобългарския корен.

Съвременните българи в границите на днешна Дунавска България са с протородина Кавказки (Балкано - Черноморски район) и прародина България (Бактрия). Наши естествени братя по кръв са волжките българи с протородина Волго - Уралието, прародина Сувар, родина - днешна Украйна.

Части от първобългарите от Идел, след Потопа в Черно море от 5600 г. пр.н.е., известен в историята като Всемирен, **се заселват в Близкия Изток** и главно на територията на днешен Ирак, **в бивша Месопотамия. Техни съседи са първобългарите-именци, преселили се от Балканско-Черноморския (Кавказки) регион**.

Преди 7500 години шумерите, заедно с останалите племена от първобългарите пренасят от своята прародина в Месопотамия писмеността и започнали да записват своето минало, мисли и слова. Това е първата ни известна писменост. А писмеността е паметта на човечеството. Ерих фон Деникен твърди, че древните митове са най-старите запазени разкази за древните времена, за събитията и светогледа на онези, които поставят началото същинската цивилизация.

Саргон I Стари - първият семитски цар властвал над Вавилон, пише: *"Черноглави хора управлявах, над тях властвах"*.

Нашите предци веднага след първото преселение са на територията на Месопотамия, както я наричат гърците. Името й означава земя между две реки. Древните месопотамски царства загинали край две велики реки - Тигър и Ефрат. Ето част от атмосферата край река Ефрат през хилядолетията, които ни делят от Месопотамия, описани в предговора на книгата "Митове и легенди от древен Египет и Месопотамия" от чешкия писател Едуард Петришка:

"Днес вече знаем, че царят, за когото разказва тази легенда наистина е живял. Наричал се е Саргон и е основал велика империя. Днес вече можем да четем и древното месопотамско писмо, потънало в хилядолетна забрава, както египетското.

Обърнем ли се с гръб към реката, ще видим градини със стройни финикови палми. В древността, както и сега, финиковата палма била голяма благодат за този край. От сока на фурмите й още тогава умеели да правят мед и оцет, костилките използвали за храна на добитъка и за топливо; не отивали напразно и листата, и ликото. А палмата, макар и да не притежава изключителни качества, винаги е била отглеждана в тази страна, която изпитвала недостиг от дърво и камък.

Минаваме през палмовата гора и още отдалеч виждаме града, неговите високи стени и укрепления. В древния град можем да влезем през врата от кедрово дърво, обкована с мед. Оживените улици се огласят от викове на търговци, а удари на чукове, дрънчене, звън, свистене на точиларски колела ни подсказват, че приближаваме към работилниците на занаятчиите. Вдигнем ли глава, ще видим необикновена постройка. Високо над къщите на града се издига стъпаловидната кула на храма - зикуратът, който смайва вярващите със своето могъщество. Най-прочута и най-голяма е била кулата на град Вавилон - Вавилонската кула. Според старите легенди тя е била построена от боговете в чест на най-висшия от всички богове на Вавилон - Мардук, за да живее той на върха й. Всъщност кулата са я строили роби, които в ония древни времена са работили на всички големи строежи. Около храмовете се издигали сгради, които при големи празници се изпълвали с поклонници. Те преспивали в тях и се готвели за свещеното шествие.

Славата на тези градове отдавна е отминала, те са забравени и това, което любопитният читател е научил за тях от библията или от съчиненията на древните писатели, прилича

по-скоро на приказка. Едва през миналия век европейските археолози се заинтересували от необикновените възвишения, които се издигат в земите на старите месопотамски империи. С цели тълпи от местни работници археолозите започнали разкопки и се оказало, че възвишенията са изкуствени. Върху развалините на древните постройки в продължение на дълги векове се напластявали прах и пясък.

Отначало съвременните изследователи ликували, откривайки скулптури, релефи, оръжия и скъпоценни камъни, и не обръщали особено внимание на многобройните глинени плочки, върху които били издълбани странни знаци. Тези знаци наподобявали следи от птичи стъпки и изглеждали съвсем неразбираеми. Първите откриватели на тези плочки не знаели, че държат в ръцете си стари текстове, написани с клинообразно писмо.

Народите, населявали земите на Месопотамия, получили клинообразното писмо от шумерите - народ, обитавал южната част на Месопотамия. А глината?

В Месопотамия нямало достатъчно камък и дърво, но глина винаги е имало много. Глина довличали и реките Тигъра Ефрат при редовните, благодатни за бъдещата реколта, наводнения. От глина хората правели тухли, сушели ги на слънце, а по-късно ги изпичали, от глина изработвали съдове, делви, лампи и много други нужни предмети.

Върху глина пишели.

Шумерският или вавилонският писар държал в ръка глинената плочка - най-често употребявали малки плочки - и пишел на нея с писец от разрязана и подострена тръстика. Отначало писмената наподобявали образи, но постепенно били опростявани, докато от образната писменост се получило клинообразното писмо. Открити са цели библиотеки от такива глинени плочки с различна големина. В глинени библиотеки се е запазила поне част от специалната и художествената литература, дори речници и граматики."

Най-старите разкрити поселища на скотовъдци и земеделци тук са от северните райони на Междуречието от 7 хил. г. пр.н.е. Сред находките са група глинени статуетки на прамайката, която е централна фигура в митологията на Шумер. Сред тях няма писмени образци от зората на нашата цивилизация, което значи, че тук все още не са достигнали предците ни от Кавказ, а само тези от Волго-Уралието.

Дълъг и сложен е пътят на първобългарите от двата им клона през неписаната част на тяхната историческа съдба.

Още по-сложна е съдбата им през историческата епоха на човечеството. След Всемирния Потоп представители на двата клона на първобългарите (иделци и именци) вече са разпръснати от Балканите и поречието на р. Дунав, през Волга и Урал, Алтайските планини и Тян-Шан в Таримската котловина, и близо до Одрос край Жълтата река, в Китай, в Кавказ, Мала Азия, Средна Азия до планината Имеон, в Близкия Изток - държавата Самар.

В региона на древна Месопотамия, както и край р. Нил в Египет, условията за живот и за поливно земеделие изискват обединяване усилията на населението. В Египет населението се организира в общини "номи", които по-късно се консолидират в две царства - Горен и Долен Египет.

В Шумер има парадокс - появява се култура преди държавност. Това говори, **че тук държавността се носи от преселилите се шумери и първобългари-именци**.

Шумерският клинопис измества бързо картинно-образното писмо,което остава за употреба главно при личните печати, свързани с широкомащабната търговия и дипломация на шумерите дошли по тези места от Балканите. Клинописът оставя своите следи още в началото на I-то хилядолетие пр.н.е. **Културните различия между Шумер и наситения със семити в средата на III-то хилядолетие пр.н.е. Акад, не са съществени, защото те са произлезли от една и съща прародина**. Наред с това и Акадска Месопотамия следва същите схеми както тези на Шумер. Това говори, че културата им е била единна, без династични спорове.

За разлика от Египет, митът за Потоп в Шумер и Акад е силно застъпен, което е в потвърждение на мисълта за **Потопа от 3761 г. пр.н.е**, когато настъпват катаклизми в природните условия по тези места. Под водата се оказват както земите, така също и достиженията на цивилизацията. В първоизточника на едно от преданията дословно е казано: *"... А преселниците от Идел (арийската държава от Волго - Уралието), отишли най-далече от всички на запад се нарекли* ***българи*** *... На това място те издигнали като първо дело огромна планина в чест на Та Ра (върховното божество Танг Ра) и я нарекли нея и своята страна - Самар. А своя разцвет тази държава на кавказките българи достигнала при Камир Батир (Ки Мер Батир). Но след неговата смърт, някои от самарците замърсили с нечистотии водата, забравяйки, че тя се счита, също за свещена, понеже отразявала тяхното божество Та Ра ... Те достигнали Мис Ра (Египет) където също известно време живели и построили не малка планина - Самар или Джукетау (молитвена планина, храм) ..."*

Тази легенда свързва не само културите, но и народите на Шумер и Египет. Според нея част от синдите-арии (иделците), водени от именски владетелски род Дуло, който преди това управлявал Двуречието, завладяват крайбрежната низина между Тигър и Ефрат, прогонват местните диви номади и установяват своя власт над цялото Междуречие, Предна и Мала Азия. Но те не устояли на изпитанията на времето, поради Потопа, който унищожава главния град Самар Ат-Алан. Преди 3761 г. пр.н.е. част от шумерите, се преселват край делтата на р. Нил, а оцелелите в Междуречието създават отново "своя свят". Това събитие е повод да се роди библейското "сътворение на света".То е във връзка със засегнатите от него еврейски племена - юдеи и израилтяни, които по това време вече са в досег с протобългарските племена.

През това време се ражда Библията, от която черпим сведения за своя древен произход, за своите праотци.

Това е времето, когато започва древната история на човечеството - Епохата на развитие на цивилизациите, за които има по-голямо изобилие от писмени материали.

Двата Потопа - от 5600 г. пр.н.е. и от четвърто хилядолетие пр.н.е., и особено последният, са причината днес да нямаме веществени доказателства за Атлантическата археологическа култура, предшественица на тази в Ур (Урим), Урук, Лагаш, Ереду, Нипур и други шумерски градове-държави.

Люлката на Европейската цивилизация, Балканският полуостров, е своеобразен център, в чиито недра се съхранява историята на много племена и народи. **Европейската цивилизация е дело не само на критяни, атиняни - юдеи и либийци - но и на конните племена, чиято история остава в сянката на Месопотамия и Египет.**

А тези племена са **първобългарите - иделци и именци, прототраките, маджари, монголи и други, които са говорели на стар протобългарски (ургурски) език и след Потопа са населявали Азия.**

Докато бъдещите славянски племена - праотците на руснаци и поляци живеели в Монголия и Вътрешна Монголия, а други сродни им племена в пустинята Гоби, то част от иделците се преселили в Европа, а друга част от тях в Западен Казахстан край езерото Балхаш и планинския масив Белуха. После те завладяват земи от Такламакан и на юг достигат Сърдаря, Амударя и Инд, откъдето изтласкват праотците на киргизите и стават владетели на Памир и Каракум.

През това време праотците на маджарите населяват земите на днешна Източна Монголия, а на монголите - днешната територия на Манджурия.

Траките пребивавали в земите на днешен Тибет и в сравнение с останалите племена били с високоразвита култура, притежавали уникални познания за Космоса и законите на Вселената.

Останалите първобългарски племена се наричали господари на Небесните планини, имали своя писменост, притежавали най-точния календар, познавали колелото и колесницата.

Част от тези племена в продължение на хилядолетия живеят изолирани от останалия свят, поради последиците от Космическата катастрофа и Потопа от 9570 г. пр.н.е. През дългия период от време те, под ръководството на древните траки, превръщат тези земи в център на висока духовна и материална култура.

Племената са били обособени по родов, расов и езиков принцип. Вождовете им са притежавали неограничена власт и според светогледа им са били поставени да управляват от Бога. След вожда в пирамидата на управлението им следват духовните водачи - мъдреците на племената, които образуват Съвет на старейшините - пазители и разпространители на знания. В него влизали астролози, астрономи, гадатели, лечители и т.н.

Вождът на племето в мирно време упражнява светската власт, а по време на война е военачалник на войската.

В историческата хроника племената са наречени "конни народи", а според езика, който говорят - индоевропейски. В Библията са обявени за потомци на най-големия син на Ной - Сим.

Природните катаклизми след 4200 г. пр.н.е. принуждават първобългарските племена да преминат Аралско море. Придвижването им е представлявало грандиозен керван от хора, коне, камили и други животни. Носели са със себе си храна, вода, следвани от стада коне, едър и дребен рогат добитък. Минават през земите на каситите, защитени на север от Каспийско море, а на юг от Елбруските планини и стават господари на огромни територии. Границите на заетите територии се разпростират на север - връх Арарат, в чието подножие минава река Ариос, разделяща иделци-арии и другите племена, идващи от изток, на запад от горното течение на река Тигър и на юг до днешен Багдад (Ирак), град Керманшаб, Техеран и Елбруските планини.

Започва нова епоха в живота на тези първобългарски племена, настанили се в самия край на IV хил. пр.н.е., преди поредния Потоп в близост до региона на Месопотамия.

По това време се преселили значителни групи от именци от

Балканите и иделци от - Волго-Уралието, които владеят държавата Самар. В земите южно от Арабския полуостров, пристигат прото-шумерски племена, които за разлика от дошлите от Шотландия и Балканите, не познавали коня.

Според историческата хроника, по-късно от сирийско-месопотамската степ **нахлуват асирийци, вавилонци и финикийци**. Същевременно тук нахлуват и "новите народи" - араби и евреи, а от Балканите - етиопците.

По Двуречието започва сблъсък на племена от различни народи.

Непосредствено след преселението на ариите и другите първобългарски племена се извършва и придвижването на траките от Тибет, край езерото Балхаш, по устието на р. Сърдаря, към реките Ур и Урал и временно отсядат между Волга и Дон. Престоят им **става причина да се появи "нов народ" - дарданите - от смесването им с част от протобългарските племена край Урал. Те по-късно са известни като "троянци"**.

Походът на траките продължил на запад по крайбрежието на Черно море, между реките Дон и Днепър, по това време населени от студоустойчиви шумери и през земите по река Дунав в долното и средно течение - днешна Румъния и Унгария, населявани от хиперборейци. Траките прекосили река Днепър, преминали река Дунав и отседнали трайно в територията на Малка Скития, която отнели от праотците на галите

Клон от тях се преселил в Мизия, на запад от река Искър, а по-късно една малка част от траките се преселва заедно с останалите първобългарски племена в Шумер.

В началото на III-то хилядолетие праотците на конните племена, напуснали земите в далечния североизток и се установили:

- маджари и скити в земите на север от Черно море;
- арии и именци в региона на Месопотамия;
- траки и предци на бъдещите славянски племена - на Балканския полуостров.

Част от тези първобългари, маджари и монголи, както и при всяко друго преселение, остават в Североизточна Азия. В продължение на две хилядолетия те живеят изолирани от останалия свят, а след затоплянето на времето се умножават многократно и се появяват по-късно в региона на Месопотамия и долината на р. Нил под името **хиксоси**. Били изключително свирепи и жестоки, опожарявали завладените от тях градове и опустошавали храмовете. След прогонването им се завърнали в предишните си поселища и

се разделили на **два клона - по-многоброен - хуни и по-малоброен - хазари**. По-късно потомците на хиксосите играят голяма роля в историята на Азия и Европа.

И тъй като тези племена принадлежат към конните народи, сведенията послужили на историците след това да ги сложат под един общ знаменател с останалите племена. Всичките били наречени от византийските и други древни автори - диви, невежи, варварски.

Това е едно несправедливо отношение към прото и древната ни история и то изисква нейното неотменно изясняване и разграничаване.

Народите, които населяват Месопотамия между 3200 и 500 г. пр.н.е., са заели видно място сред най-изобретателните и влиятелни народи, допринесли много за напредъка на човечеството. Освен автори на изобретения, месопотамците са и задълбочени мислители и първооткриватели в духовния живот. Нововъведенията им в теологията, правото, астрономията и повествователната литература полагат основите за следващото развитие в тези области на мисълта и изразяването. Разбира се месопотамците имат и отрицателни качества: военолюбие и неприемливо изкуство, изразяващо положително тяхната дейност в това направление. Независимо от това със своите дела и документи те стават основатели в дела и документи на глава първа от Историята.

Между 3500 и 3200 г. пр.н.е. земята между Тигър и Ефрат (Месопотамия) става цивилизована територия. Съществуването на обществото и културата на населяващите я племена и народи е изградено на базата на тогавашните градове. Времето 3200-2000 г. пр.н.е. известно като "Шумерската ера" отразява събитията в тогавашната най-развита част от Месопотамия - Южен Шумер. Тази част представлява област с мочурливи низини с площ, равна на площта, заета от щата Масачузетс в САЩ. През периода 3200-2320 г. пр.н.е. Шумер няма единно управление. Областта е осеяна от много градове-държави, най-значими сред които са Урук, Ур и Лагаш. Към 2320 г. пр.н.е. Шумер е завладян от могъщ воин от областта Акад в Северна Месопотамия, чието име не ни е известно. Знаем само титлата му Саргон и това, че съвременниците му го наричат **Саргон Велики**. Към 2130 г. пр.н.е. Шумер възвръща независимостта си и навлиза в епохата на своето "възраждане", което продължава до към 2000 г. пр.н.е. под господството на царете на Ур.

Тук донасят със себе си високата материална и духовна култура първобългарските племена, дошли от Балканите, Кавказ,

Волго-Уралието и Североизточна Азия. Тяхното присъствие в историческата хроника е отразено, но под различни имена. Това принизява ролята на конните племена, пряко участвали в развитието и процъфтяването на високоразвитата цивилизация в Мала Азия и особено в Месопотамия. И тук, както и в долината на р. Нил и на Балканския полуостров, цивилизацията не е само дело на шумери, акадци, а и на много племена, трайно отседнали по тези места.

В историческата хроника се казва, че в края на IV-то и началото на III-то хилядолетие пр.н.е. Северна Месопотамия е населявана от семитски племена. **Езикът на народите, населявали долините на Тигър и Ефрат се нарича акадски** и се разделя на много диалекти, а в по-късно време - главно на два диалекта - в южната част на Месопотамия - вавилонски, а в северната част - акадски.

В началото на III-то хилядолетие пр.н.е. на територията на Месопотамия вече живеят различни народности - на юг шумери, в средната част на Двуречието - акади, а в най-северната част хурити.

Съвременната историческа наука е установила, че по време събитията в Библията са неточно отразени, но в замяна на това съдържат много ценни сведения, които помагат да се запълнят "белите петна" в историческата хроника на Мала Азия и Месопотамия.

От древно предание е известно, че **родоначалници на протобългарския род са синовете на Арам - Уц и Хул и се наричали уцури и хули.** По време на преселението им към Шумер и Мала Азия се обединяват, а впоследствие се разделят на **три клона.**

През втората половина на III хилядолетие пр.н.е. единият клон населявал земите на изток от Тигър - на север до езерото Урмия, а на юг - горното течение на река Диала, извираща от Загроските планини. Тези племена са известни под името **кутии.**

Останалите два клона се заселили в Северна Месопотамия и Северна Сирия под името хурити. Те създават държавата Митани с индоевропейски етнически черти.

Акадският цар Саргон I (2316-2261 г. пр.н.е.) предприема поход и завзема Мари и Ебра в земите на хуритите и разширява границите на царството си до Тавър, близо до Средиземно море.

Конните племена на първобългарите - кутии и хурити първи влизат в сблъсък с шумери и акади. По-късно в Месопотамия се намесва и клон от арийските племена.

И така първобългарите от различни племена отново са съседи в земите на Месопотамия. Арийте - племена, познати още като **субареи,** са тогавашните асирийци. Те са семитски племена.

Асирийската държава всъщност разделя хуритите и кутиите.

Самите хурити са разделени също на два клона - единият населявал Северна Сирия, а другият Северна Месопотамия.

Нашият род произтича от Уц и Хул (синове на Арам, син на големия син на Ной - Сим). Обединените уцури и хули в земите на изток от Тигър се наричат хурити-балхарис, т.е. големите или многобройните българи. После те се разделят на 3 клона:

Първият клон е на древните българи хурити, по-късно наречени кутии. Тяхната история е свързана през II-то хилядолетие пр.н.е. с така наречената държава Урарту, с праотците на турците. Те са назовавани и с имената шубарейци, чубари, сувари и т.н. Те са били съседи с праотците на турците.

Древните българи хурити населявали земите в Сирия, обособили се в самостоятелна държава през II-то хилядолетие пр.н.е., са били съседи с древните българи хурити, които населявали северозападните земи на Месопотамия. В определени периоди от време са техни васали.

В последствие и тези племена се разделят на няколко клона. За тях има сведения както в Библията, така и в историческата хроника.

Днешните българи сме преки потомци на тези древни българи хурити, които са населявали северозападната част на Месопотамия. Те са от династията Худони, от която произтича родът Дуло. Тази династия се появява около 1226 г. пр.н.е. - един век преди Навуходоносор I (Набу Кудуру Уцур I).

В първите столетия на изграждане на Шумерската цивилизация навсякъде господстващи са боговете на завоевателите - небесно ориентирани богове, отразяващи предимно патриархален и изцяло космологичен светоглед. С постепенната промяна на демографската ситуация се променя и религиозният пантеон на шумерските градове. Шумерските владетели са били и наследствени първожреци, а в случаи, когато са управлявали градове с прео-бладаващо семитско население, изпълняват своите функции, персонифицирайки се със семитски или семитизирани богове-покровители.

Въпреки религиозната търпимост на господствуващия в Месопотамия народ, в продължение на първото хилядолетие на съществуване на Шумерската цивилизация се забелязва практическо религиозно поляризиране на тази цивилизация.

В Кембриджката "Древна История", издание 1923 г., този проблем е отразен така: *"Всички стари градове, намиращи се в Централен Шумер и на север от Лагаш до Алшан, постепенно и постоянно са били обвързвани с боготворене на земно ориентирани божества. Само в крайно южната част по долното течение на Ефрат могат да се открият групирани заедно другите велики култове, които завършват общия пантеон - култът към Ану, небесният бог на Ереч, култът на Бабор - слънчевият бог на Ларса, на Зуен (Син), лунният бог на Ур и богът на прясната вода Енки (Еа) на Ериду".*

От оставените ни шумеро-арийски свидетелства (митологии), ще направим извода, че в Месопотамия е назрявал религиозен конфликт.

Съгласно шумерските документи, появата на **Зиези** маркира и първото споменаване на **народ с име хунори**, наричани преди това "северни варвари" и "лъконосци". Името хунори означава "могъщи господари".

Вероятният начален регион, откъдето те, начело със Зиези, като престолонаследник, започват завземането на Месопотамия, е бил районът на север от точката, където река Деола се влива в река Тигрис, на юг от някогашната Ниневия. През 2750 г. пр.н.е. те са владетели на цялата територия между река Тигрис на запад и подножието на планините на Елам на изток, с център град Ума. Между 2750 - 2726 г. пр.н.е. **са владетелският народ на първата световна империя със столица Ереч.** През този период техните военни губернатори управляват всички територии на империята и са гарантирали шумерските търговски и политически интереси в такива отдалечени сфери на влияние, като Египет, Крит, Индия и равнините на север от Елам в Централна Азия. След смъртта на Зиези хунорите се преселват по принуда в земите на изток и югоизток от днешния град Басра и започват миграция към провинциите на империята и дълбоко във вътрешността на Азия.

Войните по време на **Пураш-Син** (Парасурам) 2277 - 2276 г. пр.н.е. са причина за масово изтегляне на хунорите на изток от Елам, Индия и Централна Азия.

Народът, наричан в Междуречието ху-хунори (могъщите господари), свързан във всичките свидетелства с владетелския род, от който произхожда **Зиези - първият шумерски император**, е бил известен в Индия с патронизма "Зиези, зиезиевци, народа на Зиези".

Зиези е първият владетел, обединил всички градове-държави в Месопотамия. Той е самотна и противоречива фигура в историята на Шумер. Създател е на империя, управлявана цели 25 години справедливо, с осигурен просперитет на населението ѝ от наследника му Саргон. Хипкрехт отбелязва: *"Зиези е бил един от найвеликите монарси на Древния изток и въпреки това, дори самото му име е било забравено от следващите поколения".*

Той сваля от власт владетеля на Шумер Уркогана и е водач на първата семитска интервенция в Месопотамия. Неговият период е наречен "шумерско господство". Той е носил титлите "Цар на света" и "Цар на четирите посоки на света" - титли на неговите праотци.

Наред с календара и колелото, Шумер завещава на последвалите го Западни цивилизации и писмеността, като постоянен процес на развитие в периода 3500 - 2800 г. пр.н.е. Този период е период на преминаване от изображение на идеи чрез пиктограми към писмеността (клинопис). Тази единствена писмена система на Месопотамия се ползува до 500 г. пр.н.е. Клинописните текстове са отпечатвани върху глинени плочки. От тях 90 на сто са търговски и административни документи и само 10 на сто от тях се отнасят към литературата, като диалози, поговорки, химни и фрагменти от митове.

През шумерската ера вярванията в боговете са се развивали постоянно, както и да са се развивали боговете. Шумерските храмове господствуват през целия период до 2000 г. пр.н.е. Те се възвишават над градовете и над целия равнинен хоризонт на Шумер, построени от глинени блокове и тухли. Някои от боговете стават покровители на градовете, други - повелители на различни сфери, като: небето, земята и подземния свят. Само един от тях - **Енлил** - е бил **повелителят на всички богове**.

След завладяването на Шумер от **Саргон Велики** (2316 - 2261 г. пр.н.е.), с което се поставя **началото на междудържавно съперничество**, шумерските божества придобиват политически характер, а храмовете - "зикурати" са "държава в държавата". Поставя се началото на ерата на робството.

Въпреки възраждането на Шумер, поради недостатъчното внимание към екологичния фактор, настъпва осоляване на почвата и шумерската икономика запада. В историята на Месопотамия настъпва **Старовавилонската ера (2000 - 1600 г. пр.н.е.)**. Не само преходът от шумерско към вавилонско господство е бил постепенен, но и когато Вавилон е бил на върха на своя разцвет (1770 г. пр.н.е.), културата му не се е различавала особено много от предхождащата го шумерска култура. Шумер вече е под семитско господство. Центърът на цивилизацията е изместен на север, към Акад и се съсредоточава за дълъг период от време в нововавилонския град **Вавилон. Основател на Вавилонската цивилизация и безспорен неин най-велик владетел е Хамурапи** (1792 - 1750 г. пр.н.е.). В Ак Кад - божествената "горна земя", езикът се изменя на база на семитския език.

По това време в Двуречието имало две велики държави. Едната от тях - тази на семитите, с център Вавилон, наложила влиянието си и властвувала над цялата южна и средна част на Месопотамия. Другата е с център град **Мари**, с цар Зимрилим, току-що освободила се от Асирия. Той се наричал "владетел на северната страна". Дворецът на царя в Мари бил "чудо на света". Неговите владения включвали Ебра и редица други градове по Ефрат. Под негова власт били скотовъдните племена от Сирийската степ.

Подържал връзки с островите Кипър и Крит, с господарите на Средиземно море през този период - критяните.

Поради нарушаване на мирния договор между Мари и Вавилон, през 1759 г. пр.н.е. Хамурапи завладява столицата и поголямата част от владенията на Зимрилим. След падането на Акадската държава неизбежно се възстановява и държавата Мари - държавата на хуритите, но при Хамурапи и неговите наследници престава да съществува и тя.

Съседните на древнобългарските племена кутии - **каситите** - от земите на юг край Каспийско море, в продължение на повече от хилядолетие и половина нахлуват във Вавилон. Най-известният им вожд Гандиш си присвоява титлата цар. **Каситите създават Средновековното царство на Вавилон**. Тяхната династия е управлявала страната от 1742 до 1155 г. пр.н.е.

При каситския вожд Агум II (1595-1571 г. пр.н.е.) каситите се настаняват във Вавилон, а после завладяват и цял Шумер и Месопотамската степ в областта на Горен Ефрат. В един надпис той гордо съобщава, че е докарал от страната **Хана (Митани)** статуите на Мардук и Сарпанит, украсил ги със златни одежди, скъпоценности и великолепни корони, и отново ги поставил в храма Е-Сагил във Вавилон.

За държавата Митани съобщават и в историята на Месопотамия, Египет и Хетската държава.

Каситите управляват Месопотамия, както и древните българикутии са управлявали шумери и акади, в продължение на едно столетие.

След разрушаването на цветущия град Мари и двореца на цар Зимрилим, този клон от хуритите се преселил на север, а друга част останали в земите на Северна Сирия.

През 1600 г. пр.н.е., произхождащите от централно-азиатските степи **хети**, говорещи индоевропейски език, завладяват изцяло Анатолия (днешна Турция), а през следващите два века разширяват империята си на юг и прибавят към нея Сирия и Ливан. След като през 1595 г. пр.н.е. разрушават Вавилон, хетите решават да управляват пряко Месопотамия. Библията сочи точно, че владени-

ята на хетите достигнали "до голямата река Ефрат" (Иисус, 1:4).

Държавата на хетите представлявала съюз между разнородни по расов тип племена, под егидата на ирански племена и клон от древните киргизи, който напуска земите си по долното течение на река Инд и се преселва в Мала Азия.

За похода на цар Муршил I в хетския летопис е казано:

"И тъй тръгна на поход към Халпа (Алепо) и разрушава Халпа и докарва плячката в Хатушаш. След това той тръгва и срещу Вавилон, напада и хари (хури - хуритите) и задържа в Хатушаш пленници и плячка от Вавилон".

Муршил I покорява силната хуритско-семитска държава Алалах, както и два големи града в тази област: Уршу (Варечва) и Хашу (Хасува). Тези събития се развиват по онова време, когато тяхното царство влиза в числото на великите държави в Предна Азия. Тогава започва голямо стълкновение между хети и древните българи - хурити.

Древните българи-хурити, потомци на Зимрилим, които населявали Арменското плато, предприемали чести нашествия в Хати, опустошавайки източните територии на Хетската държава. Само околностите на град Хатушаш остават невредими. Тогава започват големи размирици в Хетското царство и при дворцов заговор загива Муршил I.

При приемника на Муршил I - Хактил, древните българи-хурити нападат земите на хетите в Северна Сирия и територията на Хетската държава вече се ограничава от планините на Тавър. Едва при следващия хетски цар Телепин (1525 - 1500 г. пр.н.е.), нападенията на хуритите вече са отблъснати успешно.

Империята на хетите достига своя териториален и икономически връх през 1450 - 1300 г. пр.н.е., но през XIII век те са принудени да се отбраняват от нападения откъм Египет и Северна Месопотамия. През 1286 г. пр.н.е. те отблъснали такова мощно нападение и към края на века все още успявали да се защитават от семитските асирийци от Северна Месопотамия. Около 1185 г. пр.н.е. обаче, като резултат от многократни последователни нападения от "морските народи", хетите окончателно рухнали.

Като се изтеглили на север така бързо, както и дошли, хетите разчистили терена на Месопотамия за каситско господство, но каситите не успели да се възползват напълно от тази възможност, явно защото им е липсвало гъвкаво ръководство и обединяващо съзнание за политическа и културна принадлежност. Вследствие на това, Месопотамия потънала в "**тъмна епоха**" за около три века. През това време каситите управлявали Юга (Акад и Шумер),

докато Северът бил разпокъсан между враждуващи семитски и несемитски племена. Този период е наречен "тъмен", тъй като в него не откриваме нито единно управление, нито културен или интелектуален напредък. Каситите се задоволили с клиновидното писмо и административните методи на Шумер и Вавилон, дори почитали шумеро-вавилонските богове, и не внесли никакви забележителни нововъведения, а и техните разединени съседи в Северна Месопотамия не допринесли с нищо отличаващо се за историята на цивилизацията.

Тъмната епоха на каситите била последвана от периода на **Асирийската империя** 1300-612 г. пр.н.е. Към 3000 г. пр.н.е. асирийски народ от семитската езикова група се заселва край река Тигър в Северна Месопотамия и основава своя държава с център град Ашур. Той усвоил тактиката на бойните колесници и започнал да завладява съседните градове. До към 1250 г. пр.н.е. те станали господари на целия месопотамски Север.

През 1255 г. пр.н.е. асирийският монарх **Тикулти-Нинутра** превзел Вавилон и заповядал на писарите си да запишат:

"Залових царя на Вавилон и стъпих здраво над гордия му врат, все едно, че беше изтривалка. Така станах владетел на цял Шумер и Акад и поставих границата на моето царство на Долното море."

Асирийците разграбили храма на бог Мардук и отнесли като трофеи статуите, но все още не били достатъчно силни да победят каситите. Това, което не се удало на Асирия, било извършено от Елам, чието нашествие погребало Каситската династия във Вавилон. През 1155 г. пр.н. е. последният каситски цар Енлил бил пленен и откаран в Елам. Краят на тяхното господство над Вавилония след твърде кратко време бил сложен от владетелите на държавата "Приморие".

Царските списъци упоменават 11 царе от династията "Уру-ку", носещи акадски или изкуствени шумерски имена и наричащи себе си "царе на Приморската страна". **Приморие** - южна провинция на Вавилонското царство, е била управлявана от две царски династии. Първата съществувала от 1722 г. пр.н.е. и дала сериозен отпор на асирийците.

Втората династия носи името Исин и към нея принадлежат владетелите: Мардук кабит ахешу (1150-1134 г. пр.н.е.), Итти Мардук Балати (1133 г. пр.н.е.), Нинурта Надин Шуми (1132-1127 г. пр.н.е.) и Навуходоносор с второ име Набу Кудури Уцур (1126-1105 г. пр.н.е.). Родословното дърво на последния води към Уц, по-големия син на Арам - владетел на известните в историята ху-

рити - потомци на Зимрилим, царят на Мари. Той е бил не само владетел на древните **българи-худони**, но и на още четири племена, между които **хиксосите** - праотците на хунори и хазари, **субареи** - арийци и две итало - гръцки племена.

Смъртта на Навуходоносор става причина съюзът да се саморазпадне. Потомците на хиксосите се преселват в земите в Средна Азия, а итало - гръцките племена се разселват в Мала Азия. Тук се разделят, като гръцките племена се присъединяват към своите събратя - акадите, а италийските племена по море се преселват на Запад.

През 1036 - 1034 г. пр.н.е. Вавилония е управлявана от двама владетели. Единият от тях Набу Шуму Алибур произхожда от династията на худоните. През 979 - 944 г. пр.н.е. Вавилония е покорена от нашите праотци - худоните и нейни владетели са били Набу Мукин Апли и Нинурта Кудри Уцур.

По време на последния в западната част на Северна Месопотамия е била населена от худони. Един от клоновете на хуритите - наши събратя, населявал земите на древна Сирия. Историята на хуритите е свързана не само с историята на Хетската държава, но и със събитията, развивали се както в Месопотамия, така също и по Библейските земи.

Най-многобройни са били хуритите-худони, населявали земята на север от Вавилон. Те владеели и земите в държавата Митата на север от Вавилон и нейната столица Васугони през 1360 г. пр.н.е. са завладени от хетския **цар Шупилилулилума** и става васал на Хетската държава. Краят на тази държава поставя **Навуходоносор I**, като нейните племена се преселват в Приморската страна, където отсядат трайно.

Худоните успели да запазят своята етническа принадлежност, благодарение на начина си на държавно управление, при което чуждите племена имат точни права и задължения, а териториите им се разграничават от тези на населяващите ги племена. Имало смесени династични бракове с определени политически мотиви, посочени в брачните договори.

Техните събратя в земите на Сирия и нейните степи прилагали същия начин на управление, но били размесени с чужди племена, поради това, че по-често са превръщани във васали и войската им е била използувана от новите владетели. Историята на тези два клона на древни българи-хурити е тясно свързана с евреите-израилтяни. Тя датира от времето, когато техният главен град е Мари.

Според Библията, Битие, Глава 10, родословното дърво на евреите израилтяни е от третия син на Сим Арфаксаду, а в глава

11 е посочено, че родоначалници на библейското племе са Аврам - живял 175 години и неговата съпруга Сара. Те живели в град Ур, който бил халдейски и тръгнали за Ханаанската земя. Когато пристигнали в Хорон - Египет, живели там 30 - 40 години. Този град принадлежал на древните българи - хурити.

За да пристигнат в Египет, те прекосили Сирия, принадлежаща на другия клон на хуритите. Според далечните потомци на Аврам, Сирия означавала Аадан - Арам. Там се говорело на арамейски език, който изместил еврейския. На този език се говорело дори по времето на Исус Христос. На този език говорели и християните в Сирия.

Според историческата хроника това преселение на израилтяните е станало в периода 2000 - 1500 г. пр.н.е. За него в Библията, Битие, Глава 12, се казва:

5 - "И взе Аврам със себе си жена си Сара, братеницата си Лота и всичкия имот, що бяха спечелили, и колкото души бяха придобили в Харан: и излязоха да идат в Ханаанската земя.

6 - Аврам премина на длъж тая земя до мястото Сехим, до дъбравата Море: в тая земя тогава (живееха) хананейци ...

9 - И дигна се Аврам, та продължи пътя си на към юг.

10 - И настана глад в оная земя. Излезе Аврам в Египет, да поживее там, понеже глада се усили в оная земя."

През тези векове едно еврейско племе, произлизащо от внука на Авраам - **Исак,** започва да нарича себе си "израилтяни". След тривековно скитане из Египет евреите били поробени от фараоните на Новото царство, опитващи се да покорят повече племена и да създадат египетска империя. Около 1250 г. пр.н.е. този, който организира и провежда бягството им от робство на евреите е **Мойсей.** Той ги води към Синайския полуостров и ги убеждава да станат поклонници на **бог Яхве,** чието име след време изписват като **Йехова,** че това е бил бог на Авраам, Исак и Иаков, че богът на Израил е Господ, поради което всички евреи стават израилтяни и се покланят на бог Йехова.

След като скитат в продължение на около едно поколение из Синайската пустиня, евреите решават да се върнат в много по-богатата страна **Ханаан.** Бавно и мъчително, в боеве с местните племена те се сдобиват с малка част от тази земя, предвождани от наследника на Мойсей - **Исус Навин**. След смъртта на водача си израилтяните имат още по-малък успех, поради надигащия се сепаратизъм на племената, съпротива на ханаанците и нашествието на филистимяните към 1050 г. пр.н.е. През 1025 г. пр.н.е. Самуел - племенен съдия с огромен авторитет, избрал за тях **един**

общ цар Саул, който да ги обедини в един народ. Съдията очаквал да остане на власт, макар и в сянката на трона и насърчава младия войн Давид, който изкусно маневрирал с народната подкрепа. Още повече, че победата му над "Голият" (филистимяните) го прави много популярен. През 1005 г. пр.н.е. цар Саул е убит. На власт идва **Давид**, който **започва най-славния период в историята на евреите преди съвременната епоха**. Той се превръща в абсолютен монарх, събиращ данъци от поданиците въз основа на въведеното от него преброяване.

Поради преждевременна смърт, макар и доста напреднал в осъществяване на целите си, той не постигнал мечтата си да построи величествена столица и религиозен център в Йерусалим.

Главният център на хуритите в Сирия - град Цоба (Саба - Сова) има сблъсък с цар Саул (1020 - 1004 г. пр.н.е.).

Цар Давид (1004 - 965 г. пр.н.е.) обединил Израил и Иудея. От битката си с филистимяните владетелят възвръща "ковчега със скрижалите на Мойсей".Той обявява Йерусалим за столица на обединената държава, но срещу него тръгва третият му син **Авесалом**. Давид нарежда на населението да напусне Йерусалим и да оставят ковчега на Божия завет и свещената чаша.

Битката между баща и син е описана във Втората книга, царства,Глава 20:

2 - "И всички израилтяни се отделиха от Давида и отидоха подир Савея. син на Бихри, а иудеите останаха на страната на царя си, от Йордан до Йерусалим.

4 - И Давид каза на Амасея: свикай в три дни иудеите при мене и ти сам се яви тук.

5 - И Амасей отиде да свика иудеите, но закъсня повече от даденото нему време.

6 - Тогава Давид каза на Авеса: Бихриевият син Савей сега ще ни докара повече злини, от колкото Авесалом: вземи слугите на господаря си и го преследвай, да не би да си намери укрепени градове и да се скрие от очите ни.

7 - И излязоха след него Йоавовите люде, и хелетейци и фелетейци, и всички юнаци тръгнаха от Йерусалим да преследват Бихриевия син Савея."

Савей, заедно със семейството на Авесалом, ковчега със скрижалите и чашата, прекосяват река Ефрат и попадат в земите на худоните. Между древните българи-худони и Давидовото коляно е осъществен династичен брак, след което библейските племена прекосяват Кавказките планини и се заселват трайно в земите на Странджа и Сакар планина.

Тук те се заселили, отвоювайки тази земя от траките и преСтояли няколко десетилетия. Преди да напуснат Балканския полуостров и да поемат към Мала Азия, тяхната **царица Калиностра** поставя за военачалник **Худоносор**, по произход от древните българи-худони, наричани балхарис, който взема жена от царското коляно на Давид.

Сакар планина става наследник на богата материална и духовна култура, пренесена в тези земи от долината на р. Нил и Месопотамия. Името на р Марица е било Мари, идващо от царството на хуритите-балхарис - Мари.

Давид - царят на Обединеното еврейско царство е наследен от своя син **Соломон** (973 - 933 г. пр.н.е.). Той продължил строителството, започнато от Давид и издигнал величествен храм, известен като Храма на Соломон, за съхранение на "Ковчега на Завета" - библейското име на сандъка, съдържащ каменните скрижали, които Яхве дал на Мойсей в Синайската пустиня, според Библията.

Разточителните строителни планове донесли неприятности на Соломон, тъй като Палестина била бедна на суровини и материали, да не говорим пък за злато и сребро .Той се видял в невъзможност да заплати строителните си дългове и отстъпил територии на главния си доставчик - съседите от Финикия, а после събрал и изпратил евреи, да работят във финикийските мини и гори.

Северните му поданици, които били изпращани във Финикия, след смъртта му отказали да се подчиняват и при наследника му престанали да плащат данъци. Основали Царство Израил със столица Йерусалим, което просъществувало два века, а през 722 г. пр.н.е. било унищожено от асирийците.

През 586 г. пр.н.е. Царство Юдея било завзето от вавилонците на Новуходоносор, които разгромили, разграбили и изгорили храма в Йерусалим, а знатните граждани на Юдея откарали във Вавилон.

През 536 г. пр.н.е. Вавилон е превзет от персийския **цар Кир**, който великодушно разрешил на евреите да се завърнат в Палестина. През 520 - 516 г. пр.н.е. те възстановили храма в Йерусалим и живели в мир до 322 г. пр.н.е., когато Палестина била завзета от **Александър Македонски**. През 186 г. пр.н.е. Алтиох Емитрофон осквернил храма и се опитал да разруши еврейската религия, което предизвикало евреите на въстание с водач Иуда Макавей, основател на династията на Макавеите. Тя съществувала до 63 г. пр.н.е., когато римският пълководец Помпей се възползувал от междуособиците в нея и превърнал Палестина в протекторат на Рим.

Дори по времето на Цар Давид древните евреи не са се издигали над положението си на второстепенна политическа сила, а след смъртта на Цар Соломон не са дори и такава. Техните най-големи завоевания са в областта на религията. Днес **иудаизмът - религията на евреите**, е стройна съвкупност от вярвания, обичаи и богослужебна практика, всичките основани на пасажи от еврейската Библия (наричана от християните "Старият завет").

Тя крие корените си в месопотамската култура и традиция. Много от разказите в нея, както и подробностите, са заети в по-малка или в по-голяма степен от съкровищницата на шумерските митове и легенди. Библейската история може да служи като пример, как духовниците са преиначили тези митове. Като интелектуална концепция на богослови, Библията не е придобила популярност сред широките маси на еврейския народ. На въображението на хората навярно по-силно са въздействували митовете за героичните борби на боговете с огромното чудовище на хаоса.

По времето на шумерите Бог победител, който поразил змея, бил Енлил. Когато царят на акадците Хамурапи превзел Месопотамия, победител станал Мардук. След векове, при хегемонията на асирийците над Междуречието, писарите им изтрили от таблички с клинообразни текстове Мардук, а на негово място вписали собствения си племенен бог Ашур. Когато митът достигнал до Палестина, евреите накарали Йехова да воюва с чудовището Левиатон или Рахов. Митът се е вмъкнал дори в християнството под формата на легендата за свети Георги, който убил змея.

Прочутите пирамиди "зикурати" и особено тази на Вавилон са първообразът на библейската кула. Образът на тази пирамида за еврейските поколения се превърнал в стълба, с която човекът се свързвал с Йехова.

Целият текст на свещената книга сочи, че еврейските свещеници са компилатори и редактори на по-стари текстове, които водят към легендите на по-древните народи. За старинността на библейските предания говори и фактът, че са отразени постепенните промени в отделните текстове както на патриархалния строй, така и робовладелчеството и класовите различия, преминаването на евреите от чергарския към заседналия начин на живот.

Първоначално евреите вярват в много богове, докато от Мойсей - 1250 г. пр.н.е до 750 г. пр.н.е. има изключителен култ към един Бог "Яхве", представата за който е била предимно антропоморфна.

Според евреите Бог не е част от природата, а е извън нея, така той би могло да се разбере в чисто интелектуален или в абстрактен смисъл. Хората според тях са господари на природата по пълномощия, дадени им от Бога. В прочутия стих от книгата Битие, Господ заявява категорично на Адам и Ева: *"Плодете се и се умножавайте, заселвайте земята и я подчинявайте, бъдете господари на всички земни същества"*. Десетте божи заповеди (наричани така след VII в. пр.н.е.) са етични заповеди, познати на евреите, описани отпреди Вавилонския плен. Тези морални стандарти не са се спазвали винаги в отношенията им с външни хора. Жестокостта, с която си служат при завладяването на Ханаан за тях е оправдана, тя е заповядана лично от техния бог Яхве, който бил внушил на жителите на Ханаан да се съпротивяват, за да има причина да бъдат избити: *"Защото от Господа беше това, дето те ожесточиха сърцето си и с бой посрещнаха Израиля, за да бъдат изтребени ..."* (Иисус Навин, 11:20).

Идеите, издигнати през по-нататъшния етап от развитие на еврейската религия, известни като "революция на пророците", е действителна същностна промяна в тяхната религиозна мисъл, по времето на заплахата за националното им съществуване от Асирия и Вавилония и времето на изгнанието им във Вавилон (750 - 550 г. пр.н.е).

В ядрото на учението на пророците, Яхве е обявен за господар на света. От него идва само доброто, а от хората злото. Яхве изисква от израилтянските чеда "да търсят справедливост, да освободят подтиснатия, да защитават сирака, да защитават вдовицата".

По време на вавилонския плен евреите започват да вярват, че Яхве ще им изпрати национален "месия", който не само ще възвеличи евреите, но ще разпространи култа към Яхве в целия свят, в хилядолетие на мир и справедливост, преди края на света. Със "спасителя" ще дойде и "Страшният съд", по чудотворен начин всички мъртви хора ще станат и ще се изправят пред него.

Очакването на месията укрепва способността на една иначе незначителна нация да оцелее до наши дни, напук на ужасяващата враждебност, която по неизброими начини обогатява света със своите постижения.

Митовете и легендите на народите, населяващи най-древните земи на човешката цивилизация, умело обработени и поднесени на хората в религиозно-идеологически план от евреите свещеници в Библията и до днес владеят съзнанието на милиони хора по света.

Историята на Западния свят в последните две хилядолетия е неизменно повлияна от иудаизма. Почвата, върху която е поникнало християнството, е именно иудаизмът, а от тези две религии израства третата световна религия - **ислямът**.

Мечтата за мирен, обединен свят, когато "вълк ще живее заедно с агне и леопард ще лежи заедно с козле", ако не се осъществи по бързо, никаква традиция няма да има значение за никого.

Съдбата и пътищата на нашите и на еврейските праотци се преплитат още в земите на Месопотамия, Сирия, Египет и Палестина, още в зората на историята. В историческите хроники четем:

"Хуритите са и химарити, а сред химаритите се натъкваме съвсем неочаквано на наименованието на българското племе - Балхарис, а така също и на името на царица, носеща същото име Балкис, така наречената Савска царица от царството Саба". Най-точното име на царицата е **Сава**, тъй като тя носи името на подвластния й град-държава .Така е назована тя и в Библията (Трета книга, Царства, Глава 10):

"Савската царица, като чу за славата Соломонова в името на Господа, дойде да го изпита с гатанки. Тя дойде в Йерусалим с много богатства: камили бяха натоварени с благовония, с твърде много злато и драгоценни камъни, тя дойде при Соломона и говори с него за всичко, що й беше на сърце ...".

Древното предание казва, че Савската царица е сестра на **Тимоти** - цар на клон от древните българи-худони. И двамата принадлежат към **рода Дуло** от династията на худоните. При нападение от асирийския цар Адад Нерари (911 - 891 г. пр.н.е.) срещу земите на худоните, подвластните племена на двамата, водени от Тимоти и неговата войска от древни българи-худони, следвани от Савската царица с нейните българи-хурити, като се придвижват във формата на стрела, прекосяват Кавказките планини и се отправят към Азовско море и земите на изток от Дон. По-късно те отсядат трайно в Манджурия.

Това са праотците на Кубратовите българи - Балхарис, име пренесено от земите на Месопотамия, както от нашите преки праотци, така също и от нашите събратя - кутиите Балхарис в Средна Азия.

Хуритите Балхарис, предвождани от Савската царица, се обединяват с ирански племена под името сармати и алани. По-късно, когато тя е на пределна възраст, тръгват на поход на запад, стигат до р. Дунав и срещу нейното течение достигат до Австрия.

Според преданието на Дарий, който е от смесен брак с майка от рода Дуло и баща от династията на иранците-алани, хуритите прекосяват Алпите и достигат до най-южните земи в днешна Южна Италия, в земите на етруските. В земите на Италия, много по-късно, участвуват в поставянето на основите на Рим.

Асирийският цар Саламансар III (859-824 г. пр.н.е.) предприема поход към Средиземно море, но не успява да се справи със сирийските съюзи - Северен и Южен. Начело на последния, в който са обединени Тир, Сидан и Израилското царство, стоял дамаският **цар Азаил** - цар на непреселилите се със Савската царица хурити Балхарис.

Начело на Северния съюз стоят древните българи худони от арамейското княжество Бит Адини със столица град Тил Барсиб.

В похода си срещу тях през 856 г. лр.н.е. Саламансар III подчинил земите им. След 16 похода срещу Южносирийския съюз, царят на хуритите Балхарис Азаил е разбит и Съюзът се разпада. Без да успее да спре експанзията на кентаврите от турските племена, Саламансар III опустошава Вавилон и достига Приморието, и бреговете на Горен Ефрат. Тиглатпаласар (743-742 г. пр.н.е.) превръща българите-худони в част от Асирийската империя.

Когато устоите на Асирия се разклащат, хуритите Балхарис стават независими, а тяхната империя е разрушена през 612 г. пр.н.е. През 626 г. пр.н.е. асирийският военачалник на Вавилон **Набополасар** преминава на страната на вавилонците и поставя началото на Нововавилонското царство.

В стогодишната съпротива на Южна Месопотамия срещу асирийците, дейно участие взимат народите, говорещи семитски езици.

Най-видният Нововавилонски владетел - **Навуходоносор II** (604 - 562 г. пр.н.е.), превземайки Йерусалим и довеждайки голям брой иудеи във Вавилон го превърнал в империя, която била най-силна в Западна Азия. През 539 г. пр.н.е. при един от наследниците му във Вавилон нахлули персите и той се предава без бой.

Размерите на Вавилон - 2100 акра площ, били значителни за онова време (за сравнение, Ниневия при Сенахараб (Асирия) е 1850 акра, а типичният шумерски град - 135 акра. Съвременен Париж е с два пъти по-голяма площ от Вавилон. Градската стена на Вавилон, построена от Навуходоносор, била толкова прекрасна, че древните гърци я нарекли едно от седемте чудеса на света. **Навуходоносор - този велик строител от древността**, създава "висящите градини" на Вавилон - още едно от седемте чудеса на света.

Наред с творенията в строителството, нововавилонските културни постижения били най-големи в областта на астрономията. В първите години на Шумер племената наблюдавали фазите на луната, за да предсказват повторението на сезоните. Две хиляди години по-късно месопотамците все така внимателно изучавали нощното небе, но вече се съсредоточавали върху движението на планетите и звездите. Вярвали, че някои от техните богове живеят в небесата и като отчитат и прогнозират движението на планетите

и звездите, ще могат да узнаят кое божество набира мощ и как ще се отрази върху хода на човешките дела. Изучаването на небесата било доведено до съвършенство от нововавилонците, които познавали пет "блуждаещи звезди" (ние ги наричаме планети) и ги свързвали с властта на петима богове. Нека припомним, че ние **все още наричаме първите пет планети с имената на римските богове: Меркурий, Венера, Марс, Юпитер и Сатурн.** То е, защото и гърците, и римляните са наследили тази система. По-нататък нововавилонците заключили, че ако дадена планета се появи в определена част от нощното небе или на близко разстояние до друга планета, движението й предвещава война или гладна смърт, или пък победа на една държава над друга.

Макар Вавилон да не понася щети при нашествието на персите през 539 г. пр.н.е., персийският завоевателен поход бележи края на месопотамската цивилизация, доколкото местните народи и династии вече никога не ще управляват Месопотамия. Постепенно, докато гърците измествали персите, римляните измествали гърците, а арабите - римляните, клиновидното писмо престанало да се използва, въвели се чуждоземни художествени и архитектурни стилове, а старите градове се превърнали в руини, докато израствали нови.

Напълно изоставен два века след н.е., Вавилон бил така затрупан от близките подвижни води и пясъци.

Все пак наследството на Месопотамия се запазва по различни начини. Един от тях е еврейската Библия, поради това, че първите еврейски племена живеели в Месопотамия, преди да мигрират в Палестина и говорели на език, родствен на вавилонския. Не е чудно, че в първите глави на Библията често се споменава Месопотамия. Според книгата Битие, цар Нимрод управлявал Бабел (Вавилон), Ерек (Урук) и Акад, Авраам дошъл в Палестина от "халдейския Ур". "Кулата на Бабел", построена от "тухли вместо камъни и смола вместо кал" (Битие 11:1-9), със сигурност е подобие на вавилонския зикурат.

"Кодексът на Хамурапи" - каменен документ с 282 закона - се базира на шумерските правни принципи, с примеси от семитски нововъведения, но тъй като учените не могат да се споразумеят за това, кои принципи са шумерски и кои - семитски, най-разумно е да разглеждаме целия текст като най-пълния стигнал до нас писмен документ на "месопотамското право". В него липсва съвременното схващане, че "всички са равни пред закона". В Кодекса на Хамурапи робите нямат никакви права и получават жестоки наказания за най-невинни провинения. Освен робите откриваме наличието на две

класи: "мъже", под което ясно се разбира аристократи; и всички други, които не са нито "мъже", нито роби, към които законът се отнася зле, но на които все пак дава някакви права. Престъпленията на "мъжете" срещу по-нискостоящите от тях, но не роби, се наказвали с по-малка строгост от престъпленията на "мъже" срещу "мъже", а наказанията за престъпления на "мъже" срещу роби се свеждали до заплащане на "имуществени щети" на собственика на роба.

Двата най-известни принципа, залегнали в Кодекса на Хамурапи, са: "око за око" и "купувачът да внимава". На пръв поглед и двата изглеждат ужасно примитивни. Като предлага буквална разплата (*"ако някой извади някому окото, неговото око ще бъде извадено", "ако някой счупи някому кост, неговата кост ще бъде счупена"*), кодексът не допуска случайно нанасяне на вреда и е смразяващо настоятелен в причиняването на болка и унижение. Принципът "купувачът да внимава" не е толкова смразяващ, но пък едва ли прилича на закон. Откъде-накъде държавата се произнася в правен кодекс, че продавачът е свободен да си продава номерата? Кодексът на Хамурапи става по-разбираем, ако осъзнаем, че тогавашното правораздаване е имало различни цели от съвременното. Месопотамците прокарвали закони, главно за да прекратят побоищата. Ето защо, те смятали (и с право), че ако някой се изкушава да употреби насилие, може би ще се въздържи, ако си спомни, че това, което причини другиму, ще сполети и него. Те също ясно осъзнавали, че за да имат възпиращ ефект, наказанията следва да се изпълняват незабавно и без надежда за милост - гледна точка, която ги кара да смятат мотивите за несъществени, тъй като разследването на обстоятелствата и мотивите отнема време и дава възможност някои предумишлени престъпления да останат ненаказани, ако престъпникът знае как да се защити. Що се отнася до принципа "купувачът да внимава", той също имал за цел да спре саморазправата, тъй като купувачът знаел, че няма права и ще бъде наказан, ако се опита да си присвоява такива.

Като се имат предвид тези практически измерения на месопотамското правораздаване, трябва да се отчита, че Кодексът на Хамурапи не е напълно чужд на идеята за справедливост. Въпреки че настояването за буквална отплата несъмнено е жестоко, то не е напълно лишено от идея за справедливост, тъй като "око за око" във всеки случай е по-справедливо, отколкото глава за око или око за нокът. Второ, на определени места в Кодекса на Хамурапи са заложени абстрактни етични принципи. Например, тъй като месопотамците вярвали, че децата трябва да уважават родителите си, закон 195 от Кодекса гласи: *"Ако син удари баща си, да му се от-*

рече ръката". Най-накрая, в отделни случаи държавата се задължава да осигури благосъстояние, а не само да съди и наказва. Най-възвишеният аспект на Кодекса като "социална държава" се проявява в закон 23, който гласи, че ако някой бъде ограбен, а крадецът не бъде открит, *"градът ..., в границите на който е извършен грабежът, възстановява на потърпевшия загубената собственост".* Виждаме, че Хамурапи действително е искал да бъде признат за "Цар на справедливостта" и според критериите на неговото време той е бил точно такъв; нещо повече, въпреки че западните концепции за справедливост по-късно ще претърпят огромно развитие, повечето от принципите, които Кодексът на Хамурапи съдържа, ще станат изходна точка за голяма част от това бъдещо развитие.

Паметник на старовавилонската цивилизация, който не отстъпва по слава на Кодекса на Хамурапи, е **поемата за Гилгамеш**. Също като Кодекса, и тази творба е шумеро-вавилонски хибрид. Героят й Гилгамеш е действителна историческа личност - шумерски цар, който управлявал около 2600 г. пр.н.е. Неговите подвизи вдъхновили до такава степен въображението на съвременниците, че те започнали да разпространяват измислени истории за него. Преразказвани през вековете на шумерски език, историите ставали все по-нереални и накрая се превърнали в чиста фантастика. Тези истории били толкова забавни, че към края на третото хилядолетие някои семитски завоеватели започнали да ги превеждат на собствените си диалекти. Запазената до днес поема за Гилгамеш представлява късен стадий на този процес на развитие. Някъде около 1900 г. пр.н.е. един семитски разказвач изтъкал от четири-пет истории за Гилгамеш свободно построена "епопея" и тази версия на прекрасната поема е достигнала до нас.

Месопотамия ни е оставила и техническо, и интелектуално наследство. Видяхме, че колелото е използвано за превоз найнапред в древен Шумер, че тук възниква и първата документирана писменост, а вавилонците за първи път използват математическите функции квадратен и кубичен корен. Трудно е за учените да установят, дали тези първи месопотамски открития са се разпространили към другите народи или пък някои (най-вече писмеността) са били изобретени самостоятелно на други места. Каквато и да е истината, месопотамските открития постепенно довели до съвременната практика, която в Европа и Америка днес приемаме за даденост. Месопотамското право и естествознание също лежат в основата на много неща, които днес приемаме за дадени. Визуалната ни среда изглежда напълно различна от тази на древна

Месопотамия, защото не сме взели почти нищо от древното месопотамско изкуство и архитектура, но все пак по отношение на основите на техниката и мисленето сме много задължени на изобретателните хора отпреди пет хиляди години, които успели да извлекат могъщество и слава от една плоска мочурлива земя.

Навуходоносор II е владетел от династията на древните българи-худони. Той оставя надпис, в който съобщава, че боговете Набу и Мардук са го избрали за велик покровител на Вавилон. Той украсява главния свещен път за религиозните процесии и възстановява прочутия храм на Есхел - т.е. храм със заложени седем стъпала - цифра свещена за българите-худони, хурити и траки, и за асирийските конни племена. Храмът се нарича Дом на основаването на небето и земята, според космологията, която е основата на светогледа.

Представителите на съвременната научно-историческа мисъл обявяват този най-древен човешки светоглед за **езически**. А **езичество** означава обожествяване на природни явления или идоли; идолопоклонство. Под това название през първите векове на **християнската** ера са разбирали всичко, което не е **юдейство** или **християнство**. Оттук се ражда и понятието „**езичник**" - идолопоклонник, безбожник, безверник, богохулник и т. н.

Разграничаването на **юдейството** и **християнството** от така наречения **езически светоглед** е съвсем неоснователно.

Погледнато в исторически аспект, това означава, че уникалните знания, използвани за създаването на **астрономическия** и **земен архитектурен** план и за построяването на мегалитното съоръжение. Това са същите уникални знания, послужили за построяването на пирамидите и другите гробници в долината на река Нил.

Навуходоносор II хвърля не малко усилия, за да превърне Вавилон в едно от седемте чудеса на света. Около града създава система от хидротехнически съоръжения, позволяваща да наводни низината, заобикаляща Вавилонската област, ако се появи неприятел. В надписа на Навуходоносор II по този повод се казва:

"За да не може врагът, който замисля зло, да доближи до стените на Вавилон, аз заобиколих страната с мощни води, които приличат на издути вълни. Преходът през тях е подобен на преминаване през велико море от солена вода".

Нововавилонското царство по това време е атакувано от Египет. Навуходоносор II отблъснал египтяните и техните наемници аркадите-гърци, а след това превзел Йерусалим и затвърдил властта си над Сирия, Палестина и Финикия.

Навуходоносор II умира през 562 г. пр.н.е. и след смъртта му династията на худоните е отчасти унищожена.

В периода от 560 г. пр.н.е. на престола е Амел-Мардук от племената на арамейците, а през 560-556 г. пр.н.е. Нериглисор от асирийците, убит при заговор. Следва го Ламши Мардук.

През 556-539 г. пр.н.е. на престола е **Набонид**, чието родословно дърво е от рода на носещите **титлата Проний - третата титла на древните българи Балхарис**.

Той предприема поход в страната на Амуру и достига до Едем. Воюва и срещу медите. По негово време по местата, където живеят кутиите - балхарис, се заселват племената на персите, които начело с цар Кир покоряват Медия и Лидия.

Цар Набонид навлиза в Северната част на Централна Арабия и завладява град Тейм, превръща го в своя резиденция и живее в него от 549 до 539 г. пр.н.е., а във Вавилон оставя сина си Бел шар Уцуру.

Поради нападението на цар Кир, Набонид се връща във Вавилон, но е пленен. Вавилония престава да съществува като самостоятелна държава.

От историческата хроника личи, че Вавилон е бил в разцвета си по времето на нашите преки праотци - худоните. За тяхното могъщество говори и пророк Данаил в Глава 3 на Библията:

"Цар Навуходоносор направи Златен Истукан, висок 60 лакти, широк 6 лакти и го постави на. поле Деир в областта Вавилонска и проводи цар Навуходоносор да съберат сатрапи, наместници, воеводи, върховни съдии, ковчежници, законоведци, съдници и всички областни управители да дойдат на тържественото откриване на Истукана, който беше построил цар Навуходоносор."

Извършеното от цар Набу Кудури Уцур II оставя нова страница в историята на човешкия род. Статуята на Истукана, не е отражение на неговия образ, а на историята на древните българи-худони. Тя е от злато, с височина 27 м и 60 см и ширина 2 м и 76 см. Тази статуя не е бог Мардук, а в нея е заложен светогледът на българите-худони и олицетворява бог Тангра. Така, изобразявайки почитта си към своя бог, той го материализира - него, баща си, себе си, а също и бъдещето на своите потомци:

"Тогава глашатай високо се провикна:

"Обаждам Ви се вам народи, племена и езици: щом чуете звук от тръба, пищялка, гусла и симфония и всякакви свирила, паднете и се поклонете на Златния Истукан, който постави цар Навуходоносор, а който не падне и не се поклони, веднага ще бъде хвърлен в горящата огнена пещ".

Поради преплитането, историята на древните българи - балхарис с тази на израилтяните, в Библията има не малко сведения за тях.

След падането на Вавилон всички западни държави до границите на Египет, подвластни на българите-худони се подчиняват на цар Кир. Те, като единствени племена, които са могли да се противопоставят на персийците, напускат тези земи и се преселват на север.

По времето на един от древните български владетели Худон, около V в. пр.н.е. племената от тези българи се разделят на три клона и създават три самостоятелни държави, начело със синовете на владетеля - **Онон, Заир и Пилони**.

Известно е, че дядото на Худон е Онон, и че **българите-худони, участвували в погребението на царица Бастет, са първият клон от нашите преки праотци**, преселили се на Балканския полуостров.

Наследници на цар Пилони са Тимоти и Савската царица. От поколението на Тимоти произхожда родът Дуло, към който принадлежи хан Кубрат.

Последни напускат Месопотамия потомците на цар Заир. Негови по-късни наследници са Набу апла Уцур и Набу Кудури Уцур I (Навуходоносор I).

След убийството на сина на Навуходоносор I Бел Шмар Уцур, на престола се възкачил негов син или внук - Заир Набу Уцур. Под негово водачество българите-худони, след като напускат Месопотамия, преодолявайки асирийците, се насочват на север, по течението на река Ефрат и по маршрута, извървян някога от цар Тимоти и Савската царица.

Преселниците се настанили в земите на Азовско море и долното течение на река Дон. Постепенно разширили територията си на изток от нея. По-късно завладяват горното течение на река Волга и нейните притоци, преодолявайки съпротивата на бъдещите славянски племена. Тези племена не познавали държавното устройство, което в продължение на хилядолетия било създавано на Балканския полуостров, в Египет и Месопотамия.

Цар Заир завладял най-южната част на Уралските планини и се съединил с живеещите все още там части от племената на иделците във Волго-Уралието. Изпълнило се предсказанието на пророк Данаил от Библията, че *"Третото царство - медното е царството, **което ще владее над цялата Земя**"*. **Това предсказано царство е именно държавата на цар Заир.** Това завоевание цар Заир направил с цел добиване на полезни изкопаеми, така необходими му за построяването на редица градове в основаната

от него нова древнобългарска държава - продължител на държавата на първобългарите Идел.

Праисторическите българи се появили отново в Урал след края на ледниковия период около 8300 г. пр.н.е. Това е била компактна група хора, предимно мъже, посветена в начините на получаване на огън, рудодобива, физическото оцеляване в екстремални условия за човешкия организъм. **Катаклизмът, според древната българска поема "Шан къзъ дестанъ", изглеждал като вечната нощ, последствие на която било заледяването 8 хил. г. пр.н.е.** Както пише А. Мостович, *"професор Хепгут без да прекрачва с хипотезите си границите на нашата биосфера, твърди,* ***че най-малко преди 10 хиляди години определен клон от човешката раса, по-развит от другите раси, е направил голям скок в цивилизацията и е опознал отлично нашата планета"***. Този напреднал клон ние идентифицираме с иделците от "Джагфар тарихъ".

Според тази книга **българите са били първите металурзи в света през суровата Ледникова епоха** - приблизително 12 - 8 хил. г. пр.н.е. Имало е близко до това време на територията между Урал и Волга някакво находище на метали, което би могло да потвърди факта, отбелязан в древните хроники. През 1997 г. геологът Е. Н. Черних за пръв път съобщава, че **на територията на Южна Башкирия** (Башкорстан), **на Оренбургската област на Русия** - район, **заселен от древни времена с етнически българи** (бурджани), **се е добивала мед в мащаби, сравними само със съвременните. Същият добив датира от края на IV хил. пр.н.е. до края на II хил. пр.н.е.**

По своите размери, размах и напреднали за онова време технологии рудодобивът в района на съвременния град Каргаль няма равен на себе си в цяла Евразия. Обемът на добивните работи е огромен: дълбочината на мините по време на бронзовия век достига 40 - 42 метра. Общата маса на използваните минерали, според предварителните преценки, се равнява на няколко милиона тона, а получената от тях мед - стотици хиляди тонове. **Каргалинската мед през бронзовия век се пласира върху огромните степи и горско - степни зони на Източна Европа, Урал, Сибир. Смята се, че тя обслужвала територия с площ не по-малка от 1 млн. кв.км.**

Каргалинската мед, според многобройни спектрални анализи, се е отличавала със своята изключителна химическа чистота, от нея се изработвали (под вид на бронз) главно тежки оръдия и оръжия, специални "сърпове", брадви, ножове и т. н. **Забележително е, че всички медни и бронзови изделия, намерени досега във Волго-Уралските могили (гробове), включително и в културите от т. н. ямно-полтавкински тип, са били излети или изковани от каргалинската мед.** Значи, металът е обслужвал преди всичко своите територии.

"Джагфар тарихъ" разказва, че древните българи са били забележителни градостроители. Тази теза намира потвърждение в археологическите данни. **През 1997 г. се появи една изключителна и неочаквана за целия български род информация - в Източен Урал, край гр. Челябинск, бяха открити многобройни градове, наречени от изследователите "уралската протоцивилизация от бронзовия век".**

Тя е концентрирана край **древнобългарския свещен град Аркаим.** Волжските българи много отдавна знаят за него, но нямат възможност да го изследват. Според официалните съобщения от археолога Г. Б. Зданович, градът ***"беше открит през пролетта на 1987 г., в южната част на Челябинската област, в района на строителството на голяма оросителна система"***. Територията е предварително проучена от археолозите и по такъв начин Аркаим е открит и спасен. **Но аерофотографирането на града се провежда още през 1956 г., вероятно във връзка с някакви аномалии, което спомогнало за засекретяването на информацията за града. На снимките градът прилича по-скоро на "летяща чиния", а не на традиционна урбоструктура.** Той представлява три пръстена от защитни стени, вложени един в друг, а цялата междинна повърхност се пресича от радиални стени - сякаш велосипедно колело намушено отвътре със спици. **В самия център на града се откроява незастроена правоъгълна площадка с ориентация североизток - югозапад, чиято функция е неизвестна.** Целият антропологичен материал е изследван от американските учени от Чикагския университет. Според археолозите, ***"Аркаим, като голям градски културен център се е създавал в продължение на добре изразен в археологически материал отрязък от време. Той се е строил по предварително подготвен и дълбоко обмислен план, основните посоки на който вероятно ще се разберат ... и с натрупването на палеоастрономически данни."***

Съществуват още редица необясними явления, свързани с Аркаим. В резултат на палеопочвени изследвания била установена геохимическата аномалия на почво-грундовете под града - **съставът на почвата не съвпада със състава на строителната суровина**, откъдето следва, че **почвената основа на града е била**

обогатена с "неизвестни съставки", при което са били приложени **"неизвестни за нас технологически похвати"**. Край града са открити също и "правилни структури с неизвестно предназначение, върху картата те заемат значителна площ и изглеждат като малки правоъгълничета. Липсва информация и за некрополите, които се намират извън града. Описанието на керамиката се съпровожда от мъглива и срамежлива бележка, че "опитите за класификацията на съдовете с традиционните методи предизвикали значителни затруднения".

Аркаим е бил център на мащабна урбомрежа с размери 400 на 150 км, разположена по източните склонове на Урал. Тази "страна на градовете" датира от края на III до средата на II хил. пр.н.е. Към 1995 г. на тази територия са **били открити 17 града с 21 укрепления**. **Най-древните от тях имат овална форма, следват кръгли и правоъгълни форми.** От овалните градове най-ярките са Берсаут, Аландское, Исиней I, Кизилское. С кръгла структура са Аркаим, Синтаща, Саръм-Сакла, Исиней II. Понякога кръг или правоъгълник са наложени отгоре върху овала, което говори за древните първоснови на града. Може би възрастта на "страната на градовете" е по-голяма и сочи енеолит и раннобронзовата епоха. Те признават също така, че Аркаим е феномен, където живеели локални и затворени човешки групи, които в продължение на дълго време са запазвали традиционния набор на специалните норми и технологически похвати. Очевидно е, че именно тези локални етносоциални групи са били лидери на тази необяснимо висока градска култура още преди разцвета на бронзовия век. Тези групи притежавали непознати за нас строителни похвати, технологии, химически знания и пр. **Интересно е, че градове с аналогична кръгла структура намираме в древноперуанските култури.**

Много тайни са скрити зад стените на Аркаим, но вече е ясно, че Аркаим е град, храм и обсерватория. Структурата му напомня грамаден хороскоп с диаметър 160 метра, с отчетливо открояващи се 12 зодии и 28 лунни знаци. Точността на измеренията е учудваща - тя достига една четирийсет и три хилядна част от пълния кръг. Местонахождението на Аркаим съвсем не е случайно, тъй като по дължината на Урал минава най-големият на Земята геологически разлом, т.е. именно тук се намира границата между Западното и Източното полукълбо на Земята. Възрастта на Аркаим не се поддава на точна датировка, предлагат се десет различни дати с големи отклонения, причината за това очевидно се крие в някакви излъчвания, които изхождат от

територията на града или близо до него. Интересите на много етноси и държави са насочени към Аркаим, защото откривайки своите корени там, етносът и държавата автоматично доказват своята древност и първенство в праисторията на човечеството.

Градовете на цар Заир по тези места са строени по подобие на тези в земите на високоразвитите цивилизации.

В самия край на V в пр.н.е. цар е синът на Заир - **Минон Заир Уцури**, който завладява почти целия Урал и почва да строи градове, обградени с крепостни стени за предпазване от нападенията на славяните. Той сключва с тях съюз и **създава мощна държава, несъществувала дотогава по тези земи.** Чрез известния древнобългарски начин на държавно управление, той превръща славянските племена във васали. От една страна, той им дава пълна самостоятелност на управление, но от друга изисква да спазват задълженията си към древнобългарския владетел.

При третия владетел **Лаур**, син на Минон, (първата половина на V в. пр.н.е.) **новосъздаденото трето царство се превръща в мощна империя**. Цар Лаур е абсолютен господар на север. Тази държава продължава да съществува и при неговите наследници (повече от едно столетие), но под натиска на дедите на славянските племена, вече под името **Ургури**, се разделя на три, за да се обедини отново при **Авитохол.**

Както сочи историческата хроника, **през I хил. пр.н.е. в епохата на античността нашите праотци са съществували в три самостоятелни държави.**

Едната е на Балканския полуостров и е основана от Худон. Втората е на изток и запад от река Волга и е основана от Заир и третата е в земите на Манджурия, основана от цар Тимоти. В същото време съществува и държавата Бактрия в Азия, макар и в определени периоди от време да е под чуждо господство. Тези древнобългарски държави следва добре да различаваме от останалите племена на хуритите Балхарис, наричани кутии, шубари, сувари, чобари и т.н., както и хуритите Балхарис на Савската царица и онези, които продължили да населяват земите на днешна Сирия.

Само така ще можем **да покажем на света действителния корен и обективната история на нашите праотци - един високо издигнат народ, а не варвари**, както несправедливо ни представят в някои исторически хроники.

Това е народ - строител и съзидател, със значителен принос в духовната и материална културна съкровищница на древния свят и земите с високо развита цивилизация - Балканите, Месопотамия и Шумер, Средна и Мала Азия, Индия и Палестина, край

Волга и Урал. Това е народ - цивилизатор, сам носител и създател на висока прото- и древна българска цивилизация.

Дълга и сложна е историята на древните българи, преселили се в Азия, както и на останалите и по-късно преселили се в тяхната прародина-Балканско-Черноморския (Кавказки) и Волжко-Уралски регион. По-нататъшната им историческа съдба в периода след преселенията им през IV - I хил. пр.н.е., е героичен летопис на живота им на територията на Азия и Европа, включително на Балканския полуостров.

Българите произхождат от земите, част от които са и днешните наши земи. България е светът, в който живее и се развива българският дух. **Нейната прародина и днешната й родина започват от тук, от Балканите до Урал** и тя е една единствена. **Местата край Имеон, Такламакан, Тарим, Месопотамия, в днешен Кавказ и други региони на света са Отечества на българите.**

Нашата задача е да изучим, за да знаем и помним отечествата на праотците и предците си, имената на нашите вождове, владетели, водачи, на нашите национални герои през всичките периоди на хилядолетното ни историческо развитие.

Всеки съвременен българин трябва да знае и да носи в душата и в сърцето си историческата истина за непобедимия български корен и с гордо вдигнато чело, без да се срамува, да я предава от поколение на поколение.

Както пише големият руски изкуствовед Игор Дянков за индоевропейската ни родина *"... оттам индоевропейците не са ходили никъде, те просто са се разселвали ..."*, така че ние днес следва да кажем: **"Българите произхождат от Балканите и Уралието и оттук не са ходили никъде, а само наново се връщали в своята никога незабравяна прародина към великия си и непобедим български корен"**. Това накратко е историческият път на първобългарите и древните българи през вековете в Европа, Балканите и Близкия Изток.

Не в търсене на различията и премълчаване на истини, натрупани през хилядолетията е бъдещето ни, а в признаване правото на всички, произлезли от нашия протокорен, да се наричат българи.

Това е наш дълг и задължение пред съвременността и пред Историята, дълг неотменен на всеки от нас към всички българи по света и преди всичко дълг към себе си!

С повече познания за себе си, без чуждопоклонничество, българският корен ще продължава да съществува непобедим и през идните хилядолетия.

Череп на Хомо еректус

Неандерталец

Индоевропейската прародина, според Колин Макивиди и Джон Удкок

Карта на Черно море

1. *Черно море - сладководно езеро*
2. *Бреговете на езерото преди Потопа*
3. *Езерото след заливането му от Средиземно море*
4. *Селища, намиращи се днес на дъното на морето*

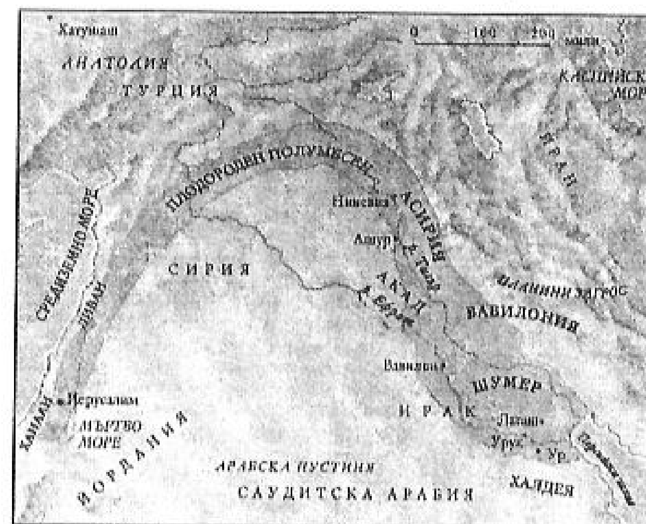

Карта на Древна Месопотамия

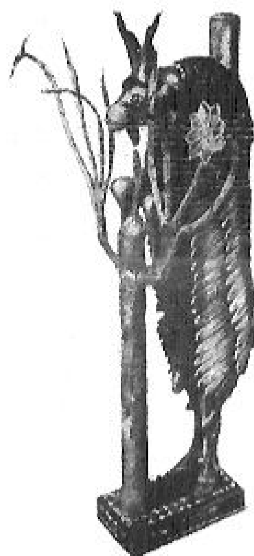

Златен козел от царската гробница в Ур

Шумерец

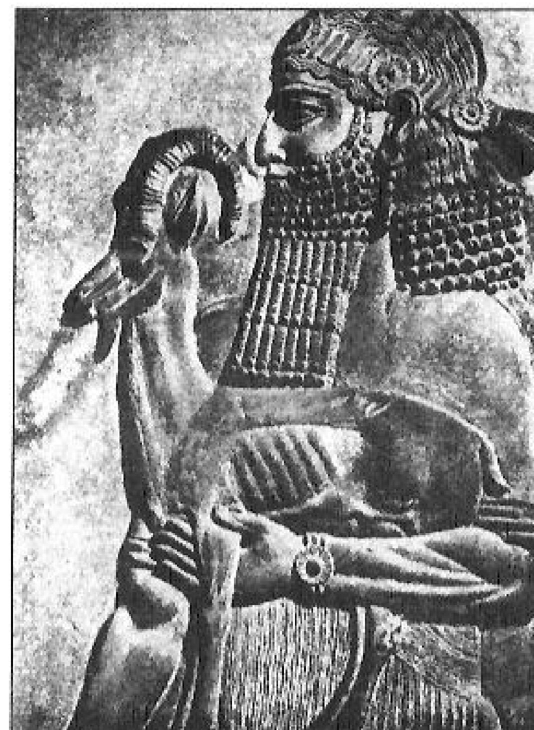

Семит

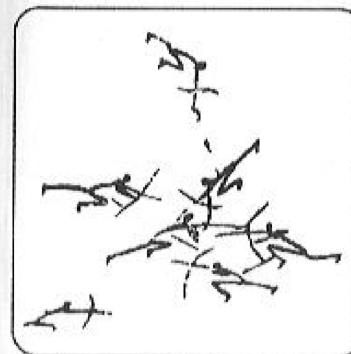

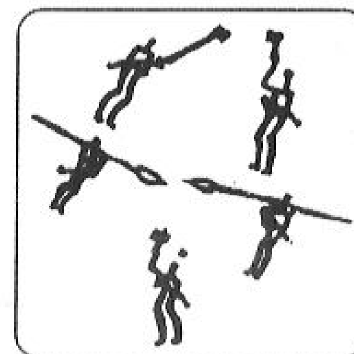

Най-стари изображения на войната

Най-старото картинно писмо - месопотамска резба (3400 г. пр.н.е.)

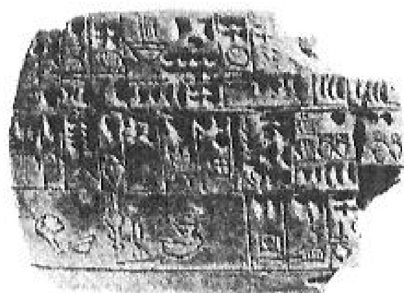

Клинопис - шумерска глинена плочка (около 3000 г. пр.н.е.)

Шумерска бронзова статуетка

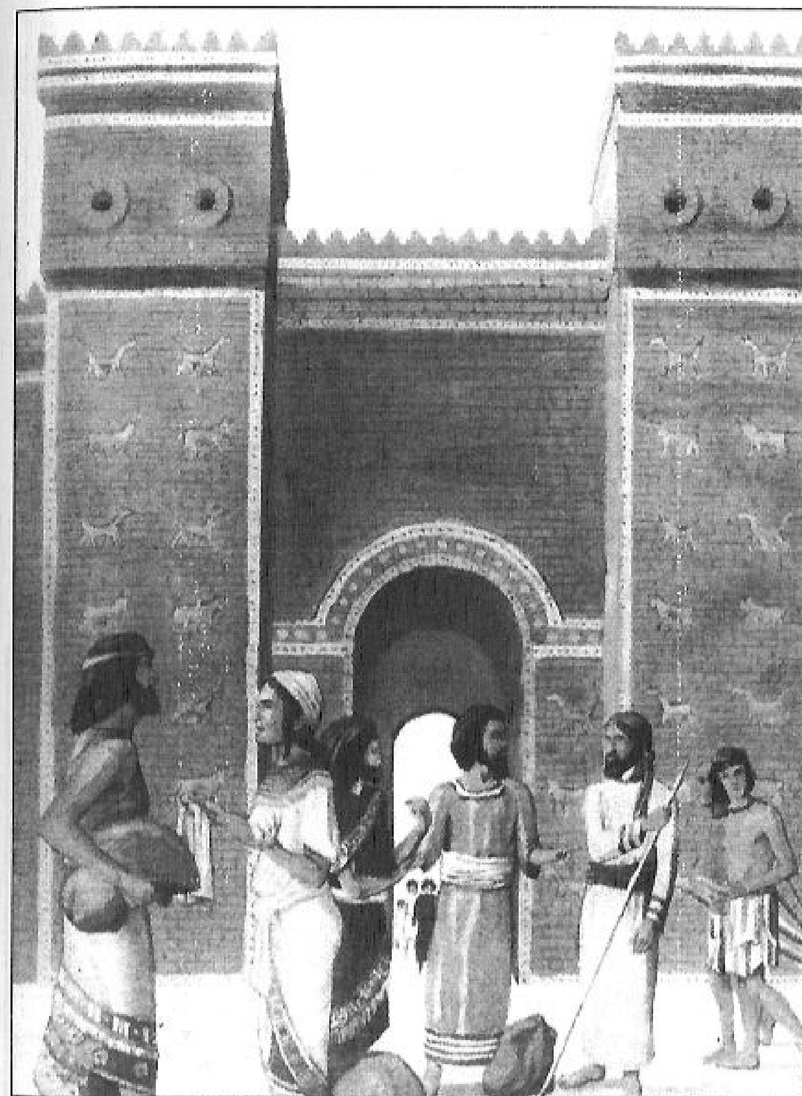

Ищарската порта

Зикурат в Мари

Хамурапи

Златна чаша

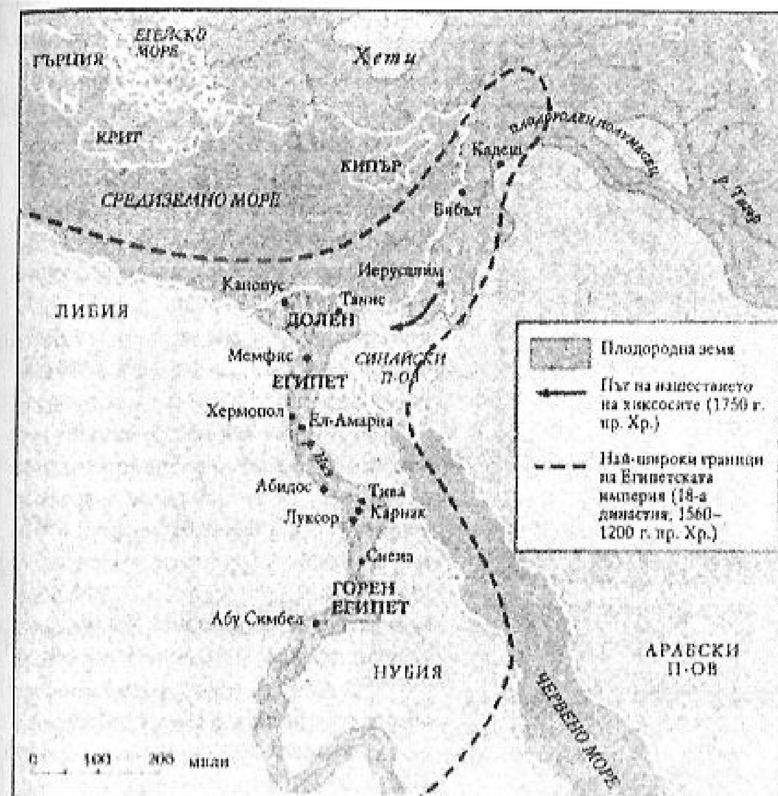

Карта на Древен Египет

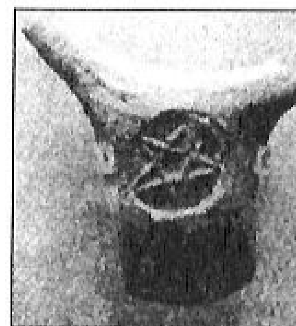

Звездата на Давид

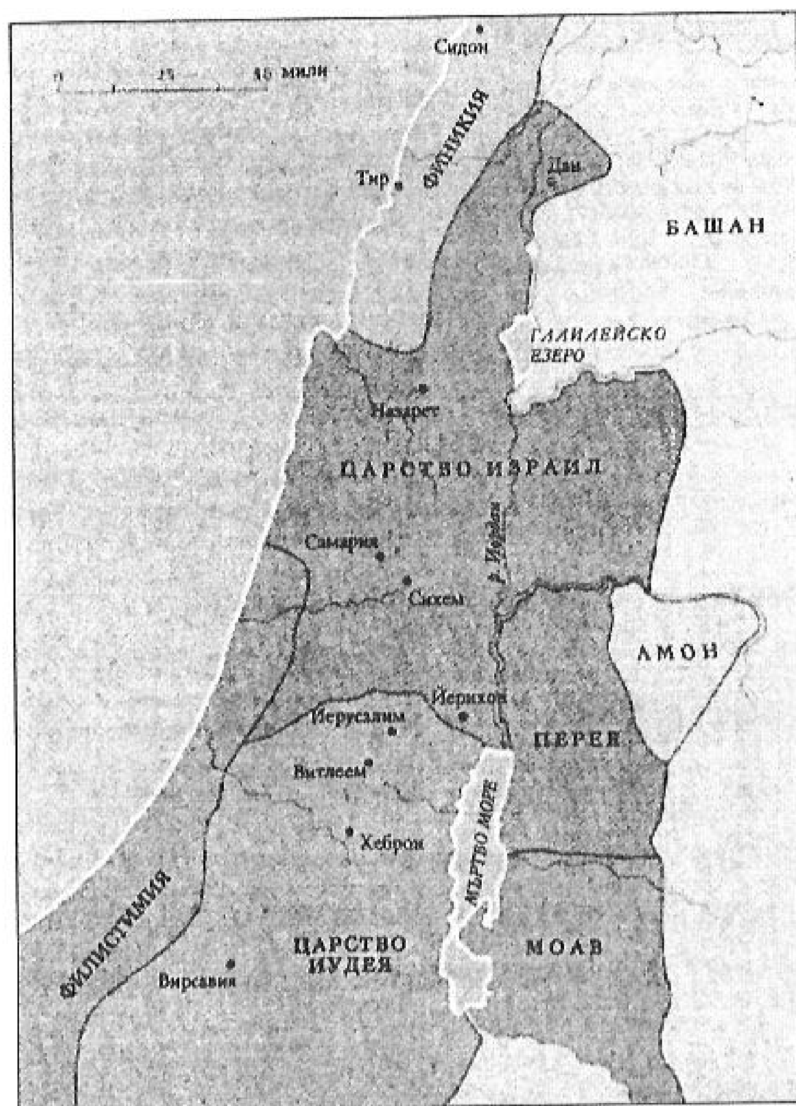

Карта на Древна Палестина

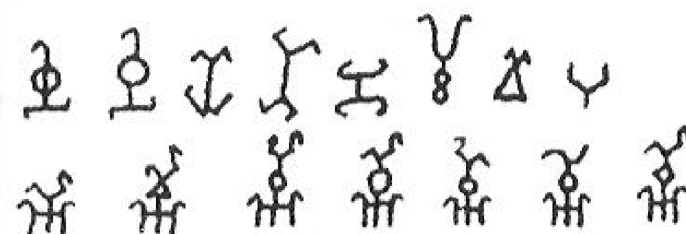

Знаци и тамги от протобългарски монети

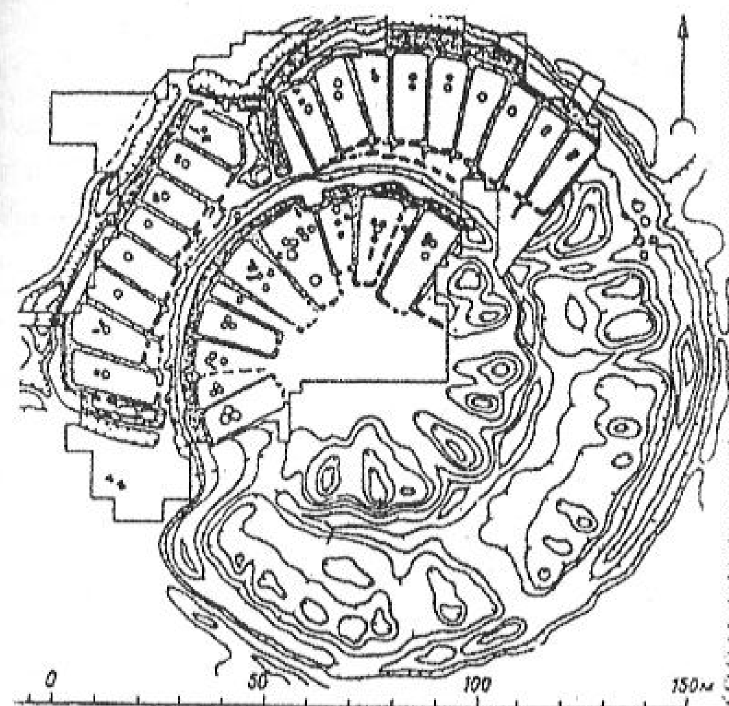

Схема на древния град Аркаим

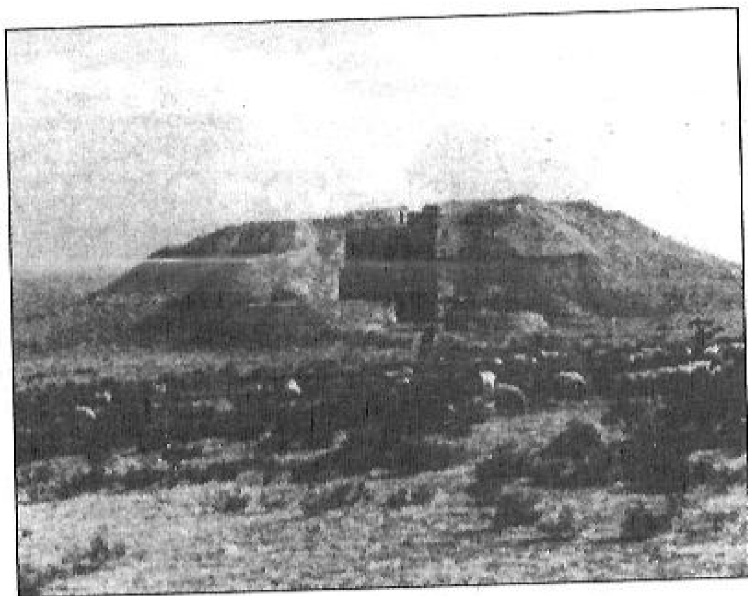

Селищна могила в Месопотамия

Саргон Велики

В ОРЕОЛА НА ИСТОРИЯТА

1. Хилядолетната история на първобългарите и древните българи извън протородината. Първобългарски държави.

Хилядолетна е историята на българите преди и след Космическата катастрофа от 11650-11542 г. пр.н.е. Най-забележителното постижение на първобългарите от дълбока древност е преминаването им към родовоплеменни съюзи (държави). **В земите обитавани от племената - праотци на траките, още в XV хил. пр.н.е. е създадена първата протобългарска държава (родово-племенен съюз).** Тя възниква на територията на днешните Йордания, Ирак, Сирия, Иран, Ливан и е управлявана от именския цар - жрец Шам. **Не случайно името на клона на създателите е Имен, т.е. първи (първосъздатели), първостроители на култури, цивилизации, пирамиди, градове, държави, империи.**

Според древнокитайските източници, както царят, така и живеещите в държавата му хора - шамани, владеели психични и природни енергии и можели да ги пренасочват по желание. Тяхната религия - шаманизмът е най-древната на планетата и с най-много необясними за съвременната наука феномени. И днес в Йордания съществуват градовете Аман, Петра - издълбан в скалите, Маунт Небе, където се е подвизавал Мойсей и редица други библейски места. Шаманите по света считат, че са произлезли от първобългарите и казват "*Болъгар е човек, който оцелява винаги. Той е белязан и духовете го пазят, защото трябва да го бъде*".

В XIII хил. пр.н.е. в земите на Волго-Уралието протобългарските племена на синдите създават държавата Идел (Ария).

По време на Космическата катастрофа са потопени земите от континента Атлантида, обхващащ територията между африканска Либия и Егейско море, и достигащ до бреговете на Апенините и Слънчевия остров, който се простирал на екватора, между Индия и Етиопия. Природните катаклизми при Космическата катастрофа, а по-късно и при Потопа от 9570 г. пр.н.е., когато континентите продължават да потъват, водят до големи преселения на могъщите атланти, хиперборейци и аргийци съответно към Етиопия, Кения и по средното течение на река Нил. В "Илиада", първа песен, 440-400 се казва:

> *"Вчера отиде Кронид да гостува отвъд океана*
> *при ЕТИОПЦИ ПОЧТЕНИ,*
> *а с него и всички БЕЗСМЪРТНИ"*

Така Омир ни показва точно, че родината на етиопците преди Катастрофата е Африка. В легендата за бог Аполон е посочено кои земи са населявали хиперборейците на континента Африка преди. По-късно същите се преселват на Балканския полуостров.

"Пролет и лете Аполон живее в Делфи. А когато настъпи есен, започват да вехнат цветята и да жълтеят листата на дърветата, когато наближи студената зима, която покрива със сняг върха Парнас, тогава Аполон сяда на своята колесница, запрегната от снежнобели лебеди и тя го отнася в страната на ХИПЕРБОРЕЙЦИТЕ, която не знае що е зима, в страната на вечната пролет. Там прекарва той цялата зима".

Описаното в легендите и творчеството на древните автори се пренася на Балканския полуостров от същите тези оцелели и преселили се по-късно племена.

За преселенията на атлантите от Атлантида черпим сведения от диалозите "Критий" и "Тимней" на Платон. Според тях цивилизацията на този материк е създадена от първия цар на атлантите, неговите братя и потомци по времето преди природното бедствие.

Последиците от Космическата катастрофа са трагични за цялото човечество. От многобройното население успява да се спаси само една малка част. За да оцелеят, преселниците е трябвало да преминат през пещерния и номадски начин на живот.

В борбата за оцеляване между отделните племена се стига до преселение на големи групи от тях в посока от Близкия изток, Африка и Средиземноморието през Балканския полуостров, Кавказ и Волго-Уралието до Средна Азия и Далечния изток през XI хил. пр.н.е. непосредствено след Космическата катастрофа. Предците на траките - шаманите от страната Шамбала достигат държавата "Идел". Една част от тях и синдите арии - племена на прототраките и кимерийците продължават до Китай и Далечния изток. Друга част от тях и от синди-ариите остават на север от Индия в земите на древната Бълг и основават новата Шамбала.

Съществуването на страната на шаманите Шамбала в Близкия изток потвърждават редица изследователи, между които най-известният е професор Хапгут. Те доказват, че "в човешката раса преди 10-12 хиляди години, по-развит от другите народи клон е извършил голям скок в цивилизацията". Това са предците на древните траки-именци, които по-късно в състава на други племена от двата клона на първобългарите, стават основата още преди Новата ера за духовното и материално развитие на древните цивилизации на именците и синдите-ари край Черно море и Варна, в Шумер и Бактрия, в Мохенджо Даро и Харапа, в Тян Шан и Тибет, Тарим и Такламакан,

Волга и Урал, Енисей и Вавилон. Това е и доказателство за присъствието на шаманите - тракийски племена от първобългарите и в историческия път и по-нататъшен възход на синдите.

Смесването на племената от двата клона на протобългарската общност с племена от други народи е давало началото на нови народи. Още по-отчетливо е присъствието на жреците от древна Шамбала в Азия, известни от историческите хроники, като същински траки в Тибет и кимерийци в далечен Амур, както и на именците начело с родоначалника на древните българи от Азия - Боян Имен (Боян Първи).

Първите родово-племенни съюзи (държави) на именците и предците на траките - Шамбала в Близкия изток и на синдите - Идел при Урал и техният исторически опит още преди Космическата катастрофа, преживели и второто крупно природно бедствие - потопа от 9570 г. пр.н.е., дават неминуемо своя отпечатък върху по-нататъшния исторически път на развитие на българите през хилядолетното им съществуване на територии от почти всички континенти на планетата.

Поради редицата природни катаклизми в древността животът на племена и народи много често е започвал отново и отново. За да оцелеят предаването на знания се е извършвало от специална група хора - жреците. При първобългарите това са шаманите.

Древният бог на траките Хермес идва от Балканите в Египет, където приема името Тот. Това говори не само за съжителство на предците и праотците на траките пелазги с атлантите. Вероятно е те да са преки потомци на тези атланти.

Изследователи на египетската цивилизация доказват, че тракийският бог Хермес записал в 42 книги тайни знания, съхранени от него от Космическата катастрофа. Интересни са доказателствата за строежа на пирамидите в Египет от кимерийците (балхарис) и, че планът за строежа на първата от тях е от 10400 г. пр.н.е. Съществуват хипотези, че трите пирамиди в Гиза са копие на звездите от голямото съзвездие Орион.

Всичко това говори за непосредствена връзка между познанията на шаманите-именци, атлантите, населявали Египет и земите около Средиземно море и запазените познания от бога на траките. По-късно те са приложени в строежа на пирамидите в Египет и в други части на света от техните събратя кимерийците.

Интересно е посоченото от бащата на историята Херодот, че в Египет са му показани 341 статуи на върховни жреци пазители на знанията, което говори за приемственост между поколенията именци в продължение на повече от 10 хиляди години.

Потомците на първобългарите в Америка - маите, за които светът научи от първите разкопки и открития едва преди 150 години са в непосредствена връзка с високоразвитата египетска цивилизация. Тази връзка личи както по архитектурния стил и ориентация на пирамидите и митологията, така също и в познаването на календара и изчисляване на огромни цикли от време. В своето развитие маите надминали своите учители египтяните - изчислявали лунния месец и слънчевата година до секундата, следели внимателно небесните тела и можели да пресмятат всички промени във Вселената.

Тяхната култура е наследена от културата на онези първобългарски племена кимерийци и арийци, които през Гибралтарския проток достигат до Америка от земите им в Далечния изток, а друга част от тях са преселници от Египет.

Подобни изчисления са правени и в древната Бълг и Синд (Индия). Налице е една ос от четири важни центъра, свързани със запазените и прилагащи се древни познания помежду им - Египет, Шумер, Индия и Америка.

Редица антични автори споменават за суша, изчезнала в Индийски океан, за митичния Слънчев остров, за Лемурия, свързваща Южна Индия и Източна Африка. Пряка е връзката между днешния остров Полинезия с граници във вид на огромен триъгълник - на север Хавайските острови, на юг Нова Зеландия и на изток Великденски остров (остров Пасха). Последният изумява с каменните гиганти, достигащи до 20 метра височина. Това са каменни пирамиди, които маите започват да изграждат още със строежа на първите си градове.

На Великденските острови са намерени и именник на владетелите подобен на "Именник на българските ханове", писмени знаци, наподобяващи древно индийското писмо, календар и други доказателства, които говорят за техните преки праотци - пелазги и кимерийци.

2. В Азия. Първата протобългарска империя.

Още в края на XI и началото на X хилядолетие пр.н.е. първобългарските племена на кимерийците-именци са достигнали река Амур, като са заели територията между нея и река Адлан в североизточна Азия (източен Сибир). По на изток от тях са били разположени само монголските племена, а в Централното сибирско плато между река Енисей и планината Урал са синдите-арийци. В това време земите между Волга и Урал са населени от синдите-мурдаси.

Предците на славянските конни и неконни народи заели местата съответно между Алтай и Западното сибирско плато, Енисей и езерото Байкал. Маджарските племена се заселили в земите между реките Амур и Аладин, непосредствено до кимерийците при днешното селище Аладин.

Друга част от именската протобългарска група - племена от траки, се заселват в Тян Шан. Гурите, известни по-късно като хурити Балхарис - в Месопотамия и хионити (скити) край Памир и Хиндукуш заели джунглата Гури, днес Такламакан.

Изброените древни племена, конни и неконни народи, представляващи само част от общочовешкия род оцелели от Космическата катастрофа, са заели главно североизточната част на континента Азия.

Засилената вулканична дейност и рязкото застудяване в тази област на континента Азия и превръщането на преобладаващата част от земите в заледени пустини по време и след Космическата катастрофа принуждават редица племена да заемат нови поселища. Те владеят новите поселища най-продължителен период от време след преселението си в Азия - почти до края на своя протоисторически период, края на неписаната част на историческото си развитие.

Новите поселища на тези племена и народи са: високите плата на планинския масив Тян Шан чак до реката Амур - за първобългарските конни народи, в планинските масиви между горното течение на реките Амударя и Сърдаря (земите, намиращи се на територията на днешен Таджикистан, Узбекистан и Казахстан) като съседи на протокиргизите са синдите-арии, заедно с племената на жреците шамани - тракийци, а в Алтай и предците на конните славяни. В днешна Монголия отсядат предците на неконните славяни, в земите на вътрешна Монголия - маджарите, в днешна Манджурия - монголите. По река Амур продължават да живеят кимерийците, които достигат в Китай до река Хуанхъ - областта Ордос, а истинските траки продължават да живеят в Тибет.

За българското изначалие в Азия в древнобългарския летопис на българите-иделци е записано:

"Нашият корен е от племената имен и синд. Абдула ибн Михаил Бащу пише, че хората от племето имен живеели на отделни семейства по двата бряга на река Амул (Амур), гъмжаща от змии и се занимавали с риболовство, лов и събиране на плодове. Поради страха си от змиите хората не смеели да пресичат реката и ловели риба от брега. И само един от тях - Боян бил подкар и него змиите не го закачали."

Този цитат е неопровержимо доказателство за пряката историческа връзка през хилядолетията между родовете и племената от един и същи корен - първобългарския с неговите два клона, именци (първи) и синди (иделци).

След края на ледниковия период (8300 г. пр.н.е.) климатът на Земята се затопля. Създават се условия за преминаване и към земеделие и скотовъдство, за значителен прираст на населението и възникване на окрупнени родове и племена. Част от родовите племена на първобългарите отсядат в Таримската котловина.

Прирастът на населението на тези племена води до необходимост от завладяването на нови земи. Това допринася да се създаде единна общност на българските племена в Азия на принципа на етническата, расова и езикова принадлежност. Владетелите на общността завладяват местните неконни племена гури, като овладяват изцяло едноименната джунгла, която наричат Такламакан (Тлака на кана). В тези граници българите именци, гури (хурити) в съседство с киргизи и други племена на първобългарите - кари - предци на траките и синди-иделци (арии), живеят до края на IV хил. пр.н.е.

Според древните източници **при преселението си през 10300 г. пр.н.е.** (11500 г. пр.н.е. според Кул Гали) **"праведните" синди от Идел** се преселват в нова земя (Тур Ан), но поради религиозен конфликт, защото извайват в човешки образ от злато на всевишния бог Тангра са принудени да се преселят в нови земи (Новият Туран) и Самар. **Самар се простирала в Хималайската планинска верига**, непосредствено срещу блестящите върхове на небесните планини Тян Шан, **в областта Мустанг.** Тази област обхващала територията между Тибет, Непал, Индия и Бутан, където е и историческото селище Самар. **Името** на селището и **страната**, в която се отглеждат прочути български коне, е и **първата общност (родово-племенна) на синдите-арии и именците в Азия. В 9100 г. пр.н.е.** под натиска на синдите-арии на Хазан те напускат и тази страна и **отиват в земите на Месопотамия, където създават заедно с именците-кутии (кимерийци) нова родово-племенна държава Самар.** Синдите-арии наричали себе си и сродните им племена кимерийците, които участвували в създаването и изграждането на тези общности и държавни формирования - самарци. В историческите древни източници е посочено, че владетелят на именците, обожественият Боян-Имен (Първи) от кимерийските племена край Амур, участвувал в изграждането и учредяването на общността на първите самарци в областта Мустанг.

Като **първо родово-племенно обединение на племена от двата клона на първобългарския корен,** то оставило траен спомен в потомците на тези два клона. Не случайно по-късно в летописите на потомците на първобългарите-синди се сочи, че кимерийците произхождат от техния клон. В легендата на волжките българи от Ибн Нуман - написал първата история на Волжка България се казва:

"Кимерците са клон от синдийското племе. Когато синдийците започнали да правят идоли на своя бог Тара или Тангра те се отделили от тях и отишли от Синд (Афганистан) на предишното си място при река Самар и планината Самар в област, която се наричала Туран. Когато в Туран някои започнали да правят идоли от злато, а някои от глина, част от синдийците отишли в друга земя, която отново нарекли Самар. Тези преселници другите започнали да наричат самарци, а всички останали синдийци наричали масагети.

А с името Самар синдийците наричали най-високите и красиви планини, из зад които изгрява слънцето.

Онези от тях, които наричали идолите си Тарвил заминали на запад. Тях почнали да наричат аси или армани. А преселниците откъм Идел (Волга), които отишли най-надалеч на запад се наричали българи. ***На новото си място в Кавказ издигнали веднага висока планина в чест на Тара и нарекли своята страна с името Самар.*** *А своят разцвет тази земя на кавказките българи достигнала при царя Камир-Батир - юнака направен от тесто."*

В тази легенда са записани най-точно сродните племена на българите и техният дълъг исторически път

В периода 8300-5600 г. пр.н.е. се появява и процъфтява Варненската цивилизация. Изграждане на първите градове навсякъде, където живеят първобългари и особено кимерийци. Потомците на Уц - уцурите (гури) водели отседнал начин на живот, а на Хул - хулите (хурити) - номадски живот. **В планинския масив Тян Шан всички те създават единна общност на първобългарските племена - Великата Хунорска империя, предшестваща Китайската поднебесна империя.** Те развиват земеделие и животновъдство, както и първобългарите на Балканите, в държавата Шумерстан и в земите между реките Амударя и Сърдаря. Тян Шан и Тибет са превърнати от мизи и балагури (хурити балхарис) в мощни културни центрове. Възроден е духът на Шамбала в земите населявани от първобългари в цяла Азия. Те имат единен бог - Тангра.

През **5600 г. пр.н.е. - 4000 г. пр.н.е.** Първобългарски племена от именския клон на общия им родов корен преминават северно от

Черно море, покрай горните течения на реките Днепър, Днестър, Дон и западно от Каспийско море през прохода Дервент се установяват в Южен Кавказ. Поради демографски взрив една част от тях се преселва край югоизточното Прикаспие. **Създадена е държавата Бълг - конфедерация на 15 самостоятелни владения, първото между които е Унаге.** Синдите-арии напускат земите на държавата Бълг и с част от тракийците създават високоразвита култура в Мохенджо Даро и Харапа - от шумерски тип, т.е. високоразвита тракийска култура. Този тип култура се заражда в Черноморско-Варненския регион, където се появява и първата човешка цивилизация. Част от арийските племена се изселват към Урал, а други продължават на североизток Такламакан.

През **3100-3000 г. пр.н.е. - племената на балагурите (хуритите-балхарис) напускат Такламакан, траките** Тибет, а част от кимерийците Северен Китай и последователно се изнасят до Аралско и Каспийско море и завземат обширни територии, стигащи на север до Арарат в Армения, на юг до днешен Багдат и Техеран. Границата на запад минава по горното течение на река Тигър (Северна Месопотамия). Те се съединяват със своите събратя от прародината си - Балканско-Черноморския регион и с техните събратя арийте и мурдасите от Волго-Уралието.

С началото на варненската цивилизация започва същинската част от историята на древните българи, която продължава едновременно в Европа на Балканите и Волго-Уралието, в Средна, Централна и Североизточна Азия и в Шумер.

Планините, носили някога името Имеон (на клона на първобългарите именци - Имен (Първи), отговарят на днешните планини Памир и Тян Шан, както и на западната част на Хималаите. Степните райони, означавани от древните географи като Вътрешен и Външен Имеон, отговарят съответно на степите между реките Сърдаря и Амударя на запад от Тян Шан и на Таримската котловина на изток от Тян Шан. Долините на Фергана и Заревшан се вклиняват в масива на Имеон.

Отправните точки на този планински масив въз основа на съвременните ориентири са: северна точка - върхът Кан Тенгри, най-северната точка на Тян Шан, средищен ориентир Малък Памир, областта Ташкурган и продължаващото на юг и изток Тибетско плато с крайно източно ограничение планините Куен Лин, югоизточна граница Западен Тибет, Ладак и по горното течение на река Сутлеж през прохода Шипки до крайната източна точка при прохода до град Кардама. Оттук според древните географи е започвала планината Емоди (днешното име на тази планинска

верига е Матанара). Югозападната граница на Имеон минава по западните хребети на Памир, Хиндукуш и областта Бадагшан.

Ако възприемем ориентацията север - юг, която посочва в своите карти древният географ Птоломей, свещеният за българите връх Тангра (Тенгр) е всъщност географският връх на планината Имеон, а самата планина разделяла на две части Азиатска Скития.

В основните световни митологически системи - шумерската, египетската, индийската, китайската, гръцката **централно място заема свещената планина като център на света**, местообиталище на боговете, инструмент на сътворението. Това значение на планината е универсално.

Едно име събира в себе си всички споменати понятия и представи - **център на света, местообиталище на боговете, както и изгубен рай и обетована земя - планината или планините Меру.** Това име обединява около една традиция почти всички митологични модели, свързани с катастрофалното унищожение и неминуемо възраждане на света.

Според индийците Меру бил център на древна, отдавна забравена империя, владяна някога от Дева-Нахуша, който упражнявал контрол върху делтата на Меру. Дева-Нахуша е Дионисий на траките и гърците, за които той е бил реален, исторически, макар и обожествен персонаж. Греам Хенког, предлагайки теория за общия произход на египетската и кхмерска цивилизации в някогашната златна епоха на човечеството цитира Джорджио Де Сантиляна и Херта фон Дечен: *"... много преди предполагаемото начало на цивилизацията в Шумер, Китай, Индия, Египет и в двете Америки прецесията (геоастрономическите измервания) е била разбирана и коментирана на точен технически език от хора, които несъмнено са били цивилизовани."* Това подсказва, че древните са строили и творили благодарение на дългогодишни астрономически наблюдения и знания. Понятието център на света не е възможно да има само символично значение. Доказателство за това е голямата пирамида в Гиза, която е по-точно ориентирана на север, отколкото Гринуичката обсерватория.

Географският център на Евразия (или на територията между Гринуич и Камчатка, и между Екватора и Северния полюс) се намира в пресечната точка на 45 паралел и 80 меридиан. Тази точка лежи на северния склон, на планината Тян Шан. Единственият връх, господстващ над този склон е върхът, който местното население още нарича Върхът на българите - връх Тангра, висок 7439 метра, намиращ се на меридианна разлика от 1 градус и на паралелна разлика на 2,5 градуса от абсолютно точния център на

света. Това означава, че **Тян Шан е митичната и свещена за първобългарите и други азиатски народи планина Меру, а връх Тангра (Тенгри) е свещеният за първобългарите планински връх.**

Веднага след Космическата катастрофа в свещената планина, в "центъра на света" попадат племена от двата клона на единния първобългарски родов корен. Земята отвъд Жълтата река първобългарите нарекли Синди на името на духа на пазителя Могол (вълк). Северозападната част на Китай (Джунгария и Тян Шан) и сега носи името Синд-зян, като знак на дълбока почит към културно историческото наследство на древните първобългарски племена. В нея и до днес съществуват българските градове Бугур, Куча, Токсу, Кара Токай, Лопнур, Багракс, Карган, Яркант, Ксаяр, Чара. Там се намират и географски наименования като Чдар, Булгар-чай, Алтъншан, Кан Тенгри, Тангра Юмко, Булгар курган (Български гробища), район Булгар с крепости Ташкурган, Шахи, Дуло ... Това е неопровержимо доказателство за хилядолетното присъствие на синдиариите и племената от клона на именците от българите.

Легендите говорят, а и руините потвърждават, че **под пясъците на пустините около Алтай и Тян Шан се намират пирамиди на българските канове.** Оттук двата първобългарски рода Май и Ацтек тръгнали на изток и през Беринговия пролив, преминали на новия континент Америка. В пустинята Гоби проф. Козлов открил руините на Кара Кота (Черния връх), а в него царски саркофаг от XI хил. пр.н.е. С откриването на около 100 на брой гигантски пирамиди, някои с основа 500 м и височина 300 м в Северен Китай, напълно се доказва присъствието в тази част на света на първобългарите трако-кимерийци и други **племена от Великата Хунорска империя на рода Дуло, създадена с обединението на всички първобългарски племена, в единна общобългарска общност. Пирамидите, намиращи се в Тибет са дело на трако-кимерийците, дело на онези кимерийци, чиито потомци строят пирамидите в Египет, Кавказ, Черно море и Америка.**

В излъчения по Би Би Си през 1998 г. филм "До края на света - мумиите от пустинята Такламакан" са показани мумии от 6000 до 3000 г. пр.н.е. от тъй наречената понтийска група, към която спадат скити, българи (балхарис) и траки, вълнени тъкани тип родопско одеало, шевици и орнаменти, характерни за нашия етнос и регион, нощви за месене на хляб, съществуващи и до днес в някои от българските села, обувки, ботуши и боти като тези, употребявани във Волжка и Дунавска България, стрели, оръжия, стремена и седла, използувани единствено от българите и непознати тогава в

Китай и Европа, и редица други неща, **доказващи по безспорен начин съществуването на протобългарска империя, предшестваща Небесната империя (Китай).**

В алтайското село Пазарък до българската река Чавдар археолози са открили през 1954 година на 7 метра под земята саркофаг с жрец на Тангра на 4000 години.

Казахстан, Монголия, Саян, река Енисей ... - целият Изток е осеян с толкова много български следи, че различните историци и изследователи ни дават различно местоположение на изконната Прародина на българите.

Професор Семьонов от Петербург обяви, че хуни и българи ознаменуват Великото преселение на народите от Алтай на запад към Европа. С посланическа мисия от основния поток **при преселенията на първобългарските племена са се отделили големи групи и са основали повечето от известните и неизвестни древни цивилизации. Бълг (Балх, Балхара) до Имеон (Памир и Хиндукуш) е една от тях. Близо до нея било княжество Бургар. И двете са свързани с древно българско царство Бълг (Шамбала)** - страна на планински пещери и мистерии, за които индийските епоси "Махабхарата" и "Рамаяна" говорят, че била най-великата страна на мъдреци и учители - Гури. До Челябинск в Сибир е открит града на Тангра - Аркаим (град, построен от синдиарии и кимерийци).

На историческата сцена първобългарите в Азия се появяват с името на своя бог Тенгри (Тангра), с титлата на владетелите си Кан, с имената на своите родоначалници Уц и Хул - синове на Арам, с баща Сим. Племената се наричат с имената Уцури и Хули, а по късно с името Балагури. Това име те получават от името на предшествениците им "истинските гури", които живеят в Такламакан преди в нея да са се населили първобългарите. На езика на праотците си гурите прибавят определението Бала (силен, славен, могъщ и голям народ).

В периода след Космическата катастрофа, а след това и след Потопа от 9570 г. пр.н.е. племената на първобългарите ползват писмеността бустрофедон, което означава писане и четене, при което единият ред започва отляво на дясно, а следващият от дясно на ляво, следвайки пътя на спиралата. Регионът, който те населяват и до ден днешен се счита за духовен център на човешкия род. Така в **географския център на света се създал духовният център на Земята. И този духовен център е създаден от племена от първобългари скити, населявали високите Хималайски, Тяншански и Тибетски планински масиви.** Тук, в тази част на

света, оцелелите от природните катаклизми, се обособили по-късно в единна общност - Великата Хунорска империя. Първобългарите, заедно със съседните им племена и народи, възстановяват езическия си светоглед, съществувал и преди тях. В този е светоглед, в който са заложени уникални познания в областта на космогонията, които днес наричат наука за вселената.

Езиците на скити (гури, наричани по-късно хионити), на българо-бактрийци, бала-гури (хурити балхарис), траки, кимерийци и други първобългарски племена имат един и същ корен.

Бъдещите хурити и худони от рода Балхарис се появяват на историческата сцена в Такламакан непосредствено след Потопа от 5600 г. пр.н.е. в Черно море. В края на IV хил. пр.н.е. те се появяват в Месопотамия.

Във величавата епопея на древните българи от X-IV хил. пр.н.е. на територията на Азия вземат дейно участие племената от двата клона първобългари - именци и синди.

Още през XI хил. пр.н.е. част от кимерийците населяват най-отдалечените точки на Североизточен Сибир, а по късно и при реките Амур и Хуан-хъ. Те по-рано от предците на траките се свързват с автохтонното азиатско население и с племената от клона на синдите, заселили Далечния Изток. Заедно с останалите край Каспийско море техни братя кимерийци под името кутии се появяват в Месопотамия. Кимерийците са строителите на пирамидите, осеяли пътищата, по които вървят в Азия, Близкия Изток, Кавказ и на Балканите. От тях произлизат племената кутригури и утигури, взели участие във Великата Хунорска империя и в Хунобългарската империя от I хил. пр.н.е.

Траките - потомци на древните пелазги са, един многочислен народ, обединяващ редица племена. Една част от тях остават в древните си поселища Индоевропейската си прародина - Кавказко-Черноморския регион, а други, под името "истински траки" и под водачеството на жреците - шамани от древната държава Шам (Шамбала) от Близкия Изток се преселват в Бълг (Балхара) - новата Шамбала. По-многобройната част от траките отиват в Тибет. След преселването им от Тибет и те поемат обратно своя път към древната си прародина още в началото на III хил. пр.н.е. **Уседналият начин на живот, който водят им дава възможност да развият изключителна за времето си култура навсякъде, където се намират и в древната Шамбала от Близкия изток, и на Балканите, в Бълг (Балхара) и Тибет.**

Елинският юрист Изократ говори за **траките през IV в. пр.н.е.** като за **народ с висока култура и цивилизация**, с многоброен

митологичен пантеон на тракийски богове, нимфи и мистерии, които гърците умело присвояват, превръщайки ги в "пайдея".

В Тян Шан, заедно с българите-бактрийци (бала-гурите балхарис) и със синдите-арии (иделци), **те са носителите на високата духовна култура, превърнала този регион на света в общочовешки център на древните протоцивилизации.**

Тракийското племе гети, изградило както и тракийците-фриги много градове, имало много духовни водачи и постепенно се превърнало в самостоятелен народ. Съхранители на първичните човешки знания са и тракийките-амазонки, за които пише в своята История, глава първа, I част Херодот.

Освен за амазонките от Тракия, китайските източници споменават и за Женско царство в северен Пакистан - южно от Лъковите планини или в района западно от днешен Кашмир, в древната държава Бълг.

Като изхождаме от всичко това, виждаме, че **едно от основните предназначения на първобългарите е било да опазят за бъдните поколения научните и духовни постижения на тогавашния свят.**

Участници в преселенията на първобългарите са и племената саки - най-голямата протобългарска общност от българо - бактрийската група. По-късно част от саките приемат името хионити, а другите - сармати.

Обвързването на хионитите с хуните, с които имат далечни родствени връзки, но са от различни клонове на първобългарския род, води до злоупотреба с названието хуни на хората от протобългарската група хунори.

Праотци на саките са известните гури. От надпис на Дарий в Накш и Рустам узнаваме, че персите в по-късен период от време различават три вида саки: сака пародея - т.н. черноморски скити (кимерийци) и саки хионити, хумварски саки от източен Памир или тохари и сака тиграхуада - саки с островърхи шапки.

Древните българи - балхарис (бала-гури, по-късно хурити) са в основата на българо-бактрийската група на първобългарите иделци. По-късно, когато се преселват в Междуречието се разделят на три клона, един от които е на хуритите от рода на Худон. Тези именно племена - балхарис са в центъра на цялостния живот в Азия и след като завладяват пустинята Гоби я наричат Такламакан, а себе си наричат бала гури. В периода до края на IV хил. пр.н.е. техни съседи в Тибет са тракийците. В Североизточен Китай между реките Амур и Хуан хъ са се населили кимерийците, карите - в земите между Амударя и Сърдаря в тях-

ното горно течение, предците на конните славянски племена в земите на Алтай, киргизите във високите плата на Памир, Каракорум и Джаму в Кашмир - днешна Индия. Праотците на гурите (саки), които напуснали Гоби (Такламакан) заели земите на Сибир, а част от тях - земите на Бълг. Около 3000 г. пр.н.е. бала-гурите са в новите си земи под името хурити-балхарис.

В старите земи на каситите, защитени на север от Каспийско море и на юг от Елбруските планини се поставя началото на нова епоха в историята на първобългарите като цяло - епохата на античността (епохата на древните българи).

Смесвайки се с родствените им племена балхарис, преселили се от Балканския полуостров вследствие на големия демографски взрив сред тях и на промените в климатичните условия, тук се образува древнобългарската общност на трите клона племена балхарис - два на хуритите балхарис и трети на кутиите (кимерийци) балхарис.

По същото време тук на историческата сцена се появяват племената на синдите-арии, които преодолявайки Кавказките планини завладяват днешните земи на Армения и Азербайджан и стават съседи на хуритските племена балхарис. Те са потомци на библейския Асур, от който произхожда името Асирия и на племената асирийци (арийци). Би следвало да подчертаем, че това са преди всичко онази част от синдите-мурдаси, живеещи първоначално и предимно в поречието на Волго-Камската речна система, слизайки от планината Урал.

И така, в края на III хил. пр.н.е. древните българи са разположени от Балканите, през Волга и Урал, до Байкал, Манджурия и река Амур, в Кавказ, в полите на Хималаите между реките Амударя и Сърдаря, в Мала Азия и Близкия Изток.

На североизток се изтеглят част от скитите (саки), които развиват богата материална и духовна култура, в земите между Амударя и Сърдаря са юечжите (тохари) и саките (сармати), а траките достигат Каспийско море и продължават пътя си към Балканския полуостров.

Древнобългарските племена - траки, скити, истински гури и други имат език с един и същи корен, от който е произлязъл санскритският език. Николай Рьорих в книгата си "Отворени врати" пише:

"*И до ден днешен голям брой откъм прохода Шипки и Ротанг слизат в Долината, за да почетат паметта на Учителя. Места насипани със спомени!. Защото Манди и Куло са онази дивна страна за хора, на които се отделя такова голямо внимание в Тибетската литература.*"

Името на прохода в Хималаите се появява в днешна България, а на дивната страна на изток от река Тигър като Загриос.

По времето на великото преселение на конните народи от IV хил. пр.н.е. от Азия и Близкия Изток към Балканите така наречените индоевропейски езици са пренесени от траки и протославяни. До горното течение на река Тигър и в Северна Месопотамия те са пренесени от древните българи (балхарис-хурити) и от неконните гури (скити) в Сибир и Индия.

Не случайно **българите (бала гури), известни по-късно като хурити-балхарис, създават периода "Самара", са великите, славните, могъщите по дух, които заедно с трако-кимерийците - кутиите балхарис и синдите-арии (иделци) пренасят по-нататък този дух и своя държавнически опит в развитието на една от първите древни цивилизации на света - шумерската, пряко продължение на кимеро-тракийската Варненско-Черноморска цивилизация.** Те пренасят своята духовност и в развитието по-късно на кимеро-тракийската духовна култура в Азия. Това са българите, строители на пирамиди в Египет, Кавказ, Китай, Крим и Америка. Това е величавият исторически път на първобългарските и древнобългарски канове - владетели и държавници с голям военен и строителен заряд, период на развитието на земеделие и скотовъдство в равнинните части на земите, населявани от първобългарските племена. Геният на тези славни строители ще се прояви и в превръщането на Самара, Бълг, Куча, Ниневия и редица други селища в големи за онази епоха градове.

След великото преселение на конните и неконни народи е сложено началото на един дълъг процес, който корено променя историческата карта на света.

Първобългарите са населявали повече от пет хилядолетия пустинята Гоби, Таримската котловина, земите в подстъпите на Хималаите, Тян Шан и Тибет, което оставя дълбоки следи в тяхната памет. По-късно те се появяват като ур гури, кути гури, ути гури и други. Всичко това налага да проучим задълбочено историята на великите ни праотци, техните родове, племена и държавни образувания. Много ценни в това отношение са сведенията на историка и писателя Жул Мишле (1789-1874 г.)

"*Хималаите този два пъти по-висок от Алпите гигант по средните си височини има нашите овощни градини и нашите плодове. Има прохладни гори, а близо до най-високите му върхове климатът е толкова мек, че там виреят растения, които при нас биха загинали на 1000 стъпки по-ниско.*"

Вследствие на Космическата катастрофа и Потопа от 9570 г. пр.н.е. по-голяма част от земите на Източна Азия са залети със солена вода от моретата и океаните. Ето защо земите между реката Лена и Уралските планини и не малка част от земите на днешен Пакистан, Индия, Бангладеш, Бирма и Китай са били обезлюдени. Всичко това е принуждавало древнобългарите - траки, скити, кимерийци, арии, балхарис и други племена от български корен да променят своите поселища и да отседнат трайно в останалите земи на Азия като съхранят познанията си, за които днес казваме, че "те са неизвестно откъде дошли". Тези знания са превърнали Шамбала в един от най-големите духовни центрове на човешкият род.

"*Учението на Шамбала е цяло УЧЕНИЕ за ЖИВОТА. Също както в индийските йоги, това УЧЕНИЕ ни показва как трябва да боравим с НАЙ-ФИНИТЕ ЕНЕРГИИ, запълващи пространството и как тези ЕНЕРГИИ могат да бъдат МОЩНО изявени в нашия МИКРОКОСМОС*" - пише Николай Рьорих в книгата си "Отворените врати".

Езическият светоглед на първобългарите е светогледа на праотците на Орфей, който е бил заложен при строителството на пирамиди. Потомците на тези строители пренасят по-късно в земите на Балканския полуостров своята духовна култура и божества, сходни с египетските, както и писмеността си, която не е била чужда на легендарния Орфей. За всичко това сам той казва:

"*Преминах през кладенците на пирамидите и през гробниците в Египет.*"

След потопа в Черно море - 5600 г. пр.н.е. настъпва разделение на племената от двете групи индоевропейци. Голяма част от първобългарите от групите Хунори и българо-бактрийска преминават северно от Черно море, покрай горното течение на реките Днестър, Днепър и Дон и през прохода Дервент, разположен на запад от Каспийско море, се установяват южно от Кавказките планини. Но Южен Кавказ е само междинен пункт и то за първобългарите индоевропейци. На Балканите остават да живеят само малки групи от племената на траките.

Настъпилият демографски бум принуждава голяма част от живеещите в съседство именци и синди (иделци) да се разселят отново. Вече като първобългари-балхарис те отиват на юг към Месопотамия, а ариите, саките и кимерийците - в Югоизточното Прикаспие, край реките Сърдаря и Амударя.

Голямо доказателство за единния балкански корен на тези племена е и "Епосът на Гилгамеш", в който героят търси своите предци на запад.

Едновременното преселение на шумери и хунори от индоевропейската им прародина е една от причините при двете групи племена да съществува идентична култура и почти напълно съвпадащ пантеон.

Живеейки заедно почти хилядолетие, те създават енеолитни отношения, което позволява да изградят идентична месопотамска култура. По същия начин се изгражда и месопотамската култура в Азия, **в резултат на съвместния живот на племена от иделския и именския клон на първобългарския род, в рамките на общността на Хун-ну, родовоплеменния съюз, по-късно държавата Хун-ну**.

Демографският взрив, природните катаклизми и бедствия, и стълкновенията с местното автохтонно население принуждава арийците и шаманите-тракийци да отидат на юг, където създават градовете Мохенджо Даро и Харапа с високоразвита култура също от месопотамски тип. Друга част от първобългарите-арии се преселва в Югоизточен Урал, а мнозинството от тях се преселва на изток към Такламакан и Тарим и заема земите, владени преди това от племената на именците и гурите (балхарис). През този период първобългарите именци от българо-бактрийската група създават държавата Бълг. В широките азиатски степи се заселват останалите да живеят в предишните поселища в Североизточен Китай, в Алтай до Урал, арийски, кимерийски и сакски племена от първобългарските групи Хунори и синди-арии.

3. Българи, хуни и китайци. Хунска и Китайска империи.

Какъв кръговрат! Живеещите повече от хилядолетие първобългари балагури, траки и част от кимерийците напускат старите си поселища, а на тяхно място идват хионити, тохари-ефталити, юечжи и други сродни на тях племена.

От смесването на останалото да живее по тези земи местно азиатско население, части от първобългарските племена на кимерийци, тохари и семити и главно на ариите-иделци се появяват народите на хуните, а в по-късна историческа епоха и на хазарите. Хуните, преселили в се в Египет, са известни като хиксоси. По-късно съвсем неоснователно историците смесват хуните с племената и народите от именската протобългарска група Хун-ну с онази част от сакските племена, които носят името хионити. А те са родственици на известните бала-гури, играещи централна роля при изграждане на единната общобългарска общност във Великата Хунорска империя. Хионитите са онази част от древнобългарските племена имен-

ци, които през първото хиладолетие преди новата ера играят съществена роля за историческото развитие на общобългарската общност. Те са наследниците на онези хурити-балхарис, които достигат Манджурия след напускането на Месопотамия под водачеството на известния цар Тимоти, брат на Савската царица.

За времето от 2400 г. пр.н.е. до образуването на Кушанската империя през II в. от н.е. племената на древните българи от индоевропейските групи от клона на именците и на синдите-арии са се превърнали в най-опасен противник на Китай. За това съдим от археологическите проучвания и богатите източници на китайските летописци.

Назовавани с прозвището "Хун ну" (варвари), динлините-тинглини от рода Дуло, известни още като белокожите "варвари" от Севера, овладели територии от 750000 кв.км - днешните земи с граници на север от Байкал до Одрос и Тарим на юг и от изток, от мястото на водосливането на реките Аргун и Амур до Уралските планини на запад. В този огромен ареал белокожите довнасят в готов, съвършено формиран вид древната месопотамска култура: бронзолеенето и производството на сечива от най-различен тип, финото обработване на кост и дърво, градеж на жилища и стопански постройки от най-съвършен вид, непознати дотогава в Азия. Те развиват интензивно животновъдство, отглеждат елитни коне от най-различни породи. Притежават ризници, шлемове, копия, лъкове, стрели, ласо, стремена, седла, юзди и всички други приспособления, за да формират конници от не по-малко от 40 хил. души. Тези племена имат високоразвито интензивно земеделие и не са номадски племена. Разкритите и изследвани канали в Сибир, Тарим, Фергана, Афганистан за напояване с дължина не по-малко от 25 км доказват цивилизованост от най-висше естество.

В науката отдавна никой не оспорва, че археологическите култури в Южен Сибир са дело на първобългарските племена Дуло.

Огромните погребални комплекси, климатични могили и писмености - руни от поречията на Енисей, Орхон (Гун), Тола (Дуло) и Селенга потвърждават, че тези култури са плод на труда на **древните българи от рода Дуло - притежатели на една от най-старите в света писмености.**

Най-забележителните археологически открития са направени в котловините на горен Енисей в Минусинската долина и на още много места и на изток, и на запад в Южен Урал, Средна Азия, равнините и предпланините на съвременна Монголия - поречията на Тола, Орхон, Селенга, Онон, Борзя, Аргун, Курулан, Куча, Тарим, Хуанхъ (Кубан).

При Афанасиевските планини, още в края на III хилядолетие пр.н.е. и в началото на II хилядолетие се появява **нова, коренно различна от заварените археологическа култура.** От направените антропологически изследвания е установено, че **погребаните човешки индивиди са предимно от европейската расова група - палеоевропейци или кроманьонци - сармати.**

Твърде любопитно е, че населението, обитавало афанасиевските селищни комплекси, живеело уседнало. Основни отрасли в неговото стопанство са земеделието и животновъдството. Важна роля за изясняване особеностите на тези хора играе проученият некропол край с. Батени - на границата между Хакаска автономна област на Руската федерация и Красноярския край.

Находките от това място са идентични с проучените от същата епоха и култура на други места: в района на Алтайските планини и край езерото Байкал. Създателите на бронзовата култура са придошли. Напълно допустимо е завареното население да е възприело от пришълците по-напредналите технологии.

Присъствието им по тези места се потвърждава от значителен брой находки - движими и недвижими паметници на култура, които имат точен паралел -древна Месопотамия.

Андроновската археологическа култура е установена на огромен ареал - Сибир, Казахстан, от двете страни на Уралските планини, на изток от Байкал, Монголия, Турфанската падина, поречията на Хуанхъ, Куча и Тарим, Седморечието. Нещо повече - цялата Източноевропейска равнина е характерна със селища от палеоевропейци, назовани най-общо "култура на гробища с гредоред" или поселения и гробищни комплекси на скити и сармати.

Некрополите и на двете археологически култури - афанасиевската и андроновската, са почти напълно идентични, макар и не по време.

Високите постижения на карасукската археологическа култура стоят в основата на така нареченото художественотворческо развитие на следващата я във времето скито-тагарска епоха.

Според някои изследователи, които се позовават на старокитайски писмени извори, в днешен Северен Китай обитават племената ди, докато в Южен Сибир са вече известните народи динлин. Първите също са европеидни, такива, каквито са и дилините.

Преди 2400 г. пр.н.е. динлините живеели единствено в земите между средното и горното течение на Жълтата река и пустинята Гоби. Това сочат и данните за началното появяване на месопотамски тип паметници на културата още по на запад - от Хиндукуш до Юженен Каспий, че даже и още по на югозапад - в Месопотамия, и

то още от времето на Саргон I.

Сродните на динлините (сродни в контекста на техния некитайски произход и принадлежност) наричали себе си "чернокосите" или "черноглавите" ди (дуло).

Комплексното изследване на паметниците от **тагарската археологическа култура** доказва безспорното им присъствие във времето от VIII в. пр.н.е. до началото на II в. пр.н.е.

Паметниците от тагарската епоха показват значително имуществено разслоение.

Находките от некрополите дават информация и за медицинските познания на тогавашните предходници на древните българи - трепанацията и мумифицирането.

Всичко това потвърждава:

Първо: Запазена е многовековна традиция в развитието на една монолитна култура в постоянен стремеж към развитие; липсват резки промени, следствие на външни намеси. За динлините е характерна изключителната им прилика със скитските народи в тогавашна Източна Европа.

Второ: Динлините (дуло) и техните сродници от далечната палеоевропейска раса са изпреварили в начина на живот сродниците си, обитаващи на запад от Уралските планини.

Трето: През III и особено през II в. пр.н.е. нашите далечни прадеди развиват още по-значително своята материална култура. Те бележат големи висоти във вътрешностопанския и политическия живот. Това им позволява между II и I в. пр.н.е. (времето на древна Тракия, Македония и Рим) да развият българското общество, да изградят своята поредна империя, доказала както себе си, така и своите създатели като продължители на една многовековна традиция - държавността.

Времето между началото на II в. пр.н.е. и средата на IV в. съвпада с последните, най-масирани нападения на обединените военни сили на ханскиКитай - сянби-монголи, тюрки и тунгуси, вследствие на които държавата на хуните в Централна Азия прекратява съществуването си. Това обяснява очевидната разлика в стопанството на динлините и техните сродници - ариите - на една от предходните епохи на "тагарците" - сармати.

С навлизането на нови технологии в металолеенето настъпват промени в начина на живот. Сред твърде скъпите метални предмети особено място заемат производните на желязото, което се налага повсеместно в производството на оръжия и стопанско битови предмети. Успоредно с това са запазени традиционно известните накити, керамика, както и погребалните обреди.

Находките от погребалните комплекси сочат, че продължават погребенията по традиционния начин: трупополагане и трупоизгаряне. Срещат се и обикновени могилни насипи, които сравнени с огромните надгробни паметници, оградени с монолитни каменни блокове, плочи и колони, доказват значително имуществено разслоение в древното динлинско общество. Така от място за погребение на рода, мащабните надгробни паметници от по-късни времена са предназначени само за вожда.

Твърде интригуващи са многобройните знаци, изписани върху дъната на глинените съдове, открити в погребалните комплекси и в поселенията. Единствените аналогии могат да се намерят там, където обитават древните българи, включително и на Балканския полуостров - Мурфатлар и старите столици с принадлежащите им селищни и градски центрове: Мадара, Дръстър, Шумен, Балчик, Калфа, цялото Приднестровие и средното и долното течение на р. Днепър, Добруджа, Южна Румъния, Трансилвания, унгарската пуста, Кавказ, Чувашия, Татарстан, Башкирия, Средна Азия и полуостров Крим.

Многобройните племена и народи дин-лин, обитаващи необятните източни и средноазиатски простори, са непосредствени съседи на древен Китай. Това геофизическо пространство в древността е наричано Вътрешна Скития или Сарматия. И то е обитавано от динлините сармати в периода от 2357 г. пр.н.е. до края на IV век.

Историческите записки на Си-Ма-Цян (Шинзи) съобщават, че земите на днешна Монголия през VII-VI в. пр.н.е. се обитават от "номади" - жуни или хуа. По долното течение на Амур и планините Голям Хинтон живеят народите дунху - източни варвари. Това показва, че древните монголи овладяват сегашната си родина едва след изселването на европеидното население.

За миналото на народите, обитаващи огромните пространства между Урал и Източното Забайкалие, съдим от сведения, които датират от 2400-2000 г. пр.н.е.

"*Във времето на владетелите Тхан и Юй - 2357 г. пр.н.е. и 2255 г. пр.н.е. северно от бъдещата Поднебесна империя (Китай) се появяват три поколения - шанхун, хунюн и хуной. Те обитават северните предели на Китай, като със своите животни прехождат от едно на друго място. От домашните животни отглеждат коне, едър и дребен рогат и нерогат добитък, камили, магарета и мулета, както и яздитни коне от най-добра порода. Чергаруват по места с много вода и трева. Нямат градове, не живеят уседнало, но всеки притежава опреде-*

лен участък земя, стрелят с лък, а когато достигнат определена възраст - 18 години, постъпват на служба в конницата. Освен с лъка и стрелата боравят добре със сабята и копието. Живеят в кръгли жилища (юрти), входът на които обикновено е обърнат на изток, към изгряващото слънце. Хранят се с месо, пият кумис (кобилешко мляко), а облеклото им е от най-различни тъкани. Онзи, който е най-силен, храбър и мъдър се избира за старейшина. От сто до хиляда жилища определят големината на общината, но от старейшината до последния подчинен поданик всеки сам лично пасе стадото си и се грижи за своето имущество, като не приема чужда помощ или работа от другиго. Във всяка работа с изключение на военните дела, най-важните за тях се съобразяват с мнението на жената ..."

Споменатото население има различни имена и е създател и носител на археологическата култура на плочестите могилни погребални комплекси в земите, в центъра на които е езерото Байкал. **Населението динлин е огромна империя на племена от хунорски произход от рода Дуло.** То е заобиколено от сянби (монголи) на юг и югоизток, от китайци на запад и северозапад и от тунгуси на север.

В старокитайските летописи от 2357, 2277, 2255, 1764, 1327, 1122, 771 и 706 г. пр.н.е. е очертана историческата съдба на еднородните племена (динлини), назовани с обидното наименование "северни бели варвари" (некитайци).

След 662 г. пр.н.е. северните бели варвари започват масирани атаки срещу Поднебесната империя (Китай), макар че дотогава са имали мир и приятелски връзки с нея. Натискът е особено силен в периода от 660 до 637 г. пр.н.е., когато Китай губи контрол върху големи територии по горното течение на Жълтата река (Хуан-хъ), известна с новото си име Кубан. Атаките срещу Китай продължават и след VI в. пр.н.е, до момента на силния демографски взрив сред жълтокожото население в периода между 403 и 221 г. пр.н.е., когато започва обратен процес на връщане на древнобългарските и други европеидни племена от юг на север. Формират се белите народностни групи сюнну, от които произхождат юечжи (масагети), даюечжи (толо хотоло или кучарци-българи), усуни и динлин (даюечжи) - владетели на земите от планините Урал до реките Амур и Аргун. Оформят се общностите на хуните, главно от завърналите се от Месопотамия хиксоси, в съюз с арийски племена хоните (хунори), скити (главно ефталити) и кимерийци. По-късно се формира **военноплеменен съюз на хунските и хунорски племена с водещо място на династията на древнобългарите именци - Дуло.**

Безбройни са доказателствата за владените земи от древните българи в Азия през III-I хил. пр.н.е.

От "Именник на българските владетели" се доказва, че **имперският род Дуло може би е най-старият в съвременния свят.** Дуло се тълкува още: **"*светкавица*", "*мълния*", "*светлина*", "*искра*"**, идентично на Слънцето - Тангра. Освен владетелското и народностното (племенното) наименование **дуло** се свързва и с хидронима **Тола = Дуло,** реката, която протича през столицата на Монголия Улан Батор, извираща под връх Дзала чуд (2799 м), североизточно от гр. Улан Батор. В днешна Монголия и Сибир протичат и реките Ингода, Онон, Борзя, Аргун (река или земя на гумите), Шилка, Керулан, която, след като пълни езерото До-ла-нор, се влива в р. Амур.

Пак на територията на Монголия личат и следните топоними: БУЛГАН, БУЛГА, БУЛАГ, ТОЛО-ГОЙ, БОЯН, БУЛ-ГАС, БОГДАН, БУЛГА-ЗИН. Най-разпространено е името Боян - означава речовит, оратор, песнопоец, мъдър, знаещ човек. В Джунгария (Северозападен Китай) топонимите от български произход значително намаляват и въпреки това след изминалите хилядолетия са останали наименования като: река и град Куча, пустинята Таклама-кан, Турфанската падина, през която още в древни времена преминавал Големият копринен път, връх и проход **Баба,** град **Балх = Балхара** (утринна светлина или утринно сияние) - днешен Вазиравад, Афганистан, връх **Кан Тенгри** (6995 м) в планината Тиен-шан, **Боян-хото, Баотоу, Толо-гой, Гуна, Денко/у/,** езерото **Тенгри-нур,** планината **Тангра,** връх **Кан-гур,** някои съвременни наименования: **Самарканд, Бухара (= Булхара), Коканд, Бакат (Макат),** оцелялото през хилядолетията народностно име **дулгани,** обитаващи днес п-в Таймир на Ледовития океан, **р. Камчая,** планините **Голям и Малък Балкан,** разположени непосредствено до източния бряг на Каспийско море, няколко съвременни поселения в поречията на Енисей, Об, Иртиш - Ай Бат, както и древнобългарското наименование на планинската верига Памир - **Имеон** (Лъковите планини) = **Богинята Умай.**

В средата на първото хилядолетие преди новата ера уседналите народи живеят на територията от Забайкалието до Урал и средното течение на Жълтата река в относително спокойствие, при затихнали етнически сблъсъци. Увеличаването на производството от интензивното стопанство води до демографски взрив, който заедно с природните аномалии, принуждават населението на древен Китай по поречието на реката Хуан-хъ да търси нови територии. Това довежда до глобално народностно разместване, известно като Великото преселение на народите.

От II в. пр.н.е. до I-II в. от н.е. жителите на Китай се увеличават от 17 на 63 млн. души. Въпреки положените военни усилия на китайците, те не успяват да дестабилизират изцяло живота на динлините (дуловци).

В края на III в. пр.н.е. на геополитическата карта на Азия се появява нова империя на древните българи Дуло - държавата Хун-ну, начело с кан. В състава на тази държава влизат и първобългарите - кимерийци на Боян от онгъла Одрос, освободили се от китайците през 214 г. пр.н.е.

Основен източник за живота и делата на племената, влизащи в общността на **хоните (хунори), получили името си от Орхонската планина** през I хил. пр.н.е., Авеста е историята на древните иранци - свещена книга на зороастризма. Учението е създадено от древните българи. Тази книга, своеобразна библия на зороастризма, описва съществуването в периода IX-VI в. пр.н.е. на значителни обединения на иранците, обитаващи Южна Средна Азия в поречията на Амударя и Сърдаря, крайбрежията на Каспийско и Аралско морета и днешен югозападен Афганистан.

Тези обединения, от типа на гръцките полиси (градове - държави) в IX в. пр.н.е., слагат основите на племенния съюз на градовете и общините Аршияна. Създателят му Кавата произхождал от Дрангиана (днешен Южен Афганистан). По-късно Аршияна е завладяна от вожда на саките-тури Франарасеян, който е убит от Хусрова - потомък на Кавата, живял през VII в. пр.н.е.

Саките-тури произхождат от Тура - един от синовете на легендарния Траетон. От брата на Тура - Сайрим, произхождат древните кимерийците, а от другия му брат Айра водят началото си западноиранците (перси, мидийци и партияни).

Турите са разделени на 2 клона - в областта Гур (територията между Аралско и Каспийско морета и река Амударя) и на изток от Согдиана, Бактрия и Памир. **Населяващите областта Гур по-късно са известни като хионити или гури,** от които впоследствие водят началото си кутригури, утигури, оногури, сарагури, както и берсили, вархонити и хазари.

Другият клон на турите завладява Аршияна и преди VII в. пр.н.е. овладяват древното царство Бълг, което по-късно персийците наричат Балхара със столица гр. Бълг (днешният град Балх в Афганистан). Този град през 539 г. пр.н.е. заедно с Маргиана, Хорезъм, Гандахар и Саттагидия е завладян от персийския шах Кир.

От Бехистанския надпис, в който е описано това събитие, личи, че през 519 г. пр.н.е. шах Дарий покорява страната на "саките с

островърхи шапки", като пленява, но не убива техния вожд Скунх. Тези загадъчни саки са от общността на тохарите.

Сакия (Скития) през този период е била източната граница на Персия.

Според китайските хроники от V в. пр.н.е. саките, наречени от тях юечжи, се появяват западно от оазиса Хеси и достигат до Одрос и северозападно от оазисите Хам и Тур-фан. Прониквайки в тези райони, саките изтласкват от тях местното европеидно население - усуни и ди. Това население, според китайците, е разделено на северни племена -динлини, част от които се сливат постепенно с протохуните арийци, монголоидните хянюй и хуню и дават началото на киргизите и капчаците (куманите) и южни усуни и жун-ди.

Жун-ди обитавали долините южно от Нян Шан, а динлините в земите между езерата Балхаш и Байкал. В III в. пр.н.е. част от динлините се изтеглят към Западна Джунгария и създава самостоятелна държава, други се оттеглят към Тибет, трети се смесват със саките, а четвърти (чи ди) дават началото на уйгурите, смесвайки се с телсутите.

Обитаващите Тарим, Согдиана и Бактрия тохари били уседнали скотовъдци и земеделци на по-висока степен на развитие. Те строяли градове, пишели с индийски букви брахми и говорели на източно ирански език. Северните тохари населявали градовете Куча, Кошар, Бургур и други, и използвали език, доста сходен с говора на бактрийските саки, а южните (Хотин и Яркенд) на диалект, сходен с арменския и трако-фригийските езици.

Тохарите от Туранската котловина и княжество Бугур - на 250 км от Карашар, от което се преселват в Кавказ известните от съобщенията на Михаил Сирийски българи-пулгури, се наричат чеши. На границата на Таримската котловина е съществувал град Болуй (княжество Болуй), наречено от китайците Пу-ло, населението на който се занимавало със земеделие.

При преселването на конните племена от Далечния североизток маджари и скити заемат земите на север от Черно море, синдиариите, именците-балхарис и кутии (кимерийци) са в региона на Месопотамия, а траки и славяни достигат Балканския полуостров.

Макар и малобройни, представители на балагурите (българи балхарис), кутии (кимерийци), траки, синди-арии, монголи и маджари остават на североизток. В продължение на две хилядолетия, изолирани от останалия свят след настъпилото затопляне на времето, те се умножават, съюзяват и се появяват като пъстра смесица от племена - хиксоси в регионите на Ме-

сопотамия и реката Нил в Египет. Изключително жестоки, те опожарявали завладените от тях градове и опустошавани храмовете.

Прогонени от Египет, те се върнали по своите стари поселища и се разделили на два клона - по-многоброен под името хуни и по-малоброен - хазари. Тъй като тези племена принадлежат към конните народи, сведенията за тях послужили покъсно в историческата хроника да бъдат поставени под общ знаменател с името хуни.

Българските предания и източници сочат:

"Някъде около времето на Великия потоп (3761 г. пр.н.е.) в Месопотамия, сред именците в Манджурия избухнали размирици. Царят със своите дружини бил принуден да се пресели на запад където покорил китаите в Орхонските планини. Така възникнал народът на хоните. Те завладяват на запад района на Алтай и се съюзяват с маджарите в Западен Сибир. Съвместният им набег към стария Туран прогонил ариите.

При смесването на кимерийците от рода Дуло и част от арийците от рода Асеня от поселищата им край Одрос се получил народът на хоните-динлини. Саките-хионити, обитаващи пространството между Аралско море и Иранското плато, наричали себе си она или хиони. Според персийците тези племена са тури и гури. Във времената на Заратустра те са основали Балхарийското (Бактрийско) царство."

Хионите са познати на арменци, персийци и римляни стотици години преди появата на западните хуни (ефталитите). Те също са клон от тохарската общност. **Наречени "бели хуни", те са в основата на западния (най-важния) онгъл на Хунската империя (държавата Хун-ну).**

Съществуват много сведения за мястото на дедите ни в Стария свят като **високо издигнат народ. Това ни показва защо отделни индоирански племена постоянно са търсели корените си сред сродните им първобългари и в тяхната династия на Дуло,** както и защо постоянно са сключвали брачни съюзи помежду си.

Хун-ну означава "северни бели варвари". Северни, защото са в земите на север от Китай, бели, защото произхождат от бялата раса и варвари, защото не са китайци, а динлини (дуловци).

Под Ху се разбирало некитайци, главно согдийци. В района на Согдиана според китайските и персийски източници е съществувало **едно от първите първобългарски владения Унаге.**

Според, изследователя Н. Бичурин "*Резиденцията на владетеля на Унаге лежи на западната страна на река Уху. Това е древна бухарска земя. Владетелят се нарича Чжааву. Той произ-*

хожда от рода на самаркандския владетел. Наименованието му е Фуши. Резиденцията му е окръжност с площ две ли. Строевата войска е неколкостотин човека. Владетелят седи на трон, представляващ златен овен. На североизток Бухара 400, на северозапад до МУ - около 200, на изток до Гуачжец 7500 ли ..."

Ху-ну са тръгнали през IV хилядолетие от държавата Бълг и са се преместили в североизточна посока. Това са хората от племето хунга - бяла раса, високи, светлооки и светлокоси хора. Такова племе хунза и до днес живее в Каракорум. Името му се чете като "Учителите согдийци". Произходът им е от согдийците - балхарис. Това е онази част от българо-бактрийската група, които покъснно влизат в основата на западния клон на държавата Хун-ну.

Както в земите на Средна Азия, откъдето се преселват Хун-ну, така също и в тези на Минусинската долина при река Енисей от археологична гледна точка най-интересни са находките от късния бронз. Те са напълно идентични с тези на скитите от Средна и Източна Европа. **Потвърждава се фактът, че в състава на хуните са** преселниците арии от Бълг, част от скитите и кимерийците.

За Ди и Дин-лин, по-късно съставна част от родово-племенния съюз на Хун-ну и на държавата Хун-ну, се споменава за първи път в периода 2357-1764 г. пр.н.е. Това са основни древнобългарски племена от състава на Великата Хунорска империя от V хил. пр.н.е. При разбиването им от Китай (Поднебесната империя) малка част от тях остава под властта на Китай, а по-голямата част се преселва на северозапад. Според Син Цзян **около 1200 г. пр.н.е се създава родовоплеменният съюз Хун-ну** на територията на земите в долината на р. Енисей, когато и останалата под властта на Китай част от племената преминава пустинята Гоби. **Като част от древнобългарската азиатска група, която няколко хилядолетия преди това е създала първите си държави, Хун-ну са носителите на държавното устройство.**

Първото документирано в историята на човечеството преминаване на пустинята Гоби (Такламакан) е извършено след разбиването на динлините от китайските княжества през 2200 г. пр.н.е. Тези първи преселници се установят по горното течение на река Енисей и създават уникална за времето си култура. Откритите от археологическа експедиция през 1927-1937 г. огромни каменни блокове с руническа писменост в Пустинята на смъртта (Гоби), идентична на енисейската и древнобългарска писменост в Кавказ, съвпада с времето на преминаването от бъдещите хуни на пустинята Гоби. По същото време племена от синдите-арии от клона на иделците се преселват от Волго-Уралието край Енисей, в резултат

на което се обединяват и създават няколко отделни културни центъра, определени от археолозите като *"донесена в готов вид месопотамска култура"*.

Преминаването на Гоби северно от Хималаите от втората група преселници, в състава на които вече са и завърналите се от Египет хиксоси, довело до превземане на разделените носители на Карасукската, Глазовска и Андроновска култура и управление над тях. Племената динлини и арийци (потомци на ариите) около 600 години преди второто преминаване на Гоби завладели западната част на Южен Сибир и земите на днешен Казахстан до планината Урал. По-голямата част от тях още през XI-X в. пр.н.е. се премества на юг, поради което на новодошлите към 1200 г. пр.н.е. не е било трудно да наложат управлението си над малочислените по това време техни съплеменници при река Енисей.

Народът Ди това са серите, чиято страна се разпростирала от Кашгар до Северен Китай. Както по териториални, така и по физически признаци **тези племена могат да бъдат отъждествени с трако-кимерийците -** висок ръст, рижа коса и прав, понякога орлов нос. Птоломей, който е направил и карта на териториите.им, ни е оставил много сведения за тях. **Българо-бактрийският цар Евтидем около 200 г. пр.н.е. разширил своите владения на изток "до владенията на фуни и сери".** Когато установили търговията с коприна през великия керванен път, названието серии било приложено по отношение на доставчиците на коприна в басейна на река Тарим, а не към самите китайци. Всички сведения показват, че **серите, наименовани в други източници Ди, са идентични по вид с траките-кимерийци и са били в състава на хуните.** Според цейлонски посланици серите живеят "отвъд Едмонд" (Хималаите), с което и териториално ги отъждествяват с Хун-ну. Части от кимерийците влизат в състава на индоевропейските групи на именците - Хун-ну и българо-бактрийци, а най-много от тях в трако-кимерийската група. Влизайки по-късно в състава на Хун-ну, техни племена се сливат с арийците, поради което след това в източниците на техните потомци се сочи, че те произхождат от синдите.

Родово-племенният съюз, а по-късно и държава Хун-ну се създава на основата на обединяване на 24 племена - кимерийци, хиксоси (хуни), арийци, тохари (ефталити), хони (динлини), хунза (балхарис-согдийци) и други първобългарски племена, заедно с азиатските племена монголи и тюркюти. Водещо място в обединението на племената и в държавното образование заемат древните българи - согдийци, кимерийците (серии) и тохарите (ефталити), всички от именския род Дуло, **приели заедно със събратята си синди името арийци, а по-късно наречени хуни (племена от един и същ родов корен).**

Нека да не забравяме, че още в древен Шумер по време на 25 годишното си владичество, предшественикът на Саргон Велики - **родоначалникът на древните българи-балхарис Зиези формира народността хунори, която под неговото управление се издига на такава висота, че заема централно място в документите на епохата, а по-късно и на историята.**

Ето защо Димитър Съселов - известен български изследовател, не приема имената "хуни" и "хуно-българи", а хунори. Той определя хунорите като касити, шумеро-арийска народност, обособена поне 1000 години преди появата на хунорите на историческата сцена, но близки с тях. Тяхното име се маркира от родоначалника Зиези, като същите са наричани още северни варвари или лъконосци. Същите имена носят северните съседи на китайците динлините, част от състава на които влизат в западния клон на хунския родово и военно-племенен съюз и на държавата Хун-ну. От тук са и непосредствените исторически връзки в живота, бита и културата на племената от древен Шумер и Североизточна Азия. Общото им име означава могъщи господари, каквито те са били в Месопотамия, на юг от величавата някога Ниневия и в източноазиатските степи.

Систематизираната напоследък богата информация, свързана с древните хуни, хони, хунори, хионити и други древно български племена ни дава възможност за обсъждане и задълбочено изучаване на тяхната история поотделно и за взаимовръзките помежду им.

Систематизацията на хунските имена показва, че по своята типология и фонетика имената на азиатските хуни коренно се различават от имената на нашите преки праотци. Оценката за бита им, дадена от арменци, китайци, индийци, римляни и готи, рязко се отличава от бита и културата на нашите предци.

Това налага да гледаме на хуните не като на етническо понятие, а да ги разграничаваме като хуни, хони, хунори и хионити, като различни по своя произход, език, бит и култура племена, с различно държавно устройство и управление, независимо от факта, че в Хунската империя на Мо-тун, а и понататък в третата тяхна империя участват и водеща роля играят последователно племената от древнобългарските родове Дуло и Асеня (Асеновци). Това разграничаване ще спомогне по-задълбочено да се изучи и осмисли историческата съдба, роля и път на развитие на различните племена, особено на тези, от древнобългарската общност, без да се избягва и прекъсва връз-

ката между тези от тях, които влизат в състава на Хунската държава (Хун-ну) и техните родственици от Бълг (Балхара, Бактрия) и от бъдещите български общности и държави по света.

Да се отричат участието на племената от древните българи и тяхната водеща роля в хунския съюз и в държавата им Хун-ну, по-нататъшните контакти и взаимодействие между хуни и българи, е също така погрешно, както и да се защитават необоснованите "хунска" и "тюркска" тези за произхода на българите. Не може потомците да са се появили с хилядолетия и векове преди родителите си. Това е логичният край на този безсмислен исторически спор, който ни дава възможност да не отричаме или омаловажаваме нито нашата -на съвременните българи история, нито тази на нашите родственици по света, праотци и родоначалници.

Различни са типовете държави, които създават хуните и българите, в това число и с участието на хони, хунори и хионити. **Хунската държава е от номадски тип** и се изгражда върху принудителното събиране на данъци от покорените племена, като те запазват самоуправлението си. Затова тя е нетрайна и се разпада при най-малкото отслабване на управляващата народност. В нея няма градове и столици, а станът на хана е в постоянно движение. Административното устройство е опростено и копира бойния ред на войската - ляво и дясно крило. Дори и титлата хан, с която неправилно се наричат нашите владетели, за пръв път е известна при протомонголците сянби и тоба и то през средата на IV в. от н.е. Предводителят на дунху - Таншихай, дори не носи титлата хан, той е просто вожд на ордата. При хуните, за разлика от дунху, се налага моделът на родовата аристокрация, състояща се от лули и дучи князе. Наследяването на властта при хунските шанюй и тюркските ханове е ставала по хоризонтала - от брат на брата или от чичо на племенника и никога от баща на син. Развитието на хунската, сянбийската, тобаската, жужанската, тюркутската номадски държави, както и тази на Чингиз хан (монголската) са със сходни черти:

- Бързо обхващане на рядко населвани големи пространства.в степите;
- Слаба власт над подчинените племена - източник на данъци;
- Бързо възникване на междуособици и разпад на държавата;
- Поглъщане на по-голяма част от номадската държава, поради китаизирането на управляващата прослойка;
- Нестабилност и преврати в държавата за промяна на управляващата народност;

Българските държави са с други характерни черти, имат

особеностите на индоиранската държавна традиция:

- Възниква главно в планинските райони;
- Винаги има градове и селища, висока стопанска култура, развити земеделие, занаяти и строителство;
- Сложно държавно устройство, справедлива данъчна система и законово уредено общество;
- Тежко въоръжена и добре оборудвана войска и конница.

Засилените военни и стопански сблъсъци с трите китайски княжества, които народът на динлините (Дуло) провеждал последователно от средата на третото хилядолетие преди новата ера, довело до обединението на значителна част от тях. Демографският бум всред китайците поставя на особено изпитание не само тях, но и белокожите дуловци, които вече са формирали първата си империя.

Първоначално те заемат земите между реките Енисей и Ангара и езерото Байкал, постепенно се разширяват на юг и достигайки границите на Китай, активно се намесват в живота му.

Н. Я. Бичурин пише в предговора си към т.1 на "Събрани сведения за народите, обитаващи Средна Азия в древните времена":

"2357 г. пр.н.е. според китайските източници - северно и северозападно от Китай (тогава Поднебесната империя) от най-дълбока древност обитават племената динлин (Дуло), наричани най-общо Хун-ну (северните бели варвари). В археологически аспект най-забележителни открития са направени в котловините на Минусинската долина на река Енисей. Както тук, така и по терените на същинска средна Азия, тази култура е характерна с месопотамските си черти и още - тази материална култура е донесена в готов вид."

Тази култура води началото си от Балканския полуостров, още от времето на Варненската цивилизация, преминава през културата на гурите (балхарис) от Такламакан и Тян Шан, и траките от Тибет, през Шумер и Египет, през Бълг (Балхара), Мохенджо Даро и Харапа и достига до Енисей. Носителите на тази култура са в основата на Хунския племенен съюз и държавата Хун-ну. На тях е наложено нарицателното име хуни.

В Хунската държава, обединена от кан То-Бан и кан Мо-Тун (Мао ду), имало 26 народа, опъващи лък. Те се делели на Ху (иранско говорещи европеиди) и Жуни (монголско говорещи). Първите, към чиито западен клон спадат древните българи (балхарис), са худоните на цар Тимоти. Преселили се в Манджурия от Месопотамия още през VII в от н.е., те били преобладаващи и от родовете им се избирали кановете. Хуните се делели по географски признак

на сини (източни), бели (западни), черни (северни), червени (южни) и златни (център).

Държавата се управлявала от съвета на старейшините на вождовете на 24 племена, влизащи в нейния състав.

Времето, предхождащо съседството на древните българи и хуни, е период от няколко века, в които се развиват важни етнообразуващи процеси.

Началото на хун-ну започва през III в пр.н.е. Негови съвременници са създателите на мощната иранска средноазиатска империя Партия, обединителите на Китай и военнопроявилите се сарматски (турански) народи.

В основата на хуните стои етническият субстрат от много племена и народи - хун-ну. Раждането на етноса е свързано с последиците от Китайската офанзива през X в. пр.н.е. срещу тези народи и прехода на племената хянюн и хюнюй от южните в северните покрайнини на пустинята Гоби.

Надделявайки над неизвестните местни аборигени, те създават етносната хунска сплав, в резултат на което придобиват самочувствие и мощ.

Съперници на хунну се оказват сянбийците (древните монголи) и юечжите (туранци), на които те плащат данъци. Наследникът на създателя на хунската държава Мо-Тун завоюва победи над юечжи, динлини и кипчаци, с което утвърждава авторитета на Хун ну.

Непрекъснатите сблъсъци с Китай, както и напрежението по границите със съседните племена се отстояват успешно от 202 до 57 г. пр.н.е. След 57 г. пр.н.е. хуните са обградени отвсякъде с врагове и започва разединението на техният етнос. Една част се подчинила на сянбийците, друга на Китай, трета се спасява в Тарбагатой и Саур, а четвърта отстъпва в бой към Волга, която достига около 155 г. пр.н.е.

Край Волга и Дон влизат в съприкосновение със сарматите, които от няколко века са господари на пътя към Европа. Така **във II в. пр.н.е. настъпва нова ситуация - след 160 години превъзходство, хуните замират в анонимност за два века.**

Западните съседи на хуните от групата на сарматите се държат недружелюбно и поддържат желязна дистанция, отчитайки разликата между културите на двата етноса. Хуните са принудени да се съобразяват и с войнствените готи.

Сарматската култура от този период проповядва и реализира уседнал начин на живот, организиран в градове. При тях са развити земеделието, строителството, занаятите, търговията, скотовъдството.

Контакти с хуните осъществяват северните им съседи - фино-угрите и угро-самодийците. Те имат съответствие с общественото развитие на хуните - родовите им отношения. Това **дава възможност на хуните да приемат от северните си съседи духовния им репертоар, като гаранция за нов етнообразуващ процес при тях, довел до създаването след 200 години, в началото на новата ера, нов етнос,** който сразява не един народ, застанал на пътя му.

Системата на хунския съюз има съвсем определен характер. Тази система е една военна агресивна машина, на която липсва духовен мотив. В нея ярко е очертан толерансът, който хуните спазват към съюзниците си. Такъв пример в подкрепа на извода за толерантността на хуните е фактът, че древнобългарските племена и народи са основното западно крило на цялата държава Хун-ну. В своя съюз хуните предоставят на своите съюзници и запазването на духовните им граници и идентичност. Така подхождат например с по-нататъшното участие на древните българи-сармати от Скития, приели условията на все по-нарастващия хунски съюз, съчетал пъстротата на различни по произход племена и народи.

Към хуните и преди и след новата ера се прикрепват в движение много на брой по-малки етноси като съюзници, които са приели суровата енергия на техния съюз.

Хунският съюз, в който всеки участник запазва своя език, религия и нрави, създава представа за взаимност, но и за временност и нетрайност, която тласка системата на Съюза към непрекъсната активност, поддържана от хунското ядро. **Хуните са приемници, а не разпространители на духовен продукт. В рамките на своя апогей от 97 години хуните и техният етнос са на седло, вечно воюващи и намаляващи по брой. Всичко това води към постепенен разпад на съюза.**

Влизащите в този съюз древни българи няма как да станат хуни след като запазват етносните граници и дистанция, и запазват собствената си природа и духовна култура. В годините на своята хегемония хуните не са предприемали никакво етногенетическо съчетаване с други народи, а напротив след този период те попадат под българска политическа зависимост. Наред с това, срокът на хунската хегемония е нищожен, за да може да се осъществи процес, в който примитивната и несъвършена религия и отстъпващата по стопански достойнства хунска ориентация да надделеят над превъзхождащите ги такива на съюзниците им и преди всичко тези на древнобългарските племена и народи.

Поради всичко това хунската теория за произхода и развитието на българите е неуместна и исторически необоснована.

Започнала е колосална миграция на арийските народи. Отправна тяхна територия са земите в южна Русия - Прикаспийската низина и земите на север от Кавказ. Оттук тези народи се отправят към Иранското плато (Иран), обхващащо днешните земи на Иран, Афганистан, Белуджистан и Западен Туркестан. На изток Иранското плато достига до долината на река Инд, на запад до долината на река Тигър, на север до Задкавказието и южните брегове на Каспийско море, а на юг до Персийския залив и Индийския океан.

От Иранското плато арийските народи преминават през Кавказ или заобикаляйки Каспийско море откъм северния му бряг, достигат на изток до Амударя и Сърдаря.

Персийските племена навлизат през Кавказ и достигайки езерото Урмия, през VIII в. пр.н.е. са в процес на изселване по Загорските планини в областта Паруса на югоизток. По същото време мидийците са в Иранското плато, но по-късно се разширяват в източна посока. На изток от Каспийските врати се установява племето партава (бъдещите партияни), а племето хараива достига Южен Хоросан.

С овладяването на нови територии арийците подлагат на силно духовно влияние заврените народи. В резултат на засиления духовен обмен пантеонът на боговете на Иран и Индия става общ.

Установяването на древните българи в районите на Балхара и царствения град Балхара е свързано със създаването на изключителна духовна култура. На тази територия триумфират последователно Мидия, Персия, Партия и Кушан.

Земите около езерата Урми и Ван, известни по-късно като Урарту, са отправна точка за раздвижване на древнобългарите хурити през 2200 г. пр.н.е. Разделяйки се с другите арии, мидите и персите завладяват земите на днешен Кюрдистан, достигат Персийския залив, Палестина, Сирия и изграждат царството Митани.

Мидийците са известни от надписа на асириеца Саламансар II във връзка с похода му срещу тях в 835 г. пр.н.е. Техният владетел Киаксар (626-585 г. пр.н.е.) превзема асирийския религиозен център Ашур, а с помощта на вавилонците - Ниневия. Наследството на асирийската държава се поделя между Мидия, Вавилон, Египет и Скития.

Персите са васали на Мидийската империя, а западната й съседка Лидия е в постоянни сблъсъци с нея. С помощта и посредничеството на вавилонците те завършват с мирно съглашение.

Мидия е проводник на държавнически идеи и политическо поведение както за персите, така и за другите индоирански народи, живеещи около Амударя (Оксос) и Сърдаря (Яксарат). В резултат на династичен брак между владетелските родове на Мидия и Паруса се ражда бъдещият велик персийски цар Кир.

След отслабването на Мидия в 549 г. пр.н.е лидерството в иранският свят поема Персия. Кир II взема властта в столицата на Мидия - Елбатон, за 3 години разгромява Лидия и превзема Вавилон.

В 530-529 г. пр.н.е. Кир II напада скити, саки, масагети и други сродни народи, но е победен от масагетската царица Тамара и убит в сражение.

Предизвикан от непокорните народи, срещу тях воюва Дарий III (522-486 г. пр.н.е.). След дълги битки и той се оттегля, без да постигне целите си и да изгради собствен персийски духовен свят.

Мидийската и персийска тенденции в Иран се отразяват силно на съдбата на номадските народи от Източен Иран. В Маргиана, Бактрия, Согдиана и други съседни земи, които са с градска цивилизация още през I хил. пр.н.е., в резултат на дейността на Заратустра древноарийските културни ценности се разделят на две противостоящи си културни направления. Арийците, съхранили верността си към древните богове, станали туранци, а привържениците на Заратустра - иранци.

С победата на Александър Македонски над Дарий III иранският свят е насочен към ценностите на градската цивилизация. Той е люлка на целенасочена духовна реализация и в земите на Маргиана, Хорезм, Бактрия, Согдиана. Гърците разбиват масагетите, саките и другите източноирански народи под общото име сармати. Сарматите се считат за изселници от Мидия и са родственици с аланите, и са носители на древна ведическа религия. След войните на Александър Македонски те напуснат Бактрия и Согдиана.

Сто години преди него Дарий I разпростира политическата си воля над земите на Согдиана, Бактрия и долината на река Инд до Тракия и Македония. Бактрийските позиции не се вписват в персийската кауза и търсят ново решение. Иранската група на скити, саки и сармати персите наричат скити. А те се делят на европейски и азиатски скити (саки). Азиатските са сарматите от Бактрия и Согдиана, които през III в. пр.н.е. се преселват в земите между Волга и Дон и са враждебни на европейските скити, населяващи земите на запад от река Дон.

Когато Александър Македонски е ранен и отпаднал, покорените преди това бактрийци (сармати) начело със Скитамен се отцепват. Те изчакват развитието на събитията откъм сакските независими територии на север от Бактрия (Балхара). Скитите (саки)

предлагат на Александър приятелството си като равен с равен. Най-възрастният скит Руф казва: *"Даже лъвът понякога става храна на малките птици ... докато подчиниш бактрийците, согдийците започнаха война срещу теб. Между роб и господар не може да има приятелство. Ти ще ни имаш като страж и над Азия, и над Европа. Ние бихме се съединили с Бактрия, ако не ни разделяше река Танаис, а отвъд Танаис населяваме земите чак до Тракия. Казват, че Македония граничи с Тракия. Внимавай дали ще пожелаеш съседите на двете империи да ти бъдат врагове или приятели."*

Но Александър побеждава скитите и възстановява реда в Бактрия. Тогава се жени за бактрийката Роксана и почва да крои планове за поход срещу Индия с цел да бъде наречен син на Юпитер и да го удостоят с почести като бог.

Поради неспокойствието в териториите на Партия, Маргиана, Бактрия, Согдиана и земите на саките прекъсва индийската си военна кампания и през 325 г. пр.н.е. се завръща в Персия начело на една трета от армията си. Персия става естествен център на дейността му.

Европейските скити, приели условията на Александър, са силно македонизирани (елинизирани). Скития е вече държава с подменена духовна среда и с робовладелчески ред. Народите на Бактрия и Согдиана през III в. пр.н.е. (сармати и арийци) се преселват в териториите на европейските скити и създават Велика Сарматия в обширното пространство между Волга и Дон.

Етногенетическият взрив на така наречените турански народи от Партия, Бактрия и Согдиана (Източен Иран) дават началото на три големи етнически държавни образования: Велика Сарматия, Партия и Кушанската империя.

Носители на антигръцките настроения са войнстващите парти - народ, който е в родствени връзки с източноиранските (турански) племена и сарматите от Бактрия и Согдиана. Според Бичурин бактри и парти са с еднакъв произход и обичаи.

В III в. пр.н.е. партите, оглавявани от Аршак, навлизат в Бактрия. В 171 г. пр.н е. на техния престол се възкачва Митридат. През 142 г. пр.н.е. той покорява Мидия и през 145 г. пр.н.е. присъединява територията на Бактрия изцяло към Партия.

От изток нападат саките, които през 128 г. пр.н.е. убиват владетеля на Партия Фраат. Следващият владетел на Партия успява да отклони посоката на удара на саките към индийските територии.

Партияните са земеделци и търговци, които не са оставили

много писмени сведения за себе си. Те търсят взаимодействие с племената и народите от Мидия и други територии, населявани от племена и народи със сарматски произход.

Освобождавайки древните ирански и български територии от гръцкия културен шаблон, партите поставят началото на преоткриване и прераждане на туранския духовен свят.

Те са принудени да се съобразяват с култа към Ахура Мазда (Ормазад) на зороастрийското общество и стария ирански култ към Слънцето, достойнството и истината - Митра.

Но **истинската цел на партияните е държавното устройство.** С укрепването на местната власт се засилват амбициите на отделните народи за излизане от империята Партия. Първо се отцепва Вавилон, а през 37 г. пр.н.е. го последва и Армения.

Поставени в обкръжението на масагети, хорезмийци, согдийци, саки и други сродни племена и народи, българо-бактрийците (сармати), трако-кимерийците и арийците преживяват драмата на целия регион.

Нападенията на новопоявилите се номадски племена - евталитите, дебалансирали стопанския живот в империята на партияните.

През времето на партиянския възход арменците са съмишленици с партите туранци. Партия и Армения през този период се управляват от една династия, произхождаща от Бактрия (Балх) - тази на Аршакидите. Двете държави осъществяват единна външна политика, мотивирана от общия им произход.

Експанзията на източноиранските (турански) народи през III в. пр.н.е. води до превръщането на скитските племена в нейна жертва. Името сармати се превежда като царствени мидийци. Китайците ги наричат Ян Цай.

Превземането от сарматите на Северното Причерноморие между реките Дон и Днепър с пълно изтребване на европейските скити, според Диодор Сицилийски (80-29 г. пр.н.е.), съвпада с етническия подем на Партия през 250-50 г. пр.н.е.

Когато кан Мо-тун (209-174 г. пр.н.е.) обединил Хуно-българската империя (Хун-ну е създадена през 209 г. пр.н.е., а родовоплеменният съюз на 24-те рода е създаден още през IV в. пр.н.е.) българският род Дуло е управлявал повече от хиляда години, т.е. от времето на второто преминаване на първобългарските племена през пустинята Гоби.

Веднъж посланиците на китайците му поискали гордостта на държавата - конете, изминаващи 1000 ли (300 км). Старейшините отсекли *"Защо да жалиш кон заради съседите."* Дали им коне, въпреки че те символизирали мощта на армията им. По-късно те

поискали Ян чжи - главната съпруга на кана. Старейшините се възпротивили, защото държавата се олицетворява от семейството и го призовали да им обяви война. Той обаче казал: "*Защо да си разваляме съседството заради една жена*" и дал Ян чжи на китайците. Третата китайска делегация поискала необитаема земя, намираща се в монголската степ на 300 км. "*Тази земя не е удобна за "Дома ху"* - рекли Старейшините, но канът заповядал: "*Земята това е коренът, основата на царството и мисълта дори тя да бъде отстъпвана, заслужава смъртно наказание.*"

По негова заповед обявилите се за териториални отстъпки старейшини били обезглавени. После той се поклонил на Слънцето и Луната, жертвал любимото си куче и тръгнал на бой. Със строг ред и дисциплина покорил народите на изток и **създал невиждана по размери империя от Великия океан до Кавказ, и започнал да заселва населението на худоните-балхарис край Волга.**

За древнобългарските племена и народи в състава на Първата хунска империя обилни сведения получаваме от книгата на Никита Бичурин. В гл.94, стр.46. на том I се казва, **че хунският вожд, носещ титлата Шан-юй (най-великият), се нарича То-Бан. От името му личи, че той е с древнобългарски произход, от рода Дуло.** По това време Хун-ну владеели земите от Калган на запад, включително и Одрос в Южна Монголия, а в Северна Монголия от Халакалските земи на запад. Трудно удържали хуните нападенията на китайската династия Цин, но след смъртта на императора Мин-Тхян китайските феодални царе въстанали срещу нея. Почувствували предимството си в тази ситуация, хуните се върнали в южната страна на Жълтата река при Ордос. Ту-Ман изпратил при масагетите, чиято династия била в цветущо състояние, за заложник по-големия си син То-Бан, с цел да го отстрани като наследник и същевременно нападнал масагетите. По-нататък следва победният ход на Мо-Тун, който избягал от масагетите, убил баща си и в 209 г. пр.н.е. се обявил за Шан-юй.

В писмо до китайския император Мо-Тун пише:

"От милостта на небето войниците бяха здрави, конете свежи, те поразиха масагетите. Предавайки острието на меча или покорявайки всички, установих властта си в Леу-лан, Тян Шан, Хусе и други 26 околни владения (от Източен Туркестан на запад до Каспийско море), жителите на всички владения постъпиха в редиците на хунските войски и съставиха един царски дом."

Масагетите са първобългарски племена от българо-бактрийската група, които след преселението през XI хил. пр.н.е. на арии и именци по пътя към Азия и Месопотамия, остават в поселищата на

земите серверно от Аралско море. Китайците назовават масагетите юеджи или хяо-юеджи (малките юеджи). Ритуалните действия на масагетите, свързани с техните вярвания, потвърждават единния им корен с другите първобългарски племена, живеещи в различни райони на Евразия, но обединени в представата им за боговете и живота.

Главните действуващи лица в този период са хуните - китайските хун-ну, народът йех-чих (юеджи), усуни и китайци. Хуните - китайските хун-ну, представляват западния клон на онези конни племена, които наричат себе си хунори "хора от една кръв", но не толкова поради кръвното си родство, а заради сходния си начин на живот и общата си съдба на конници. Водещо значение в обединението имали пришълците от Северен Китай през 1200 г. пр.н.е. - ираноезичните Ху, поради което официалните обръщения в посланията на китайците били "До Дома Ху". Културата им била сходна на скитската. Те нямали градове и живеели в поселища онгъли.

Усуните (О-сун), по-сетнешните алани и съвременни осетинци са масагетски племена, които не познавали земеделието, а се занимавали изключително със скотовъдство. Те, подобно на юечжите, говорели на тохарски език, съставляващ самостоятелен клон от индоевропейската езикова група. Техният език бил близък до езика на траки, фриги, гърци, арменци, келти и етруски.

След битката на хуни и масагети следват години на непрекъснати сблъсъци между хуни и китайци и строежът на единственото човешко съоръжение, което може да се види с обикновено око от Космоса - **Великата китайска стена, издигната за спиране на непрестанните набези на хуните.**

Кан Мо-Тун е най-великият от всички царе, които хунорските племена са имали не само тогава, но и въобще. След като се справил с масагетите, Мо-Тун нападнал Китай и завзел всички отстъпени по-рано от баща му области, намиращи се по бреговете и южно от река Хуан-хъ. По повод завземането на областта Ордос южно от тази река, се споменава в китайските източници за първи път и името на българското племе Боян. Мо-Тун навлязъл с армията си дълбоко в територията на Китай и започнал преговори за мир. Докато преговорите продължавали, той се отправил на север и подчинил независимите дотогава племена хун-ну (орхон), кут-ча (ку-чи), динлин, кик-кун (киргизи) и син-ли с онгъла Лионг-Син-Ли. Така **той събрал и обединил почти всички племена от Средна Азия в единна хунорска държава.** "*Така* - пише китайският летописец в "Шъ-дзи" -*подчиниха му се всички първенци и големци от хунорите и уважиха (признаха) Мо-Тун кан за най-великия (цар).*"

Докато траели походите на хуните на север, китайците решили още веднъж с оръжие да си вземат отнетите им от Мо-Тун области. Едва-що влязъл в Пин-чен с войските си, китайският император бил заграден неочаквано от всички страни. Отчаяните опити за милост от страна на китайския император Лиу-бан съвпаднали с намеренията на кан Мо-Тун, който отворил след осем дневна обсада обръча и освободил китайския император и войските му без да им пречи да се оттеглят към вътрешността на Китай. Сключен бил желаният договор за мир и признато върховенството на хунския кан. По този повод той бил наречен от китайците "Небесен син", на езика на хуните "Тенгри кото". Китай поема задължението да не допуска да преминават на негова територия временно или постоянно родове и племена от хунската общност.

Крайната цел, която Мо-Тун поставял на своята държава, била не временно могъщество, а превръщането й в единна и единствена световна държава с единен народ. Несравним военачалник, този владетел на хунската държава от рода Дуло бил един от най-великите държавници и мъдри владетели в историята. Походите, победите и завоеванията на Александър Македонски, Дарий, Кир, Цезар и Помпей и на множество други до Наполеон включително, наистина с право възбуждат и удивление, и възхищение. Тези са велики пълководци, но и славолюбци, не притежават дори и искрица от здравия държавнически разум, с който е пропита дейността на Мо-Тун.

След нови победи над гоатсите хунската държава станала вече неоспоримо най-силната и най-могъща от всички средноазиатски държави.

Китайският император разбрал, че всяко нарушение на договора носи не само нещастие и разорение на неговата страна, но което е и още по-лошо - пълно унищожение на неговите съюзници. Поради това, до края на живота на кан Мо-Тун - 174 г. пр.н.е., не предприел нищо, с което да възбуди дори подозренията на хуните.

Величието на Мо-Тун се състои не само в яснотата на неговата държавническа мисъл и дълбока мъдрост при решаването на сложните задачи на държавата му, **но и в безподобното му голямо търпение и себеотрицание,** които той проявил, понасяйки обиди, лични жертви, **отказвайки се от заслужена лична слава в името на бъдещето на своя народ и държава.**

Мо-Тун е наследен от сина си **Ки-Ок (176-160 г. пр.н.е.)**. До 166 г. пр.н.е. китайците спазвали договора, но тогава Ки-Ок бил принуден да навлезе в китайските територии. Той смазал гоат-сите (саки-ефталити), които прогонил на запад от Памир. Там, в земите на Западен Туркестан, те станали известни под името "бели хуни". Една част от тях избягала на юг и през мъчнопроходимите планини се установила в котловината на езерото Коку-нор, където образувала зависимо от хуните княжество, известни на китайските летописци под името малките гуат-си.

Китайският император уплашен изпраща на хунския владетел възвание за подновяване на мира, в което се казва: "*Стигнах до там, че изпращах посланици и то толкова начесто, че един другиму те не изгубваха от очи служебните си шапки и чадъри, а колелата на колите им образуваха непрекъснат коловоз*". Ки-Ок разбил ефталитите, но не разбил китайските войски, а приел искането за мир. Наред с това той преместил главния онгъл, известния на китайците Лионг, на северозапад по брега на реката Онкин.

Кун-Син - синът на Ки-Ок е неговият наследник в периода **160-127 г. пр.н.е.** Кун-син предприел нападения срещу Китай, но не постигнал набелязаните цели. През 140 г. пр.н.е. на китайския престол се възкачил най-способният от всички императори от китайската династия Хан-У-ди. Същият веднага потърсил съюзници срещу хунорите. Ползвайки се от добросърдечността на Кун-син към Джан-Циен, той попаднал, а по-късно избягал от плен при него, ползвайки ценните сведения, които му предал придворният. През 133 г. пр.н.е. предприел поход, но не срещу онгъла на хуните на река Онкин, както съобщават китайските източници по-късно. Този поход бил неуспешен опит на китайците да превземат хунската крепост Ма-и.

Пет години по-късно, а и после на два пъти през 127 г.пр.н.е., У ди предприемал нападения, като при последното от тях войските му навлезли в областта Ордос. Тази област, представляваща най-източната издадена част на западното (българско) крило на хунската държава, охранявана от разрасналото се племе на рода Боян, била превзета от китайците. Разбит бил не само родът Боян и племето му, но и родът Лоу-хан (също български), които били прогонени от Ордос.

Междувременно през **129 г. пр.н.е. прогонените от Китай ефталити и юечжите завладяват гръцко-бактрийското царство Бактрия, където възникват множество независими сакски княжества - 70 на брой.** По този повод в историята на младата династия Хан е посочено: "*когато домът на юечжите е бил унищожен от хуните, то те са се преселили в Бактрия и са се разделили на пет княжески рода. Едно от тях е това на кушаните.*"

Останалата част от саките-юечжи в Нян Шан се отбранява срещу хуни и китайци до 16 г. пр.н.е., когато бил убит вождът им Кидоло.

Наследникът на кан Кун-Син не е законният му престолонаследник - **синът му У -Тан, а неговият брат - десният кавхан И-Ти-Ша (126-114 г. пр.н.е.)**. Времето на царуването на И-Ти-Ша, и неговите приемници е време на решителни и кървави битки с Китай, не само за запазване на върховенството на империята на хуните, но и на нейната цялост и самостоятелност. Дясното (българско) крило на държавата било засегнато от въстания в най-западния край, в областта северно от Кавказките планини. Сведения за това ни дава сирийският писател Мар Абас.

Разбирайки голямата опасност, на която е изложена хунската държава И-Ти-Ша нападал на няколко пъти китайската област Ордос, но не успял да я превземе окончателно и да я присъедини към държавата си. Китайският император У-ди предприемал нападения срещу западното крило на хуните през 124, 123 и 121 г. пр.н.е. постигнал определени успехи и поради бездействието на част от командването на хунската войска. През 119 г. пр.н.е китайците предприели нови нападения над западното крило, но понесли големи загуби и не постигнали целта си. Не по-малки били загубите и на хуните, които отказали предложеното им от китайците примирие. Двете страни започнали подготовка за нова война. В разгара на подготовката за битките с китайците хунският владетел И-Ти- Ша починал през 114 г. пр.н.е.

На престола на Хун-ну се възкачил синът на **И-Ти-Ша - кавханът на лявото крило на държавата - О-Уй 114-105 г. пр.н.е.** През 109 г. пр.н.е. китайският император У-ди нападнал Хун-ну. През следващата година югоизточните племена от лявото крило на Хун-ну и били подчинени на Китай. Последвала дипломатическа битка за надмощие, при която кан О-Уй се държал като своя велик прадядо Мо-Тун, но починал твърде млад.

Още през 105 г. пр.н.е. китайците нападнали Согдиана и разграбили Бургур. В същата година китайският пратеник Че-лин се опитва да закупи известно количество от прочутите согдийски коне, нужни на императора за война с хуните. Поради това, че му отказват император У-ди изпраща 60000 войни начело с Ли Хуан-ли, който поради съпротива опожарява Бургур, а голямата част от жителите му избива. След това китайците достигат и покоряват град Гуйшан (Ку-шан), но го пощадяват. Така китайците научават за съществуващите тохарски градове в Тарим, и че тохарите са съседи на хуните. Ефталитските градове, открити от китайците в Тарим, са съставна част от държавата Хун-ну.

Единственият му син О-Су-Ли (105-102 г. пр. н.е.), почти дете, **бил неговият достоен наследник**. Необикновено храбър, съобразителен и действен, той бил наречен "**детето цар**". Управлявал страната само три години. О-Су-Ли я издигнал до положението на страшен и могъщ враг на Китай.

О-Су-Ли е една от най-светлите личности в историята на Хун-ну.

През 102 г. пр.н.е. на престола на държавата на хуните **е верният чичо на О-Су-Ли Ху-Ли-Хо**, който управлявал само една година и починал. На негово място на престола **се възкачил през 101 г. пр.н.е. като кан най-малкият син на кан И-Ти-Ша Цу-Те-Хо.**

Поел твърде млад престола, той искал мирни отношения с Китай, за да може да се съвземе държавата от честите смени на държавните глави.

Китайците осъществявали заговорнически план срещу Хун-ну чрез сестриния син на военачалника предател Хун- ша. Той бил отгледан в Китай и станал военен началник, а при пленяването му от хуните бил поставен за военачалник в лявата източна област на държавата Хун-ну.

Цу-Те-Хо разкрил заговора и разбрал, че не може, колкото и да желае, да поддържа, макар и краткотраен, мир с Китай. През 99 г. пр.н.е. десният кавхан обкръжил 38000 конници на китайския военачалник Ли-Хуан-ли и ги разбил напълно. През 97 г. пр.н.е. Китай отново нападнал Хун-ну, но хуните начело на войските си с техния кавхан наново победили. Тогава с помощта на заговорници китайският император постига своето, младият кан на хуните е отровен през 96 г. пр.н.е.

Престолонаследникът кан Хо-Лог-Ко (96-85 г. пр.н.е.) бил с разклатено здраве, почти дете. Той предпочитал мирните отношения с Китай. След шест години на мир той заповядал на малки свои орди да нападнат в северните китайски области и да завладеят земите южно от река Хуан-хъ. Тези действия предизвикали китайския император и той със 150000 души предприел поход срещу средното и западно крило на хуните, но понесъл големи загуби. 50000 конници били избити, а военачалникът им пленен. Тази славна победа на хуните над Китай напълно променила възгледите за бъдещето. Те отново завзели земите южно от река Хуан-хъ и почти всички изгубени преди това земи. Китайският император У-ди бил принуден да се моли за мир. През 89 г. пр.н.е. започват преговорите. Запазено е писмо на кан Хо-Лог-Ко, показващо повдигнатия дух на хуните. То звучи като заповед, без обичайните дотогава изрази на любезност и почитание:

"На юг се намира големият Хан (Китай), на север могъщият Ху (Хун-ну). Този Ху, който е гордият син на слънцето и небето и който не си е създал никакъв дребнав церемониал, за да се измъчва сам с него."

У-ди загубил всички придобити земи, признал и върховенството на Хун-ну. Наскоро след 55 годишно управление през 87 г. пр.н.е. У-ди починал. Две години по късно починал и кан Хо-Лог-Ко.

Със смъртта на Хо-Лог-Ко и особено с изопачаване на волята му, държавата на хуните получила най-тежкият и съдбоносен удар от съществуването си. За първи път един **доскорошен враг, с намесата в управата на хунската държава на жени, завзел престола. Това е китаецът Вей-Лю.**

О-Йен-Те, който управлявал Хун-ну в продължение на 17 години бил най-слабият дотогава владетел. Той не се възползвал от превъзходството на държавата си над Китай, но я отслабил, попадайки под опасното влияние на китайската култура.

През 82 г. пр.н.е. О-Йен-Те заповядал да се навлезе в Китай с малочислена група от 20000 конника, но претърпял поражение. По-късно дал противоречива заповед за ново нападение, но същевременно преместил на северозапад главните орди.

Скоро след това източното (дун-ху-ско) племе о-хуан (авари) се разбунтувало и осквернило старите гробници на кановете. Това бил първият признак на разложение на Хун-ну. Кан Ой-Ен-Те разбил разбунтувалите се, но тогава по същите земи нахлули китайци и подчинили земите им под своя власт. Канът не разполагал с достатъчно сили за да им се противопостави.

Племето о-сун разширило своите владения за сметка на части от империята на хуните на запад. Срещу тях били изпратени конници от хунската армия. О-суните противопоставили отрядите на племето си и поканените от тях за съюзник китайски войски с над 150000 души войни. Нападнат бил главният онгъл на дясното крило на хуните при езерото Бор-Кул. Хуните претърпели големи загуби и престижът на държавата им бил сериозно подкопан.

Различни племена като дин-лин, които до Мо Тун съществували като самостоятелни или полунезависими държави, въстанали и в съюз с племената о-сун от запад и о-хуан от изток нападнали почти едновременно хунската държава от всички страни. Войските на въстаналите, успели да настъпят дълбоко в земите на хуните, избили част от населението, а друга, заедно с много едър рогат и дребен добитък взели със себе си.

О-Йен-Те провел наказателен поход срещу о-суните, но на връщане от похода отрядът му бил застигнат от силна буря и девет десети от участниците в него загинали. Той починал през 68 г. пр.н.е.

През същата година **кушаните (част от тохарите) обитавали северните клонове на Памир и били съседи на княжество**

Болуй. Другите съседи на това княжество - чешийците, го нападат, разгромяват и разграбват.

На престола на държавата застанал по-малкият брат на починалия кан, левият кавхан Хи-Ли-Куан-Ку (68-60 г. пр.н.е.). Съзнавайки, че държавата е отслабнала, новият кан се стремял да подържа добросъседски отношения с Китай.

Подбудени от китайците, таримските племена и о-суните нападнали една от ордите на дясното крило на хуните - Гу-Су (Турфан) и му нанесли поражение. При отговора на това нападение ордата, въпреки че си възвърнала Турфан, не успяла да възстанови предишното положение. Възползувайки се от това, през 64 г. пр.н.е. Китай настанил заселници в опразнената област.

През 63 г. пр.н.е. племето дин-лин нападнало хунската държава, избило част от населението и отвлякло множество хора и добитък. Тези неуспехи, лошата зима и лошата реколта отслабили извънредно много Хун-ну.

През 62 г. пр.н.е. Хи-Ли-Куан-Ки предприел нападение над Китай, но поради влошеното му здравословно състояние бил принуден да се оттегли обратно.

Подстрекаван от някогашната любима жена на О-Йен-Те и подпомогнат от князете в лявото крило на хунската държава - нейни братя, **десният кавхан се провъзгласил самоволно за кан под името Ак-Йен-Ку-Те**. Той избил приближените на предишния кан и сменил от заеманите длъжности всички негови братя и сестри. За втори път в историята на хунската държава престолът се заемал противозаконно.

За да запази властта си се решил на унижение, на което до него нито един кан на държавата не се е подлагал - изпратил в Китай собствения си брат с молба за мир. Унижението, на което подложил себе си, рода на великите канове, а и държавата си, предизвикало въстание начело със синовете на стария кан. След тригодишни усилия да укрепи властта си Ак-Йен-Ку-Те се самоубил. Начело на **държавата застанал синът на Хи-Ли-Куан-Ки - Хо-Хан-Ша (58 г. пр.н.е.). По-големият му брат Цит-Ки останал ляв кавхан.**

Възникналите неуредици в хунската държава не спирали. Ханът на О-Кут, брат на Ак-Йен-Ку-Те, дотогава десен кавхан, заедно с трима областни ханове, между които и този на Ил-Ли, се отцепили и се провъзгласили един след друг за канове. Те започнали борба не само с кан Хо-Хан-Ша, но и помежду си. Всички те търсели помощ от Китай.

Подпомогнат от областните князе на дясното крило на държавата, Цит-Ки, след като сломил съпротивата на няколко от само-

провъзгласилите се за канове, се изправил и срещу брат си, разгромил и го изгонил от главния онгъл, понеже и той, въпреки мнението на старейшините му, искал помощ от Китай.

През 54 г. пр.н.е. Хо-Хан-Ша поискал помощ от Китай и признал върховенството на китайския император. На тази част от неговия народ, т.е. на племената в средината на тогавашната държава, които се съгласили да приемат подчинението, били дадени за заселване областите около двата бряга на река Хуан-хъ в нейната северна чупка.

Цит-Ки се справил напълно с откъсналите се по-рано от държавата съседни племена и подчинил отново племената огу (уй-гур), динлин и кик-кун (киргизи) и по този начин създал нова грамадна хунска империя, която се простирала от областта на река Орхон чак до Волга и Каспийско море. На нея били подчинени и други съседни държавици и племена като Кан-Ки, аорзи, партени и други. Само държавата О-Сун, макар и откъсната вече от Китай, все още запазвала самостоятелността си. В основата й застанали племената от дясното крило на предишната държава, чието положение след приетата помощ от Китай от Хо-Хан-Ша станало неизгодно и опасно.

Племената от това крило, първобългарски по произход, били заградени с врагове от всички страни. От изток и югоизток били обградени от хуните на Хо-Хан-Ша, от юг от таримските племена, които също били под китайско влияние. Тъй като те представлявали основната ядка на населението в държавата, Цит-Ки преселил по-голямата част от тях на северозапад в земята на киргизите (кик-кун) между Каспийско море, река Урал и Балхашкото езеро.

Поради преместването средището на Цит-Ки много на запад, той напуснал областите Керулен и Орхон. Възползвайки се от това, Хо-Хан-Ша овладял стария онгъл на държавата Хун-ну.

За да облекчи положението на племената на западното крило, Цит-Ки нападнал отново племената о-сун с цел да ги подчини. За място на своя нов онгъл той приел една област в горното течение на река То-лай. Докато траел строежът на онгъла, влезлите в контакт с о-суните китайци, заедно и с останалите с брат му племена, го обградили от всички страни и престолонаследникът заедно с 1518 души войни и жените били обезглавени, а 145 души взети в плен.

И след смъртта на Цит-Ки отношенията с Китай не се променили. След смъртта през 31 г. пр.н.е. на Хо-Хан-Ша до завладяването на престола от самозванеца Ван-Ман през 9 г. н.е., управлявалите един след друг негови наследници спазвали взаимоотношенията с Китай. Единственият признак на подчинение на китайския им император, който те отдавали, били посещенията им в неговата столица.

Чрез своята култура и жените си, които служели за шпионаж, Китай успял да разстрои и раздели, макар и за кратко, Хунската държава и да подчини източната й половина. Единната Хунска империя изчезнала, поне в земите на Средна Азия. Една част от хуните, вероятно по-издръжливите и устойчиви на китайското влияние, отишли на запад, предпочитайки да напуснат завинаги своите стари поселища, но да запазят самостоятелността и свободата си.

След поражение на Хуан-Шан-юй през 53 г. пр.н.е., когато му било направено предложение да се подчини на китайския император старейшините му казали:

"*Това е невъзможно. Да се сражаваме на конете е наше господство и за това сме страшни пред всички народи. Ние още не сме обеднели от смели и безстрашни войници. Сега двама братя спорят за престола, и ако не бяха старейшините, то по-младият щеше да го получи. При тези обстоятелства се създава слава. Нашите потомци винаги ще властват над народите. Китай не е в състояние да погълне всички хунски владения. За какво да нарушаваме кодекса на предците си.*"

И те не се предават на Китай, а продължават да се борят срещу него до началото на новата ера.

Тези от хуните, които отишли на запад, занесли по-късно чак в Европа своя дух и разбирания.

Другата част, която се намирала в по-непосредствено съприкосновение с Китай, останала задълго в старите си местоживелища и въпреки влиянието, на което била подложена, запазила своите разбирания и дух.

Южните племена и родове от състава на Хунската империя, които уседнали в крайграничните и в самите северни китайски области, започнали скоро да се намесват във вътрешните им дела. Но не само те, а и всички племена, които влизали в състава на държавата Хун-ну, оставили своя дълбок отпечатък в китайската история. Някои от тях успявали да завладеят големи части от Китай, а други дори да установят и владичеството си над цялата империя.

Едно от тях, племето ки-дан, дало своето име на китайската държава и китайския народ, с което са познати по света и до ден днешен.

В продължение на повече от 3000 години китайската култура се оформя и развива под непосредственото влияние и въздействие на високоразвитата цивилизация на древнобъл-

гарските племената от север.

Хронологията на историческите събития, свързани с древните българи сочи, че времето след 5600 г. пр.н.е. е период на крупни изменения в тяхната историческа съдба и развитие:

5600 г. пр.н.е. Библейски потоп в Черно море. Преселване на част от българските родове и племена на Изток, в района на Сибир, Алтай, Китай и Манджурия. Част от племената, създатели на древнобългарската цивилизация и култура, се насочват към Близкия изток, а други, главно пелазги и кари - бъдещи траки, остават по българските земи и се заселват в Тракийско-Маришкия воден басейн и на запад към София, Искър и Струма. В поречието на Марица в България (горното и средното течение), Гърция и Турция (долното течение) се появяват най-ранните им постоянни селища.

5200 г. пр.н.е. От земите на кимерите в долината на р. Нил се заселват компактни групи древни българи.

5000 г. пр.н.е. Походът на Сесострис от Египет през Босфора и земите на траките край Северното Черноморие, през Кавказ и Мала Азия, при който части от армията му, оставащи по места, основават заселнически колонии при кимерийците и в Колхида.

Варненски халколитен некропол - най-старите царски инсигнии.

Първи поселения в Месопотамия.

Създадена е Хонската държава на племена от един родов корен на хонори, скити и именци. Племената на древните българи заемат Западното крило на Хонорската държава, в състава на която изграждат свои поселища и най-древната си държава Бахлика (Болор) в Тарим. Те заемат пространството с граници на изток от р. Амур, на север от Алтай и на юг от Гоби.

4500 г. пр.н.е. Критяните, населяващи Унгария, начело с вожда си Девкалион и военачалника на войските Минос, минават р. Дунав, завладяват Епир, Тесалия и достигат до южните части на Пелопонес.

4050 г. пр.н.е. - 4035 г. пр.н.е. Критяните завладяват Крит.

3761 г. пр.н.е. Потоп в земите на Шумер.

3500 г. пр.н.е. - 3200 г. пр.н.е. Земите между Тигър и Ефрат са населени с племена и народи, живеещи в градове.

3200 г. пр.н.е. - 2000 г. пр.н.е. Шумерска ера. Шумер е без единно управление, състоящ се от Урук, Ур, Лагаш и други градове-държави.

3000 г. пр.н.е. - 2563 г. пр.н.е. Критяните, заедно с идейските дактили, са основни и водещи племена в долината на р. Нил. Техните братя критяни, останали на о. Крит са същинските елини.

Менес (Мина) е родоначалник на първата елинска династия.

3000 г. пр.н.е. - 50 г. пр.н.е. Предкласическа епоха на маите.

3000 г. пр.н.е. - 2200 г. пр.н.е. Елада е заселена от пелазги и кари. На о. Крит в този период (ранноминойския) една част от тези племена дошли от Унгария. Друга част от тях, дошли още в края на V хил. пр.н.е. от Тибет, строят пирамиди. Те владеят няколко езика.

2980 г. пр.н.е. В Европа се завръщат изселилите се преди хилядолетия предци на траките - лелеги, които преминавайки през р. Урал, преодолели съпротивата на колхите и отседнали в средното течение на р. Дон. На тази територия те се сливат с мурдасите и част от арийските племена, под името дардани.

2900 г. пр.н.е. Дарданите завладяварт Кавказ. Идващи от Памир предци на траките се придвижват на запад, по крайбрежните земи на Черно море, между реките Днепър и Дон и преодоляват живеещите там шумери, хиперборейции други студеноустойчиви племена. Те се съединяват със сродни на тях племена на Балканите и се заселват в Мала Скития, като прогонват от тези земи галите. Завладяват териториите на днешните Хърватско, Босна и Херцеговина. Владеят земите между Стара планина и Бяло море, и от р. Струма до Черно море.

2800 г. пр.н.е. Основан е първият по поречието на р. Инд град-държава Харапа.

2750 г. пр.н.е. - 2726 г. пр.н.е. Хунорите (могъщи господари) на Зиези владеят територията между р. Тигрис на запад и подножието на планините Елам с център гр. Ума. Те създават първата световна империя със столица гр. Ереч.

2600 г. пр.н.е. Жълтият император на Китай воюва срещу народите Ди и Жун от Хонорската държава и племената хун и юй.

2600 г. пр.н.е. - 2000 г. пр.н.е. Ранноеладски период. Сред областите на Елада (Древна Гърция) изпъква Микена с висока култура, създадена от пределинските племена кари и пелазги.

2563 г. пр.н.е. Критяните напускат Египет и развиват на о. Крит качествено нова култура, където прекъсват властта на данайците.

2500 г. пр.н.е. Първи опит на шумерските градове-държави да се обединят под управлението на Лагаш, воювайки с Елам. Окончателно оформяне на индоевропейския облик на траките. Дарданите (троянци) завладяват Североизточна Мала Азия - земите владени до тогава от етиопци-почтени, кушити и лелеги-кари. Те постигат в тези земи висока степен на културно развитие.

2450 г. пр.н.е. Преселилите се от Далечния Изток и Североизточен Китай, както и от Тян Шан, Тибет и Так-ламакан гури (балхарис), арийци, траки, кимерийци, саки заемат нов Туран, достигат до

Месопотамия. Северна Месопотамия е завладяна от акадците на цар Саргон I.

2357 г. пр.н.е. - 2225 г. пр.н.е. Северно от Китай се появяват племената шанхун, хунюн и хунюй. В китайските източници са посочени еднородните племена динлинни (некитайци, "северни бели варвари"). Сформира се хунската общност от племена на хиксоси (смес от останалите части от първобългарски и други племена и народи в периода след преселението им до началото на третото хилядолетие, както и арии (по-късно арийци), кимерийци и сакиефталити - техни съюзници. Древните хуни са наричани сюнну.

2316 г. пр.н.е. - 2361 г. пр.н.е. Саргон Велики завладява Шумер и се поставя началото на междудържавното сътрудничество.

2300 г. пр.н.е. - 2130 г. пр.н.е. Шумер е под властта на Акад с владетели Саргон и наследниците му. Худоните - кутии установяват връзки с Елам и се населяват около езерото Урмия (Кути).

2130 г. пр.н.е. - 2000 г. пр.н.е. Възвръщане независимостта и възраждане на Шумер с владетели царете на Ур. Кутиите завладяват Акад и го владеят един век.

2277 г. пр.н.е. - 2276 г. пр.н.е. Хунорите се изтеглят на изток от Елам, Индия и Централна Азия.

2205 г. пр.н.е. - 1767 г. пр.н.е. Военни сблъсъци между китайците и хонорите. Създадена е държавата на древни българи Балхика (Болор) в Тарим и Кашмир, както и държавата Болор (Булур) в Хиндукуш.

2200 г. пр.н.е. В земите около Дон и Урмия започва раздвижване на хуритите. Разорено е царството Урарту и е основано царството Митани.

2000 г. пр.н.е. Елините - първите говорещи гръцки език жители на Елада, начело със завоевателя на Троя Агамемнон, създават Микена, разпространяла се в земите на Средиземно море от Сирия до Гибралтар.

2000 г. пр.н.е. - 1700 г. пр.н.е. Заселени в Северна Месопотамия (р. Белих) кутии създават съюз между Елам и Мари срещу Ур (Шумер). Започват големи морски походи на кари и други първобългарски племена на запад.

2000 г. пр.н.е. - 1600 г. пр.н.е. В Месопотамия настъпва Старовавилонската ера.

1900 г. пр.н.е. - 1950 г. пр.н.е. Затопляне на климата на Балканския полуостров. Студеноустойчивите племена, между които и хиперборейците, се преселват на Скандинавския полуостров, а шумерите - в Южна Русия. Племената, живеещи в Румъния и Молдова, се преселват на север от Черно море, а готите - в днешна

Унгария. От Италия в Германия, а по-късно на Скандинавския полуостров, се преселват арийските племена.

1850 г. пр.н.е. - 1840 г. пр.н.е. Троянската война.

1800 г. пр.н.е. - 1500 г. пр.н.е. Създадени са големите цитадели на древността Мургаб, Бухара, Хорезъм, Балх.

1770 г. пр.н. е. Българите хурити създават своя град-държава Мари. Столицата е едно от чудесата света. Вавилон е на върха на разцвета си. Основател на Вавилонската цивилизация е владетелят Хамурапи (1792-1750 г. пр.н.е.). В двуречието има две държави с центрове гр. Мари с цар Зимирлим, току що освободил се от Асирия и гр. Вавилон.

1767 г. пр.н.е. От метисизация на китайците от династия Ся и хонорските племена хун-юй и Хян-юн се поставя началото на древните хуни.

1759 г. пр.н.е. Гр. Мари е овладян от вавилонците и сринат до основи. Хамурапи завладява по-голяма част от владенията на Зимирлим извън столицата.

1742 г. пр.н.е. -1155 г. пр.н.е. Династията на каситите управлява Вавилон. Краят на господството им над Вавилон слагат владетелите на държавата Приморие.

1730 г. пр.н.е. Племената хиксоси (хуни) завладяват Северен Египет.

1700 г. пр.н.е. В земите, завладени от хиксосите, са настанени и израилтяни.

XVII в. пр.н.е. - XII в. пр.н.е. Древните българи хурити са в състава на Хетската държава.

1680 г. пр.н.е. - 1580 г. пр.н.е. Начало на Новото царство в Египет на победителя на хиксосите Ямхос (Амосис).

1620 г. пр.н.е. - 1580 г. пр.н.е. Хетският цар Муршил I покорява силната по това време семитска държава Алалх, а каситите - държавата Хана (Митани). Българите хурити нападат земите на хетите в Северна Сирия при приемника му Хактил. Отблъснати са чак от цар Телепин (1525-1500 г. пр.н.е.).

1600 г. пр.н.е. Племената на ариите от Далечния изток преминават на север от Гоби, съединяват се с динлините и други от племената наследници на именците и приемат името арийци. Метисизация между древните хуни (първохуните) и динлините. Появяват се племената и народът на хуните.

Хетите завладяват Анатолия, а през следващите два века завладяват Сирия и Ливан.

1595 г. пр.н.е. - 1571 г. пр.н.е. Каситите (потомци на кутиите), с вожд Агум II, завладяват Вавилон и Горен Ефрат, включително и

държавата на хуритите Митани.

1580 г. пр.н.е. Хиксосите са прогонени от Северен Египет и се завръщат на североизток в старите си поселища.

1450 г. пр.н.е. - 1300 г. пр.н.е. Териториален и икономически връх на хетите.

1450 г. пр.н.е. Критската цивилизация е унищожена от изригването на вулкана Санторин и последвалите го земетресение и наводнение.

1400 г. пр.н.е. Зачестяват нападенията на хуните над Китайската империя и тя премества столицата си.

1400 г. пр.н.е. - 1380 г. пр.н.е. Сключен е мирен договор между царството на хуритите Митани и хетите.

1365 г. пр.н.е. - 1354 г. пр.н.е. На престола в Египет е фараонът Амен Хотек IV - Ехнатон, който въвежда вярата в един бог.

XIII в. пр.н.е. Династия на Хераклидите, поставяща началото на лидийските царе.

XIII в. пр.н.е. (втората половина) Съседните на древнобългарските племена - племената израелтяни, след 4 века престой в Египет го напускат, водени от Мойсей.

1250 г. пр.н.е. Асирия е владетел на целия Месопотамски Север.

1226 г. пр.н.е. Българите хурити населяват северозападната част от Месопотамия. Появява се династията на худоните, от която произлиза родът Дуло. Северна Месопотамия и Северна Сирия се населяват от другите два клона на хуритите балхарис. Владяната от тях територия на държавата Митани още през 1350 г. пр.н.е. е завладяна от хетите. Каситите - хурити балхарис губят Вавилон.

XII в. пр.н.е. - VI в. пр.н.е. Трако-кимерийците (древни българи) владеят Кавказ и Балканите. По-известни владетели са: Антигон 1120 г. пр.н.е., Илирик (986 г. пр.н.е.), Колад (783 г. пр.н.е.), Брем (723 г. пр.н.е.), Болг (670 г. пр.н.е.), Лила/Ладо (558 г. пр.н.е.).

1200 г. пр.н.е. Основана е първата хунска държава в състава на Хонорската (Хунорска) държава. На юг границите ѝ достигат до Шанси и Хедей, а на север до Гоби. Северно от хунската държава живеят дин-лините.

1185 г. пр.н.е. Хетите рухват под напора на морските народи.

1105 г. пр.н.е. Умира Навухудоносор I и ръководеният от него съюз на българите худони, хиксоси, субареи-арийци и 2 итало-гръцки племена се разпада. Потомците на хиксосите се преселват в Средна Азия, а итало-гръцките племена в Мала Азия. Поставен е краят на Митани, чиито племена са преселени в Приморската страна.

1050 г. пр.н.е. В Мала Азия се преселват фригите (бриги) и създават царство Фригия.

1020 г. пр.н.е. 1004 г. пр.н.е. Цар Саул има сблъсък с главния център на хуритите в Сирия гр. Цоба (Саба-Сова).

1004 г. пр.н.е. - 965 г. пр.н.е. Цар Давид обединява Израил и Иудея.

X в. пр.н.е. Привърженици на Авесалом - син на цар Давид, владетел на Израилско-Иудейската държава, се настаняват за няколко века в Странджа Сакар. При цар Соломон (син на цар Давид) в Ерусалим с богати дарове идат българи худони, водени от Савската царица.

I хил. пр.н.е. Хунори и българи достигат до Перу и Полинезия. Част от тях се завръщат обратно и завладяват част от Северна Америка и Близкия Изток.

Морско господство на европейските и малоазийски траки над водните пътища през Дарданелите и Босфора.

В Таримската котловина са образувани редица градове държави като Балука, Бо (Куча) - най-силната държава в полите на планината Тенгри и редица други крупни градове в Таримската котловина, Тибет и Хималаите.

Омир за пръв път споменава името на траките, живеещи между Пеоне в Йонийско море и Черно море. Величествени паметници на материалната и духовна култура на етруските.

932 г. пр.н.е. Българи и евреи изграждат Израилското царство в Северна Палестина, което воюва с Йудейското царство в Южна Палестина.

920 г. пр.н.е. Българите-худони заедно с израелтяни, египтяни, асирийци и други погребват царица Бастет с баща Худоносор и майка от коляното на цар Давид в Странджа-Сакар край Малко Търново, където заравят историята на света (кивота).

IX в. пр.н.е. Пелазгите прогонват населението на Елада и Задкавказието към остров Сицилия и Южна Италия. Хуритите на Савската царица - сармати (цармати) завладяват земите от реките Об и Енисей до Волга и Дон, Кавказ и Каспийско море. Морска хегемония на карите.

Българи худони водени от брата на Савската царица цар Тимоти от рода Дуло напускат Месопотамия и отиват на Североизток в днешен Североизточен Китай - Таримската котловина, където основават древнобългарска държава.

Възниква древноизточната иранска държава Арияшаяна;

Възниква обединението на касити, саки, кутии и хурити - царство Мана водило дългогодишни битки с Асирия;

Античност

VIII в. пр.н.е. Създадена е Хонорската империя, включваща държавата на хуните, българските държави Балхика (Болор/ Болуцзя) в градовете Уч-Турфан и Анси, Балхика (Болор) в Кашмир и Бо - най силната държава в полите на връх Тенгри, както и други племена и техните образувания.

VIII в. пр.н.е. Колонисти пелазги от гр. Халкида от остров Евбея основават колония на остров Питенкузе на северния край на днешния Неаполитански залив. Те са наречени на името на едно племе от Беотия граи, от където произлиза и общоиталийското название на всички елини - гърци.

Първи Олимпийски игри.

Започва придвижването на кимерийци, скити и други ирански народи на запад. Скитите заселват Южна Русия, а заселилите други територии скити, са наречени саки.

VIII в. пр.н.е. - началото на VI в. пр.н.е. Пелазгите овладяват Коринт, Микена, Аргос на югоизточните земи на Пелопонес. Те възраждат цивилизацията в Елада и слагат началото на възстановяването на старите градове. Елада носи името Пелазгия. Част от витинските племена се заселват в Мала Азия. Худоните балхарис, библейските племена пелазги, египтяни, далматинци и арийци осъществяват великата гръцка експанзия и създават големите крайморски градове на Балканския полуостров, на Егейско море и Егея. Траките от Микена създават Спарта, за да се предпазят от пелазгите.

VIII в. пр.н.е. - VII в. пр.н.е. Колонизационна дейност на йонийци и дорийци на скитите от устието на р. Истрос и Кимерийския Босфор. Пелазгите завладяват Атина, Тива, Беотия и още много други градове, владени до тогава от потомците на Данай.

775 г. пр.н.е. - 650 г. пр.н.е. Двете месиански войни между траки, дорийци и мирмидонци.

773 г. пр.н.е. - 741 г. пр.н.е. Урартският цар Руса е разбит от кимерите, придвижвайки се на северозапад и запад от езерото Урмия или Кападокия и Лидия.

753 г. пр.н.е. Основан е гр. Рим с участието на жреците авгури.

750 г. пр.н.е. Куме и Синоп - първи гръцки колонии, като междинни пристанища към мините в Тоскана и Закавказието.

743 г. пр.н.е. - 742 г. пр.н.е. Тиглатпаласар превръща непреселилите се българи худони в част от Асирийската империя.

740 г. пр.н.е. Колонистите пелазги създават колонията Куме.

734 г. пр.н.е. Колонистите от Коринт основават гр. Сиракуза.

722 г. пр.н.е. Царство Израил със столица Ерусалим е превзето от асирийския цар Саргон II и е унищожено.

721 г. пр.н.е. Основани са колониите Сюбериус и Кротан от ахейски преселници.

707 г. пр.н.е. Спарта остава с единствената си колония град Тарент.

700 г. пр.н.е. - 612 г. пр.н.е. Българите худони са независими.

VII в. пр.н.е. Хионитите (туранци) завладяват древната източно иранска държава Арияшаяна и създават древното царство със столица Балх.

Възниква царство Мидия, в което се включва народът на българите балхарис от разореното от Урарту (Армения) царство Мана.

VII в. пр.н.е. Гамерите (кимерийци) се отправят към Балхара. Скитите завладяват Кимерия. Кимерийците имат важна роля във формирането на келтската област на Горни Дунав. Нападнатите от кимерийците саки се разделят на три части. Най-западните се отправят към Средна Европа и се заселват в Бавария, друга част от тях на Кримския полуостров създават Кимерия, а трета част преминава през Кавказ и се установява северозападно от държавата Урарту.

685 г. пр.н.е. - 652 г. пр.н.е. Лидийският цар Гигес е разгромен от кимерийците.

678 г. пр.н.е. - 660 г. пр.н.е. Знаменитият цар на Идел Буртас Сармат (Партатуа) застава на страната на кипчако-масагетските скити срещу масгутите (масагетите). След това напада и разбива кимерийците от Кара Саклан и присъединява Украина към Идел.

672 г. пр.н.е. - 640 г. пр.н.е. На престола в Рим е цар Тул Хостилий. По негово време съюзът между галите, древните българи балхарис и мирмидонците се разпада. Българите разрушават главния град на албанците Алба Лонга и се заселват в Австрия.

688 г. пр.н.е. На остров Сицилия е основан гр. Гела. В този град археолозите са открили ваза с образа на Орфей.

661 г. пр.н.е. - 550 г. пр.н.е. Рим е подвластен на предгръцкото население, завладяло Етругрия.

653 г. пр.н.е. Камир Батир (Маджи) - син на Буртас Сармат се явява в помощ на царя на Шумер Астрахан и заедно с част от скитите разгромява Мидия, Урарту и Палестина, и по молба, и благодарение на многобройните дарове на египетския фараон, спира до Египет, и установява властта си над Близкия Изток.

626 г. пр.н.е. Набопаласар, вожд на древните българи худони (каситите), се обявява за цар .на Вавилон и основава династията на нововавилонците.

625 г. пр.н.е. - 585 г. пр.н.е. Мидийският владетел Киоксар превзема Ашур и Ниневия. Започват сблъсъци със западната си

съседка Лидия. Камир Батир - цар на Идел, я разделя на 3 големи области - Булгар, Буртас и Сувар.

605 г. пр.н.е. - 562 г. пр.н.е. Синът на Набопаласар Набу Кудуру Уцур I (Навуходоносор II) е един от най-великите владетели предци на българските канове.

VII в. пр.н.е. (края) - VI в. пр.н.е. Седемте племена - строители на мегалитни съоръжения - агите, водени от Агеласий преминават Йонийско море и се преселват на Балканите и Етолия. Агите разбиват пелазгите, част от които се пренасят около устието на р. Марица.

VI в. пр.н.е. (началото) Микена, Магера и много други градове са заети от атинските племена. Кробизите се придвижват в източна посока, към морето. Гетите заемат обширна територия на Балканския полуостров до двуречието Днепър - Днестър. Равнинните беси са организирани в династически дом.

VI в. пр.н.е. - IV в. пр.н.е. Балхара е васал на Персия.

586 г. пр.н.е. Царство Иудея е завзето от вавилонците на Навуходоносор II (604-562 г. пр.н.е.). След смъртта му династията на худоните е отчасти унищожена.

561 г. пр.н.е. Гръцките племена, предвождани от Пизистрат, се появяват в Атина.

560 г. пр.н.е. - 559 г. пр.н.е. Атинският пълководец Милтиад създава гръцко-тракийско царство в Тракийския Херонс.

560 г. пр.н.е. - 546 г. пр.н.е. Цар на Лидия със столица Сарди е Крез. Тя постига най-голямото си могъщество и служи за мост между древния Изток и елинския свят. Пизистрат завладява Акропола с хитрост.

Начало на разцвета на холщадската култура в Европа "Общество на принцовете".

559 г. пр.н.е. - 530 г. пр.н.е. Гръцките племена напускат Мала Азия и се настаняват в Елада.

556 г. пр.н.е. - 539 г. пр.н.е. На престола на Нововавилонското царство е Набонид от рода, носещ третата титла на българите балхарис - Проний. Местата, в които живеят древните българи - кутиите балхарис, са завладени от персите.

555 г. пр.н.е. Пизистрат е изгонен от пелазги и траки.

550 г. пр.н.е. Възниква Пелопонеският съюз.

550 г. пр.н.е. - 525 г. пр.н.е. Променена е изцяло историческата карта. Агите изтласкват траките и завладяват Източните Родопи и Сакар планина, а по-късно Странджа, от където прогонват останалите там египетски племена. Худоните балхарис, заедно с пелазгите и арийците се настаняват в Лудогорието.

550 г. пр.н.е. Персийският цар Кир превзема столицата на Мидия, а после разгромява Лидия и Вавилон.

549 г. пр.н.е. Персийският цар Кир I Стари завладява всички гръцки градове по Малоазиатското крайбрежие. Персите представят за своя наследената от тях цивилизация на пелазгите.

546 г. пр.н.е. Персийският цар Кир II завладява Лидия и превръща столицата ѝ в най-важния център на персите - сатрапиите в Мала Азия.

539 г. пр.н.е. Гръцкото население се преселва на егейските острови. Пизистрат отново е изгонен. Уникалните познания и писменост на траки, беотийци и ахейци, както и цялостното творчество на Колин, Омир, Орфей, Проний и поетите Сафо, Аклей, Хикон и Мизон са обявени и преведени за и на гръцки, са обявени за персийски.

Цар Кир завладява древното царство Бълг (Балхара, Бактрия). Всички държави до границите на Египет, подвластни на българите худони са завладени от цар Кир. Българите худони се преселват на север.

519 г. пр.н.е. Цар Дарий завладява страната на саките с островърхите шапки в Памир.

512 г. пр.н.е. Цар Дарий по време на скитския си поход с една част от воините си достига древния град Кабиле край днешния Ямбол, а с друга част достига до хълма, изграден в чест на Бастет край Малко Търново - земите на тогавашната Европа.

509 г. пр.н.е. Цар Тарквиний Стари е отстранен и властта му минава в ръцете на сенаторите. Рим е обявен за република.

505 г. пр.н.е. Създадена е държавата на гърците

V в. пр.н.е. Южният сектор на Черно море се населява от скирмиди, нипсеи, сери о други тракийски племена. Появяват се монети на едоните - окта драхми. Скитите имат силни държавни обединения. Техният владетел Аркейт сключва мирен договор с царя на одрисите Терес. Галите нахлуват в долината на р. По.

V в. пр.не. Цар Заир Набу Уцур напуска Месопотамия, завладява южната част на Уралските планини и се обединява с живеещите там иделци от Волго-Уралието. Създава нова държава - продължител на протобългарската държава Идел. В края на века цар е синът на Заир Минон Заир Уцури. Той завладява цял Урал и строи градове, ограждани от крепостни стени. Сключва съюз със славяните и създава мощна държава.

Саки (юечжи) се появяват западно от оазиса Хеси и планината Нян Шан.

500 г. пр.н.е. Част от племената на гетите, според съчинението на Хекатей "Европа" - миргетите, са определени като скити. Те-

зи племена обитават теченията на реките Днестър и Днепър. Теризите населяват земите около река Сестрос.

499 г. пр.н.е. разгром на Йонийското въстание. Аристогар от Милет завладява областта Елада и предприема поход срещу траките. Войската му е разгромена, а той загива.

499 г. пр.н.е. - 493 г. пр.н.е. Въстание на гръцките градове в Мала Азия срещу персийската власт. Спарта и Атина отказват да станат васали на персите.

485 г. пр.н.е. - 480 г. пр.н.е. Успешно нашествие на персийския цар Ксеркс.

480 г. пр.н.е. Скитите сармати населяват териториите между р. Дон и Азовско море, а на запад от тях се заселват европейските скити. Пространството между реките Амударя и Сърдаря се владее от скитите. Цар Терес създава Одриското царство, разпростряло се в Дунавската делта.

479 г. пр.н.е. Обединените гръцки войски разбиват персийците, благодарение на Спарта.

478 г. пр.н.е. Обединяване на гръцките племена в Атински морски съюз.

468 г. пр.н.е. Обединеният морски съюз на гърците разбива персите в Южна Мала Азия и овладява Атина

440 г. пр.н.е. - 424 г. пр.н.е. Владетел на Одриската държава е Ситалк - син на Терес. Скитският владетел сключва мирен договор с одриския цар Ситалк.

431 г. пр.н.е. - 404 г. пр.н.е. Пелопонеска война. Спарта е пълен хегемон на Елада.

431 г. пр.н.е. Договор на Ситалк с Атина, превърнал Одриската държава в най-сериозен партньор и конкурент на Атина.

424 г. пр.н.е. Ситалк загива при поход срещу трибалдите. Престолът е зает от Севт. Разцвет на трибалдите.

429 г. пр.н.е. Поход на Ситалк в Македония. Одриската армия на Ситалк, заедно с гетите, води битки в Македония и на Халкидическия полуостров.

420 г. пр.н.е. - 413 г. пр.н.е. Втора Пелопонеска война.

411 г. пр.н.е. Одриският владетел Севт III заедно с гетите извършва настъпателни операции в Македония.

407 г. пр.н.е. - 406 г. пр.н.е. Одриското царство е поделено между цар Медок и обявилия се за независим Севт II.

IV в. пр.н.е. Създаден е родово-племенният съюз на хуните (хин-ну), обединяващ 24 сродни племена.

В Кавказ и на Балканите са известни владетелите тракокимерийци Пеперуд (360 г. пр.н.е.) и Сирма (340 г. пр.н.е.).

През първата половина на века при владетеля на държавата, наследник на протобългарската държава Идел край Волго-Уралието, Лаур (син на Минон), новосъздаденото трето царство се превръща в мощна империя. Цар Лаур е пълен господар на Север.

IV в. пр.н.е. - III в. пр.н.е. Гетите постигат най-високото си развитие.

394 г. пр.н.е. Приключват битките на Спарта срещу персите. Започва войната на Коринт, Атина, Беотия, Аргос, Евбея, Лакрида и Аристония срещу Спарта.

386 г. пр.н.е. - 385 г. пр.н.е. Поход на обединените келтски племена срещу Рим. Край на Коринтската война. Персия и Спарта сключват мирен договор. Атина започва преговори с новия владетел на Одриското царство Хебризелм.

383 г. пр.н.е. Котис сменя Хебризелм с преврат.

376 г. пр.н.е. - 375 г. пр.н.е. Експедиция на трибалдите на Халес и скитите на Атей.

362 г. пр.н.е. Одриската държава в резултат на походите на Котис в Херонс и Халкидика стъпва здраво на Егейското крайбрежие. Спарта е сразена от тиванците.

360 г. пр.н.е. - 282 г. пр.н.е. На власт е цар Птоломей, основател и владетел на македонската династия в Египет.

360 г. пр.н.е. Възниква Римо-Италийският съюз.

359 г. пр.н.е. Илирите нахлуват в Македония. Убит е владетелят на Македония Пердика. Котис I е убит от атински наемници.

356 г. пр.н.е. Македонците превземат Потидея и други селища, и разбиват траките. Филип II завладява златните и сребърни рудници в планината Пангей, експлоатирани дотогава от югозападните тракийски царе.

353 г. пр.н.е. Разпада се Вторият Атински морски съюз.

IV в. пр.н.е. (втората половина) Скитите имат значителни центрове в долното течение на р. Днепър, средното и долно течение на р. Буг и устието на р. Дон. Предвождани от цар Атей, установяват политическа хегемония на юг от Дунав.

346 г. пр.н.е. Филип II детронира одриския цар Керсеблектук - верен съюзник на Атна. Той основава гр. Филипополис (Пловдив) в земите на бесите и изпраща 10-хилядна армия в Мала Азия за превземането на Троада и Витиня, но е убит в резиденцията си Еге.

341 г. пр.н.е. Край на кризата в разпокъсаното на няколко части Одриско царство.

340 г. пр.н.е. - 338 г. пр.н.е. Римо-Латинската война. Латинците са Арицийската федерация на латини, кампанци и волжки племена на синди-арии.

339 г. пр.н.е. Цар Атей е победен от Филип II Македонски. Трибалдите разбиват армията на Филип II Македонски.

337 г. пр.н.е. Панелински конгрес в Коринт, който обявява мир и забрана на война между владетелите в Елада. Учредена е Панелинска федерация с главнокомандващ Филип II.

335 г. пр.н.е. Александър Велики отблъсква гетски отряд при река Истрос. Той предприема поход на север към р. Дунав и разбивайки гетите и трибалдите, се връща на юг от Дунав.

Антимакедонско въстание в Тива. Градът е разрушен от Александър Македонски.

334 г. пр.н. е. Започва походът на Александър Македонски на изток. Древните българи, известните под името европейски мизи, се сражават на страната на персите (Дарий III) и са принудени да се оттеглят към Кавказ и Каспийско море.

333 г. пр.н.е. Македония е превзела Мидия и столицата на Лидия - град Сарди. Войските ѝ се отправят към Капкадония и Киликия за битка с жаря на персите Дарий.

332 г. пр.н.е. - 330 г. пр.н.е. Антипандър - стратег на Европа, потушава въстанието на Спарта и управлява Македония, Елада и Троя. Предприема два похода срещу гръцки, етолийски и фокидийски войски. Покорява Атина и я превръща във военна държава.

331 (325) г. пр.н.е. Наместникът на Александър II Велики в Тракия Запирион преминава Дунав и обсажда Олбия, но е убит.

330 г. пр.н.е. - 230 г. пр.н.е. Създаден е мощен военноплеменен съюз на сарматите и ургурите от Енисей до Волга и Дон.

327 г. пр.н.е. Войските на Александър Македонски преминават Хиндукуш и навлизат в Бактрия, Партия и Согдиана.

325 г. пр.н.е. - 300 г. пр.н.е. Скитите са главен политически фактор в Северното Причерноморие.

323 г. пр.н.е. Александър Македонски умира във Вавилон.

313 г. пр.н.е. Съюзниците на Западнопонтийските колонии - гетите, начело с Колатис се противопоставят на политическите амбиции на Лизимах.

III в. пр.н.е. Саките сармати напускат Бактрия и Согдиана, овладяват земите на европейските скити между Волга и Дон и създават Велика Сарматия. Саките юеджи се смесват с европейските ди.

Нашествие на келтите - гали във Франция. Македонската царска династия на Логидите води активна външна политика и проявява апетити към Егейска Тракия, Хелеспонта и Мала Азия. Войски на Идел разгромяват причерноморските скити и разоряват земите им, защото те отказали да им се подчинят. Воините на Идел правят опит да присъединят териториите на Яна Идел към Идел.

III в. пр.н.е. - I в. пр.н.е. По-известни трако-кимерийски владетели на Балканите са:

Аргон (300 г. пр.н.е.), Лангор (240 г. пр.н.е.), Пиний (250 г. пр.н.е.), Гентий (200 г. пр.н.е.), Депефон (Дечебал - 120 г. пр.н.е.), Волагис (58 г. пр.н.е.).

III в. пр.н.е. Трета сирийско-египетска война. Птоломей III поставя под своя власт владетелите на Ефрат, Киликия, Памфилия, Йония, Хелеспонта и Тракия. Илирите създават държава, завладяна по-късно от римляните. Трерите населяват Мала Азия.

298 г. пр.н.е. Умира царят на Македония Касандър, което позволява на Пир - владетеля на Епир, да завладее част от земите на Македония.

288 г. пр.н.е. Лизимах и Пир нахлуват в Македония.

285 г. пр.н.е. Лизимах се обявява за цар на Македония.

279 г. пр.н.е. Битката на македонската армия с келтите при Термопили. Келтите, начело с Комонтории основават в Тракия царство със столица Тиле.

270 г. пр.н.е. Делфийски декрет споменава сина на Ройдос - Котис като цар на траките.

260 г. пр.н.е. Втора сирийско-египетска война.

255 г. пр.н.е. - 254 г. пр.н.е. Мирен договор на Антигонидите и Селевкидите с Египет.

249 г. пр.н.е. Пеоните - сродници на илирите са включени в Македония.

248 г. пр.н.е. Бактрия става център на антигръцки настроения. В нея навлизат партийните, оглавявани от цар Аршак. Образувана е Велика Армения.

241 г. пр.н.е. Започва мирен период в историята на Източното Средиземноморие.

229 г. пр.н.е. Римляните завладяват земите на албанците (илири).

214 г. пр.н.е. Хуните са изгонени от Ордоса.

211 г. пр.н.е. Траките унищожават келтската държава. Келтите се отправят на север, в Североизточна Тракия.

209 г. пр.н.е. Създадена е хунската държава Хун-ну от Мо-Тун (То-Бан).

200 г. пр.н.е. Сарматите се делят на 3 народа. В територията на запад от долното течение на р. Дон - язиги, между Днепър и Дон - роксолани, а на изток от р. Урал - алани.

II в. пр.н.е. Римска експанзия на Балканския полуостров, където са известни дарданските градове Нойсос, Скупи, Арибантий, Улпиан, Дарданара.

Хунската държава е включила в състава си хонорските и български племена от Великата Хонорска империя и прераства във Велика Хунска империя, начело с владетели от българската имперска, родова династия Дуло.

196 г. пр.н.е. - 192 г. пр.н.е. Спарта губи битката с Рим.

192 г. пр.н.е. Сарматите изтласкват европейските скити в делтата на р. Дунав и Кримския полуостров - територии, владени до тогава от Таврите.

189 г. пр.н.е. Лидия е част от Пергамското царство. Жителите на Кампания стават римски граждани.

178 г. пр.н.е. - 173 г. пр.н.е. Цар Абруполис поставя началото на сапейската династия.

171 г. пр.н.е. - 167 г. пр.н.е. Цар на траките е синът на Севт IV - Котис. Той отказва помощ на Персей, син на Филип V Македонски, във войната му с римляните.

168 г. пр.н.е. Рим слага край на Македонската държава.

165 г. пр.н.е. Синът на Мо-Тун Ки-Ок прогонва саките-юечжи обратно в Согдиана и Памир. Част от тях остават в Таримската котловина и превръщат пустинното място в оазис. Българи сармати (вахандури) се преселват в Кавказ в областта Горен Босен и създават българска земя, известна по време на арменския владетел Аршак I (127-114 г.).

153 г. пр.н.е. Кария е част от римската провинция Азия.

149 г. пр.н.е. Въстание на Андриск, подкрепяно от тракийския владетел Терес, женен за дъщерята на Филип V. Македония е обявена за провинция на Рим.

146 г. пр.н.е. Само Спарта и Атина от гръцките полиси са формално самостоятелни от римляните. Край на гръцката независимост. Гърция и Македония се управляват от римските протоконсули. Под натиска на сарматите предците на славяните се разселват от Средното към горното течение на р. Днепър и асимилират балтите.

142 г. пр.н.е. Партиянският владетел Митридат присъединява Бактрия към Партия.

141 г. пр.н.е. На престола в Китай е У Ди, с твърдото си намерение да премахне завинаги заплахата от север.

133 г. пр.н.е. Към Рим е присъединено Пергамонското царство. Тракийският Херсонс с част от крайбрежието преминава към провинция Македония.

129 г. пр.н.е. В Тибет се преселват хуните, привърженици на То Бан и част от тохарите (юе-чжи). Мизия, Тракия и Македония падат под римска власт.

120 г. пр.н.е. - 122 г. пр.н.е. Поход на У Ди срещу Западното крило на Хунската империя и битка с народа По-ле (Бо-Ло) от древна Балука.

Кимерите заемат град Тевтобургум, разположен между реките Драва и Сава в Хърватска.

113 г. пр.н.е. Кимерите разбиват римските армии в Норикум, в Австрийските Алпи. При Гиум разбитите от кимерите римляни губят 30 хиляди души.

110 г. пр.н.е. - 100 г. пр.н.е. Нападения на тракийски племена в гранични области на Македония.

108 г. пр.н.е. Стачкуват градовете Черчен и Турфан, и българската държава Лулан.

105 г. пр.н.е. Ли-Хуан-Ли, китайски владетел, предприема поход в Тарим и Согдиана. Разграбен е Бугур.

101 г. пр.н.е. Настъплението на кимерите към Рим е спряно от Галиус Мариус след решителна битка при град Верцеле на р. По.

Китайската армия достига Фергана и принуждава владетеля й да стане васал. Няколко китайски колониалисти са заселени в околностите на градовете Курла и Бугур. По-късно императорите Чао-ти (87-74 г. пр.н.е.) и Хо-юан са увеличили заселниците на 1500 души. Тяхната продукция изхранва китайската армия, водеща войни срещу хуните.

I в. пр.н.е. Китайците научават за съществуването на тохарски градове в Тарим.

99 г. пр.н.е. Китайският генерал Ли-Гуан-ли атакува българските племена в планината Тян-Шан, където е разбит.

90 г. пр.н.е. - 900 г. н.е. Класически период в историята на маите.

87 г. пр.н.е. Армения излиза от територията на Партия.

74 г. пр.н.е. 71 г. пр.н.е. Въстание на робите траки начело със Спартак.

72 г. пр.н.е. Настъпление на Лукал в Тракия.

71 г. пр.н.е. - 65 г. пр.н.е. Втора и Трета Митридитови войни.

68 г. пр.н.е. Чешийците разграбват Болуй на езерото Баракул.

67 г. пр.н.е. Китайците завземат стратегическия център на хуните Турфа и създават земеделска колония.

64 г. пр.н.е. Китайците превземат отново Таримската котловина (Турфан), особенно важна за тях поради преминаването през нея на Пътя на коприната.

62 г. пр.н.е. Китайците превземат град Бургур, когото изравняват със земята, а населението му избиват.

61 г. пр.н.е. Гай Антоний Хибридий - управител на Македония

претърпява поражение при р. Истрос.

60 г. пр.н.е. Асите населяват земите между р. Дон и Кавказ. След битка с римляните, Один изтегля част от тях в Скандинавия. Той разпределя управлението на Асгард на двамата си братя Бил и Бе, които се заселват в Армения. Гай Октавий разбива бесите.

60 г. пр.н.е. - 59 г. пр.н.е. Китайците създават длъжност генерал-губернатор на Западния край (Таримския басейн), който да води колониалната им политика, която продължава да се разгръща и по-късно. Тези действия на китайците засилват рязко преселението на древните българи в плодородните райони на Балх (Бактрия).

60 г. пр.н.е. - 50 г. пр.н.е. Гетските земи се управляват от Буребиста.

59 г. пр.н.е. Бащата на Октавиан Август - Гай Октавиан води с променлив успех военни кампании срещу гетите.

57 г. пр.н.е. - 55 г. пр.н.е. Отпор на таркийските племена срещу набезите римските части. Меди, дентелети и дардани нахлуват в провинция Македония и завземат Тесалоника (Солун).

55 г. пр.н.е. - 48 г. пр.н.е. Възход на Гетското царство в североизточните и източните части на Балканския полуостров. Бурбетиста - цар на гетите, разширява царството си. Помпей и Крас за втори път стават консули на Рим.

54 г. пр.н.е. Българските племена По-ле се заселват в земите на запад - от езерото Баракул, на северозапад, в центъра новата хунска държава между Каспийско море и р. Урал от една страна и езерото Балхаш от друга.

54 г. пр.н.е. Хо Хон Ша превръща Хунската империя във васал на китайците. Брат му Цит Ки създава Западната Хунска империя на запад от р. Волга и Каспийско море, на изток до Орхон. Българските племена се заселват на запад от езерото Боркул, в земите на киргизите, между езерото Балхаш, Каспийско море и р. Урал.

51 г. пр.н.е. Юлий Цезар напълно завладява Галия.

50 г. пр. н.е. Приключва подемът на Партия.

49 г. пр.н.е. Траките са отблъснати отвъд границите на провинция Македония.

48 г. пр.н.е. Юлий Цезар подготвя война среюу Буребиста, свален с вътрешен заговор. Приемниците му разделят държавата на гетите на 4 части и детронират владетеля им.

Сурените разгромяват саките в долината на р. Нил.

36 г. пр.н.е. западните хуни поставят във васална зависимост юечжите в долината на р. Или. Китайците прогонват хуните и юечжите от тези земи към Тохаристан (Балх, Бактрия).

31 г. пр.н.е. Битка при Акуциум, на западния бряг на Балканите. След смъртта на Антоний и Клеопатра целият Балкански полуостров и цялата империя са под едноличната власт на Цезар Август.

29 г. пр.н.е. - 28 г. пр.н.е. Поход на проконсула на Македония Марк Лициний Крас, нанесъл силен удар на гетската държавна организация. Крас разбива бастарните и сключва с тях договор, да не преминават Дунав.

15 г. пр.н.е. - 13 г. пр.н.е. Голямо въстание в Тракия на чело с дионисиевия жрец Вологес за възвръщане светилището на Дионис. Потушено е от проконсула на Македония Луций Калпурний Пизон.

11 г. пр.н.е. Рим утвърждава за владетел на тракийското царство, получило земите северно от Балканите - Реметалк. Той управлява с брат си Раскупор. Сякъл е монети.

4. Българска държава Бълг (Балхара, Бактрия)

Още след преселението на синди-ариите и техните събратя от именския клон на общия им родов корен, заедно с жреците-шамани от древна Шамбала, преминавайки от новия Туран - земите при Каспийско море, оставили част от своя състав в Средна Азия, основали Самарганд и Бухара, древното владение Унаге и още по-древната, но величествена Бълг. След хилядолетен престой в новия Туран, преминавайки в земите между реките Амударя и Сърдаря, с помощта на своите събратя от преселенията от VI и IV хил. пр.н.е., те създават държава с 15 владения. Поставено е началото на държавното устройство на племената, живеещи в тази част на Средна Азия. Столицата на основаната през IV хил. пр.н.е. държава Бълг е също с име гр. Бълг и с прозвището "майка на хиляда пещери".

Тези древни българи, смесени по-късно със завърналите се след престоя им в Шумер и Североизточен Китай българи балхарис, **изграждат в Памир и Хиндукуш своя държава, известна като Бълг, Балгар и Балхара, а по-късно като Бактрия.** Известна като Балгар, тя се е намирала в средното течение на река Заревшан, в согдийаките източници от III-IV в. пр.н.е. е посочена като Блгар (Балгар), а в арабските източници на ибн Асир като Булгар и ибн Хаукал като Бургар. Тази държава и до днес в таджикските източници е известна като Палгар.

По времето на пребиваването си край планината Имеон тази държава получила името си от названието на племената от рода

Имен, населяващи я от най-дълбока древност - X хил. пр.н.е. Те живеели в съседство с номадски племена, които непрекъснато извършвали нападения над техните територии. Източните граници на държавата били до най-голямата Джеров санг (река, която тече по големи камъни) според древните българи, а според персийците до Златната река (Заревшан). На 360 км от Заревшан била голямата река Сърдаря.

Тук българите именци (българо-бактрийци, траки-шамани и кимерийци) строяли градове и крепости. Древната държава, основана още през IV хилядолетие пр.н.е., процъфтявала с безброй ниви и градини, умело обработвани от населението. Хилядолетия по-късно арабският пътешественик Ал Бакуел, описвайки земята на древните българи, казва:

"*Те, българите, живеят там, където има много грозде, смокини и сини сливи*". От стотиците градове на древната държава Бълг (Балгара) и на по-късната държава Балхара са се запазили и до днес руини от най-големите и най-силните им крепости.

Първият и най-известен град Бълг (Балх) се издигал недалече от планината Хиндукуш в днешен Афганистан. Някога индийците го наричали "Царственият Балх", а арменците в географията си "Ашхарацуида" - "Майка на царе", защото от този град са произлезли много царски династии.

От град Балх излиза един прочут род, който управлява съседното царство Партия и цялата Персийска (иранска) империя повече от 500 години. Друг известен род се преселил в Армения и основал там една от най-старите царски династии - тази на Аршакидите.

Имената Балх и Балхара са със значение "Големият град" и "Голямата страна" ("Великото царство").

Най-старата българска държава край Памир и Хиндукуш е била широко известна в древния свят. Първите похвали за нея са преди 30 века в най-древните легенди, изписани в индийското сказание "Махабхарата".

В най-голямата източна война, описана в сказанието, на помощ на индийския царски род Каурава се притичат българите от древното им царство Бълг. Това било война по-голяма от войната за Троя, описана в прочутата "Илиада", но невероятно бързите конни български войни с препускащи пред тях на златна колесница техни царе изгубили борбата срещу другия индийски царски род Пандави.

Три хилядолетия са минали от тази война, но и днес в Индия най-хубавите коне се наричат "коне от Балх", а китайците ги наричат "небесни коне". **Преди 3000 години българите са били едни от най-известните народи от Изтока.** По време на голямата индийска война, синът на индийския **цар Кардам-Ила** след като се възкачил на българския трон, се отказал в полза на сина си Саса-Бинду и **се преселил с народа си в Северна Индия.** Тук той създал ново царство, **което нарекли царство на кардамитите-балхара.**

На героите от индийската война Балхила и Дранга се оказвало много голямо уважение: "*Там великият воин на колесница Карна, Рита, Шала - цар на Мадра и великият български воин Балхика. Беше също и могъщият Сухма и други българи все войни и царе - Бирата с неговите синове и великият воин Мончело, царе и синове на много страни.*"

Според арменската география "*българите са били един от 15 цивилизовани народа от района край Имеон*", а редом с тях са имената на масагетите, скитите и согдийците - три наистина стари народа. И до днес един от най-старите народи край Памир - таджикският, нарича българите булхар.

На юг от древния град се издигали мощни крепости Варну, Мадар и Хълм (днешен Хулам), както и Кумар Кумул и Самонгон (запазена и до днес). На север от столицата се издигат градовете Андхой и Русток, а на изток Кулаг Анзи и два града с име Пендж. Най-известен сред градовете бил градът на Слънцето - Мараканда (днешният Самарканд). Освен имената на царете кардамити са известни и имената на великия цар Ванaнд (победоносният цар), както и на двама царе на Партиянското царство със същото име - Ванaнд Първи и Ванaнд Втори, и на вожда на преселилите се в Кавказ българи "ванандци". Почти всички български царски имена са дошли някога от древната Балхара.

Никита Бичурин пише: "*Да-юечжи (Бактрия). Управлението на държавата назована Големите юечжи се намира в град Гянши от Чан-ан на 11600 ли. Владетелят не зависи от наместник. Населението се състои от 100000 семейства - 400000 души, строева войска 100000. На изток от местопребиваването на наместника 4710 ли, на запад, до Анси (Партия) 49 дни път, а на юг граничи с Гибон (Кашмир). Почвата, климатът, предметите, обичаите на народа,и паричната единица (монетата) са еднакви с тези на Партиите.*"

И тук в Бълг се появява култура в готов вид - продължение на културата на древните българи от родината им - Балканско-Черноморския и Волжко-Уралския регион. Първоначално живелите в Европа, а после преминали в Азия бриги, мизи,

кимерийци, са от тракийски произход. А ето и историческите доказателства за това:

Ксант фр.5. Страбон XIV "*Ксант лидиецът казва, че фригите са дошли след Троянската война от Европа и от най-левите брегове на Понта и, че ги е водил Сламандриос от берекинтите и от Аспания.*"

Ксант фр.6., "*Стефан Византийски, Локозос: град на Фригия, който населявали траките локози.*"

Ксант фр. 8. Страбон III: "*Едни автори говорят, че траките са мизи, а други, че са лиди. Те разказват това по един стар повод, който предават Ксант Лидиеца и Менекрат Елеантеца: те тълкуват името на мизите от това, че лидите така наричат буковото дърво, а букът расте в изобилие на Олимп, където били изложени публично тези, на които им е определено да плащат десятъка (на боговете). Техните потомци били по-късно мизите, тъй наречени по името на бука. За това свидетелствува и езикът им, понеже той е в известно отношение полулидийски и полуфригийски. А фригите, когато преминали от Тракия, заловили владетеля на Троада и на околната земя. Те там се заселили, а мизите - около извора на Каикос, близо до Лидия.*"

Яростната съпротива на всички древнобългарски и първобългарски групи срещу Персия и Китай и миролюбивото отношение (понякога взаимопомощ помежду им) потвърждава, че в държавите им са влизали още индоирански племена, като една част са живеели в родово-племенния съюз, по-късно държава Хун-ну, а друга част от тях в района на държавата Бълг (Балхара). Когато са избухвали войни между тези племена, родове и съюзи, то те са били за надмощие на религии, идеологии, начин на живот, държавно устройство и управление, а не са били войни между врагове.

В древен ръкопис на арабския историк Ал Хамидони, наречен "Иклил", е описано племето Балхарис. Това е едно от първите споменавания на първобългарския етноним. Това племе е населявало земи източно от Митани - древнобългарската държава, граничеща на юг с Асирия. Това местоположение показва, че **племето Балхарис е населявало района на Бълг (Балхария). От него произхождат българите хурити и кутиите (кимерийци). Китайците наричат страната и столицата й Бо-ло.** Тук са се заселили сарматите (българи бактрийци) и жреци шамани - тракийци, заедно със синди арии, още при преселението през XI хилядолетие пр.н.е. и от по-сетнешните преселения през VI и IV хилядолетия пр.н.е. от Балканско-Черноморския и Волжко-Уралския региони, от Северен Китай (Тян Шан, Тарим, Турфанска долина, Такламакан). През IV

хилядолетие пр.н.е. по пътя към Месопотамия и Балканите остават да живеят в Балхара част от балагурите и тракo-кимерийците.

Това е народът на родоначалника Зиези, за който в първия препис на Анонимния латински хронограф пише, че те са бактрийци, а във втория му препис е записано: "*Зиези, от който са българите.*"

За тях китайците казвали, че са хуни, което означава "*некитайци, най-вече согдийци*". Согдиана е владение на Бълг (България, Бактрия). Масагетите след разбиването им от хуните също стават част от тази държава. **Или хионитите, масагетите и арийците са согдийци, наричани с истинското им име българи, и неправилно приписаното им от гърците име бактрийци.**

След преселването на Ила, син на Кардама, в Северна Индия, където създава друга държава, китайците я наричат "втората Бо-Ло", а индийци и араби съответно Балхария и Балхара. Първоначално тази част от племето балхарис извършва преселението си в района на Махдядеша (дн. Мах-дя-Прадеш) и основават град Пратиштай. **Столицата на новосъздадената държава е наречена Монкир.** Противници на тази древнобългарска държава са били племената от другата голяма държава в земите на Индия Конудж, между които се водят войни на религиозна основа. Тези конфликти обаче са започнали много по-рано, през XVIII в. пр.н.е., когато в този регион се установили арийците.

През III-II в. пр.н.е., когато се създава държавата Балхара в Северна Индия и браманският елемент (протобългарски потенциал), битките стават постоянни и не са само на бойното поле.

Воден от убеждението, че битки се печелят и по невоенен начин, браманът Панини създава санскритската писменост и превежда "Ведите", с което засилва духовната българска инвазия в Индия.

Браманите са протобългарско племе, имало призванието да съхранява древните човешки познания чрез "Ведите" и въз основа на тях да реализира цялостно учение за света.

В Хотанския ръкопис за преселението на Ила и баща му Прайпата Кардама се сочи, че създават държава Болхака или Болака, намираща се източно от България (Бактрия) и северно от Индия.

От "История" на Херодот научаваме, че **в Балх почитат слънцето, луната, земята и водата, каквито поклонения се срещат и в другите първобългарски държави и владения.** В този град между 1000 и 600 г. пр.н.е. се е родил Заратуша (Заратустра, Зороастър), който показва сходството между авестийското,

браманското и есейското учения, защото са от единен първобългарски корен.

Има сведения, че в град Бълг (Балх) е бил храмът на Анахита - богиня, доскоро считана за арменска. Тъй като последните произхождат от смесването на фриги и кимерийци, то очевидно е, че тя е древнобългарска богиня.

Този храм бил украсен с нейна статуя, подарена на култовия център от цар Артаксерис Мемном (404-358 г. пр.н.е.).

Най-великият пълководец от древността Александър Македонски (Александър Велики) достига до Бълг, но не я завладява и се жени за българо-бактрийската принцеса Роксана. Създателят на една от най-великите империи в света, останал твърде изненадан, когато в похода си към Индия се срещнал с племето диги, пряко произхождащо от тракийския бог Дионис. Най-вероятно Дионис е бил реална историческа личност, който по-късно, е обожествен като Орфей.

Бълг е била притегателен център за всички силни държави от миналото. Така в средата на първото хилядолетие пр.н.е. Археменидите (персийци) завладяват България (Балхара) и от този момент нататък наместниците в столицата Бълг (Балх) са винаги от рода им. По този начин те са могли да управляват многото природни ресурси и добре изградената инфраструктура в района. По това време, от всички персийци, тя е представена като райска градина с високо развита цивилизация.

Древните гърци наричали саки живеещите между Каспийско море, Хиндукуш и Тян Шан. Племената дехи (дай) са населявали областите на днешна Туркмения и Иран. На североизток от тях по река Сърдаря са били разположени масагетите, причислени към сакско-скитските племена. На запад от Амударя били хорезмийците, а между двете реки согдийците, известни повече с **първите първобългарски градове-владения Унаге и Бухара,** създадени още при първите преселения на иделците-арии от Волго-Уралския регион и от именците-кимерийци от Балканско-Черноморския регион през XI хилядолетие пр.н.е. **На тази територия, според китайските източници, са и владенията Хе и Му, а на юг** чак до река Мургаб, обхващайки и територията на днешен Афганистан, **са били разположени древните българи от племето Балхарис** от българо-бактрийската група, както и посочените по-горе племена.

Присъствието на древните българи в района на Балх под имената болхи и болхики, още през II хил. пр.н.е. е засвидетелствувано в индийските писмени паметници от X в. пр.н.е. В гръцката литература името Балх става известно под името Бактрия през

IV в. пр.н.е. Смята се, че гръцкото наименование води началото си от персийското Бахди. Не е изключено то да произлиза и от името Бакхус -Дионис, за когото легендите твърдят, че е достигнал региона като цивилизатор. Допуска се, че тези легенди са подготвили Александър Велики, смятан за дионисов син, за бъдещия му поход към Балх, в резултат на което възниква така нареченото Гръцко-бактрийско царство (250-130 г. пр.н.е.).

Новите господари се настанили на плодородните долини и полета край Балх, а древнобългарското население продължавало да живее свободно в планините. Там се запазил древният български език, който гърците наричали бактрийски. И дори до днес във високите планини, където според древните източници водели битки царете на българите дарди, живеят народи, които наричат себе си дорди и твърдят, че са преки потомци на древните българи.

След гибелта на Гръцко-бактрийското царство древните българи от Балхара заживели отново свободно. На мястото на техните царе дошли кушаните, близки по произход с древните българи. В началото на новата ера те създали по тези земи ново голямо царство - Кушанската империя.

Хилядолетното пребиваване на първобългарите и древните българи в Азия, изгражданата от тях общобългарска общност и държави, са се врязали дълбоко в историческата памет на българина дотолкова, че и днес много автори представят за "прародина на България" земите край Памир и Хиндукуш.

Такова е крупното културно-историческо наследство на древните българи в Азия. И това население винаги е било във връзка със своите братя от Балканите, Волга и Урал, Месопотамия.

В края на старата и началото на новата ера започва и се осъществява ново преселение на древните българи към Европа. Първите преселения са насочени към Кавказ, където още от преди няколко хилядолетия са останали като в естествен разпределителен център да живеят древни българи.

Най-ранното преселение на древни българи в Кавказ е споменато от Мовсес Хоренаци, който отбелязва, че по времето на арменския шах Вахаршак (152-131 г. пр.н.е.) около Каре са дошли вхандур-булгар, водени от Ванад. С името ваханци или вахандори се наричат и днес живеещите в Северен Памир.

Започнало е великото преселение на народите в това число и на древните българи към Европа и своята прародина България. Успоредно с него се формира и българският етнос. Извървян е сложен и продължителен път - процес, които

започва с обособяването и на първобългарите саки в Средна Азия наред с другите първобългарски племена от двата клона на общия родов български корен. В него от най-голямо значение е процесът, развиващ се сред трако-кимерийската група. Той продължава и след 632 г. н.е край Кавказ със създаването на Кубратова България, за да завърши в първите векове от съществуването на Дунавска България (идването на кан Крум от панонските хи-онити - кутригури).

Древната българска народност се създава от смесването на две съседни източно-ирански племенни групи - тохарите и тази на саките-хионити, трако-кимерийците, и худоните-балхарис, всички те арийци след XVII в. пр.н.е.

Както сочат всички древни източници, **първобългарите и древните българи са с:**

∗ Прародина: Балканско - Черноморски и Урало-Волжки региони.

∗ Произход: от династията на худоните, рода Дуло.

∗ Родоначалник: Зиези.

∗ Строители и създатели на едни от най-древните градове, държави и цивилизации в света.

Те са:

∗ Носители на висока духовна и материална култура, нравствена ценностна система и система на държавно устройство.

∗ С древни, уникални календар и писменост.

∗ Пазители на човешкото познание

∗ Творци и създатели на древната Варненска протоцивилизация

∗ Обитатели на всички континенти

∗ Строители на "чудеса на света" - Вавилон, пирамидите в Египет, Китай, Полуостров Крим, Северна Америка

∗ Създатели на най-древни градове, държави и империи - Шамбала, Идел, Самар, Мари, Троя, Митани, Вавилон, Уйгурия, Балх

∗ Носители на уникални бит, култура, религия и символи - на най-величавия в световната история род Дуло и династия Худон

∗ Основна съставна част - дясното крило на Хунския племенен съюз, държава и империя

Сложната вековечна и величава история на първобългарските и древнобългарски племена преминава в нов исторически период от време - това на новата историческа ера.

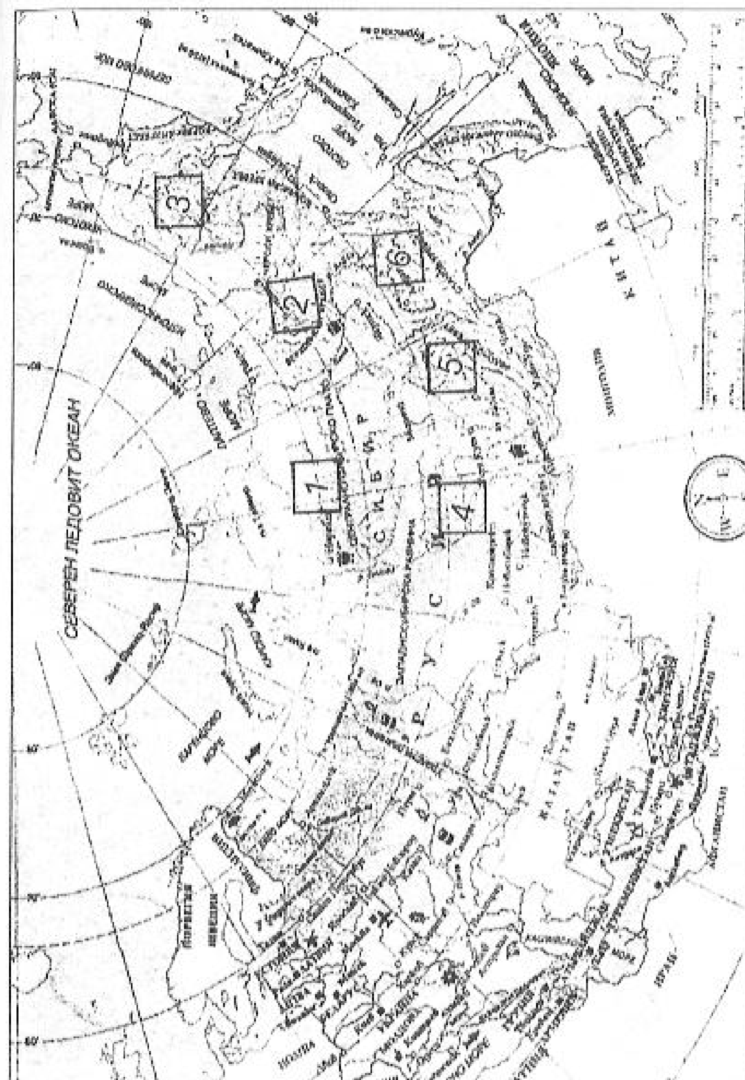

Североизточна Азия след Космическата катастрофа. Местоположение на конните племена, праотци на: 1. арийци; 2. първобългари; 3. монголи; 4 и 5. предците на славяните; 6. маджари.

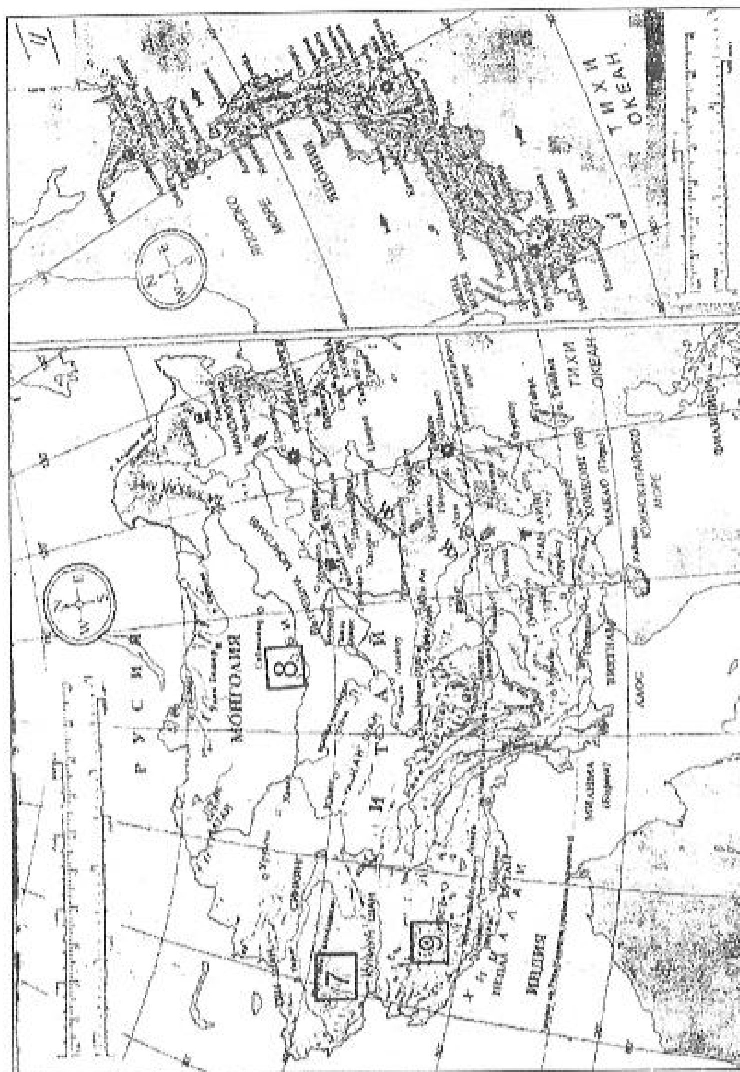

Североизточна Азия след Космическата катастрофа (11650-11542 г. пр.н.е.). Земите на протобългарските племена гури (7) и неконните племена (8) в Такламакан и на траките (9) в Тибет.

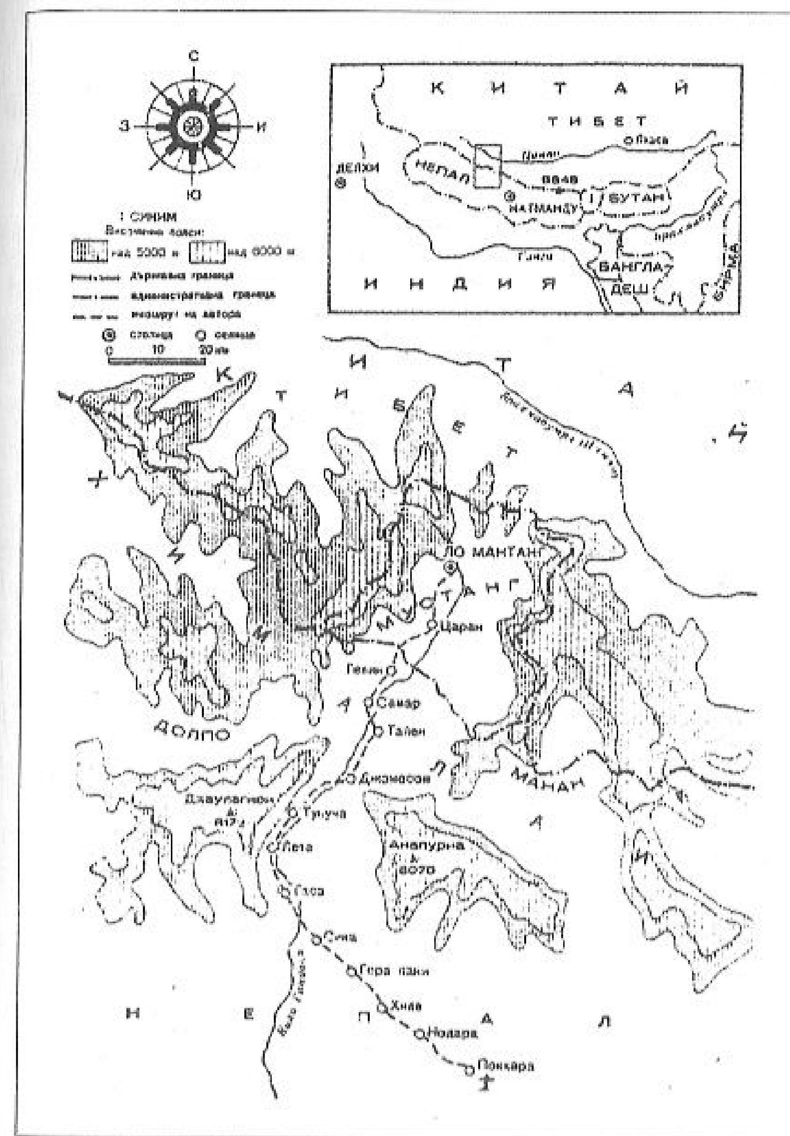

Областта Мустанг в Хималаите, в която е създадена протобългарската държава Самар.

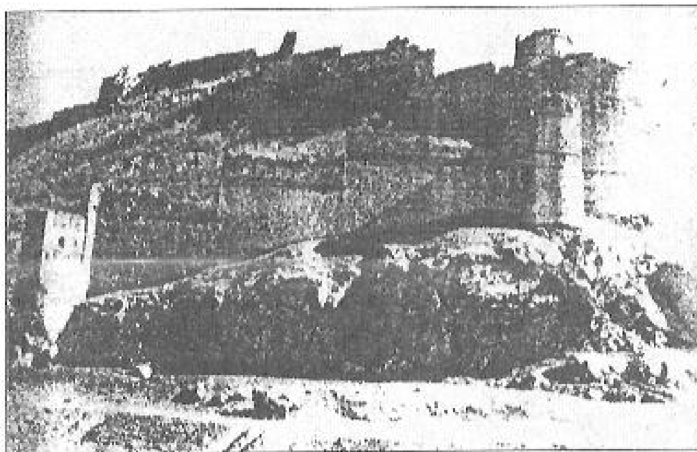

Крепостта Хисар в Афганистан, наподобяваща древната столица Балх.

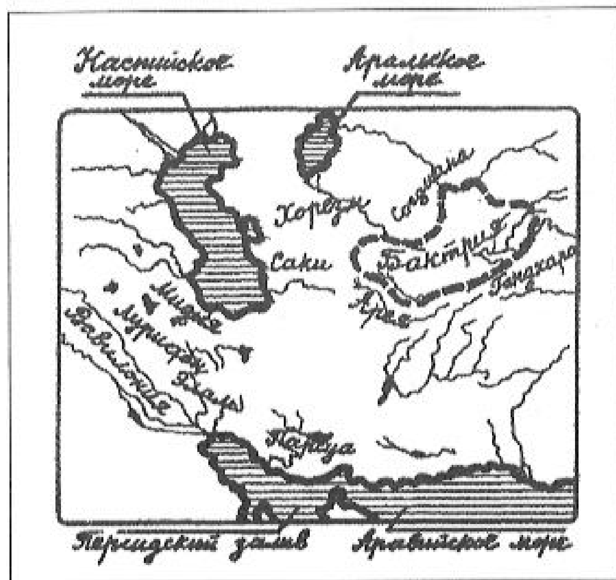

Шамбала и Бактрия - синоними на една и съща страна - България.

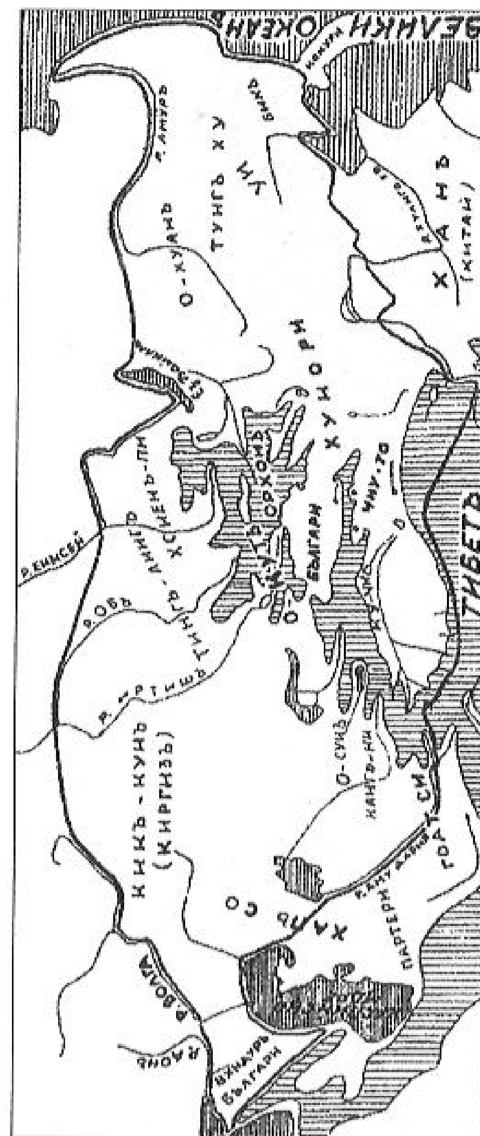

Хунската империя при Мо-Тун и Ки-Ок (по Съсълов).

Златен "бял хун" сувар.

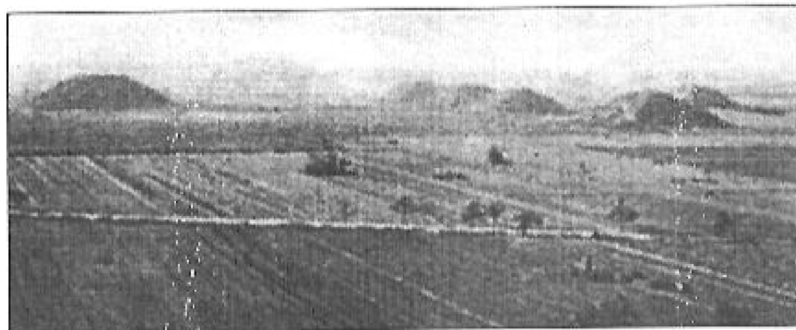

100-те гигантски пирамиди в Китай, строени от българския род Дуло на Великата Уйгурска империя.

В ХРАМА НА ИСТОРИЯТА

1. Първобългарите и древните българи - исторически път на развитие в зоната на прародината си - Балканско-Черноморския регион. История и културни взаимодействия с балканските народи.

Крупните природни бедствия - Космическата катастрофа (11650-11542 г. пр.н.е.) и двата потопа от 9570 г. пр.н.е. и 5600 г. пр.н.е. в Черно море пораждат преселения на народите в посока от Европа към Азия и Месопотамия. Последвалите ги изменения в климата след 4200 г. пр.н.е. и 3761 г. пр.н.е. в Месопотамия и особено в края на II хил. пр.н.е. довеждат до нови крупни преселения на народите. Преселението засяга в най-голяма степен първобългарските племена балхарис-гури и кутии, и истинските траки, които тръгват в посока от Североизточен Китай към Европа.

При всички преселения на първобългарските и древнобългарски племена в старите поселища са оставали части от тях. Най-големи са частите от племената и родовете на траките и техните предци и праотци, останали в земите на Балканския полуостров при първото преселение към Азия - още през XI хил. пр.н.е.

Както в Азия, така и тук, на Балканския полуостров прототраките развиват богата материална и духовна култура, които са в основата на преждевременно прекъснатата от климатичните условия една от най-ранните от досега известните на света цивилизация - Варненската (Причерноморска) протоцивилизация.

В зората на историята именците са известни с името почтените етиопи - лелеги, наричащи се по-късно кари и пелазги. Именно те са в основата на първата известна на света родово-племенна общност - прото-държава, основана 15 хил. г. пр.н.е. на територията на Сирия, Йордания, Ирак и Ливан. Това е държавата Шам - древна родова общност на най-ранните жреци-шамани в света - прототраките.

По-късно тракийските племена превръщат Балканския полуостров в люлка на европейската цивилизация - онази цивилизация, родината на която героят на шумерския епос Гилгамеш търси на Запад, към земите на Балканите, край Черно море.

Тракийско-пелазго-мизийската култура в земите на Близкия изток и на Балканите предхожда с хилядолетия Шумерската, Критската и Микенската култури.

По-крупните археологически изследвания на територията на

днешна Гърция, както и останалите писмени доказателства поставиха необосновано в средновековната, новата и най-новата история на света Гръцката преди Тракийската протоцивилизация, въпреки че гръцките племена населяват Балканите хилядолетия по-късно. **Използвайки създалите се обективни исторически условия древните гърци обявяват траките за гърци и присвояват тяхната култура, религия и пантеон на боговете**.

Дълбоката историческа истина е коренно различна.

Сведения за живота на първобългарите-именци и главно на тяхната най-съществена съставка - племената на карите и пелазгите населяват Балканския полуостров още от времето преди крупните природни катаклизми на Земята. Разселвайки се по-късно към Близкия изток, Волго-Уралието и Азия, те пренасят със себе си своята богата духовна и материална култура и в тези части на света като ги превръщат в своеобразни духовни центрове.

Преобладаващата част от племената на първобългарската именска група - траки, пелазги, кари и мизи не променят изцяло местонахождението си и остават поселищата си в индоевропейската им родина на Балканите - главно на територията на България.

Независимо, че са разделени на много племена, някои от които живеят в Мала Азия, други в Близкия Изток, а по-късно и в Азия, траките винаги са съществували като единен организъм.

Погрешен е изводът на редица изследователи, че траките били безкнижовно общество и тяхната цивилизация е възникнала благодарение на древна Елада и скитите. Варненското съкровище показва, че още от най-древни времена на Балканите е имало цивилизация. Рогозенското съкровище, което е с по-късна датировка от него, показва, че на тракийските земи е съществувала цивилизация, която не е позната нито на Иран, нито на Егея, нито на земите на скитите.

Още в дълбока древност историческите събития на Балканите са свързани с живота и делата на племената на карите и пелазгите, обитаващи Балканския полуостров. Пелазгите - бъдещите траки са от един родов корен с другите именски и синдийски (арийски) племена. Те са наречени от дошлите по-късно на Балканския полуостров гърци един варварски (негръцки) народ.

В историята на древна Елада се подчертава, че две хиляди години пр.н.е. елини са се казвали първите говорещи гръцки език жители. Тогава възникнало малко селище с доста примитивна култура и начин на живот. И селището се превръща светкавично в голяма "свръхсила", която се разпростира в земите на цялото Средиземноморие от Сирия до Гибралтар. Това е първата гръцка цивилизация

Микена - държавата на завоевателя на Троя Агамемнон.

Всичко това микенците постигнали благодарение на това, че от Крит взели културата, склонността към изкуството и военното дело. От критяните те научили да бъдат моряци и търговци.

От историческите хроники ни е известно, че истинските траки тръгват на поход от Тибет, преминават на запад и достигат реката Сърдаря още в началото на III хилядолетие пр.н.е. После, прекосявайки реките Ур и Урал, вливащи се в Каспийско море, преодолявайки съпротивата на колхите и на други племена, отсядат временно в земите между средното течение на река Волга и долното течение на река Дон.

В новозаетите земи, обединявайки се с мурдасите и с част от арийските племена, се наричат дардани, известни по-късно в историята като троянци в Омировата "Илиада". От непрекъснато прииждащите конни племена и народи дарданите били принудени да завоюват Кавказ. Друга част от траките, придвижвайки се на запад по крайбрежните земи на Черно море, между реките Дон и Днепър, населявани по това време от шумери, хиперборейци и други студоустойчиви племена, преминали през река Дунав и съединявайки се със сродните им траки от Балканите, населили Малка Скития. Тук те се заселили трайно, отнемайки тази земя от галите.

Единият клон на тези траки се преселил на запад от река Искър в Мизия и предприел поход срещу галите в Сърбия, като напускайки тези земи, завладява Хърватско, Босна и Херцеговина.

От конните племена само траките и конните славянски племена се преселили в земите на юг от Дунав. Останалите племена се оттеглят на юг от река Днепър.

Преди появата на траките от Азия в Мизия, Сърбия и Тракия, населяващите земите на Унгария критяни, под натиска на племената, идващи от Холандия, Дания и Скандинавския полуостров през 4500 г. пр.н.е. под водачеството на вожда си Девкалион и военачалника на войските - неговия син Минос, прекосяват река Дунав и се отправят към Северна Гърция. Те завладяват Епир, Тесалония и достигат до южните земи на Пелопонес, откъдето в 4050-4035 г. пр.н.е. завладяват Крит.

Идентичността на цивилизациите на остров Крит и Балканския полуостров е неоспорим факт. Това е потвърдено от Омир, който в един химн съобщава, че светилището на Аполон в Делфи било основано от "критяните от града на Миносовия Кносос".

Твърденията на древногръцките автори, включително Солон и Платон, че гърците са преки наследници на критската цивилизация

не сочат факти за взаимоотношенията между тях, поради късно появилите се на Балканите гърци. Тези автори са черпели сведения от творчеството на великите мъже като Омир, Орфей и други, произхождащи от траките, които населяват Балканския полуостров много преди гърците.

Историята на Крит изцяло потвърждава тези факти. Критската цивилизация е била унищожена от изригването на вулкана Санторин, голямо земетресение и наводнение през 1450 г. пр.н.е. Твърдението, посочено в историята на древна Елада, че към 1450 г. пр.н.е. микенци са се осмелили да отидат в Крит и да завземат Кносос противоречи на доказаните по научен път исторически факти.

Цивилизацията на древна Елада е възникнала на основата на по-древни народи, притежаващи много по-развита цивилизация и населяващи земите на Балканския полуостров преди да се появят древните гърци.

Един от тези народи е този на карите и пелазгите, завърнали се от Египет и други страни на Близкия изток и Азия, както и на живущите техни братя пелазги, населяващи до тяхното идване Балканския полуостров. Именно пелазгите превръщат Балканския полуостров в своеобразен център на духовна и материална култура.

Всичко ценно от онези времена е скрито в мегалитните съоръжения и в по-късните крепости.

Пелазгите са пределинско население, обитаващо първоначално Северна Гърция (Тесалия и Епир), а по-късно и други области.

От Южен Пелопонес през Тесалия, Тракийското крайбрежие, през древния Херсон и областта Троя, и на юг, чак до днешните земи на Палестина и Израел навсякъде са били населени племената, които авторите от древността и съвременни учени считат за пелазги, кари, дриали, лелеги, траки, мизи ... или сродни на тях племена. Някои от тези племена наричали себе си "Едони" (радващи се на живота). По-късно тези племена са причислени от древногръцките автори към траките, които били обявени за "варвари".

В периода 3000-2600 г. пр.н.е. пелазгите са владеели говоримо няколко езика на Балканския полуостров. За езика на пелазгийците Херодот в 450 г. пр.н.е. пише: "*Какъв език са говорели пелазгите не мога да кажа сигурно ... Ако се съди обаче по останалите живи пелазги ... трябва да кажем, че те са говорели на един варварски език. Щом това е тъй, жителите на Атика, която е*

пелазгийска земя, с преминаването им към елините са възприели друг (елински) език ..."

А Страбон съобщава: "*Що се отнася до пелазгите всичко свидетелства, че те са един стар народ, който е бил разпространен в цяла Елада, особено между еполците в Тесалия*".

Името пелазги е употребявано в доисторическо време. По-късно се замества с името мизи или траки.

За отношенията между мизи и тракийци Страбон пише: "*Теснотията между Халкедон и Византия, която сега се нарича Тракийски Босфор, едно време се е наричала Мизийски Босфор. Това може да се вземе като доказателство, че мизите са тракийци*".

Живеещите между Черно и Йонийско море се считали за траки и мизи, а не за елини. Днешният Босфор се намира на Мизийска или Тракийска, а не на Гръцка земя.

От историческата хроника е ясно, че населяващите остров Крит преди новото Египетско царство жители, строят пирамиди. Тези жители са древните кари - пелазги, имащи умения на моряци и строители. **Пелазгите са праотците на мизи, траки и кимерийци, наследници на карите и лелегите - истинските предци на българите.**

В началото на третото хилядолетие пр.н.е. траките завладяват земите между Стара планина и Бяло море, и от река Струма до Черно море.

От тези земи една част тях предприемат нашествие към земите на древна Елада и стигайки до Пелопонес, трайно отсядат там. **Като истински строители те създават селищата Микена и Спарта. Изграждат и крепостта Микена, която превръщат в свой духовен център. Тук пренасят в готов вид великата тракийско-българска култура, която вече в същия вид е пренесена в Шумер, Балхара (Бактрия), Тибет, Тян-шан и други части на света.**

Древните легенди и митове, неосновно представяни за древногръцки, особено от Херодот в "История", сочат, **че възникването на високата цивилизация в долината на река Нил и в Егейско-Балканския басейн е дело на едни и същи племена.**

Още след Космическата катастрофа европеидни племена, сред които и критяните, чието родословно дърво води от богинята Темида, построяват светилището на Аполон в Делфи.

В "История", книга втора, 144, Херодот ни съобщава важни сведения:

"*... Според жреците някога, тези мъже, в Египет са властвали боговете, които живеели заедно с хората и един от тях*

винаги е държал властта: последен царувал над Египет Хорос, синът на Озирис, когото елините наричали Аполон: той отстранил от власт Тюфон и царувал последен в Египет. Озирис на елински език е Дионис. Та у елините и Херакъл, и Дионис, и Пан са смятани за най-млади богове, а у египтяните Пан се смятал за доста древен бог, един от осемте, за които се твърди, че са първите богове, Херакъл за един от вторите, а Дионис - за един от третите, които били родени от дванадесетте".

При преселването си в долината на река Нил племената от Егейско- Балканския басейн пренесли своя бог Аполон, а племената от долината на река Нил при преселението си в Егейско- Балканския басейн пренесли своите богове Херакъл (Херкулес), Озирис (Дионис) и Пан.

От историческата хроника е известно, че борбата за властване над земите в долината на река Нил е започнала в края на IV хил. пр.н.е. в Горен Египет. Началото на тази война са поставили двамата братя Египт и Данай. Мургавите юдеи, предвождани от Данай напускат Египет и се заселват в Либия, в земите на праотците на албанците и турците, с които се свързват в съюз и предприемат общ поход на изток по море и суша.

Те се преселили на остров Родос и в териториите на изток от него в Западна Мала Азия. По-късно се преселват в североизточните части на Пелопонес. След битка на Данай с царя на Аргос - Пеласг, той е избран за цар на Аргос.

Поради слабо плодородие на земите в Пелопонес, Данай предприема поход в Крит, поради което по-голямата част от критяните се преселват в долината на река Нил.

В битката при Крит вземат участие и праотците на гърците, разделени на два клона. Едните от тях, известни като аркади, се преселват в библейските земи, а след това се явяват последователно като васални племена в Месопотамия и земите на Мала Азия.

Другият клон се преселва на Балканския полуостров. От континента Африка по море те първоначално пристигат до Йонийско море и се наричат йонийци. Отнемат земите на Южен Епир от илирите. По-късно завладяват южната част на днешна Македония и земите на Северна Тесалия.

В 3000 г. пр.н.е., използвайки цялата си военна мощ по суша и море, те прогонват праотците на албанците и турците от Пелопонес и стават пълни владетели на полуострова.

След това, разделили се на три клона, те се смесват с праотците на турските племена и се появяват на историческата сцена,

наречени в "Илиада" от Омир пеонци.

Според Херодот около 3000 г. пр.н.е. Менес, известен още с името Мина и Аха е известен като родоначалник на първата елинска династия.

В периода 3000-2565 г. пр.н.е. основни и водещи племена в долината на река Нил са критяните и идейските дактили. Йероглифното писмо на критяните и египтяните си приличат много, което говори, че то е пренесено в Египет при преселението на критяните.

След 2563 г. пр.н.е. критяните напускат Египет и развиват на остров Крит качествено нова култура.

Траките владеели Микена и Спарта и почитали бога на войната Арес. Култът към него е разпространен най-много в Спарта. За тиванците той изпращал чума и не бил почитан от праотците на гърците, които не му издигали храмове и не устройвали празненства в негова чест.

Археологическите разкопки в Микена разкриват скулптури, изобразяващи тракийски богове, което ни дава основанието да посочим микенците за траки, а не за гърци.

Социалнополитическата уредба на Спарта се свързва с името на Ликург, живял през IX в. пр.н.е. В "Антична митология" на Георги Батаклиев за него се казва:

"*Ликург (от гръцки "създател на светлината"), син на Дриант, митически цар на тракийското племе едони, забранил на поданиците да почитат Бакх (Дионис), разгонил спътниците на бога, а него хвърлил в морето и наредил да изсекат всички лозя.*

Името Спарта е дадено от преселилите се в Древна Елада траки. Траките са населявали тези земи хилядолетия. Въпреки размесването им със славяни, по времето на Ликург те запазили своя най-древен светоглед, от който произтича и девизът "Здрав дух в здраво тяло."

В историческата хроника за Спарта се казва, че била община - съюзник на Микена и е управлявана от могъщ владетел Менелай - брат на микенския цар Агаменон. Русокосият Менелай бил женен за красивата Елена, дъщеря на спартанския цар Тиндирей.

Около 2500 г. пр.н.е. троянците, формирали се от тракийски и други първобългарски племена - арийци и мурдаси при съвместното им съществуване при Урал от края на IV хил. пр.н.е., до средата на III хил. пр.н.е. **завладяват Североизточна Мала Азия**. Преди това тези земи са били владени от етиопци, кушити и други племена, прогонени от Балканския полуостров.

Новодошлите дардани (троянци) издигат своя главен град

Троя недалеч от планината Ида на висок хълм, известен днес с името Хисарлъка.

През III хил. пр.н.е. троянците постигат висока степен на развитие.

В периода на своя разцвет Троя представлява мощна крепост, чиито каменни стени достигнали до 10 м. Троя е древен град в планинската област Троада на Мала Азия. Омир нарича Троя Илиос, а по-късни от него автори Илиум.

Известната в историята Троянска война (1850-1840 г. пр.н.е.) е във времето, когато придошлите от различни посоки племена са се смесили и приспособили като самостоятелни с различна степен на първоначална расова принадлежност.

За племената, защитници на Троя, авторът казва "*речта беше различна, смесени разни езици на много събрани народи*".

Клон от траките, населяващи Странджа и Сакар планина, владели земите, разпростиращи се до Босфора, е участник във войната. Цар на тези траки е бил Резос.

В десета песен, 404-444, в епическото произведение "Илиада" се казва, че Резос пристигнал последен в Троя, предвождайки войни, облечени с "доспехи чудесни", с бойни колесници, теглени от "два коня впрегатни".

"*Сам му зърнах конете - грамадни и много красиви:*
те са по-бели от сняг и препускат подобно на вятър.
В злато и светло сребро му блести колесницата нова.
Има златни, огромни доспехи, за чудо и приказ!
Не подобава на смъртни да носят такива доспехи,
а съвършено подхождат те на боговете безсмъртни."

Траките притежавали висока материална култура. В Странджа планина има мина, съществуваща от дълбока древност, от рудата на която траките извличали мед, сребро и злато. **Омир в "Илиада" подчертава чрез разказа си, че люлката на цивилизацията не е само древна Елада, а Балканският полуостров като цяло.**

Омир е обявен от историците за древен грък, а творчеството му за елинско. Етнонимът "елин" произхожда от "Хелен" и с името "елини" трябва да се наричат критяните, останали на остров Крит, а и другите, преселили се в региона на Нил племена - критяни. С това име следва да се наричат и наследниците им, които заедно с атиняни и евреи отново идват в Егейско-Балканския регион. Това показва, че **нито елините, нито данайците са гърци.**

Във втора песен, 77-118 ни разказва по-ранната история на племената, наричани аргийци:

"*Спряха да викат, а цар Агамемнон Атреев се вдигна*

с жезъл в ръка, отколе изкусно направен от Хефест.
... Царят на него подпрян, към аргийци тъй заговори:
"Мили другари, данайски герои, слуги на бог Арес!".

Когато конните племена - траки и славяни завладяват Пелопонес, вече не е имало аргийци, а представители на траките, които са се преселили в земите на Древна Елада. Освен траките на Менелай е имало още други тракийци, за които Омир разказва във втората песен, 529-559:

"*Дишащи смелост абанти владееха остров Евбея,*
също Халкида, Еретрия и Хистия лозарска.
Коринт приморски и здравата крепост на Дион евбейски,
още и тези, които живееха в Карист и Стира,
тях ги предвождаше цар Елефенор, потомък на Арес,
син Халкодонтов, известен по храброст водач на абанти.
Идваха с него абанти с плитки отзад на главата."

Омир проследява историята на **племената, водени от Данай - мургави юдеи, албанци и клон от турците, завладели Пелопонес и по-късно Тесалия. Те владеели Крит повече от половин хилядолетие. Край на тяхното господство слагат критяните, потомци на Девкалион и Минос, като се преселили от библейските земи в Егейско-Балканския регион.**

От "Илиада" черпим сведения за племената и земите, които те населявали в началото на II хил. пр.н.е. В нея, както и в цялото му творчество, е залегнал светогледът на траките, смесен с този от Египет. Той разказва и за историческите събития, отнасящи се и за онези племена, които превръщат Балканския полуостров като цяло в люлка на европейската цивилизация.

Сведенията на Омир сочат, че участието на гърците във възникването на развита цивилизация на полуострова е символично.

Градовете и крепостите, разкрити от археолозите в Микена, Аргос, Пилос и други, са строени от **траки и славяни, а не от гърци, критяни или атиняни.**

До края на Троянската война първостепенна роля са имали траки и славяни, които били могъща сила по суша и море. Предприетата експанзия в земите на Мала Азия е осъществена под тяхна егида. Въпреки всичко това последиците за тях са неблагоприятни.

Оставането на славяните ахейци в Североизточна Мала Азия още повече отслабва тяхната сила и мощ. Вътрешните раздори между аргийците (траки) водят до създаването на многобройни царства.

От тази разединеност се възползуват критяните, които за едно столетие завладяват много острови в Егейско море и земи на Балканския полуостров, които превръщат във васални. По това време те строят дворците в Кносос, Фестос и Малия. Занаятчийството при тях се развива бързо и стига своя апогей. Те изработват от бронз кинжали, ножове, мечове, обикновени и двойни брави. Златарите надминават майсторството дори на египтяните. Усъвършенстване достигат занаятчиите и в изкуството на резби върху камък, слонова кост и фаянс.

Природните бедствия - земетресения и изригвания на вулкана Санторин слагат край на тази цивилизация.

Оцелялото население - траки-микенци, аргийци, спартанци и други подвластни им племена поради лишената от флора земя, се преселват на север от полуостров Пелопонес.

В периода 1680-1580 г. пр.н.е. в Египет господствували хиксосите. Само живеещите в област Тива египтяни, с помощта на микенци, изгонват хиксосите. **Окончателна победа над тях удържа Ямхос (Амасис), който превзема столицата им и изгонвайки ги, поставя началото на Новото царство на Египет.**

Тази победа принадлежи на племена с могъщ флот - оцелелите от земетръса в Крит - критяни, атиняни, юдеи, либийци и придружаващите ги лапити и поробени илири. Владетелите на Египет от критски произход са водели завоевателна политика, както техните праотци. В отделните периоди техните владения достигат от Либия до Сирия и на юг обхващат част от земите на Судан.

Когато покоряват Палестина, тези владетели заселват подвластните им лапити (смесено славянско и арийско племе) на нейни земи. По-късно лапитите са известни под името филистияни. Те притежават скрижалите на Мойсей. Те вероятно са били пазители и на десетки други източници, в които се разкрива историята на много племена, населявали в продължение на хилядолетия преди това Библейските земи, Нил и Месопотамия.

Въпреки че не е доказано кои всъщност са египтяните, и до днес неоснователно древните цивилизации край Нил и в Егейско-Балканския басейн се наричат египетска и елинска. Общите черти между тези цивилизации личи и в творчеството на Херодот.

Високоразвитата цивилизация в Балканско-Егейския регион е дело колкото на критяни и атиняни, толкова и на траки и славяни (конните). Траките и славяните са оставили дълбоки следи в материалната и духовна култура на подвластните им и съседни племена.

Клон на траките, населявал земите на север от Стара планина, впоследствие се преселва на юг от планината под натиска на шумери и хиперборейци (праотците на викингите) и други студоустойчиви северни племена. Те трайно се заселили в Средна гора и Родопите, в земите на преселилите се в Древна Елада техни събратя. В митологията се споменава само името на царицата им Родопа, сестра на Хемус.

В резултат на затоплянето на климата в началото на II хил. пр.н.е. племената населявали Балканския полуостров се преселили на север. Хиперборейците и студоустойчивите племена отиват в Скандинавския полуостров, а шумерите - в най-северната част на Русия. Маджарите и скитите, населяващи дотогава Румъния и Молдова се преселват в земите на север от Черно море. По-късно маджарите стават съседи на шумерите. Галите се преселват от Балканския полуостров в земите на днешна Унгария, а арийските племена, отседнали до тогава в Италия, се преселват в днешните земи на Германия, а по-късно и на Скандинавския полуостров.

Изригването на Санторин засилва този процес на преселение. **На живота на Балканския полуостров влияят също събитията в библейските земи.** Войната между Давид и сина му Авесалом довежда похода от 925 г. пр.н.е. до Странджа и Сакар и до завладяване на тези земи на траките. Те завладяват и земите до Бяло море. Това става успешно поради разпокъсаността на потомците на цар Резос на малки градове-държави, воюващи помежду си. **Израилтяните владеят тези земи около столетие и после се преселват в Египет.**

Дъщерята на царица Калиностра и Худоносор, известна като богинята царица Бастет по-късно е погребана в тези земи по нейно завещание. По време на преселенията на Балканския полуостров идват и няколко азиатски племена, известни като фригийци (праотци на днешните кюрди). По-късно те, заедно с израилтяните, се преселват отново в Западна Мала Азия.

Още в VIII в. пр.н.е. пелазгите били завладели вече част от земите в Древна Елада - Атина, Тива, Беотия и още много други градове, владени до тогава от потомците на Данай. Наред с това те овладели размесените с други племена траки - Коринт, Микена, Аргос на югоизточните земи на Пелопонес.

Всички тези събития стават по време, когато гърците не са се населили още на Балканския полуостров. Пелазгите възраждат цивилизацията в Елада. Те слагат началото на възстановяването на старите градове. Построяват нови храмове, дворци, светилища и градове-крепости. За тях Херодот разказва в "История", втора книга, 51:

"Пелазгите дошли и се заселили с тях в страната, когато атиняните вече се числели към елините. Всеки посветен в оргиите на Кабирите, извършвани от самотраките, а те са заели този обичай от пелазгите, знае какво искам да кажа. По-рано Самотраки е бил населен от пелазги, и тия пелазги заживели заедно с атинянитe, и тъкмо от тях самотраките заели мистериите."

Още в Омирово време - 1000 г. пр.н.е. живеещите между Черно море и река Пенеос и Йонийско море се считали за траки и мизи, и същите тези племена са били главни противници на гърците в Троянската война.

Йордан пише, че Телес, сестрин син на троянския цар Приам, бил мизийски княз и държавата му се простирала от Дунав до Истрия. Той паднал във война, станала в Тесалия. Като гръцки съюзници в тази война Йордан споменава хора от Корфу, от Крит, от Елиза, от Етолия, от Родос, мирмидонци и други. А като съюзници на троянците споменава пелазгите, които са живеели в Тесалия около Лариса, траките, които са живеели около Хелеспонта или Дарданелите, хелизоните и амазоните, живели в Тракия. На страната на траките са и дарданците, фригийците (бързаците), мизите, енетите и други.

Според Омир *"Много са защитниците на големия град на Прияма"* ... *"Друг език на други дошли от разни места хора"*.

Проф. д-р Ганчо Ценов, анализирайки Омир сочи, че троянските народи, говорещи друг език, не са гърци. **По време на Троянската война е станал сблъсък между две раси - елини и мизи или българи. След като в областта Лариса са живеели пелазги, които воюват срещу елините в Троянската война, то не бива да се съмняваме, че по това време не само Македония, но и цяла Тесалия не са били елински.**

Г. Ценов пише: *"От казаното дотук се вижда, че като започнем от западната част на Коринтския провлак на север чак до Черно море, жителите на тия местности са спадали към тракийската раса и следователно не са били гърци. ... От изложеното до тука се вижда, че те са били мизи, а мизите се нарекоха още в четвърти век българи"*.

Херодот казва, че **сегашна Елада по-рано била наричана Пелазгия на името на нейните обитатели пелазгите.** Те са населявали земите на Елада през VIII - VII в. и началото на VI в. пр.н.е.

Така наречената от историците "елинисти" Велика гръцка експанзия е била осъществена от предвожданите от Худон племена - худони балхарис, библейски племена, пелазги, египтяни, далматинци и арийски племена. Тогава възникват големите крайбрежни градове на Балканския полуостров, на Егейско и Черно море.

Следващата експанзия е осъществена от агите - потомци на строителите на мегалитни съоръжения - седем племена, водени от Агиласий.

Тези племена имали уникални познания по математика и астрономия и пишели със знаци, които наподобявали на китайските, японските и отчасти на египетските. Като праотците си и те оставили след себе си много паметници, свидетелстващи за високата им култура.

От Северна Европа те населили Италия, а в края на VII и началото на VI в. пр.н.е. преминали Йонийско море и се пренесли на Балканите и Етолия. След това те разбиват пелазгите, които населявали Беотия с главен град Тива, Атина и Микена в Пелопонес. След нанесените им тежки поражения част от пелазгите се пренасят в Западните Родопи, около устието на река Марица, а останалите в земите на Елада стават жертва на гръцката експанзия.

В историческата хроника на Елада Пизистрат (561-560 г. пр.н.е.) се появява след смъртта на вожда на агите. Според Херодот той предвождал гърците, които не са "варвари" от атическите народи, но ползвайки борбата за власт между тях, успява да завладее Акропола с хитрост.

"В дома на Пеания имало една жена на име Фе, висока четири лакта без три пръста, въобще с хубава външност. Тази жена пременили в пълно бойно облекло и като предварително ѝ показали как да се държи, за да изглежда по най-достолепния начин, я завели в града. Изпратили напред глашатаи и съгледвачи, които щом стигнели града, трябвало да обявят, какво сме наредили, като кажат следното: "Атиняни, приемете с добро сърце Пизистрат. Самата Атина, почитайки го най-много от всички хора го връща в акропола си. И наистина, където минели глашатаите обявявали това, а по земите незабавно плъзвала мълвата, че уж Атина връща Пизистрат, и жителите на града повярвали, че жената е самата богиня, и я почели с молитви, приемайки Пизистрат."

Гръцките племена постепенно напускат Мала Азия и се настаняват в земите на Елада по времето на цар Кир I Стари (559-530 г. пр.н.е.). Този персийски цар през 549 г. пр.н.е. завладял всички гръцки градове по Малоазиатското крайбрежие, подчинили му се доброволното, с изключение на Микена. Те се превърнали във васали на Персия.

Със завладяването на Елада персите наследяват високоразвитата цивилизация на пелазгите, която представят като създадена от тях.

Възникването на Спарта е дело на траките от Микена и останалите тракийски градове, с цел да се предпазят от пелазгите, които през VIII в. пр.н.е. завладели немалко земи в Елада, дори и град Атина.

Събралите се в пределите на Спарта многобройна войска и разнородно по тип население пораждат необходимостта от нови земи. Избухналите две месенски войни довеждат до завладяването земите на съседната държава Месия в края на VIII в. пр.н.е. и в средата на VII в. пр.н.е. И в двете воини участват размесени племена, начело с тракийската аристокрация, срещу предците на славянските конни племена (дорийците) и мирмидонците.

Гръцките историци не коментират защо на историческата сцена има две държави Спарта, а войните за Месна наричат гръцки, от което според тях произтича изводът, че македонците са гърци.

Владетели на първата държава Спарта са последователно царете: Анаксандрид (560-520 г. пр.н.е.) и Клеомен I (520-490 г. пр.н.е.), и двамата от рода на агите. По същото време владетели на другата държава Спарта са царете от рода на Еропонтидите - Аристон (550-515 г. пр.н.е.) и Демарат (515-491 г. пр.н.е.).

Със сключения от страна на цар Анаксандрид съюз с Тегея се слага началото на Пелопонеския съюз. Извън него остават Аргос и Ахея - земите, населявани от дорийски племена. В последствие владетелите от рода на агите завладяват не само Пелопонес, но и цяла Средна Гърция.

Когато възниква Пелопонеският съюз (550 г. пр.н.е.) македонците не се включват в него. Държавата на македонците, дорийци (славяни) и мирмидонците (албанци) възниква около 550 г. пр.н.е. Това е периодът, когато и Пелопонес и средна Гърция се намират под хегемонията на Спарта. Първоначалната им територия била между Стримон (Струма), Аксаос (Вардар) и Халиалкимон (Бистрица). В езика на македонците и мирмидонците, а по-късно и на пеонците (смесен клон на първите гърци и праотците на турците) е естествено да има както гръцки, така също и турски думи. Но най-много са думите на балагурите от Такламакан.

Историческата хроника противоречи на опитите на историците "елинисти" да представят македонците за гръцки племена. Дори данните от митовете не съвпадат с техните твърдения. Хронологията на историческите събития показва, че **първият владетел на**

Македония цар Пердика е бил начело на държавата през 540 г. пр. н.е, а не както твърдят елинистите през 640 г. пр.н. е. Следват царете Амнита, Амнита I (до 495 г. пр.н.е.), Александър I Фелини (495-454 г. пр.н.е.), Пердика II (454-413 г. пр.н.е.). Последният играе двойствена роля между Атина и Спарта по време на Пелопонеската война, а после встъпва в конфликт с Атина за Халкидическия полуостров.

Цар Архелай (413-399 г. пр.н.е.) премества двора на македонските царе от планинската резиденция Еге в град Пела. След неговото управление в Македония настъпват династични борби и граждански смутове.

Пеласгите - жители на Атина и крайбрежието на Беотия са покорени, а по-късно асимилирани от гърците. Първите гърци - жители на бедните планински райони на Атина и голяма част от атинските тети, са с водач Пизистрат.

В 561-560 г. пр.н.е. Пизистрат завзема Ниския, а по-късно Акропола. През 555 г. пр.н.е. е изгонен от пелазгите на Мегакъл и тракиеца Лемург. През 549 г. пр.н. е. той се завръща в Атина, жени се за дъщерята на вожда на пелазгите Мегакъл, възстановява властта си над Атина. През 539 г. пр.н.е., след като гръцките градове вече са васали на персийския цар Кир II Стари и част от гръцкото население вече се е преселило на Егейските острови, отново е изгонен.

Пизистрат посяга на начина на управление, съществуващ в предгръцките племена, въвежда култа към бог Дионис и шумните Дионисиеви празници, с цел да привлече на своя страна предгръцкото население за манипулиране борбата срещу Спарта на траките и агите.

Според Херодот, "История", книга втора, 49:

"Тъкмо Мелампус е човекът, който разтълкувал на елините (гърците) личността на Дионис, Жертвоприношението в негова чест, както и шествието с фалоса ..."

С користна цел е събрано от Ономокрит творчеството на Омир и разпространено по устен път. Записани и разпространени са поемите на Омир и химните на Орфей, като е дадено предимство на последния.

Когато гръцките племена пристигат в Елада, се сблъскват с потомците на онези, които са притежавали не само писменост, но и уникални знания. Те заимстват тази писменост от траки, беотийци, ахейци (славяни) и други племена.

По намерените от археолозите фиали и други предмети, в които е използвана "гръцка писменост", текстът е на тракийски. Това показва, че тяхната - на гърците писменост, не е вне-

сена отвън, а е използвана и преди това от не малко племена на Балканския полуостров.

Творчеството на редица древни автори, като на поетите Сафо и Аклей, живели на остров Лесбос (680-580 г. пр.н.е.), когато той е бил владян от пелазгите, на Калин, Омир, Орфей и Проний е преведено от гърците. Обявили са Омир за неграмотен, след като е живял в земи, в които е имало няколко различни писмености, използвани от племената на Балканския полуостров като цяло.

Хикон, обявен за един от мъдреците на Гърция, починал през 575 г. пр.н.е., преди Пизистрат да се е появил на историческата сцена, е живеел в Лакония и е бил 3 години ефор на Спарта. Той също по фрапантен начин е обявен за грък.

Подобен е случаят и с Мизон - също смятан за един от седемте мъдреци на Гърция, роден в Хена селце в Лакония, живял в Атина, в дълбока старост посрещнал първите групи гръцки племена.

Шюре, по повод творчеството на Орфей, пише:

"*Тираните на траките изгориха книгите му ... Изгониха учениците му. Гръцките крале ги преследваха по пример, заличиха паметта му. Унищожиха последните му следи. След няколко века вече се съмняваха в съществуването му.*"

Пизистрат и неговите приемници са населявали земите в югозападната част на Мала Азия. **Обявявайки творчеството на великите мъже за гръцко, а победителите в Троянската война за свои предци, те твърдят, че тези събития са се състояли шест века по-късно. Гърците обсебват както историята, така също и великите мъже на предгръцкото население, вождове на племената, създатели на цивилизацията на Балканския полуостров.**

Гърците се превръщат в държава едва в 505 г. пр.н.е. Те обявяват Атина за своя богиня и започват да се наричат атиняни, но и елини - наименование исторически принадлежащо на други народи.

Под велика гръцка експанзия се приемат историческите събития от 499-493 г. пр.н.е., когато гръцките градове в Мала Азия въстават срещу персийската власт. Първи въстават в Милет начело с Аристагор, като превземат персийския град Сарди и го опожаряват. Постепенно обаче персийците възстановяват контрола си над гръцките градове. В 494 г. пр.н.е. наново завладяват Милет, а през 493 г. пр.н.е. остров Тасос, остров Наксос и Еритрея на остров Евбея, и потвърждават васалността над Македония при цар Амнита. Само Спарта и Атина отказват да станат васали на персийците.

В историческите сведения се сочи, че през V в. пр.н.е. в земите на Елада са се оформили две големи сили. **Спарта, чието население е смесено, а вождовете им произхождат от тракийски и агийски родове има множество подвластни градове-държави. Тяхното население е малобройно, но е предгръцко.** По време на царя на спартанците Леонид (490-480 г. пр.н.е.) от рода на агите, персите настъпват срещу Атина, която моли Спарта за помощ, но тя обещава такава едва след 10 дни.

Стратегията на отбраната на Атина е разработена от Милтиад, син на починалия Милтиад, който за кратко време бил владетел на траките едони на Тракийския Херсонс. Битката се състояла на Маратонското поле и била спечелена с общите усилия на гърците и предгръцкото население.

Нашествието на персийския цар Ксеркс в периода 435-455 г. пр.н.е. е доста успешно. Преминавайки през Тракия, Македония и Тесалия, той покорява всички държави и градове-държави, съществували по това време на тези територии.

Срещу персите тръгва спартанският цар Леонид. Със 7200 войници той наближава Термопилския проход, където към него се присъединяват пелопонесци, беотийци и етолийци начело със спартанеца Еврибиад с флота на Пелопонеския съюз от 721 триери, от които 200 гръцки.

Леонид защитава Термопилския проход само три дни. В гръб му се явяват персите, които му нанасят голямо поражение. Войските на Ксеркс, цар на персийците, навлизат в Беотия и Атика.

При Термопилите по повод тази битка е поставен паметник, изобразяващ лъв, с издълбани върху камъка думите на поета Сомонид:

"*Страннико, обади на спартанците,че тук лежим послушни на техните заповеди*".

Атина е ограбена и опожарена от персите. Спартанците се оттеглят в Пелопонес и укрепват със стена Истмоса.

Във второто морско сражение през 480 г. пр.н.е., в протока между Атика и остров Саламин, флотът на атиняните е напълно разбит от персите. Цар Ксеркс напуска Елада и оставя командването на Мардоний, който загива в сражение при беотийския град Плагея през 479 г. пр.н.е.

120 хилядната армия на персийците е разбита от обединените гръцки войски. **В исторически аспект се оказва, че водената война на персите срещу предгръцкото население е спечелена благодарение на Спарта**.

В началото на VI в. пр.н.е. Микена, Матера и много други градове са завзети от атинските племена. **През първата половина на VI в. пр.н.е. по-голямата част от пелазгите и агите се преселват**

в тракийските земи.

Цветущата страна на цар Резос от XIX в. пр.н.е. е била разорена и разпокъсана на малки царства. Някогашните градове, крепости, храмове, светилища са били ограбени и разрушени, а тракийското население в по-голямата си част е загубило своята първоначална етническа принадлежност.

В такава историческа обстановка пристигат, предвождани от Худон хурити балхарис, библейски племена, египтяни, далматинци и арийци, които пренасят със себе си уникални познания и умения от строителството и изкуството на Месопотамия и Египет. Тези племена дават нов тласък в развитието и процъфтяването на цивилизацията на Балканите до времето на половин-хилядолетното си присъствие в Странджа, Сакар и Родопите. Те наново построили крепости, дворци, храмове, светилища, градове и мегалитни съоръжения. В този процес се включили и агийските племена.

През втората четвърт на VI в. пр.н.е. историческата карта на Балканите коренно се променя. Започнало е преселение на племена от една друга географска точка.

Агийските племена изтласкват на север тракийското и славянското население и завладяват Източните Родопи и Сакар планина, след което завладяват Странджа и прогонват отседналите египетски племена в Средна гора.

Худоните балхарис се настанили в Лудогорието заедно с пелазгите и арийците. Те притежавали морски флот и използвали преди гръцкото преселение градовете държави на Черно море, включително и Одесос (Варна).

През 478 г. пр.н.е. гръцките племена се обединяват в Атински морски съюз с бог покровител Аполон, с цел да освободят крайбрежните земи на Мала Азия и близките острови с гръцко население, завладени от персите, да отхвърлят и хегемонията на Спарта над Елада.

През 468 г. пр.н.е. обединеният морски съюз разбива персите при река Памфилия - Южна Мала Азия и овладява Атина. Възстановен е южният крепостен зид на Акропола и са изградени други стени.

Предгръцкото население на остров Тасос през 465 г. пр.н.е. се вдига на бунт срещу хегемонията на Атина.

В "История на Пелопонеската война", книга първа, 100, 101, 102, 103 Тукидид дава важни сведения:

"Разбити в сраженията и подложени на обсада тасосци се обърнали за помощ към лакедемонците (спартанци), като ги помолили да нападнат Атина. Лакедемонците им обещали тайно

от атиняните помощ и вече започнали да се готвят, но им попречило земетресение. По време на земетресението илотите (робите в Спарта), както и периеките (свободно, но зависимо население, което живее в Пелопонес) от Турия и от Етия се разбунтували и се оттеглили на планината Итома. Голям брой от илотите били потомци на поробените някога месианци и затова всички илоти се нарекли месианци. Срещу тях именно лакедемоците повели на Итома военни действия, а тасосците капитулирали пред атиняните на третата година от обсадата 464-462 г. пр.н.е., като разрушили своите крепостни стени, продали корабите си и се задължили незабавно да дадат исканите суми, да правят вноски и в бъдеще."

Като съвременник на Пелопонеската война той разказва:

"Всичко това, което елините извършили, било един срещу друг, било срещу варварите, станало в един период около петдесет години (480-432 г. пр.н.е.), а именно промеждутъка от време от оттеглянето на Ксеркс и началото на настоящата война. През това време атиняните укрепили още повече своята власт и увеличили значително своя военен потенциал. Лакедемонците си давали сметка за това, но не им пречели, освен в редки случаи. По-рано трудно се решавали да воюват, освен ако не били принудени, а до известна степен били възпирани и от войните, избухвали у самите тях, докато най-после силата на атиняните се проявила ясно и те почнали да засягат интересите на техния съюз".

От разказа му личи, че с понятието елини се наричат всички предгръцки племена и че тези племена гледат на атиняните като на хора от друг племенен произход.

По време на нашествието на персите Елада съвсем не означава Древна Гърция. Корабите на предгръцкото население, въпреки че Гърция е морска страна, били трикратно повече. Техен предводител бил Павзаний от рода на агите, които завладяват Бизантион от персите.

По време на Пелопонеската война (431-404 г. пр.н.е.) по тракийските крайбрежни земи на Черно море не е имало военни сблъсъци, нито пък е имало гръцка експанзия.

Като последица от Пелопонеската война редица племена, населяващи Елада се преселват в Македония. Праотците на македонците принадлежат към предгръцкото население. Професор д-р Ганчо Ценов пише:

"Разликата между гърци и македонци е изтъкната и в деянията на апостолите, в които се казва, че когато апостол Павел

заедно с ученика си Тимотея, се намирал в Троя, на азиатския бряг на Дарданелите, той имал видение: един македонец стоял пред него и го помолил да дойде в Македония. Той дошъл във Филипи (който, географски ако и да е тракийски град, тогава се считал за македонски град), а след това заминал за Атина или за Гърция. Апостолите прочее да правели разлика между македонци и гърци."

През 359 г. пр.н.е. в Македония нахлуват албански племена, наречени илири. Битката се започва от Пердика III. Тъй като синът му е малолетен, след него управлява вуйчо му Филип.

След края на Пелопонеската война Спарта е пълен хегемон на Елада, но бившите и съюзници - предгръцките племена се оказали нейни подвластни. Липсата на исторически сведения за тракийските земи на фона на множеството сведения за Егейско-Балканския регион оставят тези племена в сянка.

През 512 г. пр.н.е. цар Дарий по време на своя скитски поход, след като минава през Босфора, навлиза в тракийските земи и разделя войските си на две. По-голямата част достига древния град Кабиле (Ямбол), а по-малката се отправя към град Малко Търново, където е хълмът, изграден в чест на Бастет.

Ето какво според Херодот казва синът на Дарий цар Кир:

"Ето защо аз ви събрах сега тук, за да споделя с вас това, което смятам да предприема: възнамерявам, като свържа с понтонен мост Хелеспонта, да прекарам войската през ЕВРОПА до ЕЛАДА и да накажа атиняните за това, което са направили на персите и на баща ми."

Географското понятие Европа за първи път се използува за югоизточните земи на Тракия. Според "История на България" том I, БАН, през римско време:

"Балканските провинции били разделени на по-малки провинции, били създадени нови обединения (Диози и Префектури) ... Европа с главен град Евдаксипол (по-старата тракийска Селимбия), Родопа с главен град Енос, Хемимонт (днешна Странджа планина) с главен град Адрианопол (днешен Одрин)".

Името на Европа е свързано както с Босфора, така също и с богиня Фосфорос и Бастет, която е и символ на светлината в мрака.

2. Тракия - най-ярката част от древнобългарската история

С името Трайке, съответно Трейке, по-късно Треке или Траке елините наричали земите намиращи се на североизток от населяваните от тях области на Балканския полуостров. Населението било означавано с понятието тракес - траки. Певците

от Омировия епос отбелязали за първи път страната с име Тракия, под която разбирали земите по бреговете на Егея, Пропондата (Черно море) и по двата бряга на Хелеспонта (Дарданелите). По-късно, през III в. пр.н.е. с понятието Тракия означавали областите между Дунав, Черно, Мраморно и Егейско море и възникналата по-късно държава Македония.

Историческите сведения на Херодот, Тукидид, географът Страбон и редица сведения, почерпени от изчезнали днес гръцки писатели, голямата част от които произлизали от гръцките колонии по бреговете на Тракия, са тракийски.

През различни времена на I хил. пр.н.е. етническата картина в Тракия се е променяла, поради разнообразни икономически и политически причини.

Според писмените извори в Северозападната покрайнина на Тракия живеят **трибалдите.** Тяхната племенна територия започвала в Нишката област и завършвала в днешна Северозападна България. За пръв път трибалдите се споменават в V в. пр.н.е. През 424 г. пр.н.е. отблъскват Ситалк. **Разцветът на политическия живот на трибалдите е до края на IV в. пр.н.е.** с връхни точки експедициите срещу Абдера през 376-375 г. пр.н.е, водени от Халес и скитите на Атей. През 339 г. пр.н.е. трибалдите разбиват армията на Филип II Македонски. Сблъсъкът на Александър III Велики с трибалдите на Сирм е без решителен изход. Вследствие на политическата децентрализация и на нашествията на келти, автариати и скордиски през III-II в. пр.н.е., а по късно и на римската агресия, те загубват политическата си самостоятелност.

На север трибалдите граничели с р. Истрос (Дунав) - мизийската земя, на юг достигали Стара планина, на изток долното течение на Искър.

Мизите са тракийско племе, споменато най-рано от Омир. Страбон приема, че първоначално мизите заемат земите от двете страни на река Дунав, както и гетите. От тях според него произхождат и мизите, които се заселват в Северозападна Мала Азия. **В балканските тракийски земи етнонимът мизи изчезва до I в. пр.н.е. В историческите извори се твърди, че мизите са събирателно понятие за населението на римската провинция, съставено от трибали, дардани, гети и други.**

На северозапад се намирало селището на **ситоните** (земите по двата бряга на р. Дунав), а в западната периферия земите на **дарданите. Ситоните са тракийско племе, споменато най-рано от Херодот.** Според Страбон "от едоните едните се наричаха мигдони, другите одони (едони), третите ситони. Според

сведенията на Плиний Стари някои изследователи предполагат, че са съществували и понтийски ситони, и морисени - предци на Орфей.

Дарданите са тракийско племе, споменато най-рано от Омир, според който живеят в Мала Азия. Сведенията за дарданите на Балканския полуостров се появяват във връзка с римската експанзия през II в. пр.н.е. Те се локализират в областта по горните течения на реките Аксий и Маргус, откъдето са известни няколко дардански градове: Найсос, Скупи, Арибантий, Улпиан, Дардапара. Според легендата племето Дардан се преселва от остров Самотраки, където основава гр. Дардан и издига дворец на мястото на бъдещата Троя. Съвременните изследователи приемат, че дарданите, както мизите и фригите са преселници от Европа в Азия, а по-късно и обратно.

Тези племена били обединени в многолюден и мощен съюз, съставен от илири и по-малко пеонци. Разпространението на етнонима на илирите на Балканския полуостров става в резултат на нападенията на римляните в края на III и първата четвърт на II в .пр.н.е. **Във втората половина на III в. пр.н.е. илирите създават държава, по-късно завладяна от римляните.**

Пеоните са племе, сродно с пелагоните и илирите, взело участие в Троянската война с бойци на колесници. След 249 г. пр.н.е. окончателно са включени в македонските политически граници.

На територията на днешното Софийско поле живеели тракийските племена трери. По времето на похода на Ситалк срещу Македония те отбелязват северозападната граница на Одриската държава. Етнонимът им изчезва поради могъществото на погълналите ги трибалди. Трерите са известни и в Мала Азия, където се свързват с нападенията на кимерите срещу Сарди и Магнезия. Късните автори ги определят като кимерийско племе, но етнонимът им отразява тракийското присъствие в Мала Азия преди III в. пр.н.е.

След II в. пр.н.е. по течението на Искър живеели сердите, които били разположени край планината Скамброс (Витоша).

Сердите са споменати за пръв път от Дион Касий във връзка с похода на Марк Лициний Крас от 29 г. пр.н.е. Някои автори считат името серди за тракийско, а други за келтско, поради разпространението му в западните римски провинции (Испания, Британия) и поради наличието на материал с латински произход. Анализът на историческите сведения, както и археологическите и нумизматични данни сочат, че липсват каквито и да са следи от келтски племена, а има следи от преминаването през тези земи на бастарните.

От особена важност за цялостната прототракийска общност са племената, населявали местата между трите реки Струма, Места и Марица, откъдето произхожда и името траки.

Горното и долно течение на р. Струма (Кюстендилското и Дупнишкото полета) е обитавано от дентелетите, в най-горното й течение живеели агрианите (от пеонски произход). Дентелетите дават името на стратегия Денталетика, в която влизат агриани и леи. Най-ранно сведение за тях дава Теопомп, свързвайки ги със събитията през 340-339 г. пр.н.е. По-късно дентелетите се споменават във връзка с похода на Филип V през 184 г. пр.н.е., насочен срещу одрисите и бесите. През 88 г. пр.н.е. те са съюзници на римляните при потушаване на въстанието в Македония. През 86-85 г. пр.н.е. заедно с меди, дардани и скордиски нахлуват в Македония. През 57 г. пр.н.е. Луций Калпурний Пизон предприема поход срещу дентелетите, който Цицерон нарича "престъпна и жестока война". Римската войска е разбита, превзети са градове, опустошени са полета, отвлечени са хора и добитък, застрашен е дори Тесалоника. За тях се говори и във връзка с походите на Марк Лициний Крас през 29 и 28 г. пр.н.е. Последното известие за тях е от 26 г. пр.н.е., когато те нападат Македония заедно със скордиските.

Подвластни на одрисите, агрианите участвуват в набега им срещу Македония. След смъртта на Ситалк докъм средата на IV в. пр.н.е. племето изживява политически възход. Като наемници или съюзници на Македония агрианите участвуват в походите на Александър III Велики срещу трибалдите, илирите и Тива през 335 г. пр.н.е. В армията на Александър Велики има постоянно агриани. Конници агриани спасяват Александър в битката при Гавгамела - град в долината на река Тигър. Един от владетелите на агрианите - Лангар, с чиято активност започва политическото им партньорство с Филип II Македонски е широко известно.

Едно от най-силните и многолюдни тракийски племена, това на медите, живеело по средното течение на река Стримон (Струма) и между Кресненското и Рупенското дефиле. В Мала Азия, където вероятно се преселват части от медите са известни **медовитините.** За пръв път медите се споменават от Тукидид като съседи на синтиите и пеоните във връзка с похода на Ситалк през 429 г. пр.н.е. Те дават името на стратегията Медика. Македонското владичество продължава до нашествието на келтите 280 г. пр.н.е. През 211 г .пр.н.е. Филип V предприема поход срещу медите и обсажда укрепената им столица Ямфорина. При нов негов поход през 181 г. пр.н.е. изкачва планината Хемус и на връщане завзема град Петра. Медите остават независими и заедно с

други тракийски, племена през 117 г. пр.н.е. сключват съюз с римляните срещу Македония. Същата година подпомагат нахлулите в Македония скордиски с вóйни начело със своя династ Типас. Последното известие за независимост на медите е у Дион Касий при описанието на походите на Марк Лициний Крас през 29-28 г. пр.н.е. в Тракия и Мизия.

На изток по долината на река Места значителни материални и духовни паметници на културата са оставили сатрите. Името им означава "независими, свободни, автономни хора" и се налага като сборно политико-религиозно наименование за планинското население с център Родопите. По-късно Херодот, като проследява пътя на Ксеркс през района на планината Пангей ги споменава заедно с пиери и одоманти, с които заедно притежават златни и сребърни рудници. Според античните автори само те от траките не са покорени и запазват свободата си "*понеже живеят по високи планини ... и са войнствени*". Сатрите владеят и известното светилище на Дионис. След Херодот започват да ги наричат дица, а по-късно беси.

По горното течение на Места са живеели диите, а по горното течение на река Марица (Хеброс) диобесите. Тези две племена - клонове на бесите, се славели със своето умение да обработват металите. **Диите** са характеризирани от Тукидид като независими и "Мехайроносци" - носители на къс крив меч мехайра. Диите са призовани от Ситалк за участие в похода му през 429 г. пр.н.е. срещу Македония и градовете в Халкидическия полуостров, които са на страната на спартанците в началото на Пелопонеската война (431-404 г. пр.н.е.). Диите се присъединяват към тракийските войски. Второто споменаване на диите е заедно с одриси и койлалети, вдигнали заедно въстание в Тракия.

Диобесите са тракийско племе - другият клон на бесите.

Южно от медите живеело многобройното тракийско племе синтии, а на десния бряг на Струма бисалтите, едоните и пиерите. Наименованието на синтиите се среща в две форми. Едната форма на името е употребена от Омир, който ги назовава като "Грубогласни" - синтии. Втората форма синти въвежда по-късно Тукидид във връзка с похода през 429 г. пр.н.е. на Ситалк срещу Македония. Страбон свързва двете форми като название на едно и също племе, наречено по-късно саи, а по негово време сапеи. Главен град на синтите е Хераклия Синтика.

Политическата история на тракийското племе едони е проследена от края на VI в. пр.н.е. до 424 г. пр.н.е. За първи път тяхното име се споменава от Херодот във връзка с похода на

Ксеркс към Елада. Местности с важно стратегическо значение в района носят у Херодот и Тукидид определението едонски. След разгрома на Йонийското въстание през 499 г. пр.н.е. Аристогар от Милет завладява областта и града и оттам предприема походи срещу траките. В един от тях загива и войската му е разбита.

Тукидид от своя страна съобщава, че Аристогар се опитва да засели местността "Деветте пътя", но е прогонен от едоните. При опитите да завладеят областта и да основат колонията Амфиполис, атиняните претърпяват тежки поражения, най-тежкото от които е при Драбеск "в земите на едоните". Известен е едонският град Датон, където загиват двамата атински стратези, воюващи за златните мини. За битката на атинския стратег Клеон при Амфиполис през 422 г. пр.н.е. спартанецът Бразидас събира 1500 наемници траки и "всички едонски пелтасти и конници". В резултат на борби в едонския династически дом по време на Пелопонеските войни е убит царят на едоните Питак и техният град Миркин преминава към спартанеца Бразидас.

От края на VI и началото на V в. пр.н.е. са известни и монети на едоните - октадрахми, които са четири типа с изображение на гола мъжка фигура, която води два вола. На ревера има надпис "Гета, цар на едоните".

Бисалтите се споменават от Херодот в разказите за персийските походи срещу Елада. Те са съседи на крестоните. Херодот говори за анонимен цар на бисалтите, ослепил шестимата си сина, които не изпълнили заповедта му и се присъединили към войските на Ксеркс. Като предводител на бисалтите е известен и Нарис. Когато споменава и Бисалтес от Абидос, вещ в морските дела, Херодот говори за силата на тези племена. **Наличието на водителите и владетелите на едоните от края на VI в. пр.н.е. до края на V в. пр.н.е. говори за процес на държавностроителна практика у тях.** След териториалното разширение на македоните, земите на бисалтите попадат под тяхна власт.

Тракийско племе с епоним Пиер се разполага в областта Пиерия в Югозападна Тракия.

По на запад, в долното течение на Струма и Вардар, в землището между изворите на река Ехейдор до езерото Болбе (днешното Бешикгьол), в областта Мигдония, са живели **крестони и мигдони.** Част от мигдоните заедно с фригите се преселили през XII в. пр.н.е. в Западна Мала Азия.

Най-рано името на крестоните се споменава от Херодот във връзка с походите до град Крестон в Халкидическия полуостров, населен от пеласгите. Той съобщава, че по времето на похо-

дите на Ксеркс към Елада крестонската земя се владее от царя на бисалтите.

Територията, владяна от тракийското племе мигдони, е известна като Мигдония. В митичните разкази Мигдон е един от царете на бебриките и брат на Едон и на Бистон.

От тракийските племена, населявали Халкидическия полуостров най-голямо значение имат ситоните. Според Страбон *"от едоните едни се наричаха мигдони, други одони (едони), трети ситони"*. Въз основа на сведението на Плиний Стари някои изследователи предполагат, че са съществували и понтийски ситони, и морисени - предци на Орфей.

Много на брой са тракийските племена, населяващи други части на България, където са оставили безброй паметници и паметни знаци на високата си материална и особено на духовната си култура.

Земите в Южна и Югозападна България се заемали от многолюдното племенно обединение на бесите. На северозапад те граничели със сердите в днешното Софийско поле. На запад достигали до Витоша, а една част от Рила ги отделяла от диите - мечоносци. Тяхната територия продължавала на югоизток през землищата на травсите, сапеите и тролите, а на югозапад съседи са им племената одоманти. Бесите са обособени в два клона - равнинни и планински, чието социално-икономическо, политическо и културно развитие има своя конкретна специфика. Освен със земеделие и животновъдство, бесите се занимават с рударство и металургия. Те имат рудници, където разравят златни и сребърни жили, и се славят като великолепни златотърсачи.

Още през VI в. пр.н.е. равнинните беси са организирани в династически дом. Богатите археологически находки показват, че през VI-V в. пр.н.е. в обществото се създава двусъставна структура, в която се откроява групата на аристокрацията на селяните общинници. Центрове на бесите са открити при с. Езерово, с. Драгойна - Първомайско и други места. Особено внимание заслужава тракийската крепост със светилище, изградена на Голям връх. Към средата на V в. пр. н.е. територията на равнинните беси е присъединена към царството на одрисите по времето на Ситалк.

Тогава планинските беси успяват да запазят самостоятелността си. За Херодот бесите са част от сатрите като *"само те от траките запазили свободата си до ден днешен, понеже живеят по високи планини, покрити с разнообразни гори и сняг, и са войнствени"*. От данните на Тукидид се разбира, че съществуват *"независими планински траки, които са мечоносци и се наричат дии, повечето*

от тях живеят в Родопа". Част от това планинско население Ситалк приема като наемници при македонския си поход в 429 г. пр.н.е., другата част се присъединява към него доброволно.

Планинските беси отстояват независимостта си и през ранно елинистичната епоха. Тях използва бившият македонски "стратег на Европа" Мемон в борбата срещу Антипиатър (военачалник на Филип II Македонски и Александър III Велики, а след смъртта на последния стратег - автократор на македонските земи в Европа). По време на римската експанзия на Балканите бесите водят упорита борба за отстояване на независимостта си. Те системно оказват помощ на Митридад IV Евпатор в борбата срещу Рим. Активни действия от тяхна страна предизвикват походите на консулите Апий Клавдий Пулхер през 76 г. пр.н.е. и Гай Скрибоний Курион през 75 г. пр.н.е. Бесите воюват и срещу Марк Теренций Ликул, но претърпяват поражение през 72 г. пр.н.е. Последният съумява да разгроми бесите в битката при Хемус и в долината на река Хеброс с помощта на одрисите. Опит за покоряването им предприема и Гай Октавий. През 60-59 г. пр.н.е. той успява да достигне до светилището на Дионис. Враждата между бесите и одрисите се опитва да използува и Пизон през 57-56 г. пр.н.е. Тогава първенецът Робокент обещава пехотинци и конници за борба с метежниците в Македония, но е убит чрез измама. По време на гражданската война (49-45 г. пр.н.е.) бесите застават на страната на Помпей Велики и му предоставят спомагателни военни отреди за борба срещу Цезар. Бесите окончателно се настройват срещу римляните, противоположно на позициите на техните врагове одрисите

Решителното стълкновение настъпва по времето на похода на Марк Лициний Крас в Тракия. Той пръв постига значителен успех във войната срещу бесите. През 28 г. пр.н.е, Крас успява да овладее светилището на Дионис и заедно със земите на бесите ги предава в ръцете на одрисите. През 16-15 г. пр.н.е. бесите въстават под предводителството на жреца на Дионис Вологез.Те опустошават огромни територии и достигат чак до Тракийския Херсонс. С цената на огромни усилия римляни и одриси разгромяват бесите, тяхното въстание през 11 г. пр.н.е. е потушено, а земите им са включени в Одриското царство. Самите беси отказват да се подчинят на одрисите и се преселват в земите на днешна Добруджа. В качеството си на пришълци "колонисти" бесите имат обособени селища. В едно от тях Викус Квинционис са намерени пещи за обработка на желязо.

Упоритата и самоотвержена борба на бесите срещу римляни-

те им създава репутацията на "най-дивото", "жестоко" тракийско племе.

Някои автори извеждат името на траките от името на племето им травси. Според Херодот травсите наред с гетите и тези, които живеят над крестоните, имат различни обичаи от траките. Тези различия са свързани с раждането и смъртта, те оплакват новороденото, а мъртвите погребват с радост и веселие, вярвайки в пълното им щастие. В разказа си за завръщането на римския пълководец Гней Манлий Вулзон от похода в Мала Азия Тит Ливий свързва травсите с областта Темпира.

Херодот споменава за пръв път името на племето сапеи във връзка с принудителното му участие в похода на Ксеркс към Елада. Стефан Византийски ги отъждествява със синтиите, а Страбон със саи и синтии, като пределинско население на островите Лемнос, Самос и Самотраки. През елинистичната епоха сапеите населяват срещуположния бряг около Абдера и Маронея и вътрешна Тракия, където охраняват важния си проход в Родопите. През 188 г. пр н.е. те се сражават със завръщащите се от Мала Азия войски на Гней Малний Вулзон. Тогава сапейският династий Раскос успява да спаси от обкръжение осемте легиона на триумвирите преди битката при Филипи, а след нея залавя и им предава много пълководци от армията на Брут и на Касий. Първият известен цар на сапеите е Абриполис, съюзник на римляните в навечерието на Третата Македонска война (171-168 г. пр.н.е.). Военнополитическата мощ на сапеите нараства през I в. от н.е., когато те успяват да подчинят бесите и одрисите.

Тракийското племе одоманти е известно от митографската литература, където техен цар е Ситон, баща на Пелене. У Херодот одомантите са едно от племената, владеещи част от златните и сребърни рудници на планината Пангей.

На югоизток от одрисите живеели корпилите. С това име се назовава и областта Корпилика, където се намира град Енос. През 188 г. пр.н.е. корпилите, заедно с кените и медуатените, оказват отпор на византийските войски на пълководеца Гней Манлий Вулзон при завръщането му от похода в Мала Азия след битката при Магнезия срещу Антиох. Те населявали крайбрежните зони на Егея между устията на реките Места и Марица. Тук имало и други племена, но те заглъхнали по време на бурните събития през VI в. пр.н.е. Едно от тях - племето на киконите, играе особена роля в Одисеята, главно в IX песен, във връзка с премеждията на Одисей и другарите му по брега на Егейска Тракия. Тогава те живеели между устието на река Марица и езерото Бистонида (Бурy-

гьол). В Тракийския Херсонс живеели дилонките и синтиите.

Името на киконите най-рано се споменава от Омир, който сочи и техните двама предводители: Евфем, храненик Зевсов, който се появява при Троя като вожд на копиеносци и Ментес, чийто образ взима Аполон в битката му срещу Менелай. С киконите се сблъскват Одисей и спътниците му. Те разрушават Исмар, но покъсно насреща им се явяват киконите, които с бойни колесници ги прогонват към корабите им. Известен е и киконът Марон, жрец на Аполон, живеещ в гъста дъбрава, закрилник на Исмар. Името на киконите се запазва и у Херодот, който съобщава, че в старо време земята им се нарича Галика, а сега Британика. Киконите имат силен династичен дом начело с жречески род до края на бронзовата епоха. По-късно те са погълнати от по-мощни във военнополитическо отношение тракийски племена.

Най-значителното тракийско племе били одрисите, населяващо земите между долната част на река Хеброс, притоците й откъм Източна Тракия с река Ергене (Одрисия). Племенният център на одрисите е Одриса, а по-късно, когато вземат връх над съседните им племена, се премества край Одрин, недалеч от река Марица.

За първи път името на одрисите се споменава от Херодот по повод похода на персийския цар Дарий I срещу скитите, когато той преминава през земите им. Организираната от тях държава е материализация на по-ранните държавно-строителни тенденции в останалите райони на тракийската диаспора.

На изток от одрисите по тракийското крайбрежие на Черно море живеели редица по-маловажни племена като мелдите, транипсите и тините (остатък от витинските племена, преселили се към края на VIII и началото на VII в. пр.н.е. в Западна Мала Азия). В съседство с тях живеели сеещите и отглеждащи на своята земя главно просо - "просоядци", меландитите.

Съседното на сердите тракийско племе **мелди** се сочи от Дион Касий, който описва поражението на меди и на серди от легионите на Марк Лициний Крас през 29-28 г. пр.н.е. В подкрепа на правилното изписване на името на племето е наличието на римската пътна станция Мелдия, която се локализира в района на днешния град Сливница.

Транипсите са част от тините. След края на V в. пр.н.е. транипсите са погълнати от астите - етноним, валиден за целия Странджански район до времето на римското нашествие.

Тините са тракийско племе от Югоизточна Тракия и Мала Азия. Ксенофонт споменава за тяхното присъствие в Тракия за

първи път. Той ги описва като най-войнствени и опасни в нощните нападения. Херодот говори, че сред покорените от Ксеркс народи са траките - тини и витини. Според Псевдо Скимнос река Сангарий минава през земите на тините и фригите и се влива в Понтос Евксейнос при остров Тиниада. С името Тиниада има и нос.

Меландитите се разполагат в района на река Мелас (днешната река Черна). Поради този факт някои считат името меландити за гръцко или за гръцки превод на тракийско име. На юг меландитите се простират до Перинт, на север са съседи на тините, а на изток границите им достигат до Тракийската делта.

Южният сектор на Черно море през V в. пр.н.е. е населяван от скирмиадите, нипсеите, сирите и други племена, сведенията за които са оскъдни. Особена роля имат и астите, които след разбиването на одрисите от войските на Филип II Македонски, излизат от тяхната сянка и играят значителна роля в Тракия.

Името на скирмиадите се споменава от Херодот във връзка с похода на Дарий I срещу скитите. Населява района над Аполония. Скирмиадите се локализират в Салмидесос, където по-късно от Ксенофонт населението им е наречено мелинофаги.

Нипсеите, тракийско племе от Югоизточна Тракия, се споменават от Херодот във връзка с похода на Дарий I срещу скитите. Заедно със скирмиадите нипсеите населяват Салмидесос над градовете Аполония и Месамбрия. Името им се свързва и с град Нипса в Тракия. У Херодиан Нипс е име на извор.

Племето сири населява земите около Бизантион.

Астите обитават обширна област в Източна Тракия, успоредна на Тракийската делта по западния склон на днешна Странджа планина наречена в древността Астейска планина. **Главен племенен център на астите е Бизия, която късно елинистичните писатели наричат "столица на Астейското царство".** Племенната територия от югоизток към северозапад се простира от Салмидесос до Аполония, а на запад до Кабиле. Астите постигат самостоятелност и политическо значение едва през втората половина и към края на IV пр.н.е. след отслабване на царството на одрисите. Те развиват активни връзки най-вече със съседните елински колонии по западния бряг на Черно море. Гръцки надпис от Месемврия съдържа списък на членове на астейската династия преди Садала и докъм средата на III в. пр.н.е. От него става ясно, че те разполагат и с плавателни съдове.

Астите разширяват територията си на запад чак до Кабиле, след като келтите от Тиле отслабват и властта им в югоизточния

ъгъл на Тракия е ликвидирана. Данните от надписа се допълват от почетен декрет, издаден в Месемврия в чест на сина на Деза, знатен и богат астеец. От декрета се вижда, че освен представители на астейската династична линия и други линии от астейската племенна върхушка участват активно в поддържането на икономическите, политическите и културните връзки в Месемврия. За търговските връзки между астите и елинските полиси по брега на Бургаския залив се дават сведения от римската имперска епоха. Астите предлагат железни руди, добивани в околностите на астейската столица, дървен материал и дървени въглища, мед и робска работна ръка, а елинските полиси им доставят оръдия на труда, оръжия, дървено масло, сол и предмети на лукса.

Значително място в прототракийската общност заемат гетските племена.

В земите на днешна Североизточна България живеели кробизите и теризите, а източно от тях по двата бряга на река Дунав, до нейното устие многобройни племена гети. Последните създали висока материална култура и държава преди новата ера.

Племето на кробизите се споменава за първи път от Хекатей. Земята му носи името Кробизика. У Херодот се споменават във връзка с протичащите през територията реки Атрюс, Ноес и Артанес. Според съвременните автори племето принадлежи към общността на гетите. Същото през VI в. пр.н.е. се придвижва в източна посока към морето. От III в. пр.н.е. датират данните за царя на кробизите Исант, който *"по разкош надминавал всички свои съвременници"*.

Племето на теризите принадлежи на гетската общност. За пръв път теризите се споменават под формата "тиризи" около 500 г. пр.н.е у Хекатей в раздела, в който той описва етногеографската картина на земите около река Истрос. Името на племето се споменава и във "Варварски обичаи" на Хеланик, където изрично се отбелязва, че гети, кробизи и теризи се обезсмъртяват, като почитат Залмоксис.

Гети е сборно название на севернотракийската племенна общност, заемаща обширна територия в североизточната част на Балканския полуостров до двуречието на Днестър - Днепър, където най-ясно е очертана контактната зона на етнокултурно и политическо взаимодействие със скитите около и след края на VI в. пр.н.е. **Към гетската племенна общност принадлежат кробизи, теризи, агатирси, миргети и тирагети.** Данните у Херодот и Тукидид свидетелстват за съществуването на гетски държавни организации и трайно установени религиозни идеи, свързани с култа

към Залмоксис. Бащата на историята съобщава, че при похода на цар Дарий срещу скитите гетите са "най-храбрите и справедливи сред траките". Гетите единствени оказват съпротива, но са принудени да отстъпят и дори да предоставят конни стрелци за армията му. В самия край на VI в. пр.н.е. или през първите десет години на V в. пр.н. е. гетските земи, планината Хемус и делтата на река Истрос са в границата на страната на одрисите при нейния първи известен владетел Терес. Според Херодот река Истрос е гранична между териториите на траки и скити.

Гетски конни стрелци са включени в сборната одриска армия на Ситалк по време на похода му в Македония и Халкидическия полуостров през 429 г. пр.н.е. Гетски вóйни участват и в настъпателните операции на одриския владетел Севт I през 411 г. пр.н.е. При обсадата на Кардия траките побеждават атиняните, като според Полиен голям е приносът на 2000 леко въоръжени гети. През 70$^{-те}$ и 60$^{-те}$ години на I в. пр.н.е. в гетските земи съществуват центрове на политически живот, които, както личи от царските погребения при Аджигьол и при Борово, подържат дипломатически контакти с одриския владетел Котис I. Външнополитическата им дейност също е активна. През 339 г. пр.н.е. скитският цар Атей първоначално воюва с анонимен гетски владетел в делтата на река Истрос, а впоследствие е разбит от фалангата на Филип II Македонски. Според твърдението на Антей съглашението е скрепено с брачен съюз между Филип II и гетската принцеса Меда.

През 335 г. пр.н.е.Александър III Велики след неуспешен опит за десант на остров Певка, преминава на левия бряг на Истрос и отблъсква един гетски отряд, с цел да осигури стабилен северен тил на прехода в Азия. Гетските земи са отново обект на сблъсъци през 325 г. пр.н.е., когато стратегът на Тракия Зопирион, след опит да наложи властта си над съседните скити и гети, и след неуспешна обсада на Олпия загива на бойното поле.

През 313 г. пр.н.е. гетите са съюзници на западнопонтийските колонии, които начело с Калатис се противопоставят на политическите амбиции за хегемония на Лиземах.

В края на IV в. пр.н.е. и през първите години на III в. пр.н.е. гетската политическа история достига своите върхове. Държавата се оглавява от Дромихайт, който според Диодор, Полиен и Павзаний не само побеждава, но и пленява Лизимах. Македонецът е принуден да приеме гетските условия и да направи териториални и политически отстъпки. През първата половина и средата на III в. пр.н.е. в гетските земи продължава разцветът на държавнополитическия живот. **За това говорят резултатите и от проучената гробница при Свещари**. Към същата епоха се отнася и съобщението на Филарх за изключителните богатства на кробизите.

Около и след 200 г. пр.н.е. Истрия влиза в дипломатически и политически отношения с гетския цар Залмодекикос. Фрагментарно е запазен почетен декрет от Истрия в чест на знатния, много заслужил жител на града Агатокъл, който успява да отстрани опасността, надвиснала над колонията, предизвикана от победите на гетския цар Золтес. Градът се обръща за помощ и към гетския базилевс Ремакс.

През 60$^{-те}$ и 50$^{-те}$ години на I в. пр.н.е. в гетските земи управлява Буребиста. Той разширява политическите граници на своята държава на север и северозапад, като подчинява бои и тауриски, и достига до Илирия. Подчиняват му се и елинските колонии на северното и западното крайбрежие на Черно море - Олбия, Тира, Истрия, Калатис, Дионисополис, Одесос и Месамврия. Според декрет на Акорнион, почетен гражданин на Дионисополис, Буребиста става най-могъщият между царете в Тракия и дори се намесва в конфликта между Гай Юлий Цезар и Помпей на страната на последния.

През 48 г. пр.н.е. Цезар подготвя война срещу него. Буребиста е свален чрез вътрешен заговор, като приемниците му разделят държавата на четири части. След смъртта му центробежните сили в гетската държава надделяват и това довежда до значителното и отслабване през следващото десетилетие. Според Дион Касий не могат вече да бъдат полезни никому, понеже враждуват помежду си.

Походът на проконсула на Македония Марк Лициний Крас през 29-28 г. пр.н.е нанася силен удар на гетската държавна организация, но римската военноадминистративна система между Стара планина и Дунав е окончателно утвърдена едва през 45 г. от н.е. при император Клавдий.

Агатирси - сборен етноним в Североизточна Тракия, е посочен от Херодот за епохата около и след похода на Дарий I в Тракия и Скития от края на VI в. пр.н.е. Той разказва скитската генеалогична легенда за змиеподобната богиня и за синовете на Херакъл - Агатирс, Гелон и Скит. Херодот описва и обичаите им, които не се отличават от тези на останалите тракийски племена.

Аристотел съобщава, че агатирсите наизустяват законите си, като ги декламират. Това сведение може да се свърже с данните у Антей и Йордан за жреците на гетите, които под съпровод на китарите си преговарят с македоните пред стените на Одесос по време на кампания срещу скитския цар Атей през 339 г. пр.н.е. Те, които принадлежат към севернотракийската етнокултурна общност, да-

ват отпор на скитите, преследващи отстъпващия Дарий I. Според Херодот агатирсите не позволяват скитите да преминат през земите им. Царят на агатирсите Спартапейт успява чрез измама да премахне скитския владетел Ариапейт. Те оставят трайни следи в античната литература.

Миргетите са част от племенната общност на гетите, посочени около 500 г. пр.н.е. в съчинението на Хекатей "Европа". Той ги определя като скити. Името миргети обаче безспорно принадлежи на гетската общност и може да се локализира в земите на север от река Истрос към поречието на Прут - Днестър. Има приемственост между миргетите и по-късните тирагети.

Тирагетите са част от гетската общност, която обитава течението на река Тирас (Днестър). Страбон локализира племето между Истрос и долните течения на Тирас и на Борисген (Днепър). Тук е прочутата "гетска пустиня". Клавдий Птоломей потвърждава сигурността на данните на Страбон, а Плиний уточнява, че река Тирас дава името си на града и на мястото, което се нарича Офиуса. В делтата на река Тирас се намира остров, обитаван от племето на тирагетите.

Своят отпечатък върху тракийската история в древни времена са оставили племената на даките. В Карпатите и Трансилвания живеели сходните с траките дакийски племена. **Даки е сборно наименование на част от севернотракийската етнокултурна общност.** Страбон изрично отбелязва, че гетските територии през I в. пр.н.е. са обитавани от даките, които живеят в близост до земите на германските племена и изворите на река Истрос. **Античният географ ни съобщава, че гети и даки говорят един и същи език.**

Центровете на дакийската култура трябва да се търсят в земите отвъд Карпатската верига в днешните земи на Банат и на Трансилвания. Дион Касий предава, че племената отвъд, т.е. на север от Истрос, се наричат даки. Името им се среща за първи път в "Записки на галската война" от Гай Юлий Цезар, което вероятно е по-късна добавка към това произведение.

По-голяма яснота в етногеографската карта на севернотракийските племена през I-II в. н.е. дава Дион Касий. Той съобщава, че Децебел е владетел на даките и се нарича така от римляните, макар че някои елини наричали даките гети. "*Лично аз - пояснява историкът - зная, че гетите живеят отвъд планината Хемус и при река Истрос*".

Нападението на персите било на границите между една отживяваща епоха и новото време. При тези условия, породени от закономерното развитие на тракийския икономически и държавен

живот и от благоприятната международна обстановка, в края на VI и началото на V в. пр.н.е. се създала държавата на одрисите.

Най-ярко присъствие в земите на Тракия е това на одрисите, които създават своето ранно царство. Одриското царство е ранно класово държавно обединение от предкласически робовладелчески тип с ясно изразена двусъставна социална структура. Отношенията на господство и на подчинение се поляризират между групите на аристокрацията и свободните общинници. Царете управляват еднолично и се ограждат от кръг от приближени, наречен съвет, в който според Тукидид, влизат т.нар. "родовити" люде и парадинасти, т.е. родова по роднинство и служебна аристокрация. Държавата няма постоянна столица, а владетелите всяка година обикалят временните си резиденции, поради необходимостта да налагат със сила своята власт върху постоянно изменящата се територия на страната и да пресичат опитите за сепаратизъм.

Царете секат монети, но те не се използуват на вътрешния пазар, а се на трупват под формата на съкровище. В циркулация са елинските монети (на елинските крайбрежни полиси), дарейките (златни персийски монети) и кизикените (монети от електрон). **Върху основните средства за производство съществува общинна, царска, храмова, частна собственост.**

Общинната собственост е преобладаваща, царската водеща и определя облика на обществото. Храмовата е особено разпространена, а частната е собственосттта най-вече върху стадата животни, поради което нейната роля не е особено голяма. Войската на общината се състои от конница и пехота. Селяните общинници обикновено са пелтасти, въоръжени с щитове, копия и къси мечове. Основната ударна сила е тежката конница. Тя е формирана от племенната аристокрация и е въоръжена много добре с копия, мечове, ризници, шлемове и наколенници.

Одриската държава била най-значителна и богата северно от елинските полиси (градове-държави) през V в. пр.н.е. Организацията и структурата на тракийското общество се различават коренно от тези на гръцките градове-държави.

Голямото Одриско царство създал Терес (480-440 г. пр.н.е). Първият голям владетел на царството живял 90 години. Той сключил съглашение със скитския цар Ариапейд, с което уредил териториалните въпроси между двете царства в региона на Долни Дунав, където след оттеглянето на персите се разкрили пространства за разширяване на север и на юг. Той винаги поддържал добри отношения със скитите, за да може да ползува военния потенциал на

гетите за осигуряване на северния си тил и да решава други важни задачи на юг.

В 478 г. пр.н.е., когато Ксантий изгонил персите от Сестос и след проникването на персите в 465-464 г. пр.н.е. от Дарий при устието на река Марица одрисите намерили пътя на тъй наречената Тракийска делта между Византион и Салмидес (Мидия). Одриската държава при Терес се разпростряла от Дунавската делта, през водосборната зона на Тунджа, Арда и Марица, и на юг и югоизток от нея до Тракийската делта.

След Терес за кратко време владетел на Одриското царство е синът му Спарадок (50^{те}-40^{те} години на V в. пр.н.е). Най убедително доказателство за това са оригиналните монети на този династ. При него траките заемат плътно хитерланда на Мраморно и Егейско море, западно от устието на река Марица.

Следващият голям владетел е Ситалк (40^{те} години на V в. пр.н.е. - 424 г. пр.н.е.) - другият син на Терес. Той предприел поход срещу скитите, който е отразен в Еврипидовата драма "Резое" през 40^{те} г. пр.н.е. Най-напред гетите признали върховенството на цар Ситалк и го последвали в похода му към Македония. След утвърждаване на властта си в Североизточна, Източна и Югоизточна Тракия Ситалк водел битки срещу пеоните в басейна на река Струма и решил да се намеси в македонските дела, за да получи придобивки. Той държал при себе си брата на македонския цар Пердика и поддържал кандидатурата му за владетел на Македония.

Още по-сложни били отношенията на Одриското царство с Атина, поради което по дипломатически път Ситалк, с договор от 431 г. пр.н.е. се превърнал в най-сериозният егейски конкурент и партньор на Атина. Този договор урежда взаимоотношенията между Одриското царство и Атина с взаимни отстъпки в навечерието на Пелопонеската война.

През 429 г. пр.н.е. Ситалк тръгнал със 150-хилядна армия към Македония от горното течение на Марица, покрай западните склонове на Рила и през днешен Благоевград, Царево село (Делчево), Струмица, Ванандово и превзел долна Гаринтия и Атланта. След това войските му се прехвърлят на запад от Вардар и опустошават областите Мигдония, Крестония и Актемциг. В резултат на преговори, водени от бъдещия цар Севт, племенник на Ситалк, с Пердика - цар на Македония, походът бил прекратен с потвърждаване на някои от териториалните му претенции. Част от войската му обаче отишла срещу халкидците и бодеите, което предизвикало паника сред гърците чак до Термопилския проход.

Ситалк - най-забележителният одриски цар, загинал по време на поход срещу трибалдите през 424 г. пр.н.е.

Същата година престолът е зает от Севт, който далновидно променя външнополитическата ориентация на държавата, с цел овладяване на Тракийския Херсонес. Той водил битка срещу атиняните през 411 г. пр.н.е. От Атина отпадат Абидос, Византион, Колхедон, Селимитрия, Перинт и Кизин.

При Медок (497-386 г. пр.н.е.) започнал период на вътрешнополитически борби.

След капитулацията на Атина в Пелопонеската война, спартанците започнали продължителни битки срещу персите, които продължили до 394 г. пр.н.е. Същата година започнала войната на Коринт, Атина, Беотия, Аргос, Евбея, Лакрида и Аристония, водена успешно срещу Спарта до 386 г. пр.н.е., когато Персия и Спарта сключват мир.

Атина, не получила подкрепата на Севт и Медок за преодоляване на политическата си изолация, започнала дипломатически преговори с новия владетел на Одриското царство Хебризелм, който с преврат през 383 г. пр.н.е. бил сменен от Котис (383- 359 г. пр.н.е).

При Котис царството на одрисите достига апогей на развитие. Той укрепва своята нова главна крепост на Мраморно море. Чрез договор с Атина отново било възстановено двойното финансово бреме на крайбрежните гръцки градове.

През 362 г. пр.н.е. Одриската държава е била стъпила стабилно на Егейското крайбрежие, в резултат на походите на Котис в Херсонес и Халкидика в момент, когато Спарта била сразена от тиванците.

При Котис се проявила елинофилска тенденция на одриската династия. Когато Пердика бил убит в сражение с илирите през 359 г. пр.н.е., Котис тласнал Павзений в династични битки.

Сключеният договор с Атина и непосредствените приемници на Котис разстроили монолитността на Втория атински морски съюз и подготвили победата над Атина от Филип II Македонски (359-336 г. пр.н.е.). В Одриското царство, което било разпокъсано на няколко части, настъпва криза, продължила до 341 г. пр.н.е.

За да заздрави властта си Филип II създава общомакедонска войска, набирана от подвластните му територии, а не на племенен принцип. Той се проявява като далновиден политик, военен стратег и дипломат. Още в първите години на управлението си завладява град Амфиполис и слага под свой контрол златоносната планина Пангей. Завладяната от него колония Кренидис превръща в

град Филипи. Успехът му се дължи на разрешения по мирен начин териториален спор с траките при срещата му с Котис I. Така постъпва и със съседите си пеони, които през 358 г. пр.н.е. превръща в свои васали.

През 356 г. пр.н.е. македонците превземат Потидея и други селища и разбиват траките.

През същата година избухва свещената война за реликвите, свещените места и съкровището на светилището на Аполон в Делфи, между Тива, лакридците и Тесалия, фокдийците, Спарта и Атина. През 353 г. пр.н.е. от настъпилата обстановка се възползува Филип II и превзема град Метоне, разположен на Солунския залив.

Филип II настъпва в Тесалия и завладява земите на днешна Гърция до Термопилите. С тези си действия той превръща Македония в силна държава.

В това време предгръцкото население е обособено в две колонии - на Спарта - Ахея, Елида, Флиунт, Мантиня и фоктийците, и на Тива, подкрепяни от Месеня, Аркадия и Аргос.

Гърците от Атина насочват вниманието си към земите на Тракия и през 353 г. пр.н.е. Вторият Атински морски съюз се разпада. Македонците съвсем неоснователно са обявени за гръцки племена. Това се разбира от историческите събития от 346 до 336 г. пр.н.е., когато Филип II навлиза в Халкидическия полуостров, превзема и разрушава Олинт, завладява Фолкида в Северна Гърция с предгръцко население в Елада, обявява се за архонт на Тесалия и предприема поход в Тракия. Той детронира верния съюзник на Атина одриския цар Керсеблектук. В земите на бесите, на мястото на старото тракийско селище Пулпудева, основава град, на който дава своето име Филипополис (Пловдив). По-късно, през 340 г. пр.н.е. обсажда Бизантион и Перинт, но не го превзема, защото Атина подсилва своя флот с охрана и наемници. Едновременно с това от север скитски племена нахлуват в Тракия и достигат до нейната равнина и тракийските племена въстават.

Целта на Филип II е била да постави под свой контрол земите на цяла Елада. Той завладява Тива и настанява гарнизона си в нейният Акропол. **Атина е принудена да се откаже от всякаква съпротива и влиза в съюз с Македония. През 337 г. пр.н.е. в Коринт, на известния Панелински конгрес, организиран от Филип II, гърците се присъединяват към Елинския съвет, като е изградена Панелинска федерация под егидата му. Обявен е общ мир, забранени са войните между владетелите на земите в Елада и се взимат общи мерки срещу морското разбойничество. Във федерацията не влиза само Спарта. Филип II е**

обявен за върховен главнокомандващ на войските във федерацията, превърнала се в мощна империя.

Още през 336 г. пр.н.е. Филип II изпраща 10-хилядна армия в Западна Мала Азия, за да превземе Троада и Витиня, но е убит в резиденция Еге.

Македонците са част от конните племена, смесили се с праотците на албанците, а по-късно и със завладените от тях и покорени пеонци, и племената, предвождани от Павзаний от рода на агите.

При голямото размесване на племената, подвластни на Македония, се унищожила първоначалната етническа принадлежност на македонците, който процес усилено се разгръща при управлението на Александър Македонски (336-323 г. пр.н.е.), поел властта едва на 20-годишна възраст.

С обявяването му за цар Александър предприема поход в Елада и пристига в Коринт, където е обявен за върховен главнокомандващ на конфедерацията.

През 335 г. пр.н.е. той потегля на север, към река Дунав и преодолявайки трибалдите, прониква в Северна България, след като преминава река Дунав и навлиза в земите на север от нея. Води сражения с трибалдите и притеклите им се на помощ гети, и след като ги разбива, се връща в земите на юг от Дунав. Келтските племена, населявали Динарските планини и Панонската долина, се обявяват за съюз с Македония, а илирите - праотците на албанците, тръгват на поход срещу нея. Александър Македонски се отправя срещу тях и ги разбива, но те опожаряват крепостта Пелион.

Антимакедонски настроеният Демостен пуска слух, че Александър Македонски е убит и гърците се вдигат срещу македонците. Най-големи са бунтовете в Тива. Войските на Александър Македонски превземат и разрушават града. Избити са 6 хиляди тиван-ски граждани по решение на Съвета на конфедерацията, председателстван от него. **Атина отново признава македонската хегемония над Елада и по този начин защитава своя суверенитет.**

С 30 хиляди пехотинци и 5 хиляди конници македонците превземат град Кизен, преминават Дарданелите и стъпват в Мала Азия. През 333 г. пр.н.е., когато вече е превзела Фригия, град Сарди - старата столица на Лидийското царство в централна Мала Азия, македонската армия се отправя през планинските райони на Капкадония и Киликия. След успеха си при Иса, когато цар Дарий успява да избяга, Александър Македонски продължава към Дамаск, завладява Предна и част от Централна Азия и достига до Балхара (Бактрия). Тук той се жени за бактрийката Роксана и за дъщерята на Дарий II Статира, както и за друга знатна персийка - Парасотида.

Походите на Александър Македонски имали огромно значение за човешката цивилизация. Завладяването на Предна и част от Централна Азия способствало за преплитането на гръцко-македонските културни традиции с местните богати и стари култури. Оформила се онази културна симбиоза, която ще формира така наречения елински свят, запазил културната си идентичност в рамките на Римската империя. А от Римската империя, в съчетание с новата религия - християнството, елинският свят формира традициите на византийската цивилизация.

След смъртта на Александър започва процес на разграждане на създадената от него империя. В борбата за властта се включват майка му Олимпиада, брат му Аридей (по-късно Филип III Аридей), жена му Роксана и синът му Александър IV.

Антипандър потушава въстанието на Спарта през 331-330 г. пр.н.е. и управлява Македония, Елада и Тракия. Той е стратег на Европа. Предприема поход срещу гръцки, етолийски, фоксидийски войски, но след като е разбит се скрива в Лима.

През 332 г. пр.н.е. той предприема втори поход и нанася тежки поражения на съюзническите войски. Заповедите му са:

"*Атина да се предаде, а атинските граждани да се разселят в земите на Тракия*".

По този начин Атина е превърната във военна държава, а Хипокрит, който по-рано я бил обявил за независима държава, е убит. Демостен се самоубива.

През 319 г. пр.н.е. умира Антипандър, който е наследен от големия си син Касандър. Той укрепва властта си на Балканския полуостров и наново превръща Атина и предгръцкото население от Елада във васали на Македония.

По негова заповед са убити Филип III Аридей - брат на Александър и жена му, поради опита на майка му, да застане начело на Македония. По-късно са убити Роксана и синът на Александър Македонски.

След тези събития последва и битка между стратега на Фригия Антигон и сина му Деметрий. Последният се опитва да превземе Родос, но не успява. Битката между стратезите, обявили се за царе, назрява още повече. В битка с Фригия настъпва ново преразпределение на силите и държавата на Антигон, който е убит, е разделена. Селвек получава Сирия и Северна Месопотамия, а Лизимах - голяма част от Мала Азия. Синът на Антигон Деметрий I обсажда Атина и я принуждава да се предаде. Той става владетел на Атина, Коринт и други градове в Аркадия и Ахея.

През 298 г. пр.н.е. умира царят на Македония Касандър. Това позволява на царя на Епир - Пир, да завладее известна част от земите на Македония. Македонците молят за помощ Деметрий, който се възползва от положението и се обявява за цар на Македония.

През 288 г. пр.н.е. Лизимах и Пир нахлуват в Македония и принуждават Деметрий I да се оттегли в Мала Азия, а по-късно в Месопотамия е обграден от Селвек и се предава. Няколко години по-късно той умира като пленник.

Лизимах принуждава цар Пир да се оттегли в Епир и през 285 г. пр.н.е. се провъзгласява за цар на Македония, но продължава да управлява от своята столица Лизимахия, намираща се на Тракийския Херсонс. Показва се като неустойчив владетел. При битката с владетеля на Вавилон Селвек в земите на Лидия е убит. След смъртта му Птоломей организира заговор, убива Селвек в Лизимахия и се обявява за цар на Тракия и Македония. Жени се за вдовицата на Лизимах. По време на нахлуването на келтите на Балканския полуостров е убит.

Земите на Македония и Елада са разграбени от келтите. През 279 г. пр.н.е. 150 хилядна келтска пехота и 60 хилядна конница разбиват македонската армия и при Термопилите надвисват над обединените войски на потомците на предгръцкото население. **Когато пътят им към Делфи е открит, са разбити от сформираната втора съюзническа армия от галийците. Те се разделят на две. Една част завзема областта Гал Атия. Самите гали се наричат келти. По-късно от Фригия те отиват в Индия, където са асимилирани окончателно.**

Другата част от келтите, с цар Комонторий, основава царство в Тракия със столица Тиле. Най-известен наследник на вожда им е Кавър. Държавата запазила примитивния си военно-племенен характер и не просъществувала дълго.

През 211 г. пр.н.е. тя е унищожена от местните траки. Келтите се отправят на север и нахлуват в Североизточна Тракия.

Това е причина гетите, худоните-балхарис, арийците, библейските племена, бастарните и траките да се преселват на север от устието на река Дунав и Черно море. Последни се оттеглят худоните в края на I хил. пр.н.е.

Келтските племена също напускат Североизточна Тракия и в резултат на римската експанзия на Балканския полуостров се връщат в старите си земи.

Постигнатото обединение от Александър Велики на огромна територия между Балканския полуостров и Месопотамия (Двуречието) било в резултат на острата криза на гръцката племенна

система през IV в. пр.н.е. Но това обединение след смъртта на пълководеца рухнало.

Македонското проникване в Тракия при Филип II и Ал. Македонски, и последвалите го и произтичащи от него военно-политически събития, са преломен момент в историята на държавата. Без да се преувеличават размахът и изпълнението на завоевателните планове на македонските царе, едното и другото спомогнали за симбиозата между Тракия и елинския свят, задълбочаването на синкретичните процеси между тракийската и гръцката култура, както и за появата и ускоряването на кризисните явления в Тракия.

Особено характерен белег на тази криза са промените в стабилно установената през предишните столетия поселищна система и превръщането на Тракия в арена на военнополитически битки. Сериозно се отразяват келтските нашествия, дълбоко нарушените, икономически, търговски и културни взаимоотношения със съседните области.

Одриската династическа линия е проследена сравнително добре в запазените исторически извори. В един Делфийски декрет от 270 г. пр.н.е. се споменава Котис, син на Райдос - цар на траките. В края на III в. пр.н.е. е посочен Севт IV - сякъл бронзови монети с името си. Той и наследниците му изгонили македонския гарнизон от Филипопол, оставен там от Филип V преди 179 г. пр.н.е. **Синът на Севт IV царувал в 171-167 г. пр.н.е. Котис сякъл бронзови монети с надпис "цар Котис" Полибий изрично се нарича цар на траките и одрисите. Той бил силен владетел с много положителни качества и развивал твърде активна външна политика.** Споменава се за последен път през 167 г. пр.н.е., когато участвувал в коалицията на Персей срещу римляните в битката при Пидна. Именно през тази година той направил сполучлив опит да освободи сина си Битюс, взет от римляните като заложник.

В средата на II в. пр.н.е. владетел е женения за дъщерята на Филип V Терес. По време на въстанието на Андриски през 148 г. пр.н.е. той му оказал военна помощ.

Политическата децентрализация в Тракия се развихрила още в III в. пр.н.е. Първо доказателство за това е Месемврийският надпис, в който предците на титуляра Сидала са представени последователно: Мопсиестий, Тарутин, Медеста и Котис. Този династичен дом владеел територия от стара прадинастическа област. Това се подкрепя и от дългата поредица владетели, споменати в надписа, живели през втората половина на IV в. пр.н.е. и първата

половина на III в. пр.н.е. Споменатите в Севтополския надпис династи Спарток от Кабиле и Епимен, чиито владетели са били в Севтопол са други имена от същия кръг.

Със започналия процес на разпадане на одриската държавна организация и образуването на местни царства политическият хаос става неизбежен. Военните сблъсъци между местното население и населението на градовете продължили през III и II в. пр.н.е. Самите градове били в много тежко състояние.

Двете племена от долината на Струма - дентелетите и медите преплитат военната си история със съдбата на римската провинция Македония. Такова било положението и по долината на река Места, където в началото на II в. пр.н.е. е засвидетелстван първият сапейски цар Абруполис. С него през 178-173 г. пр.н.е. започнала познатата сапейска династия. Тогава се поставя началото на конфликта между римляни и последния македонски цар Персей.

В Източните Родопи и по поречието на река Марица се появяват местни династически домове. Те се долавят и от нумизматичните данни, които ни съобщават името на Скосток от преди келтското нашествие.

Икономическата и политическата криза в Тракия показват упадък на производителните сили, застой в производствените отношения и всеобща политическа слабост на всички държавни обединения.

Траки е сборното наименование на племената, които се разполагат в източния дял на Югоизточна Европа. Границите, до които етнонимът може да бъде отнесен, са Карпатите, Егейско море и двуречието на Днепър - Днестър. На запад по перпендикуляра Морава - Вардар има илирийски, тракийски и други племена. **До елинизацията в територията на Тракия са били включени и земите в Северозападна Мала Азия с Троада и дялове от Северна и Средна Елада с Егейските острови по линията Тасос - Имброс - Самотраки.** Формирането на етнонима се осъществява от края на бронзовата епоха до VI в. пр.н.е. и се споменава за пръв път от Омир за воините доведени под стените на Троя от Ре́зос.

След двете големи преселения на древни българи от този район към Средна Азия в края на V в. пр.н.е. за траките се говори, като за втори по големина народ в света. В течение на **хилядолетия преобладаващата част от тези племена не променят своето местонахождение, остават на Балканския полу-**

остров и развиват богата материална и духовна култура.

Независимо, че са разделени на много племена, част от които живеят и в Азия, те винаги са съществували като единен организъм. По времето на Херодот траките са стигнали до Атина, който бил техен град. Същото се отнася и за Атон, както и за много-гото острови в Егейско море.

Езикът на траките е индоевропейски. Предците им карите живеят в областта Кария в Мала Азия, на юг от Меандър (днешната река Бюйюк Мендерес - Турция), включваща и крайбрежните елински полиси. Карите се споменават от Омир като троянски съюзници заедно с лелеги и пеласги. По-късно лелеги и кари се отъждествяват и се разглеждат като предлинско население.

3. Най-древните български племена - предшественици на траките по нашите земи

Херодот в "Завоеванията на критския цар Минос" съобщава: "*След като покорил Йония Харпал* (знатен мидиец, особено предан на цар Кир и в качеството си на негов пълководец подчинил гръцките градове по крайбрежието на Мала Азия) *потеглил на поход срещу карийците, кавнийците и ликийците, като водел в своите войски йонийци и еолийци. Тези карийци били преминали на материка от островите. Те се намирали първоначално под властта на Минос, наричали се лелеги и населявали островите. Доколкото съм в състояние да проникна в по-старинното предание за по-далечната древност, те никога не плащали данък, макар че предоставяли флотски контингенти, всеки път, когато Минос поискал това. По онова време, когато Минос бил подчинил вече много земи и се прочул със своите военни походи,* ***карийците*** *били една от най-прославените народности.*"

Лелегите са най-древното, известно ни от писаната история, първобългарско племе праотец на траките. По-късно то приема името кари, а още по-късно карийци, влизайки в единната общност на арийците.

Карийският език принадлежи към хетолидийската група на анатолийските индоевропейски езици. Единствено за карите Омир казва, че те са "говорещи грубо по варварски".

Островните жители, според Херодот, твърдели, че са автохтонно критско население. Митографската традиция смята етнонимите Лид, Миз и Кар за братя.

Техните народи - лидийци, мизиийци и карийци са от една и

съща общност - тази на трако-пелазгите и са нейната най-съществена съставка.

В античността карите са известни като пирати и изобретатели на оръжия. Те са високо прославен народ. Морската им хегемония се датира във втората половина на IX и началото на VIII в. пр.н.е. Етнокултурните характеристики засвидетелствани в историческите извори, както и локализацията на карите по островите, Елада, остров Крит и в Мала Азия **потвърждава ясно тяхната принадлежност към единната трако-пелазгийска общност.**

Тукидид, I, 4 съобщава:

"*Първият владетел, за когото преданието ни съобщава, че преди всички се е снабдил с флота, бил Минос. Той станал господар на голяма част от морето, което сега се нарича Елинско и на Кикладските острови (разположени в Егейско море, на юг от Атика и Евбея, между Пелопонес и Спорадските острови), по-голяма част от които заселил с колонии, като при това прогонил карийците от там и поставил за управител на тях собствените си синове. Той, доколкото могъл, разбира се, прочистил тези морета от морските разбойници, за да могат приходите от тях да се стичат в неговите ръце*".

Карите не създават свое държавно обединение. На по-късните автори е известен Карийски залив (Карон лимен), който се локализира край днешния нос Шабла.

По време на персийското и македонско господство в Мала Азия има сведение за самостоятелни карийски династи. Гробницата на един от тях - Мавзол се смята за едно от седемте чудеса на света.

Кария е спорна територия между елинистичните владетели и често минава от едни ръце в други. От 123 г. пр.н.е. тя е част от римската провинция Азия.

Омировият епос познава меоните като жители на областта, разположена в западната част на Мала Азия, по долините на реките Хермус (днешен Гедис) и Каистър (днешен Кючюк Мендерс, Турция), които по-късните автори отъждествяват с лидите. Техният език принадлежи към хетската група на анатолийските индоевропейски езици. **Корените на лидийската държавност и култура се долавят към II хилядолетие пр.н.е. след племенните размествания в Източното Средиземноморие.** Елинската митографска традиция поставя ранната история на Лидия в контекста на трако-пелазгийската древност и свързва лиди и мизи.

Лидийските царе водят началото си от династията на Хераклидите - XIII в. пр.н.е. Исторически известни са обаче царете

Мерманди от VII-VI в. пр.н.е. Гигес, Ардис, Садиат, Алияг, Крез, Гигес и лидите се появяват в асирийските документи от времето на Ашурбанипал (668-633 г. пр.н.е.). Въпреки нападенията на кимерите, лидийците стават господстваща политическа сила в Западна Мала Азия. Античната традиция съобщава за активни контакти между древната държава Лидия с елинския свят - лидийските царе се ползват от услугите на Делфийския оракул, а Гигес е един от първите от варварите, изпратили дарове в светилището на Аполон.

Най-голямото могъщество Лидия получава при Крез (560-546 г. пр.н.е.), който подчинява племената до река Халис и налага данък на елините. Разкопките на град Сарди - столицата на Лидия разкриват цитаделна царска резиденция със силно развит търговски и занаятчийски район в откритата част на града. Запазени са следи от интензивна разработка на злато.

Лидийската култура пази анатолийското наследство и е мост между Древния Изток и елинския свят. Елинската литературна традиция свързва както с Фригия, така също и с Лидия оргианистичния култ към Дионис, музиката и музикалните инструменти, съпровождащи мистериите и почитането на Великата богиня-майка Кибела. Централно божество в лидийския пантеон е Артемида.

Царският некропол край град Сарди се състои от колосални могилни погребения в камерни гробници, каквито съществуват във Фригия и Тракия.

В 546 г. пр.н.е. персийският цар Кир II (559-530 г. пр.н.е.) завладява Лидия, а столицата ѝ Сардия става най-важният център на военноадминистративните области (сатрапии) на персите в Мала Азия. През 334 г. пр.н.е. в бившата лидийска столица влиза Александър III Велики, а след 189 г. пр.н.е. Лидия е част от Пергамското царство начело с Атил. През 133 г. пр.н.е. преминава във владение на Рим.

В дискусията си с Аристостен и Аполодор, които отхвърлят истинността на Омировите сведения за мизите, Страбон приема, че последните първоначално заемат земите от двете страни на река Дунав, както и гетите. От тях, според него, произхождат и мизите, които се заселват в Северозападна Мала Азия. В балканските тракийски земи етнонимът мизи изчезва до I в. пр.н.е. Те се споменават във връзка с походите на Лукули Марк Лициний Крас. Салустий и Дион Касий твърдят, че **мизите са събирателно понятие за населението на римската провинция Мизия, съставено от трибалди, дардани, гети и други.** За Херодот обаче мизите заедно с тевкрите се преселват от Мала Азия в Европа, прогонват стримоните от местоживелищата им, заемат земите на витините и стигат

до река Пеней в Тесалия. Хеланик също смята мизите за съседи на македоните.

Наред с мизите, гетите и пелазгите, фригите са едно от тракийските племена, които са най-организирани и са добили най-голяма слава. Всяко от тези племена е от особена важност за древната тракийска и общобългарска история.

В по-ранни времена фригите са известни като бриги и са живеели край река Струма. Части от племето бриги обитават различни области в Северен Епир и Югоизточна Албания, долните течения на реките Халиакмон и Еригон, земите под планината Бермион и около езерото Лихнида (днешното Охридско езеро). Най-ранното сведение за бригите от VI в. пр.н.е. дава Евгамон в "Телегония". Той разказва за войната на бесите и епирското племе теспроти. Херодот съобщава за тях по повод битката им с персийския пълководец Мардоний през 492 г. пр.н.е. Следващите по време сведения за бригите се отнасят главно за локализацията им.

Известни са имената на няколко бригийски града: Кидрий, Кидрара в Мала Азия, Бругида по горното течение на река Еригон, Бригезез до езерото Болбе и други. **Сред откъслечните сведения за бригите е запазено известие за властвалия над тях в земите на Бермион митичен Мидос, който именно превежда народа си през Хелеспонта в Мала Азия. Там бригите се наричат фриги.** Етнически бригите са определени като тракийско племе още от древността. В Мала Азия те се преселват към края на II хилядолетие пр.н.е.

Племето фриги населявало областта Фригия в Мала Азия, която заема част от централното плато и западните ѝ области. Тяхната миграция се осъществява на етапи по времето на Хетското царство. **Бригите от Европа се смесват с местното население и създават царство Фригия,** чието начало елинската легенда свързва с Мидос - основателят на царството и с Гордий, на чието име е наречена столицата Гордион. **За кратко време държавата се разпростира върху огромна територия и става велика сила.**

На юг Фригия граничи с Киликия, на изток достига до средното течение на река Халис, а на запад до Егейското крайбрежие, северно от Лидия.

Архитектурните данни показват развитието на висока култура във Фригия. Населението на Фригия изработва изкусно предмети от дърво, бронз и слонова кост. Столицата Гордион се отличава с монументална архитектура. Земята принадлежи на царете, на техните васали и светилища. Знатните се погребват в могили. През VIII в. пр.н.е. сред фригите прониква елинското културно влияние.

По същото време се появяват писмени паметници (надписи) на писмо, което показва сходство със западно елинската азбука.

През III в. пр.н.е. фригите преживяват нашествието на келтите-галати, а през 133 г. пр.н.е. са завладени от римляните.

Фригите имат религия със свой облик, различна от религиите на малоазийските етноси от II и I хил. пр.н.е. Главната им богиня е Кибела и нейният култ се чества на открито. Фригийският език е познат главно от надписи, които се делят главно на две групи - старофригийски (VIII-IV в. пр.н.е.) и новофригийски (III-II в. пр.не.). Установено е, че фригийският език е индоевропейски, който е запазен в жива употреба до VI или V в. пр.н.е.

Сборният етноним траки обхваща множество племенни названия (от 22 до 80 на брой). Икономиката на древна Тракия се свързва с номадите, чието движение се обуславя от особеностите на земеделието и е следствие на изчерпани възможности на средствата за производство. Този начин на живот налага опростени структури и определени особености в идеологията на племената и народите.

Общата характеристика на траките ги причислява към животновъдно-земеделските общества. От края на II хилядолетие пр.н.е. траките изживяват прехода от родова към съседско-териториална община, която към края на VI в. пр.н.е. вече е стабилизирана. Общинната структура поражда антагонистични противоречия, които стават основа за образуване на тракийски раннокласови държавни обединения.

Според Омировия епос и данните от митографските сведения държавно-образователните процеси се долавят от средата на II хил. пр.н.е. с най-голям интензитет около Хелеспонта, Тракийския Херсонес и югозападните тракийски земи. Архитектурните проучвания показват относително културно единство на земите от двете страни на Стара планина и дават основание да се смята, че сходни процеси се развиват в цялата тракийска диаспора. Въпреки македонските и римски завоевания, траките водят героична съпротива за запазване на тяхната държавна традиция.

Траките не създават държава от полисен тип. Тракийското общество запазва почти непроменена двусъставната си структура от аристократи и селяни - общинници. Приложението на робския труд става ограничено.

Траките създават култура, която е белязана от широките взаимодействия и синтез в Егейско-Анатолийския свят. Връзката с духовните ценности на Мала Азия, Егейските острови, Микена и Крит се проследява в мегалитната култура в гробниците, в торев-

тиката. Религиозното мислене се вписва в системата на тракийския орфизъм.

За това, че големите тракийски племена са имали писменост може да се съди от творбите на древните автори. Не можем да кажем коя от тези писмености са ползвали, но от гръцки източници знаем, че елините се опитали да унищожат цялата тракийска култура, включително и писмеността. Това, което не успели да ликвидират, са го приписвали на себе си и на своята история. По нашите земи има запазени надписи от преди повече от осем хилядолетия, когато елини изобщо не е имало. По-голямата част от знаците по тях са пълен образ на старогръцките. А това говори, че старогръцката писменост е заимствана от някоя от тракийските писмености.

Няма съмнение, че античната история на Тракия и на онази част от Македония, която влиза в състава на днешните български земи, а и която се намира вън от техния състав, както и античната история на земите, разположени по западния и северния бряг на Черно море, представлява важен и богат по съдържане период от историята на древния свят. Ранните сведения на гърците за Тракия, за Хелеспонт (Дарданелите), за Черно море, за Кримския полуостров, за Кавказкото крайбрежие отразяват несъмнено постепенно разширяващия се кръгозор и географския хоризонт на древните гърци в североизточна посока. От описанията на древните автори научаваме за историята на племената и народите и на други съставки на първобългарските групи от единния български корен.

Съвсем естествено е в древните източници най-голямо внимание след това за древните траки, да е отделено на древните кимерийци. В началото на българската история, в нейната известна за нас част, са племената на лелегите, карите, пелазгите и древните кимври - кимерийците. Сложна, противоречива и хилядолетна е тяхната история и исторически път на развитие. Те започват от естествената си прародина - земите на Балканско-Черноморския район.

За кимерите Страбон пише следното:

"Тези неща от писателите Посейдон добре ги оценява и не без право ги осмива, защото (според него, който е по-добре осведомен) кимбрите, бидейки разбойнически и скитнически народ, налетели чак до Меотида (Азовското море). От тях Босфорът получил названието Кимерийски, т.е. Кимберийски, защото елините нарекоха кимбериите кимерии. Разправя се, че кимберите нападнали боите, които тогава живеели в Херицигинската гора,

но били отблъснати, та отишли на Дунава до скордиските гали, след това до теурсите или таурсите, тъй също гали. След това хелветите, хора които имали много злато и били мирни. Хелветите, като видели, че богатството от разбойничеството надминава тяхното, полъгали се, а най-вече теурсите и таурсите, тъй че заедно (с кимбрите) да нападат, но всички бидоха разбити от римляните, като кимбрите, тъй и техните съналетници, първите, като преминали Алпите в Италия, а вторите вън от Алпите."

Според това описание личи, че кимбрите са живеели в Дакия и Панония. Те много по-рано от траките се свързват с условно наречените азиатски първобългари и започват с тях съвместен живот.

Кимери е сборно наименование на племена от индоирански произход. **Асирийските царски документи очертават движението на кимерите на северозапад и запад от езерото Урмия (днешното езеро Резайе, Иран), където разбиват урартския цар Руса (733-714 г. пр.н.е.), към Капкадония и до Лидия - там те нанасят съкрушително поражение на лидийския цар Гигес (Гугу, 685-652 г. пр.н.е.).** Кимерите се споменават и в древно еврейските текстове. **Съобщенията в източните извори представят кимерите като варварски, подвижни конни отреди, извършващи опустошителни набези. В елинската литература те присъстват трайно, като живеещи във вечен мрак, на брега на река Океан, край входа на подземното царство. Представата идва от Омир и дава основание на по-късните коментатори да ги свързват с Цербер, пазача на Аид. Този смисъл на названието отвежда кимерите на запад в Италия.** Ранните елегически поети и Херодот знаят за кимерийско нападение над лидийската столица и някои йонийски градове. По-късно тези нашествия се приписват на тракийското племе трери, което води до назоваването им като трако-кимерийци.

Херодот разказва, че кимерийците са изгонени от своята земя по северния бряг на Черно море от скитите и нахлуват в Мала Азия. На йонийската география принадлежи свързването на кимерите със Севера и със Скития. **Авторите след Херодот неизменно споменават скити и кимерийци заедно**, дори ги смесват в Историята на Северното Причерноморие. С "кимерийски" условно се означава предскитският й период. По същия начин следва да се възприема условно и названието "трако-кимерийски", давано на определена група предмети (главно конска амуниция и оръжия) разпространени между IX и V в. пр.н.е.на територията на Източна Унгария, Румъния и Северните области на България и Югославия.

В Библията един от питомците на Йафет е Гомер, от който са кимерите. Гамери са наречени кимерийците в асирийките източници, когато през VII в. пр.н.е. те се отправят към България - Бактрия. Гамери е най-вероятно старото име на кимерийците.

Въпреки многобройните исторически извори кимерите все още не са достатъчно проучен народ. Това е така, защото до нас са достигнали единствено записките на техните врагове - асирийци, елини и римляни. **От древните източници научаваме, че кимерите са един войнствен и свободолюбив народ.** Те са конен народ, отглеждащ и ползващ ценни породисти коне камарци, носещи тяхното име.

За култа на кимерийците към коня разбираме не само от писмените източници на Страбон. За това свидетелстват предметите, намерени при разкопките на кимерски селища - брадва с формата на конска глава и украшение във формата на триразенна свастика, съставена от три конски глави.

Според древните източници кимерите живеели в северните области на Германия, близо до полуостров Ютланд в днешна Дания. Плиний съобщава, че те са населявали днешна Литва, близо до Балтийско море, което в древността се наричало Кимерийско. Следи от кимери намираме и по на изток. В Русия, на 100 км северно от Москва е съвременният град Кимври. Летописът на Г.С. Раковски започва със спомен за Скандинавия - северната родина на нашите прадеди.

От разказа на Херодот не бива да оставаме с впечатление, че описаната от него Кимерия е единствената прародина на кимерите. Още повече, че познанията на елините за северните народи са били доста ограничени. Някои от съвременниците на Плутарх съобщават:

"... *познатите на древните гърци кимери са били неголяма част от целия народ ... докато по-голямата част и войнствена част от този народ е останала накрая на земята, покрай външното море. От тези области тогава тези варвари се отправиха срещу Италия, и първо бяха наречени кимери, а после кимбри, което съвсем не е погрешно.*"

Най-ранният извор за кимерите е "Одисеята" на Омир. Той отъждествява страната им с Царството на Хадес. Тя е "*обхваната от мъгла и студ, там Слънце не грее и не ги докосва със своите лъчи (хората), то нито се издига на звездното небе, нито се връща обратно до земята, а само печална нощ се простира над нещастния народ*". Митологическите представи на гръцката митология за царството на смъртта Хадес ни насочват към неговото

местонахождение - северните брегове на Европа.

Не са достатъчни и познанията за източните области, в които живеят кимерите. Когато Птоломей описва народите около Каспийско море, казва: "нагоре живеят кимери". Той е имал предвид земите около Волга. Точно там, в Ростовска област, на левия бряг на Волга се намира село Кимра. Останките от древните селища, разположени около това селище, са показателни за историческата приемственост на неговото име.

Кимери са живеели и в Средна Азия. Сталтенберг открива следи от тях в Бухара. В земите до Имеон (Памир) са живеели българските племена утигури и кутригури. Прокопий Кесарийски ги нарича кимери, а Херодот утии и кутии.

В летописа на Г. С. Раковски кимерите са описани като един голям и силен народ, разпрострял се в древността по Евразия. Те се разселват от Скандинавия към Волга, Черно море и земите на Северна Германия. Така на север от Черно море възниква описаната от Херодот Кимерия. Географските названия, производни на името кимери, по всички тези земи, както и историческите извори доказват историческото им присъствие в тях и ценността на историческия документ, оставен ни от Раковски.

По-късно кимерите са отъждествени с хуните. От тях произхождат древнобългарските племена кутригури и утигури. Когато саките нападат кимерийците край северното Черноморие, те ги принуждават да се разделят на три. Едната част от тях се установява в днешния Кримски полуостров и създава държава, известна под името Кимерия. Най-западните кимерийци се отправят към Средна Европа и първоначално се заселват в земите на днешна Бавария, неколкостотин години преди Болгите да се установят там. Точно към VII в. пр.н.е., когато скитите завладяват Кимерия, археолозите отнасят възрастта на много златни и сребърни съкровища, открити в Австрия, Бохемия и Южна Германия. Различните изследователи считат, че още тогава кимерите са имали важна роля във формирането на келтската народност по Горния Дунав.

След престоя си в Бавария кимерите се прехвърлят на Британските острови. Живеещият днес в Уелс народ кимриу е техен наследник. Както с цветовете бяло, зелено и червено, така също и със символиката - драконът на своето знаме, те подчертават връзката си с протобългарската митология. Същото се отнася и до названието на езика им, който те наричат "кимври ез".

И днес в Англия и Уелс има много местни названия, производни на името кимери, като отглас от времето на кимерийското

могъщество. Повечето от тях имат отпечатъка на римското господство в Британия, тъй като са производни на римското название на кимерите - кимбри.

Много по-късно кимерите отново се завръщат на историческата карта на Европа, като застрашават Рим, който още е в разцвета на своето развитие. Страбон сочи, че те "*придвижваха на Запад в Европа, минавайки покрай Дунава в Мизия и достигайки Панония. Те веднага разпознаха гробовете на своите прадеди, напомнящи за понтийския им произход. Възможно е появата на тези чужденци, довели със себе си ценна порода коне, да е оказала влияние върху възникващата на Запад аристокрация*".

В 120 г. пр.н.е. кимерите заемат град Тевтобургиум в днешна Хърватия, разположен между реките Сава и Драва. По-късно, през 113 г. пр.н.е., те разбиват три римски армии в Норикум в Австрийските Алпи и настъпват към Гаул, където римляните губят 30 хил. души. Победоносното настъпление на кимерите продължава към Италия и предизвиква така наречената "Кимбрийска паника" в Рим. През 101 г. пр.н.е. тяхното настъпление е спряно и са отблъснати от Галиус Мариус след битка при град Верцеле на река По. Въпреки това поражение, те продължават нашествието си в Европа и след като преминават Пиренеите и навлизат в Испания, се присъединяват към келтиберите. Друга част от тях през Галия преминава на Британските острови. В Южна Галия се заселва кимерийското племе волци, чието име звучи близко до нашето име българи.

По същото време Рим е нападнат и от германското племе тевтони, от което кимврите се отличават по това, че те са високи, синеоки мъже и са с различно облекло и въоръжение. Кимерийските племена бритони (брити) и логри, прадедите на днешните уелсци, се заселват в Южна Британия, която приема тяхното име. Те съставляват отделен клон в келтското семейство, за разлика от местните келти-гели, които изтласкват в земите на Ирландия и Шотландия. Англосаксонските нашествия принуждават кимерите да се оттеглят в земите на Уелс, Корнуол и Североизточна Англия.

Страбон загатва за запазените гробищни могили, както тракийските у нас и курганите, срещащи се в Южна Русия и Украйна, обитавани някога от кимерите. Всичко това говори за културата на кимерийските племена, оказала влияние на развиващата се на запад аристокрация.

За нас най-важен е третият клон - на кимерийците, които преминавайки през Кавказките проходи, преследвани от саките, се установяват северозападно от Месопотамия и държавата Урарту.

Преди Крез кимерийците достигнали до Йония и разбили протогръцките племена. Преди да се заселят край северното Черноморие, кимерите са обитавали Югоизточна Тракия до днешния Босфор. **В резултат на битките на кимерийците с държавата Урарту, последната е омаломощена и превзета от Асирия, като от тогава, 714 г. пр.н.е. тя престава да съществува**.

След битките с държавата Урарту кимерийците разполагат страната си в Централното Закавказие и я наричат Гамер (Гамир, Гомер). С името на страната са свързани и важните сведения от Библията за кимерийците - гомери. От тези сведения за преселението на прадедите ни, можем да си обясним и защо в подревни извори кимерийците първоначално са разположени в югоизточна Тракия, до днешния Босфор, от които е извършено споменатото преселение.

С името на кимерийците е свързана и историята не само на днешните българи, но и на древния Египет. Следи от човешко присъствие край река Нил има от преди 12000 години, на исконно местно (предимно африканско) население от този район. Археологическите разкопки показват много ниско равнище на социално и културно развитие на това население, от което се разграничават и самите египтяни, които считат себе си за първи заселници край Нил. Египтяните не са нито африканци, нито етиопци. Изследваните черепи подсказват, че **египтяните спадат към индоевропейската група, като най-близки са до така наречения кавказки тип (периферията на Черноморския басейн)**.

Според археологическите разкопки, около 5200 г. пр.н.е. по долината на Нил, след потопа край Черно море, са дошли компактни маси заселници. **Развитието на държавността и културата на Древен Египет са повлияни от културата и светогледа на оцелелите от потопа преселници, което обяснява сходствата в разбиранията и светогледа на древните българи, египтяни и шумери**.

Самите египтяни, чието име е дадено в по-късен исторически период от гърците, са наричали себе си хората от земята Кем (Черната земя), а земята на Египет наричат Тамеру (Та Меру - възлюбена земя). Под черна земя се разбира не само плодородността й като черноземна, а и земя, преживяла нещо ужасно. Вероятно са я свързвали със земята на кимерийците. Понеже Кем и Ким фонетично са много близки, явна е връзката със земята на хората, преживели Черноморския потоп. Съвпадението в принципното образуване на имената Ки Ме Ру (кимерийци), Шу Ме Ру (шумери), Та Ме Ру (египтяни) и много прилики в светогледа им по

принцип, говори че древната египетска култура не е възникнала "за един ден и една нощ", а е пренесена в готов вид от заселниците, оцелели от потопа в Черно море. Сложната йероглифна писменост, архитектур-ното строителство, изкуството и развита религиозна система са потвърждение за това.

В храмовете в записи са запазени исторически сведения за събития и времена, които предхождат появата на заселниците в района на река Нил. В разговор със Солон египетският жрец от град Сайс уточнява, че в храма в града се пазят исторически сведения отпреди 8000 години, от времето на разговора им. Ако приемем, че става дума за 8000 лунни години, то тези сведения се отнасят за събития преди повече от 10300 години слънчеви от наше време.

Черноморската цивилизация е имала историческо развитие най-малко 2800 години преди Потопа в Черно море, или във времето от 8400 - 5600 г. пр.н.е.

Херодот, описвайки похода на Сесострис, **разказва за критичен момент в египетската история, в преодоляването на който са взели участие кимерийците**. Макар и взети като роби, траки и кимерийци със своите строителни възможности и умения извършват прокопаването на канали на река Нил, с което допринасят за обезпечаване на реколтата, прехраната на населението и за отпадане на необходимостта от търсенето на нови земи за заселване на египетското население.

Решаването на проблема с водата и прехраната е предпоставка за стопански възход на Египет, позволяваща на фараоните от четвъртата династия да предприемат мащабно строителство на пирамиди, ползувайки труда и умението на кимерийците. Наред с това, според Херодот, прокопаването на каналите е стимулирало развитието на геометрията в Египет и приложението й в практиката.

По това време египтяните имат пътища, използуват коня и превръщат в основен водния транспорт с прокопаването на каналите.

Походът на Сесострис преди 5000 години преминава през Босфора, земите на траките край Черно море, Северното Причерноморие, през Кавказ в Мала Азия и оттам в Египет, заобикаляйки изцяло Черно море. Една част от войските му не се завръщат в Египет, а основават заселнически колонии. Част от тях са така наречените колхи (Колхида) а друга част остават при кимерийците.

До VIII-VII в. пр.н.е. кимерийците населяват Североизточното Причерноморие, но под натиска на нашествията на скитите осъзнават, че не могат да устоят на напора им и решават да потърсят нова родина, напускайки земите си. Процесът на търсене е свър-

зан с набези към нови земи. През проходите на Кавказ кимерийците се появяват при езерото Ван, но са посрещнати от силната асирийска войска. Асирийците ги наричат Киммерои и Гиммерани. Кимерийците се насочват на запад и завладяват Фригия, Йония, Лидия, но техните земи не им харесват, поради слабото им плодородие и се насочват към Египет. За това, че не са допуснати в Египет,на юг от Кавказ е Асирийската държава, а на север, в старите им земи навлизат скитските племена, те имат само един изход - да се насочат в посока на изток от Кавказ.

С мирно споразумение или чрез военна сила са допуснати от масагетите да се заселят на изток от тях в района на Памир и Хиндукуш, където поставят началото на нова държава, известна под името Балхара около 650-600 г. пр. н.е. Себе си кимерийците наричат българи, а съседните народи ги наричат балхи, балхики.

Върху развитието на Египет значително влияние оказват и владетелите от македонската царска династия, която управлява страната през I в. пр.н.е. Основател на тази династия е Птоломей I Сотер (360-282 г. пр.н.е.).

През целия III в. пр.н.е. Лагидите (Македонската царска династия) водят активна външна политика, като не скриват апетитите си към Егейска Тракия, Хелеспонта и Мала Азия. Претенциите им се "узаконяват" чрез брака на Птоломей I Филаделф (285-245 г. пр.н.е.) с неговата родна сестра, вдовицата на Лизимах - Арсиноя. Птоломей води антиселевкидска политика. Той се сближава първоначално с Антигон II Гонат и успява да установи политическо господство в Егейско море. В периода 281-276 г. пр.н.е. Абдера сече монети с неговия образ. По време на Хермонидовата (262-226 г. пр.н.е.) и на Втората сирийско-египетска война (60-те години на III в. пр.н.е.), Птоломей II се обявява против Антигон и използва услугите на Лизимаховия син Птоломей Андромах. Последният обаче изменя и води метеж, по време на който е убит от траки в Ефес (град в Западна Мала Азия).

Египетският цар е принуден да признае претенциите на Антигонидите и на Селевкидите спрямо Лизимаховото наследство, съгласно клаузите на мирния договор от 255-254 г. пр.н.е. Мирът не трае дълго. Поводът за нарушаването му е войната между Бизантион и Калатис в края на 50-те и началото на 40-те години на III в. пр.н.е., както и борбите на синовете на Никомед I за витинския трон. Антигон II Гонат и Антиох се сближават и сключват през 248-247 г. пр.н.е. мирен договор с явна антилагидска насоченост.

Наследникът на Птоломей II, Птоломей III Евергет (246-221 г. пр.н.е.) е принуден да предприеме бързи ответни мерки.

Повод за избухването на Третата сирийско-египетска война (средата на III в. пр.н.е.) е защитата на династическите интереси на Береника и на нейния син. Птоломей III настъпва по суша и море и завладява земите до Ефрат, Киликия и Памфилия, Йония, Хелеспонта и Тракия и всички войски на тези страни. Владетелите им той поставя под своя власт. От данните на Птоломей се вижда, че Лагидите овладяват най-важните градове и пристанища в Хелеспонта, Тракийски Херсонес и Егейска Тракия. За стратег на птолемеевите владения в Тракия е назначен спартанецът Хипомедонт.

Във войските на лагидите служат много траки, засвидетелствувани в епиграфски паметници. След 241 г. пр.н.е. в Източното Средиземноморие настъпва мирен период и проникват търговци от Александрия, от Картаген по тракийското крайбрежие, а египетските фактори са основни в Томи и Месамврия. Към края на царуването на Птоломей III египетската военна мощ залязва.

Крушението на египетската хегемония през 20-те години на III в. пр.н.е. създава преимущества на Македония при Антигон III Досон (229-221 г. пр.н.е.), при Филип V и отчасти на сирийската държава на Антиох III Велики. От времето на Птоломей IV Филопатър (221-204 г. пр.н.е.) насетне лагите престават да играят забележителна роля в развитието на политическите, икономическите и културните процеси в Тракия и в Източното Средиземноморие.

Пеларгите, добре известните в науката като пелазги, са автохтонното население на южната част на Балканския полуостров. Тукидид пише:

"Къде точно се е намирала местността и крепостта Пеларгик, какво отношение е имала тя към древната "пеласгическа стена", опасвала Акропола, не се знае. Остатъците на "пеласгическата стена" се намират точно на Акропола ..."

Съвсем естествено идва споменатото от Аполодор име Пеларга, която е дъщеря на пелазга Данай. **И много други древногръцки автори говорят за древните ни предци**:

"Пеласги - най-древното население на Гърция, потомци на митичния Пеласг, син на Зевс, роден в Аркадия."

За началото на древните "елини" древногръцките автори съобщават, че в земите на Елада пристигат "синовете на Египет":

"Десет от тези синове на Египет били от първата му жена, която била ета аравитянка."

Според съобщенията на тези автори елините заварват местно, "автохтонно" население от "пеласги" и че синовете на Египет се женят за дъщерите на "пеласгите". Те сочат:

"След като пристигнали в Аргос, синовете на Египет при-

зовали дъщерите на Данай да се оженят за тях ... Идмон получил Пиларга ..."

Пристигналите в южните балкански краища пришълци, както и такива от по-късни времена и на други места в Югоизточна Европа основават градове по крайбрежието, установяват и поддържат все по-тесни връзки с местните жители. **В градовете им се появяват квартали на "пеласги" - местни жители.**

Не само специалистите, но и днешните гърци с гордост приемат, че са потомци и на пеларгите. Те, пеларгите, са възпети в античната поезия:

"*... или пеласгите - силата на Аргос ...*". *възхвалява бойните им качества.*

Пеларгите - пеласги са имали стара писмена традиция и първият договор на Рим с Габия е бил написан с пеласгийски букви. Дошлите по море нашественици постепенно се смесват с местните пеларги.

Ползването на пренареждането в някои думи в старите ръкописи, понякога променят смисъла на думите. Когато разгледаме същността на съчетанието "Гар" и по-специално в думите Пелаг и Пелгар, като еквивалентни, виждаме как се променя смисълът на тези думи. По този начин можем точно да си обясним легендата за българите, произлезли от родоначалника си Българ и мита за пеласгите, с родоначалник Пеласг, че фактите се отнасят за едно и също нещо. Преминавайки от хроника в хроника и чрез разместените букви в някои от тях, от разказите за българите се е получил митът за пелазгите, а от Българ митичният Пеласг.

По същия начин четем неправилно и преписа на анонимния латински хронограф, датиран към 334 г. пр.н.е., в текста му "*Зиези, от който са българите*". Мизи (меси или миси), известни като българи - това съчетание е широко разпространено в старите хроники, поради което е **правдоподобно, че Зиези е неправилен прочит на "Мезий", т.е. "Мизиецът".**

Редица косвени данни също сочат, че древните българи са старото местно население на Балканския полуостров. Преди всичко по цялата територия на Континентална Гърция има изобилие от български топоними. В Пелопонес доста от тях са запазени и досега. Окончанието на името на владетелят ни Омуртаг - "таг" е добре известна дума в нашите земи. В античността "таг" е била владетелска титла, използувана от местното население. Употребявана е била и в Тесалия. Дионисий Халикарнаски е описал значението й, като я сравнил с длъжността на римски диктатор, избиран в изключителни за държавата моменти. Практиката

да се изписва титлата след името и слято с него е била разпространена сред българите. **Името и надписите на Омуртаг са едно свидетелство за старите корени на българския народ в южните части на Балканите.** Балканският фолклор има съществени български черти.

Името пеласги в историческо време се заменя с името траки или мизи. В най-старо време като Мизия е означавана една малка област на азиатския бряг на Дарданелите и Егейско море. **Старите мизи още в IV в. пр.н.е. се наричат българи.** В малкото житие на св. Климент Охридски се казва, че свети Климент произлизал от европейските мизи (а не от малоазиатските мизи), които поради множеството им се наричат българи. Македонците, както тракийците се наричат българи, защото също са мизи. **Македонците найнапред се наричат пелазги, после мизи и накрая българи.**

Мизите, наречени по-късно тракоилирийци, в най-старо време се делят на кимери (кимбери, кимври) и скити.

В откритата от Г. С. Раковски в Белград "Зографска история" от неизвестен автор, преписана в манастира "Зограф" в Атон (Света гора) история, по-стара от Паисиевата, **се казва, че българският народ от Велика Скандинавия (земите от волжанските страни) е в днешните земи още преди Александър Македонски.** По-нататък се разяснява, **че става дума за кимерите, които след като дошли около Черно море са дошли в Тракия 700 г. пр.н.е.** Пояснява се, че **тези наши праотци са се наричали гимери или кимери.**

Г. С. Раковски пише:

"*А Иродот, както и други стари писатели, казва за пелазгите: варварски език, имащ не елински, не гръцки, а на друг атически народ - пелазгически, който заедно с преобръщането си в елини, забрави и езика си.*"

Както изтъква и Раковски, пелазгите не са гърци и са имали своя писменост. Много съществена съставка на мизийския народ са саките-скити. Според Херодот скитите са онази част от саките, които се поселват в Европейска Скития, тръгвайки от северните причерноморски земи и Кавказ в XVIII в. пр.н.е. **Други сведения директно казват, че саките са траки от мизийските племена:**

"*Наричаха го и Сака поради това, че е чужденец, а саките са тракийско племе. Теомп в "Тисамен" наричаше баща му Сака, а самият той го наричаше мизиец*". Схол. към Аристофан, "Оси".

Скити е своеобразно сборно название на индоиранска етническа общност. Според писмената традиция на съвремен-

ните историко-архитектурни изследвания през VIII-VII в. пр.н.е. тази общност обитава степната област на Северното Черноморие. Херодот отбелязва, че **скитите се сблъскват с вече уседналите кимери, които са принудени да се оттеглят.** През VII-VI в. пр.н.е. започва колонизационната дейност на йонийци и дорийци, на скитите от устието на река Истрос и на Кимерийския Босфор. Отношенията с колониите говорят за активен военнополитически и икономически живот на скитите. **Според преданието, анонимни династи на скитите повеждат отрядите си през Кавказ към Предна Азия, където остават 28 години.** Около 585 г. пр.н.е. скитите участват в унищожаването на Урарту. Според различни хипотези, между 519 и 515-513 г. пр.н.е. персийският владетел Дарий I предприема експедиция срещу скитите. Огромният флот и 700000[1a] армия не помагат на "царя на царете". Неуспехът на Дарий е толкова явен, че според Херодот скитите сключват антиперсийски съюз със спартанския цар Клеоман. През първата половина на V в. пр.н.е. скитите имат силни държавни обединения.

В края на VI или през първите десетилетия на V в. пр.н.е. скитският владетел Ариапейт сключва мирен договор с първия известен цар на одрисите Терес и го подкрепят чрез династичен брак с дъщеря му. От този брак се ражда Октамасад, който около 450 г. пр.н.е. също сключва мирен договор с одриския цар Ситалк, син на Терес. През първата половина на IV в. пр.н.е. по долното течение на река Днепър, по средното и по долното течение на река Буг и при устието на река Танаис (днешен Дон) **са регистрирани няколко значителни скитски центрове.**

В IV в. пр.н.е. скитите, предвождани от цар Атей, установяват политическа хегемония и в пространството на юг от река Дунав. През 339 г. пр.н.е. Атей е победен от Филип II Македонски. През 331 или 325 г. пр.н.е. Зопирион, наместникът на Александър III Велики в Тракия, преминава река Дунав и обсажда Олбия, като намира смъртта си в скитските степи. След това **до края на IV в. пр.н.е. скитите са политически фактор в Северното Черноморие.**

Скитската история и култура през III в. пр.н.е. все още е недостатъчно проучена. В края на този период **центърът на скитския държавно политически живот се измества в Неаполис, в днешния Кримски полуостров при днешния град Симферопол.** Този център просъществува до края на III в. н.е. като средище на късноскитската култура.

Меоти, алани, роксолони, обитаващи земите съответно на изток от езерото Меотида, на север от Кавказ и на север, между реките Дон и Днепър, язиги, които се намират на запад от

Меотида и по долното течение на река Дунав до река Тиса, са голяма етническа общност от индоирански произход със сборно наименование савромати (сармати). Тази общност е известна в историческата книжнина от Херодот насетне. Древният автор счита, че на изток от река Танаис (днешна река Дон) свършва скитската земя и започва земята на сарматите.

Савроматия заедно с нейното сарматско население се споменава доста често от Херодот, особено във връзка с похода на Дарий I в Скития. За пръв път терминът се споменава от Помпоний Мела. **Област Сарматия обхваща средната и южната част на източноевропейската равнина от река Волга до Карпатската равнина.** На запад в Сарматия има много племена, за които информацията е непълна, неточна и противоречива. Сарматите са популярни в късната античност и многократно се споменават в "Гетика" от Йордан, като сборно етническо название.

След разделянето на саките на две части, независимо от запазването на самостоятелни култури, у тях откриваме аналогични достижения в стопанската област. На скитските монети от едната страна са изписани имената на местните владетели, които напълно се покриват с имената на владетелите, управлявали Одриската държава, което е потвърждение на извода за общоевропейски корен от протобългарската група на саки, скити и траки.

След установяването на част от саките в Европейска Скития голям интерес предизвиква войната им с персите, предвождани от Дарий. Най-добре този сблъсък е описан от Херодот. Той съобщава факта, че скитите са владеели Египет и Азия 28 години. Под Азия Херодот разбира предимно Мала Азия и Месопотамия. Скитите пречупват волята на най-силните за времето си войни - кимерийците, след което разгромяват Мидия, Египет и Месопотамия.

Още когато прогонват кимерийците от земите им, те се разделят на три групи. Различни са легендите, които представят древните историци за това разделение. Според една от тях от небето паднали чаша, сабя-сагара и рало. По-нататък в легендата се сочи:

"... *пръв ги видял най-старият и се приближил за да ги вземе, но с приближаването му златото се запалило. Той се отдръпнал, вторият се приближил и отново се случило същото. Златото се запалило и ги отблъснало, но когато третият брат се приближил, то угаснало и той си го занесъл вкъщи. Поради това знамение по-старите братя се съгласили да предадат цялата царска власт в ръцете на най-малкия си брат.*"

В легендата, характерната за индоиранските народи символика показва, че според това, кой какво притежава, такива наимено-

вания получава и племето му. Вижда се, **който получил чашата е дал името на управляваната от него част от скитите - царски скити. Това е най-важната група от разделението на скитите.**

Царските скити са в основата на още един първобългарски народ, наричан сармати или савромати. Това е станало, след като амазонките - тракийки по произход, се смесили с младежи от царските скити. **Владетелят на последните отделил от територията на държавата си, за да я предостави на новосформирания народ. Начинът, по който се извършва това, се е съхранил в един разказ на Л. Н. Толстой, озаглавен "Колко земя е нужна на човека", според който на човека му се полага толкова земя, колкото успее да обходи за един ден.**

Според древните писмени източници амазонките са представяни като съхранители (пазители) на исконни човешки знания. Освен това историците от миналото ги описват като изключително вóйни, боравещи до съвършенство с оръжието. В "История", глава първа, II част, Херодот, пишейки за тях, представя Тракия като тяхна родина. Той пише:

"... *амазонката Пентиселия, дъщеря на Арес и тракийка по род, пристига, за да помогне на троянците. Нея, най-смелата, убива Ахил и троянците я погребват. Ахил убива Терсит, тъй като бил порицан от него и охулен заради известната му любов към Пентиселия.*"

Сарматите (савромати) не са просто механичен сбор от две първобългарски групи, а създали своя особена култура и собствен знак. **По-късни автори поставят знак за равенство между сарматите (савромати) и българи, като дори назовават страната на сарматите - България.**

4. Българското участие в създаването на Римската империя

С живота и делата, с културата и държавността на древните ни предци и праотци са свързани не само племена и народи от Балканския полуостров и Егея, Азия и Близкия Изток, не само тракийската и древната елинска и гръцка общност,но и на народите и племената от Западна Европа. Римската империя също е създадена в резултат на прякото участие на племената и народите - първобългари и древни българи.

Добре известно е, че земите на днешна Италия са били населени от етруски племена. Те са дошли тук от три различни посоки от Балканския полуостров, Египет и от земите на запад от Италия.

Тези племена пренасят със себе си своята материална и духовна култура. В последствие се размесват и възниква една нова цивилизация, включваща донесеното от земите, които те са населявали преди това.

Този народ е изиграл важна роля през цялото хилядолетие преди нашата ера в Италия и Средиземноморски район.

Легендата за произхода на етруските разказва, че българските арийски племенни вождове желаели да притежават златни, сребърни и медни съдове от Египет, където най-рано се развива занаятчийството и промишлеността, а наред с тях украшения от благородни метали, оръжия и оръдия на труда. За тази цел продали на търговците перси - посредници на фараона, младежи, които били използвани в Египет за строителство на пирамиди и свързаните с това дейности, като каменоделство, превоз и пренос на каменни блокове, рудодобив и леярство, корабостроене и други сфери на египетския стопански живот.

След около двадесетгодишен период, в който се построявала пирамидата, чужденците били изгонвани от страната заедно с техните синове и те, бившите роби, се отправяли към Тир. Като свободни граждани работели съобразно познанията и уменията си в същите сфери на стопанския живот, изкарвали средства за по-нататъшния си път към Европа, Африка или Индия, където образували колонии.

Строителството на пирамиди в Египет с участието на етруски и други първобългарски племена, го превръщало в люлка на нова цивилизация, израстваща с посредничеството на Тир в нова нация. Предоставените роби на Тир завладявали цялото крайбрежие на Великото море. Някои от тях стигнали и до Индия. На новообразуваните колонии или народи се давали различни имена: името на вожда, наложил се като такъв още в Египет (Пелазг - пелазги, Тирсен - тирени), името на географския им район (от Тракия или Триречие - траки), името на тотема или бога покровител, или името на завареното в колонията местно племе (индоарии или евроарии). **Така били създадени многобройни народи от Атлантика до Хималаите и от Африканския бряг до Северна море.**

Лидийците били такова племе от индоарии, което се придвижвало от Египет към Анатолия на Запад. Част от него се населило в Расоне. Тази легенда е запазена в турсинлийската телегска школа и е разказана от етрус на римска служба Тил, син на Лис от Рим. Той бил откупил от имперската канцелария на Траян правата за събирането на данъците в Йония. Че е построил

храм на Великата майка е видно от мраморната плочка, поставена на вратата на храма в село Самуилово.

Текстът на плочката потвърждава легендата на Херодот, разказана от човек, получил високо образование в Рим, запознат с Херодотовата история и с книгите на Клавдий.

Потомците на тези етруски в Италия били отлични строители на крепости и съоръжения, притежавали висока гражданска култура и значителен морски флот, имали развито парично стопанство (триметална парична система) още през V в. пр.н.е. По език, религия и отношение към живота те се отличавали от другите италийски народи. Тяхната култура оказала значително влияние върху римската, която от своя страна станала съставна част на европейската култура.

Древният етруски народ, чието основно ядро населявало западната част на Централните Апенини, колонизирал долините на реките По и Адидже и крайбрежията на Кампания. Той **ни е завещал величествени паметници на материалната и духовна култура от времето на I хил. пр.н.е.**

Този народ има първобългарски тракийски произход. В основата му са древните пелазги и кимерийци - прочутите строители на пирамиди от древността по цял свят. Техният живот и дело са обект на изучаване от научно движение, възникнало в Германия през XIX в. и редица учени от различни страни в света.

Библиографията по етруския проблем наброява повече от 800 литературни произведения. Знаменитото произведение на О. Мюлер "Етруските" от 1828 г. със събраните факти, касаещи етруската цивилизация, запазили се от гръцко-римския свят, заема особено място.

Самите етруски създали трудове от религиозен и исторически характер, не запазени, с изключение на един писмен паметник, представляващ трагедия, написана от етруския принц Сренхи "Загребски пелени". Загубена е и написаната през 40-те години от I в. н.е. от римският император Клавдий "История на етруските" в 20 книги, чиято съпруга била етруска принцеса. В трудовете на античните поети, философи и историци са се съхранили сведения от живота и историята на етруските. При археологическите разкопки са открити повече от 10 хиляди паметници на етруски език върху камък, метални предмети, керамика и други материали. През XIV-XVI в. н.е. областта между реките Арно и Тибър, и Тиренско море станала люлка на Ренесанса в Италия. Италианските хуманисти черпели знания за етруските не само от произведенията на древните автори като Ливий, Плиний Стари, Дионисий Халикарнаски, но и от етруските паметници, които започват да събират и съхраняват. Предмет на внимание и интерес станали етруските гробници, от които по това време изваждали колони и статуи за да укрепват дворците на велможите, въпреки папските забрани за разрушаването на гробниците и старините. През 1619 г. шотландецът Г. Демистър станал първият автор на труд по етруска история "Седем книги за царска Етрусия", излязъл на бял свят 100 години по-късно. Тогава Тоскана била под властта на австрийците и славната история на етруските, които тосканците считали за свои предци, им давала морална подкрепа.

Различни са теориите за произхода на етруските. Според Херодот те се преселили в Етрурия от Лидия, водени от сина на лидийския цар Атис - Тирсен, поради което те се нарекли тирсени. Според северната версия преселването на етруските е станало през Алпите от север на Запад. Те са живеели в Северна Италия и спускайки се на юг, побеждават останалото население на тирените и умбрите и създават съюз на дванадесетте етруски града.

Третата теория, тази на Дионисий Халикарнаски, грък на римска служба, е че етруските са автохтонно население на Италия, което я е населявало преди да се засели от индоевропейските племена. Всичките тези теории отпадат, понеже не отговарят на историческата истина.

Наред с етруските в Италия идват клонове на галите, прадедите на албанците, на хуритите-балхарис, появили се в Европа със Савската царица и други по-малки племена. Тези племена завладяват земите на етруските, разположени в Северна Италия, като **единствено худоните-балхарис се завръщат в днешните земи на Австрия**, а останалите остават трайно в тях. Те са племената, населявали седемте хълма, разположени на левия бряг на река Тибър.

Сведенията, изложени от Омир в двадесет и трета глава на "Илиада", показват етническата принадлежност на Ахил - водач на мирмидонците, клон на албанските племена:

"... *Тук Ахил бързоног и божествен намисли друго,*
малко встрани се запря и отряза Косите си Руси,
буйни ги беше оставил отдавна за бога Сперхея."

Омир ясно показва, че урните с пепел, открити на хълма Палопин, не са латински, а принадлежат на тази част от албанските племена, които заедно с клон от галите се преселили в земите на днешна Италия.

Известна е в историята легендата за Ромул и Рем, отгледани от вълчица. Те пазели град на Палатниския хълм, който след теглене на жребий бил наречен Рема (Рим). Верок съобщава, че **Рим**

е основан около 754-753 г. пр.н.е., и че жреците авГури, облечени в странни дрехи, пеели песни и играели танци непознати за латинците, което означава, че те не са били от латински произход.

Първият цар на Рим Ромул умира през 717-715 г. пр.н.е. Негови приемници са Наума Помпилий 715-672 г. пр.н.е. и Тул Хоистилий - 672-640 г. пр.н.е. По времето на последния съюзът между гали, древни българи-балхарис и мирмидонци (албанци) се разпада.

Древните българи на Савската царица, заселвайки се в Австрия, нападат главния град на албанците Алба Лонга и го разрушават, а жителите му преселват в Рим. После воюват с етруските градове Вей и Федения. Жреците авгури изпращат послания до царя на Рим, че ако разруши Алба Лонга, ще бъде поразен от мълния. Тук Хостилий наистина загива от мълния.

След смъртта му цар на Рим е синът му Анк Марций (640-616 г. пр.н.е.), който издига сграда на съвета на "бащите", като в съвета влизат и жреците авгури.

По това време на историческата сцена се появяват латинските племена и след смъртта на Анк Мавриций настъпва краят на галите в Рим. Неговият приемник Тарквиний Приск продължава строителната дейност и прави реформи в управлението на подвластното му население, като обединява родовете в Рим в 30 кутии и 3 триби - на латинците, сабините (албанците) и етруските. Двата рода, от които произхождат Тарквиний Стари и Сервей Тулий са свързани с Елада и нашествието на пелазгите от втората половина на IX в.пр.н.е., което принуждава населението на тези земи да се пресели на Запад към остров Сицилия и територията на Южна Италия. В историята на Елада това нашествие е представено като Велика гръцка колонизация в западно направление.

В средата на VIII в. пр.н.е. колонисти от град Халкида на остров Евбея основават гръцка колония в Западното Средиземноморие на остров Питекузе, намиращ се на северния край на днешния Неаполски залив. В последствие част от колонистите се преселват на отсрещния бряг и основават колонията Куме. **Местните италийски племена наричат колонистите Граи, по името на едно племе от Беотия, от където идва и общоиталийското название за всички елини - гърци.**

Чрез колонията Куме евбейското писмо с древен ахейски произход е възприето от етруските, а впоследствие се развива в класическата латинска азбука.

Населението от Куме от своя страна създава колониите Дикеархия (днешен Пунтиоло) и Неаполис (Неапол). Обект на колонизация за евбейци става и остров Сицилия, чиято югоизточна част е завладяна от дорийците - праотци на македонците.

През 734 г. пр.н.е. коринтски колонисти основават град Сиракуза, а през 728 г. пр.н.е. преселници от Магера основават колония на източния бряг на остров Сицилия, а по-късно и колонията Селинунт.

В Южна Италия през 721 г. пр.н.е. ахейски преселници основават колониите Сюбариус и Кротон, а населението на Сюбариус създава колонията Посейдония в Кампанския залив. Спарта основава през 707 г. пр.н.е. единствената си колония град Тарент, разположен в Западното Средиземноморие.

На остров Сицилия през 688 г. пр.н.е. е основан град Гела, в който археолозите откриват ваза с образа на Орфей, а преселниците от този град, наречени геланци основават град Агригент на южния бряг на Сицилия.

Всички тези колонии, възникнали през периода 734-688 г. пр.н.е. са във времето, когато пелазгите разширяват своите владения на територията на Елада, към остров Сицилия и земите на Италия, поради което обявяването на тези племена за гръцки е невярно исторически. Известно е че гръцките племена, предвождани от Пизистрат се появяват в Атика около 561 г. пр.н.е., а по-късно се появяват и племената предвождани от Милтиад.

През втория етап на Пелопонеската война (420-413 г. пр.н.е.) Сиракуза е на страната на предгръцкото население от Спарта, а не на страната на гърците от Атина. В 413 г. пр.н.е. в Милет, Мала Азия е сключено споразумение между Спарта и Персия, според което гръцките градове минават под контрола на Персийската империя.

При на управлението на Тарквиний Стари и приемника му Сервей Тулий земите на Етрурия са населени от племената на етруските, но и с предгръцко население - племена, дошли от Балканския полуостров.

Сервей Тулий е убит от Тарквиний Горди, син на Тарквиний Стари, който става цар на Рим в периода 534 - 509 г. пр.н.е. Едноличното му управление е повод да бъде отстранен и властта му преминава в ръцете на сенаторите. Рим е обявен за република с двама консули - **Луций Юний Брут и Луций Тарквиний Колатин.**

През V в. пр.н.е. в долината По нахлуват галите, които основават Република Рим. От 616 до 510 г. пр.н.е. Рим е подвластен на предгръцкото население, което завладяло земите на Етрурия. Това са многобройните племена на гали, албанци и древните българи-балхарис на Савската царица. Първоначално управлението на Рим е в ръцете на представители на пред-

гръцкото население, което се подразбира и от името на консула Луций Тарквиний Колатин.

По време на републиканското управление на Рим градът е под ръководството на представители на имуществено богати икономически групи от различен етнически произход, в резултат на които чрез династически бракове възниква нова олигархическа прослойка, обособила Рим в самостоятелна държава.

През 386-385 г. пр.н.е обединените келтски племена също предприемат поход срещу Рим. През 360 г. пр.н.е. възниква Римо-италийският съюз. В него влизат италийските племена, които в древността са били подвластни на царя на българите Навуходоносор I и пренасят в Италия богата материална и духовна култура.

В периода 340-338 г. пр.н.е. се води римо-латинската война. **В историята латинците са представени като Арицийска федерация на латини, кампанци и волжки племена на Синди-арии, които имали право на един от консулите, както и латините в Сената.** Те са разбити, федерацията се разпада, на нейно място възникват независими градове, които сключват договор с Рим поотделно. Племената от Кампания са приети за римски граждани, без право на глас. Това е времето, когато се появява т.н. римско право.

Походът на Цар Пир в земите на днешна Италия е последната предгръцка експанзия над Рим, известна с фразата "пирова победа".

След това започва обратен процес - нашествия от Западна Европа към Балканския полуостров, началото на който полагат келтите, нахлули в земите на Македония.

Гръцките племена от Атина имат косвено участие във възникването на Македонската и почти никакво участие във възникването на Римската империя.

През 229 г. пр.н.е. римляните завладяват земите на албанците, наричани илири, и готвят коалиция срещу Македония, като през 198 г. пр.н.е. привличат на своя страна Египет. Това дава възможност на римската армия, преминавайки през територията на Епир и Тесалия, да навлезе в земите на Средна Елада, където както и от населението на Пелопонес са посрещнати като освободители на елинския свят. **Рим обявява война на македонския цар Персей - наследник на Филип Македонски, през 168 г. пр.н.е.**

В периода 196-192 г. пр.н.е. Спарта, управлявана от тирана Набис, загубва битката с Рим, който изпратил срещу него 50000 бойци - римляни, тесалийци, македонци и ахейци. Поражението на Спарта е фатално за нея. Скоро след като Набис е коварно убит в резултат на междуособици и преврати, тя престава да съществува.

През 168 г. пр.н.е. Рим слага край на Македонската държава.

Предвожданата от Луций Емилий римска войска пробива отбранителната линия край Олиш, принуждава цар Персей да влезе в бой и обкръжавайки армията му, я разбива.

Македонското царство е изцяло унищожено, а територията му е разделена на четири провинции с главни градове Амфиполис, Тесалоника, Пела и Пелагония, като връзките между тях са под контрола на римляните.

Римляните конфискуват царските домени, затварят мините за добив на благородни метали, а македонското население е размесено с още други племена и обложено с данъци. Съюзниците на македонската държава са наказани жестоко. В Епир са разорени 70 града, а 150 хиляди от жителите му са продадени в робство.

Гърците от Атина са съюзник на Рим и като такива получават пристанището на остров Делос. Римляните отнемат владенията на Лидия и Кария в Мала Азия. Създадената от Рим система на принципа "Разделяй и владей" не донася мир и спокойствие на Балканите. Македонската аристокрация, все още се надявала да си върне свободата на Македония. В това отношение очаквали съдействие от Тракия. Тракийските владетели и династии разполагали с не малко сили и Одриското царство всъщност било единствената свободна държава в централните източни области на полуострова.

В 149 г. пр.н.е., в напрегната за Рим обстановка, когато в Испания продължава келтиборийската война, а в Африка започва третата пуническа война с Картаген, недоволството в гръцките колонии и очакванията за бунт в Македония нарастват.

Избухва въстание, водено от Андриск, представил се за син на Персей, известен като псевдо Филип. Той успял да повдигне народните маси, подкрепен от тракийския владетел Терес и признат от него за цар, както и от някои елински колонии. Рим разбива войските на Андриск. Той избягал при траките, но те се отказват от него, за да запазят лоялност към Рим.

В 148 г. пр.н.е. Македония е обявена за римска провинция. Тя имала изгодно икономическо и стратегическо положение за Рим, за походите му към тракийските области и като мост към Мала Азия прегражда пътя за "варварски" нашествия към Гърция. **Окончателната съпротива на гръцките полиси приключила през 146 г. пр.н.е. Само Спарта и Атина останали формално самостоятелни полиси.**

В 133 г. пр.н.е. към Рим било присъединено Пергамското царство, а Тракийският Херсонес с част от крайбрежието преминал към провинция Македония. Последните десетилетия на II в. пр.н.е.

се характеризират с доста чести нападения на тракийските племена в граничните области на Македония.

Римската експанзия на Балканите и в Мала Азия, и суровата експлоатация, на която били подложени завладените вече територии, предизвиква реакцията на местното население, водено от Митридат. Той привлякъл на своя страна племената беси и меди, организирали съпротива срещу Рим в тези области.

При първата Митридатова война с римляните в плен попаднал ръководителят на медите **Спартак, оглавил десетилетия по-късно (74-71 г. пр.н.е.) най-голямо робско въстание.** То избухнало в град Калпуа, в гладиаторската школа, в която се обучавал и Спартак. Скоро около него се събрали хиляди роби от цяла Италия, **голяма част от тях били траки и меди. В тригодишна епична борба на експлоатираните срещу Рим, Спартак се издигнал като най-забележителен ръководител.** След много битки, той се принудил да изведе извън Рим 100000-та си армия от роби в Италия, като по този начин ги освободил, знаейки че Рим трудно би могъл да бъде победен в Италия.

Сенатът бил принуден да прекрати редица външни войни и да повика най-талантливите си пълководци - Крас Помпей и Лукал. Решителното сражение било в 71 г. пр.н.е. в областта Луканя (Южна Италия). Въпреки изключителната смелост и на робите, и на самия Спартак, те били разбити, а оцелелите по-късно били жестоко избити. **Името на Спартак останало твърдо в римската история и се споменавало чак до края на античността. Въстанието имало значителни последици в римския политически живот през I в. пр.н.е.**

Втората и трета Митридатови войни (71-65 г. пр.н.е.) приключили с отстраняването му като сериозен противник на римската експанзия в Мала Азия и близките балкански райони. Тогава за първи път римски войски навлезли в Македония.

През 72 г. пр.н.е. Лукал настъпил в Тракия по Егнатиевия път, по долината на Марица и Тунджа. Разбил бесите, завладял градовете Ускидумо и Кабиле и се появил на Черноморското крайбрежие. Аполония била разрушена, а прочутата статуя на Аполон е пренесена в Рим. Градовете Колатис, Томи, Истрис загубили независимостта си и били присъединени към провинция Македония. Римски войски се появили северно от Стара планина.

През 62-61 г. пр.н.е. управителят на Македония Гай Антоний Хибриди претърпял сериозно поражение край град Истрос. Наследникът му Гай Октавий, баща на Октавиан Август, води през

59 г. пр.н.е. с частичен успех сериозно замислена кампания срещу гетите.

През 57-55 г. пр.н.е. грабителските набези на римски части срещу съседни тракийски племена предизвикали сериозен отпор. Меди, дентелети и дардани се обединили, нахлули в провинция Македония, опустошили селища и имения и завзели Тесалоника (Солун). С големи усилия на военните части през 49 г. пр. н.е. траките били отхвърлени отвъд границите на провинцията и се установили мирни отношения.

През 55-48 г. пр.н.е. в североизточните и източни части на Балканския полуостров процъфтяло гетското царство. То поставило под свой контрол обширни територии северно от Стара планина и Северна Добруджа и достигнало на юг до Месамврия. **Владетелят на гетското царство Буребиста не успял да обедини южните племена от Стара планина в борба срещу Рим.**

В Източна Тракия Одриското царство пазело независимостта си и неговите владетели били в приятелски връзки с Рим. Наследникът на Котис (починал през 48 г. пр.н.е.) Садала оказал помощ на Помпей по време на битките му с Цезар, на чиято страна се сражавал и Раскупор, бъдещ тракийски владетел и създател на Сапейската династия. Цезар пощадил съюзниците на Помпей, защото възнамерявал да предприеме поход срещу Буребиста и не желаел да има повече противници на Балканите. Поради внезапната му смърт през 44 г. пр.н.е. походът не се осъществил. Същата година Буребиста починал и царството му се разпаднало.

Балканските римски владения се оказали в ръцете на Брут, който поел властта и над държавата на траките. Той сякъл монети и водил походи против бесите в защита на одрисите. Привлякъл на своя страна Сапейския династ Раскупор и укрепил базата си в Тракия.

В решителната битка между републиканската и цезаристка групи в Рим на страната на Брут застанал Раскупор. След голяма битка при Филипи, използвайки създалото се положение и с помощта на Рим той се обявил за владетел на цяла Тракия. Раскупор особено държал на името Котис, да се свърже със старата одриска династия.

След битката при Акуциум (31 г. пр.н.е.) на западния бряг на Балканите и след смъртта на Антоний и Клеопатра Балканският полуостров и цялата империя минали под едноличната власт на Цезар Август. Само една година след битката при Акуциум бастарните, заедно с даки и гети, преминали през Дунав и опустошили

земи на мизи, трибали и дардани, търсели нови поселища и преминавайки през владението на сердите (Софийско), навлезли в земите на дентелетите (Кюстендилско) - съюзници на Рим. Под предлог, че защитава дентелетите, управителят на Македония Марк Лициний Крас потеглил на поход през 29 г. пр.н.е., отблъснал пришълците и преследвайки ги, навлязъл в земите на мизите. След упорити битки били превзети мизийски крепости, а при устието на Киброс (Цибрица) бастарните били разгромени и голяма част от тях избити.

С голяма жестокост Крас сломил съпротивата на мизите и трибалите. Поради настъпилата зима тръгнал по обратния път и претърпял сериозни загуби от сердите. През 28 г.пр.н.е. той потеглил наново срещу бастарните, разбил ги и подписал договор с тях да не преминават Дунав. При завръщането си преодолял с голяма жестокост съпротивата на сердите и медите и за да ги сломи психически, заповядал да отрежат по една ръка на всички пленници. Предприел наказателни операции и в Южна България, но към тракийското царство, единствено васално на Рим, се отнасял като към съюзническа държава.

За да предотврати евентуално сближаване между беси и одриси, Крас отнел от бесите прочутото им светилище на Дионисий в Родопите и го дал на одрисите. С негова помощ начело на одриското царство, застанал Котис - син на Садала.

Крас стигнал до Северна България. Превзел значително бързо редица крепости на гетите в Североизточна България и Добруджа. Отново хиляди хора били избити, а имало случаи и на зазидани в пещера живи мъже, жени и деца. **Гръцките колонии признали върховенството на Рим**. Опитите на бесите да си възвърнат светилището в Родопите срещнали отпор от римските войски в Македония.

В 15 г. пр.н.е. в Тракия избухнало голямо въстание под предводителството на Дионисиевия жрец Рологес, с цел да си възвърне светилището на Дионис. Взело големи размери, то било потушено едва в 13 г. пр.н.е. от консула на Македония Луций Калпурний Пизон, с помощта на контингенти от Памфилия, когато бесите били сломени напълно, така то - едно от най-могъщите тракийски племена никога вече не може да се съвземе. Гражданите му били заробени и продадени далеч от Тракия, а малко по-късно една част от тях в днешна Добруджа.

Цялата власт се съсредоточила в тракийското царство, получило и земите северно от Балканите. Рим утвърдил като негов владетел Реметалк, който сякъл собствени монети и управлявал със своя брат Раскупор. До създаването на провинция Мизия тракийските владетели защитавали дунавската граница и станали известни като "Тракийски бряг".

През последния период от съществуването си (11 г. пр.н.е. - 45 г. от н.е.) на тракийското царство били отредени значителни територии, обхващащи изцяло източните части на Балканския полуостров между Мраморно море, Марица, Струма, Черно море и Дунав. Западната граница обхващала Софийско и Кюстендилско. Царството почти достигнало размерите на Ситалковата държава. Гръцките колонии останали под контрола на провинция Мизия. Почти две десетилетия нямало никакви военнополитически събития.

В Тракия се предприели нови административни мерки. Било потвърдено елинистическото деление по стратегии и тяхното управление продължило доста дълго.

Гърците не разбирали македонския език, защото не е гръцки. Йоан Малала пише, че в Троянската война Ахил е имал своя собствена войска, състояща се от така наречените тогава мирмидони, които по-късна се наричат българи.

Александър Македонски произлязъл от онзи народ, който се нарича сега български народ.

Мизите или тракоилирийците, които в най-старо време са се делили на скити и кимери - сега се наричат българи.

Днешните българи са потомци на старите пелазги, мизи, мирмидони, кимери, скити, масагети, гети, арийци, хионити. Както казва проф. Ганчо Ценов, нямаме работа с отделни раси, а **всички първобългарски племена са от една и съща мизийска или тракийска раса, и старите мизи и македони, и техните потомци са българи.**

Според цялостния анализ на историята им **първобългарите и древните българи са:**

*** С единен родов трако-кимерийски корен, със северен клон - кимерийци, синди-ари, аси (борейци) и южен клон - етиопи - почтени (пелеги и/ или кари) и кушити (аги) - по-късно хурити балкарис**

*** Създателите на прекъснатата Варненска цивилизация - създатели и на цивилизациите в Ел-Обейд, Египет, Шумер, Крит и Микена, Древна Елада, Мала Азия и Средна Азия**

*** Две хилядолетия преди древните гърци протобългарите пелазги (кимерийци и кари) - основна съставна част на предгръцкото (елинско) население на Балканския полуостров и островите в Егейско море**

⁕ **Родствените племена и народи предци на българите - пелеги, кари, миди, мизи и пелазги са пределинско население на Балканския полуостров и Егейския басейн**

⁕ **Елинската и тракийската истории и култури са присвоени от древните гърци**

⁕ **Траките - потомци на пелазгите (кимерийци и кари) са с безценен принос в световната културна съкровищница**

⁕ **Първите жители на Европа**

Историческите събития на Балканския полуостров, Мала Азия, Близкия изток, край Волга и Урал, в Кавказ, Китай и Индия, Сибир, Азия и Америка по недвусмислен начин очертават пътя на един народ с един същи родов корен, който не само в предисторическата епоха и периода до новата ера, но и покъсно, през новата ера, е величав, достолепен, изпълнен с победи и с висока материална и духовна култура.

Поклон, дълбок поклон пред първобългарите и древните българи и техния величествен път и достигната от тях върховна степен на материална и духовна култура. Дълбок поклон пред нашите предци и праотци - създателите на една от първите цивилизации в света, цивилизатори на народи от почти всички земни континенти!

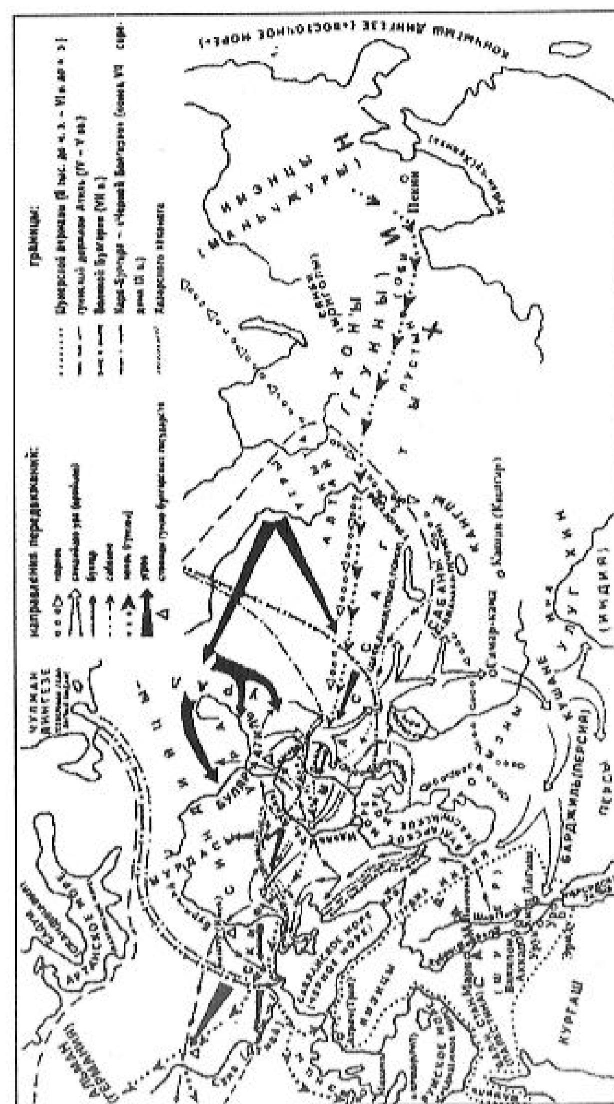

Първобългарите и древните българи XXXIII хил. пр.н.е. - IX в. н.е.

Движение на древните племена през Балканския полуостров

Тракийските племена през I хил. пр.н.е.

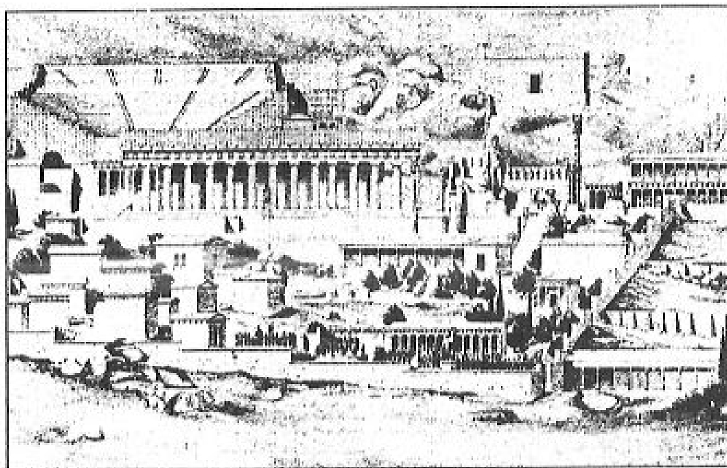

Възстановка на светилищния комплекс в Делфи

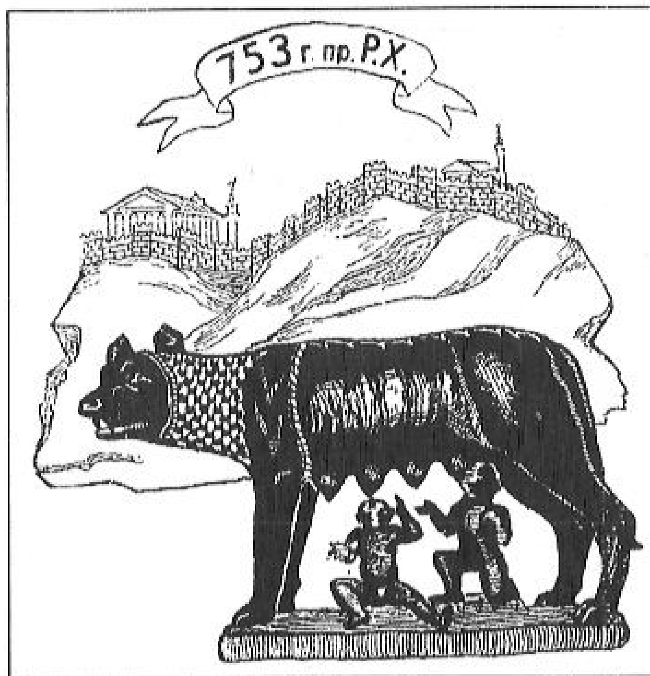

Рим - основан 753 г. пр.н.е.

Българските земи през древността

5500-5000 г. пр.н.е. Траките обитават нашите земи още в началото на новокаменната епоха.

2500-2000 г. пр.н.е. Окончателно е оформен индоевропейският облик на траките.

Местоживелища на тракийските племена: днешна Северозападна България: мизи, трибали, сигини, трери. На изток от река Искър: тилатеи, уздикензи. В Североизточна България: селети, нипсеи, кробизи, сатри, теризи и гети. Югозападна България: серди, дентелети, агриани, меди, дии (мечоносци), синти, писалти, едони. пиари, крестони, мигдони и др. Днешна Южна и Югозападна Тракия: беси, трали, одоманти, кикони и др. Днешна Югоизточна Тракия: одриси, меланди, транипси, тини, мелинфаги (просоядци), миади, асти и др.

В **края на II** хилядолетие Омир за пръв път споменава името на траките. Многобройни тракийски племена изпращат войски в помощ на Троя. След Троянската война траките стават господари на моретата. Тяхната "**тала-сократия**" (господство над моретата) продължава 79 години.

Края на **VIII-нач. на VII в.** тракийското племе витини се преселва в Западна Мала Азия.

VIII-VI в. Гръцка колонизация по Черноморското крайбрежие на Тракия.

675 г. пр.н.е. Траките проникват в Лидия (Мала Азия). Кимерийците нахлуват в Тракия.

Ок. 610 г. пр.н.е. Жителите на Милет основават града Аполония (Созопол).

570 г. пр.н.е. Основан е град Одесос (Варна).

Първата третина на VI в. Жителите на Милет основават град Круной (по-късно Дионисополис, Балчик)

Средата на VI в. Атинският тиранин *Пизистрат* по време на десетгодишното си изгнание в Тракия притежава богати поземлени владения и рудници.

514-511 г. пр.н.е. Походът на персийския цар Дарий I срещу скитите (по Черноморското крайбрежие на Тракия).

513-512 г. пр.н.е. Персийският военачалник *Мегабаз* подчинява част от тракийските племена.

Жители на град Аполония основават град Анхиало (Поморие).

510 г. пр.н.е. Основан е град Месемврия (Несебър).

492-491 г. пр.н.е. Първи поход на персите под командването на *Мардоний* през Егейска Тракия към Гърция.

424-410 г. пр.н.е. Одриският владетел *Севт I*

409-405 г. пр.н.е. Първите сведения за тракийския цар *Медок* (*Амадок*) и за *Севт II*, който се стреми да наложи властта си върху част от Одриското царство.

405 г. пр.н.е. Споразумение на *Алкивиад* с *Медок* и *Севт II*, според което тракийските царе обещават военна помощ на Атина.

389 г. пр.н.е. Договор между Атина с *Медок* и *Севт II*.

386-385 г. пр.н.е. Атина издава декрет в чест на одриския владетел Хебризелм.

383 г. пр.н.е. Цар на одрисите става *Котис I*.

376-375 г. пр.н.е. При нахлуването си в югозападните тракийски земи трибалите стигат до гр. Абдера на Бяло море.

359 г. пр.н.е. *Котис I* е вероломно убит. Наследява го синът му *Керсеблепт*. Одриското царство се разделя на три между *Керсеблепт*, *Амадок* и *Берисад*.

357 г. пр.н.е. Атина сключва съюз с тракийските владетели *Берисад*, *Амадок* и *Керсеблепт*.

356 г. пр.н.е. Делфийският храм издава декрет в чест на синовете на тракийския цар *Керсеблепт*.

356 г. пр.н.е. Атина сключва съюз с *Кетриолор*, "най-западния" от тримата тракийски владетели.

356 г. пр.н.е. *Филип II Македонски* разбива коалицията между траки, пеони и илири.

352 г. пр.н.е. *Филип II* разширява влиянието си чрез съюзяването си с тракийските царе *Амадок* и *Керсеблепт*.

342 г. пр.н.е. *Филип II* детронира последните двама тракийски царе и по течението на река Марица навлиза в Тракия.

341 г. пр.н.е. *Филип II* основава Филипопол (Пловдив) на мястото на старо тракийско селище.

339 г. пр.н.е. Поход на *Филип II* срещу трибалите.

335 г. пр.н.е. *Александър Македонски* предприема поход срещу гети и трибали (в Северна България).

330 г. пр.н.е. *Рубила*, синът на тракийския цар *Севт III*, е обявен за гражданин на Атина.

329-328 г. пр.н.е. *Зопирион*, македонският наместник в Тракия, предприема неуспешен поход срещу скитите и загива.

323 г. пр.н.е. След смъртта на *Александър Македонски Лизимах* получава като владение Тракия.

323 г. пр.н.е. Военни действия между *Лизимах* и тракийския цар *Севт III*.

313 г. пр.н.е. Въстание на траките и елинските колонии по Черно море против *Лизимах*.

313 (?)г. пр.н.е. Поход на *Лизимах* срещу гетския цар *Дромихет*. Пленяването на *Лизимах* и откупуването му срещу територии в полза на гетите.

280-279 г. пр.н.е. Нашествието на келтите (т.нар. "галати") в Тракия, Гърция и Македония.

279-278 г. пр.н.е. Основано е т.нар. Келтско царство със столица Тиле (дн. Тулово).

277 г. пр.н.е. Македонският владетел *Антигон* нанася унищожително поражение на келтите при град Лизимахия.

260 г. пр.н.е. Война между Истрия и Калатис, от една страна, и Византион, от друга, за монопола в град Томи (дн. Кюстенджа).

240-230 г. пр.н.е. Египетските Птоломеи владеят райони на Егейска Тракия.

219 г. пр.н.е. Македонският владетел *Филип V* води война срещу дарданите и ги разбива при днешния град Велес.

219-214 г. пр.н.е. *Филип V* преселва масово население от тракийските земи, за да увеличи населението на Македония.

196 г. пр.н.е. *Антиох III Сирийски* прехвърля войските си през Хелеспонта и навлиза в Тракия.

196-191 г. пр.н.е. *Селевк IV Сирийски* управлява области в Тракия (придобити от *Антиох III*) със седалище в Лизимахия.

194 г. пр.н.е. *Антиох III* разширява владенията си в Егейска Тракия.

192 г. пр.н.е. Война на *Антиох III* с Рим. Военните действия засягат и егейската зона на Тракия.

190 г. пр.н.е. Нови завоевателни походи на *Филип V Македонски* в Тракия.

188 г. пр.н.е. Обединени сили на асти, кени, мадуатени и тракийски племена нападат войските на римския консул *Гней Манлий Вулзон*, който се връщал в Мала Азия. Нападението станало някъде по пътя между Византион и Тесалоники (Солун).

185-184 г. пр.н.е. Рим принуждава *Филип V Македонски* да върне завладените тракийски градове.

184, 183, 181 г. пр.н.е. Три похода на *Филип V* в Тракия. Изкач-ването му на най-високия връх на планината Хемус. Филипопол временно е отнет от траките.

182 г. пр.н.е. *Филип V* преговаря с нахлулите от север бастарни с намерението да ги привлече за съюзници срещу траките.

173(?)г. пр.н.е. *Персей*, последният македонски цар, преговаря и едновременно воюва с бастарните и укрепва положението си в Тракия.

171 г. пр.н.е. Тракийският владетел *Котис* е най-сигурният

съюзник на Македония. Във войните на македонския цар *Персей* срещу римляните *Котис* му оказва решителна подкрепа.

168 г. пр.н.е. В битката при Пидна на страната на *Персей* участват големи съюзнически и наемни контингенти, набрани от Тракия.

168 г. пр.н.е. Първи връзки между тракийския цар *Котис* и Рим.

149 г. пр.н.е. Въстанието в Македония срещу римските завоеватели се разпростира и в Тракия.

89-84 г. пр.н.е. Първа *Митридатова* война. Тогава Спартак, водач на тракийското племе меди, попада в плен у римляните.

74-63 г. пр.н.е. При третата си война с Рим цар *Митридат Понтийски* е поддържан от голям брой траки.

72 г. пр.н.е. Походът на *Марк Лукул* срещу *Митридат Понтийски.* Римляните насочват ударите си срещу източнотракийските племена и крайбрежните брегове, които представлявали опорни твърдини на тракийския владетел.

62-61 г. пр.н.е. Управителят на провинция Македония *Гай Антоний Хибрида* предприема поход в Тракия и на север от Балкана. Разбит е при Дунав.

60-59 г. пр.н.е. Управителят на Македония *Гай Октавий* (бащата на бъдещия император *Октавиан*) разбива бесите, които опустошават Македония.

57-55 г. пр.н.е. Меди, дентелети и дардани нападат провинция Македония.

55-54 г. пр.н.е. Засилване и разширяване на Гетското царство при *Буребиста.*

Ок. 50 г. пр.н.е. *Буребиста* опустошава земите по крайбрежието на Черно море.

48 г. пр.н.е. Одриски и сапейски владетели се сражават на страната на *Помпей* в битката при Филипи.

42 г. пр.н.е. *Марк Юний Брут* управлява провинция Тракия.

Родово-племенни, военно-племенни съюзи и държавни формирования на древните българи преди Новата ера

1. Началото на XV хилядолетие пр.н.е. Родово-племенен съюз на мизи (кимерийци), даки (траки), сапейци и сапеи (шопи) на територията на днешните Румъния, България и Молдова по течението на р. Итил (дн. р. Дунав), течаща на няколко километра от днешния гр. Букурещ. Наименованието на родово-племенното обединение (държава) е Итил ,на името на р. Итил (Дунав). Племената, образували родово-племенния съюз населявали посочената територия от 53 хиляди години пр.н.е.
2. **XV хил. пр.н.е.** Родово-племенен съюз на племената на древните синди (етиопи и лелеги) със синкретично управление - Шам (Шамбала) - обхващал територията на днешните Йордания, Ливан, Сирия, Ирак, начело с цар Шам.
3. **XIII хил. пр.н.е.** Родово-племенен съюз на ариите - синди (идел - съюз на седем племена). Племената, създали Съюза 35 хил. пр.н.е. са живели в пещерите на Арал (Урал). При създаването на Съюза те вече са завладели цялата територия на Уралските планини, която наричали Великия Стар Туран. Обединението (държава) на ариите е начело с цар Данай (Шам/ Сам) от рода Аудан Газан (Дуло). Названието на държавата е Идел, а в отделни периоди е носела името на управляващата династия Ман (Мун, Мен, Май), Хишден (Иштяк), Куман (Кубан), Сармат (Чирмиш). Тя съществува и в края на Новата ера, като преди **I в. пр.н.е.** получава ново постоянно име - Булгар. Етноним на иделците става булгар - черноглави или вълчи хора. Тези наши далечни предци издигали в култ вълка - синди. След края на Ледения период те се заселват във Волго-Камските (Раил) равнинни земи.
4. **X хил. пр.н.е.** Самар - единна родово-племенна общност на древнобългарските племена арии и кимерийци - балагури, на територията на Манджурия, край р. Амур в Сибир и областта Одрос в днешен Китай. Тук живее източно-азиатският им родоначалник Боян Имен.
5. **IX хил. пр.н.е.** Самара (Мустанг) - единна родово-племенна общност на древнобългарските племена на балагурите, именците и карийците на територията на днешен Мустанг (земите между Тибет, Индия, Непал и Бутан). Съществува близо хилядолетие в тези земи.

6. **IX хил. пр.н.е.** Родово-племенна, духовно-конфедеративна общност на предците на траките - лелеги и кари. Известна е в източниците като Тибетската Шамбала (тайнствената Шамбала, духовният център на света в хилядолетната общочовешка история). Тази общност обхваща пространствата на Тибет и днешната пустиня Такламакан. Съществува няколко хилядолетия.
7. **VIII хил. пр.н.е.** Самар (Сувар, Шумеристан) на територията на Ирак (Месопотамия) - най-ранното образувание на арии и кимерийци в историята на Стария свят. Тя се разраства и обхваща изцяло Мала Азия, Балканите, Северен Египет, Закавказието, Палестина, Западен Иран, Сирия и Ливан.
8. **VIII хил. пр.н.е.** Ат Аталан (Атлантида) - държава на древнобългарите етиопи на територията на днешна Палестина. През VII хил. пр.н.е. тя се слива със Самар и става нейна столица.
9. **VI хил. пр.н.е. (началото)** Ел Обейд - страната на кимерите. От север древнобългарски кимерийски племена образували родово-племенна общност с цивилизационен характер.
10. **VI хил. пр.н.е. (5700 г. пр.н.е.)** Мис Ра (Египет) - обхваща териториите на цял Египет в държава, за основаването на която основно значение имат древнобългарските кимерийски племена.
11. **VI хил. пр.н.е.** Племенен съюз на ариите - на територията на Тракия (с древно име Education Ария), Мала Азия и Шумер със столица Болг - царство на древните арии.
12. **V хил. пр.н.е.** Хонорска (Хунорска) държава на хоните, древноарийски племена от Идел и дин-лините (северни варвари - кимерийци) - военно-племенен съюз, в който влизат и хунорите на родоначалника им от Шумер Зиези, скити и други племена от единния общобългарски родов корен. Древнобългарските племена заемат западната част на държавата в пространството между Куен-лун, Тяншан, Алтай и Гоби.
13. **IV хил. пр.н.е.** Държава Бурджан - обхваща територията на Башкорстан (днешна Башкирия) на ариите бурджани. Просъществувала до края на II хил. пр.н.е.
14. **IV хил. пр.н.е.** Бълг, (Балк, Балх, Балхара) - държава на именци, кимерийци и арии, заемаща пространството между реките Сърдаря и Амударя.
15. **IV хил. пр.н.е.** Унаге, Согдиана, Бухара, Хе и Му - владения на именците - кимерийци. По характер те са градове-държави с отделни владетели и територии.
16. **2800 г. пр.н.е.** Първият град-държава в поречието на р. Инд - Хорска, основан от българските племена на ариите.

17. **III хил. пр.н.е.** Балхика - държава на арийците (кимерийци и арии) в земите на Таримския басейн - пустинята Такламакан, с разклонения в Хиндукуш и Каракорум (страна на Болор - Балхика). Това за исконни земи на лелеги и арии още от IX хил. пр.н.е.
18. **XX в. пр.н.е.** Болор - Балхика - държава на автохтонно , неиндоевропейско, покорено от арийците население в Северна Индия (край Кашмир) и метрополия на държавата Бахлика с център Таримския басейн.
19. **II хил. пр.н.е. (първа половина)** Мари - град - държава на хуритите балкарис.
20. **II хил. пр.н.е.** Митани (Хона, Субарту) - царство на хуритите.
21. **1792 г. пр.н.е.** Вавилония (Вавилон) град-държава, основан от Хамурапи.
22. **1722 г. пр.н.е.** Приморие - държава в южната част на Вавилония (Вавилон).
23. **XVII в. пр.н.е. - XII в. пр.н.е.** Хетска държава. В нейния състав са племената на хуритите.
24. **2500 г. пр.н.е.** Град-държава Троя, основана от дарданите - троянци, етническа смес от траки (кари), арии и мурдаси - недалеч от планината Ида на хълма Хисарлъка в Мала Азия.
25. **III хил. пр.н.е. (втората половина)** Държава на амазонките в най-източната част на Кавказ, край планината Амазония, около Каспийско море.
26. **II хил. пр.н.е.** Царство Етругрия - териториите в западната част на Централните Апенини, реките По и Адидже и крайбрежието на Кампания.
27. **XIII в. пр.н.е.** Лидия - държава в Западната част на Мала Азия, основана от потомците на лелегите - лиди. Тя заема териториите между днешните реки Тедис и Кючук Мендерес в днешна Турция, със столица Сарди.
28. **1050 г. пр.н.е.** Фригия - държава, основана от преселилите се от Балканите в Мала Азия фриги (бриги).
29. **I хил. пр.н.е.** Асирия - държава на субареите - арийци, дошли в земите на Митани (Субарту). Древната държава на хуритите.
30. **I хил. пр.н.е.** Пелазгия (Тесалия) - държава, основана от пелазгите (кари и траки) в област Песгалиатида с главни градове Аргос и Лариса.
31. **IX в. пр.н.е.** Южен Сирийски съюз на останалите в Ханаан (Сирия) след преселването на племена от династията Худон, водени от Савската царица, древнобългарски племена на худоните - балкарис.

32. **IX в. пр.н.е.** На Балканите съществуват няколко тракийски държави, включително и Ургури в Странджа - Сакар. Последната е основана от худоните, пристигнали за погребението на царица Бастет от Египет.
33. **IX в. пр.н.е.** Княжество Бит Адини на худоните - арамеи. То е член на Северния Сирийски съюз.
34. **VIII в. пр.н.е.** Хонорската (Хунорска) държава се обединява във Великата Хонорската (Хунорска) империя. В нея са включени държавата на хуните, държавите на древните българи - Бахлика в Тарим с метрополията си Болор - Бахлика в Хиндукуш и Каракорум, и Болор-Бахлика в Северна Индия, на кимерийците - именци, потомците на Тимоти в Манджурия и царството им край Одрос, както и племената от един и същ родов корен на хонорите.
35. **VII в. пр.н.е.** Царство Мидия - основано от миди и худони - балкарис от разореното от Урарту (Армения) царство Мана. От 549 г. Мидийското царство, превърнало се в империя е овладяно от Персия.
36. **753 г. пр.н.е.** Рим - основан с участиео на етруски и хурити - балкарис.
37. **VII в. пр.н.е.** Бълг (Балк, Балх) - могъщо царство на арийците в териториите между Амударя и Сърдаря, наследник на древната държава Балхара.
38. **V в. пр.н.е.** Държави на Онон, Заир и Пилони - царе от племената на хуритите - балкарис.
39. **V в. пр.н.е.** Идел (Атил) - царство на сарматите - ургури във Волго-Уралието начело с цар Минон Заир. Обединени били арийците от Волго-Уралието и сарматите. В царството са включени и териториите на южните части на Уралските планини.
40. **V в. пр.н.е. (края)** Военно-племенен съюз на арийците (сармати и ургури с предците на славяните на територията на Волго-Уралието и Туран до Об и Енисей. Идел е мощна държава начело с цар Заир Уцури.
41. **480 г. пр.н.е.** Одриско царство на траките, широко известно в древния свят. Основано от цар Терес. Това царство е носител на висока материална и духовна култура.
42. **IV в. пр.н.е.** Царство на дин-лините (кимерийци) в района на Алтай и западната част на област Синдзян в Китай.
43. **IV в. пр.н.е.** Империя Итил (Идел) във Волго-Уралието и Казахстан, начело с пълния господар на севера цар Лаур.
44. **III в. пр.н.е. (началото)** Ургурия - царство на сармати и ургури, създадено след разпадането на съюза им с предците на славяните. Ургурия е с граници: на запад - р. Дон и Азовско море; на изток - р. Урал; на север - планините на Южен Урал, включително; на юг - до Каспийско море.

45. **III в. пр.н.е.** Балхара (втората Бо-ло) - царство на кардамитите в Северна Индия, основано от цар Пройпата Кардама и сина му Ила. Столицата на царството е град Монкир.
46. **III в. пр.н.е.** Велика Сарматия. Военно-племенен съюз на сарматите от Об и Енисей, и Новия Туран до Волга, Дон и Кавказ. В състава на Велика Сарматия са се включили преселилите се през 248 г. пр.н.е. от Бактрия и Согдиана саки-сармати и българската държава Уйгурия, която в края на века се разделя на 3 части.
47. **III в. пр.н.е.** Ургурия е разделена на 3 държави на сарматите-роксолани, язиги и алани в земите на Ургурия.
48. **335 г. пр.н.е. - 323 г. пр.н.е.** Империя на Александър Велики. Достигнал Бактрия и Согдиана, до които разширил териториите на владенията си.
49. **248 г. пр.н.е.** Партия. Основана от цар Ашок I. За два века става могъща империя.
50. **209 г. пр.н.е.** Хунска империя - продължител на Хонорската империя, в която хуните играят водеща роля. В империята са включени 24 племена от общ родов корен на хонори и хуни. Основател на империята е То Бан. Най-голямо могъщество достига при Мо Тун, когато включва територии с граници: на изток - Тихия океан; на запад - Черно и Азовско море, реките Волга, Дон и Урал; на север - Сибирската тайга (Западен Сибир); на юг - Северен Кавказ, Каспийско море, Амударя, Памир, Куен лин, Хуан хъ. Съществува до 545 г. пр.н.е., когато се разделя на 2 части, като едната от тях, начело с Хо Хон Ша, става васал на Китай.
51. **II в. пр.н.е.** Държави и градове-държави на древнобългарските племена юечжи и тохари - Болука (Бахарука, Балудзя) на територията на Уч Турфан и Ансу, Бургур, Бо (Куча) - найсилната държава в подножието на връх Тенгри, Полор, Голям и Малък Богор, Карашахр, Кашгар, Карадонт, Хотин, Ярканд, Колган-амон, Курла, Черчен, Лулан, Хами.
52. **I в. пр.н.е.** Тохаристан - овладяното от тохарите царство Бактрия (Балк, Балх, Бълг), разделено преди това на 70 княжества.
53. **I в. пр.н.е.** Княжество Хуттал в непосредствена близост до Хималаите. В него живеят племена на царските скити - ефталити.

54. **54 г. пр.н.е.** Западна Хунска империя на хуни, хонори и древните българи, несъгласни с условията, диктувани им от Китай. Основана от Цит Ки, след разпадането на Хунската империя на 2 части, поради поставянето на източното им крило във васална зависимост от Хо Хон Ша. Цит Ки преселва българските племена от западното крило на Хунската империя в Стария Туран, земите, достигащи до Каспийско море и р. Урал.
55. **I в. пр.н.е. (края)** Държава на древните хурити в южните територии на Молдова и Украйна, дошли от Египет и Балканския полуостров.
56. **13 г. пр.н.е.** Тракийско царство, включващо и земите на север от р. Дунав, начело с цар Реметалк и брат му цар Раскупор.

ДРЕВНИТЕ БЪЛГАРИ ПРЕДИ НОВАТА ЕРА. МАТЕРИАЛНА И ДУХОВНА КУЛТУРА

ВЕКОВЕЧНИЯТ ИСКОНЕН БЪЛГАРСКИ РОДОВ КОРЕН - ВЕЛИЧАВО ИСТОРИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И ДОСТОЛЕПИЕ

1. Хонорската империя

Потвърждавайки единния родов корен на първобългарите Михаил Бащу в древнобългарския летопис "Джагфар Тарихы", глава първа "Древната история на българите" сочи като първични племената Имен и Синд. Тези племена са плод на хилядолетно съществуване на първобългарите с изначалните наши родоначалници Имен и Синд. Подробно е разгледан периодът на историческото присъствие на предците ни в далечния Североизток, край река Амур. Очертан е величественият образ на считания за пратеник на Бога сред хората Боян Имен. Според "Книга на хоните" на Кул Гали, собственото му име е Аудан, а "Боян" означава бял шаман - поклонник на Тангра. В други източници той е българският родоначалник Зиези. Хилядолетното съществуване на предците води до формирането на нови родове и племена и до формиране на първоначални родово-племенни общности - наследници и потомци на изначалните родоначалници.

По подобие на държавите Шам в Близкия изток, Идел във Волгоуралието и Самар в областта Мустанг, близо до Индия, в Далечния изток през 5000 г. пр.н.е. е образувана крупна федеративна държава на хони, хунори, българи и други сродни им племена. В нея българите заемат западната й част - пространствата между Куен-лун, Тян-Шан, Алтай и Гоби. В VII в. пр.н.е. тази държава се превръща в империя. Пътят на племената от състава й е дълъг и сложен. Преминавайки през почти цяла Азия те достигат до р. Амур и Ордос. Част от тях се съединяват и живеят дълго време в Мустанг и Тибет, друга част край Алтай и зад пустинята Гоби, където развиват невероятно висока култура. Тези племена са Дин-Лин и Ди - северните и южни "варвари", според наименованията им от китайците - техните непосредствени съседи.

През епохата на Хонорската (Хунорска) държава, по-късно империя и на Хунската от края на VIII в. пр.н.е. държава, различните племена от една кръв - хони (хунори), от 1200 г. пр.н.е. са наречени арийци. След 209 г. пр.н.е. те се наричат хуни, в рамките на общата империя и имат сходна историческа съдба. Свои градове

държави те строят много често в границите на общата територия - Западното крило на империята, в което имат водещо начало и са пълновластни господари. Българите от Западното крило на империята са в непрекъснат досег със събратята си от Балх, Тибет, Тарим, живеещи извън територията на империята в различни периоди от нейното съществуване и имащи самостоятелна форма на държавно и териториално управление. **Хонорската империя е най-древното и най-крупно държавно формирование, в състава на което решаваща роля са имали неговите първосъздатели от рода Дуло**. Както е посочено в древнобългарския летопис "Историята на Джагфар" името "българи" носи самостоятелно племе, формирано от двата клона на изначалния ни родов корен, в резултат на смесването на турански и северноирански родове, известни като седемте рода в държавата Идел. Те са наследници на своите велики предци Имен и Синд, на легендарните етиопипочтени (лелеги и кари), кушитите - аги и кимерите (фризи, болги).

Още през X хилядолетие пр.н.е. част от българските и хонски племена достигат Далечния изток. Друга част от тях през новия Туран достига до Близкия изток и участва в основаването на Шумерската държава. Част от тези българи се вливат в състава на други близкоизточни съседи.

Българските племена играят съществена роля в Хунорската империя във взаимоотношенията с другите родове и племена на хони и скити.

След Ноевия потоп в Черно море, основно място, където се съсредоточават оцелелите при тази природна катастрофа хора, са земите на днешен Кюрдистан (Ирак). Сред праотците на много бъдещи народи живеят и българските предци - хонори и скити. Названията хунори и скити са събирателни за много племена. Събирателни за сродни племена по материална, духовна култура и произход, тези племена са със значима роля за общочовешкото развитие в цялото Северно полукълбо и отчасти в Южна Америка. **Разселването на хоните (хунори) през X хил. пр.н.е. е на изток - североизток - изток, а на предците на скитите през VIII хил. пр.н.е. на север - северозапад - запад и изток - североизток - изток. От V хил. пр.н.е. скити и хонори са в единна конфедерация - държавата на хунорите**.

През V хил. пр.н.е., след края на Ледниковата епоха разселването на скитите (бивши масагети), хонорите и древните българи е в Централна Азия. Българите заемат пространствата с граници на изток - р. Амур, на юг - Гоби (Шамо), по-късно превърнала се в пустинята Кун-Лин, на север - Алтай, Саяните и Байкал, и на запад

- Памир и Тян-Шан. Плодородните по онова време земи на Таримската котловина се владеят от древните българи. По-късно част от предците на хунорите (хони) се придвижват на юг и достигат Перу в Америка, а през I хил. н.е. достигат и Полинезия. Част от племената и народите от Хунорската (Хонорска) империя по-късно се завръщат и завладяват части от Северна Америка и Близкия изток. Същевременно, в продължение на няколко хилядолетия, племената на скитите владеят земи от Британските до Японските острови и от Северния ледовит океан до Индийския океан и Средиземноморието.

Скитите и хонорите, които са от един и същ родов корен се разселват почти по едни и същи места, без да прекъсват помежду си духовните си и материални връзки. Техните взаимоотношения са добросъседски и непрекъснато укрепват, в резултат на което започва и се формира единна устойчива общност на хонори и скити - носители на висши знания, духовност и културно строителство. Тази общност е наследник на българите и хоните от Кавказко-Черноморския и Волжкия региони и е създател на Хонорската държава и скито-хонорската цивилизация. Източните скити - мурдаси наричали синдийците уралци (ура) или арии (арийци-аси).

В Таримската котловина още през V хил. пр.н.е. се изгражда българска държава. Според българския изследовател П. Добрев, посоченият 70 пъти в древноиндийския източник "Махабхарата" северен народ болхи, балхика е описан като такъв и в "Атхорва Веда". Същият този народ през III в. пр.н.е. е воювал с индийския цар Ашока. Тогава този народ носи името болинги. В действителност нещата са много по-сложни, защото и в други области на Средна и Централна Азия живеели древни българи.

В географския труд на арабина Якутал Рупи (1179-1229 г.) познатият му тогава свят е разделен според него на 4 зони от югоизток на югозапад и запад. Според него:

"*Четвъртата зона започва от земите на Китай, Тибет и Хотан и включва тези селища, които са между тях. Тя минава през планините на Кашмир, Болор, Бурджан, Бадахшан, Кабул, Бур, Харат, Балкх, Тухаристан, Марв, Кухистан, Низабур, Кумис, Джурджан, Табаристан, ал-Рйи, Хуим, Хамадан, Азербайджан, Мосул, Харран, Азаз, ат-Тунур, островите Кипър, Родос и Сицилия, и от там до Заобикалящото море, преминавайки проливите към Испания и земите на Магреб ...*"

Болор (Булур) е била разположена в областта на Хиндукуш и Каракорумската планинска верига, на 500 километра източно от Балх. По арабски източници, в тази страна през 3 месеца от годи-

ната не може да се види Слънцето, поради постоянни снеговалежи и дъждове. Според персийската география от X в. "Худудол Алам" Булур е просторна страна и владетелят й Булурин-шах се счита за син на Слънцето.

В списъка на родовете от "Махабхарата", цар Парикшит на страната Куру е посочен като потомък на първия древен цар на арийците Пуру-рова Аила. Името му Аила е равностойно на арийци. С неговия народ и с него са тясно свързани царете Уччаих Шравас, Сантану и Балхика (Бахлика, Пратипийа) от расата на Каургвите, т.е. на този цар и на неговия народ. Цар Пуру-рова Аила е мигрирал в Индия от страната Бахли в Централна Азия. Тази страна не може да се отъждествява с Балх или Бактрия.

В "Атхорва Веда" като северни народи се сочат Муджавант, Махавриша, Гандхара и Балхика. Според древни индийски източници народът Балхика е обитавал Северна Индия в т.нар. епоха на Кришна (1950-1400 г. пр.н.е.). По други източници, страната на българите Балхика е била разположена в Кашмир. 2000 години след епохата на Кришна страната на българите съществува в същия регион под името Болур. Топографски прототип на името Болур (Булур) съществува и в южната част на Таримския басейн. Югоизточно от Хотан, близо до град Ния, се намира град Лопур, което говори за обширната територия на тогавашната държава Болор-Балхика.

Според ведическата традиция на индийците Среднохималайският район е бил свещена земя за арийците (хони, хонори), откъдето последните се заселват в Индия. Но те не идват през Балх (Балк), а от към държавата Балхика-Болор от Таримската котловина, която е съществувала по-рано от нейната съименница в Кашмир, още преди нахлуването на ариите (арийци) - 1700-1500 г. пр.н.е. в Индия. **Една от най-старите, известна ни от историческите източници страна на Изток, е страната Балхика с център Таримската котловина. Ведическата традиция по безспорен начин потвърждава това**, като хвърля мост между най-ранните химни (веди) на неарийските царе с източните райони, а не между тях и Пенджаб.

Отбелязаната нашироко във ведическата традиция страна Балхика отвъд Хималаите, на мястото на днешната пустиня Такламакан, е исконна българска земя още от времето на основаването на Хонорската (Хунорска) държава. Намиращата се в западната част на Хонорската държава Балхика-Болор, е всъщност в нейната предна част. От създаването на Хонорската (Хунорска) империя до X в. пр.н.е. тя е самостоятелна държава, каквато е и Балх (Балк, Бактрия) в Памир.

В различни периоди от присъствието на българите в Таримската котловина са съществували и древната държава Балука (Бхарука - на индийски език), и Балуцзя и Ро-и-к на китайски език в района на градовете Уч-Турфан и Ансу, и Бо - най-силната държава в полите на планината Тенгри. Тези държави са съществували главно през I хил. пр.н.е. в състава на Хонорската (Хунорска) държава и империя. С образуване на пустинята Такламакан населяващите я българи се изтеглят на север, към Уч-Турфан, Ансу, Куча, Бургур и на юг до Полур в близост до Хотан, създаден през III в. пр.н.е. от китайски заселници и индийски колониалисти, изпратени от цар Ашока да воюват срещу българите (балхи и болги) от Балхика (Болор).

Друга част от българите напускат Тарим и продължават своя път на запад, а трета част се изнася в Тибет, в непосредствена близост до днешната китайска провинция Юнкан, където вече се били заселили южните хонори (хунори) - "варвари". Великата Хонорска държава (империя) през VIII в. пр.н.е. включва в състава си всички български държави без Балх в днешен Афганистан, както и почти всички хонорски и хунски племена.

Около 2600 г. пр.н.е. вождът на китайците, Жълтият император, воюва срещу северните племена хун и юй, на чиято страна са народите Ди и Жун от великата Хонорска държава. Тези два народа, отседнали планинци, заемали обширни територии в поречията на реките Хуанхъ и Ян цзъ. По същото време китайците заемали територията на провинцията Хонан и югоизточните части на провинция Шанси. Легендарната първа китайска династия (2205-1767 г. пр.н.е.) води хилядолетна борба с тези "рижи дяволи" - народа Ди, известен от източниците на европейските изследователи като сери.

През 1797 г. пр.н.е. китайският велможа Гун Лю, изпаднал в немилост, бяга на запад при жуните. Потомците на Гун Лю през 1327 г. пр.н.е. се завръщат в Шанси и полагат началото на династията Чжоу. **През 1767 г. пр.н.е. последният император на Китай от падналата от власт династия Ся-Шун Бей оттегля народа си в северните степи, в земите на местните хонорски племена Хун юй и Хян юн. Така се поставя началото на прахуните - Ху (метисизирани брахикефали европеиди и теснолики монголоиди)**. По това време широколиките монголоиди са на север от Гоби в земите на днешна Монголия.

След преминаването на древните хуни (първохуните) през Гоби и повторната им метисизация, този път с динлините от Южен Сибир, северно от Саяновите планини възникват хуните.

Възниква карасукската археологическа култура, в която метисизираните древни хуни (първохуните) са с черепи, напомнящи тези на днешните узбеки и таджики. Монголоидният компонент в техните черепи е бил погълнат от европеидния компонент.

На изток хуните подчинили сродните им племена от Прибайкалието, цяла Централна Монголия и Забайкалието. През 1200 г. пр.н.е. в пространството между провинция Хебей и езерото Баракул, след като са прекосили Гоби първохуните, създават първата си държава в източното крило на Хонорската държава.

При създаването на хунската държава жуните заемат териториите на северозапад от оазиса Хами, където граничат с чешийците (източни иранци) в Турфан, на югозапад достигат до бреговете на езерото Лобнор, Черчел Дарян и платото Памдам. Сродните им племена живеят в Северен Съчуан. В провинция Хебей са населени племената Бейжун (Шанжун), Цзяши (клон на Уиди), Сян Хюй, Фей и Гу (клон на Байди), и У Чжун. На запад в провинция Шанси са племената жунди-Дажуни, Лижуни, Пюанжуни, в провинция Гансу племената Саожуни, в Хенан и Шанси - Маожуни, Бойди, Чиди, Цянцзюжуни, Луши, Люсюй и Дочен. Племето от жуни Мурон живяло първоначално в провинция Шанси, след това в Одрос. Птоломей го записва под името сери. Шанжуните живеели в Хинган в съседство с монголите (дун ху) и хуните. На юг хуните достигнали до провинциите Хебей и Шанси, на север до Гоби, а на запад 6 жужански племена обитавали териториите на съвременна северна Монголия. Северно от хуните живеели динлините - европеидни обитатели на Азия.

През VIII в. н.е. в Хонорската империя се включват държавите на хуните, българите (без Балх), хонорите и други сродни евроазиатски племена. **Най-голямото си могъщество Хонорската империя постига след създаването на съюза на Хуните - Хунну, който постепенно, включвайки в състава си 24 племена, заема водеща позиция. Така постепенно на мястото на Хонорската (Хунорска) империя се създава Хунската империя начело с Мо-Тун. Тази държава - империя на хуни и българи, в която владетелите са от имперската династия Дуло**, се простира от Тихия океан на изток, до Черно и Азовско морета, Волга, Дон и Урал на запад, до тайгата на север и Северен Кавказ, Каспийско море, Аму Даря, Памир, Куен-Лин, Хуан-хо на юг. Хунската империя е в непрекъсната борба с най-големия си противник - Китай.

Древният български етнос, след образуването на пустинята Такламакан и настъпилите засушавания, се разпокъсва на множество държави - Бугур Болука, Бо (Куча), Полур и Болор в Тарим,

Голям и Малък Болор в Кашмир. Преди това се създават градовете Куча (Бо), Богур, Балх, Полор, Княжество Тохаристан (Тухаристан), княжество Хуттал в Тибет и в Хималаите. В Уйгурската автономна област на Китай - Синд зян (Тарим и пустинята Такламакан) са и градовете-държави Ансу, Кашгар, Хотан, Кирадант, Яркенд (Шан), Ния, Лобнор, Черчен, Корашар, Урумчи. Разпокъсването на монолитния български етнос е предопределящ развоя на събитията фактор през II в. пр.н.е., когато хуните прогонват саките обратно към Согдиана и Памир. Юеджите от север са прогонени от провинция Гонсу през Тарим и през реката Ила до езерото Исък Кюл, а след това по пътя на саките чак до Фергана и Сър даря, напускайки своите поселища - градовете в полите на Нян Шан. Заедно с тях са тохарите. За тези градове китайците научават чак през I в. пр.н.е. Юеджи (кушани, асии, асиани) и тохари завладяват Бактрия и създават нови свои поселища. Първите групировки от българи от Китай достигат Бактрия във втората половина на II в. пр.н.е. С това се поставя началото на една продължителна миграция, предизвикана не само от стълкновенията между хуни и китайци, но преди всичко от климатичните условия, които рязко се променят, от големи засушавания до много студени зими, необичайни дотогава за Таримския басейн. Поради влошените климатични условия българското население, занимаващо се със земеделие, се лишава от поминък. То търси изход от създалото се за него неблагоприятно положение, в преселване на запад, към Бактрия, в безспорно по-плодородните й райони, където създава свои колонии.

2. Древните хонори и българи. Духовно достолепие

Всичко, което е духовно достояние на Китай и е в някаква връзка с посока запад - от Иран или Индия към Китай, или от Китай към Индия и Иран, е духовно достояние и на хунорите, и главно на българите.

Най-подробни в китайските летописи са сведенията за хунорското държавно, народностно, военно, племенно и т.н. устройство. Единствената добре известна за сега черта , ярко отличаваща хунорите от другите народи, е превъзходното им устройство, в основата на което е троенето (разделянето на три). Държавата се деляла на три области - средищна, лява (източна) и дясна (западна). Целият народ се делял също на три части - средищна, лява и дясна. Войската имала три отряда - средищен, ляв и десен. Племената имали по три орди, а родовете били подразделени на средищен, ляв и десен род. Всеки род имал своя

права черта - ок, ляво и дясно коляно. Това деление винаги било неокончателно, а като излъчване от средище, което всеки момент е можело да бъде погълнато. Кханът управлявал не само средищната област и средищния главен отряд, но и цялата държава и цялата войска, въпреки че външно те изглеждали съвсем самостоятелни. За осъществяване управлението на областите и войската той назначавал своите бъдещи приемници - синове и братя. Лявата област се управлявала от първия престолонаследник то ки, догри (превъзходен) крал, кхан, а пръв негов помощник в управлението на областта и на главния ляв отряд бил следващият, втори по ред престолонаследник - кок-ле или кук-ли крал, със сегашно произношение гу-ли.

И тези четиримата били на четирите ъгъла "рога". Следвали други шестима кханове, които, пак разпределени на леви и десни, съставлявали шестте "рога" и т.н. В трите области и в трите главни войскови отряда имало всичко 24 предводители. Това троене е до крайния възможен предел - рода и родовата бойна чърда. Всички 24 кханове били наследствени, но в непълния смисъл на думата. В действителност само кхан-ю е наследявал, а всички останали са зависели от него. При смъртта му всички дотогавашни губят длъжностите си и ако новият кхан-ю има достатъчно синове, въобще не получават нови длъжности на управители. Постоянното средоточие е представлявал неговият род. Ако държавата се дели на три, то земния простор се дели на пет.

Средището и различните посоки са имали и номер - бройка, а имало и особено място или собствена особеност. Хунори и българи не са придавали на числата никакви магически свойства.

Както в устройството, така и във времечислението хунори и българи се основавали на тройното деление и се ръководели от значението на числата. Те делели годината, месеца и деня на три. Това троене е произхождало от основното им начално схващане за средището и за излъчваните от него в две посоки нови средища.

В пространството неизменното средище била Средищната звезда, а на земята - столичния онгъл. За начален, пръв ден на годината бил възприет най-късия - денят на зимното слънцестоене.

През II в. пр.н.е. те достигнали до такова съвършено и точно времечисление, каквото никой народ не е познавал. От значение за тях са били 12-годишният и 60-годишният кръговрат. В най-далечно минало те били свързани с движението на Юпитер, наричан от тях Янкул.

Както в звездоведството и времечислението, в схващането за пространството, в схващането за света, Вселената и природата, и

в устройството - държавно, военно, народностно и родово хунори и българи проявявали разбирането си за числото и особено за тройното и петорно деление. Чрез петорно повторение 12-годишният кръговрат се превръщал в 60-годишен. Всяка година от 60-годишния кръговрат получавала свое име, съставено от името на животното,определящо годината в 12-годишния кръговрат и името, на елемента, на който този кръговрат бил посветен - вода, огън, желязо, дърво, земя. По-късно за означаване на различни времена си служели с царуванията на владетелите, както например в "Именник на българските канове". В народа у много потомци на хунорите тези названия се запазили и досега.

Повечето днешни български обичаи са израз и въплъщение на някогашните схващания и разбирания, и са останали още от тогава с нищожни промени. Голяма част от тях са свързани със средищните дни на годината и са изразявали една и съща мисъл - почит към Върховното единство. Някои от тези обичаи не са свързани само с празненства, а и с всекидневния живот на човека. До неотдавна всеки българин, когато е бил навън преди изгрев, "когато слънцето зора издаде", ставал прав, свалял шапка и благоговейно се покланял.

Българското превъзходство над своите съседи се отнасяло не само до отделни духовни области, а се проявявало в цялостно духовно развитие. Българските схващания са представлявали стройно и съгласувано единство.

Да се приписват днес името и особеностите на една или друга твърде късни издънки от изначалния благороден български родов корен е не само погрешен и неточен израз, но и извращение. Същото, макар и с не толкова големи последици, е названието на езика ни, който е бил близък до всички хунорски племена в миналото. Така той е по-близък до езика на чуваши, татари, манджури и на множество средноазиатски племена от хунорски произход, отколкото на тюркските племена и народи, както се опитват някои автори и изследователи да ни уверяват.

Да се вземат за мерило на расовата ни принадлежност само оттенъкът на кожата на лицето, формата и цветът на очите и цветът на косата, а не и на някои други причини и условия, между които на първо място географските и климатични условия, е абсурдно. Единственото правилно име за обозначаване на расата на някогашните хунори и техните потомци, запазили голяма част от нравствените, духовни и хунорски особености, е името хунор.

Древните хунори или са се обособили още в Тарим в две основни групи, или след напускането на котловината, в своите непрес-

танни странствания в Средна Азия са променили своя нрав, външен вид и език. Поради суровия и пълен с опасности живот, чрез продължителен и безмилостен подбор, те са изработили у себе си особените духовни и нравствени качества. Като се има предвид, че със себе си водели малко от своите жени и по пътя са вземали жени от чужди племена и народи, то тези техни качества са станали твърде различни от другите раси.

Днешният български народ, след като е запазил в известна степен характерните белези на своите прадеди - някогашните българи и техните хунорски черти, както и чертите на древните траки, наравно с това е придобил и чертите на своите майки, в повечето случаи славянски жени. Той е носител на отличителните качества и черти на истински господарски, високо издигнати учители (гури), владетелски народи - потомък на предци благословени и достолепни.

3. Прародина на първобългарите и древните българи, първите цивилизации и култури в Евразия и Америка

След гибелта на атлантите започва борейската ера на митичните, но сродни ни племена - хиперборейци, която продължила няколко хилядолетия. В края на 80-^{те} години на XX век, на остров Мадагаскар археолози откриват скелет на екиорнис - древна птица, два пъти по-голяма по размер от щрауса. На крака й бил намерен пръстен със загадъчни знаци, с които древните борейци са следели метрологията на животните и птиците. Техните технологии по-късно са ползвани от древните египтяни. Наследили всичко най-прекрасно от асурите, борейците регистрират успехи в генетичните опити. Постиженията на хиперборейците са отразени в предмети като този на крилатия кон Пегас, конят с човешки образ Кентавър, човекът-лъв Сфинкс, които в различни варианти се срещат във всички народи.

Според редица учени изобразените митични същества имат реални прототипи - плод на биологичната селекция на хиперборейците.

Хиперборейците били със завидни знания по астрономия. Освен за видимите с невъоръжено око 5 планети Меркурий, Венера, Марс, Юпитер и Сатурн, те са знаели и за Уран, Нептун и Плутон, и за още 3 планети. Те извършват опити за удължаване на живота чрез зазиждане в каменни "Чували".

В легендите не се сочат сериозни военни конфликти, които да са довели до гибел хиперборейската цивилизация. В санскритския

текст "Самхара Сутрат Хорас" са описани химически и биологически средства за водене на война. "Самхара" е ракета разпръскваща химически и биологически вещества, довеждащи до уродства сред живите същества. В текста се съобщава и за оръжие "Моха", чиято употреба води до пълна парализа. Предполага се, че атлантите оставили на своите наследници, от конфликта с който потънали, смъртоносно оръжие, което довело до трагедия от голям мащаб - ликвидирането на хиперборейската цивилизация. По този начин **две от най-древните човешки цивилизации прекратяват една след друга съществуването си, в резултат на взаимното си унищожение чрез внедряване на върховите си технологични достижения във военната област**. Те оставят на потомците си поука и задължение за всеобщо въздържане и внимание при действия и технологии, нарушаващи без повод екологичния баланс на природната среда, с оглед по-нататъшно успешно съществуване и по-нататъшно историческо развитие на общочовешката цивилизация и култура.

Познанията за света допреди няколко години се търсеха главно между реките Тигър, Ефрат и Нил. Юнакът Гилгамеш от шумерската епоха търси безсмъртието си в "морето на смъртта". Проучванията в Месопотамия и Черно море, глинените плочки от древната Ниневия, ръкописите на Библията са дали основание за мястото на Потопа да се считат поречията на Тигър и Ефрат. **Последните проучвания (геологически) по безспорен начин посочват, че Потопът е бил в района на Черно море, и че цивилизациите на Стария свят - Месопотамия, Египет, Микена, Крит, Гърция, Индия и Китай водят началото си от един център и този център тръгва от Балканите при Черно море**. Откритията за най-древната писменост в света - плочките от Тартария от 5300 г. пр.н.е., неолитните некрополи край Варна и Дуранкулак и най-старото обработено злато в света, са безспорни доказателства за единен център на древните цивилизации, намиращ се при Варна, край бреговете на Черно море.

Преди 12500 години на територията на Източна Европа започнал малък ледников оптимум. Температурите се повишили, дъждовете падали рядко, намаляло количеството на постъпващите води и равнището на Черно море започнало да спада. В резултат на дълбока Новоексинска регресия на Черно море, връзката със Средиземно море е прекъсната и Черно море се превръща в сладководно езеро.

След разкъсване на Босфорската преграда през 5600 г. пр.н.е. настъпва катастрофата. Освен древните брегове важни свидетел-

ства за разразилата се катастрофа са дълбоководните органогенни минерални утайки, наречени сапропеи. Те са описани главно като черна тиня, поради резкия им контраст с отдолу лежащите и покриващите ги утайки. Образуването на сапропеите в района на Черно море по своите мащаби е катастрофално състояние. Огромни количества планктон се утаявал на дъното на езерото и след нахлуването на солена вода се получава "задушаване" със сероводород, отделящ се от гниещата материя.

Останки от древна цивилизация стоят недокоснати от човешка ръка в района на старите брегови линии, които при проучване могат да дадат нови доказателства за Потопа. За катастрофата в Черно море свидетелстват силната ерозия на старите брегове на басейна, образуването на дълбоководни, органогенни, минерални утайки (сапропеи), образуването на отровен сероводороден газ. Окончателното измиране на живите същества, както и разкопките на няколко важни обекта - Варненския енеолитен некропол и селищната могила, дават възможност по убедителен начин да се проследи образуването и развитието на предисторическата култура и цивилизация, наречена "Варна".

Възрастта на откритите 8 селища във Варненското езеро с възрастта на некропола показват концентрация на население по тези брегове около голям култов и търговски център.

Находките от злато, мед, кремък, керамика, скални сечива и други - много на брой, формата, начина на изработката им предполагат тук да е имало производствен център на изделия от мед и злато.

Теорията за Потопа в Черно море е факт. Първи сведения за това черпим от Шумерския епос за Гилгамеш, чиято история дава косвени доказателства за това. Този епос показва, че оцелелият шумерски Ной-Утнапищим след Потопа се заселил да живее на малък остров в Черно море. След митичното пътуване на Гилгамеш в Черно море около 2000 г. пр.н.е. пристигат финикийците. Най-старата котва, свидетелстваща за корабоплаване в Черно море е на 3500 години и е принадлежала на потънал критски кораб край нашите брегове през XVI-XV в. пр.н.е., няколко века преди пътешествието на аргонавтите. Най-древните коренни жители на бреговете на морето са предците ни - древните кимерийци. После тук се заселват по-късните пелазги (ари) - траките. Вероятно името на морето е дадено от кимерийците. Според Страбон (63 г. пр.н.е. - 23 г. н.е.) след гръцката колонизация по бреговете му, Черно море започнало да се нарича Понтос Евксинос, а според някои древни анали то е известно като "Скитско море". Други негови имена са:

"Понтиско море", "Ней тас" (Сурово море), Румско (Византийско), Славянско (на българи и руси), а според руските летописи "Сурожко море", "Бахри саят", а сега "Кара Дениз" според турците и "Гръцко море" според Ноел. Настоящото име на Черно море се е разпространило почти всред всички народи през Средновековието, но от тогава до днес не се е променяло.

Проф. д-р Петко Димитров и синът му Димитър Димитров от Института по океанология при БАН - гр. Варна в книгата си "Черно море. Потопът и древните митове", въз основа на богат изследователски материал, дават две основни геологически доказателства за Потопа в Черно море. Наличието на стара брегова линия в басейна, разположила се на 90-120 м дълбочина, с възраст повече от 8 хиляди години, формирането на геокатастрофични органогенни утайки в дълбоководната черноморска котловина и възникналото сероводородно заразяване са пряко следствие от Потопа.

Потопът като геологическо събитие е неоспорим факт. Макар и не многобройни, археологическите артефакти затова, че черноморската област е център на високоразвита цивилизация, са неоспорим факт. Безспорни доказателства за предпотопната високоразвита култура са Варненското златно съкровище и Дуранкулашкият некропол.

По-късните Тракийско-Маришка и Шумерска култура и цивилизация са се зародили по бреговете на морето, преживяло Библейския потоп.

След него голяма част от кимерийците намират нова "обетована" земя, където в градовете Ур и Ниневия поставят основите на нова цивилизация. По своя път те покоряват и варварските скитски племена, населяващи Европа и Азия.

Част от кимерийците, заедно с племената от другата съставка на общия им родов корен пелазгите (кари), остават в днешната българска земя и полагат основите на тракийската култура. Всички тези събития говорят за водещата роля на древните ни предци в световната история.

Когато се изясняват поселенията на древните българи в различни краища в Северното полукълбо, не бива да се пропуска и откритото от проф. Васил Николов през 1985 г. селище. То е разположено на територия от 80 дка в район "Слатина" на столицата.

Преди още Европа и нейното население да са се разделили с кожените си облекла, в териториите, носили името Европа от най-дълбока древност. В днешните българските земи, хората са се обличали вече с дрехи, тъкани от вълна. Тези хора са наши предци, които цивилизовали Европа още през ранния неолит. Най-голямата,

открита в селището къща, до моста и ж.п. линията на армейския комплекс "Червено знаме", е с площ 117 м^2. Къщата е от 2 помещения и е била обитавана вероятно от 2 семейства, около 10-12 души.

Проучванията на селището в район "Слатина" безспорно доказват, че живеещите в него 6 хилядолетия преди новата ера, са ползвали първото голямо световно откритие на най-древ-ното население на Земята - земеделието и скотовъдството.

Първородителите на цивилизацията - древните мизийци - наследници на кимерийците, заселили се в район "Слатина", се обличали в тъкани дрехи и са познавали красотата на външния вид. Мъжът - главата на семейството е ловувал в планината Витоша, орал земята си с каменно рало, а жената-майка се е грижела за децата. Жилището е било изградено от плет и глина. Свещени за всички древни жители на нашите земи са били Богът бик - Небето и Богинята-майка - Земята.

За първите заселници в Софийското поле проф. Васил Николов казва:

"*Не са се различавали по външност от нас. Не са знаели какво е война - живеели си мирно. Боледували са от кариес. По това време са се научили да мелят древната еднозърненка и двузърненка (видове пшеница), песъчинки от които са наранявали емайла на зъбите им. Живеели са средно до 35 години. Който успявал да оцелее до 50 години, е считан за много възрастен.*"

Металът по това време още не бил открит. При обработката на дърво се ползвал кремъкът, а за направа на различни пособия - камъкът и костта. Тези хора са откривателите на днешната акумулираща печка - пещта, в която се приготвяла манджата за голямото семейство. Тази пещ е изработена от изпечен глина, камък и керамика. Добре запечатана тя обезпечавала топлина през студените дни.

Древните ни предци са ловували елени, сърни, глигани и кози (изчезнал вид) с лъкове. Храната на древните е била хляб, месо от кози, говеда, овце и свине, мляко, масло и сирене,почти като днешната. Те са шарели съдовете и стените на къщите си най-напред с бяла боя, а после и с тъмни багри. При разкопките на древното селище са намерени уникални съдове, което говори за културата на древните заселници на нашите земи. Те са ваяли от глина своите идоли Божията майка - Земята (жената) и Божия бик - Небето (съпруга й) .Те са вярвали, че всяка година Божията майка - Земята е била оплодена от Бога бик - Небето чрез дъжда. В това има символика, състояща се от факта, че както бременността на жената, така и засятото зърно до жътвата му са минавали 9 месеца.

Най-странният гроб, открит от проф. Николов, бил на 16 годишно момиче, погребано по корем в стойка "Жаба" - символ на плодовитостта. Вероятно родителите му са вярвали, че поради това, че е починало твърде рано, душата му по-късно ще се прероди като невяста. От намерения скелет личи, че е погребано със свити към лицето ръце, краката към корема - също както в майчината утроба.

По този начин предците са завещали своята вяра в прераждането. За тях ямата в Земята е била утробата на Божията майка.

В момента, когато край Варна се развивала най-древната човешка цивилизация, те достигнали до Стара Загора, Шумен и до днешна София. Умело използвайки добрите климатични условия по нашите земи, древните ни предци са сред първите хора, извършили революция в преминаването към нов начин на живот, от събирателство и ловуване към земеделие и скотовъдство.Тези открития сочат, че нашите земи са огнище на най-древната човешка цивилизация, дух и култура.

При разглеждане историческото развитие на древните ни предци не бива да подминаваме и историята и величието на древните българи, достигнали и развили богата култура на континента Америка. Потомците на древните арии достига този континент, преминавайки през Беринговия пролив. Потомците им - маите, са древен народ, строил величествени пирамиди преди 1000 и повече години и създал висока култура, за който научаваме едва преди 150 години. Още след Потопа от 9570 г. пр.н.е. те достигат бреговете на Америка. Понеже писмеността и културата на маите са унищожени, научаваме само за част от тяхната история. Развитата от тях култура на континента Америка няма равна на себе си. Преходът от Азия към Америка ("Островът на костенурките") е станал във времето, когато те са били един материк.

Високата култура на това население се е развивала по времето, когато в Месопотамия и Египет се създава и развива древна цивилизация. Някои от древните прародители на маите са известни с имената запотеки и олмеки. Впечатляващи доказателства и свидетелства за тяхната дейност са прочутите паметници в Монте Алто, олмекските глави от Ла Демокрация в Гватемала и особено грамадните пирамиди от Теотихуакан, близо до Мексико сити - днешната столица на Мексико. Архитектурният стил на тези огромни пирамиди, митологията, познаването на календара, изчисляването на огромните цикли от време, пророчествата, както и определянето на земни свързочни линии, показват тайнствените зависимости между високата египетска култура и развитието на съ-

щата при маите и техните предци. Те смятали себе си като участници в голямата игра на Вселената. Те могли да изчислят всичко, което става в могъщата Вселена и на Земята и за малките игри между хора, животни и другите живи същества. Наблюдавайки небесните явления, те добре показват тяхното дълбоко значение и знаят, че е опасно да не се познават и прилагат правилата на природата. Човек трябва да участва майсторски в процесите, които се развиват в нея. За да обяснят всичко това на хората, те прилагали хилядолетен ритуал - прочутата игра на топка, с която играели орбитите на планетите и процесите в съзвездията, както и ежедневното пробуждане и смърт на Слънцето. При това то трябвало да бъде непрекъснато в движението, защото играта на светлина и тъмнина не познава покой. Според маите кръвта е носител на жизнено важна енергия в Космоса, имаща свръхестествена сила, както за боговете, така и за хората.

Чрез кръвната жертва този кръговрат се привеждал в движение и те принасяли в жертва победителите, защото за тях ще е висша чест да отидат при висшия дух, където мракът и светлината са едно цяло.

Историята на маите е разделена на 3 епохи. Предкласическа, когато започват своите големи изчисления (3000 г. пр.н.е.-50 г. н.е.), Класическа (50-900 г. н.е.) и Следкласическа (от 900-1700 г. н.е.). За маите предкласиката е началото на последния от 5-те цикли от по 5200 години и в този период за първите заселвания на запотеки и олмеки към 600 г. пр.н.е. и по Тикон. За тях времето се движело по спирала и за пресмятанията на времевите цикли, за измерване на времето са използвали два вида календари - Цолкин, състоящ се от 13 числа и 20 символа и Хааб, съответстващ приблизително на нашата слънчева година с 18 месеца от по 20 дни и един кратък месец от 5 дни, служещ за преход и подготовка за Нова година. Двата календара били свързани един с друг и една и съща дата се повтаряла на всеки 52 години. Маите познавали цикли от по 104000 години, обхващащи по 4 епохи от по 26000 години, разпределени на 13 бактуна - т.е. на 13 пъти по 400 години, като последните се състоят от 20 катуна от по 20 години. Накрая, според тях, ще настъпи преходът към 2012-2013 г. н.е. Това са циклите, които предците на маите отразявали в тяхната класическа епоха от 1300 години, които трябвало да останат за дълго в тайна.

Последният цикъл от 26000 години е представлявал етап от епохата на маите и човешката цивилизация в края на последния ледников период, когато древните народи, между които и арийте,

населявали Америка. Около 3500 години преди Новата ера тези народи започнали да водят уседнал живот, да отглеждат царевица и боб, по същия начин, както и в Европа.

Според изчисленията на маите, напрегнатите времена настъпили с началото на последните 5200 години (от 13.08.3013 г. пр.н.е.) от 26000 години. Тогава на хоризонта се появила Венера, която на 31.12.2012 г. ще изчезне и в полезрението ни ще се появи звездната система на Плеядите, като начало за нова епоха. Съвременните физици и астрономи също потвърждават измененията, които ще настъпят във всички сфери - в изменение на времето, магнитното поле и ротацията на Земята, енергийното поле на Слънцето или пък изменения на полюсите. Тези промени сега протичат все по-бързо.

В началото на този период - 3200 г. пр.н.е. според маите се появили първите високо развити култури, възникнала писменост и навсякъде по света се основавали селища. Това показва, че след природния катаклизъм (Потоп) в Шумер, след кратко прекъсване, наново се проявява продължаването на започнатото с Варненската и Тракийско-Маришката цивилизация. По това време маите основали свои култови центрове, където започнали подготовката за особените времена. Докато в Европа се появили Олимпийските игри, основал се Рим и Александър Македонски изградил световна империя, градовете на предците на маите ставали все по-организирани. Издигнали се много на брой династии и владетели, йероглифното писмо и изчисленията на календара ставали все по-прецизни, разцъфтявала търговията и **започнала да се развива една от най-интересните и най-значимите култури в човешката история. И до ден днешен от света на маите изникват (откриват се) нови и нови древни пирамиди, израснали над джунглите, гигантски камъни, карти с йероглифи, инструменти за загадъчните ритуали.**

Големият археолог Франсиско Естрада Бели, оглеждайки тунела, издълбан от иманяри в древния храм в град Кивак, открил и маска, широка 3 метра и висока 5 метра с антропоморфично лице - с човешки нос и чело. Издигнати на върха показват, че е изобразен богът на Слънцето. Най-забележителното е, че маската е от 200 г. пр.н.е. - 1000 години по-рано от сегашните представи за разцвет на маите. Открита била и втора маска, поставена, както и другата на стълбището на храма, над централния площад. Самият храм е във формата на часовник и имал астрономически функции. Намерената стела от гравиран камък от 300 г. пр.н.е. е най-старата, открита в земите на маите. Откриването на двете маски подсказва,

че цивилизацията на маите е процъфтявала няколко столетия пр.н.е. Всички археологически находки напоследък от градовете Кивак и Кихен, показват, че сложните ритуали, церемониалните храмове, календарът, писмеността, както и държавата на маите са създадени по-рано от предполагаемите досега дати. Разкопките в древния град Мирадор, където се намира пирамидата на Донта и малки пирамиди с фрески на голяма лапа на ягуар сочат, че тук е погребан царят Ягуар - един от 19-те царе, търсени от археолозите, познанията за които са минимални. Откриването им би било значителен напредък в изучаването на древната цивилизация и култура на маите.

4. Древните кимери и аси

Не може да се даде цялостна преценка за развитието на древните ни предци, ако не се отдели място на народа на Вотан - асите, оставил дълбоки следи по пътя на родословното ни дърво.

Според Дейвид Леин "Вотан е изключително бог на арийските народи. Той е изява на волята на арийската нация, като архетип и въплъщение на мъдростта на праотеца, дълбоко заложени в нашата генетична памет."

Основополагащ елемент на българската цивилизация са кимерите - праотците и на голяма част от келтите и траките. Иранците аси или арии са другият брат на кимерийското ядро със значителното им културно и езиково наследство за съвременните българи. От тези два рода - трако-кимери - Болги и иранци - арии вадим народностното име на българите. С това се слага край на спекулациите, че траките и българите в рамките на Хонорската (Хунорска) и Хунската империи са съвсем различни народи, като последните са изцяло асимилирани от славяните. **Траки и българи са от два клона на един и същи родов корен на първобългарите** и без преувеличение днес можем да потвърдим тезата на нашите възрожденци Георги С. Раковски, Цани Ганчев, д-р Ганчо Ценов и Найден Шейтанов, че българите са и траки.

Когато разглеждаме иранския народ аси, виждаме, че културното им наследство ни отвежда и към културното наследство на древните германи. Не случайно най-ранното название Германия е дадено на селище край днешна Сапарева баня, област Кюстендил. Въпреки, че името аси не е вписано в историческите документи за произхода на българите, в наследството си сме открили много следи за принадлежността им към нашата историческа и културна самоличност.

В древногерманските предания асите се възприемат като богове. С "аз" започва нашата българска писменост в двете ѝ разновидности - кирилица и глаголица, и за разлика от всички славянски народи само ние наричаме себе си "аз".

Със същото местоимение наричат в източниците себе си асланите в Кавказ, осетинците, които са известни и като аси.

В "Сага за инглингите" съставителят на знаменитата Еддага разкрива истината за произхода на асите, като народ от Северното Причерноморие, преселил се през I в. н.е. в Скандинавия. Преди това Одинските аси са с царство на изток от р. Дон със столица Асгард (градът на асите). Последният им цар бил Один, който странствал много, но и завладял редица земи на юг от Кавказ в "страната на турците" по Сгурлусон, който извежда произхода им от древна Троя. Асите живеели заедно с древните българи в Памир. Те са масагетско, сродно на древните българи племе, с владетел на име Аслан. Името на владетеля им е сходно с това на древния български владетел Заберган (Забер кан). Следи от тях намираме и в Мала Азия.

Летописецът разказва за старите земи на мизийците край Бурса - днешна Турция и Малоазиатския Олимп, в близост до който е разположена Троя. От "Илиада" е известно, че мизи, като съседи на съюзниците на троянците и тяхното преселение напомня за одиновите аси, притиснати от Александър Велики към Черно море - царството на асите. Това напомня и за кимерите - клон от древнобългарския род, установил се на полуостров Дания и не случайно Стайн Ярвкит ги определя като тракокимерийци, които след напускането на Троя строят град Асгард - "Железният град" на "Железния народ".

Родството на българи и аси не идва само от Имеон, а и от преместването им в земите между Дон и Кавказ, където през 60 г. пр.н.е., след неравна борба с римските легиони Один изтегля част от поданиците си към Скандинавия. Преди това той поверява управлението на Асгард на двамата си братя Бил и Бе. **Ранната история на баварците, с доказан български произход сочи, че се заселват в Армения, откъдето са прогонени от император Тиберий. Два века по-късно в тези земи от изток пристигат и се заселват българи, начело с Авитохол и основават Стара Велика България.** Тук именно се пресича историята на българите (баварци) и одиновите аси, като история на един и същ народ.

От древните легенди се вижда, че баварците всъщност са одиновите аси - клон на древните българи Асен, асимилирани от древните българи на Авитохол, като са наследили от тях руните и

преданията от "Сказание за дъщерята на хана", за бог Один-Борин и за хероя Один-Аудан, наречен Дуло, като равностоен на царете от свещената българска династия Дуло.

Асите на Один са били уседнал народ, който строял градове, занимавал се със земеделие и имал добре устроени войски и държава. По своето положение Один е бил Цар-жрец с име на прославен воин и мъдрец.

Разглеждайки легендата за Еней и следите към Троя, разкриваме съществени връзки на етруските от Италия, произхождащи от Мала Азия, от един и същ родов корен с асите. Митовете за одиновите аси свидетелстват за културната им близост с мидите - перси и индоариите, а не до всички народи от иранската езикова група. Според китайските предания и легендарния им прародител Фу-си произхожда от асите.

В живота на асите виждаме жертвоприношението и основополагащото му значение във ведическата традиция, а така също погребалния ритуал и трупоизгарянето. Один е обожествен приживе като бог на войната. В наследството на асите се намира и ведическата доктрина за изначалния огън, от който е произлязло всичко и към който всичко се връща наново. Асите, както и троянците са издигали могили в чест на знатните си хора. Асите и българите, според древнобългарската митология от сборника с песни на волжките българи, можем да разглеждаме като митологични успоредници в българския пантеон от описанието на Один като бог и херой, също като Аудан Дуло, в мита за дървото на живота и легендата за Тор, и накрая в легендата за трите богини на съдбата - Урдур (Съдба), Вернади (Настояще) и Скулд (Бъдеще). Археологическите паметници свидетелстват, че култът към трите нимфи е бил широко разпространен сред древните траки по нашите земи. Кои техни качества и каква дълбока вяра ние българите сме съхранили към тях най-добре личи от народните предания за Крали Марко. Асите са с троянско-тракийски корен.

Всичко това предполага необходимостта от по-задълбочено проучване и уточнения на въпроса за участниците в Троянската война по "Илиада" на Омир.

Стремейки се да са по-близко до по-древната история и култура на троянците, редица изследователи се опитват да докажат, че троянците са предците на техните народи.

Една от тези теории е, че Одисей е бил датчанин, а троянците буйни финландски момчета, защото според италианския инженер Феличе Винчи, археолозите досега не са намерили никакви материални следи от данайци, пелазги и лапити.

Всички тези теории ни задължават с по-голяма настойчивост да доказваме тракийския произход на троянците, на ролята и мястото на Троянската война, на различните племена от тази древнобългарска общност.

5. Арийците в Индия

Арийските номади, които се придвижват през планините Хиндукуш и се заселват в равнините на Северна Индия през второто хилядолетие пр.Хр., се отдават на размишления за началата на Вселената.

"*Тъмнината бе скрита в тъмнина ... Откъде произлезе Вселената? Откъде начена сътворението й? Този, който се взира отгоре в нея, във висшите небеса, само той знае или може би и той не знае.*"

Те са наистина раса от воини. Изпълват със страхопочитание и смазват местните племена чрез изтънчената ефикасност на бойните си умения и по-специално майсторското си управление на бързите, леки колесници с колела със спици, които до този момент на са познати в тази част на света.

Понеже първоначално нямат писменост, арийците демонстрират впечатляваща интелектуална сила, като създават и запазват само чрез устното слово изумително богата поезия, която служи за хранилище на религиозните им идеи. Нещо повече, тези неграмотни нашественици въвеждат езика санскрит, на който ще бъде въплътена уникалната индийска култура.

Те наричат себе си арийци, което значи "благороден по рождение и раса". Тези горди, високи, светлокожи хора, с големите си стада добитък и буйните им дорести коне, с овцете и козите си и глутниците лаещи и подскачащи кучета идват от коренните си земи в евразийските степи на Иранското плато някъде около 2000 г. пр.Хр. От Иран част от арийците се придвижат на запад, като смесват културата си със старите цивилизации на Близкия Изток. Приблизително по това време тези, които по-късно ще станат известни като индоарийци, постепенно проправят пътя си на изток през проходите на Хиндукуш.

Арийците идват на племенни групи от различна големина в течение на няколкостотин години. Нощем, облечени във вълна и кожи, за да се пазят от свирепия планински студ, те ядат говеждо, пият подобно на бира питие, наречено "сура" около огньовете си и вероятно говорят за страната, която са оставили зад себе си и за това какво ги очаква занапред.

Мамещата територия в долината на р. Инд обаче не е свободна. Други вече са се настанили тук, включително и един тъмнокож народ, вероятно дравидите, които в по-късните епохи ще се срещат главно в Южна Индия. В някои случаи групи от пришълците използват сила, за да победят и подчинят местното население. Но те също така се смесват с него и в културно, и в расово отношение.

Индоарийският език санскрит ще възприеме много думи и произношения, които могат да бъдат проследени назад в дравидските езици. Арийските духовни виждания ще се слеят с вярванията на старите жители, за да се превърнат в разноликата религия и начин на живот, наречена индуизъм.

В по-късен етап други народи ще донесат на субконтинента своите екзотични културни черти. Всеки от тях на свой ред ще бъде погълнат от уникалното общество, създадено с помощта на арийците.

Арийците, които се заселват в северозападна Индия, са организирани в племена, всяко оглавено от вожд и жрец. Първото задължение на мъжа ариец е към племето му и той често е призоваван да доказва лоялността си в битки, било с други арийски племена или с неарийци.

От първите си години в Индия те създават безчет религиозни поеми и химни, които се предават устно от поколение на поколение. Въпреки че тази забележителна свещена литература не била записвана векове наред, тя остава вярна в оригиналното си звучене, понеже жреците, които са заети със запазването на химните, се грижат в тях да не се правят никакви изменения.

Стиховете са стриктно оразмерени и лесно се помнят. В училищата арийските деца седят с часове и повтарят химни след жреците ред по ред, и според една доста непочтителна поема приличат изключително много на хор крякащи жаби.

Стиховете са практически единственият източник на информация, който оставят след себе си индоарийците, тъй като те не строят храмове и паметници, не оставят произведения на изкуството, погребални вещи, печати или каквито и да било писмени сведения. По-късно стиховете се събират в антологии, познати като Веди или "книги на знанието", които след време ще дадат името си на целия период на арийското господство в Древна Индия - Ведически период.

Всъщност единствената от тези книги, която съдържа историческа информация, е най-старата и най-богатата "Ригведа". Между 1500 и 900 г. пр.Хр. арийските поети събират и композират нейните 1028 химна.

Както сочат редица данни в "Ригведа", земята е центърът на арийската Вселена, най-вече защото осигурява паша за стадата кози, овце, коне и говеда. Арийският земевладелец измерва имота си чрез големината на стадата си. Ушите на добитъка са белязани. При отсъствие на монетарна система, кравата е стандартното средство за търговия. Санскритът е богат със специални думи, посочващи индивидуалните характеристики на различните добичета - например "кравата със странното теле" или пък "кравата, която е безплодна след отелване". Кравите му се доят три пъти дневно. Прясното мляко и каймакът, който би могъл да се развали много бързо в горещината, са постоянни в арийското меню. Ядат говеждо, овче и козе месо, краставици, масло, добито от сусамени семена, плодове, включително и банани, и питки, направени от основната житна култура - ечемика. Арийците откриват в Индия и растителна храна с наистина изключителни свойства - захарната тръстика. Западният свят няма да познава захарта чак до IV в. пр.Хр., когато войниците на Александър Велики ще се върнат от Индия в Гърция и ще разказват за чудната тръстика, която дава мед без помощта на пчели.

Те обработват полята с плугове, теглени от волове, които при умерен климат, им осигуряват по две реколти годишно. Зърното жънат с ножове или със сърп, а после го вършеят вероятно с бухалки и го отвяват, като го изсипват на вятъра, който да издуха плявата. Тежките дървени плугове се теглят от впрягове от два до осем вола. Според разпространеното мнение, само плуг, теглен от 8 вола, може да работи цял ден, а впряг с два вола е добър само за четвърт от работния ден. Арийците очевидно практикуват някои форми на иригацията, вероятно насочвайки речната вода към полята и изглежда разбират идеята за ерозията на почвата, защото, както сочи и "Ригведа", за реките "*те са разрушители на бреговете си, както армиите са разрушителни за враговете си*".

Освен земеделци, арийците са и ловци. Кучета се използват при лов на глигани, но не и от пастирите. Арийските ловци използват примки и стрели, за да убият плячката си. Те ловят в примките глигани и лъвове, а антилопите в ями. Оплитат птиците в мрежи, прострени между клоните. Въпреки че не използват желязото до около 1 000 г. пр.Хр., още в началото техните бронзови сечива и оръжия са много по-съвършени, отколкото тези на местните жители. Арийските жилища са вероятно правоъгълни дървени постройки със сламени покриви и няколко малки стаи. В централното помещение, където се изпълняват семейните религиозни ритуали, е огнището.

Арийското общество е строго патриархално. В домакинството бащата е неоспорим господар. Мъжете от военното съсловие обикновено имат по няколко жени, синовете са по-желани, отколкото дъщерите, а съпругите по закон се придържат към по-строги стандарти на морал и вярност, отколкото техните съпрузи.

Но жените имат голяма свобода при определянето на партньора си. Въпреки че някои бракове са уговорени, чудото и силата на любовта е повтарящ се мотив във ведическите химни и арийските девойки вероятно са можели да избират своите съпрузи. Арийската сватба започва с празненство в дома на булката. Булката и младоженецът се вричат един на друг като се хващат за ръце и преминават около церемониален огън. След това те се отправят към новия си дом в специална каруца или колесница. Вдовиците могат да се омъжват повторно, а жените свободно могат да участват в обществените дела. "Ригведа" описва "красиви жени, тълпящи се на празнични събирания". Жените са много активни и в религиозната дейност. Момичетата посещават ведическите училища също както и момчетата. Жени са композирали някои ведически химни и дори стават мъдреци.

Арийците са хора, които обичат да се обличат добре. Техните религиозни книги съдържат фразата "добре облечен". Основното облекло се състои от "долни дрехи" и една друга, която се носи посвободно над тях. И двете обикновено са от вълна или от еленова кожа. И мъжете, и жените носят златни накити на ушите, вратовете или ръцете си, а жените понякога се разкрасяват със златотъкани рокли и орнаментирани прически. Те грижливо се вчесват и мажат косите си с масло, подреждат ги в дълги плитки. Въпреки че бръсненето е познато, мъжете обикновено носят бради и мустаци.

Арийците, изглежда умеят да се забавляват. Те обичат музиката и танците, имат вкус към алкохола, изпитват огромно удоволствие от надбягванията с колесници и имат слабост към залаганията.

Състезанията с колесници са особено подходящи за шумния арийски нрав. Състезателите препускат до означеното място по пътя си, обикалят го и се връщат до старта, където победителят получава награда.

Търсейки услуги от своите богове - обилна реколта, успешно придвижване на добитъка, щастлив брак - арийците вярват, че божествата, както хората, очакват да получат нещо в замяна. Затова, получавайки божието благоразположение, те извършват жертвоприношения под звуците на молитвени напеви и химни.

Най-често споменаваният бог е Индра - земно, мургаво и брадато същество, чийто апетит е така силен, както и юначеството му.

Индра е този, "*без когото хората не могат да покоряват, този когото те викат за помощ, когато се сражават, който разтърсва неразтърсваемото*".

Но обичайните жертви са животните, които се убиват обикновено с един удар на топор, отсичащ главата им. Специален ритуал, наречен "жертвоприношение на коня", е изключително важен. Бял жребец бива оставен да се скита свободно в продължение на цяла година, а отделение бойци го следва по петите. Царят претендира за цялата страна, обходена от коня.

Арийските владетели са длъжни също да се консултират с поданиците си на събрания, които са най-малко привидно демократични.

Важността, която се отдава на хармонията между владетеля и поданиците му, е отразена в химн, насърчаващ гражданите: "*Събирайте се, говорете заедно, нека умовете ви се слеят в едно!*".

В крайна сметка е възможно някои племена в ранния ведически период да са били организирани на републикански начала без наследствен монарх и към края на ведическата епоха, през VII и VI в. пр.Хр. някои държави са републики, с правителства, овластени от народни събрания. При екстремни обстоятелства надигналата се общественост може да събори царя от престола му.

Но в повечето случаи арийските племенни царства са организирани на монархически принцип. Всяко поотделно се състои от едно или няколко селища, обикновено построени на възвишения и защитени от каменни укрепления. Всяко селище е административна единица, вероятно състояща се от няколко къщи с големи семейства, живеещи в отделни домове.

Естествено войната е най-важната и скъпа задача на царя. Повечето воини между арийците са мотивирани не от нещо друго, а от ламтеж за кравите на съседите.

При един известен конфликт, който става някъде към XII в. пр.Хр., войници от най-силното в това време арийско племе разбиват бойците от 10 други племена в сражение, известно като Битката на десетте царе. Сражението е предизвикано от негодуванието на един жрец, изгонен от Судас, цар на могъщото племе бхарати. За да си отмъсти на Судас унизеният жрец организирал съюз с други 10 племена и ги повел срещу бхаратите. Цар Судас и хората му, обградени първоначално, успели да пробият обсадата и на свой ред да обградят враговете си. Те спечелили боя и така укрепили хегемонията на бхаратите.

Изпитания с огън и вода понякога се използват за доказване на вина. При една такава процедура обвиняемият трябвало да държи нажежена до червено метална топка в ръцете си, които би-

ли защитени само от смокинови листа, и да се разхожда бавно на определено разстояние. Ако изпуснел топката, трябвало да започне отначало. Ако изгорял ръцете си, бил признаван за виновен. Подобно изпитание обявявало даден човек за виновен, ако ръката му бъде засегната, докато вади предмет от котел с вряща вода.

Късната фаза на ведическата ера в Индия, приблизително между 1000 и 600 г. пр. Хр., е време на огромни промени в почти всички сфери на арийския живот. Арийците бавно проникват на изток и юг по обширната долина на река Ганг и по-нататък, като изгарят горите, когато е необходимо, за да създадат място за своите поселения. Техните постоянно враждуващи държавици се превръщат в по-малобройни, но по-големи царства и републики с постоянни столици и увеличаваща се бюрокрация. Една по-значителна война между враждуващи групировки, вероятно водена през X в. пр. Хр., бива възпята в дългата героична поема "Махабхарата", националния епос на Индия, която със своите 100 хил. куплета, е най-дългата известна поема. Центърът на икономиката постепенно се измества от скотовъдството към земеделието - оризът, който произхожда от Източна Индия, измества ечемика като основна култура.

Населението се увеличава бързо и към края на този период започват да се появяват градове. Към началото на VII в. пр.Хр. има 16 големи арийски държави на обширна територия, която се простира от горните части на долината на Ганг из цяла Северна Индия и надолу в Декан, високото сухо плато, което отделя субконтиненталния север от крайбрежните области на юг. Арийски търговци вероятно търгуват с южняците, които са доста по-изостанали, и с Месопотамия. Фактът, че в този период търговията процъфтява, може би означава, че арийците са имали вече някаква писменост, но те не са оставили твърдо доказателство за това.

От всички промени, които се извършват в живота на арийците в тези години, най-драматично е издигането на жречеството. Жреците по-рано са съветници на царете, но сега стават в очите на народа по-велики от царете - даже по-велики и от божествата, на които са предназначени да служат.

С нарастването на амбициите на жреците нарастват и тези на царете. Имперските идеи обхващат въображението на амбициозните арийски монарси, наречени раджи. Те са подтиквани от религиозните напътствия да постигнат "превъзходство и надмощие над всички царе" и към "върховна, всеобемаща власт". Сега богато облечените владетели заемат престола с изискани церемонии, в които царят поставя нозете си на тигрова кожа, символично приемайки огромната сила на този звяр.

Разделянето на обществото на касти става неотменим факт от живота след придвижването в Гангската област. Идеята за кастата произлиза от крайно расисткото съзнание на арийците. Истинската дума, която те използват за каста, означава "цвят". Арийците наричат тъмнокожите жители на Индската долина "даса" - дума, която постепенно започва да значи роби и ги осъждат като езичници. Началата на кастовата система са осветлени в един химн от "Ригведа", който обявява, че всяко от четирите съсловия или касти, произхожда от различни части на първичното мъжко тяло в низходящ ред - жреците или брахманите от устата му, владетелите и воините, или кшатриите от ръцете му, селяните и търговците, или вайшите от бедрата му, а слугите и робите, или шудрите от краката му. Местните "даса" биват причислени към разреда на шудрите.

По-късно, във Ведическата епоха, строги правила укрепват социалния ред. Членството в която и да е каста, става наследствено и постоянно, с някои изключения. Мъже от жреческата и военната каста могат да вземат жени от по-нисш произход за съпруги, но мъже от двете нисши касти не могат да се женят за висшестоящи. Религиозните текстове, наречени Брахмани, композирани в този период, обявяват, че шудрите нямат право на собственост. Нещо повече, те са "удобни за бой" и могат да бъдат "заклани безнаказано". Текстовете определят и погребални могили с различни размери. Колкото по-висша е кастата на покойника, толкова по-висока е и определената за него могила. По-късно се развиват професионални субкасти с много тънки отсенки на градация между тях.

Един списък на професии, изложен в късноведически текст, илюстрира богатството, което е достигнал социалният и икономически живот на арийците. Той включва танцьор, учител по танци, барабанист, смешник, счетоводител, златар, гравьор, грънчар, дърводелец, майстор на тетива, кучкар, кожар, гледач на слонове, месар, въжар, детектив, знахар, звездоброец и жена, която прави благовонни масла. Един ведически химн посочва, че независимо от професията си, типичният ариец има стремеж към материалните блага и огласява, че "*ковачът търси през цялото време човек със злато ... Аз съм поет, баща ми е знахар, майка ми е мливарка с остри камъни. С различни мисли, ние всички копнеем за богатства, вървейки след тях като добитък*".

Въпреки материалистическите си подтици, най-дълбоката промяна в късния ведически период е появата на ново религиозно направление, пресъздадено в серия от учения, наречени Упанишади. Буквалното значение на упанишад - "да седя пред", предпо-

лага и произхода на тези медитации.

Варуна, цар на справедливостта и властелин на Вселенския порядък, се отличава от повечето богове с относително строг нрав. Повечето божества в общо взето оптимистичната арийска религия са добронамерени и смели. Варуна е нещо като техен възпитател и наставник.

Когато ариецът умре, тялото му се изгаря или погребва. Въпреки че кремацията постепенно започва да преобладава, погребалният обичай, описан в един ранен химн, е трупополагане, при което жрецът моли земята да бъде мила с покойника, "*да го обгърне, както майката загръща сина си в края на ризата си*".

Смъртта е подвластна на бог Яма, който позволява на праведния да премине мост, водещ към бляскавия рай, където радостта и светлината са вечни. Арийците си представят небесата като царство, с безкрай земни удоволствия, храна и напитки, музика и приятели. Те считат ада за бездънна тъма, бездна, в която завършват "злите, измамни и неверни хора", макар че не се описват специални мъчения.

В своите молитви, както и във всичко друго, арийците са реалисти. Те са практичен народ, по-загрижен за оцеляването си, отколкото за несигурността, която ги чака в отвъдното. Техните химни често са молби за добро здраве и дълъг живот, победа и задоволство. Но вярата им в рая и ада е признание, че съдбата им до определена степен зависи от делата им на земята. Някои форми на поведение са открито определени като греховни, например магията и прекаленото пиянство, и въпреки популярността си - комарджийството. Прлюбодеянието, кръвосмешението и абортът също се отбелязват като осъдителни от Ведите. Доблестният ариец е честен, верен на боговете, смел и щедър.

Племенните вождове управляват в относително великолепие, но върху властта има определени ограничения. Арийският цар обикновено предава трона на най-големия си син, но при екстрени обстоятелства, племето може да си избере друг член на царската фамилия или въобще друг благородник за свой следващ владетел. Царските привилегии включват ползването на дворец, подобен на царската резиденция с хилядата колони и хилядата порти, описана в "Ригведа", която вероятно преувеличава.

Царската власт, въпреки че е огромна, става обект на по-нататъшни ограничения. Едно такова ограничение е върховният жрец, наречен пурохита. Той е най-важният министър на владетеля, политически и религиозен съветник, който постоянно съветва царя, призовава боговете на помощ и дори го придружава в битка.

Поддръжката на този сановник е така важна, че царят често обсипва пурохита с дарове - крави, коне, злато, колесници и робини.

6. Етруските - цивилизатори на римляните

Морската мощ на етруските, както и тази на финикийците и техните картагенски потомци, възниква по естествен път, поради географските условия. Набразденият бряг и крайбрежните острови на Етрурия благоприятстват мореплаването. Корабите, потеглящи от етруските градове могат лесно да господстват над тази част от Средиземно море, позната като Тиренско море. Специално оборудваните търговски кораби на етруските снабдени с масивни шипове на носовете им, за отблъскване на военни кораби, които се опитват да ги смажат, търгуват с остров Сардиния и пътуват дори до брега на Северна Африка за търговия с Картаген.

Простираща се от река Арно на север до Тибър на юг, Етрурия е страна на плодородни равнини и долини, където земеделците обработват богати ниви с пшеница и се грижат за сочни маслинови насаждения и лозя. Етруското земеделие е сред най-благоденстващите в древния свят.

Но най-голямото богатство на областта се намира под земята, в дебели жили от желязо и мед и в по-малки количества олово, калай и сребро. Етруските копаят руди от подножието на Апенините, хребетът, който образува гръбнака на Италийския полуостров, както и от други богати на полезни изкопаеми райони, където е близко разположеният остров Елба. Рудодобивът и топенето на рудите помагат на Етрурия да се превърне от примитивно аграрно общество в изтънчена цивилизация. Преди развитието на тези отрасли, регионът е покрит с малки селца. Някои от обитателите са без съмнение коренни жители. Други, според Херодот, идват от Лидия в Мала Азия. Говорят странен език, различен от всички други в Средиземноморието.

Търговията с Гърция подтиква еволюцията на етруските градове към формиране на около 12 благоденстващи градове-държави. Както в Гърция и във Финикия, тези малки независими царства имат общ език, култура и религия, но никога не се опитват да изградят по-широко политическо обединение. Пръв и най-голям от градовете е Тарквиния. Изграден е на просторен хълм, край река, на няколко километра от тиренското крайбрежие и е защитен от стени с 8-километрова обиколка. Положението и богатството му се дължат на рудните находища край възвишенията Толфа и на търговията с гръцката колония Куме.

Но Тарквиния след време е изместен от съседния град Цере, които е разположен на около 40 км на югоизток, точно от другата страна на възвишенията Толфа.

Етруските по естествен път усвояват металообработването и вече произвеждат бронз, когато микенските гърци идват, търсейки сечива и оръжия. Тези търговци са така нетърпеливи да разменят злато за продукцията на етруските мини. Единственият по-голям град, разположен на крайбрежието, е Популония. Това е център за топене на мед и желязо. Намира се точно срещу остров Елба, на върха на хълм висок над 200 метра.

В южния край на Етрурия е град Вейи, който спечелва богатството си по по-различен начин от останалите етруски градове. Главният източник на доходите на Вейи са изобилните солни находища. Вейи постепенно наследява Цере като водещ град-държава на Етрурия. Сравняват го по размери и цивилизованост с Атина. Усвояването на гръцката азбука от етруските помага на различните градове-държави да въртят търговията си. Това, което е оцеляло от писанията им, има прозаичен характер. Над 13 хил. надписа, открити в руините на паметници, върху саркофази, и на гробничните стени, се състоят от малко думи.

Богослужението е от решаващо значение за етруския живот. Римският историк Ливий описва етруските като "*народ, който повече от всички е бил отдаден на своите религиозни обреди*". Религията, както и езикът, обединява разединените градове-държави. Дори когато те не желаят да се обединят политически или военно, изпращат представители от началото на V в. пр.Хр. на ежегоден свещен празник в светилището на езерото Болсена в Централна Етрурия. Това е събитие, посветено на Волтумна, местно божество, чиито функции остават неясни.

Част от етруския пантеон напомня гръцкия. Но същността на етруската вяра е нейното наблягане на свръхестественото.

За етруските всичко е орис. Те вярват, че съдбите им са предопределени от така наречените от тях saecula, или историческите фази, и за да открият съдбата си, те ползват обработени ритуали на обожествяването й. Жреците са специално обучени да изучават знаците, които се оповестяват чрез различни природни явления.

Централно място в етруската религия заема вярата в задгробния живот. В най-ранните културни етапи преобладава кремацията. Етруските символизират тази своя вяра поставяйки праха и костите в урни, оформени като къщи, или моделирани така, че да напомнят лицата на мъртъвците. Част от етруските през VIII и VII в. пр.Хр. изоставят кремирането и възприемат трупополагането, те поставят

телата в големи подземни гробници, предназначени да пресъздадат възможно най-близко аспектите на земния живот.

Особено пищни са гробниците на богаташите, изобилно украсени от етруски художници и занаятчии. Теракотови скулптури и бронзови статуетки често се поставят в гробовете. Изящни бижута за отвъдния живот понякога се заравят заедно със заможни жени, заедно с разкошни златни брошки, браслети и обеци, които са носили приживе.

Като оставим майсторската бижутерия настрана, по-голямата част от етруските занаяти, от скулптурата до живо обагрената керамика, отразяват гръцки влияния. Гръцки художници и занаятчии, които идват с търговците в градовете на Етрурия, понякога създават магазини и ателиета в тамошните търговски колонии и етруските се учат от тях.

Но етруските художници винаги добавят от себе си един особен елемент. Ако гръцкото изкуство има склонността да бъде студено и формално, етруската живопис често излъчва голяма енергия и темперамент.

Стенописите достоверно предават как етруските или пощастливите между тях, са живеели в действителност. Заможните прекарвали много време, наслаждавайки се на банкети и други забавления. Блестящи в своите богато оцветени наметала, първообраз на римските тоги, с подшити със злато сандали или други фини обувки, изработка на етруските обущари, мъже и жени танцуват под звуците на седемструнна лира и двойна флейта. Необичайна черта на етруската аристокрация е свободата, с която се ползват техните жени. Те можели законно да притежават собственост и да запазват имената си след брака. Знак за тяхното положение е и това, че те споделяли банкетните легла с мъжете си, обичай, нечуван в Гърция, където единствените жени, на които било позволено да присъстват на празненства, са хетерите или куртизанките.

Гърците изгарят от желание да критикуват и етруската социална система, повлияна от гръцкото общество в един по-ранен стадий на еволюцията си. Етруското общество е подчертано феодално. На върха са родове, така богати и силни, че те детронират някогашните царе и установяват собствено управление. На дъното са робите и повечето останали етруски. Няма многобройна средна класа от подчертано състоятелни граждани, както е в много гръцки градове-държави.

Голямата пропаст в имуществено отношение между аристокрацията и народа предизвиква напрежение и постепенно води до открит конфликт.

Според местните предания Рим е основан през 753 г. пр.Хр. от местен латиноезичен народ. В края на VI в. пр.Хр. зараждащият се град на хълмовете, на юг от Тибър, само на 19 км от богатия на сол Веии, попада под етруска власт. Това ясно показва името на първия му чужд владетел Тарквиний, дошъл от етруския град Тарквиния. При Тарквиний и наследниците му Рим става важен комуникационен център между Етрурия и новите колонии в Лациум и Кампания. Римляните усвояват от техните владетели и могъщи съседи много култура и опит - азбуката, оформлението на храмовете, военната организация, макар че запазват своя език, заедно с чувството им, че са специален народ, със своя собствена съдба.

В стремежа си за независимост римляните въстават срещу един от приемниците на Тарквиний, един извънредно порочен и арогантен владетел, наречен Тарквиний Горди. Което е обаче достойно за учудване, римляните, подпомогнати от гръцки съюзници, успяват с въстанието си и постигат независимост през 509 г. пр.Хр. От този момент етруската експанзия е спряна. Не можейки да се обединят, дори за да се противопоставят на застрашително засилващите се римляни, обзети от вътрешни размирици и външни нападения, етруските градове падат един по един. Към I в. пр.н.е. някогашна Етрурия остава вече само спомен, въпреки че римляните, естествено, възприемат редица етруски обичаи. Рядко в човешката история се случва, така процъфтяваща и важна цивилизация да бъде почти изличена от наследилата я култура.

7. Хати, гети, пелазги, скити, филистимляни, траки, кимерийци

Българската история и култура не са прекъсвали през хилядолетията и винаги са били идентифицирани от техните носители като български.

Смесването на именците - хати (капкадоки, ликаонци), лувийци (лиди, кари, лаки, пизди) с асите (синди арии), съжителстващите с именците, китаи (тюркмени) и смесилите се с арийте семити, води до създаването на народа на хетите. Те са народ от етногенезиса на българския народ с близък език до този на българските етнически отломки от ареала на Кавказ.

Най-ранните сведения за тяхното появяване са от края третото и началото на второто хилядолетие преди Новата ера от Балканите в Предна Азия. Завоюваната от тях територия те наричали Хати, поради което местното население започнало да ги нарича хети.

В края на XVIII и началото на XVII в. пр.н.е. в завладените от хетите територии в Мала Азия властта си оспорват три значителни града - Неса, Кусар и Цолпа. Налага се вождът, управляващ град Кусар - Анит, който превърнал Неса в своя столица. Цар на цялостната хетска държава станал приемникът на Анит - Тлабарн. Териториите на царството значително разширил синът му Хатусал, който воюва срещу Сирия.

Мурсал - син на Хатусал, обединил хетските племена със завареното население, както и дворянското хетско съсловие. Той предприема по-мащабни военни действия на територията на Сирия и Вавилон. Премества столицата си от Неса в Хатусу и я превръща в един от блестящите градове на Мала Азия.

Хетските царе, в съюз с египетските фараони от XVII и XVIII династия, водели успешни действия срещу хиксосите.

По време на владетеля Телепин е сложен край на анархията и убийствата в царския двор. Съгласно новото държавно законодателство починалият владетел се наследява от първородния му син от първата му жена.

Тяхното законодателство било по-съвършено от законодателството на Хамурапи. За разлика от властта на царете на Шумер, Акад и фараоните от Египет, тази на хетските царе, не била тиранична. Силата на хетската държава се опирала на нейната войска, състояща се от бойни колесници със стрелец, оръженосец и кочияш за благородническото съсловие и офицерския състав. Всички останали воини ползвали леката и тежка пехота. Леката пехота била по-подвижна, но и по-слабо защитена, а тежката пехота била защитена с брони и щитове и въоръжена с копия, мечове, лъкове и стрели.

На могъществото на държавата отговаряла и нейната столица. Тя заемала средищно място в Мала Азия (при днешното турско селище Богая-кьой) и била защитена от огромни каменни стени, с кули, които я превръщали в мощна крепост. Стените на дворците били украсени отвътре с каменни плочи, с изписани върху тях текстове с вавилонско писмо. Хетите не успели да създадат своя писменост.

Главните врагове на хетската държава, срещу които хетските царе воювали близо две десетилетия, били Митани и Египет.

С мирния договор от 1278 г. пр.н.е., сключен от владетеля на хетите и Египет Хатушилем III и Рамзес II, приключил военният цикъл.

Хетите и гетите са един и същ народ, чиито племена през третото хилядолетие тръгват от Балканите и се установяват в

Мала Азия, където създават свое царство и висока степен на цивилизация, на базата на централизирана държавна система. Тя се развива на основата на натрупаните ценности в рамките на тракийската цивилизация на територията на Балканите.

Докато през XVII в. пр.н.е. империята-държава на хетите е в своя зенит, два века по-късно тя е изправена пред дързостта на племената, които е държала под свой контрол - така наречените "морски народи". По това време става и "запознанството" им с троянците и тяхната държава - крепост на входа на Дарданелите, контролираща морския път от Черно и Мраморно към Средиземно море.

Струпването на много голям брой народи на територията на Балканския полуостров и Мала Азия през периода от края на IV до средата на I хилядолетие пр.н.е. довежда до умерена обмяна на стоки и знания, както и до засилени връзки между тях.

Краят на хетите поставят преселилите се от териториите между Вардар и Струма фригийски племена. Те се завръщат в предишната балканска родина във времето, когато се създават Одриското царство и други малки градове - държави на траките. Многобройните съвпадения в областта на строителството, на некрополите, на култовите обекти и организацията на военните сили на траките и хетите ни дава по-мащабен отговор за непрекъснатостта на присъствието на племената и народите с единен български родов корен на територията на Балканите и Мала Азия, независимо от големите им преселения в обширните азиатски пространства на изток.

Диодоровата толасократия на траките и пелазгите от VII в. пр.н.е. и след него е исторически факт. Това поставя въпроса, че изходният център на мизите и дарданите в техния компактен етнически състав е на границата на трако-пелазгийската общност в Троада.

Цялостната сложна миграционна картина през този период оказва влияние на социалното развитие на подготовката на прехода към териториалната община с още по-изявено етническо, социално, икономическо и културно обособяване. Епохата в края на I хил. пр.н.е. (на Античността) е епоха на образуването в Евразия на етнокултурните и политико-религиозни зони.

При разглеждането на тези процеси и явления, е необходимо да се отбележи и еднаквостта между пелазгите и библейския народ филистимляни, населяващи южното приморие на ханаанската земя, наречена Филистия, Филистимска земя или Палестина. От Египет филистимляните се заселват на Крит, а

по-късно в равната и плодородна земя между Юдея и Средиземно море, където създават много градове и китни села. Прочута е крепостта на им Газа, която заради силната си съпротива е разрушена до основи.

Разкопките край Газа показват следи от Микенска култура - керамика от късноминойския период, теракотени статуетки на стоящо и седящо женско божество. Скалните гробници по крайбрежието на Палестина от XII в. пр.н.е. и скалните рисунки на кораби, твърде различни по конструкция от египетските, говори за присъствие на балканско-егейския народ на пелазгите.

Допълнителни доказателства за това са разкритите при разкопките на градовете на Ханаан керамични съдове, кани за пиво, снабдени с човки и филтър за задържане на ечемичните люспи в прясната бира - питието, което било ползвано масово от микенци, гърци и филистимляни.

Производството на метали от филистимляните превръща техните земи в оръжеен център и монополист в региона. На няколко места в Палестина са открити находища от пещи за топене на желязна руда. С използването на желязото за направа на оръжия, те изпреварвали израилтянските племена, които воювали с бронзови оръжия, нанасяли сериозни поражения. Филистимляните (пелазги) създали съюз на градовете - крепости, които контролирали и завладели юдейски опорни пунктове и силната им крепост Лалиш, както и крепостта - светилище на израилтяните Силам.

В началото на I хил. пр.н.е. те се връщат отново при своите събратя от Балканите и Егея.

В трако-пелазгийския свят са типични взаимопрониканията в бита, облеклото, въоръжението, анонимните (в различни периоди) богове, мистериите на самотраките и др.

Въвеждането на желязото предизвиква сериозни промени в Анатолия. Тук се създава една нова система от държави - Асирия в речните долини и Фригия и Урарту в планинските райони.

Фригия е първата държава след бурните събития от 1220 г. пр.н.е., създадена на Анатолийското плато върху руините на Хетската държава. В нейния състав са влизали и мушките (мизи). Според "Илиада" земите на фригите се простирали от р. Сангариус до Хелеспонт. Фригийските племена достигат високо ниво на развитие. За тях е характерно развитието на висока култура и различните занаяти - грънчарство, металообработване и др.

Погребването на царете и племенната аристокрация е ставало в могили, от които е видно, че първоначално е било разпрост-

ранено само трупополагането. В по-късните могили се явява и трупоизгарянето, при което липсват погребални камери. Много по-късно започва погребването в скални гробници с монументално, пластично украсени фасади, възприето от ликийците. В тракийската си родина фригите са съхранили много елементи в своята религия, като почитането на боговете на открито.

В края на VII в. пр.н.е. Фригия е разгромена от кимерийците и съюзниците им от Урарту.

Урарту е другата мощна държава в Предна Азия, съществувала от IX в. пр.н.е. до VI в. пр.н.е. на територията на арменска планинска област и върху част от Южното Закавказие, с център езерото Ван. През първата половина на VIII в. пр.н.е. Урарту овладява основните търговски пътища, свързващи Южен Кавказ със Средиземно море. Урартците основават редица военни, административни и икономически центрове, като цитаделата Еребуни в 782 г. пр.н.е., заменен по-късно с Тейшебаин (на хълма на Кормир блур) край Ереван, столицата Тушпа край езерото Ван и други, укрепени здраво с високи стени от каменни блокове и кирпич. В центровете били изградени монументални дворци и храмове, държавни складове за продукти и други постройки.

Паметниците на материалната култура на Урарту говорят за високо развитие на занаятите, особено на металообработката, великолепните бронзови изделия - статуетки, златни и сребърни накити, оръжия, стенописи говорят за високото майсторство на урартските майстори. Много черти от придворното изкуство на Урарту от VIII-VII в. пр.н.е. са сходни с асирийското изкуство, а същевременно са отразени и връзките със средиземноморския свят на запад, чак до Етрурия.

Котли от бронз и фигурки във формата на птици с разперени крила и женски глави, изработени от майстори от Урарту, са намерени не само в земите на Фригия, но и в източногръцките острови край брега на Мала Азия, в гръцките светилища в Олимпия, Делфи, Атина, в богатите градове на Етрурия, на територията на днешна София. Всичко това свидетелства за връзките на траките с Урарту и за значението на днешните ни земи в Балканско-Егейския басейн, Предна Азия и Централна Европа.

Към паралели с изкуството на Урарту ни насочват намерените в Етрурия, Македония и Тракия урартски луновидни нагръдници с вътрешна изрезка за шията. Появата им в Европа се дължи на контактите на европейските страни с Урарту и на влиянието на урартската торевтика.

Много интересни са и находките, показващи връзките на

Урарту със скитите - стрели, мечове, части от костни юзди от скитски тип. Скитите, които са били в мирни отношения с Урарту, след завземането на Тушпа от медите, нанасят решителен удар на северноурартските цитадели, което особено личи от разкопките край Ереван.

Блестящо огнище на висока култура в края на II хил. пр.н.е. и началото на I хил. пр.н.е. се намирало в планините и предпланините на Северен Кавказ при с. Коблен, Северна Осетия. Известната като кобленска култура и предметите от нея датират от VIII-VII в. пр.н.е. Различни премети като брадвички, украсени с три животински глави, две висулки във вид на елен, една висулка лунница във формата на птица с две глави и др. у нас се тълкуват като кобленски. Аналогия в севернокавказките материали намира и кинжалът от могилното погребение при с. Белоградец - железен, с биметална дръжка, от VII в. пр.н.е. Той спада към кабардино-пятигорски (кимерийски) тип с родина Северозападен Кавказ. Като тракокимерийски се определят и различните метални находки, срещани в Северозападна България, Южна Румъния, Източна Сърбия на една обширна територия, свързана с културата Бесараби. Докато през VIII-VII в. пр.н.е. връзките на Тракия със Северен Кавказ имат направление изток - запад, през по-ранния период тези връзки са от запад на изток.

Постоянните контакти на Тракия и Северен Кавказ и проникването на кобленските паметници се дължи на мирните и военни отношения на тракийските и кимерийските племена.

В асирийските клинописни текстове кимерийците се споменават в края на XVIII в. пр.н.е. на територията на Урарту. Според Херодот, кимерийците, притеснени в Северното Черноморие от скитите, се преселили на южния бряг на Черно море. Очевидна е връзката на кимерийците с носителите на "Срубната" култура, придвижили се от областта на Волга и Дон в Северното Черноморие.

Развитието на културата в Тракия, Анатолия и Кавказко-Черноморския басейн показват голямата близост на тези райони в културно-историческото им развитие, стимулирано от етническите връзки и постоянните контакти на населението от отделните райони.

В своите изследвания М. И. Ростовцев установява етническото и културно родство между кимерийци и траки. Според М. Н. Артамонов катакомбната култура е етап от кимерийската култура.

В Омировата "Одисея" кимерийците са посочени като най-северния народ, познат на елините. Археологическите данни сочат наличието в наши земи на предмети, приписвани на кимерийците и говорят за наличието на културно-икономически връзки между

двата района - южнодунавския, обитаван от траките и севернопричерноморския, от кимерийците, които произлизат от един и същ родов корен.

Уникалните паметници на скитското и тракийско изкуство дават възможност да проследим тези вековни култури и едновременно да се възхищаваме на самобитната култура и изкуство на скитите и траките, чиято култура се явява един от центровете на древната европейска цивилизация.

И кимерийците, и скитите, останали в по-голямата си част в Кавказкия район, където малко по-късно идват потомците на Тимоти, предци на кубратовите българи, клон от индоевропейските народи.

Хуно-българската империя и българските държави в нейния състав на границите на Китай, в Туран, Кавказ и в други части на Евразия, във Фергана, Бактрия и Кушанската империя под водачеството на династията Дуло, са в сърцевината на цялостното развитие на единната българска общност, като продължение на славното величие на техните предшественици и съвременници от именския и синдо-арийски родов корен. **Особено място в тази епоха заемат освен кимерийците и траките, а така също и бригите (фриги), карите и лелегите (пелазги), хетите (гети), филистимляните (пелазги), скитите (сармати, савромати и саки) - племена и народи, с които винаги ще се гордеем ние, българите.**

8. Историята на Стария свят и древните българи

Историята не винаги е логична. В много случаи тя е изградена на случайни, а не на необходими събития. Историята на човечеството, в това число и на българите, не е поредица от закономерни процеси и явления. **В нея случайното, включително абсурдното и необходимото, най-често вървят равнопоставено.**

Всичко това изисква изучаването на историческите събития и процеси и налага хода на историческото развитие да се разглежда от парадигмата на синергетиката. Само тези, които ползват посочения способ в своята изследователска и научна дейност могат, задоволително да обяснят въпросите за произхода и най-ранната история на човечеството и в частност на българите.

Обвързването на езиковите, антропологичните, медицинските, астрологични, астрономични, геоложки, религиозни, езотерични и други изследвания с историческите е пътят, чрез който ще се намали недоимъка на необходимите исторически данни за древното ни минало.

Както и да подхождат представителите на съвременната българска официална наука при опита им да стеснят хоризонта на познанията за българите, свеждайки всичко до техния произход и формирането им като етнос, само до източниците на Библията и до епохата от човешкото развитие, описана в нея, и до времената на хуни, тюрки или славяни, достигат до неверни данни.

Родословното изначалие на българите е от първостепенна важност не само за нас българите, но и за света, главно поради дълбоката му древност.

Този проблем все повече трябва и неминуемо ще залегне в дейността на професионалистите на официалната наука и преди всичко на историците. Само с аристократично отношение, пренебрежение и виждане на "корифеите на науката" с тиражираните от тях, неиздържащи на проверката на времето хипотези, въпросът за произхода и най-ранната история на българите няма да получи своята достоверност.

Наскоро учени от Нджамена в Чад доказаха, че открития в Африка череп от преди 7 млн. години принадлежи на човека. Компютърната му възстановка сочи, че най-старият ни предшественик е с череп - нещо средно между черепа на човека и шимпанзето. Според френското научно списание "Натюр", което публикува резултатите от изследванията на намерения през 2001 г. череп, това е предшественикът на досега смятания за най-стар хуманоид - австралопитекът, открит в Етиопия, с доказана възраст от 3,2 милиона години.

Само този научен факт е достатъчен, за да ни подскаже, че непрекъснато следва да търсим разширяване на хоризонта на познанието за нашите предци. Безбройните доказателства за Потопа в Черно море, включително и записаното в Стария завет на Библията, са безспорно потвърждение на легендите за непрекъснато развитие на нашите предци далеч преди Потопа в Черно море.

Натрупаните доказателства от различни изследователи и научни разработки от България и редица страни в чужбина, както и непрекъснато увеличаващите се разкрития на антрополози и астролози по безспорен начин доказват произхода на нашите предци още в най-дълбока древност - творци на най-ранните цивилизации на човека, известни на света.

Особено важно за нас е потвърждението на данните за най-древните поселения на предците ни - древните кимерийци. Най-новите проучвания, доказателства и изследвания на широко известния за света и малко познат у нас лечител - Боянския маг Йордан Иванов, занимаващ се аномалните явления и биолокаци-

онните проучвания, сочат тяхното присъствие по нашите земи на Балканите (България и Румъния и по-конкретно по поречието на Дунав) отпреди 53 хил. години. **И така древните кимерийци от севера, населявали земите по течението на единствената река течаща само на изток - Дунав с тогавашно име Итил на няколко километра по на север от Букурещ, са формирали дако-мизийския най-древен етнос на Балканите. Заедно с тях в най-дълбока древност полуостровът е заселен от болго-илирийци.** По-късно през Балканите ще преминат общо 123 етноса.

Населението на тези земи е имало царство Итил във времената преди Ноевия потоп. То е носител на най-старата материална и духовна култура по тези земи - мизи, даки (сапейци) и сапеите (шопи), с останки от намереното селище край столичния кв. Слатина. Произвеждали жито, коило и див овес, които древните им търговци разнасяли по света и засявали край р. Нил. Те са и истинските създатели на генното инженерство на древността, зародило се край днешните София, Витоша, Стара планина и на запад от София.

Същите тези даки, мизи и сапеи (шопи) - по-късните именци, заедно с придошлите от Етиопия етиопи почтени - лелеги и кушити, населяват Големия и Малък Рум - Балканите и Мала Азия. Те са първите хора в света, развили своя цивилизация. Тяхното царство - родово-племенният съюз Итил, съществува през хилядолетията заедно с известните ни до сега държавни формирования Шам - на етиопи почтени (лелеги и кушити) в Йордания, Сирия, Ливан и Плестина, и Идел във Волго-Уралието на техните събратя ариите. Не случайно в още слабо проучения от археолозите северен край на Балканските земи на север от Стара планина, като част от Кавказката планинска верига в далечното минало все по-често се намират находки, селища, надгробни плочи и други исторически доказателства за люлката на първата цивилизация в света и на Балканите - предхождаща станалата широко известна Варненска цивилизация.

Историята на древните ни предци кимерийците е свързана и с миграциите на етиопо-кушитите от Балканите към Азия и Африка и от Етиопия към Балканите - в Странджа-Сакар и Родопите.

В земите на Етиопия и Йемен са живели нашите предци с владетели от династията Богорис от рода Дуло 5000 - 3000 г. пр.н.е. С територията на Северен Йемен - град Мориб - древната резиденция на митичната родоначалничка на етиопците, е свързана и историята на древните българи с владетелката им - Савската царица.

След края на втория голям период в историята на Югоизточна Европа (V хил. пр.н.е. - XI в. пр.н.е.) **започва ранножелязната епоха - епоха на разцвета на историята на даки и мизи, наречени от Херодот траки.** Започва епохата на класова диференциация. Не случайно Варненският некропол доказва, че далеч преди идването на траките местните етноси са били производители на уникални глинени съдове, златни гривни и украшения, златни плочки, жезли, брадви, посуда.

Ползваната от траките писменост на предците им пелазги, според стари хроники, е била еднаква с писмеността на тангристите, хетите от времето на Троя, арамейската, финикийската, пуническата и ахейската писменост.

Според официалните анали най-голям разцвет при даките бележи държавата на Буребиста. Омир и Херодот оставят не малко писмени сведения за нахлуването на траките на Балканите преди 30 века. Но не сочат, че те са заварили тук по-старо население на дако-мизийците. Последните били с невероятно високи духовни знания и култура, родови традиции, занаяти, ритуални обичаи, придобити от периода на разцвета на тяхната цивилизация във времето на хайборейската и предпотопна Варненска цивилизации.

Даже по времето на Античността и величието на Римската империя съществуват провинции Мизия и Дакия.

Всичко това са безспорни доказателства за древността на българските предци дако-мизийците (трако-кимерийците).

За далечната древност, в която са се появили нашите предци, може да се съди и от родоначалника ни Зиези, който според индийските книги се явява едновременно край и ново начало на космическия цикъл от 432 хиляди години. В запазените писания на вавилонския жрец Бероз (330 г. пр.н.е.) се сочи, че царете преди Потопа са царували 432 хиляди години. В "Махабхарата" - древно-индийския епос за време на един космически цикъл се сочи същата цифра - 432 хиляди години или 25920 години за астрономически. **Според този епос, основателят на българския народ - бащата на Ной е "баща на всички хора", човекът "дал живота", олицетворение на най-велик владетел, върховен бог за някои от най-известните народи в древността. Името и народът български му остават неподвластни на времето - вековни.**

Приключилите през 2002 г. изследвания на геномен проект на учени от 120 страни дават данни за разпределението на вариантите на Y-хромозомите сред мъжете. Чрез тези генетични изследвания са проследени произходът и движението на населението през последните 25 хил. години. Чрез изследване на кръвни

проби от мъже е доказано, че 21% от съвременните български мъже носят ген на население, живяло в нашите земи преди 7800 г. (преди Потопа в Черно море). За това говорят и разкопките във Врачанско и откритите скелети и предмети на бита от преди 8 хил. години. **Според изследователите съвременният човек е дошъл в нашите земи преди около 70-80 хиляди години.**

Той е съществена, основна, съставна част на историята на Стария свят и е имал равностойно място в развитието и създаването му. Първобългарите и древните българи са имали несравними с нищо цивилизаторски заслуги за целия период на Стария свят, макар и да са несправедливо забравени.

Сега в хода на възраждащата се световна общобългарска общност на Духа, тези заслуги излизат на преден план и с дневен ред в цялостния процес на развитие на съвременното човечество.

Според в. "Дер Буно" от 07.10.2002 г. китайски археолози са разкрили изграден от хуните през 419 г. град Тонг ванг шенг, лежал заровен под пустинния пясък повече от 1000 години. Този град е с големина 1 кв. километър, с 4 наблюдателни кули, със стени, изградени от смес на пясък, бяла пръст, вода и каеев лед, ставащ твърд като камък. Това не е единственият "мъртъв" град на хуните. Само в Тарим са разкрити 11 такива града.

Според съобщенията на пекинския в. "Народен вестник" и Чжу Шигуан, президент на "Китайското общество за стари градове" се касае за: "*... най-съществения, бляскав и най-добре съхранен град, който някога е бил изграден в китайската история от една етническа група.*"

Изучаването на мъртвия град, погребан от пустинята, ще даде богата информация за живота на племената и народите, включително от български произход, в състава на Хунската империя.

Безспорните за известен период от време тези за произхода на българите и името им, като тюрко-алтайски и тюркоезични кланове, в крайна сметка не издържат проверката на времето.

Това се дължи на факта за неточното определение на прародината и стремежа на изследователи и научни дейци да обвържат произхода на името "българи" с писмените източници, в които е посочен този факт, без да се съобразяват докрай с времето на предисторическото (недостатъчно доказано и неизвестно за официалната наука) развитие на племената и народите от единния ни родов корен.

Обвързването на историческото развитие на човечеството, включващо и българите, с доводите само на религията и фиксираното в Библията и обявяването на този период за изначален, води

изследователите до задънена улица. По този начин въпросът за прародината и произхода на народите и тяхното начало се разглежда само от позицията на стеснения хоризонт на познанията за тях. Причината е, че най-древните народи като българите са разглеждани с произход около или след Потопа. Техният произход и прародина се извеждат от времето на така наречения исторически период, а не от времето на тяхното изначалие.

Стремежът да се поддържа тезата, заложена в Библията за началото на Света и народите ни, довежда до грешни резултати при търсене на доказателства за произхода на народите от Стария свят. Съобразявайки се с изкуствено стеснения хоризонт на познание, нашите изследователи и научни работници намират мястото на живот на своите предци и праотци в различни краища на света, без да могат да разгърнат нашироко своите доводи в подкрепа на тезите си. Затова сега Петър Добрев сочи прародината в Памир, д-р Ганчо Ценов и Константин Каменов на Балканите, изследователи от Татарстан и Чувашия, както и Д. Съсълов в Тарим и Одрос и т.н.

Подходът, възприет от учените и членовете на всички групи на изследователите, и от почти всички ВУЗ - участници в перманентно провеждащата се 10-годишна дейност на Международната академия по българознание, иновации и култура, възприет от сесията на Общобългарската научно-практическа конференция в рамките на Интерфорум "Българиада" - 2004 и "Българиада" - 2005, беше коренно различен. **Участниците отхвърлиха догмите на Библията и разшириха хоризонта на познанието за далечното древно минало.**

Включването на представители и доказателства на различни науки, съпоставяйки ги с тези на религията и езотериката допринесе за разгръщане на широк, необятен хоризонт на познанията.

Резултатите от този подход доказват, че българите по произход са в основата на общочовешкия родов корен. В далечното историческо минало от преди 55 хиляди години техните първи известни родове и племена на кимерийци и етиопи почтени (по-късни пелеги), даки, ари, сапеи, кари, пелазги, траки са живели на територията на Балканско-Черноморския и Волго-Уралския, тогавашния Кавказко-Уралски и Дунавски регион.

Няколко хилядолетия по-късно те ще населяват териториите на днешните България, Румъния и Мала Азия и в зависимост от природните и други условия ще започнат своите преселения по света - главно на територията на Евразия.

Всичко това показва нашия единен кимеро-тракийски (мизийско-дакийски) или както е прието да се нарича трако-кимерийски общобългарски родов корен с прародина Балканите, Черноморието и Волго-Уралието с изначални родове и племена Имен (Първи) и Синд (Арии).

Изхождайки от изначалния ни родов корен и вървейки поетапно по пътищата на първите родове и племена и техните съюзи, достигаме и до онези наши предшественици в предисторическата епоха, според официалната наука период, в които носят името българи - първоначално наричани "големите" (най-древните) Бала хури/ Бала гури. **Те са известни с тези имена в различни краища по света хилядолетия преди Библейския потоп, а по-късно и като балхи, болги, фир-болги, балхарис, бълги, Бан, Пан, както и булга, булгарис, булгари, болкари (български кари), пелгари (българис) и българи.**

В различни периоди от своето развитие под въздействието на природно климатичните, демографски и други условия от общия ни родов корен са се отделяли родове и племена, които са поставяли началото на нови племена и народи, едни от които са губели своя изначален родов корен и културна идентичност, а други го запазват в паметта си и до днес.

Цялостният конгломерат от народи отделил се от носителите на изначалния ни родов корен, влизайки непрекъснато във взаимодействие, противоречие и конкуренция с нашите предци, неминуемо е давал своя отпечатък върху нрави, обичаи, традиции, бит и култура на българина, но никога не е могъл да промени заложеното в изначалния му геном културно и духовно съвършенство и достолепие.

Всичко това затруднява историци и изследователи да отделят истинските българи през вековете от техните братовчеди и роднини, всеки от които се стреми да присвои тяхната изначална и културна идентичност. Достигналите по-голяма степен на развитие в определени исторически периоди като хуни, тюрки, хазари, алани, елини, гърци, турци, използвайки умело и религиозните вярвания и пантеон се опитват да доказват, поради недобросъвестност или липса на достатъчно познания, точно обратното - че българите произхождат от тях. **С други думи стремежът да се докаже, че бащите произхождат от своите деца и тяхната история и култура е изначална именно на децата им.**

Живеейки с различни народи по света, българите са имали влияние на тяхната култура, език, бит и писменост. Последните изследвания доказват не само техния изначален произход но и

великите им открития, астрономични, археологични и други уникални познания.

Ние българите сме един от най-древните народи на света, народ с голям принос за общочовешката история, култура и цивилизация.

ДУХОВНА И МАТЕРИАЛНА КУЛТУРА НА ПЪРВОБЪЛГАРИТЕ И ДРЕВНИТЕ БЪЛГАРИ

1. Древноисторическо развитие на материалната и духовна култура

Археологическите и други разкрития през последните няколко години и запазените артефакти, а така също и познанията, добити чрез редица други съвременни науки, по категоричен начин потвърждават **историческата истина, че първобългарите именци-кимерийци и синдите ари (етиопо-кушити, лелеги) са с прародина, обхващаща териториите на Кавказките планини и Урал, и около водните басейни на Дунав, Черно море, Волга и Кама.**

В зависимост от природно климатичните и други условия на историческото развитие, **именците-кимерийци по-нататък се разгръщат дълбоко на север - Скандинавия, Волго-Уралието, Далечния изток, Китай, Манджурия, а лелегите-кари, пелазги и бъдещи траки ще заемат южните части на същото полукълбо - Северното, в което протича и цялостното историческо развитие на двата клона на първобългарите и древните българи.** Те са в основата на културно-историческото развитие на Близкия изток, част от Северна и Южна Америка, Тибет, Индия и са творци и създатели на най-ранните родово племенни държавни формирования - Шам в Близкия изток, Идел във Волго-Уралието, Самар в областта Мустанг в Хималаите, Варненската и Тракийско-Маришката цивилизации, последващите ги култури и цивилизации в Ел Обейд, Шумер, Египет Индия, Мохенджо Даро и Харапа. **На север кимерийците създават широко известните в древността култури на динлините, на гурите в Такламакан и са в основата на великите Хонорска (Хунорска) и по-късно Хунска държави и империи, на цялостното им държавно устройство в западните им крила в Тарим и Турфан, на държавата в Одрос. Същевременно ариите достигат Америка и Индия, Тибет и Алтай.**

Заедно с кимерийците участват в създаването на Бактрия и Троя, на древнобългарските държави Стара Велика България на Авитохол, Ирник и похода в Западна Европа, а същев-

ременно в Шумер, Крит и Микена в Елада и на Балканския полуостров, включително Странджа, Сакар и Мала Азия, в Идел.

Разбира се не винаги могат да бъдат разграничавани поселенията на древните български племена от двата клона на общия им родов корен, тъй като те винаги са били в неразривно териториално и духовно съседство и единение като често са участвували заедно в по-крупните държави, империи, култури и цивилизации. Цялостният исторически процес на развитие на Европа, Азия и отчасти на Америка и Северна Африка е изпълнен с артефакти и други доказателства за културно и държавно строителство и влияние на първобългарите и на древните български племена и народи. Първобългарите, чийто родов корен води началото си от изначалния общочовешки родов корен, както всички най-древни човешки индивиди, преминава през най-древната обществено-икономическа формация - първобитно общинния строй, известна като старокаменна епоха. През ранната старокаменна епоха, като всички човешки същества от изначалния общочовешки родов корен, за тях е характерен живота на първобитното човешко стадо, а по-късно преминават през родово-общинния строй с добиване на огън по изкуствен начин, в който виждали жизнена и могъща сила. Тази тяхна вяра в последствие дава началото на почитането му. Главно тяхно занимание за препитанието им е било ловът на едри животни и ползването, наред с месото, и на растенията за храна.

Родът бил производствена и потребителна организация - съюз на кръвно свързани помежду си собственици, отначало по женска, а по-късно и по бащина, мъжка линия. В рода съществувала обществена собственост, придобита с колективния труд на всички негови членове.

През **късната старокаменна епоха 40-10 хил. г.пр.н.е. Балканският полуостров е едно от най-благоприятните места за съществуването на човешкото общество.**

През този период оръдията все още са от камък, но с изменения в техниката на производството се подменят. **Изследванията на биолозите**, които не са тайна, но не са запазени всичките, **недвусмислено говорят, че нашите предци, наричани тогава етиопци са носители на най-древната генетична линия на Земята.** Какво по-голямо доказателство от това за изначалния ни родов корен?

Появяват се изменения в начина на ловуване и началото на риболова.

Преминавайки през различни етапи от среднокаменната епоха на развитието си, те са вече владетели на лъка и стрелата, най-характерните елементи на тяхната материална култура. Дивечът става редовна храна, а ловът един от нормалните отрасли на труда.

За тях лъкът и стрелата са били това, което в по-късни етапи от развитието са железният меч и огнестрелното оръжие. В края на епохата започва отглеждането на растения, предпоставка за развитие по-късно на земеделието. Започват да отглеждат и домашни животни.

В Европа и Предна Азия през VII-VI хил. пр.н.е. започва производството на мед и се развива металургията. Това е значителен принос за очертаване облика на първобългарите и други представители на човешкия род.

Предпоставки от предишната епоха дават възможност да се **премине от присвояваща до производителна икономика, като качествено нов етап в развитието на човешкото общество, известен като неолитна революция.**

Обикновено се приема, че земеделието и скотовъдството се зараждат най-рано в Близкия изток. Последните научни доказателства обаче сочат, че до такова развитие се достига още по време на известната предпотопна цивилизация. Най-старият център на това развитие се явява в планинския район Загрос от западните части на Иранското плато. В този и в други райони на Предна Азия започва опитомяването на някои животни и отглеждането на култивирани растения. Откритите в последните години селища в Ирак, Иран, Турция, Палестина показват, че жителите им не са познавали керамиката, но са практикували примитивно земеделие и скотовъдство. Културата на тези селища е известна под името "докерамичен неолит".

Географската близост и природната връзка на Мала Азия и Балканския полуостров дават възможност този процес в тях да се извършва едновременно и в близък интервал от време. Така, че това са едни от първите поселища на нашите предци, в които се осъществява такъв процес и те се превръщат в световни центрове на неолитната революция.

Развитието на земеделието и скотовъдството оказват голямо влияние върху по-нататъшното развитие на човешката цивилизация, което принуждава нашите предци все по-често да водят уседнал начин на живот. Оръдията на труда непрекъснато се усъвършенстват. Наред с това започва изработването на глинени съдове, извършва се натурална размяна на сурова и готова продукция между родовете и племената.

През неолита и халколита се оформят културно-исторически общности като тези, обхващащи земите в Мала Азия, Из-

точно Средиземно море и Балканския полуостров от една страна и територията на Поволжието и Урал, Средна и Централна Азия от друга страна и Далечния Изток, и Източна Азия от трета страна. Това е огромният териториален ареал, върху който се е разпростирала дейността, културата и цивилизацията на древните ни предци. Всички тези поселения са в посока от Запад на Изток, където развиват материалната си и духовна култура, съобразявайки се с природно-икономическите ресурси и фактори. Между тях с особена сила през последните хилядолетия влияние оказват природните и климатични условия.

Всичко това дава отражение върху развитието на материалната и духовна култура на предците ни.

През неолита и халколита земята се обработвала с дървени и каменни оръдия, засявали се различни сортове пшеница, ечемик, фий и други бобови растения. Реколтата се прибирала с помощта на сърпове от рога на елен, снабдени с кремъчни зъбци. През тези епохи предците ни отглеждали домашни животни - куче, говедо, свиня, овца, коза и други.

Развито било златарството и керамичното производство. Формите и украшенията на керамичните съдове през този период са различни. Въз основа на това разнообразие, наред с други белези, се разпространяват локални групи на халколитните култури в различни географски обекти.

Благоприятните климатични условия в началото на неолита спомогнали да се увеличи населението. Възникнали малки и големи селища по терасите на реките, в долините и в по-високите полета. За това ясно ни говорят поселенията край Варна и Черно море, край реките Тигър, Ефрат, Нил, Амударя, Сърдаря и други места, където възникват селища с древнобългарско население. За места за живеене са избирани такива с плодородни почви за земеделие и животновъдство, и особено с налична питейна вода и със задължителни елементи за по-продължителен начин на живот.

Селищата и жилищата се изграждали в зависимост от местните условия, строителните материали и климатичните условия. От продължителния живот на едно и също място се образували селищни могили, съдържащи дебели напластявания от развалини на жилища и от остатъци от покъщнина, хранителни отпадъци и други материали.

Най-стари оръдия на труда от бронз са открити в Предна Азия и са датирани от IV хил. пр.н.е. Малко по-късно такива се намират в Египет, Индия и в значителна част на Европа. Новите оръдия на труда дават силен тласък за по-нататъшното развитие на стопанския живот на нашите предци, чрез разгръщане на орното земеделие, скотовъдството, занаятите и металургията. Нараснала натуралната размяна и значително се оживили културните и икономическите връзки. Натрупването на храни и богатства в различните общини довели до междуобщинни и между селищни сблъсъци.

Настъпват и изменения в обществения живот, като се създават предпоставки за преминаване към класово общество. Сред живеещите в Двуречието, Египет, Индия и други места през бронзовата епоха вече са с условия за развитие на робовладелческата община. Изменения настъпват и на територията на Балканския полуостров и особено сред предците ни живеещи в Поволжието и на територията на днешна България.

Непрекъснатото подобряване на техниката за изработване на оръдия на труда, по-нататъшното развитие на традициите в икономиката, уседналият начин на живот и археологическите находки говорят за наличието на многобройни степни племена през този период на юг от Дунав.

Тази епоха на територията на България започва от втората четвърт на III хил. пр.н.е.

Въпреки безусловната значимост на миграционните процеси, вътрешното развитие на българските родове и племена, многостранното взаимодействие на културните връзки станало основен фактор в живота им. Производителните сили, земеделието, скотовъдството и металургията, както и строителството във всички селища на древните българи придобиват по-нататъшен успешен ход на развитие. Особено силно развитие придобиват те сред трако-кимерийците във Волго-Уралието, Балканите, Балх и Балхика, Шумер, Египет и други древнобългарски земи в Евразия.

Опитомяването и отглеждането на коня дава силен тласък в целокупния живот на номадите и конните народи от Далечния изток.

Големите успехи, постигнати в областта на материалната култура, довели до съществени изменения в обществените отношения между българските племена. Наред с общинната собственост се появява и лична собственост на оръдията на труда, и на някои други предмети. Извършили се и големи изменения в развитието на производителните сили. Усвояването на бронза, като материал за изработване на оръдия на труда, изиграва решителна роля за по-нататъшното повишаване на производителността.

През тази епоха голямо развитие сред древните българи получили занаятчийските производства. Бронзолеярството, тъкачеството, грънчарството, изработването на разнообразни и висококачествени предмети, оръдия на труда и оръжия не било по силите на от-

делните членове на рода, поради което се стига до разделение в по-големи мащаби. Занаятчийството се отделя от земеделието.

Размяната на излишъците от общото производство и продуктите на специализираната производствена дейност вече се извършва не само между племената, но и с племена и други народи, съседи на българите. Технологията на производството довела не само до износ, но и до внос на суровини, и преди всичко на готова продукция - оръдия на труда, оръжия, накити.

През къснобронзовата епоха започва изобразяването на божествата, особено на тракийските племена, върху керамични изделия. Новите разкрития при Перперикон са датирани от 7 хил. пр.н.е. В откритите тук керамични изделия от археолозите при института на Археологическият музей на БАН, под ръководството на проф. Николай Овчаров, наред със Слънцето, се вижда и изобразяването на петолъчката като символ. Това е периодът на така наречената скална архитектура. Това е епохата, близка на времето на Троянската война.

С развитието на производството се усъвършенстват и средствата за съобщения. За товарен транспорт и впрягане се използва теглителната сила на животните. Нараства неравенството между отделните членове на племената и селищата, водещо до засилена въоръжена съпротива между тях, както и със съседните им племена и народи. В този период значително нараства в обществото положението на военачалника. Налице е стремежът на отделните селища да развиват самостоятелно стопанство. В резултат на общия подем на производителните сили и на увеличаването броя на населението, се налагала по-тясната сплотеност между племената.

Образуването на големи племенни съюзи води до последната фаза на развитие на родовата организация. В подкрепа на това са многобройните археологически материали, които сочат за наличието на по-големи етнически групи, с напълно еднаква материална и духовна култура. Междуплеменните връзки водят до по-големи взаимовръзки с други съседни области, племена и народи.

Балканският полуостров е тясно свързан в историко-географско отношение със земите на Предна и Мала Азия и Кавказко-Черноморския регион. Тук са произлезли известните в историята индоевропейци, в т.ч. и българите. Произходът им не може да се локализира само в Северна Европа и Прибалтика, откъдето започва тяхното разселение, довело до покоряване и асимилация на цялото прединдоевропейско население. Съвременните изследвания сочат, че прародината на индоевропейците обхваща части от Централна, Източна и Югоизточна Европа, а така също и райони

от Мала Азия. Вътрешното движение на племената в това огромно пространство обуславя процеса индоевропеизация.

Певците от Омировия епос са наричали Македония с по-старо име от негръцки, най-вероятно тракийски произход. Сведенията са почерпени от разказите за митичния цар Ематион, дал името на страната. Той бил владетел и на обширната област Пиерия, чието име и население е тракийско. Самите гръцки и римски поети от елинистичната епоха, разполагащи с голям брой доказателства за връзката между Троада и Тракия, сочат делата на троянци с името Ематион. Това е тракийското многобройно население от Мала Азия, оказало се там преди преселението на витините от долината на Струма. В началото на желязната епоха населението на по-късно наречената област Македония било пъстро в етническо отношение, но с подчертан тракийски облик. Основният състав на обитателите на Македония в края на II хил. пр.н.е. спада към трако-фригийския кръг, впоследствие с повърхностни инфилтрации на елинизация, засегнала главно политическата върхушка.

Като етнокултурно цяло Македония била отделена от Гърция до такава степен, както и Тракия, независимо от това, че в някои сфери останала по-близко до елинския свят. Кимери, елини, мизи, фриги, дардани, пеони и македонци са клон от цялостната народностна общност на индоевропейците.

Археологическите материали и находки по категоричен начин показват, че културно-историческото развитие на племената, населяващи България от автохтонно пределинско, а след това и от елинско население, е в строга последователност през новокаменната и меднокаменната епохи. През този период в Тракийската низина се развива много висока култура. Основното население е автохтонно.

Палеоантропологията показва, че през бронзовата и по-късни епохи в автохтонното население на Балканите са се вливали малки етнически групи, идващи от различни посоки и преди всичко от Север. Обобщените данни на археологията, палеоантропологията и езикознанието показват, че този проблем е част от етногенетичните процеси в Югоизточна Азия. Траките и други древни племена, обитавали Балканския полуостров и Мала Азия, са родствени племена, живеещи при почти едни и същи природно-климатични условия и при тях почти едновременно се откриват различните средства за производство и битово потребление, а наред с това, те са обект и на културни взаимодействия със съседни и по-далечни племена.

2. Древните траки в основата на общочовешката култура на Стария свят

Археологическите и езикови сведения показват, че през **бронзовата епоха древните траки изживявали процеса на оформяне на народите, поради което в Омировия епос се казва и тяхното име. Оттогава това име се явява като обединителен етноним за населението между Карпатите и Егейско море, и между Черно море и поречията на Морава и Вардар - население с един и същ говорим език.**

В периода между VI хил. пр.н.е. и II хил. пр.н.е. индоевропейците, живели в тези ареали и особено на територията на днешна България, постепенно се тракизират и получават тракийски етнически облик.

Племенните названия на всички траки говорят недвусмислено за техните индоевропейски етническо-езикови корени. Материалите от археологическите разкопки от Мала Азия отбелязват значително по-голяма близост на западните й части в културно отношение с Балканско-Егейския басейн, отколкото с източните й части, и страните от Двуречието. По-късно това разделение на Мала Азия на 2 културно-исторически области получило по-отчетлив характер. По това време Централната част на полуострова започнала да поддържа по-тесни връзки със Северна Сирия и Месопотамия, а западните му райони с Балканско-Егейския регион.

През VI хил. пр.н.е. е засвидетелствано по-крупно проникване на население от Тракийската общност в Мала Азия, като съседните области на Троада, населени от траки, получават името Мизия, а армено-фригийските племена, заселили северозападната част на Мала Азия образуват областта Фригия. През I хил. пр.н.е. фригите оставят трайни следи в културно-историческото развитие на Мала Азия. Столицата на Фригия Гордион била оградена от висока каменна стена, с главна твърде импозантна порта, висока 10 м. Архитектурната декорация била с преобладаващи геометрични мотиви, орнаменти и каменни мозайки. От тази епоха са останали много произведения на фригийското изкуство. В изобразителното изкуство са отразени военни сцени, борба на бикове и лъвове. Фригите били големи майстори в металообработването.

В края на II хил. пр.н.е. многобройни тракийски племена проникнали в цяла Северна, Средна Гърция и в Пелопонес. След троянската война траките остават господари на морето. Постепенно обаче тези траки попаднали под силното икономическо и културно влияние на елините.

В древността земите на Северната и Източната половина на Балканския полуостров и особено тези около Черно море правели впечатление на елините с тяхното плодородие и добри климатични условия.

Хемус, Родопите и северният вятър Борей останали синоним на древна Тракия. Доминиращ елемент в тракийския пейзаж били горите. Особено голямо значение за икономическото развитие на Тракия през I хил. пр.н.е. имали подземните рудни богатства и минералните извори. Обликът на епохата обаче се определя от усвояването на желязната металургия и от постепенното въвеждане в употреба на железни оръдия и оръжия.

Силно развитото земеделие намерило отражение в ранните митове и легенди, в разпространението на редица земеделски култове, в изображението на пшенични класове върху монети. Траките са добивали големи количества пшеница и ечемик и отглеждали голям брой едър и дребен рогат добитък. Широко разпространени в Тракия били лозарството, винарството и овощарството. Траките били прочути пчелари, произвеждали огромни количества мед и восък. Омир възпява Тракия като майка на "овце" и родина на "млеконоги говеда". Траките били прославени коневъди. Ловното им и риболовно стопанство било предмет на много описания. За тракийските вълнени, конопени и ленени облекла има многобройни сведения. Разкрити са и продължават да се разкриват от нашите археолози редица минни разработки в Странджа, Средна гора, Родопите и Централна Стара планина от времето преди бронзовата епоха. Някои сведения подсказват за изключителна интензивност на разработките и за добиване на големи късове самородно злато.

Голямо майсторство проявявали траките в металообработването. Произвеждали са първокласни образци на торкви, гривни, пръстени, обици, женски накити и керамични изделия. След разпространението на грънчарското колело тракийската керамика обхванала цялото разнообразие от съдове, употребявани във всекидневния живот и в култа.

Пазарните средища в Тракия, включително и другия вид тържища - панаирите (IV в. н.е.), са немалко на брой. Подобен панаир ставал и в района на античния Филипопол и продължавал да съществува до края на античността.

Най-ранните сведения за тракийската пътна мрежа са от края на VI и през V в. пр.н.е. Основният път, свързващ Европа с Мала Азия и Средния Изток, идвал от средното течение на Дунав и през Нишкото, и Софийското полета, през Пловдив и Одринско дости-

гал до земите, където по-късно се основава Константинопол.

От горното течение на Сава, покрай Дунав, чак до неговата делта имало друг важен и дълъг път. Няколко други пътища през Тракия свързвали Севера с Юга. Пътят по Марица и Тунджа бил от огромно стопанско, културно и военнополитическо значение за цялата история на трако-гръцките отношения и на Одриското царство, маркиран с най-известните ни засега тракийски центрове - Кабиле край Ямбол и Севтопол край Казанлък. Този път имал важни отклонения, сред които било трасето Аполония - Перинт на Мраморно море.

През цялата предримска епоха Тракия изнася зърнени храни, месо, риба, дървени материали и други за тържищата на Елада и Мала Азия.

От края на VI в. пр.н.е. натуралният обмен в Тракия започнал да се заменя със стоково-паричните отношения. В Тракия сеченето на парични знаци започва през късната бронзова епоха. Тези парични знаци са първата домонетна форма на пари, употребявани от местното население.

Сеченето на монети в Тракия е от в края на VI в. пр.н.е. в долното течение на река Струма, на територията на племената, установили тесни връзки с Гърция, които ползвали сребърните съкровища в Пангей и Оисорон. От тогава до I в. н.е. тракийските владетели сечели свои монети.От III в. пр.н.е. в южнодунавските земи постепенно започнали да проникват денорите на Рим.

Икономиката на Тракия се развивала с бързи темпове и след края на VI в. пр.н.е. достигнала високо технологическо и производствено равнище, белязани от стоково-паричните отношения. **През I хил. пр.н.е. тракийските племена образували относително единен племенен етнодемографски масив между Карпатите и Егейско море**.

По-голямата част от населението в тракийските земи през къснобронзовата и старожелязната епоха обитавали обширни, неукрепени селища, разположени в равнините на удобни речни тераси или ниски, полегати склонове, оградени често с реки и дълбоки долове. Под старообразуваните колонии Месемврия и Аполония са открити останки от тракийски селища от бронзовата и старожелязна епохи. Типичен пример за равнинно селище от селски тип е това при с. Пшеничево, Старозагорско, което било с размери 500 х 120 метра и заемало 6 ха площ. В северозападните части на това селище са открити надземни или малко вкопани в терена жилища. Стените на тези жилища били изградени от преплетени пръти, измазани с глина.

До село Брестник, Варненско и на мястото на язовир "Виница" в Шуменско са намерени жилища във вид на колиби и полуземлянки с правоъгълна форма, с пещи и огнища в тях. В съседство с тези жилища са открити и ями за зърнени храни.

Тракийската поселищна система през този период се характеризирала с две основни групи жилища - открити или незащитени, и укрепени селища. Вторият вид се проявявал в различни варианти, като стражеви крепости, крепости убежища, крепости селища и крепости племенни центрове.

Най-известното тракийско селище Кабиле е било разположено по склоновете на Зайчи връх край Ямбол. Този град бил на основната артерия на Тракия по Марица и Тунджа, която свързва - Егейското море при Енос със Стара планина. Селището заемало огромна площ и било с акропол. Само останките от него, включително и през римския му период, обхващат около 500 дка. Кабиле води началото си от бронзовата епоха и съществува през Античността и Средновековието. Градът поддържал тесни търговски връзки с гръцките колонии и малоазиийските гръцки градове, разполагал с големи грънчарски и монетни работилници. Най-голямо развитие той има, когато става резиденция на одриската династия.

На брега на р. Тунджа, върху малък полуостров на 7 км западно от Казанлък, е най-добре проученият тракийски град Севтопол, основан от Севт III като негова столица. Той бил заобиколен от три страни с вода и крепостни стени. Агората била почти с квадратна форма 42/ 42 м, с олтар посветен на Дионис и с други култови сгради към нея. Важен политически и религиозен център бил укрепеният квартал с резиденция на Севт, разрушен от Филип II и наново построен в новосъздадения град. В цитаделата бил храмът на Великите самотракийски богове - кабирите.

Основите на жилищата били от каменна стена с кал, а нагоре конструкцията им била от кирпичени стени или скована от дъски, с пълнеж от глина. Водоснабдяването ставало чрез кладенци, изграждани чрез речни или ломни камъни, а каналите - от камъни или глинени тръби. Качествен скок в развитието на строителството на траките имало с появата на тухлите. Появата на тухлата в строителството на траките отбелязва важен момент от развитието на античната архитектура на Тракия.

Тесните връзки на града с гръцкия свят се отразили добре на развитието на местната култура. Измежду произведенията на изкуството най-много са тези на скулптурните паметници. Социално-икономическите и политически явления, обосновали появата на такъв тип селища като Севтопол, са сходни с тези на балканския

град от неполисен тип, както и на градовете от Кавказко-Черноморския регион.

От този тип селища добре се проследява структурата на обществения строй при траките. Господстващата класа била тракийската племенна аристокрация, групирана около местния династ. Тя е ясно отделена през бронзовата епоха с богатствата и стопанствата си, с военните, жречески и съдебни права и привилегии от останалите слоеве на населението.

Консолидирането на тракийската племенна аристокрация е исторически факт. Присъствието й се вижда не само в селищата, но и в богатите гробни находки и надгробни съоръжения, като мегалитни паметници-долмени в Странджа, Сакар и Източна Стара планина, постепенно заменени по-късно с правоъгълните и накрая от куполните гробници.

Аристокрацията била собственик на средствата за производство и земята, а наред с това прилагала и икономическа принуда върху производителите на матермални блага в селските и занаятчийски стопанства. Работещите селяни и занаятчии били на владетеля и положението им се уреждало с различна степен на заетост.

Втората класа били селяните общинници с различна степен на зависимост. По-голяма част от тях като производители изплащали задълженията си на владетеля в натурално възнаграждение, а друга част от тях била в много тежко положение и работела в личните стопанства на владетеля, където им се отнемал цялостния продукт. Най-тежко, близо до робството, било положението на работещите в мините. Първи сигурни сведения за наличие на робство у траките се отнасят за края на VII в. пр.н.е. и началото на VI в.пр.н.е. Траките с охота продавали децата си на гръцките търговци в робство. Търговците ги изпращали в елинските полиси и в Атина. През II-I в. пр.н.е. най-много тракийски роби имало около Рим.

През VII-VI в. пр.н.е. е установена гръцка колонизация и по бреговете на Тракия, която упражнила непосредствено влияние върху хода на цялостния исторически процес по тези земи. Сред най-рано възникналите колонии първа била Потидея, основана от Коринт, чието важно икономическо и стратегическо положение наложило, след загиването й през Пелопонеската война, да се замени чрез изграждането на изцяло нов град Касандрия. Друг "такъв.град" на остров Полена е Менде, създаден на остров Евбея наред с Олент в плодородното поле, на брега на Торнейския залив, град Тороне на остров Евбея, основан от Халкидика, Сане и Акант на Атонския полуостров, Абера на устието на днешната река Марица, (Нестос). За икономическото процъфтяване на Абера допринесли не са-

мо плодородието на нейната територия, но и другите богат-ства, които криели недрата на южните склонове на Родопите, обрасли с гъсти гори, а така също и пътищата, които преминавали през нея.

Такова било положението на землището на Марония и Енос - старотракийско селище, превърнато в една от най-значителните гръцки колонии. Гръцката колонизация по Тракийския Боспор и по северния бряг на Мраморно море се характеризирала с мегаритските колонисти, основали град Селибрия (дн. Селиври), град Перинт на остров Самос.

Значителна била колонизацията и в Тракийския Херсонс, където по-важна роля играели основаните тук градове Сестос, Мадитос и Алепконесос. Милет в най-ранния период на своята колонизация основава по бреговете на Черно море градовете Аполония (Созопол), Истрос (дн. с. Истрос при делтата на р. Дунав) и по-късно Анхиало (дн. Поморие). Всички спорове и войни между Аполония и Месемврия били за анхиалските морски солници, чиято стойност се измервала само със стойността на златото. Поради близостта си до земи, богати с медни руди, Аполония става основен консуматор на дървен материал, дървени въглища, мед и восък, голяма част от които изнасяли.

Изобилието на зърнени храни в Добруджа подтикнало гърците от Милет и те основали градовете Одесос (Варна), Дионисопол (Балчик), Томи (Констанца - Румъния). Един век по-късно дорийските заселници основали своите колонии Месемврия (Несебър) и Колетис на юг от Томи в Румъния. Край тези градове особено развити били лозарството, винарството, рибовъдството, производството на сушени, пушени и осолени риби.

По западния бряг на Черно море съществуват **селища още на предците на траките - карите, като Карон Лимен (дн. гр. Шабла), означаващо "Пристан на карите", Карийско пристанище**. Още преди заселниците от Милет предците на траките - карите, са населявали тези земи. Кария в Западна Мала Азия, на чието крайбрежие по-късно гърците основават Милет, е с население на известните в древността корабоплаватели, части от което население са проникнали в районите до Черно море преди гърците. Намерените находки при нос Калиакра показват, че **тези северни брегове били посещавани от малоазийските мореплаватели още в края на бронзовата епоха. Те често се завръщали в свещените за тях исконни земи на предците им - пелеги и пелазги.**

Първоначално всички гръцки колонии били с аграрен характер, но по-късно се развили като важни търговски центрове - Аполония, Месемврия, Истър, Византион, Абдерза, Енос и др.

Важно място в занаятчийското производство имат керамичните изделия, сред които особено място заемат тези за ежедневните и трапезни нужди и теракотните изделия. Последните са истински произведения на изкуството. Част от тях изобразяват божества, а друга част отразяват сюжети от всекидневния бит, като момичета загърнати в т.н. таногрейки, изработени под силното влияние на техните производители в Танагра.

Силно било развито металообработването. Богатите находища на медна руда в Бургаския залив давали възможност да се произвеждат метални предмети и оръжия. В градските работилници се изработвали особен вид шлемове, известни като тракийски, както и различни оръдия на труда, юзди, съдове, огледала, малки красиви статуйки.

Истрия и Аполония били прославени със забележителни паметници на строителството и статуярното изкуство. През напрегнатия и по-късен период на Омировата епоха гърците внасяли в Тракия не само жито и вино, но и едър и дребен рогат добитък, и породисти коне. Рибното богатство, горите и подземните залежи стоят в основата на поминъка на заселниците в тези земи.

Траките били главни доставчици на населението в колониите, като в пазарни дни разменяли своите стоки срещу стоките, произведени в тях. Първоначално от колониите те получавали сечива, съдове и оръжия от бронз и желязо, покъщнина, а по-късно и керамични изделия. Но след това, при по-голямо разслоение в тракийското общество, траките започнали да закупуват от гърците посилни сечива, оръжия, доспехи и съдове.

Между двете общности започнало силно културно влияние, което гърците в своите писмени източници посочват твърде рядко. Един такъв пример е споменаването на мястото или площада във Византион, известен като "тракийски". Известни са имена на знатни тракийски родове, проникнали в колониите на гърците, като тракиеца Митан, син на Тортула, който със свои средства извършва ремонт на градската стена на Аполония.

Заселващите се в колониите траки внасяли почитането на своите божества и преди всичко на Херос, издигали и светилища, като това на Херос в Одесос и други градове. Ако се надникне в микенските надписи от XIII в. пр.н.е., в които се сочат типично тракийските божества Арес и Дионис, ще се разбере, че сближаването на някои култове е започнало твърде рано. Няма друг балкански народ, чиято религиозна прослава да е упражнила по-силно влияние върху гръцката религия от траките.

Възприетият от Тракия култ към Дионис в Гърция дал огромен

тласък за развитие на гръцката комедия и трагедия е от особено значение не само за гръцката, но и за общочовешката цивилизация.

Материалната култура и бит на траките се установяват от свидетелствата на античните гръцки и римски писатели, и от археологическите разкопки. Тракийските села били от 10-15 къщи, всяка от които оградена от дървен плет. Те били с добра планировка. Между оградените терени са били места за движение, а в дворовете имало и леки постройки за съхраняване на зърното, земеделския инвентар и за добитъка. Съществен елемент било огнището, което се намирало винаги на входа. Къщите се изграждали от преплетени пръти, измазвани с глина, като стените се укрепвали дълбоко вкопани в земята. Такъв благоустройствен елемент се открива и важи за селищата, които били с огради от камък, без спойка или със спойка от кал, които били защитени със стени. Пример за това е тракийското селище в с. Драгойново, Първомайско.

Укрепителните стени през VI и началото на V в. пр.н.е. се изграждали от ломен камък без спойка. През старожелязната епоха било характерно строителството с големи, грубо обработени камъни, които винаги съвпадали и образували внушително съоръжение. Такъв пример е средновековното тракийско селище и откритата крепост под него в местността Платото край Перник.

По-разпространен тип крепост е тази, разкрита край Чертиград в Етрополския Балкан, при която стената от ломни камъни е без спойка, а със свързани в Т и Г-образно камъни.

В най-напредналите селища, като Севтопол, след V в. пр.н.е. се появили всички елементи на градоустройството, както в крепостните страни, така и в плана на постройките, в канализацията и водоснабдяването им.

Появата на тухлата в древна Тракия довела до нови строителни решения. Такива строежи с камъни не е могло да се съградят. Тракийската архитектура се проявила особено в строежа на надгробни съоръжения, между които се открояват най-старите гробници на територията на България в Източните Родопи и по течението на р. Арда - скалните. Тези гробници, главно във фурнообразни форми, достигали понякога до дълбочина над 2 метра, били съществени за населението от голямата територия на Източното Средиземноморие, като отражение на вярванията през бронзовата епоха и култа към Слънцето. Наскоро в Перперикон беше намерена плочка с изображение върху нея на Слънцето, Слънчевия диск и петолъчката.

Това строителство в архитектурно отношение е свързано със строителството на долмени, като тези при с. Хлебарово, Ямболс-

ко. Това са мегалитни съоръжения, образувани от огромни блокове и се намират навсякъде, където са преминали траките - днешните българи в Кавказ, Западна Европа и Северна Африка. Долмените в Тракия са самобитно изкуство от края на бронзовата и цялата старожелязна епоха. В тях са намерени и керамични изделия. Найвеликото постижение и творчество на траките са мегалитните съоръжения, при които те ползували не само едноделната, но и триделната форма на съоръжението, включваща централна камера, предкамера и преддверие. Тракийският строител е открил основните принципи на строеж, включително и на сводовете.

Генетично свързани с долмените са строените от траките правоъгълни и куполни гробници. Такива са тези при с. Татарево, Хасковско, известните гробници, построени от Малтепе край село Мезек, Свиленградско и Казанлъшката гробница. Последната е с преддверие, коридор и куполовидна камера, изградени от тухли. Всички тези надгробни съоръжения са били в чест на политическата върхушка и особено на най-известните от тях в рамките на Одриската държава.

Семействата на бедните селяни произвеждали груба керамика за битови нужди. Населението се е обличало с топли дрехи, като многоцветни ямурлуци, навуща от коноп и калпаци. В личното си стопанство хората си служели с прости сечива от желязо. Помещенията на траките били обзаведени с дивани, постлани с кожи и малки столчета, в някои случаи с три крака. В откритите некрополи личат оскъдните дарове за бедните селяни-воини, разполагащи с елементарно защитно и нападателно оръжие. Като найразпространен вид щит у траките бил пелтът, изработен от гладко опъната върху дървени пръчици кожа, със стъпаловидна лунообразна форма. Войникът си служел с копия за хвърляне и мушкане, с къс меч и нож. Тъй като било развито коневъдството, основна група на войската била конницата. Цялото това въоръжение се изработвало в работилниците на селищата.

По-трудно се изработвало тежкото нападателно и защитно оръжие на истинския боец от племенната върхушка. В работилниците при резиденциите на владетелите от злато и сребро изливали в матрични форми и чрез запояване. С редица други техники тракийските майстори изработвали доспехите на война-аристократ. Изработвали се уникални украси на защитното въоръжение и апликациите към конските амуниции, образци на ризници, шлемове, наколенници, изкусни конски снаряжения и видове юзди. Конят, като любимо животно, бил издигнат в култ. Колесницата е известна при траките от първата половина на I хил. пр.н.е. Богато украсена, тя била теглена от два или четири коня.

Битът на богатите бил коренно различен от този на селяните. Намерените при археологическите разкопки гробни дарове доказват, че тракийската аристокрация и у дома си се е обличала доста пищно. Женските накити, като например накитът от Врачанското съкровище, сочи голямото умение на тракийския майстор. Дрехите на жените били многоцветно обагрени, а ямурлуците (наметалата) на мъжете били със златни апликации и копчета. Тоалетът завършвал със солидно високи, със златен връх обувки. От описанията на пировете в домовете на племенните първенци личи, че битът им се изразява не само чрез облеклото, а и чрез няколко допълнителни неща като: нарязания на големи парчета хляб от домакина, наливаното в глинени или метални ритони от виночерпците неразредено вино, домакинът да пие от един и същ съд със знатния си гост, раздаването на гостите на основния вид храна - месото от домакина. От стенописите на Казанлъшката гробница научаваме за възприетите групи обичаи, облеклото, мебелировката и разположението на фигурите са с гръцки елементи на модата, започнала да става свойствена за тракийската аристокрация.

Поради относително големите разстояния на отделните райони на траките един от друг, племената имали различие в някои от чертите на материалната си и духовна култура. Различията в класово отношение ясно личат от фигуралната живопис в купола на Казанлъшката гробница, в която централно място заема тракийската съпружеска двойка. В дясната си ръка съпругът държи сребърна чаша с вино, а с лявата поема десницата на съпругата си. Тя е облечена в дълъг, бял хитон и кафява мантия, с полупокрито с бял воал лице, наведена леко надолу. Отдясно на починалия приближава облечена в неклас жена, която му поднася блюдо с плодове. Зад нея е застанал роб виночерпец. Две робини надуват медни тромпети, следвани от двойка оседлани коне, край които са изобразени конярят и въоръженият с дълго копие и тракийски шлем телохранител на покойника. Към съпругата на починалия се движат бавно две робини, носещи кутия и сандъче със скъпоценни камъни и син воал. Зад тях квадрига, пред която е застанал кочияшът, мъчещ се да успокои конете. В центъра на купола е изобразено надбягване на три колесници.

Характерни външни белези на процеса на натрупване и на другите обичаи, са се долавяли в домовете на племенната аристокрация. Те били пренесени от колониите, от гръцките работилници по крайбрежието на Мала Азия, както и от по-далечни страни чрез много стоки.

Когато говорим за богатото тракийско културно-историческо

наследство, ние техните наследници, не можем да отминаваме автохтонността на тракийското население и преди всичко на това от Маришкия басейн.

3. Историческа приемственост на бита, културата и светогледа на древните траки и българите-кимерийци от Варненско-Черноморската цивилизация

След Космическата катастрофа и Потопа от 9570 г. пр.н.е. се стопяват и последните глетчери на Световния океан. След края на края на ледниковия период (8300 г. пр.н.е.), в резултат на вулканичното разместване на огромния планински масив, се разкъсала и голямата Кавказка планинска верига. Долината на р. Марица, която и дотогава е била заета от огромно езеро оградено от високи планински вериги, придобива постепенно друга форма. Огромната водна маса заляла по-ниското ниво в Мраморно и Бяло море, и достигнала чрез Босфорската долина до Черно море.

Откритията на американски археолози от 1998 година, потвърдени чрез изследванията в Черно море на известният изследовател Боб Балард потвърждават, че Библейският потоп е станал в Черно море през 5600 г. пр.н.е. Дълбините на морето сочат внезапна промяна на същото от езеро към море.

Всичко това обяснява забележителното и непрекъснато развитие на племената на траките повече от 4 хиляди години, до идването на ахейските племена. Оттук и **изводът, че коренното балканско и преди всичко от територията на днешна България население, малко по-късно част от което се преселило и към Мала Азия - траките - потомци на лелеги, кари и пелазги, е предгръцко население. То дало основата на материалната и духовна култура на елинизма и гръцката експанзия - територия, история и култура на този огромен ареал.**

И така, Варненската цивилизация не е изчезнала напълно, а се е доразвила, дообогатила и разпространила в поречието на р. Марица и достигнала Мала Азия, а по-късно Месопотамия, Египет и други страни в Близкия изток. Това пряко доказателство за постепенното и последователно развитие на първобългарската материална и духовна култура и цивилизация сочи, че тя обхваща все по-големи територии и в южната част на Северното полукълбо, а не само в неговата северна част. **Повече от 3500 години културата на траките доминира в Европа.** Още в средния неолит нововъзникналите селища били напускани само при екстремни условия. Населението по поречието на р. Марица тогава

съставлявано от хиляди родове, по-късно се оформя в стотици племена. **В създадените от тях селища повече от 6 хиляди години има историческа приемственост.** Най-младите поколения от това население по времето на Омир населяват селищни могили и в Мала Азия. Техните прадеди са носители на културата на неолитната, енеолитна, бронзова и желязна епоха и на Тракия, сравнително добре проучени и научно обяснени в трилогията на Петър и Йордан Детеви за произхода и прародината на траките, умело наречена от тях Тракийска Атлантида.

В началото на шестото хилядолетие преди новата ера, в поречието на горната и средната част на Марица в България, и долната част в Турция и Гърция, се появяват най-ранните постоянни селища. От тогавашното им последващо развитие, най-голямо доказателство са керамичните изделия, оставили красноречиви белези в изкуството и културата, а наред с това и в митологията на този регион.

Керамиката има своя почерк и "писменост" в живота на траките и в тяхната култура през различните етапи на развитието им. В каменната ера тя е в основата на духовния изказ на населението, а оформянето на планинските феномени в скалните светилища идва по-късно. **Местното население, създало самобитна култура около великата в миналото река Хеброс (Марица), превърнало тази територия в обетована земя. Оттук нататък ще тръгнат посланията на възобновената Варненска цивилизация към Шумер и Египет, Урал и Поволжието, Далечния Сибир и Китай, към Хуанцзъ и р. Нил, към реките Инд и Ганг.**

Целият район по поречието на р. Марица и на Предна Азия (Анатолия) са били един общ географски район с единна култура. Това е прародината на древните българи - траки. Хилядолетията тракийска култура на територията на България е един голям отрязък от историческия път на българите, от неговото културно и духовно величие.

Разпространението на по-късната неолитна култура обхванала цялата територия на същинска Тракия от Егейско море до Балкана, от Черно море до Вардар. По-късно, през каменномедната епоха, някои елементи на тази култура се срещат и на север, и на запад от Балкана. Особеното развитие на тази култура, дори само в пределите на същинска Тракия, дава ясни сигнали за идентичност в основите на древноевропейската цивилизация.

Със завършването на хилядолетната каменна епоха се навлязло в период на обработката на метала и на писмеността. Появява се нова култура с наслоения, надхвърлящи 10 м дебелина, в

поречието на селищните могили в Маришката низина. Тази култура на тракийските племена е с най-продължително съществуване. С богатството си и със своето съвършенство тя доминира в древния свят. Праисторическите селища, възникнали в равнините, са по-стари, а в планините - Средна гора, северните склонове на Родопите и Тунджанския масив, по-късни.

Добив на мед, злато и бронз са в основата на древнотракийското производство. Непрекъснато намиращите се доказателства от медно-желязната и бронзова епохи са ярко свидетелство за това.

Най-съществената откритие, което ще дава поврат в понататъшното изучаване и стимул за отреждане полагащото се място на нашите предци - траките в човешката история, както и за **трамплин за ускорено изучаване хилядолетната история на техните и наши предци - първобългарите, ще даде разкритието за наличието на писменост у тях. Това е повратен пункт в борбата срещу фалшификацията на цялостното историческо развитие на първобългарите и древните българи.**

Племенният обществено-икономически модел и преминаването на родовете в племена през бронзовата епоха водят до нова роля на племенния вожд и до нов исторически символ за Древна Тракия - известният ни Тракийски конник и герой. Широкото му разпространение, като емблематичен знак на траките, е култ и смисъл за обединение на племената, а по-късно на ранната държавност.

Некрополите са препълнени с оръдия на труда, с произведения на изкуството и тракийската култура, отразяващи дейността, живота и величието на тракийския културен гений. Задълбоченият анализ на цялостното културно и материално строителство по българските земи говори за хилядолетно съществуване на предците ни в тях и е сигурно доказателство за родовата изначалност на българина тук, в нашите земи, а не в далечните му отечества, които е достигал, и в които е развивал богата материална и духовна култура. Това е нашата исконна, изначална собствена прародина. Оттук сме тръгнали и тук сме се завърнали, изминавайки хилядолетните пътища на кръговрата на живота. За това най-ярко говорят разкритията за хилядолетната култура на първобългарите и древните българи в Черноморския и Маришки басейни.

Добрата археологическа карта на праисторическия живот и култура в поречието на Марица ни обезпечава данни за изначалност на прародината, за произхода, средата, етническата принадлежност, културно-историческата памет и духовното величие на предците ни - траки, автохтонното население на поречието на Марица в днешна България, във всички периоди на нашата и на древните ни предци история.

Със същата последователност, както по българските земи, така и извън тях, където се заселвали траките през различни исторически периоди от време, навсякъде те създават огнища и развиват духовна и материална култура. **Създадената на Балканите, Микена, Крит, Египет високоразвита цивилизация, е плод на дейността на предтраките - етиопците почтени - лелеги и техните сродници и съседи - митичните все още хиперборейци.** Великата им мъдрост била наследена посредством стигналите до нас анали от рода на "Книга за мъртвите", от великите мъже Орфей, Евмолпи, Тамирис, Лин, Музей и други. Погрешно е да се смята, че подобни висши знания се предават само по устен път. От факта, че Питагор е знаел наизуст творчеството на Орфей, личи че питагорейците са ползвали знанията на предшествениците ни траките. Платон казва: "*Това знание, към което се стремим - геометрията, е знание за вечното, а не за тленното и преходното*". Тази сентенция противоречи на светогледа на древните гърци.

Всъщност нашите предци са ползвали уникалните си познания в областта на астрономията и математиката, геометрията, да разгърнат архитектурен план при строителството на гробницата на божеството Бастет, а така също и на пирамиди, за провеждане на целокупния им начин на живот и исторически път на реално съществуване по Северното полукълбо. Техният светоглед сочи, че всичко, което е съществувало на Земята, е огледално отражение на това, което съществува в Космоса. Зикуратите по Двуречието, пирамидите в Египет, Такламакан и Крим, по река Инд, и мегалитните съоръжения, са строени, благодарение на притежаваните от древните ни предци уникални астрономически и архитектурни знания.

Съществува древен мит на предците ни, че те са пристигнали от тайната звезда Сириус. Факт е, че така наречената "константа" на Хеопсовата пирамида е закодирала информация за звездната система Сириус и нейния строеж. Сириус Алфа, информацията за която е закодирана, е от съзвездието Голямото куче. Едва през XX в. съвременните учени успяха да установят тази система.

Несъмнено историко-астрономическите изследвания на светилището при с. Татул и на други места в страната ще хвърлят светлина върху приноса на хората, населяващи нашата страна преди хилядолетия, а откритото наличие на писменост у траките при разкопките край Перперикон ще трасира пътя към изучаването на техните познания, бит и култура, и по-задълбочено опознаване от съвременните хора.

Древният светоглед на траките е съществувал от хилядолетия. С настъпването на ахейските племена на Балканите и край Егея той постепенно остава на заден план, което означава, че е наложен светогледът на древните гърци. Чарлз Ленор Уле, оценявайки приноса в световната култура на шумерите, заявява:

"Тяхната цивилизация (на шумерите) пламнала в още потопения в примитивно варварство свят, била действително първа. Минаха тези времена, когато началото на всички изкуства се търсеше в Гърция, а Гърция считаха, че е възникнала изведнъж ... Сега знаем, че това "забележително цвете" (древна Елада) е събрало в себе си критяни, вавилонци и египтяни. Но корените отиват още по-далеч - зад всички тях стои Шумер ...".

Днес вече се знае, че **корените могат спокойно да се намерят далеч назад, в Маришко-Тракийската и Варненската цивилизации, а още по-назад и в първокултурата на именци и синди-арии от Дунавсаката равнина, Кавказ, Волго-Уралието, в древния Асгард.**

От името на египетските жреци, потомци на жреците от хилядолетията преди тях, тези от първобългарската държава, Шамбала, от въпросите, отправни към Солон през VI в. пр.н.е., публикувани от Ал. Габровски в "Загадки на най-старата "история" за "забележителното цвете" Елада, научаваме:

"О, Солоне, Солоне! Вие, гърците, сте като децата, нищо на знаете за старите времена. Нищо не ти е известно на теб за огромните знания на миналото!"

А това е съвсем естествен човешки проблем - проблемът с паметта, по-младите поколения да забравят и недостатъчно да познават миналото. Ето защо гърците обявяват пред света, че започват цивилизоването на Европа. Те цивилизоват Европа, като оставят в забвение миналото й.

За нашите съседи и родственици хиперборейците - те, гърците, говорят като за митичен народ на горевървящия "Горния" Борей, северния вятър от Тракийските планини.

От името на бога на Земята, според шумерския светоглед, Енлил, произхожда името елини "деца на бога на Земята". Това име би следвало да се даде на предгръцкото население, донесло цивилизацията на Европа - това на лелегите - кари и пелазги, и на древните кимери, на племената, които гърците наричат "траки".

Ако се има предвид казаното от Херодот в "История" - част Първа, книга Втора, 144-145, а това е абсолютно необходимо, то:

"Според жреците, някога, преди тези мъже в Египет са

властвали боговете, които живеели с хората и от тях винаги един е държал властта, последен властвал над Египет Херос, синът на Озирис, когото елините наричали Аполон, той отстранил от властта Тюфан и царувал последен в Египет. Озирис на елински език е Дионис. Та у елините и Херакъл, и Дионис, и Пан са доста древен бог, един от осемте, за които се твърди, че са първите богове."

Явно, е че Египет не е родината на боговете. Омир съобщава в "Илиада", изхождайки от най-древния човешки светоглед, че боговете безсмъртни са били почитани и от етиопци почтени. Твърденията на Омир произтичат от това, че той е живял хилядолетие преди Херодот, в епохата, в която живеят и наши предци, и чиито митове, предания, легенди, литература "забележителното цвете Елада" на елините е присвоило за себе си. Херодот **по безспорен начин доказва тяхната древност, и че те, елините, са наследници на първобългарското пределинско население.**

Етиопци почтени, лелеги и кари, по-късните пелазги са с величава хилядолетна история, отразена в най-древните елински произведения. Карийският народ, както пелазгите и траките по-късно, е бил "далеч най-значителният всред всички останали народи". Пелазгите и дорийците са най-древните народи, населявали някога Егейско море и Балканския полуостров 2 хилядолетия преди идването на гърците. Всичко това говори красноречиво за древността на предците ни, и че те, както и културата им са изначални и основополагащи за създаването и съществуването на древноевропейската цивилизация - тази на Варна и Маришко-Тракийската област.

Коригирайки думите на Платон за геометрията като знание за всичко, то три столетия преди неговото раждане, при строителството на гробницата на Бастет в Странджа-Сакар, в района на градището край Малко Търново, геометрията е използувана от древните ни предци като копие на звезди от Вселената, на няколко небесни тела и съзвездия при създаването на астрономическия и архитектурен план.

Това мегалитно съоръжение е плод на уникални геометрическо-математически и астрономични знания - реално съществуващи и оказващи влияние върху живота на Земята. Земите на траките са били едни от световните центрове на духовната цивилизация. Според Николай Рьорих, направляващата и чудотворна чаша на Буда ще бъде направена при настъпване времето на Шамбала. Учението на Шамбала ни учи как да се борим срещу най-фините енергии. Уникалните познания на това учение са били познати на

много древни народи, населяващи земите на Хималаите, Двуречието, р.Нил и Балканския полуостров. Към тези древни народи принадлежат и първобългарите.

4. Най-древната история, материална и духовна култура на българите в различни краища на Евразия и Америка - в неразривна връзка, приемственост и взаимодействие

Историята на българите води началото си от появяването на човешкия род на Земята. Първобългарите са носители на най-древния човешки светоглед - езическия. В него е намерило отражение учението за света - космогонията. Най-ранният ни език - един от индоевропейските езици и календар най-древен и точен в света, несъмнено говорят за древното величие на българите.

Планетата Земя, като частица от необятната Вселена, е подчинена на природните космически закони. Човешкият род, в това число и общобългарският, е взаимно зависима частица от общовселенския реален, а не въображаем живот. Много неща, невидими за човешкото око, но реално съществуващи във Вселената, са били обект на изучаване от първобългарската космогония. Всичко това подпомага далечните ни предци да осъществят мащабно строителство на уникални културно-исторически паметници със залагане в тях на астрономическите знания. В това строителство са заложени онези знания за Земята и Космоса, за връзката на земния човек и неговия живот с общовселенския живот, знания, поставяни на преден план в духовната пред материалната култура.

Според Платон, древният човешки светоглед е запазен от населението на Земята, населявало я преди Космическата катастрофа от 11650-11542 г. пр.н.е. и преживяло трагичното събитие. Притежаващите тези уникални знания първобългари от Балканите и Волго-Уралието също преживяват този трагизъм и за известен период преминават през живот в пещерите и после започват да водят наново уседнал живот.

Древният езически светоглед съдържал непонятни за съвременния човек познания и умения. В своето учение за тези знания Орфей съобщава:

"*Познай себе си и ще познаеш*
Вселената и боговете."

Както за учението на Орфей, така и за светогледа на първобългарите не съществува дилемата за произхода на човека, тъй като човешкият род има един и същ общ корен в и с Цялата Все-

лена. В езическия светоглед на конните народи, в това число и на древните българи-траки, са заложени също уникалните познания на космогонията. Поради недостатъчните ни знания за същността на този светоглед, то неговите достижения, включително и строителните, и други достижения на предкатастрофичното и предпотопно човешко общество, обявяваме най-често за мистерии. По този начин и логика "Илиада" и "Одисея" със заложените от Омир познания за древния езически светоглед, са прояви на хора "смъртни" и богове "безсмъртни", трябва също да обявим за мистерии.

С появата на човешкия род на Земята се е говорело само на един език, а по-късно, когато се появяват четири раси - бяла, черна, жълта и червена, вероятно се е почнало да се говори на 4 различни езика. От историческите сведения е ясно, че през по-големи-те периоди от историческо време планетата и човечеството са били сполетявани от големи природни катаклизми. Така след Космическата катастрофа и Потопа от 9570 г. пр.н.е. следва Библейският Потоп от 5600 г. пр.н.е.

В този отрязък от време **голяма част от двата клона на общия родов корен на първобългарите-именци живее на територията на Евразия и Близкия изток**.

Особено ярко са очертани в историческите сведения животът и културата на първобългарите край Одрос, Алтай, Такламакан, Тибет, Далечния Север, Поволжието и Прикаспието, и в годините преди Потопа в Черно море на Балканите. През този период от развитието на човечеството във високите планини са запазени уникални познания, притежавани от човешкия род преди Космическата катастрофа. Тези **познания са съхранени в Шамбала, обявен за духовен център на Азия и в днешните български земи - духовния център на Европа**. Предците на траките по това време, в преобладаващата си част от племената им, живеят в Тибет, показват уникални познания и развиват по тези земи висока духовна култура, включително тайнствения шаманизъм, основан от техните деди, създали първите родово-племенни държавни образувания в Близкия изток и Волго-Уралието - Шам и Идел

Символът на човешкия род преди Космическата катастрофа, включително на първобългарите, е осмолъчната звезда, в чиито геометрични форми са очертани всички съоръжения на човечеството във времето и безкрайността (числото 8 означава безкрайност, съществуваща във Вселената).

Езическият светоглед на Тракия е притежание от всички племена на Североизточна Азия, обособени в общности по родове, раси, етническа и езикова принадлежност в продължение на 5 хи-

лядолетия. Всички те са изобразявали всеобщия символ на човешкия род с осмолъчката, а силата на техния бог изобразявали орел с разперени крила, като висша сила във вселената. **Осмолъчката е Слънцето, което тези племена наричали Тангра, а в Египет - Амон Ра. Първобългарите през този далечен период изграждат своята материална и духовна култура, която се ползва и от техните съседи. Според Н. Рьорих седемте велики тайни на Космоса праотците на траки, българи и ари са изразявали чрез седмолъчката.**

В Далечния север протобългарите динлини и други племена, обединени във Великата Хунорска империя и в редица самостоятелни техни държави в Тарим, Памир, Турфанската долина и край Одрос, развиват висока материална и духовна култура. Особено характерно за този период от време и особено в периода между двата Потопа от 9570 г. пр.н.е. и 5600 г. пр.н.е., е високото развитие на материалната и духовна култура на Балканите.

Колкото повече научни данни придобиваме за периода на Ледниковата епоха, толкова повече ще знаем за значителния път на човечеството и нашите предци по усвояването и развитието на земеделието и занаятчийството. Разкопките в Йерихон дадоха това липсващо звено на преход в еволюциите на Близкия изток и населяващите го племена по време на Варненската цивилизация и непосредствено след нея.

През VI хил. пр.н.е. неолитните общества в Близкия изток навлизат в нова културна фаза - халколит или с по-известното й наименование меднокаменна епоха.

Още в най-ранния и стадий се очертават нейните 3 основни зони: Халифска в Сирия и Северна Месопотамия, Гасулска в Палестина и Хаджикор в Анатолия. Техниката на оцветяване на съдовете от този период е подобрен вариант на космическото грънчарство. 4500 години преди новата ера се очертават два пробива - единият от Палестина към Египет и другият от Балканите към Централна Европа.

Бързото разпространение на **Дунавската култура като пряко продължение на Варненската цивилизация се обяснява с действията на нейните носители**, които изгаряли естествената растителна покривка върху нивите си и ги подготвяли за обработка, докато реколтата била добра. За това те били по-гъвкави при създаването на по-добри условия на производство и прехрана, а наред с това, тласкайки напред дейността си и по развитието на грънчарството и каменоделието.

Старчево-Дунавската култура е индоевропейска, с носители

първобългарите от предписмения им исторически период от развитие. Индоевропейците през този период населяват Балканите, Кавказката планинска верига и Волго-Уралието, Източна Анатолия, Армения, Западен Иран, Балтика и Егея, както и Централноазиатския масив в рамките на великата Хунорска империя. С въвеждането на новите технологии при обработката на земята се получава качествен скок в развитието на земеделието, и значителен ръст на населението. Селищата в долината на Долна Месопотамия през III хил. пр.н.е. били с гъстота на населението, даваща им възможност да се превърнат в градове, което е нов качествен скок на организацията на общественото развитие.

С цел най-ефективно оползотворяване на свръхпроизводството и по-нататъшното прехранване от земеделската продукция се преминава към обединяване ресурсите на няколко села и оформянето им в градове. **Към 2750 г. пр.н.е. вече е времето на създаването на много градове и урбанизацията става неизменен спътник на цивилизацията.**

Тези процеси, заедно със зараждането и развитието на търговията и писмеността, са в основа на нов вид култура с трайни технологически и житейско-практически последици за човечеството. Това продължение на културата на Варненската цивилизация и нейни носители са преселниците от земите на днешна България и Балканите.

Просперитетът на Месопотамия значително започва да нараства в средата на IV хил. пр.н.е., още с появата на културата Ел Обейд. Въпреки че носителите й все още не са обособени в градове, вече използуват по-сложни проекти при построяването на първите известни от тази епоха храмове.

Според археологическите разкопки шумерите от Урал притежават писменост, полагат началото на грънчарството, а по-късно обработват на бронза по опита на населението от Варненската цивилизация.

В началото на третото хилядолетие преди новата ера египтяните създават **първото значимо царство по делтата на р. Нил, начело с първия фараон от династия Менес. Когато долината на река Нил е във властта на един единствен човек, в Месопотамия основната политическа единица е независимият град, управляван от цар-жрец. В основния слой на населението в Шумер са предците ни от кавказки и арийски произход.**

В средата на IV хил. пр.н.е. Западна Европа навлиза в неолита, създават се култури, обединени в единна фамилия - Дунавски културен комплекс. Започва силно разслояване на индоевропей-

ците в Западна Европа, и на изток до Туркменистан.

През III хил. пр.н.е. се поставя началото на писмената история на Месопотамия, Египет и далеч на изток, чак до Манджурия. Особено влияние върху цялостното по-нататъшно развитие на региона на Шумер оказват каситите, а по-късно и хетите.

В долината на Инд възникнала поредната човешка цивилизация, носители на писмеността на която са древните арии и кимерийци от Хунорската империя. В поречието на Инд се появяват известните за времето си градове Мохенджо Даро и Харапа. Обработката на мед, калай и грънчарството са поминък на предците ни - древните българи от Северен Китай. Поради изчерпването на ресурсите в Близкия изток, центърът на тези производства се премества далеч на изток.

Крупните природни катаклизми - Потопът в Черно море, Библейският потоп и този в Шумер в 3761 г. пр.н.е. дават отражение не само върху по-нататъшното развитие на земеделието на преселилото се население, но и върху цялостното им по-нататъшно занаятчийско, строително и земеделско производства и успоредно с това на духовното развитие и култура в направление от Балканите към Близкия изток, Индия и Далечния Изток - Китай и Манджурия. Шумеро-акадската, египетска и харапски култури възникват в долини с общо едноезично население върху територия 10 пъти по-голяма от територията, населена в тогавашна Европа. **Към 2250 г. пр.н.е. тук са съсредоточени най-големите в света градове с население от по 10-15 хиляди души. По-нататък възникват крупни градове в Тарим и Такламакан, построени от първобългарите. Някои от тези градове, по подобие на градовете в Месопотамия, се превръщат в градове-държави.**

Когато имат недостиг от суровини и материали, древните държави предприемат военни експедиции и експанзии. Асирия осъществява такава експедиция за дървен материал в планините на Ливан, а Египет в медните мини. Контактите между Египет и Месопотамия били слаби, но между Месопотамия и населението в долината на р. Инд, през Бахрейн, се развивали по-интензивно. Разменяли си зехтин и тъкани срещу фурми, мед и слонова кост. Афганистан, на чиято територия е било създадено вече и едно от най-древните Отечества на древните българи - Балк, е предоставял на Месопотамия големи количества от полускъпоценни камъни от лазурит.

С развитието на миграцията на населението към 1850 г. пр.н.е. се появяват и локалните култури. Така например разпространението на мегалитните гробници на територията на Западна Европа е свързано с развитието на мегалитната култура.

Много са писмените източници за хиксосите, за тяхното нашествие, за царството им, включващо Палестина и делтата на р. Нил. За Египет това било време на чуждо владичество, но заселниците им придават своята култура. С навлизането на иранското (арийско) население, се оказва значително влияние върху развитието на културата в долината на р. Инд. Колесницата на арийците и хиксосите има значителни индоевропейски компоненти.

Не по-малко е значението на културата на древните ни предци за населението от териториите зад р. Или, Тарим, Тян Шан, Тибет и за цяла Централна Азия. Със завземането на тези територии се установява една единна култура по цялата линия от р. Дунав до Китай. Трако-кимерийците и иранците от общ родов корен, със своята висока материална и духовна култура, оказват силно въздействие върху по-нататъшното развитие на човешкото общество върху тази огромна териториална област.

Второто хилядолетие е период на упадък на Месопотамия на юг от Вавилон, а за Сирия и Палестина на възход. Там се изграждат градове с население от по 10-15 хиляди души. **Започва развитието на Македония, Крит и по-сериозно се чувства културното развитие на предгръцкото - пелазго-тракийско население.** Археологическите разкопки показват, че възпетите от Омир градове са с достатъчно производство, за да задоволяват нуждите си. По-късно недостигът на суровини ще принуди новите заселници в Егея - гърците, да започнат колонизацията на Черноморското крайбрежие и други земи на древните пелазги и траки. **Към 1200 г. пр.н е. се засилва търговията по морските пътища. В този период фригийците - народ от тракийски произход, заемат северозападния ъгъл на Мала Азия, а в Сирия се заселват лувийците-новохети, които създали там малко княжество.**

След като обработката на бронз вече е факт и в Скандинавия, и Северна Русия, **се достига и до развитие на металургията в Поволжието, около град Аркаим, където се изграждат много на брой градове от ариите. Следва и нашествието на ахейците към прочутата Троя.**

Началото на новото хилядолетие преди новата ера се приема и за начало на желязната епоха. Във всички земи, населявани от древните българи, започнал разцвет на материална култура, строителство на градове и образуването на държавни формации. Нашите предшественици - ездачи на коне имат и друго бойно оръжие - колесницата. На историческата сцена се появяват и елините, които ще направят редица фалшификации на историята и културата на племената и на-

родите от този период, представяйки ги единствено като собствени достижения.

В древността градовете нямали голямо значение, поради което били и с ограничени размери. До IX в. пр.н.е. само няколко града в света били по-внушителни - Вавилон, Мемфис, Нимруд, Ниневия (през VII в. пр.н.е. със сто хил. жители), Аркаим, Балк, Куча и някои други достигнали над 30 хил. жители. Благодарение на търговията, през този период Тир станал един от най-големите градове. **Когато през VIII в. пр.н.е., според легендата, започва да се очертава гръцкият свят**, се засилва влиянието на финикийските търговци. Наложили се като монополисти в търговията, те заменяли стъкло, платове, метални изделия, срещу египетски лен, папирус, злато, слонова кост, вълна, кипърски мед и арабски благовонни масла. Развитието на търговията е в основата на просперитета на градовете. Новооткритият Иберийски полуостров станал главен източник на сребро, мед и калай.

На изток търговската дейност вървяла по известния път на коприната чрез главните български градове в Бактрия, Тарим и преди всичко чрез гр. Куча. Започнала сериозна търговия със слонова кост от Индия.

5. Строителството и изкуството - най-важният принос на първобългарите и древните българи в общочовешката цивилизация от Стария свят

Строителният гений на древните българи сътворил по света и на изток, и на запад десетки градове и селища с прекрасна архитектура, дворци, храмове и некрополи.

През VII в. пр.н.е. в разцвета си е Асирия, съперничеща на Вавилон и Дамаск, а десетте еврейски племена са изселени в Самария. По-късно асирийците получават неочаквана помощ в резултат на започналото на запад движение на иранските народи - кимерийци и скити (в Южна Русия наричани скити, а другите им племена по други територии - саки) - един народ, създал бита на номада - конник, господстващ в света. Причината за преселението на скитите е разгромът, нанесен на хуните и отражението му върху иранските племена. По това време хуните все още са били скотовъдци, неспособни да предизвикат такива мощни размествания в цяла Азия. Същото може да се каже и за нападнатите от скитите кимерийци. Въпреки това, благодарение на бързо усвоеното от тях яздене, те прекосяват реките, а връщайки се назад разбиват фригийците.

По голяма част от скитите, които преселили кимерийците на

юг, връхлетели и върху родствените им мидийци и им нанесли съкрушително поражение. Местните кавказки народи, населяващи проходите при Загрос, изчезнали от историческата сцена, ставайки жертва на битките между иранци и скити.

Към 560 г. пр.н.е. скитите се присъединили към своите събратя от руската степ, а след малко време кавказкото царство Ван паднало и страната била заселена от трако-кимерийци, познати по-късно като арменци. Навохудоносор завзел Бан, а Мидия и Лидия превземат Фригия, като на полуостров Крим остават само таврите от племената с кимерийски произход.

Според Херодот "*Лидийците са първата нация, използувала златни и сребърни монети и първата, която продавала стоки на дребно. Те се разплащали със стоки от електрон - сплав от злато и сребро, която се среща в Анатолия в самороден вид*". По този начин **през 700 г. пр.н.е. се слага началото на пазарната икономика.** Главната характеристика на древните общества е в това, че разпределението при тях се извършва на основата на равнопоставеността според йерархията. Например мънистата се дават само на тези, които имат право да ги носят. Ползването на тези права е задължително. За разлика от градовете в Месопотамия, където няма пазари, в гръцкия град агората (тържище) е общопризнатият му център.

Държавата Тартес в Италийския полуостров била завладяна скоро след създаването й, но местното население - етруски и италийци не се подчинило на пришълците и създало своя собствена култура.

Етруските градове били с по около 10 хиляди жители, като през IV в. пр.н.е само Рим е надхвърлил тази цифра и се изравнил по население с най-големия гръцки град в Италия - Торинт. Гърците населили етруските полиси по долината на река По и след гибелта на полисите, търговията в Адриатика загубила значението си. Етруските не могли да се възстановят от нашествието, но Рим с наложената от негова страна дисциплина върху съюзниците си и срещу нашествениците, със завладяването на Капкадония през 341 г. пр.н.е. дал първия знак на голяма сила в Италия. Започнал неговият голям възход. През 192 г. пр.н.е. под натиска на скитите сарматите завзели делтата на р. Дунав, Крим и принудили таврите (кимерийци) да напуснат Крим. Сарматите, разселили се по цялата територия на руската степ, се разделили на 3 народа: язиги - на запад от долното течение на р. Днепър, роксалани между Днепър и Дон и алани на изток.

Нееднаквото обществено-икономическо развитие на тракийските племена води и до различна степен на създаване на

произведения на изкуството. Това ясно личи от намерените находки от такива произведения в некрополите и други места в земите, населявани от тракийските племена.

Известното Вълчитрънско златно съкровище от XII в. пр.н.е., открито при с. Вълчитрън - Плевенско, е един от най-древните забележителни тракийски паметници на изкуството. Белег на започващата нова епоха в тракийското изкуство от малко по-късно време е златният съд, намерен край гр. София, заедно с още други два, които били направени съответно от глина и бронз. За съдове като тези и такива, като металните вази на изток, е характерна украсата с хоризонтални канелюри около устието и вертикални около тялото на съда. Тези черти са характерни за началния период от развитието на тракийското изкуство.

По-късен период от развитието на това изкуство са амулетите с типични образци на бронзови фигурки на водни птички и кончета. Птичата глава от амулета - брадва от Рилския манастир и други подобни сюжети на геометричното изкуство са вдъхновени от животинския свят.

Към очевидния **символ на царската власт - брадвата**, древните траки са прибавили и украшенията към конската амуниция още по времето на Омир. Най-интересната находка - гарнитура, съставена от розетки с начелник под формата на диск, украсен с две триъгълни крила и птича опашка, е намерена при с. Софрониево, Врачанско. Такава декорация е характерна и за изкуството на древнобългарските племена от високото Иранско плато, от Кавказко-Черноморския басейн и Югоизточна Азия, имали приблизително едни и същи условия на живот. Тези най-добре разработени предмети са били собственост на тракийската аристокрация, чиято собственост са и бронзолеярните.

Филигранът - това източно постижение, е дело на майстори от Златна Тракия, благодарение на трайните културни връзки между населението от устията на големите реки Вардар, Места, Струма и от Мала Азия.

В Югоизточна Тракия от старожелязната епоха те са с метална основа - фибули, обици със разминаващи се краища, спирали, висулки за ушите, сребърни и златни гривни, украсени в краищата със змийски глави. През този период в Тракия се появяват златни нагръдници, които били също с царски знак. Ювелирането и торевтиката, както и мегалитната скулптура в Тракия, се развили като сложно явление на местните сюжетни и стилови постижения, обогатени от внесени или заемни форми и елементи.

Старата могила от комплекса могили при с. Дунавли е от последната четвърт на VI в. пр.н.е. Тази епоха на разцвет продължила през V, IV и първите десетилетия на III в. пр.н.е., която завършва със забележителните паметници - Казанлъшката гробница и Панагюрското съкровище.

Прави впечатление, че в инвентара на надгробните могили от онова време са налице голям брой предмети, внесени от гръцките полиси. Тракийският майстор изработвал различни предмети като оръжие, накити, облекло, част от трапезните предмети и съдове, украшения на конската амуниция, юзди от бронз, сребро и злато, мечове с опростена дръжка и тапициран крив нож. В Тракия са открити не само антични, халкидически, но и коринтски шлемове.

Наред с камбановидните архаични ризи са намерени и ризници с подвижен защитен нагръдник, създаден в Гърция. Така стои въпросът и с наколенниците, юздите и конските амуниции, изработени от бронз, сребро и злато.

Забележителна е сребърната ваза с антропоморфна украса, намерена в Мостногино (Украйна), като трите човешки лица, които я украсяват, наподобяват леко на образците от тракийските наколенници. Това е още едно доказателство за взаимно влияние на развитието на културата и изобразителното изкуство на древнобългарските племена от различните райони на Евразия.

Особено типична форма на съд за Тракия бил ритонът. Най-ранна от трите намерени амфори е тази от Кукова могила от V в. пр.н.е. Амфората-ритон от Русенското и от Панагюрското съкровища са също от времето на културния разцвет на Тракия.

Ритонът навлязъл в бита и култовите обреди на Тракия, измествайки рога. Тази чаша е била най-разпространена в Тракия, сред всички племена и народи от древния свят. Сребърните чаши от Северна Добруджа и Железни врати, златните нагръдници от Башовата могила и други места в Тракия с изобразена лъвска глава, са от периода на разцвета на тракийската култура и изкуство. Започва да се изобразява и човешката фигура върху много тракийски паметници. Най-старите изображения се намират в златните пръстени от Брезово, Гложене и други места, където е изобразен древният тракийски конник. Косата на човешката глава, предадена отделно от тялото, както в начелника от с. Свещари, е стилизирана.

В тракийското изкуство, в изцяло облечените фигури, като например многобройните конници в съкровищата от с. Летница - Ловешко, не се вижда нищо, освен главата и китките на ръцете. Особено място е отделял тракиецът в изобразяването на облеклото и други битови елементи. Изображенията на човека винаги в действие, най-често борещ се с животни, се появява в различни по

функции паметници: апликации, съдове, предпазно оръжие.

В IV в. пр.н.е. се създава една устойчива иконография, важен признак на художествените занаяти в изкуството на българските племена от древността на Изток.

Поразителна в някои случаи е приликата в изкуството между родствените племена на скитите и траките, а в други случаи то е коренно различно. Скитското изкуство започнало да се развива със своя ориентация и стил още от края на VII в. пр.н.е., а тракийското преди появата на първата брадва, с украсена пета от животински глави.

Това изкуство е наречено животински (зверин) стил. По тракийските монети се появили елементите на тракийското изкуство. От монументалното изкуство в Тракия, обслужващо царския двор, като например гробницата Малтине край Мезек, издигната в чест на одриския цар, управлявал в средата на IV в. пр.н.е., са останали малко неща. През III - I в. пр.н.е. в Тракия били много разпространени различните накити - фибули, гривни, торкви. По-характерни са гривните от два типа - усукан сребърен тел и спираловидно завършващи с плоско разширение.

През III в. пр.н.е. активно работи златарската работилница в Месемврия, с чиято продукция трябва да се свърже златният нагръдник, върху който е изобразен митът за Персей. Един от най-разпространените образи през този период е женският. Най-ранни образци от този тип са ни известни от Аполонийския некропол - края на III в. пр.н.е., в които са отразени образите на Атина и Афродита. Наред с тях можем да посочим тези върху многобройните фалери - женски образи в Карпатско-Дунавския и Северно-Черноморски басейни.

Жените във всички тези фалери са облечени по един и същи начин - дреха с триъгълно деколте и украсени ревери, правеща широки успоредни дипли. Позите са застинали, лицата неизразителни, което контрастира с подробно означените детайли на костюма и с характера на прическата.

Такъв костюм с образ на женски бюст засега е намерен само на едно място, в с. Якимово. Друг мотив, особено показателен през този период в тракийските земи, е на конника.

В иконографията през тази епоха няма разлика от предшестващите я през предишните 1-2 века. И през късноелинистичната епоха връзките между Тракия и Мала Азия се запазили. Интересни данни за развитието на тракийското изкуство през този период дават монетите. От едната страна на монетите от о. Тасос е изобразяван Дионис, а от другата страна Херакъл.

Анализът на късноелинистичната епоха сочи, че през този период има подем на изкуството в Тракия. То черпи опит от предшестващата епоха и се явява като нов етап от непрекъснато развиващата се традиция.

Изкуството на траките през I хилядолетие преди новата ера отразява техния бит, поминък, мироглед и социална структура. Социалната диференциация на племената и оформянето на племенната аристокрация води и до изменение в тяхното изобразително изкуство, променят се репертоарът и материалите на съответните произведения. В тях се изобразяват главно хищни птици и битките между тях, което е в съответствие с настъпилите изменения, включително в царската институция. Жанровите моменти са свързани с изобразяването на облеклото, въоръжението и действията на конния герой. Според Херодот, царете, независимо от народа, почитали бога Хермес, кълнели се само в неговото име, от което изкарват и своя произход. За тях **Хермес изразява идеята за първия човек - цар, според митологията на Иран и Микенска Гърция**.

В тази епоха родоначалникът на племето става и родоначалник на династията. Севт II и Котис I имат самочувствие на потомци на легендарния цар Терес. Според Севт II той е роднина с атиняните, а според Котис I неговият митичен дядо Прокне се оженил за дъщерята на атинския цар Пондион. В летнишкото съкровище именно тази сцена изобразява родоначалника - войника - съпруг, оженил се за богинята майка. Тракийските царе оттук извеждат имената си, като получават атрибута на властта - ритон.

В много паметници е отразен друг сюжет - борба на героя с животното, отразяващ победата на легендарния "Първи човек" над чудовището. Така е алегоризиран и митичният цар Резос, който "*отглеждал много коне, въоръжен бил и се занимавал с лов*".

Тракийското изкуство е хомогенна система, изградена по консулвативен начин. Художниците тракийци са се ръководели от задачите на огромното общество в областта на Предна и Мала Азия, и Балканите. Тракийската култура била мост между Изтока и Запада. Всеки предмет, излязъл от древната земя, е израз на историята и съзнанието, бита, обичаите и красотите на тракийските обитатели. Духовният живот на траките е обагрен с древните им вярвания и култове за единство и постоянство, разнообразие на природата, чийто живот е възможен благодарение на светлината и топлината. Наред с това изкуството е свързано с култовете, с които се изразявала вярата в безсмъртието и прераждането на душата, и с всевъзраждащата се природа. Поради това Орфей, Тракийският

конник и Дионис били персонифицирани не по религиозния, а по духовния живот въобще. За **гръцките наблюдатели, които са. описвали Троя, хората от тази страна изглеждали от два различни типа, като че ли са от две различни раси, което явно говори за наличието в тази страна и на хора от другия клон на единния им родов корен - кимерийците.**

Това, което е било необяснимо за гърците като легенда и мит в тракийското изкуство, било съществуващото в него единение между музика, танци и поведение,свързано с имената на Орфей, Тамирис и Музей. Музиката на Орфей, танците и официалната поезия на траките, като по-древни от елините, са собствено тракийски и "орфически" - безначални и безкрайни като природата.

От езичеството, от тракийската древност водят началото си нестинарските и кукерски игри. Дионисиевата характеристика на тракийските духовни изяви в музиката, танца и поезията, съчетани с орфическото начало - това е най-реалната, същностната характеристика на тракийския духовен живот. Култът към огъня при индоевропейците, включително и при траките, е свързан с вярването им, че огънят е символ на култа към предците и че той пречиства душите ни, дава път към живота и света. Самото нестинарство, сливането с огъня, е такова пречистване. Татуировките и маските са опит човек да си представи приживе превъплъщенията на безсмъртната си душа.

Чертите на тракийската поезия, музика и танц могат да се видят в запазилите се игри при народите от Югоизточна Европа по време на празниците в края на зимата и началото на есента в чест на Св. Георги и Св. Димитър, около празниците на горските шествия, на изворите, на животните и човека в планините и горите. Описаният от Ксенофонт военен танц, в който участниците пеят в чест на военачалника, са същността, музикално-сценичната поетична изява на тракиеца във всекидневния му бит и военното дело, белязана от дълбока символика. Тук става въпрос за връщане към една стара идея за царя-бог, какъвто стават по-късно Ситалк и Орфей, човекът общува направо с бога, както при обреда на култа към Залмоксис. Тракийското изкуство и тракийският духовен живот - плод на изключителен народностен дух в резултат на развитие и устояване на всички превратности през хилядолетията, са предадени в автентичен вид на наследниците по тези земи.

6. Хилядолетната българска древна история - неизчерпаем извор за знания, вяра и обучение на цялото човечество от Стария свят

Героичната хилядолетна история на първобългарите започва в далечните цивилизации - лемурийска и атлантическа, преминава през Асгард и Ледниковата епоха, през Космическата катастрофа и Потопа от 9570 г. пр.н.е., за да прерасне в тяхната Черноморско-Варненска, Дунавско-Маришките и Тракийски цивилизации и култури, прекъснати от Библейския потоп, но и продължили от Марица към Ел Обейд в Месопотамия и Египет.

По своя исторически път първобългарите оставят ярки образци на родови и родово-племенни образувания, с държавна организация и културно-историческо наследство на базата на цялостното обществено-икономическо, политическо и духовно развитие на най-древните родове, племена и народи от зората на човешката история и цивилизация. Такива са конфедеративните държави, родово-племенни формации в Шам на територията на Йордания, Ливан, Палестина и Сирия от 15 хил. пр.н.е. и Идел от 10300 г. пр.н.е на територията на Волго-Уралието, последвани от Варненско-Дунавската цивилизация - предшественик и родоначалник на поредицата от човешки цивилизации в Евразия и цялото Северно полукълбо на планетата Земя. По-нататъшните цивилизации в Евразия в поречието на Марица, Ел Обейд, Месопотамия, Египет, Уйгурия са дело, достояние, достижение и величие на древните българи наследниците на първобългарите. Те запазили и пренесли в епохата след края на ледниковия период и библейския Потоп познанията, уменията, писмеността, духовната култура на народите, населявали Северното полукълбо.

Хилядолетия на високо развитие, чрез познания неизвестни и недостатъчно проучени от високоразвитата човешка цивилизация и досега - това е историческият път на предците ни.

В повечето случаи, чрез най-древните автори и откритията на археолози, геолози, антрополози, изследователи, и от други клонове на съвременната наука, се върви постепенно към висотата на познанията, уменията, таланта и мащабите на действията на нашите далечни предци първобългарите и древните българи, започнали своя жизнен път от изначалния корен на човешкия род

Наскоро учените по света разгадаха, че нашите най-ранни известни засега предци етиопците и кимерийците са носители на най-старияв историята (изначалния) човешки ген. По този нелек и величествен път на развитие древните българи оставят в

паметта на хилядолетната история на човечеството образци на ненадминато обществено и държавно строителство на градове, градове-държави, държави и империи. Най-величестве-ните от тях са Хонорската (Хунорска на хони-арии и кимерийци) империя, военно-племенните съюзи на сармати и българи, на българи и славяни, империите на наследниците на Савската царица във Волго-Уралието, Вавилон, Уйгурската империя, Митани, Урарту, Асирия, Самар, Мидия, Лидия, Кария, Фригия, Балк, Бахлика, Куча, Болор, Боло, Мохенджо Даро и Харапа, Одроската и Одриска държави, Микена, Крит, държавата на хиксосите в Египет, Пеларгия, Тракия и поредицата държави, и княжества в Тракия, Тарим, Егейския басейн, Мала Азия, държавите на динлините, юеджите и тохарите, Кушанската империя, Западната Хунорска, по-късно Хунска и на Цит Ки държава и империя, и още много други, изброяването на които е много трудно.

Според известния волжки българин Фархат Нурутдинов, не бива да се подминават Самар (Шумер), Индия, Крит, Микена, величествената Троя, Етруската, Хорезмийска, Хунска (хонско-скитска, българо-хунска) държави. В съвременния свят Римската, а по късно Византийската империи, са широко известни, а древните български Шам (Шамбала), Самар, три древни империи на българския род Дуло край Китайската стена, империята на ариите край Пенджаб, Хунската на Мо-Тун и Цит Ки, и по-късно на Атила, Кушанската империи, Тюркютският и Хазарски каганати, управлявани от Асеневци, Велика България на Авитохол, Ирник и Кубрат, Дулоба на брата на Кубрат - Шамбат, Волжка България са недостатъчно популяризирани. Това се дължи не само на отдалечаването във времето, но и преди всичко, поради желанието и действията на съседните народи на тези държави да фалшифицират, отнемат и присвоят историята и културата, духовното и материално величие на първобългари и древни българи.

За съвременните българи, независимо от това къде живеят, няма и не може да има по-голям дълг, чест, отговорност, висше призвание пред първобългарите, древните и от античния период, и всички други наши предци, праотци, деди и бащи от това - да изучим, съхраним, популяризираме и предадем на бъдните поколения българи историческия път и автентичната история, бит и култура български от дълбока древност до наши дни.

Не може, не трябва и е не допустимо царственото достолепие, високата духовна и материална култура, достигнатите високи научни и житейски познания и умения на народа с най-дълговечна история и с крупен принос за общочовешкото

развитие, култура и цивилизация, да не бъдат показани и популяризирани в интерес не само на нас българите, но и на целия свят.

Величественият исторически път на древните кимерийци и етиопи - българи, на градовете на волни Бог-ари от Шам и Идел - този идеален свят под синархично на конфедеративен принцип управление, не може да не бъде образец на достолепие и принос в общочовешката история. Като единство на духовната и държавна власт, образци на което те ще създадат по-късно в Индия, Египет, Шумер и Китай - този свят, към който са се опитвали да принадлежат заслужено съседните племена и народи, е неизмерим, неръкотворен паметник на хилядолетния им път на развитие и принос в общочовешката история, култура и цивилизация. Тези племена, създали първообразите на кимерийците, арии (кари) и траки в Централна Азия, Сибир и Алтай, Одрос и Тарим, край реката Хуанхъ, в земята, наречена Монголия по името на духа им пазител Могол (вълк) или Синди, Китай (Джунгария и Тян -Шан) и сега носеща името Синд-зян, Уйгурската империя на Дуло и на българските родове Май и Ацтек, преминали през Беринговия пролив на изток в новия континент Америка (Северна), и създали и там култура и цивилизация. Те преминали през Хималаите, Памир, Кавказ и Мала Азия, през Месопотамия, Шумер и Вавилон. Пътят им е постлан с величествен труд, познания, умения и дейности, воински постижения, слава и чест. Това е онзи величав ореол и лавров венец, който биха желали да достигнат и приемат всички хора на земното кълбо. Съвременните ни познания за доскоро наричаните като мистерии разкрития в Такламакан и край Челубикси за величествените строители на пирамиди, зикурати, на много градове, особено тези при Аркаим и други части на Волго-Уралието с наличието на древни рудници за добив на мед, бронз, злато и сребро в земите на Тракия, Кавказ, Китай, Индия, перфектно изградените канализации и водонапоителни канали, мрежи и съоръжения, вече са доказателства за широкомащабното строително майсторство на първобългарите и неувяхващото величие, и принос в съзидателната история на човечеството, включително и стремителното им съзидание в областта на културата и изкуствата.

Не само прародината от преди 53 хиляди години - Дунавският и Кавказко-Черноморският регион (Кавказ е планинска верига, включваща Стара планина - Хемус, Кавказките планини и достига чак до Памир, Хиндукуш, включително и Мала Азия), **Волго-Уралският регион, но и хилядолетното име българи, без да**

се променя, са наше, собствено, национално достояние, чест и патриотична гордост, и вдъхновение.

Не по-малко чувства на национална гордост във всички българи предизвиква културният принос на първобългарите и древните българи в развитието на човешката цивилизация. За този принос красноречиво говорят останалите и непрекъснато разкриваните първоизточници за широките познания, умения, практически опит на нашите предци.

Спомен за ледниковия период ариите (арийци) са съхранили в мита за великия дух (добрия дух) и сина му - великана юнак Мардукан, Карга. Според легендата, когато злите духове йореги (джинове), начело с господаря на подземния свят Албасти, решили да погубят хората и издигнали висока стена, за да закрият Слънцето, под въздействието на настъпилия студ и мрак, всичко живо на Земята започнало да мре. Тогава добрият алп Мардукан - Карга, заедно със синовете си Сак и Сок, почнал да руши стената на джиновете - зли духове, но лъчите на близкото Слънце започнали да го парят. Той изпратил момчетата си да му донесат от вкъщи мед, с който да се предпази, но те не изпълнили задачата и Карга, чакайки дълго сам, разбил стената, пламнал от огъня на Слънцето. Светлината и топлината се върнали на Земята и тя оживяла.

Жената на Карга Чак-Чак проклела своите деца за измяна към баща им. Те останали в света на мрака и след като се разкаяли, решили да измолят прошка от майка си, с която летели заедно към Слънцето, но не могли да я достигнат,а душата на Мардукан заживяла във една врана, която всяка година излита през пролетта във Волго-Уралието.

Красива е легендата и за етиопците-лелеги, които като щъркели долетели в земите на бъдещите си потомци кари, пелазги и по-късно траки. Тези красиви легенди очертават и нелекия път в живота на първобългарите, но и величието на техния дух, и материална култура, поставили основите на бъдещите човешки цивилизации и култури. Най-древните арии от Волго- Уралието пазят в паметта си образа на алпа Вълк, който имал способността да се превръща в лъв (барс, леопард) и те го наричали свой добър дух Барс. Отначало те наричали Барс самия лъв (Улумол/ Голшл вълк), а по-късно Аслан (чудовище, дракон).

Почитта и принадлежността си към алпа Вълк първобългарите от Урал изразявали като кръщавали децата си с неговото име, правели му портрети, носели вълчи шапки бурск, изобразявали на знамената си вълча глава и ги наричали булгар (балкар) - черна или вълча глава.

Постоянно прикрепвали към себе си названието булгар и потомците на седемте рода, основали Иделската държава, обяснявайки го твърде просто - "черни" или "вълчи" хора - бугари. Култът към вълка Синди е само малка част от богатата българска култура, в която важно място заемат митове за герои, духове и диви. Кул Гали разкрива интересен български мит за Самар-Тюрк, когото изобразявали със седем плитки и цвете в ръка.

Многобройни са легендите за злия дух Шурале и Туран, и тяхното обкръжение. Първобългарите - първите металурзи в света, са и най добрите майстори на каменни изделия и обувки, изобретатели на кирпича и на парите от кожи на ловни животни - катерици и самсари (белки). Кожените "парични знаци" те наричали бил (билге). Една връзка от кожи представлявала парична единица, която българите наричали туун, с по-късна форма тиен (новобългарско название на катеричка). В древни времена те изобретили приспособлението за качване и слизане на и от коня стреме, наричано от тях "Ерме", шашката, сабята, пушка за изстрелване на камъни и приели от своите предци от пещерите по време на Ледниковата епоха почитта към пещерите и планините.

Още тогава първобългарите считали, че бог (в техните названия Ерсу, Тангра) се е появил по високите планини и създал духовете, диви и алпи. Според тях, след смъртта на човека душата му веднага трябва да влезе пред Страшния съд и за това бил погребван във високите планински пещери, по близо до Бога. Когато Волго-Камските равнини се населявали от иделците, за поклонение пред Бога и духовете те започнали да строят по подобие на планините - пирамиди, пещери, гробници и храмове към тях, които били наречени кепе-пещери. Големите пирамиди наричали с имената и титлите на техните вождове Балкан или Курган, големите камъни - голяма пещера /ег кепе) или пирамида, а малките пирамиди майюлей (мавзолей). Понякога иделците строяли стъпаловидни пирамиди с 3 и 7 стъпала - балкони. Понеже българският народ се състоял от 7 рода, това число за него станало свещено. Върху пирамидите, в пещерите и около тях поставяли скулптурни изображения на покойници - управници, родоначалници и герои - Бал или на духовете синташ. Обикновените хора погребвали близките си в правоъгълна яма. В страничната стена на ямата-пещера поставяли тялото на покойника и я затваряли с дъски или камъни.

Своите обичаи, митове, легенди, достижения тези българи разнасяли в Северното полукълбо, където се заселвали. По пътя си давали български имена на съседните им народи, местности, градове, държави, върхове, планини, голяма част от които се запа-

зили през хилядолетията, а някои от тях са достигнали и до наши дни.

Съседните на българите-иделци племена били покорявани от първобългарската и древнобългарска култура, и вдъхновени от тях, те често наричали своите открития, реки, местности и други обекти с името булгар.

Устойчивостта на древна Троя - Атрач се обяснява с факта, че била средищен център на цяла Мала Азия (Яна Идел). Хетите, при които българските отряди били ударната сила на армията им, запазили собствените им имена. Градовете им също били защитени. Българите от Яна Идел започнали да наричат своята земя Турция (Турукну) още през XX в. пр.н.е.

Предшествениците на древните гърци - дорийците, нападнали Троя под влиянието на древнобългарския мит за Мардокан-Карга, който при тях прераснал в мит за Икар. Българските наименования на градовете им, техните обичаи, като древнобългарската (спартанската) борба, възпоменателните български ритуали за спускане на траурния флаг "алама", гръцките Олимпийски игри, имат в основата си българската културна традиция.

Древногръцкият поет Омир е отразил падането на Атряч (Троя) подобно на българския празник Нардуган. По подобие на древните българи, с помощта на конско чучело, е завладяна Троя. Изцяло под влиянието на древнобългарската култура предците на древните гърци наричали първоначално своята страна елам (страна).

Атрячките троянци - етруски, които успели да достигнат до Апенините, се заселили там и основали своя държава под името Идел, от което име произлиза по-късно и името на Италия. Техните потомци след новата ера посрещат войските на Атила им предлагат да не воюват помежду си, поради родствената им близост.

Според Кул Гали тези етруски строят градове. Техните занаятчии организирали металургичното производство на свои скулптури - великолепни Балбали, ваяния на скулести и кривогледи италиански българи огузи. Жреците им носели шапки тудуло. Те пренесли щастливото за българите число 7 (седемте хълма на Рим), българския мит за момчето, спасено от вълка, като легенда за основаването на Рим. Върху основата на тяхната цивилизация възниква Римската цивилизация. **След загубата на Северен Египет и особено на Палестина, върху територията на Рим остава българският символ "знакът на Тангра" - шестолъчната звезда.**

С помощта на афразийците, слугата на един от българските владетели Саргон, завладява Сувар и поставя началото на историята на късния Шумер, продължила до завоюването му от персите през VI в. пр.н.е. Тези владетели и наследниците им пазели писмените доказателства за основаването на Шумерската държава от черноглавия народ - българите, както за българо-шумерските език и култура. Тези българи строили в Шумер 3 и 7-етажни пирамиди (зикурати). Българският епитет за Бога - Йохби (велик, величествен, съвършен) у афразийците приел название на Бога под формата Яхве. Една от афразийските секти, създатели на християнството, превърнала древнобългарския празник в чест на Мардукан от "Рождество Мирово" в "Рождество Христово". На "своето" Рождество християните също ядат гъска и се веселят около украсена елха, прославяйки Христа - Мар.

Религията на първобългарите от Шамбала (царство от 15 хил. г. пр.н.е., начело с цар Шам) - шаманизмът, е най-древната на Земята. Шаманите са хора, владеещи психо- и природоенергии, които могат да използват по свое желание. Самите шамани считат произхода си като български. Алтайските шамани, изследвани от НАСА, заявяват:

"*Больгар е човек, който оцелява винаги. Той е белязан и духовете го пазят, защото трябва да го бъде ...*"

От древната Шамбала и по-късната Бактрия (Шамбала), известна като "*страна на много пещери*", водят началото си великите шамани и шаманизмът, които се проявяват и в Тибет, и Алтай. Родоначалниците на шаманизма са мъдреците от арийско потекло - древните българи, в името на които е заложено благородство и свобода. Шамбала и тайното й учение стават широко известни у нас и в чужбина благодарение на изследователя Н. Рьорих и неговия син. Както Шамбала, така и българските държави Бълг (Балк) и Балхика, са синоними на една и съща държава - България. Духовните корени на българското достолепие са трайни и възстановяването на българското величие (българския дух) в съвременността би станало и поради нов културен феномен в човешката история.

За световен ред може да мечтае само народ, дълбоко познаващ човешката история и **участвуващ в нейното строителство и развитие в различни краища на света, дълбоко познаващ изначалните корени на човешкото общество и преминал през всички фази на неговото развитие. Ето защо в този път на развитие особена роля играят неговите учители - гури. Учители като Орфей, Лао Дзъ, Зороастър, Боян Мага и десетки други със световно величие, са произлезли наистина от българския родов корен и са допринесли за българското име, знание и духовно величие.**

Древнокитайските летописи са съхранили за човешката история едно особено място за древнобългарския корен не само за Боян Имен и Тимоти, и неговите потомци кубратовите българи от държавата Одрос, но и за пътя на хонорите от Шумер, през р. Нил и р. Ганг, до долината на Жълтата река Хуанхъ и Тарим, през който минава широко известният в историята път на коприната.

Българите не само в Одрос, но и в други поселища са били строители, а не номадски народ, със заложени в тях висока култура, развита астрономия, усет за единство и свобода. Те наричали Полярната звезда Тен-гри (Единствен), Алфа от съзвездието Дракон, изгряла в 28 г. пр.н.е.

Йероглифът на владетелския им род Дуло се разчита като Луан. Така се е наричала и столицата на китайската династия от XI-II в. пр.н.е. Джоу, създадена от Източното крило на българи и хунори. В тази част на империята пазач на архивите бил Лао Дзъ (Старият мъдрец), наричан от китайците Бо-ян (Богор), изобразяван многократно в китайските градове с жезъл със свещения древнобългарски атрибут конска опашка. Той е основател на Таоизма, на Дао и Дъ (Път на Вселената и Нравствен закон). Според Толстой книгата на Лао Дзъ е *"най-великата книга на света"*.

Учението на българина Лао Дзъ ("светилото на мъдростта на Китай") и знаците на българския символ за единство "Ин" и "Ян" - единство чрез допълване на цялото, са в основата на древнокитайските учения. Те са и в дейността на последователите му, между които и Конфуций. От историята е известно, че по-късно Конфуций опитва да внедри в китайския императорски двор българската форма на управление.

Лао Дзъ (Боганотор) - Бо-ян напуска Китай, поради упадък на нравите и на границата му, по настояване на китайците, пише "Новите учения". Тръгвайки на Запад се губи от погледа на китайските летописци, за да се появи отново в индуските летописи под името Боганатор или Болгар, а първите му ученици са Буда и Бободаш. От значение е, че Буда е принц Сидхарта - княз на скитите, сърцевина на които са българите. Спорната за много учени богата култура от Бълг (Балк), отпреди две хилядолетия, на базата на която по-късно се създава Кушанската империя, е с несъмнен български произход, еднакъв с тези на държавите Бълг, Шамбала и Кушанската империя.

От тази част на света българските брамани с ведическо знание достигат до Индия, където диктуват свещените "древноиндийски" книги на Санскрит - съвършен, свещен и скрит език. Далеч преди индийците да ползуват този език, той е използван от древните българи. Браманът Панини от V в. пр.н.е. от Бълг (Бактрия) създава на санскрит първата граматика и на нея записва своето име в "Махабхарата". Подобно на зороастрийските и тракийски мистерии, слънчевият култ на индийците, всичките създадени от български духовни учители - гури, са записани на санскрит в свещените индийски "Веди" (виждане, знание).

7. Религия, обичаи, вярвания

Браманите и будистките учения водят корените си от Шамбала - страна, до която и до ден днешен не могат да се докоснат нежелани гости. Има невидими бариери, деформации на видимия ландшафт, енергетични полета, каменолавини и отклоняващи мисълта излъчватели, че *"Който не е повикан, няма да стигне"*.

В днешните предания се говори, че в Шамбала е найдревният център за Космическия разум (Тангра), който излъчва импулс за събуждане съзнанието на човечеството, ускоряване на еволюцията и възцаряване на Разума.

В научните среди като парола за стария български светоглед е утвърдено името на Тангра. След владетелската титла на Омуртаг, дадена му от Бога, надпис от неговото време ни съобщава, че ханът е извършил *"Жертвоприношение в чест на Тангран"*. Тангран може да бъде култов обред, държавен ритуал от съществено значение или начало на нов етап, епоха. Той не може да изразява кой е българският Тангра, а само, че е извършено свещенодействие, противостоящо на религията на индоарийците на персийската религия на пророка Зороастър.

Жертвоприношението е част от ритуалната практика на владетелите и свещенослужителите на Аспарухова България. То присъства неотменно в народните тържества и обреди, свързани календарните традиции.

Значението на иранската представа за Бълг като Космическа скала (планина) се покрива напълно с древния космически шумеро-вавилонски възглед. Източноиранския Бълг, под формата на Тангра, намираме в летописа "Джагфар тарихы", където е включена и историята на Болгар "Кади китаби" и на Якуби ибн Нуман, касаещи общия ирански произход на кимерийци, аорси, ма́сагети, арменци, българи и саклани. Той ни показва голямото значение на религията им за човечеството в древния свят.

Религията често става причина за преселването на цели народи или за самоопределянето им в своята другост спрямо родовия корен. Така например поводът за възникване на името Турск е

отново религиозен и е свързан с Върховния бог на синдийците Тара или Тангра. Те (кимерийците, като клон първобългарски родов корен, както и синдийското племе) се възмутили от това, че синдийците започнали да изобразяват върховния бог на синдийците Тара в кощунствен вид на човек, а не в образа на високата островърха каменна планина Самар.

Понятието "Тангра" съдържа духовната идея за свещената планина. Част от масгутите (източните масагети), които отишли встрани от другите, в степта на каменната поляна в Туран, е всъщност е характеристиката на Тангра - т.е. Каменния бог - Небосвода. В древната представа на иранските народи каменната планина Самар е материалният елемент на Тангра. Самар е "изображение, символ на Бога". В летописите се казва: " ... *Тези, които отишли най-далече от всички били наречени българи. На негово място те издигнали висока планина в чест на Тара и я нарекли Самар ... Но някои от тях осквернили с нечистотии водата, забравяйки, че тя е също свещена, защото отразява образа на Тара.*"

Мирча Елиаде сочи, че свидетелство за оприличаването на храмове като "Космична планина", свързваща Земята и Небето, намираме още във Вавилон, където кулите и олтарите са наречени "Планини на дома". Издигнатата от българите "Висока планина", както Вавилонската кула и Зикуратът на зороастрийците, осъществяват идеята за свещената планина, посветена на боговете.

Това ни говори, че става дума за **историческия характер на бог Тангра, наречен от древните българи Самар**, а от друга страна, че синдийците, започнали да изграждат (изобразяват) върховния бог Тара в кощунствен вид на човек, се разделят на две групи - самарци и масгути (масагети). Последните вярвали единствено на Слънцето.

Богът с "кощунствен вид" е богът на живота и вечността - крилатият бог с лъвска глава и човешко тяло, около която е увита змия, богът без начало, среда и край, който владее Абсолюта. В този бог е събран целият религиозен опит на индоиранците, започвайки от индийския Шива, преминавайки през шумерския Енлил, вавилонския Иа и се достигне до идентификацията му със Сатурн, възприеман от звездните рамки на иранския свят. В рамките на източноиранската религия **"Тангра" е израз на каменната духовна природа на Върховния Бог**, като го наричат безкрайно време, съдбата, вечния кръговрат и други.

Тангризмът - исконната религия на българите, наред със своя философско религиозен смисъл има и силно изразени геополитически измерения, така както например определен

геополитически смисъл има в езотеричните умения за сблъсъка между изчезналите цивилизации Атлантида и Лемурия, за скрития принцип на човешкото развитие и търсенето на митичния център на света. Свещената планина Меру в областта на Шамбала, обитавана от тайните световни мъдреци (махатми) и учители на човечеството, е път за "Тайните сили на историята" и "Заговорът на евразийците" и "атлантите" според руския геополитик Александър Дугин.

Езотеричният корен на геополитиката имат определено символично значение за нас българите. На първо място голямо е влиянието, което българите-богомили оказват за създаване на тайни общества. Добре описаната хипотеза на Д. Димитров, че "Центърът на света" - свещената планина Меру се намира в планината Тян Шан, в района на връх кан Тангра (хан Тенгри) в днешен Казахстан, показва, че именно територията около този връх на българите в района на Центъра на света се нарича Шамбала.

Специфичната роля на тангризма в световната история се подчертава от множество автори. Според В. Танев българите са единственият народ с единобожие, а монотеизмът на евреите не е така изчистен, както българската вяра в Бога на небето Танг Ра. "*В българския Тангризъм нямаме нищо друго, освен идея за цялост.* ***Българският Тангра е единственият бог без синове и дъщери, от когото не произхождат никакви божества. Той е едновременно и светлина, и Слънце, и морал, и живот, и всичко.***" До сходни изводи достига и Д. Съселов, според който "*никой народ преди българите не е познавал Единствения бог*". Според него, при евреите единственият бог се появява по-късно. Т. Танев счита, че от Япония до България е съществувала една единствена религиозна система - Тангризмът.

Тангризмът е най-древната религия, съществувала сред човешкия род, пише Гео Донев: "*... в основата на всички след източни монотеистични религии и божества*", той смята, че Тангра е "*баща на всички богове*".

След Потопа Тангра на българите остава Бог на десетки етнокултури, обособили се от древнобългарската. Тангризмът е свързан с редица езотерични учения и доктрини, разпространени в древния свят, съхранени в днешно време в Азия, като остатъци в Даоизма, Старата тибетска религия, тибетските учения "Йога", "Тангра" в ученията на монголите и сибирските шамани. Като строг монотеизъм **тангризмът е тясно свързан с имперската идея и за регионално, и световно господство.** Освен в Близкия изток (сред шумерите и асирийците), Тангризмът е бил разпространен чак до Великденските

острови и сред келтските народи, а по-късно сред тюркските и монголските народи. Според П. Добрев Тангризмът е "*отглас на една от най-старите религии, създадени на Земята*".

За богопочитанието на древните българи към небето известният български етнограф проф. Бешелиев пише: "*Първоначално Тенгри е означавало "Небе"... По-късно обаче пряко представата за обиталище на върховния Бог, думата "небе" е доказала значението и "върховен бог или само бог "Тенгри", наричан бог на небето.*" Приписвали му всички принадлежащи на небето атрибути, като светлина, слънце, мълния, гръмотевица.

Многобройни са древните български знаци като розета, свастика, кръг или кръг, с вписан в него кръг и други, разглеждани като символи на Слънцето. С култа към него се свързва дори кръглата форма на обредните хлябове, хлябовете за коледари, сурвакари, някои от тях за сватба, Великден, Гергьовден, кравайчета, а така също орнаментната форма на кръст, вписан в затворен обръч, затворен във втори обръч с отворени краища и т.н.

Върховенството на Тенгри само по себе си предполага съществуването и на други, по-ниско поставени богове, нещо което преопределя първобългарската и древнобългарска вяра като политеистична и езична, въпреки че данни за съществуването на такива богове няма.

Докато в Китай звездоведството и времечисленето се смятали за "царска работа", то сред българите те били на по-широка основа, за целия народ, като тези му познания са се ползували както за времечислителни, така също и за посокоуказателни цели. Ето защо в градежа на древноизточната астрономия и космогония, и свързаната с нея религиозна система Тенгри, активно участват древните българи. **Историята на Хунорската империя отдавна е престанала да бъде придатък към историята на Китай, а се счита за четвъртият първоначален център на историческия живот на човечеството и огнище на култура**. Като се тръгне от Варна и Марица, и се премине през р. Нил и Двуречието, през р. Ганг се достига до р. Хуан хъ и Тарим. Никак не е случайно любопитството на учени от цял свят към този район. Не са случайни и археологическите находки в тези места, като център на човешката култура, свързващо звено на източноазиатския със средноазиатския център на световната история. За пренасянето на духовните достижения в онези далечни времена е било необходимо народът да ги пази като своя собственост. **Българите са творци на тези достижения, имащи съществено отношение към общочовешкото развитие.**

С развитието на религиозното съзнание първоначалната идея за "човека-бог" е била заменена от още по-услож-нени и диференцирани представи.

Мястото на бог като Тангра (Тенгри) бива заето и от други божества - гръмовержци, соларни богове, богове на войната.

Древните българи първоначално също са обожествявали небесния свод, а после свързват всичко с образа на Тангра, който е бог-отец, повелител на атмосферните явления и на небесната светлина. Древнобългарският пантеон, освен бог Тангра, включва и други божества, доказателство за което е и сложният и многоброен пантеон при днешните техни потомци - чувашите. Теофилакт Охридски описва спора между християнина - пленник Кинаман и Омуртаг така:

"*Не унижавай нашите богове, че тяхната сила е голяма.*"

За доказателство служи това, че ние, които се кланяме, почерпихме целия древностен полицентризъм от вярванията на древните арийци и кимерийци, туранци и хунори, вавилонци и митанийци и го наричаме култ към Слънцето и Луната. На много места се вижда системата за тройно деление на света небе, земя и подземен свят със собствени божества. При индоевропейските народи триадата е отговаряла на трихотомията на социалната структура - духовно ръководство, военни сили и производство. Д. Съселов и Й. Вълчев показват, **че тройното деление е в основата на древнобългарския свят. Разпространението на вярата в троичността е факт в цяла Евразия**. Божествата, съставляващи древнобългарската троица са Тангра (Юпитер), Слънцето и Луната. В народните песни срещаме троици като Бог, Слънце и Месец, и Богородица, Слънце и Месец. **Централната част на символа "ипсилон с две хасти" олицетворява това триединство. Той може да се разгледа и като небесно дърво със ствол - Тангра и двете хасти-разклонения - Слънцето и Луната**. Троичността е показана и в руническите знаци и надписи в манастири и техните аналози в Триквестъра, използуван и от траките, в изображенията на тракийския конник Херос с три глави, като са представени Хелиос и Селена (Слънцето и Луната), боговете Триглав и Троян при славяните. Триглав е бил възприеман като господар на трите царства - небесно, земно и подземно.

Показателен е трилистникът (представян като тризъбец), наричан още балтавар, свързван с властта на кана. Трилистникът е династичният герб на рода Дуло.

Наред с тройката и петицата седмицата е едно от най-почитаните числа в Евразия. Седмицата, според Миклош Сидеров, "*хармонизира общата идея за вселената и пълния състав на Пантеона*".

В някои културно-езикови традиции числото 7 се употребява като универсална константа - седемте планети, седемте дни на седмицата, седемте тона на гамата, седемте добродетели и гряха, седемте гръцки мъдреци са само част от класическите седмици. Древнобългарската религия е била астрална по своята същност, т.е. култът към небесните тела е заемал централно място в религиозния живот. Следи от тази астралност намираме и в българския фолклор, и при археологическите находки. В отговорите на папа Николай до княз Борис на един от въпросите се казва "*Вие разправяте, че сте били свикнали да съблюдавате дни и часове и да извършвате занимания, игри и някои гадания, което прилича на ритуалите в чест на Слънцето и Луната, извършвани от хунския владетел в зависимост от разположението на Луната и звездите*." Важното археологическо откритие през 1961 г. - седмолъчната розетка в Плиска, е с гравиран ипсилон в средата на лицевата й страна, а на обратната - на всеки един от седемте лъча има по два различни знака.

Според Бешелиев "*Розетката била сигурен уред за предсказване на бъдещето. Ипсилонът символизира единството на древнобългарския пантеон. Трите му краища символизират Слънцето, Луната и Юпитер, а в четирите краища на двете хасти са разположени Марс, Меркурий, Венера и Сатурн*."

Според Херодот скитският пантеон се е състоял от седем божества. Общата черта между религиите на скити и българи била заклеването пред меча. Всяко едно от седемте божества е отговаряло на едно от седемте небесни светила, почитани в древността. Древните българи са с изградена цялостна религиозна система, в чийто център е култът към астрономическите явления със свои институции (храмова и свещенослужители) и с определени култови ритуали.

Числата 3, 7,и 9 са неразривно свързани, маркиращи древната шумеро-арийска религия . В "Слово о Сибиле" се говори за "*деветте слънца на деветте рода*". Аполон бил дете седмаче, пораснало за 3 дни, Кронос - седмият титан кастрирал баща си Уранос, от кръвта на който се раждат 3 фурии и 3 нимфи.

Цифровите кодове съдържали астрономическа информация, плод на хилядолетни наблюдения и получени знания, често съдържащи географска информация. Така например в Месопотамия слънцето е представено от числото 7, във Вавилон, наречен "Слънцето на Ищар" - богинята слиза в подземния свят през 7 врати, символизиращи 7-те клетки, от които според вавилонците се състои женската утроба. Всяка една клетка отговаря на един месец от зараждането в природата. На това число 7, което е със същото значение само в Индия, намираща се в същата климатична зона. В средно и северноевропейските митологии е съответствало числото 7, указващо числото на зимните месеци в северната климатична зона.

Всяка цивилизация със своята религиозна система е била в ръцете на цивилизованото жреческо съсловие - жреците в Египет, брахманите в Индия, жреците, обслужващи династията Чонг в Китай и при българите, в част от владетелския двор и кана в ролята на главен изразител и символ. Значението на числото 7, разбирано от езотерични секти като есеи, манихейци, друиди и шамани не е било известно на други народностни групи.

Известните в гръцките и римски антични версии пророчества са достигнали до наши дни, като **в едно от тях е посочено, че в първия ред са българите, сирени, чесни, от които произхожда целият свят**. В свещената книга "Авеста" са запазени изключително важни сведения за праотците от индоевропейската раса, в това число и за българите. Според тази книга има четири епохи Слънца. В първата епоха хората са били чисти, безгрешни и щастливи, а в края се явява злото, с което тази епоха на "златното слънце" приключила. След епохата на златното слънце идват последователно епохите на сребърното, бронзово и желязно слънце. През епохата на сребърното слънце хората се чувстват добре, но са в сянката на божия пратеник, а при бронзовото слънце всичко добро навсякъде било придружавано от злото. Тези две сили били равнопоставени. При последната епоха - тази на желязното слънце, винаги имало превъзходство на злото. Сега сме в края на тази епоха и навлизаме в епохата на петото слънце. Всяка епоха е била заменяна от друга след голям природен катаклизъм като Потоп, лют студ, вулкан, при големи сблъсъци и жертви. Според книгата всяка епоха трае по 5776 години.

Според българската книга "Слово о Сибиле" Исус Христос е дошъл в 4444 година. Световният потоп е сложил края на българската цивилизация, заменена от шумерската, която е загинала също от потоп. По-нататък следват другите епохи и цивилизации.

Свещенодействията са извършвани от специално подготвени за целта хора - жреци. Те са се занимавали и с жертвоприношенията, и предсказанията за бъдещето на базата на астрономически наблюдения и изчисления. Древните маги - отделна прослойка от древноперсийското общество се занимавали с наука и богослужение, етика, гадания и предсказания, и изучаване на ритуалите. Думите жрец-влъхва съответстват на ритуалните действия, извършва-

ни от тях - жертвоприношения и предсказания. Като част от езическата структура на древните българи са свещенослужителите с титлата "колобър". В древните надписи срещаме титлите кана боила колобър, ичиргу колобър, багатур боила-колобър - служители, съвместявали жречески с военни функции. С най-висок ранг като част от съвета на кана е бил кана боила-колобъра. Колобър, според изследователите, е пътеводител, калугер, лице, живеещо при храма, на което е принадлежала висшата религиозна власт. При древните българи канът е ръководел и цялостната религиозна дейност.

Известният български изследовател П. Мутафчиев сочи: "*В жертва обикновено (българите) са принасяли първите плодове на жътвата и най-добрите животни - коне, говеда, овце и кучета. При изключителни обстоятелства били принасяни и човешки жертви*". Археологическите данни потвърждават, че на божествата са принасяни в жертва хранителни продукти от растителен произход, кучета, коне и други животни. Жертвоприношенията на кучета и коне били рядко явление.

До настоящия момент археолозите не са потвърдили принасянето в жертва на хора от древните българи. Ритуалът за сакрално убийство, описан от византийските хронисти по времето на цар Крум, е бил познат в дълбока древност в Египет, Индия, Африка и Вавилон, и представлява особен интерес.

При физически недъг или заболяване на владетеля той бил убиван, като на мястото му се посочвал друг владетел, притежаващ по-голяма божествена сила и благоволение.

В българската история няма друг случай като този с Дицент - един от наследниците на цар Крум, който "*бидейки уязвим от слепота, бил убит от своите сънародници*", чрез удушване, а не чрез посичане, за да не се пролива кръв и неговата сила да премине непокътната у следващия владетел.

Древните българи са почитали изображения на бог Тангра, а вероятно и на други божества. Те са извършвали ритуалите си в капища (място, където се намират статуи, на почитаните кумири), в центъра на храмовете и оброчищата, в близост до олтара или върху него. Единични идоли от древнобългарския пантеон, издялани от камък, са открити в землището на с. Раднево, Пещерско, с. Калища, Пернишко, "Каменните баби" и побити камъни до Плиска. Последните вероятно са свързани с култа към мъртвите. Трудно е да пресъздадем ритуалите и обредите, осъществявани в храмовете на древните българи. Средноазиатският стил на строителство е резултат от персийско, ахемидско, будистко, а по-късно и елинистично влияние. Този стил преминава по-късно през Балк, Иран,

Приазовието и през новата ера достига до Дунавска България.

Не може да не се спомене уникалният "езически комплекс" от Мадара, място, почитано от траките, за което свидетелстват изображенията на Тракийския бог - конник. Мадарският скален релеф, езическият храм и светилището, според археолога Д. Овчаров, вероятно са образували единен ансамбъл. Тези култови съоръжения са били посветени на бог Тангра и отразяват идеята за световната ос и почитането на небесно слънчевото божество.

В храма наличието на водни басейни и огън давали възможност на молещите се да се пречистят не само с вода, но да свещенодействат пред пламъка на огъня в централните помещения. Друг обред, който бил извършван в храмовете, е сакрализацията (освещаването) на амулети и други предмети с магически функции и сила. Тъй като по целия евроазиатски път на предците ни намираме топоними на древнобългарския бог Тангра, то можем да заключим, че произходът му е евроазиатски. Първоначалните значения на бог Тангра са били "небе", "светлина" и "небесен бог", а функциите му са били съчетани от соларното начало на бог-гръмовержец, бог на войната и бог на военното съсловие. Основен графичен знак, който символизира Тангра, е "ипсилон с две хасти". Мълнията, конят, орелът (небесна птица) са сред атрибутите на Тангра.

Наред с това древните българи са почитали триада божества, отговарящи на тройното деление на Вселената: небе, земя и подземен свят, свързано с тройното административно деление на държавата и трифункционалната функция на божествата. Култът към небесните светила и преди всичко към седемте планети, всяка от които считана като отделно божество, означава, че пантеонът със седемте планети е заемал централно място в религията на предците ни. Поради всичко това тази религия може да се причисли към вярата, основана на астрономическите 7 явления и природни стихии.

На Балканите тези вярвания на древните българи се сливат с тези на траките и по-късно на славяните. Така **те представляват завършена система от собствен пантеон, космогония и космология, митология, обреди и ритуали, храмове и свещенослужители.**

Тракийският културно-цивилизационен кръг, който комуникира с иранския (арийски, персийски, алано-сарматски) прецизно определя българската същност.

В една коледарска песен се казва:

"*Кой ти дари млада бульо (Куледо льо)*
такава риза копринена

полите, дребни дзвезди
в ръкава хи мясечинка
в пазвата хи ясно слънце.
Вам си пеем, бога славим."

Тук недвусмислено се посочват възвишеността и светостта на небесните светила, като се пренасят върху избран земен обект. Копринената женска риза става огледало на божествените атрибути. В друга песен се казва:

"Ой ви вази двама братя
Ний не сме дребни лова,
а ний сме да два елена,
два елена, до два светеца."

В цитираните стихове виждаме, как митологичният елен е намерил своето място във фолклора. Кошутата (елен), това свято (тотемно) животно е в митологията на древните българи. Кошутата и еленът при нашите предци символизират душите на прамайката и праотците. В други песни има стихове за невеста кошута и за момък-елен. Душата на мъртвия брат обитава бащиното ливаде като "сур елен (възвисен), блестящ, но и мощен (небесен). Много впечатляваща е песента "Луда ле ладо", надпреварваща се със "сур елен". В други песни се говори за слънчева жена. В древнобългарската религия се признава надмощието на небето над дребния човешки живот и се показва властта на звездите над хората. Има песни в които Слънцето е "млада кума", месецът е "старо свако", а звездите са "девери".

В една от най-хубавите песни от сборника на братя Миладинови "Български народни песни" се говори за рухването на едно царство. Действителността е по-силна от вярата и празненство няма да стане. Ясно и недвусмислено в тези песни се подчертава същността на вярата на древните българи. В тях се сочи свещеното число седем. На трите големи светила Луната (Мина, месечина), Слънцето (в женска хипостия Божана) и Венера (братовчедка на Слънцето - Божан) се случва нещастие. Герданът се е изсипал. Пъдарят е хванал Мина, но се намесват Божана, Агня и я спасяват, а пъдаря наказват. Загубата на този гердан е съдбовно събитие. Усещането за бъдещата съдба на колективното битие е закодирано от българианството, от тази небесна вяра, която е "*религия на семейството, вяра в безсмъртието на рода, вяра в неговите бъдни поколения*".

От особено значение за българите от древността е свещеното цвете - здравецът, защото не увяхва и е зелен през цялата година, винаги има силна и приятна миризма и е със седем основни разклонения на своя лист.

Присъствието на това планинско, благоухаещо, свещено цвете през вековете е било толкова вкоренено, че от тогава и до сега съпътства цялата българска обредност. **Не по-малко място в обредите на българите е отделено и на огъня**. Археологическите разкопки на старите български държавни и култови центрове сочат, че в централните части на езическите капища са извършвани обреди, свързани с огъня, там е горял свещеният огън. По това те са приличали на шумерските, хетските и древноирански храмове на огъня. Централното място на небесния и земен огън в старата древнобългарска вяра е причина той до днес да запази важно място в народните вярвания. Народът ни е запазил вярването, че веднъж в годината, на третия горещник (17 юли) от небето пада божи огън (Неврокоп), наричан в Родопите жив огън. Точно в този трети горещник се подменя старият огън в огнището на дома (Атар, Бетра) с нов огън, получен от триенето на две дървета.

Обреди, свързани с огъня, се провеждат и в чест на зимния слънцеповрат - 22 декември, пролетното равноденствие - 21 март и лятното слънцестоене - 22 юни, на Игнажден - 20 декември, Бъдник - Коледа - 24 - 25 декември, пролетния празник Колади (Сирни Заговезни), седем седмици след Великден и летните - Еньов ден - 24 юли, Горещниците - 15, 16 и 17 юли, и Илинден - 20 юли.

На Игнажден се запалва специално отрязано голямо родовито дърво (крушово или дъбово) - Коледник, като огънят трябва да се запази до Бъдник 24 декември. Обредът е съпроводен с наричания за здраве и плодородие. Обредният хляб Колак е винаги с кръгла форма и Слънчеви символи (кръст, розетка). Направен на Игнажден, той се запазва до Бъдник. Летният празник Еньовден е типично "огнен празник", като през нощта се добива нов огън от който се запалват всички огнища в селото. На мегдана или около селата се палят огньове, които се прескачат за здраве.

Небесната религия - езичеството, е била по-силна от църквата в древни времена. Върхът на празниците на огъня е този, който следва на 3 дни от горещниците - 20 юли.

Космологичната религиозна система се вижда и в най-отличителния български ритъм и характерния български орнамент на българското везмо - елбетица и особено на един елемент, наречен от Т. Танев "главодърво". Този елемент представлява небесното дърво (ментората), т.е. дървото на светлината. От посочените факти от фолклора и везмото не се изчерпва голямото им богатство. Те сочат връзката с древнобългарската космоцентрична религия.

Тракийските погребални обичаи представляват материален израз на трите основни сфери на религиозни възприятия - култовете към Слънцето, безсмъртието на душата и силите на природата. Култът към Слънцето се вижда в гробниците, издигнати по високите върхове на Родопите - прости, фурнообразни дупки в скалите или значителни съоръжения с гробни легла, построени там, където най-рано и най-дълго свети Слънцето. Легендата за Орфей ни разказва как царят жрец, певец и прорицател бил погребан във висока колона, огряна от Слънцето, на която е била поставена урната с праха му, и която е достъпна за поклонение от всички страни.

Култът към безсмъртието на душата е засвидетелстван в погребалните обичаи и чрез тайнствата около огъня. Както всички древни индоевропейски народи, така и траките изгаряли труповете или практикували трупополагането. И при двата вида погребения непременно се полагал гробен инвентар, необходим на душата в света на безсмъртието. В зависимост от социалното и политическо положение на починалите, тези дарове били бедни или богати. В основата на култа у траките е заложено почитането, което те откривали в природната среда. С него свързвали живота и съществуването на човека. С тези демонични сили те изразявали образа на божества с различни функции. Почитането на пещери, скални места, извори говори за наличие на вяра у траките още от най-древни времена.

Наличието на религия без култ е немислимо. Култови действия тракиецът е извършвал в къщи или на специално отредени за целта места. Най-разпространени били молитвите, с които обикновено се искало нещо от божеството. Важен елемент в култа били магическите действия, с цел отстраняване на злото и докарване на доброто. Най-разпространено действие било очистването с вода. То се извършвало край изворите, като най-често човекът се ръси с вода или пие от нея. Магически действия траките са извършвали за размножаването на добитъка, за добър берекет от посевите и при други случаи. Обичаят мъжете да донасят оръжието на мъртвия до кладата бил с магически характер и с цел да могат да се оженят за съпругите му. Особена роля играела магията в медицината. Тракия била широко известна с вещите си лечители, притежаващи изкуството да лекуват с целебни билки от родната си земя и оригинални методи на целебно внушаване (въздействие). Още Омир е отбелязал умението на траките да лекуват рани.

Други култови действия на траките били жертвоприношенията на плодове и други безкръвни жертви, на животни, които били

изяждани. Според персийски и гръцки сведения, при изключителни случаи, траките правели жертвоприношения и на хора.

Култовите действия на траките не се извършвали навсякъде, а на определени свещени места, отличаващи се с природни особености - пещери с образования от сталактити, сталагмити, подземни води и други, или в места и скали с особени с форми, в които виждали проява или образ на божествена сила. От литературните извори са известни доста божества, но само в малко случаи, като култа към Залмокис и Плейстор, или Котис и Бендида, не може да се каже нещо определено. Арес и Дионис са свързани с Тракия. Празненства с буен характер на траките и преди всичко орфическите, правели силно впечатление на съседите и най-вече на гърците. За древно светилище на Дионис у сатрите със жреци - беси говори Херодот. Това светилище е свързано и с исторически събития. Там била предсказана историческата съдба на Александър Македонски и Октавиан Август като господари на света. Това светилище е било на най-високата планина. Херодот сочи и трето божество - Артемида (Бендида), култът към което бил особено почитан в Одриското царство. Признаването на това божество от Атина говори за особеното му значение при траките, почитано и с официален култ в съседна държава.

На особена почит при траките бил Хермес, в чието име те се кълнели и извеждали произхода си от него. Траките почитали и Аполон, а по-късно и Асклепий. Тракийският Аполон е по-древен от гръцкия и е с храм около устието на река Марица. За да се настани така широко в Тракия той заварил съответствие, интерпретирано с името на гръцкия бог.

Култът към Асклепий бил свързан не само със здравето и термалните извори, някои от които били преди всичко с религиозно значение. Като местен култ на изворните божества, траките застъпвали почитта си към нимфите.

Върху оброчни плочки от времето на гърците се среща и иконографският образ на Зевс - гръмовержеца с орел в ръка, заедно с Хера в колесница, теглена от два коня, под която се вие змия. Присъствието на релефи на Тракийския конник, на Дионис, Хермес, на нимфите в светилищата на Зевс и Хера, и на релефи на Зевс и Хера в други светилища, както и с група от други божества, говори за близост между тези божества. Свързването на Зевс и Хера като съпружеска двойка е самобитната представа на траките. Не бива да се забравя и свързването на Зевс с тракийката Семела.

Траките почитали и други божества, но те оставили по-малки следи и се слели с известните вече, под влиянието на гръц-

кия пантеон. **Тракийският конник е най-разпростране-ното божество, представен в над 1500 паметника, намерени на около 350 места**, някои от които са били големи светилища. Тези светилища се намирали на височини и хълмове в близост до студени извори.

Конникът е изобразен винаги надясно в ход, в скок или застинал. Той се разкрива в своята същност, като божество от природата и животинския свят. Тракийският конник "Херосът", "Господът" ("Господарят") има образ на конник-ловец, наричан различно на различни места.

Основен въпрос в религията е какво става след смъртта. Помпоний Мела съобщава: "*Траките носят различни имена и имат различни обичаи. Някои от тях посрещат охотно смъртта, особено гетите. Това се дължи на различните вярвания. Поради това у някои се оплакват ражданията или се окайват новородените, обратното - погребенията носят празничен характер и като свещенодействия се славят с песни и игри*".

Траките вярвали в безсмъртието на душата. Много надгробни паметници, плочи и саркофази са украсени с релефи на тракийския конник. Обреди и жертвоприношения се извършвали не само по време на погребенията, но и след това, периодически, като при тях мъртвият получавал своя дял. Гробът на обикновения тракиец скоро бил забравян, докато при първенците култът продължавал, а в някои случаи тези могили се превръщали в светилище - например гробовете на Орфей и Резос. Всеки тракиец извършвал религиозни обреди, но независимо от това имало и жреци. У някои племена светилищата се ползвали с особен авторитет. Жреците са могли да споделят властта с царя.

Със своето присъствие и търговия, при което внасяли и произведения, свързани с религията и митологията, колониите оказвали влияние първоначално върху религиозните представи на местната върхушка, а по-късно и на цялото население. Известна роля изиграла и македонската колонизация на Филип II и Александър Македонски, с построяването във Филипопол на храм на Аполон. Такова взаимно влияние има между чуждото и местно население особено по времето на елинизма, когато Тракия била част от елинистичния свят.

На притежателя на Панагюрското съкровище - лице от угорски произход, били близки представените в него божествени образи и надписи. Затова никак не е чудно, че и местните започнали да разработват чужди сюжети, какъвто е случаят със сребърното украшение за щит от Панагюрище от втората половина на IV в. пр.н.е. Монетите на тракийските царе от IV-III в. пр.н.е. също били с глава на Зевс, Аполон и Дионис.

В столицата на Севт III Севтопол имало храм на богове от остров Самотраки, чийто култ продължава Минойската и някои други по-стари традиции. За да има в Кабиле Фосфорион - храм на богиня Фосфорос, засвидетелстван в Севтополския надпис от IV в. пр.н.е., в общия град се секат монети с образа на тази богиня. Имало е влияние на гръцките градове, за да се наложи този култ върху местния култ на Бендида.

Тракийската религия не само се влияела отвън, но и самата оказвала такива влияния. Обстоятелството, че Аполон в IV в. пр.н.е., в Абдера се почита с тракийското прозвище Деренос, говори за влияние върху гръцките божества от страна на тракийските. Най-характерен е случаят с Дарзалос, с прозвище "Велик бог. Той има храм в негова чест в Одесос, където се устройвали празници със състезания. Получил първо място наравно с бога епоним Аполон, донесен в града при основаването му от милетските колониалисти. Култът му се разпространил и върху други черноморски градове на север, а в Истрос бил издигнал и храм. Колониалистите започнали да тачат и тракийския Херос, което личи от неговите релефи в Одесос и в светилището му при близкото селище Галата, сега квартал на Варна. С проникването на траките в гръцките колонии култовете им се наложили още повече, за да се стигне до римското време, когато повсеместно се смесва елинистично-римското с тракийското. Последното от тях застава в основата на вярванията на населението.

Като надстроечни явления със сложен и многоброен характер, определящи се от същността на производствените отношения, белязани със съчетаване на архаични форми от историко-географския обхват на областите в Тракия, от политическия сепаратизъм и тесните културни изгоди, **тракийската култура изобразява силата на българския традиционализъм на народите на траките през хилядолетното им съществуване по нашите земи**.

Преди глобалните природни бедствия човешкият род, в това число и първобългарите, е притежавал уникални познания в областта на космогонията, които са заложени в древния езически светоглед. Последиците от природните бедствия - космическата катастрофа и потопите, принуждават част от човечеството да премине през пещерния и номадски начин на живот. Поради по-добрите климатични условия, живеещите на Балканите племена и народи са по-малко засегнати. Сред тях са и първобългарите, които в голяма степен съхранили уникалните познания на общочовешкия род от преди природните бедствия.

За съществуването на тези познания черпим сведение от запазилите се анали и археологическите доказателства. **Това са познания за начина на построяване на мегалитните съоръжения, пирамидите, зикуратите, храмове и гробници, строени преди всичко от първобългарите. Това са онези познания, които все още са запазени за съвременния човек.**

Както всяка древна общност, така и първобългарите са имали свой езически светоглед, богове и писменост, с особености на езика, на който са говорели. Според Херодот по негово време е имало няколко свещени и народни видове писменост. Начинът на движението на ръката при писането сочи, че езиците и начините на четене и писане са малко на брой. Така например, начинът на писане при жълтата раса е по различен от другите писмености. Пишело се е от ляво на дясно, от дясно на ляво, като се чете и отгоре надолу. В древността е имало и четвърти вид писменост Бустрофедон с писане и четене на единия ред отляво на дясно, а на другия от дясно на ляво, по реда на спиралата. Тази писменост е обявена за древногръцка, но е известно, че историята на древна Елада е създадена предимно по творчеството на Омир и от "бащата на историята" - Херодот. В тяхното творчество никой от героите им не е бил наричан с въведеното от историците понятие-гърци, а също така им е било известно, че между елински, старогръцки и гръцки език има съществени разлики. Тези различия произтичат от обстоятелството, че праотците на Солон, Херодот, Сократ, Питагор, Платон и други не са участвали в Троянската воина. Несъмнено, че и техните предци са имали свои език и писменост, но те са се различавали от писмеността и езика Бустрофедон, водещ началото си от Азия, от този регион, който се смята за Духовен център на човешкия род. Той е създаден от племената и обществата, които в продължение на 7 хилядолетия са населявали високите плата на Хималаите, планинските масиви в близост до тях и земите на североизток. Тук, в тази част на света, оцелелите представители на човешкия род, обособили се в племена и общности, възстановяват езическия светоглед отпреди природното бедствие. Нашият изследовател **Тодор Латинов е разчел този вид писменост и стигнал до извода, че е дело на първобългарите в Далечния изток.**

8. Древните българи - създатели и преносители на древна култура, календар, писменост, религия и съхранители на исконни знания

Около 2800 г. пр.н.е. българите са участвали в създаването на

първия град-държава по поречието на Инд - Харапа. Основатели на този град са древните арии, дошли от Южен Иран. Името "арии" е общо самопознаване на индоиранските племена, в превод от санскритски това ще рече благороден човек. Днешния Белуджистан (Южен Ирак) е обитаван от утиите.

Наименованието българи е било прилагателно, както арии и арийци с които са се отъждествявали нашите предци. **Във всички езици думите, с които се е превеждало нашето име** (хайландур, булензии и бурджани), **са означавали високопланински или високоиздигнат народ - посредници между боговете и хората. Те са съхранявали исконна култура и философско-религиозни ценности.**

За древните българи Черноризец Храбър в "О писменах" казва: "... *с чертами и резами ... четяха и гадаеха ...*". От направените анализи и преглед на публикувани знаци и надписи, открити на територията на Средновековна България и определени като рунически знаци, се стига до прочит на по-голяма част от надписите на старите българи от нашия изследовател Петър Добрев. Получават се неочаквани аналогии между писмеността на древните българи от III хил. пр.н.е. и тази на древния Елам.

Най-древните образци на шумерското писмо, което влияе върху еламското, египетското и древноиндийското писмо се срещат върху т.н. "стопански плочи" и върху лен, с линейно-геометричен характер. В резултат на изменение на технологията за нанасяне на знаците върху глина в периода 2700-1900 г. пр.н.е. шумерското и еламско писмо се пренасят в клинописни знаци.

Най-ранната египетска писмена система, която се ползува повече от три хилядолетия, се характеризира с линейно-геометрични знаци върху керамика. В монументалните стенописи те се допълват с пиктограми. С технологията за нанасяне с перо върху папирус, съществуващото до тогава писмо, е изменено в бързописно, т.е. в йератично.

През второто хилядолетие пр.н.е. възникват писменостите на Крит, Хетия, Китай, Кипър, Бактрия. Старите българи са ползвали система от писмени знаци с линейно-геометричен характер и със същата част от тези знаци участвуват в писмените системи на древните цивилизации. **Има данни, които сочат, че Глаголицата е реформа на по-стара писмена система на древните българи.**

Последните изследвания показват, че Библейският потоп от 5600 г. пр.н.е. се състоял именно по днешните български земи. Намерените върху подводен археологически обект знаци, имат линейно-геометричен характер. Тези знаци, съпоставени с наме-

рените в най-ранен слой знаци от пещерите Магурата и Байлово, а така също и върху плочки от Градешница, и печат от Карлово, са датирани около 5 хилядолетие. Сравнения с тези от Шумер и Елам сочат, че артефактите по българските земи са с едно хилядолетие по-стари, поради което, както при двете цивилизации в Египет и Шумер, трябва да се взима под внимание предвид по-старата Варненската (Черноморска) цивилизация. **Една голяма част от тези знаци от V хилядолетие пр.н.е. край Черно море съвпадат със знаците на древните българи в Таримската котловина. По същото време там имало сладководни езера почти с размерите на Черноморското, чието крайбрежие е било обитавано от древните българи - тохари.** Всичко това говори, че линейно-геометричната система от писмени знаци е възникнала в дълбока древност. Тя е в пряка връзка с периода на Библейския потоп от 5600 г. пр.н.е., и **е свързана с културата на древните българи в Балхика и Тарим**.

За особения потенциал на българския език говори вселенският закон за неунищожимостта. При 5-6 последователни превода даден текст губи смисъла си .От направените опити се оказало, че при всички езици информацията се загубвала най-късно до петнадесетия превод, а при българския език това станало чак след седемдесетия превод. Българският език в продължение на 1100 години се е променил по-малко, отколкото другите езици за последните 2-3 века. За това не ни е трудно да четем старобългарските писмени източници, докато други народи се нуждаят от истински превод на произведенията от своето минало. Българският език притежава изключително богати изразни възможности, съчетани със свойства да предоставя и съхранява информацията точно и устойчиво във времето.

В писмото на маркиз Сент-Ив д' Алвейдър до автора на книгата "Кабала" се казва: " ... *древната азбука на Кабала, състояща се от двадесет и две букви, най-загадъчната и тайнствената, послужила като прототип не само на всички останали от същия вид, но и на ведийските знаци и санскритските букви, е арийската азбука ...*"

По-нататък той говори за езика на божествените слова - Първоезика, чиято азбука браманите наричат "Ватан", и която очевидно е принадлежала на първата човешка раса, защото с първите разкрити от нея начални строги геометрични форми, тя самата е разкрила себе си. Според Библията, книга "Битие" от Петокнижието, човекът е призован и призван за съторец. Азбуката на древните български арии представя по-точно идеята, чрез своите очертания, което я прави уникална. Внимателното изучаване на тази азбука, показва, че знаците са първообраз на зодиакалните и планетни знаци, което е от голямо значение. Наред с всичко това, писането отдолу на горе, и това, че нейните знаци са разположени по такъв начин, че образуват морфологични или говорящи изображения, са големи предимства. Пандите ги изброяват при завършване на урока от учителя (гури) и я изписват отляво на дясно, подобно на санкритската словесност на жителите на Европа.

Буквите - майки, показващи се с представата ни за глаголицата, с нейните основни фигури - кръг, кръг с триъгълник, образуват и се вписват в така наречения ключ модул. Според авторите на книгата "Аз-ът на българите":

"Никой от колектива на нашите съвременници, докоснали се до тези познания, няма да се учуди, ако след време се докаже, първоначалният труд - препис на Библията е писан с букви от азбуката на свещената българска глаголица."

Според д-р Светлозар Попов, считаната днес за първа писменост - ранно финикийската, а след това и гръцката, са наследници на езика кириали (първосвещен). Писмеността кириали и кирилицата са пряко следствие от древнобългарското руническо писмо, за което може да се посочи: "*Само петдесет дена преди смъртта си Константин Кирил Философ приема в Католическия Рим иночеството и гръцкото име Кирил. Кирилица от Кирил. Кирил от кириали.*"

В потвърждение на всичко това не случайно именно в България е намерена първата писменост в света на възраст от 7-8 хиляди години. Това е доказателство, че нейните носители са от древната Варненско-Черноморска цивилизация. Става ясно как се е стигнало днешната ни писменост да се счита за произхождаща от гръцката и как се е появил терминът "Гръцка Бактрия" - един от най-абсурдните и несполучливи опити за обсебване и фалшификация на историята ни. Новите разкрития за съществуваща писменост на тракийците от нашите земи ни сочат ясно, защо на Балканския полуостров се намират надписи на български с "гръцки" букви. Всичко това ще стане още по-ясно при издаване на Библията на бесите. Имало е надписи в манастири в Константинопол, на река Йордан и близо до Бяло море, в които днес се намират ръкописи на глаголица.

Защо да не вярваме на Паисиевата история и на написаната 30 години по-късно от йеромонах Спиридон "История во кратце о болгарском народ словенском", **връщаща балканската история на българите до 980 г. пр.н.е.** Двамата монаси, без да знаят

един за друг и без да се познават, ползвайки различни източници от различни места, достигат до едни и същи изводи. Древността на българската история обяснява, защо при римляните се ползва древния български календар и императорите им ползвали български календарни празници.

Това, че сме наследници на първобългарите от исконния родов корен на етиопците почтени, с доказана от биолозите най-древна генетична линия на земята, известен в най-древните епохи - лемурийска, атлантическа, хиперборейска и други, е доказано безспорно в редица писмени и други исторически паметници. В книгата си "Пророкът от миналото" известният изследовател Ерил фон Денолен показва, че списъкът на праотци-царе, създаден с клинописен текст върху каменен блок с неправилна форма и височина 20,5 см, намерен в иракския град Хорсабад, близо до Мосул в долината на река Тигър, когато времето е било измервано със стотици хиляда години. Преминал през редица катаклизми и Всемирен Потоп, според автора, този списък убедително прилича на "Именник на българските канове". Виктор Абрамов в своята книга пише: "*Отговор на въпрос от присъждането на лауреатите на Нобелова награда за XX век може да звучи така: На разумния човек са необходими два съвременни езика - западно-арабския и кирилския ... Кирилският цифрово-буквен код се явява съвременно средство за общуване с които и да са разумни вселени и космическото население на живота*". По-нататък той продължава: "*Свети Кирил трайно е създал лингвистична основа на славянската мегакултура. Той е върнал разрушените основи на протоезика на народите, започнали миграция на север от своята протородина преди повече от седем и половина хилядолетия*". Днес, когато се използува в науката понятието "индоевропейско езиково семейство", обхващащо широкото пространство между Европа и Индия, си задаваме въпроса кой е осъществил прехода между тези отдалечени региони на земята по време на великото преселение на народите. След като българите са били "по-многобройни от пясъка", а империята им е обединявала по-големи територии от територията на бившия СССР, като имаме предвид достиженията на древните ни предци като държавно отговорен и просветен елит на човечеството, съобразяващ се винаги с местните условия на новата среда, след като за защита от тяхната империя е построена Великата Китайска стена, не можем да не си дадем ясния отговор: **Именно те са направили този величав преход между Европа и Индия, и именно те са създали, съхранили и разпространили религия, писменост, календар и култура, а наред с това и една от най-древните, известни в историята човешки цивилизации.** При това положение на съвременния българин не му е необходимо друго, за да се гордее с достиженията на предците си и да се бори срещу фалшификацията на техните величави и достолепни историческа съдба и достижения. Съвременният българин е необходимо да води борба за възраждане на автентичната история, бит и култура и особено на величавия дух на великите си предци така, както му завещаха великаните от по-близкото му историческо минало - отец Паисий, Г. С. Раковски и В. Левски.

Днес на Земята няма друг народ с толкова дълбок генетично-исторически корен и с толкова значим принос на предците, праотците и дедите си в историческия духовен, строителен, държавностен, военен, интелектуален, стопански и творчески път на човешкото развитие и общочовешката цивилизация като българския. Днес въпросът е не защо нашият език прилича на езиците на другите народи по Земята, а обратното - защо езиците на другите народи приличат на нашия и кои произтичат от него. Когато различни отговори по различни пътища достигат до едни и същи резултати, тогава е налице достоверност. По един път върви изследователят на 120 древни езици и диалекти П. Добрев. По друг начин друг изследовател в книгата си "Говорещата азбука на прабългарите" доказва: "*Прабългарите са говорели език, който е бил непосредствено близък и еднакъв с първооригиналния човешки език*".

Арабският пътешественик Абу-л-Касим ибн Хаукал заявява през 977 година: "*Езикът на българите (волжките) произтича от езика на хазарите*".

Историята на Джагфар, която връща писаната българска история с 35 хиляди години назад, с което сочи и пътя към изначалието на човешкия говор, език и писменост, е една величава епопея на българския дух и култура през хилядолетията. За да съществува всичко това, е необходима духовната готовност, съпричастие, величие на духа, такива каквито са заложени в общоизвестното първобългарско учение за Духовното единство, очертани от Д. Съселов.

С думите върховно единство преди хилядолетия българите са наричали и означавали началната първичност. Тези две думи обаче не бива да се тълкуват буквално. В същото време думите "всичко съществуващо" означават не само Вселената, но и много други подобни на нея съществуващи, но неизвестни на сегашните хора. Това определение е било схващано не само като

даденост, защото учението за върховното единство ВЕД включва към тази даденост строежа и различните пътища, реда на дейността и почивката, на творчество и унищожение, съгласуваност и допълнителност, съчетание и разпад, ред и възмездие, с една дума всеки съществуващ и възможен ред. В това учение е посочена възможността за средищата и троенето при всеки две срещустоящи начала, които били проявявани и съгласувани с начална особеност в срещуположни начала. Едни от тях са наричани дейни - светло, сухо, топло, леко, а тези от противоположното направление почивни - тъмно, влажно, студено, тежко и други. От найдревни начала тези направления са съществували като дейното огнено начало, а почивното като водно начало, вода. Всичко, което съществува, и може да бъде възприето по някакъв начин, представя различни съгласувания, съчетания и натрупвания към понататъшни взаимодействия с ВЕД.

За жизненото, нравствено и волево начало, според едни разбирания, са били излъчвани направо от Бога - различен и повече от ВЕД, а според друго разбиране, станало известно поради възприемането му от китайския император от първата династия Хон-Ву-ти е, че ВЕД е върховният бог и "*от него произтичат всички други излъчвания и съпровождащите ги начала.*" Между двете разбирания **се е водела битка чрез философско-религиозна дискусия**.

Според ВЕД има 3 вида взаимозависимост: Великият кроеж, Производствената и Унищожителната взаимозависимост. Великият кроеж се отнася до веществото - начало. Според него, при взаимодействието си Огънят и Водата произвеждат Земя, а тя при взаимодействие на Вода и Огън излъчва Дърво и като последва веществоното - начало Метал. В Производителната зависимост: Дървото произвежда Огън, Огънят - Земя, Земята - Метал, Металът - Вода и Водата - Дърво, а при Унищожителната взаимозависимост Водата гаси (унищожава) Огъня, Огънят топи Метала, Металът гори Дървото, Дървото разлага (изсмуквайки) Земята, Земята поглъща Водата.

Някогашните българи възприемали Вселената не толкова като проява на веществото или веществеността начало Огън - Вода, а много повече, като живо олицетворение на реда във всяко отношение. Така пълната самостоятелност на Средищното небе на незалязващите звезди, троеното от него и другите небеса - всички със своите светове и съзвездия, с различни звезди, не си пречат и нямат противоречия, възможност и противодействия.

Както ВЕД, така също и някои от излъчените от него средища

са надарени с живот, а всички средища с присвоена при излъчването им някаква степен на самостоятелност. Ако ВЕД би бил приеман като някаква дейност и във всички други промени в него, като ставащи в неизменно даден ред, то и всяко сближаване, и неуредено състояние поражда по-голяма вероятност, би ставало по-значително. От съвсем рядко изключение би се развило до такава степен, че да измести "уреденото" и би премахнало въобще всякакъв ред. Такова е "естественото развитие" в природата, на което се отрича всякаква възможност, но не и при човека. Човекът като отделно същество бива сравнително рядко самостоятелно излъчващо същество. Основно човешко средище е родът, а всички човешки средища са преди всичко от духовно естество. Верските схващания, съществуващи с държавните устройства, са изключително създадени от човека. Родовите и лични човешки средища са надарени с особено голяма самостоятелност.

Нашата Вселена е единствено осезаема за човека измежду множеството други и е била обявена за съдържаща седалището на ВЕД. Но тя със съществуващото средищно небе, с точка означена със звезда, е мястото около, което се завъртат, както средищното, така също и другите небеса и съзвездия. Тази звезда преди около 4 хилядолетия е била наречена също Върховно единство. Тя е олицетворяващ белег на особено важно значение. Като излъчващо и управляващо средище, тя олицетворява единния произход и единното устройство на Вселената и на всичко що се намира в нея.

В Китай са смятали, че редът на земята, трябва да съответства на реда на Небето и поради това, земният император - Небесният син, отговаря за реда на Земята. Според учението за ВЕД, свободата е възможност за действие или бездействие, поради което всяко човешко средище - човекът, род, народ или изкуствено създадената от него държава - всяка във своите простори, самостоятелност и времена, има своя си свобода. За разлика от дуалистичните учения, запазили въздействието си и досега, сочещи, че има вечна борба между двете първоначални начала Доброто и Злото, при учението ВЕД борбата в какъвто и вид да се проявява, не е самостоятелно начало

Борба има там, където има живот и често това няма нищо общо с борбата между Добро и Зло, които са чужди за ВЕД. Според това учение възмездието е само възстановяване на ред, без каквато и да е нравствена оценка.

Българското понятие "Господарството" няма нищо общо с разбиранията у други племена и народи за робство или за

налагане на собствена воля над други човешки същества. Владеенето на собственост по вид земя, куче, кон, добитък и т. н. влиза в определението на древните ни предци за господарство. Владеенето дори на къс бедна и неплодородна земя, според Иван Вазов, е бил един от важните признаци за същинско господарство, наричано държава.

Когато пряката връзка и взаимозависимост на отделния човек се оказвала достигаща ВЕД, то този човек се явявал като човек - господар, а когато в съвсем редки изключения надвишава ВЕД и бива отправен към Бога, духовните времена на такива Човеци-Господари, като тези на Спасителя, Буда, Лао Дзъ, Зороастър и други обхващат и цялото земно кълбо. Освен древните българи и хонорските племена, единобожие и то сравнително по-късно, приемат евреите.

По необходимост всяко общество се развива в духовно нравствено отношение към стоящите на по-високо равнище от тях. Непризнаването на самостоятелността на различните средища, например на родството, означава отричане на техните действия и води до противопоставяне и раздробявания, поради което започва мисълта за единството. Тази мисъл въздейства върху разбиранията във всички посоки и води към действия за постигане отново на единството.

Учението за ВЕД, по произход българо-хунорско, е съпътствувало живота на тези племена и народи хилядолетия, и е служело като първооснова за осъществяване на тяхното единодействие и същинско единство по пътя им към достолепието и величието им - материално и духовно.

Първобългарите още в зората на своята хилядолетна история установяват със завидна точност леточислене, основаващо се върху една древна и самобитна слънчева екваториална астрономия, разработена от техните колобри. Единствените сведения за това леточислене са косвени.

Основавайки се върху българските народни обичаи, свързани с определени празници от годишния кръговрат и традициите на Далечния изток, и върху теорията за слънчевия характер на тяхната година, бяха установени точните дати на 13-те им празника, които могат да се причислят към древнобългарското леточисление.

Всяка година древните хонори са правели по 3 събора в петия ден на първия, петия и деветия месец. Изборът им е свързан с началото на трите годишни времена, съставени от по 4 месеца. Зад всичко това стои древнобългарският светоглед. В Дунавска България за змията се смята, че е свързана със света на мъртвите и

прадедите, поради което тя олицетворява духа-покровител на къщата, семейството и имота, живееща под къщния праг, откъм огнището. Убийството на такава змия е табу.

Във Волжка България същите тези животни се ползват с особено уважение. За това ни разказва арабският пътешественик Ахмед ибн Фадлан:

"*Забелязах, че те считат виенето на кучетата за твърде щастливо предзнаменование. Те се радват на това и казват, че годината ще бъде плодородна, благополучна и мирна. Виждал съм при тях змии, в такова голямо количество, че около клона на едно дърво се увиват по десет повече, но те, жителите, не ги убиват, а тези змии не им причиняват зло*".

Датите на хунобългарите не са били произволно избирани, а са подчинявани на една строга уредба (система), чието начало (принципи) се корени в древния техен и на предците им светоглед. Датите на трите редовни годишни събора се определят от троичния дележ на годината (на третини), а датите на останалите празници по два на всеки месец от дванадесеторния дележ на годината и дните по дузина. Така, заедно с Новогодишния празник Идинак, определен от зимното слънцестоене, е празникът на всяка година - число, не случайно определено като "съвършено", равно на броя на съзвездията.

Така в стройна система се определят месеците от по 30 дни, а неотчетените 5 дни се превръщат в Новогодишен празник Идинак. Според Д. Съселов и Й. Вълчев, годината се дели на 4 тримесечия по 91 дни и Новогодишен ден (Идинак), и 1 високосен "Слънчев ден".

В българските народностни празници първият месец от годината се знае като Голям Сечко, а вторият като Малък Сечко, т.е. Големият и Малък месец. Не е известно откога хунобългарите са започнали да броят дните по седмици. Месечното разпределение на дните в хунобългарската година било така устроено, че първият месец на всяка четвърт е бил от 31 дни, а останалите месеци от по 30 дни. Така е бил изработен първият древнобългарски календар. Първообразът на такъв календар е намерен в една плочка от зъб на мамут, открита в селището Мальта на р. Ангара, датирано приблизително на 12500 г. пр.н.е. Това селище явно е било една междинна спирка по пътя на хилядолетното придвижване на народите.

Намерената костена плочка във вид на трапец, с размери 13,6 х 8,2 см, с кръгло отверстие в средата, от едната си страна било с 3 извиващи се змии, а от другата със сложен спирален орнамент от малки дупчици, също разпределен на части. Централ-

ната фигура била спирала от 7 навивки, състояща се от 243 дупчици, лявата страна от 2 двойни спирали и 1 полумесец с общо 122 дупчици, а дясната от една двойка и една обикновена спирали и една линия също с 122 дупчици, или общо 365, колкото са дните в годината.

Числото 7 играе особена роля за разпределението на дните в седмици. Самата плочка е фрагмент от древен слънчев календар, в който са показани половин лунен календар - 14 дни, защото тези звездобройци - древните ни предци са познавали лунната астрономия.

Кръговратът на 12-те животни в тази древност е бил добре познат, въпреки показания на плочките 12 годишен кръговрат. За създателите на древния слънчев календар и племената от културата Мальта е очевидно, че са познавали точната продължителност на слънчевата година, троенето и троичното деление на различните времеви периоди, четворният дележ на годината в тримесечия по 91 дни, продължителността на седмицата и юлианския кръговрат от 4 години, за корекция дължината на слънчевата година чрез включването на един високосен ден.

Някои от основните елементи на хуноробългарското летоброене и астрономия имат солидни и твърде древни традиции сред народите на Южен Сибир и Прибайкалието. Не само особеностите на хуноробългарската култура, но и на астрономията и на летоброенението (календара), определящи се при изработването на метод за наблюдения на небесните светила, на свой ред могат да бъдат свързани с местоживеенето им.

След анализ на григорианските съответствия на датите на празниците в хуноробългарското летоброене, можем да направим заключението, че то е имало слънчев характер. Това летоброене и стоящата в основата му слънчева астрономия са с непрекъсната традиция от Далечния изток и пренасянето им в Европа.

Можем да отбележим, че празничната система и календарът на древните ни предци не са забравени и заменени от християнските, а са заложени в тях и стоят в основата им. Всички тези обстоятелства на свой ред са още едно свидетелство за невероятна мощ и нравствено превъзходство на хонори, българи, по-късно и на хуни, както и за значителното културно влияние върху завареното от тях население на потъващия в мрака на своите тъмни векове Западен свят.

Древният български календар е създаден около началото на V хилядолетие пр.н.е. и е най-съвършеният създаден от човека до сега. Съгласно него, годината има 365 дни, а високосната 366 (веднъж на 4 години), месеците са 12, като I, III, VII и X месеци са по 31, а останалите месеци по 30 дни. Годината започва на 22.XII. - деня на зимното слънцестоене, нулевият ден от която не се включва в нито един месец. При високосна година се дава още един нулев ден, също невключен в никой месец - 22.VI. е денят на лятното слънцестоене. Годините са обединени в кръговрати от по 12, като всяка от тях носи името на животно: Докс (Свиня), Сомор (Мишка), Шегор (Вол), Барс (Тигър), Дван (Заек), Верен (Змей), Дилом (Змия), Марии (Кон), Коч (Овен), Маймуняк, Тох (Петел), Етх (Куче). Пет малки кръговрата образуват един голям, 60 годишен кръговрат. В неговите рамки малките кръговрати носят имената на основните вещества на света - Огън, Вода, Земя, Дърво, Желязо.

Учението за Върховното единство е древна, българска, философска система, създадена около началото на V хилядолетие пр.н.е. То обединява древнобългарското мировозрение и космогония, обяснява всички неща, свързани с произхода и съществуването на Света (Вселената), човека и човешкото общество.

Носещи високи астрономически познания, древните българи назовавали селища, реки, планински върхове и местности. Легенди и сведения бележат пътя на придвижването им през вековете в земите на Азия, Балканския, Апенинския полуостров и Уйгурската пуста. На всяко ново място те създават специфични свои архитектурни среди със специфичен художествен образ, с древни символи и знаци, закодирани в урбанистични архитектурни модели.

Селището, жилището, храмът възпроизвеждат модел на света, бележат центъра, осъществявал връзката между Земния, Небесен и Подземен свят, като българинът поставя по пътя си древни знаци, по които показва силата и начина за връзката им с Космоса. Характерно за тях е, че навсякъде, където водят уседнал живот, строят градове с конкретна архитектура, които са образец на високи архитектурни и строителни достойнства.

Ранните българи от Средна Волга и Кама, от Балк (Балх) в днешен Афганистан, от Дагестан, Армения, Североизточен Китай, Таримската котловина и други части на Уйгурската равнина и Кавказ, както и територията на Самар-Шумер са осеяни от предците ни с градове, строени по планов начин, с подходящи водохранилища и канализации, и съоръжения за производство.

9. Високото строително, воинско и обредно-символно майсторство на древния българин - неоценим принос за развитие на световната културна съкровищница

Образци на върховно умение за строителство са разкритите 34 града край Аркаим и самият град Аркаим в днешната Руска федерация, нямащи аналог в световната строителна практика от дълбоката древност. Връщайки се назад във времето, виждаме, че древните българи са оставяли племенни надписи и при изграждането на военни лагери, дворци, гробници и градища в земите на Средна, Мала Азия и Близкия изток. Един ден те ще бъдат открити от науката като доказателство за силата, устойчивостта и традицията на древните българи да оставят върху камък знаци за достиженията на своята материална култура, строително майсторство и военна мощ.

Монументален градеж от едри каменни блокове на крепостни стени, порти, кули, зикурати и пирамиди, представителни обществени и жилищни сгради има не само в Далечния изток, Поволжието, Крим, Урал, но и по всички места, населявани от древните българи. Според дагестанската хроника, българите са строители на такива градове като Балкар, Бълг (Български Балк), Кумух, Хумар, Чиртог.

Магическите знаци и символи древните ни предци изсичали върху камък, тухла и керемида, вдълбавали върху глинени съдове, като знак за присъствието им в съответните селища. Слънчевият знак "кръг и кръст", свързан със символиката на огъня и Слънцето като клеймо - тамга е широко разпространен в района на р. Дон, Северен Кавказ и по други места с българско присъствие.

Архитектурно-строителната и художествена традиция на българите, изявявана под различни начини и форми, в различни исторически периоди, са знак за присъствието и запазена дълголетна историческа памет,които съхраняват устоите на българския етнос и неговата жизненост.

Паметници на материалната и духовна култура на гурите има не само в Евразия, но и в Африка, Америка, Индонезия, Океания и в Австралия - във всички места, където е стъпвал техният крак.

Без да се разгледа военното дело на древните българи, не може да се даде цялостна оценка на техните достижения и величие. **Сведения за военни походи на древните българи идват от III хил. пр.н.е., когато цар Зиези (Загизи) става първият император в света, обединил всички градове-държави в Месопотамия.** Той носел титлата Лугал-Калама (Цар на света), а градът,

от който произхождал, бил наричан град на лъка. От особено значение именно той да създаде първата империя в света, е фактът, че войските му са били най-модерни и най-добре организирани за времето си.

Потомците на Зиези Хирусок и Хайтел отвеждат народа си - хунорите, "Могъщите господари" в Балхара, откъдето произхождат хуните ефталити - "Бели хуни", "Царствени". Древните българи били изключително войнствен народ с висок боен дух и култура, която успява да се съхрани и утвърди през вековете. Владеенето на бойни изкуства, високата дисциплина и култура, непоколебим боен дух, били характерни ценности на древните български войни. Наред с това, древните ни предци били свободолюбиви, не търпели чуждо владичество и за тях робството не било познато. Тяхното състояние на съществуване, почти винаги била войната. Своите победи те постигали не само с численото си превъзходство, а с начина си на водене на бойните действия.

Начело на държавата стоял канът - пълновластен господар. Само синовете му носят титлата булиакан и заедно с престолонаследника "слънчевия принц", могат да имат положение, което не заслужено на бойното поле. За всички останали усвояването на бойните изкуства било въпрос на чест. Освен всички мъже, в сраженията вземали участие и добре обучени жени. Кановете - български владетели, имали постоянни военни дружини, предани войни от военноплеменната аристокрация и изтъкнатите родове.

Във военното изкуство на древните българи се прилага най-доброто от традициите на траки, скити, хуни, перси, критяни и други конни народи, сродни или идентични с тях.

Готският историк от IV в. н.е. Еладжи пише:

"Това е народът, който преди тебе имаше всичко, което е пожелавал ... у който бойното поле прославя рода, понеже у тях се смята без колебание за по-благороден оня, чието оръжие е било повече окървавено в сражения. Те са народ, с комуто преди битката с тебе не му се е случвало да срещне противник, който да му устои и народ, който дълго време е извършвал войните с само с набези."

Провиненията при древните българи се наказвали изключително строго. Престъпленията на воините се считали за престъпления срещу държавата и се наказвали със смърт. При походите в Азия, особено се отличило племето на динлините, което преди изтеглянето на българи и хунори към Европа създало своя държава, граничеща със западните граници на китайците до днешната им провинция Шанси.

Те се прославят и в Европа, във войните им с римляни, лонгобарди, франки, славяни, византийци и други, като донасят редица новости в областта на оръжията, конната тактика и амуниция, военното облекло, бойните изкуства и много други. С тези нововъведения маджари и авари, могли да побеждават дори и най-модерните армии в Европа. При древните българи храбростта е най-големият идеал. Няма нищо друго по-важно от това - да се държат храбро срещу противника. Те имали извънредно боеспособна конница, желязна дисциплина, прилагали тактиката на объркване на противника. Никога не действали шаблонно, винаги изненадвали противника, достигали почти винаги до победа над него. При различните видове бой древните българи се стремели да използуват не само терените, но и атмосферните условия, до пълното унищожаване на противника с решително преследване.

Те имали специални части, наподобяващи днешните командоси, имали бойни песни, тренирали в бойни лагери. Важна роля за военните действия имали разузнавачите богатури, но и жреците - колобри, водени от Бо-Колобъра, които били на особена почит. Колобрите можели да влияят и директно върху изхода на битките чрез магически практики, с които по невероятен начин сковавали враговете си. Феноменалните преобразявания в нужния момент на боя с предизвикване на буря, ураганен вятър, наводнения са добре описани в специалната литература и идват от времето, прекарано от древните българи в своите царства в Централна Азия и Тибет.

Древните българи никога не започвали военни действия без внимателно проучване на противника, включително чрез стражевите си орди, охраняващи границите им, които често извършвали разузнаване дълбоко в тила на врага. Начинът на воюването им оказал силно влияние както в Азия, така и в Европа, където въздействал на основните народи и особено на Византия. За около 300 години тя променя изцяло армията си по български образец.

Като връхна дреха българските войници носели дълго горно палто или кожух, които стигали до коленете. Пехотинците били с късо палто - куртка, малко палто и панталон от кожа, коприна, вълнен и ленен плат или конопено платно. Част от облеклото бил бойният колан с приспособления за прикачване на сабя, огниво, нож, точила за оръжието, кратунка с лекарство, игленик. По дължината на колана имало накрайник от бронз, злато или сребро, които заедно с апликациите представлявали вид пагон, определящ ранга на притежателя. По този начин били изработвани и пагоните на офицерите. Калпакът от кожа бил напълно идентичен с тракийските и скитски шапки. Те и коланът били атрибути на свободния човек.

В "Стратегикон" се съобщава, че в лошо време кавалеристите носели широки, плътни ямурлуци (гуня), покриващи целия конник. Заедно с оръжието всички воини носели малки ботуши и то във времето, когато околните народи ходели със цървули или сандали, крайно неподходящи за военни действия. Като изкусни майстори, древните българи правели и изковавали различни видове лъкове и стрели, къси и дълги копия, саби, мечове, аркан (ласо, примка), бойна гира /чук-метеор), дузок (боен сърп), бойни брадви, боздуган, боен чук (клюн), както и различни къси оръжия - кинжали, ками и ножове за близък или ръкопашен бой.

Българските владетели имали доверени хора, наричани Зера Таркан и Жопан Таркан, които правели военни инспекции и проверявали въоръжението във военно и мирно време. Освен обикновените лък и стрели българите употребявали и най-страшното си оръжие скитски лък, с който поразявали противника на 450 м. Съвършено запазени такива лъкове били открити при българските погребения от преди 3200 години в Тарим (Такламакан). Лък с особена форма на двойно S се обтягал лесно и с него се стреляло по 12 пъти в минута, три пъти по бързо от обикновените лъкове. И досега не са открити технологиите и рецептите на изработка на свързващите смоли, от които са правени в древността лъковете. Стрелите на лъковете били с дължина около 75 см, изработени от ела, бор, бреза, ясен, топола или липа, и имали три или четири стабилизатора от пера на хищни птици.

Когато не стреляли с лъка, войните го държали с откачена тетива, за да не губи от еластичността си. Стрелбата с лък при древните българи била издигната в ранг на изкуство и като сложна психо-физическа задача се изучавала още при децата. Други видове оръжия за далечен бой при древните българи били металните къси копия, аркани, които първоначално били използувани при лов на едър рогат добитък, коне, както и бойните гири, боравенето с които всявало ужас в противника.

Като оръжие конницата употребявала прашката - проста за еднократна употреба и сложна, или тежка, за многократна употреба. Последната се състояла от трапецовидна кожа и ремъци, в които като в гнезда се поставя ядрото от каменна, глинена или оловна топка, с която се нанасяли страшни и често пъти смъртоносни удари. Други оръжия били ножовете за хвърляне, летящи остриета (нож, скрит в ръкава) и други поразяващи на дистанция 5-10 метра. Метално оръжие "шал" - дървено или метално топче с 4 странични железни шини, разположени под ъгъл 120°, като при падане една от тях винаги стои права и поразява копитата на конете.

Към оръжията на древните ни предци за близък бой може да причислим дългото копие (маждрак или пика), меч, сабя, бойна секира, брадва или вила, боздуган, боен чук ("клюн") и др. Дългото копие се използувало най-вече в тежката конница. То било с дръжка от ясен, бреза, дъб или друго здраво дърво с дебелина от 3-4 см, имало с дължина от 2,3-3 м и връх от 26-40 см, изработено от стомана. Оръжията за близък бой алебарда, бойна вила и кука са били използувани по-рядко. Мечът на древните българи е бил сравнително дълъг, с тясно острие и малък предпазител за ръката. Сабята, изработена от многослойна булатна (дамаска) стомана, с профилни канали, великолепно заточване и полиране, поради което при престой векове наред в земята се запазва отлично, била най-колоритното оръжие на древнобългарската конница. Нейни разновидности били дузакът (боен сърп) и калъчът, изковани от цял стоманен слитък.

За индивидуална защита в древната българска армия употребявали различни видове ризници, доспехи, брони, шлемове и щитове, както и предпазно въоръжение за конете от тежката конница. Най-старият вид броня се изработвала от кече. Кожените брони (хумски кюпе) се правели от три пласта пресована конска или волска кожа (гьон), слепени и залети с рибно лепило. След изпичане на слънце тези брони се втвърдявали дотолкова, че по нищо не отстъпвали на металните. Най-популярни били плетените ризници. Към това въоръжение спадали кожените гамаши, обшити по бедрото с кече. В старо време в Хорезъм плетените ризници се доставяли от Волжко-Камска България, които през новата ера започват да се изработват и в Европа, и в Русия.

Българите използували кръгли и овални щитове, изработени най-често от кожа (гьон), опъната от плетени дървени рамки, с метални апликации за усилване.

От особено значение за успех в боя били техните коне. Те били от две раси - по-дребни, с леко телосложение и по-едри. Първите се използували в леката, а вторите - в тежката конница. Според архитект Слави Дончев конят от "Мадарския конник" е от известната порода на "небесните коне", отглеждани от българи и хуни. От археологическите разкопки личи, че при конете на древните българи има голямо разнообразие от стремена, юзди, подкови, широки седла и конски амуниции, богато украсени в скитски и тракийски стил. За бойните коне българите полагали изключителни грижи. На война всеки един от тях отивал с по един боен и един резервен кон.

Древните българи били големи майстори в строителството на

крепости, защитни валове, укрепления, кули, замъци. Цялостната система от бойни изкуства, военно дело и въоръжение, строителство на защитни съоръжения и конница са в основата на бляскавите успехи и завоевания на създателите на много древни държави, военно-племенни съюзи, империи и други държавни формации.

Историческите доказателства - надписи, свидетелства от чужди хроники и пътешественици, археологически и други находки изграждат представата за историята на един народ. Често отговорите на тези исторически въпроси се крие в паметта на народа - фолклора. Въз основа на духовната си култура народите градят и своята материална култура.

В писаното от редица изследователи като Владимир Цонев, Миклош Сидеров, Петър Добрев и редица други, както и в разказите на много византийски летописци, обясняващи произхода на българския народ, присъства еленът. Тези разкази следва да се разглеждат в символичен и исторически план, защото отразяват събития от историята на Българския народ при преселението му от вътрешността на Азия и Югоизточна Европа (Северно Причерноморие и Прикавказието). В много от народните песни също присъства такъв елемент. От Коледните песни може да се направи извод, че свещеният елен е символ на основателя на рода и духовен водач. Типично мъжки празник е Дядо Коледа, а женски - Лазаров ден.

Сравняването на младоженеца и невестата със свещения елен и кошутата показва, че те са свързани с Праотеца и Прамайката. Свещеният елен присъствува силно в българската митология и поверията. Неговата връзка с началото на българския род личи от наши и чуждестранни песни и легенди. Той е знак за древността на нашия народ.

От особено значение за българите са символите им - мартеница и трилистник. За разгадаване на духовното послание, което нашите предци са кодирали в мартеницата, е необходимо да се види, с кои религиозни празници в Тангризма е свързана тя. Според "Джагфар Тарихы е имало 4 празника на Тангра. По време на тези празници, след молитвите, отправяни към Бога, българските девойки сваляли червените платове, с които покривали главите си, разкъсвали ги на малки късчета и опасвали с тях Дъба на Тангра. Композицията от бяло, зелено и червено се използвала при честването на пролетта и Бъдни вечер. Червеният цвят е цвят на кръвта, енергиен център в човешкото тяло и възпроизвеждащата сила. Бялото символизира светлината, чистотата и честността. Според древния български календар това е боята на метала.

Мартеницата е дълбоко социален, древен, български символ, с който древните ни предци са били много добре запознати, както и с начините за подържане на цялата биоенергия на организма. **Най-впечатляващото в нашите предци е постоянството, с което те са пренасялия навсякъде, където се заселвали името Българ, независимо от това, че в източници на други народи личат многобройни други имена, давани им от техните съседи. Това е един силно впечатляващ езиков и исторически факт, сочещ недвусмислено стремежа на древните ни предци за неизменна принадлежност към родовия корен и хилядолетната духовна и материална култура.**

Първобългарите и древните българи са познавали в детайли планетата Земята и нейните енергийни източници. В хода на своето историческо развитие и по пътя на движението си те изграждат култури, геометрично разположени върху земната повърхност. Геометричните представи на древните индийски предци от "Махабхарата" и разсекретеното сведение за питагорейците, че Земята е създадена от множество равнострании триъгълници, взаимно свързани помежду си, са били в основата на знанията и дейността на древните ни предци още от дълбока древност. Ползвайки тези познания, те организират най-важните си културни и енергийни центрове в строго разпределена геометрична зависимост. Всичко това говори за един изключително висш етап на развитие, до който достигнали предците ни, познанията от който са заложени в основите на дейността, материалната и духовна култура на следващите поколения българи. Времето, природните катаклизми и бедствия, войните и други природно-исторически обстоятелства изтриват от паметта на хората величавата история и култура на предците ни. Като прибавим към всичко това фалшификациите и манипулациите, на които е подложена тази история, още по-ярко пред нас се издига величието на българския етнос и неговия феномен -народните будители, които при всяка възможност използуват високо интелектуалната си способност да възраждат автентичния български духовен ген и да покажат неговия родов корен и перманентно развитие, както и значимия български принос в световната културна съкровищница, за запазване вековечно в общочовешката памет.

Поради всеобхватността на проблема за духовната култура на българина, на следващите страници са посочени факти и аргументи от книги на изследователя от последните години Владимир Цонев. Те са значим принос за показване пред света върховите достижения на предците ни в областта на духовното единение и величие, и културно-историческото ни развитие в древността.

10. Древните българи - световни цивилизатори

И днес не са малко учените, занимаващи се с древна история, които смятат, че Египет лежи в основата на човешката цивилизация. Още по времето на античността и гърци, и римляни говорят с възхищение за стария Египет - за колосалните пирамиди, статуите, храмовете, великолепните дворци, покрити с тайнствени знаци и символи.

Установено е, че редица думи на древните египтяни - "мъж", "сърце", "вода" и др., са идентични с думи от семитски езици, което говори за общ език - основа.

Подобна е приликата с либийско-берберските езици, сред които се открояват туарегският, кабилският, езикът на жителите на Канарските острови - гуанчите и др.

Сходство е налице и с кушитските езици (Сомалия, Кения, Етиопия, Судан, Танзания и др.), както и с чадските (Чад, Нигерия, Нигер и др.).

Предполага се, че народите, които са говорели този общ език, са населявали в древността Сахара (Сакара), когато още тази територия не е била пустиня. Вероятно преди 8000-10000 години е станало разделянето на два клона - Северен и Южен. Египетският език всъщност представлява част от северния клон.

Доказано е, че писмото на Великденските острови (Пасха), при шумерите, маите, китайците, в Мохенджо Даро и Харапа в Индия, при перуанците и критяните е близко до египетските йероглифи.

Твърде често под смятания за най-стар слой култура се открива още по-древен. Типичен пример за това е територията около днешен Ирак, позната от историята като Междуречието (Двуречието). Около средата на XIX в. археолозите доказват, че културата на семитите-акадци се предхожда от друга, по-висока. Във Вавилон са говорели акадски, но повечето от техните достижения в различни области - религия, наука, изкуство, са постигнати от предшествениците им шумерите.

Интересно е твърдението в Анонимния хронограф от 354 г., който, като изброява по-старите народи и техните родоначалници, сочи Зиези за основоположник на българите. Зиези е историческа личност от XXIV в. пр.н.е., обединител на всички градове и държави в Шумер. Империята му включвала Сирия, притежавала излаз на Средиземно море и Персийския залив, както и търговски колонии в Египет и поречието на Инд. Градът, от който произхождал родът му, е Бан, наричан още "градът на лъка", напомнящ очевидно за звездата Сириус (Пан), изобразявана като лък и стрела. По-

добна форма в Междуречието е притежавал само един град Харан (Кхаран/ Каран), който вече уточнихме, е важно средище на древните кари (праотци на траките).

Проф. Л. Уейдъл, който смята, че създателите на египетската цивилизация са шумери, синхронизира шумерските с индийските династии. Той е първият учен, който прави връзка между Зиези и народа хухунори ("могъщите господари"). Изследователят идентифицира хухунорите с народа на арийте - хаихия, описан в стари индийски хроники.

След този древен български владетел Месопотамия е завладяна от семитския цар Саргон Велики. Не случайно той пише: "*Черноглави хора управлявах, над тях властвах.*" Явно става дума за физическия облик на карите, които са чернокоси. Твърде близко е и сходството между държавите на "праведните" - синдитеарии (карите) и именците (кимерийците) - Самар и названието на Междуречието - Шумер (става дума за фонетична разновидност).

Днес е ясно, че "Епос за Гилгамеш" е едно от най-древните литературни произведения. Голяма част от старите гръцки и римски легенди, от скандинавските саги и индийски епоси, както и митовете за Буда и Мохамед се явяват само местни версии на епоса. И все пак важно е да се отбележи, че главният герой Гилгамеш търси своята родина на запад, към земите на Балканите, в близост до Черно море.

Същите аналогии могат да се правят и между шумерските епоси и произведения като "Илиада, "Ригведа, "Песен за Нибелунгите" и др.

Това удивително сходство между тях едва ли е случайно.

Не можем да не отбележим и поразителната прилика, доказана въз основа на съпоставителен анализ от проф. Марков, на българската азбука с унгарската руническа азбука. Техен аналог откриваме в писмото на шумерите. В нашите земи такива знаци са открити в с. Караново (Сливенско), с. Градешница (Врачанско) и с. Гърло (Пернишко).

Показателно е твърдението на известния унгарски изследовател на древната българска култура - проф. Геза Фехер: "*Еднакъв е бил външният и вътрешният облик на прабългарите и маджарите: носията, фризурата, религията, церемониите, военната култура, художествената индустрия, екипировката и пр. Това значи, че старите маджари по култура са стояли много близко до учителите си - прабългарите.*"

И това е естествено, ако си спомним, че в дълбока древност част от протобългарите (карите) заедно с фино-угрите (около XI хил. пр.н.е.)

напускат Идел в посока Алтай, Монголия, Северен Китай. Тяхното съвместно съществуване продължава от VI до IV хил. пр.н.е., когато карите обитават територията на днешна Унгария - северно от р. Дунав.

Някои изследователи привеждат редица примери на съвпадения между културите на шумерите (карите) и старите перуанци. Проучвания, които говорят за древни връзки между основателите на цивилизациите в Междуречието и цивилизациите в Централна и Южна Америка. Свидетелство за това е и намиращото се в този район - между Средна и Южна Америка - Карибско море. Тук живее индианска етническа общност - кариби, с общ език и култура. Те са запазили старо предание, в което се говори за голяма група от хора, дошли с кораби. Пришълците разпространили култа към Тупан и започнали да се зоват тупи - "синове на Пан". Пан е название на планетата Сириус, както и градът на шумерския владетел Зиези - Пан (Бан), посочен за родоначалник на българите.

Заслужава да се отбележи и фактът за използването на конни амазонки от Африка от картагенския пълководец Анибал при преминаването му на Алпите. Карамантите от Централна Африка поддържат постоянни контакти с Картаген (вероятно също населен с кари) и при нахлуването на арабите една от посоките на изтеглянето им е на запад, към Канарските острови и Америка. На Канарските острови се е запазил все още споменът за гуанчите (название близко до гуараните). Те, също като древните жители на Египет, Перу и Мексико, мумифицират телата на починалите. Били високи, снажни хора, със светла кожа и сини очи. Често на гуанчите идвали гости египтяни и картагенци - вероятно техни родственици.

В книгата си "Остров Пасха, дом на присмехулни богове" (1931 г.) американецът Дж. Кези доказва, че местните полинезийци в стари времена тръгват от бреговете на Шумер и през Индия, Индокитай, Малайзия, Микронезия, Маркизките острови и Таити стигат до остров Пасха (Великденски остров).

И все пак Междуречието не лежи в основата на цялата човешка култура. Преди Потопа Месопотамия също е била обитавана. На шест километра северно от Ур е разкопан хълмът Ел-Обейд и са разкрити следи от още по-древна цивилизация. Опитомен е едрият рогат добитък, започва значителен ръст на населението в центрове, оформящи се по-късно като големи градове. Развива се металургията.

Черепите на тайнствените обедийци са еднакви с черепите на населението от долината на р. Инд и принадлежат към Средизем-

номорската подраса. Нейни най-характерни представители са обитателите на Кавказ. Носителите на тази уникална самобитна култура са същите (кари и пелазги), които строят и изграждат другите две велики цивилизации - на Шумер и Египет.

Доказано е, че най-древният език на Индия, езикът на хиндите от "Ригведа", е родствен с латинския, гръцкия, славянските езици (всички те в основата си са тракийски). Смята се, че този език вероятно е пряк потомък на "праезика" на индоевропейците. Хората са говорели на него и се наричали арии (вероятно по-правилно е карии от ка-арии). Другото им име е синди - по името на р. Инд (Синдх/ Синдк).

За тяхната прародина езиковеди и археолози още спорят. И все пак, установени са някои от предполагаемите райони: Ирландия, Литва, Централна Азия, Причерноморието, Балканският полуостров, остров Крит. Този огромен ареал едва ли трябва да ни изненадва, защото вече доказахме, че древните българи като отлични мореплаватели и ездачи посещават и цивилизоват множество земи, племена и народи.

Разбира се, трябва да се отбележи - езикът и расата са явления, които не могат да бъдат тъждествени. Подобно е и съотношението между езика и културата.

Когато говорим за ариите, следва ясно и категорично да ги разграничим от появилите се по-късно арийци. Ариите са всъщност тези, които създават цивилизацията от поречието на Инд - Мохенджо-Даро, Харапа, Лотхал и др. Между тях и дошлите около две хилядолетия по-късно арийци не може да има знак на равенство, въпреки че вероятно са от един общ корен. За 2000-2500 години ариите са принудени да обитават други земи на север, където се смесват с различни племена и народи и това довежда до частичното им подивяване и превръщането им в номади.

На остров Крит и съседните острови възниква културата, която с право изследователи и учени причисляват към голямата тройка - Египет, Шумер и Индия. Като отлика от другите три цивилизации се посочва, че критянската държава е морска държава, сякаш другите три нямат пряк излаз на море.

С право наричат критската цивилизация майка на европейската цивилизация. На остров Крит се заражда и развива голямото изкуство на фресковата живопис, възприета първо от древните гърци, после от Византия и великия майстор на четката Джото. Тук се създава и уникална строителна техника и архитектура, както и неподражаемото майсторство в изработката на керамика.

Боговете на Елада - Зевс, Хера, Посейдон, Артемида, Дионис

и др., представляват най-важните богове при ахейците, обявени за наследници, но вероятно и разрушители на тази уникална човешка култура.

За родоначалник на критяните се смята кариецът Минос, който обитава района на Странджа - Сакар (Сакар - очевидно свързан с карите) през IV хил. пр.н.е. Водените от него племена заселват остров Крит, а впоследствие и поречието на Нил.

Идва времето и на езика и писмеността на критяните - сложен и устойчив компонент на всяка цивилизация. В древното критско писмо има три етапа: "рисункови знаци" главно върху печати - 2000-2500 г. пр.н.е.; така нареченото писмо А (XVIII-XV в. пр.н.е.) и писмо Б, което се среща и в Крит, и в Микена, Пилос.

Най-лесно в схемата се вписва гръцкият. Това е езикът на Омир, само че доста по-стар или с други думи, прототракийски, към групата на пелазгийските езици, в която влиза и етруският.

Изследванията продължават. Този път в центъра на внимание са езиците от южната част на Мала Азия. Писмеността на карите дълго време остава загадка. А карийското писмо е смятано за важно, защото редица предания и легенди определят карите като найстарото население по тези места. Отново за сравнение се ползва гръцкият език, но се напредва бавно. Гръцката транскрипция често изопачава съгласните при карийските имена. И все пак през 60-те години на XX в. руският лингвист В. Шеворошкин забелязва голямото сходство между граматиката на карийския език и хетския (в чиято основа лежи хуритският - прототракийски). Установява се, че карийската писменост, както етруската и "линеарното писмо Б" от остров Крит спадат към семейството на индоевропейските езици. Сочи се и очевидното сходство с културата на Кавказ.

В началото на XX в. (1908 г.) намерената близо до критския гр. Фестос кръгла глинена плочка, приличаща на диск, поражда нови спорове с надписа, датиран около 1700 г. пр.н.е. Надписът сякаш не е изрязан, а по-скоро щампован с 45 знака.

Дешифрирането на писмеността на "линеарното писмо Б" сочи, че народите от голямото индоевропейско семейство са живели около Средиземно море векове, дори хилядолетия преди появата на дорийците и латинците - прадеди на гърците и римляните. Това говори, че древните обитатели на Крит и на цяла Егея са свързани с континента, който граничи с Южна Европа.

Несъмнено в основата на тази култура стоят карите. Думата "Лабрюс", от която произлиза думата "Лабиринт", на карийски означава двойна брадва. Дедал - бащата на Икар, изобретява не само крилата от пера и восък, но и строи Лабиринта на Минотавъра

на остров Крит. Затова и двойната брадва е най-често срещаният символ в Крит, царски символ, герб на цар Минос (владетеля на Крит). Знакът се среща в Микена, както и в Стоунхендж. Брадвата е сред изображенията и върху диска от Фестос.

Изследователите се затрудняват в четенето на знаците, защото текстът е разположен по спирала, но не е известно в каква посока следва да се върви. Това е така наречената писменост бустрофедон. При нея първият ред се започва от ляво на дясно, а следващият обратно - от дясно на ляво.

Тази рядка писменост не е внесена отвън, а носи Балканско-Причерноморски характер.

Всъщност бустрофедон срещаме и в Южна Америка при прочутата "Врата на Слънцето" в древния град Тиахуанако (Тиагуанако) и при индианците куна (хуна), които живеят на Панамския провлак - тясно парче земя, делящо цивилизациите на Централна и Южна Америка. Уникалната писменост се използва и от жителите на Великденски остров. За местата, където се среща бустрофедонът вече говорихме, че са свързани със стари връзки и преселения на основателите на Шумер, Египет, Мохенджо Даро и Харапа - първобългарите (карите и родеещите се с тях кимерийци).

Веднага естествено и закономерно възниква въпросът кой от кого е заимствал?

Анализът на намерените у нас плочки със знаци от Градешница (Врачанско), печат от Караново (Сливенско), както и най-ранните знаци от пещерите Магурата и Байлово са датирани около V хил. пр.н.е. Приликата им с табличките от Шумер се забелязва от пръв поглед. Още повече, че писмото от нашите земи е най-малко с едно хилядолетие по-старо. Подобно е и положението при сравнението на типични знаци от Магурата и Байлово с тези от древен Египет. А това е още едно доказателство, че Потопът в Черно море (5600 г. пр.н.е.) и последвалото застудяване са принудили протобългарските племена да търсят други земи за заселване на юг - към Шумер и Египет.

В Бактрия, Кавказ и Югоизточна Европа старите българи запазват тракийската система до средата на IX в. Тогава княз Борис провежда реформа на писмените знаци.

В "Пространното житие" на Константин - Кирил е споменато, че заедно с брат си той престоява в кримския гр. Херсон (860-861 г.), преди да заминат при хазарите. В Крим (обетована земя за древните българи) по-младият брат открива църковна писменост - Псалтир и Евангелие. Проф. Прицак, въз основа на изследвания на редица специалисти, стига до извода, че това е сирийска азбука.

Важно е посещението на Константин - Кирил и учителя му патриарх Фотий през 855 г. при сарацините (арабите). Любопитно е, че по това време столица на Халифата е не Багдад, а Самара (главен град от 836 до 892 г.). Градът е на левия бряг на р. Тигър, северно от Багдад. Това са земи, които още от дълбока древност - III хил. пр.н.е., са владени от древните българи -трако-кимерийците, разпространители на културата "Самара". Нейни основни ценности са свобода и равенство между хората. Част от носителите на тази култура освен кимерийците, са карите (траки), които през VII и VIII в. са принудени да приемат исляма. Именно от гр. Самара в Крим се появява този, който притежава свещени книги, написани на сирийски. С тях успява да се запознае Кирил. Вероятно това е писмото на сирийските монаси - християни, които трябва да напуснат манастира в Самара, избран за място на двореца на халифа Мутасим. Тази писменост по всичко личи, че е много близка до писмото, използвано от древните българи.

11. Символна система на древните българи

Символите-знаци на древните българи идват от предхристиянско време и са свързани с изчезнали цивилизации от преди Потопа. Те са маркери на старобългарската култура в Евразия.

Символите са обобщение на човешкия опит. Всеки символ отразява многообразието на заобикалящия ни свят.

Те служат за обозначаване на върховното божество на древните българи Тангра (Тенгри). Намират се често по капища (светилища), на бронзови амулети. Присъстват и в някои древни писмености (в Китай, при етруските и в Египет), както и в знаците на алхимията.

Ипсилонът (*соха* или вилка) с две хасти означава душа, изпълнена с очакване, човек с протегнати нагоре ръце, отправил взор към небесата. Този знак, обърнат обратно, в китайската йероглифика означава "огън" (атрибут на Тангра). В християнството соха символизира Св. Троица (Бог - Отец, Его Сина и Свети Дух). Нарича се още "кръст-вилка" или "кръст на крадците".

Кръгът с точката е древен символ на Слънцето и слънчевия диск (атрибути на Тангра). Означава също неделя (ден на Слънцето), активност и красота. Алхимиците обозначават с този знак метала злато.

В китайските йероглифи означава: слънце, ден, денонощие. В християнската и юдейската религия това е "всевиждащото Божие око", откровението, началото в появата на света и светлината.

Мандалата е пространствен модел на света. На древноиндийски мандалата означава "кръг", "пространство". При древните българи се среща често като апликации на коланите, знаци върху камъни, в народните шевици (т.н. елбетица), в строителни орнаменти, в структурата на юртата, в графичните изображения на календара, в схеми на различни игри с ритуален характер на астрологическа основа, като играта дама (докурджум) и други.

Мандалата е космогонически модел на света, който представя основните географски посоки на компаса под формата на квадрат, вписан в кръг или стилизиран двоен кръст с трилистници.

Осемте лъча на мандалата се свързват с женското начало, а вътрешността или центъра - с мъжкото начало.

Свастиката е пречупен кръст, идващ от слънчевото колело, известно още като "Колелото на закона". Среща се в почти всички храмове на древния свят. Древните българи широко използвали този символ. Двата вида свастики се срещат по бронзови талисмани, знаци по плочи във Велики Болгар (Волжка България), коланни апликации, обредни хлябове използвани при кръщене, сватби, коледраски обичаи, а също в народните шевици (свастични елбетици). На санскритски думата свастика означава "благоденствие".

Свастиката символизира слънцето и неговото вечно движение по небосвода (слънчевия кръговрат). Пречупените части се интерпретират като символи на вятъра, дъжда, огъня и мълниите. Свастиката се свързва с плодородието, прераждането и щастието. Използва се като амулет за късмет. Тя имволизира дългия живот, процъфтяването и безсмъртието. Нарича се още "Сърцето на Буда" (*Уан*).

Триквестерът е много характерен български символ, макар и по-рядко срещан. Известен е като тангристка тримодулна свастика и се среща по каменни плочи във Волжка България, знаци по камъни в Плиска и Преслав, родови тамги, като рунен знак и други.

Той символизира троичното разделение на света или троичността на висшия бог Тангра (бог Създател, бог Крепител и бог Разрушител). Това са трите вида сили, манифестирани като: раждане, живот и смърт (появяване, битие и изчезване), които са подвластни на върховното божество. В хиндуизма и тантризма това е триадата от сили - двигатели на всяка дейност. В космологията на Тантра тези сили се представят като три образа на единно Божествено Единение. Поотделно това са: Брахма (Съзидател), Вишну (Съхранител) и Шива (Съвършения или Разрушителя). Тези три сили или принципа олицетворяват възвишеното тяло на Тантра. В християнството това е добре познатата Св. Троица (Бог - Отец, Бог - Син и Св. Дух). В даоизма, това са трите сили - Небето, Земята и

Човекът, които сътворяват всичките неща. В египетската триада: Озирис, Изида и Хор.

Трилистникът или трилистната палмета е владетелски знак, свързан с династията Дуло. Той е особено важен символ - смятан е за седалище на духа на прадедите. Трилистникът се среща при мандалите по колани и апликации от Дунавска и Волжка България. Намиран е по предмети от погребенията на кан Кубрат в Украйна (в Малая Перешчепина) и кан Аспарух (Вознесенка, Украйна). Има го и като орнамент по кани от съкровището от Наги Сент Миклош и други. Използван е също като връх на бончука - знамето с конска опашка. Понякога се свързва с тризъбеца на бог Шива от хиндуистката религия и тантричния будизъм. В стилизиран вид може да се види в българската буква "Ш" (ша), която идва от руническото писмо.

Символното значение на трилистника се покрива до голяма степен с това на триквестера. По всяка вероятност френските крале са заимствали от българите хералдическата лилия - трилистник, която при тях се появява чак през XII век, когато е възприета от Людвиг VII (1137-1180 г.).

Плетеницата представлява стилизирано изображение на костенурка с отдиференцирани тяло и крайници. Костенурката символизира дълголетието и мъдростта, и често се използва и като знак за "вечност". Древните българи са имали космогоничната представа, че земята се крепи върху корубата на гигантска костенурка, когато тя се размърдва се получавали земетресенията. Според народните поверия, костенурката живее повече от 500 години, от това става мъдра и всезнаеща и познава билките и магиите. Единствено тя знае къде расте билката "разковниче", която има способността да "отваря всичко заключено". Конфигурацията на космическата костенурка се отъждествява с мандалата и подобно на нея указва световните посоки, което се свързва и с името й. Тя представлява също модел на Вселената.

Драконът е много популярен в Азия. Митовете и легендите за драконите са пренесени от Шумерската култура в Китай чрез конните народи от Централна Азия (т.е. древните българи) около 1500 г. пр.Хр.

Българските аналози на дракона са: змеят, ламята, халата, грифонът, вихрушката, смок - змей, риба - змей, шаркан, аждер,юнак и други, които имат ярко присъствие в митологията и фолклора.

Първоначалният владетелски герб на древните българи е бил драконът - змей и едва в последствие той се заменя с лъв. Такъв е гербът на кан ювиги Аспарух. Цар Калоян също има златен пръс-

тен - печат с изображение на дракона-грифон или хала. Грифони срещаме в съкровището от Наги Сент Миклош и по каменни плочи във Фанагория. Дракони намираме също и във Волжка България, резбовани върху кост и др. художествени предмети. Змеят присъства също и в древния български календар.

Змеят е символ на висшите сили в природата и е олицетворение на владетелската власт. Той е универсален, пространствен символ и чрез него се прави връзка между земния и божествения свят.

Змеят е символ на необикновена сила и изключителна мощ, равна с тази на природните стихии. Той е митичен закрилник и прародител. Космическата роля на змея се изразява и чрез възможност за временно спиране на хода на Слънцето и Луната.

Змеят се свързва също с "чудесното дърво" ("дървото на живота" или "дървото на познанието"), което той пази и охранява. Той се свързва също с лекуване и магия.

Сакралността на **чашата** при древните българи е безспорна. Затова има и писмени и материални доказателства. Чаши откриваме при "каменните баби" (девташларите); Свещена чаша държи и "Мадарския конник"; имаме описание на ритуални чаши-черепи изработвани от кан Крум Страшни, от цар Калоян и др. Според дякон Игнатий, при сключването на тридесет годишния мир между България и Византия е бил извършен клетвен ритуал, при който император Лъв V Арменец, по искане на кан Омуртаг "извършил с ръце възлияния от чаша върху земята". Ритуални чаши са открити и в погребението на кан Кубрат (VII в.) в Малая Перешчепина и на други места.

Чашата е символ на благоденствие и просперитет ("рог на изобилието"). Тя е символ на канската власт у древните българи. Чашата е знак за обединение мистичните общности, на братствата от посветени. Тя напомня за храненето заедно, за споделения хляб, за виното, символ на познание и радост. Виното за чашата е като кръвта за сърцето. Чаша и сърце са родствени символи. В повечето от тайнствата и древните мистерии чашата присъства като свещен символ. В по-късните векове чашата като символ се свързва с чашата на Христос - Светия Граал.

Мечът е бил основополагащ символ при древните българи, още повече, че в ранните векове при тях войната е била едно почти непрекъснато състояние на съществуване и той е бил ежедневен предмет.

Обичайно значение: Мечът символизира справедливостта, правосъдието, силата, управлението, авторитета, властта, войнствения разум, закона, смелостта; царственост и служба на владетеля (олицетворяващ държавата). Българите винаги полагали клетва върху меч и се отнасяли жестоко с този, който нарушавал дадената дума.

Мечът символизира не само временната (земната), но и свръхестествената власт, той представя силите на живота и смъртта.

12. Изопачаването и фалшификациите на древната българска история и култура - нов подтик за работа за изясняване на автентичното ни духовно величие

Въпрос на дълг и чест на всеки български историк и изследовател, на всеки съвременник, е да разкрива и предотвратява, да разобличава грубите фалшификации за историческия път на развитието ни, на достиженията на древните ни предци, носители на достолепие величие на високо издигнати гури (учители) на древните народи в различни краища на Земния материк.

Обект на изопачаване и фалшификации са произходът и прародината на българите, езикът и писмеността, етимологията на името българин, разделянето на българския суперетнос на десетки по-малки етноси. Стремежът е да се създава лош имидж и да се насажда чувство на вина в българина. Всичко това се постига чрез укриване на факти и документи, включително и чрез изнасянето на културни паметници, преди всичко писмени, в чужбина, чрез преиначаване на важни събития и обстоятелства и редактиране на извори чрез обикновени нагли лъжи и фалшификации, и крадене на историята ни.

Всички тези методи са прилагани, а някои от тях се прилагат и досега в практиката на чужди, за съжаление и в практиката на някои наши учени и пишещи изследователи. Особен обект на фалшификации са българите и връзките им с другите народи - македонци, гърци, евреи. Такива фалшификации за българската и гръцката история са в основата на древната антична история.

Събирането на фактите за предгръцката цивилизация на пелазгите и траките като автохтонно население на Егейския и Балканско-Черноморски региони, и обвързването им с гърците и тяхната история, а не с историята на предците им от техния истински родов корен, е една от най-грубите фалшификации на родната ни история.

Обект на фалшификация е и въпросът за писмеността на пелазгите, съществувала до появата на старогръцкото писмо, отминаване на факта, че именно те са строителите на Акропола в Ати-

на, който по-късно многократно е дострояван, преустройван и реставриран, за да добие сегашния си "автентичен" вид. Огромните манипулации на тракийската история и култура са недопустими посегателства към нашето собствено културно-историческо наследство и достойнство. От една страна се омаловажава приносът на траките в европейската и гръцка култура, а от друга страна тракийската култура се представя за "елинистична" при всеки удобен случай. Слага се равенство между всичко елинистично и гръцко.

Най-фрапантна е манипулацията с империята на Александър Македонски, представяна за гръцка. Това се казва независимо от факта, че във войската му имало само 3 хиляди наемници гърци, които се разбягали и предали още при първата битка в Мала Азия.

Опитът да се представят античните македонци за гръцки племена е абсурден и отречен и от трудовете на Полибий, Псевдо Колисен, Квинт Руф, и редица други антични автори. Използването на термина "Гръцко-бактрийско царство" е невярно, несъстоятелно и абсурдно, защото в Балк не е имало никакви гърци. От състава на войските си Александър Македонски заселва там 80 хиляди траки. Изопачаването на фактите противоречи не само на историческата, но и на здравата логика на всеки обикновен българин и чужденец, познаващ добре историята на древните народи и общества.

Подобни инсинуации се правят и по отношение взаимните връзки в древността между българи и евреи, като грубо се погазват историческите факти и доказателства.

Обсебването на част от българската история и представянето и като история на гърците и други народи се прави с цел омаловажаване на материалния, културен и исторически принос на българите за развитието на целокупното човечество. Всички тези опити обаче още веднъж ни **подсказват омаловажаването на величието и достолепието българско от древността, на което имаме честа и удоволствието да се противопоставяме убедително с неоспорими доказателства** и да пресичаме всякакви опити да се слага сянка върху него чрез подценяване, омаловажаване, манипулации и фалшификации.

Като достойни наследници на духовно и културното величие на първобългарите и древните българи, имаме историческия шанс да защитим стореното от тях, да го съхраним и популяризираме сред всички хора по света, в интерес на общочовешкия просперитет и духовно единение на съвременния свят, и да носим с достойнство и чест името - титла българин и българското знаме.

Натрупаната голяма по количество и качествен състав информация за етногенезиса на първобългарите и древните българи сочи, че Кавказко- Черноморския, Волжко-Уралски регион и преди всичко земите на Балканска (Дунавска) България са нашата "обетована земя", нашата прародина.

Днешна България - това е Земята, наша люлка в зората на цивилизацията и човешката история, откъдето нашите предци се отправят към Далечния Изток и други точки на Земното кълбо, и откъдето техните потомци се завръщат наново тук след хилядолетен престой. Същевременно тук, на тази Земя, винаги от хилядолетия насам е имало наши предци, праотци и деди от единния ни родов корен. Кимерийците (мизийци) населяват земята около Дунав от преди 53 хиляди години. Категорично е доказано различието между термините "хуни" и "хунори", и че хунорите, това са сродни по кръв родове и племена - главно от кимерийски (мизийски) произход. **Това е народът на мизиеца Зиези, сродни по бит, раса и материална култура европеиди, населяващи в голям исторически период от време пространството от река Сърдаря до езерото Байкал**. В този контекст на разглеждане и употреба на тези термини българите са били основната съставка на хунорския народ, държава и империя.

Древните ни предци са от единния родов корен на етиопи почтени - лелеги, кари и пелазги, бъдещите траки, с кимерийците, които са основната съставка - клон на този корен.

В VII в. пр.н.е. те, кимерийците, се устремяват по пътищата на Източна Европа и се установяват в Приазовието, Прибайкалието и по долното течение на р. Дон, където се срещат със завареното тракийско население, включително троянците. По-късно от Северното Причерноморие те ще достигнат Мала Азия, Балканите, териториите на днешните Испания и Ирландия, като "Фир-Болг" - народът на Бог, донесли на Британските острови ритуала за влизане в бой с тъпани и гайди.

Теориите на П. Добрев за произхода на българите от Памир и на Д. Съселов от Тарим, за постоянното им местоживеене на Балканите на гениалния патриот и изследовател Г. С. Раковски за произхода им от Скандинавия, **са различни гледища на една и съща теория, доказваща автохтонността на нашите предци в очертаните предели на исконната ни родина**. В различни периоди от развитие на човешкото и древнобългарското общество тя е премествала центъра на своята материална, военно-стратегическа и върховна духовна култура и цивилизация, но винаги е била населявана с автохтонно население - първобългари и древни българи. Открити-

те европеидни мумии от преди 3-4 хил. години в Такламакан, както и селскостопански инвентар, платове и тъкани, изпъстрени с ирландски и шотландски мотиви, и изумителното родопско одеало, двойно резервиран нож със стрели бойни и бронебойни, описани от Омир в "Илиада" са характерни за траки, скити бели хуни и българи. Пиенето на конско мляко, характерно за древните българи и траки, доказателствата чрез ДНК анализ, затова, че мумиите са от кавказкопричерноморски расов тип европеиди (траки, скити, бели/ царски хуни, българи) от Такламакан, еднаквите прически между траки и българи, са мост за взаимосвързаност на отделните части на пъзела на единната концепция за българската история, в контекста на изследванията и доказателствата на нашите автори, изследователи и историци от по-ново време.

Доказателствата на проф. Маер, че "белите номади" преди 2 хил. г. пр.н.е. тръгват за Северното Причерноморие - места, удивително съвпадащи с тези на "Стара Велика България", за опитомяването на коня преди 5500 г. (именно в Северното Причерноморие), както и за медицинските умения, описани в древен китайски трактат, оперативната техника за корема, на тези номади и откритите градове (десетки на брой) от печени тухли, говорят категорично за духовна и материална култура, плод на дейността и живота на един и същ народ - българите. Според Маер това са хората от Тохарската култура на Такламакан.

На фона на всичко това, имайки предвид откритията на американския учен проф. Балард за Потопа в Черно море, наличието на най-старата писменост в света по нашите земи - 6 хил. пр.н.е. при с. Градешница, оброчните плочки от Шумер, показват че шумерите идват от Запад, от района на Причерноморието и Балканския полуостров. Заедно с редица други, **тези доказателства сочат, че българите са старо, автохтонно население на Балканите и край Черно море. В различни исторически периоди част от тях са оставали на място, а друга част са мигрирали и са се заселвали на Изток, като една малка част от последните е оставала в земи, по които са преминавали маршрутите им.** Ярко доказателство за това са и безбройните български топоними в пространствата между Тихия и Атлантически океани.

Трайно установяване на единната концепция за българската история е неотменна задача за поколения българи, живеещи в различни краища на света и преди всичко в България. Това е въпрос на непродължителен период от време, наред с изграждането на единна общобългарска духовна общност.

"*Българите стоят в основата на човешката цивилизация*",

заявява Франсоа Митеран. Според руския учен акад. Дмитрий Лихачов "*България е държава на духа*". Всичко това са доказателства за българската духовност, величие и неизменна традиция.

Космическото знание, закодирано в нашите хора и обичаи, песни и танци, богати традиции и наличните в гените ни заложби на висок духовен живот и творчество, са плод и резултат на предпоставките, заложени в историческия ни старт и път от зачатието до храма на първобългарската и древнобългарската история. За нас, днешните потомци на тези велики традиции и върхови достижения на предците и праотците ни, в хилядолетната ни история преди Новата ера, е въпрос на чест и дълг да ги изучаваме, съхраняваме и популяризираме, да се отнасяме към тях с любов и преклонение.

Нашето бъдеще зависи от спазването на великите завети и съхраняването на богатото културно-историческо наследство на древните ни предци. Пътят за изучаване, съхранение и възраждане автентичността на българската история, бит и култура **е пътят, по който вървят настоящите българи към своето бъдещо историческо развитие, като потомци на велик, високо издигнат народ от гури (учители) и господари на своята съдба, на вековечна свобода, и духовен прогрес.**

Нека всеки българин носи гордо знамето на историческия път, възход и цивилизаторски подход на своите славни предци, на родоначалниците си, стоящи в основата на общочовешкия род и общочовешката история.

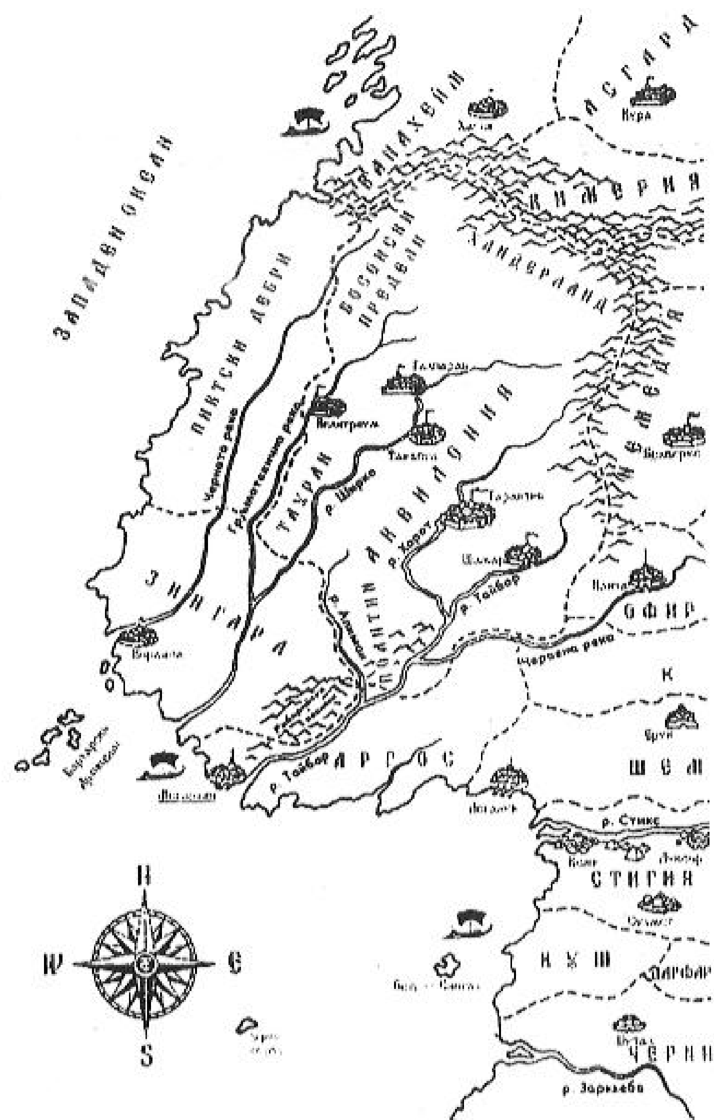

Легендарните Кимерия, Асгард и Хиперборея и техните жители в основата на общочовешката цивилизация от Хайборейската епоха.

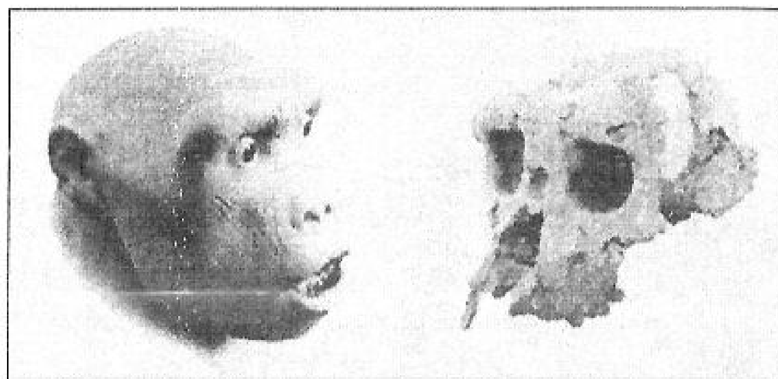

Череп на най-древния хуманоид на 7 милиона години, намерен в Африка и компютърно моделирания му образ.

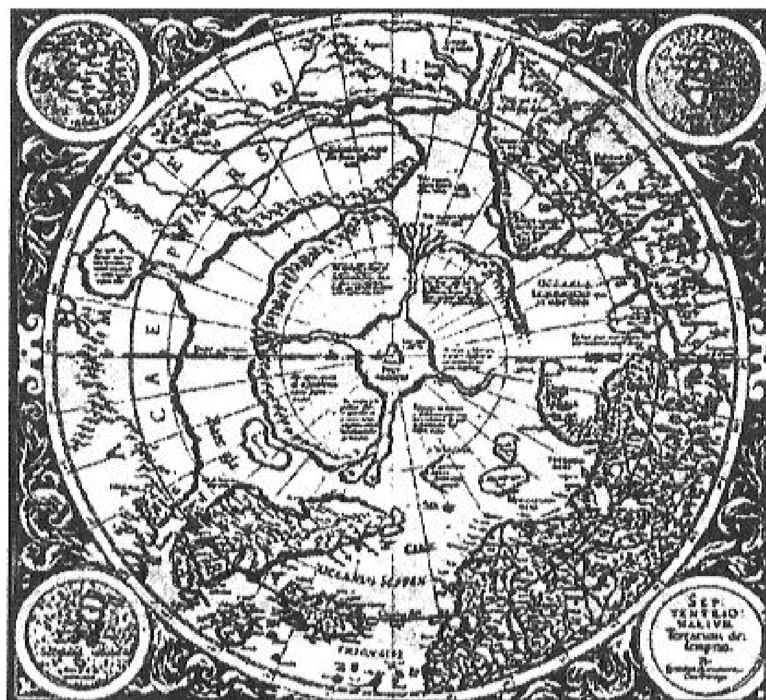

Карта на легендарната Хиперборея от Херард Мариатор - 1595 г.

Вавилонска карта на света с клинописен текст върху глинени плочки от VI в. пр.н.е. Част от текста гласи "... от там дойдоха предците ни ..." Стрелката сочи на северозапад от Месопотамия към Блканите.

Плочка-печат от
с. Караново - Сливенско.

Най-старата писменост в света.

Плочка-печат от с.
Градешница -
Врачанско.

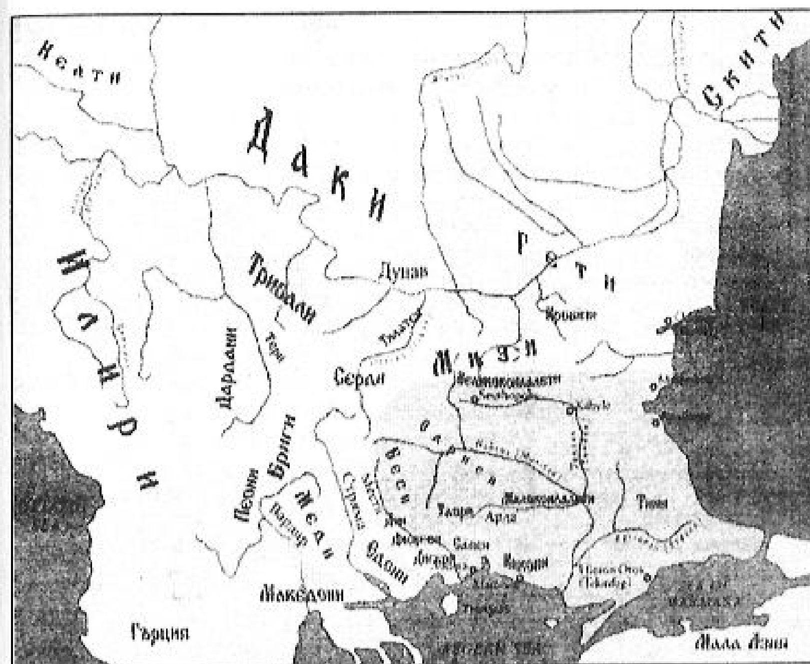

Карта на географското разпределение на
тракийските племена в Античността.

Златно храмово изображение от скитския
курган Кул Оба,
Северно Причерноморие - IV в. пр.н.е.

Приложение №1

По-известни племена и наименования на древните българи в историческите извори

1. аги
2. арии
3. аси
4. арийци
5. агачирци
6. асиани (азиани)
7. арши
8. азиатски скити
9. ардиани
10. асирийци
11. авгури
12. алани
13. бутраси
14. бугури
15. бриги (фриги)
16. балхики (бахлики)
17. балагури
18. бълг
19. балкарци
20. бастарни
21. балхи
22. вавилонци
23. гети
24. гури
25. дин-лин
26. ди
27. да юеджи
28. дардани
29. даки
30. дулга (булга)
31. етиопи (почтени)
32. европейски скити
33. етруски
34. етолийци
35. енети
36. именци
37. кимерийци (кимври, кимери)
38. кушити
39. капкадонци
40. кутии
41. касити
42. кучарци
43. кушани
44. critяни
45. миди
46. лелеги
47. лики
48. ликаонци
49. миди
50. мурдаси
51. мизи
52. мирмидонци
53. масагети (мазгути)
54. македони
55. маи
56. мушки
57. мокши
58. пелазги
59. пизди
60. пеонци
61. пугури
62. партияни
63. роксолани
64. сакараукли
65. сувари
66. синди
67. саки
68. скити
69. сармати
70. савромати
71. саки - хионити
72. самарци
73. субареи
74. серии
75. согдийци
76. туатайци
77. толгеки
78. траки
79. троянци
80. тохари
81. туранци
82. уцури
83. угури (ургури)
84. фир-болги
85. фини
86. хати (хети)
87. хорезмийци
88. хули
89. химарити
90. худони
91. худони балкарис
92. хуни ефталити
93. хони
94. хионити
95. хиксоси
96. хуни
97. хунза
98. хонори (хунори)
99. хун-ну
100. хурити
101. хумварски саки
102. цубари
103. чешийци
104. черноморски скити
105. шумери
106. шубарейци
107. юеджи
108. язиги

**В приложението не са включени голяма част от тракийските племена. Част от посочените наименования са на едни и същи племена и древнобългарски народи.*

Приложение №2

По-известни владетели от българския родов корен през древността

1. Цар Шам - XV хил. пр.н.е. - на конфедерацията Шам (Шамбала).
2. Цар Джам - XI хил. пр.н.е. - от рода Аудан - на конфедерацията Идел на древните българи във Волго-Уралието.
3. Цар Алмъш - XI хил. пр.н.е. - Идел.
4. Цар Хазан - XI хил. пр.н.е. - Идел.
5. Май - VIII хил. пр.н.е. - Самор (Шумер).
6. Белистан - VIII хил. пр.н.е. - Ат Аталан.
7. Император Зиези - XXIV в. пр.н.е. - Акад.
8. Саргон I - 2316 - 2261 г. пр.н.е. - Акад.
9. Цар Зимрилим - XIX - XVIII в. пр.н.е. - Мари.
10. Цар Резос - XIX - XVIII в. пр.н.е. - Тракия.
11. Цар Хамурапи - 1792 - 1750 г. пр.н.е. - Вавилония.
12. Пуру-Рава Аила - 1700 - 1500 г. пр.н.е. - първи цар на арийците от страната Бахли.
13. Агум II - 1595 - 1571 г. пр.н.е. - вожд на каситите.
14. Мардук Кабит ахешу - 1150 - 1134 г. пр.н.е. - Приморие.
15. Итти Мардук Болати - 1133 г. пр.н.е. - Приморие.
16. Нинутра Надин Шуми - 1132 - 1127 г. пр.н.е. - Приморие.
17. Навуходоносор (Набу Кудури Уцур) - 1126 - 1105 г. пр.н.е. - Вавилония.
18. Антигон - 1120 г. пр.н.е. -
19. Набу Шуму Алибур - 1036 - 1034 г. пр.н.е. - Приморие.
20. Набу Мукин Апли - 979 - 944 г. пр.н.е. - Вавилония.
21. Нинутра Кудри Уцур - 979 - 944 г. пр.н.е. - Вавилония.
22. Илирик - 926 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел.
23. Царица Бастет - умира в 920 г. пр.н.е.
24. Царица Балкис (Сава/ Савската царица) - X в. пр.н.е. - Шумер.
25. Худон - IX в. пр.н.е. - Шумер.
26. Цар Тимоти - IX в. пр.н.е. - Шумер.
27. Агиласий - IX в. пр.н.е. - вожд на агите.
28. Колад - 783 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел.
29. Брем - 723 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел.
30. Болг - 680 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел.
31. Набопаласар - 626 г. пр.н.е. - основател на Нова Вавилония.
32. Киоксор - 625 - 585 г. пр.н.е. - Мидия.
33. Цар Навуходоносор II - 604 - 562 г. пр.н.е. - Нова Вавилония.
34. Цар Бел Шмор Уцур - син на Навуходоносор II - Нова Вавилония.

35. Волгис - 581 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел на Балканите.
36. Цар Крез - 560 - 546 г. пр.н.е. - Лидия.
37. Лила (Ладо) - 558 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел.
38. Набонид - 556 - 536 г. пр.н.е. - Вавилония.
39. Цар Терес - 480 - 440 г. пр.н.е. - Одриско царство.
40. Цар Заир Набу Уцур - V в. пр.н.е. - Волго-Уралието.
41. Цар Пилони - V в. пр.н.е. - Шумер.
42. Цар Онон - V в. пр.н.е. - Шумер.
43. Кан Аслан - кан на асите
44. Цар Минон Заир Уцури - V в. пр.н.е. - Идел (Трето царство).
45. Цар Лаур - V в. пр.н.е. - Идел - военно-племенен съюз на сармати, ургури и славяни.
46. Цар Ситалк - 430 - 424 г. пр.н.е. - Одриско царство.
47. Цар Хебризелм - 383 г. пр.н.е. - Одриско царство.
48. Цар Котис - 383 - 359 г. пр.н.е. - Одриско царство.
49. Пеперуд - 360 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел на Балканите.
50. Цар Птоломей - 360 - 282 г. пр.н.е. - династия на Македония в Египет.
51. Сирма - 340 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел на Балканите.
52. Цар Атей - IV в. пр.н.е. - Скития.
53. Аргон - 300 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел на Балканите.
54. Пиний - 250 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел на Балканите.
55. Лонгор - 240 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел на Балканите.
56. Цар Кардама Пройпата - III в. пр.н.е. - царство Балхара в Северна Индия.
57. Аршак - III в. пр.н.е. - владетел на Партия.
58. Цар Кидоло - убит в 16 г. пр.н.е. - Кушан, вожд на юеджи и саки.
59. Цар Ванане (победоносният цар) - цар на Партия.
60. Цар Вананд I - цар на Партия.
61. Цар Вананд II - цар на Партия.
62. Цар Саса Бинду (син на цар Ила) - II в. пр.н.е. - Балх (Балхара).
63. Генетий - 200 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел на Балканите.
64. Цар Евтидем - 200 г. пр.н.е. - Бактрия.

65. Митритид - 171 г. пр.н.е. - владетел на Партия.
66. Фраат - 129 г. пр.н.е. - владетел на Партия.
67. Дечебел - 120 г. пр.н.е. - трако-кимерийски владетел на Балканите.
68. Раскупор - 11 г. пр.н.е. - владетел на тракийско царство в земите на север от Дунав.
69. Реметалк - 11 г. пр.н.е. - владетел на тракийско царство в земите на север от Дунав.

Приложение №3

Древнобългарски родове династии и родоначалници

I. Родове

1. Имен
2. Синд
3. Аудан (Газан)
4. Май
5. Алцек
6. Худон
7. Онон
8. Ашина (Асеня)

II. Династии

1. Мон (Мен, Мун, Май)
2. Хишден (Хищяк)
3. Кумен (Кубан)
4. Сармат
5. Вихтун
6. Испин
7. Буляр (Бактвор)
8. Дуло (Аудан, Газан)
9. Алан
10. Худон
11. Кардамити
12. Касити
13. Карийци
14. Еней
15. Ур - Нами
16. Богорис

III. Родоначалници

1. Имен
2. Синд
3. Хул
4. Уц
5. Боян - Имен
6. Зиези
7. Худон
8. Пелгар
9. Болгар
10. Гамер (Кимер)

Приложение №4

Столици

1. Ат Аталан на Сувар
2. Елбартон на Мидия
3. Монкир на Балхара (втората Бо-ло) в Северна Индия
4. Балк на Бълг (Бактрия) - днешен Вазирвад в Афганистан
5. Аркаим на Идел
6. Васугони на Митани
7. Ниневия на Асирия
8. Вавилон на Вавилония
9. Мари на Мари
10. Ашур на Асирия
11. Тил Барсиб на княжество Бит Адани
12. Сарди на Лидия
13. Ереч на империята на хунорите на Зиези
14. Севтополис и Кабиле на Одриското царство
15. Атал на Пергамското царство
16. Гордион на Фригия
17. Болг на Ария (Древна Тракия)
18. Неса на хетите
19. Хотусу на хетите

КЪСНА АНТИЧНОСТ

1. Древните българи през I - IV в. н.е.

Новата ера в историята на човечеството заварва преобладаващата част от българите от античния период в състава на Хунската империя на Цит-ки - империя наследник на Великата Хунорска империя и на Хунската империя на Мо-тун. Тази империя е създадена през 54 г. пр.н.е. Ядрото на империята е съставено от древнобългарските племена по-ле, които са дотогавашното ядро на Западното крило на Хунорската, след III в. н.е. Хунска, империя. Към тях са присъединени отделилите се по-ранно от Хунорската империя при създаването на държавата на хуните Хунну държави на аорсите, партените и Кан-ки (кангари, партени) и други по-малки племена. В състава на империята са включени и държавите, и племената на уйгурите, дин-лините и киргизите. Държавата-империя достигнала на изток до р. Орхон, а на запад до Каспийско море и р. Волга. Древните българи, населявали дотогава земите западно от езерото Баркул, били преселени на запад, в центъра на държавата, в земите между Каспийско море и Урал от една страна и езерото Балхаш на изток. Век и половина преди северните хуни да напуснат родината си, други хунорски племена - главно кимери и ари, се преселват от Централна Азия и достигат Приуралието на запад, по-късно Прикавказието, а части от тях и до Долен и Среден Дунав.

И днес в поречието на р. Талес съществува Болгарда (Болганда) Курган - българско гробище, като ярко свидетелство за гибелта там на Цит-ки и дружината му при опит да изтегли и последните си верни племена от Орхон в бой с асуните и китайците.

Тоталният натиск на многобройните китайски народи, както и настъпилите разногласия сред хуните, довежда до трагични последици за последните. Попаднали в клещите на китайците от юг и на тунгузите сянбийци от север, през 48 г. хуните разделят империята си на две части. Южната част остава васална на Китай и просъществува като такава до 216 г.

През 93 г. сянбийците (тунгузи) доразбиват хунорите и хуните от Северната Хунска империя и ги принуждават да напуснат родните си места. Оттегляйки се в района между планинския хребет Тарбагатай и Среден Тян Шан в Джунгария, те основават държавата си Юе бан (държавата на българите юеджи - наследници на хунорите, народа на мизиеца Зиези от Шумер). Тук, западно от езерото Баракул, заедно с юеджите, северните хуни остават до

153 г. Битките между хуни и китайци продължават, като последното хунско нападение на Китай е през 151 г. по време на китайския император Хуан-ти. Под натиска на сянбийците част от хуните, напуснали земите си, се преселват в Седморечието с център р. Талес, където се включват в държавата Юе бан през 153 г. През същата тази година "благословеният тохар" Авитохол начело с придвижилите се на запад тохари, утигури и кутригури навлиза в Ургурия, завзема престола, отнемайки го от династията на аланите и обединявайки всички български племена, и преди всичко тези на кутригурите, утигурите, ургурите, част от аланите, тохарите и сарматите, създава първата на територията на Европа българска държава от съвременен тип.

Началните години на новата ера преди образуването на българската държава са изпъстрени с непрекъснати битки между хуни и китайци в Тарим, където китайците разширяват влиянието си и колониалната си политика, с цел създаване на нови земеделски колонии.

След въстанието в западния край на Тарим като първостепенна сила се издига построеният град Ярканд, чийто прокитайски владетел започнал да води завоевателна политика още със завземането на престола през 33 г. Той завладял последователно град Кашгар през 48 г., страната Шан-Шан (Лулан), окупира Куча, а през 57 г. завладял и град Хотан.

Населението на град Куча, подпомагано от хуните въстава. Това население, предимно от племена от български и хунски племена, с 30 хилядна армия разгромява Ярканд, Агни (Карашахр) и Хотан. Таримският басейн е поставен изцяло под контрола на хуните. През 73 г. водят битка хуни и китайци при езерото Баракул, а през 74 г. китайците завземат Турфан и Хами и превръщат Куча и Турфан в свои главни крепости. Въпреки контраатаката на хуните от 77 г., през 89 г. китайците им нанасят сериозно поражение - 13 хиляди души убити и 200 хиляди души от 81 хунски племена се предали в плен. През 90 г. китайците изтласкват хуните от Хами, а през 91 г. от Куча, Ансу и Уч Турфан и поставят на престола в Куча свое протеже.

След разгрома им през 93 г. хуните се възвръщат наново в завзетите от китайците територии. През124 г.Китай подчинява наново Куча, Ансу, Уч Турфан и Турфан, а през 127 г. и Карашахр (Агни). До 153 г., когато е битката с кушаните, Тарим е под контрола на Китай. От историята на Джагфар е ясно, че водач на северните хуни в Седморечието е Газан, който след издигането на престола в Джунгария на брат му Хазар, със своите последователи

достига Седморечието. Тук, в тези земи, заедно с масагетите, те са един народ. Начело са владетели от рода Дуло.

Както е известно, именците на родоначалника Боян Имен са обитавали района около река Дулосу и езерото Байкал, а по-късно се преместват под водачеството на Инджик в планината Хон (Тян Шан). Хунорското присъствие около Байкал е свързано с Боян Имен, а втората им спирка по пътя към Европа през вековното им пътуване Джунгария е свързано с Иджик и Хазан. Тяхната трета историческа спирка по този път - Седморечието е достигната под водачеството на Газан - първия Дуло. След смъртта на Газан и последвалите междуособици в Седморечието, Буламир повежда хората си на запад. Като водач - цар на хуните, той се настанява в Саклан - Северното Черноморие до реките Дон и Днепър, земите на Саксин - Прикавказието и земите на Долна Волга.

От Седморечието Буламир е изтласкан от войските на владетеля на китаите от Тюркмения Дугар, а след това и от владетеля на потомците на масагетите и киргизите Собан. Той е приютен в Приуралието от башкирите - угри, известни по-късно като маджари, защото са поклонници на алп Маджар. Дугар - потомък на Хазар - родоначалник на хазарите, нападнал башкирите, които се оттеглили на запад и така Буламир се отправя към Волга, където, срещайки се с утигурите от рода Буламир от Джунгария, се съюзяват и разбиват западните масагети - сармати, саклани и алани. След като аланите побягват, древните българи, които им били подчинени в този период, виждайки в ръцете на Буламир тяхното родно асково знаме (плъстено червено кълбо с разноцветни ленти, набучено на копие) се присъединяват към него. Тези българи, в момента на присъединяването си към Буламир, са обитавали Бурджан (Дагестан), а преди това Азербайджан. Сакланите уруси - бъдещите руснаци, притиснати от готите, също се присъединяват към Буламир, известен в историята още като Кимер Батир - баща на спасения, според сказанието, от елен Газан. Това е още едно потвърждение, че при излизането си от Джунгария хуните се разделят на две части - едните, заедно с юеджите, създават в Седморечието държавата Юе бан, а другите достигат границите на Европа и се заселват до реките Волга и Урал.

Хуните покоряват аланите през 370 г., а цели три десетилетия преди това (340-370 г.) живеят край Волга, след като са напуснали Седморечието, с което слагат край и на държавата Юе бан, която е включена в състава на Кушанската империя.

Още Цит-ки премества древнобългарските племена по-ле от земите западно от езерото Баракул на северозапад, в земята на киргизите, между Каспийско море и р. Урал на запад, до езерото Балхаш на изток. Близо век и половина преди северните хуни и други хунорски племена да напуснат централноазиатската си родина и да се заселят на запад в Приуралието, Прикаспието и край Долен и Среден Дунав, там вече са достигнали древнобългарски племена. Тези събития не са посочени в историята на Мойсей Хоренски, който описва двукратните преселения на древните българи от Памир в Армения през II-I в. пр.н.е.

В началото на новата ера в Евразия има три клона древни българи: дошлите от Египет през X в. пр.н.е. заедно с други народи - бастарни, по това време населявали земи на север от река Дунав, дошлите от североизток - кимерийци, утигури и кутригури и заселилите се в Ургурия - страната на ургурите - земите на изток от река Дон и Азовско море и оногурите - на изток от тях.

През 70 г. утигури и алани навлизат в Кавказ, а в 130 г. утигурите и кутригурите се преселват в Дервент. Малко по-на изток от утигурите в Азия се заселват наследниците на Тимоти, предците на Кубрат. Столетия преди това, обитавайки Средна Азия, те не са били изолирани, а са поддържали тесни връзки с ургурите.

Преселването на ургурите на запад и съединяването им с древните българи - бастарни, и трайното им отсядане в земите на север от Долния Дунав и Черно море показва, че те изчакват пристигането на кубратовите древни българи, за да се обединят и трите клона. Това дело, започнато от българските канове, не се осъществява напълно, поради политиката на поставяне на препятствия пред тях, водена от европейските им съседи - славянските племена.

Историята на древните българи дошли от Египет е тясно свързана с две групи на предците на немците, дошли от Скандинавия - тяхната прародина и обитавали съответно северното крайбрежие на Черно море, известни като източния дял на готите - остготи и обитаващите планинските области на Карпатите на запад от Черно море, наричани вестготи.

Между Авитохолова България и хуните през 153-325 г. съществува мирно съжителство. През 325 г. хуните нападат и покоряват част от аланите. Завзелите земите на аланите хуни, преминават през земите на ургурите между Волга, Дон и Кавказ и достигат до Азовско море. През 376 г. те започват битка с вестготите.

Древните племена, дошли от Египет, живеят в Странджа-Сакар с център Ургури, по-късно на север от р. Дунав, а няколко години преди новата ера в земите на днешна Молдавия и част от земите на днешна Украйна, където се обособяват в три държави.

В най-северните земи с център днешния град Белци се засел-

ват немците, в средата евреите, а в южните - с център днешното селище Бесарабка - българите. Закъснението на древните евреи при преселението им в тези земи става пречка тези древни българи да могат още тогава да се съединят с втория им клон от североизток - потомците на Тимоти, носещи владетелските титли кан.

Според "Историята на младата династия Хан": "... *когато домът на юеджите е бил унищожен от хуните, то те са се преселили в Бактрия и са се разделили на пет княжевски рода. Едно от тези племена (княжевски род) - кушаните с вожд Киод зи кю (Куджула Кадафиз) подчинява останалите и през 25 г. създава Кушанската държава*".

Отседналите в Тарим скотовъдци - тохарите, били подложени на постоянен натиск и разорение от китайците. Строящите градове и занимаващи се с търговия тохари постепенно се заселвали в Бактрия и Согдиана. Те говорели източноирански език и достигнали висока степен на културно развитие. Населяващите Куча, Карашар, Бугур и други градове северни тохари използвали диалект, сходен на саките от Бактрия, а тези на юг от Хотан и Ярканд - на по-древен ирански език, който, според големия изследовател Л. Н. Гумилев, бил сходен с трако-фригийските езици.

Пущуните са друго сакско племе родствено на хионитите от западния клон на турите. Сведения за хионитите черпим от Амион Марцелан, който пише: "*Сапор (Шапур II) с труд отразява от крайните предели на своето царство враждебните народи на хионитите и кусените (кушани)*."

Кушанското царство се развива в непрекъснат възход. Още от времето на своя основател кушаните поставят основите на администрация и монетосечене, а при наследника му Бима Кадафиз са построени много крепости и напоителни съоръжения, като сигурен белег за цивилизованост. Надделявайки над тохарите и юеджите, кушаните започват нова експанзия. Като завладяват територията около гр. Пулушапур в Северна Индия (днешен Пешавар в Пакистан) към 75 г. те завладяват и царството на сурените.

През 356-357 г. Шапур II води война с Кушанската империя и със техните съюзници хионитите, и през 359 година покорява Кушанската империя, а столицата ѝ Балх (днешен град в Афганистан) става център на сатрапията Кушаншахр.

Най-голямо могъщество втората империя на хуни и българи - Кушанската империя със сърцевина българската страна Балхара постига при ювиги хан Ишка (Канишка). Тогава тя обхваща територията на днешните държави Афганистан, Таджикистан, Туркменистан, Иран, Пакистан и Индия.

Кушаните са с бактрийска писменост и висока за времето си култура. Оставили са културно наследство. Техният бог на изобилието Фори се изобразява като овен с мартеница на врата, а скулптурите им - мъже с високи шапки. Древните българи в Кушанската империя са били с важна роля. Тяхната империя е създадена от двойните дуло (великите дуло, даюеджи, даюечи, гуй шу ан, кучарци, кучи булгар). Начело застава царят на царете Канишка Първи Велики (129-153 г.). В състава на империята е била включена почти цяла Средна Азия.

През 178 г. клон от рода Дуло, начело с прославения цар Кардам, формира Кушанска империя - 2 с център град Пуло ша Пуло - днешния пакистански град Пешавар.

Българи, хуни и маджари потеглят на запад и под техните удари започва Великото преселение на народите, а те основават Трета империя с участието на древните българи - Великата Хунска империя. Единственият колосален преселнически процес, предхождащ хунския, е сарматската експанзия на източноиранските и турански народи, които още през III в. пр.н.е. изкореняват елинизирания свят от обиталищата му. При това разместване се появяват и древните българи от Памир. Арменските сведения разказват, че навярно в процеса на адаптация "*станали големи размирици във веригата на огромната Кавказка планина, в земите на българите, от които много, когато се отделили, дошли в нашата земя и за дълго време се преселили на юг от Кох в плодородни и хлебоносни отрасли.*"

Възникването на Партската империя и сарматската агресия в Европа са две действия на един и същ сценарий - туранският.

Най-ранните преселения на древните българи в планината Кох - Кавказ станало по времето на Аршак II. След новата ера през 227 г. в Азербайджан навлизат от Кушанската империя утигурите и сабирите. Те пристигат от Афганистан, където един от главните им градове е Кара Булгар (дн. Кабул). Утигурите и сабирите са наречени кара-булгар (черните българи). Тези войнствени българи се заселили на юг от Барсилия. С тяхното преселване приключват българските заселвания към Волга и Кавказ.

През 215 година хазари и барсили били в качеството си на наемници на персийският цар Хосров от династията на Аркашидите, във война, която била загубена, защото на престола застанали Сасанидите и последвал мир в продължение на 80 години.

Барсилите (берсили) завладяват Северен Кавказ до Волга и създават едноименна държава Барсилия с главен град Агач-Кала (днешен град Буйнакс).

През 286 г. от Китай в Армения пристига група от българи под водачеството на Момчун и участва в неуспешен преврат срещу арменския цар. През 351 г. гутеите ликвидират Кушанската империя - 2, която се обединява в рамките на границите на Кушанската империя.

Китай, Персия, древни тюрки и други техни съюзници водят консолидирани битки срещу кушаните-българи, известни като Великите кушани на цар Крум Бат, подпомогнали битките на персийският шах Шапур II срещу Рим. Въпреки това, през 368 г. те нападат Кушан.

Агонията на Кушанската държава продължава до 384 г., през което време, под ударите на Китай със съюзници тюрки и сянби, монголи, Персия, включително ефталитите, са завладели цветущите им градове Бухара, Коканд, Ташкент, Куча, Кулджа, Урумчи и други.

За да стане ясна картината на историческата епоха и развитието на древните българи от североизток - наследниците на брата на Савската царица - Тимоти от рода Дуло, трябва да подчертаем, че Великата Хунорска империя е крупно държавно обединение на хонори с българи и скити - едно хуноро-скитско формирование. В рамките на Западно-хунорската империя на Цит-ки, по-късно Хунска (от края на III в. пр.н.е.), западният клон е обединение на древни българи - кимерийци и сармати. Дълго време динлините (древни българи, обитаващи земите около Об и Енисей в Сибир) живеят на изток, а по-късно, след като се придвижват към Волга и Урал, изграждат военно-племенен съюз на древните българи и славяни. Славяните са два клона на предците на русите и поляците и произхождат от различните клонове на общобългарския родов корен. Те имат дългогодишно съвместно съществуване в Далечния изток още преди Новата ера. Още през тези далечни времена, както и по време на Хунската империя в рамките на своя военно племенен съюз, създаден в началото на новата ера, древните българи и славяни имат единен основен символ - орела. Орелът е символ на висша небесна сила, който при древните североизточни българи е също с разперени криле, но е едноглав, за разлика от този на славяните, който е двуглав.

Езиците им са сходни, наследени от древни времена, а древните българи притежават писменост, сходна с египетската. Историята на древните българи е изключително богата на исторически събития. Те са в непрекъснат контакт със своите чистокръвни братя - втория клон на единния ни родов корен - траките и народите на Двуречието и р. Нил.

Своята култура славяните наследяват от древните траки, но за разлика от българите живеят заедно в район, сравнително изолиран от народите, притежаващи високоразвита цивилизация. Това оказва постоянно влияние върху тяхното по-нататъшно развитие. Историческите сведения говорят за водеща роля на древните българи в техния военно-племенен българо-славянски съюз. Освен това военната мощ на българите допринася много за тяхното оцеляване през вековете. Военно-племенният съюз е известен като Съюз на сарматите, основателка на които е била Савската царица.

От световната история е известно, че от древните народи - сарматите на Савската царица и древните българи на Тимоти - предците на кубратовите българи, са произлезли редица други древни народи.

Савроматите (сармати) са общност известна от Херодот насам като голяма етническа общност от индоирански произход. Тяхната земя е на изток от р. Танаис (дн. р. Дон). Областта Сарматия обхваща средната и южна част на индоевропейската равнина от река Волга на запад до Карпатската равнина. Сарматите не са просто механичен сбор от първобългари, а са народ със свои знаци и култура.

Именникът на българските ханове е гордиевият възел в нашата история. Той ясно сочи, че **след като се разпада българо-славянският древен военно-племенен съюз, се създава държавата на ургурите, която е с граници: на запад от р. Дон и Азовско море, на изток р. Урал, на север обхваща планините на Южен Урал, а на юг достига до Каспийско море.**

От "История на българската държава през средните векове", т.I., София. 1970 г. на проф. В. Златарски става ясно, че утигурите и кутригурите - кимерийците от североизток населяват по-късно земите на ургурите на изток от р. Дон и Азовско море.

Нашествието на свързаните с древните българи, дошли от Египет предци на германските народи, е станало причина Теодосий Велики да раздели Римската империя на две части - Западна Римска империя и Източна - Византия. Тези немски народи напускат земите, които владеят на север от река Дунав под бурния натиск на българи и хуни, включени в този период в единен българо-хунски съюз.

Както е известно от историческите хроники, още в първата половина на IV в. пр.н.е. цар Лаур, потомък на цар Заир от Месопотамия превръща Идел в мощна империя. По-късно тази империя, известна в историята като третото царство, е родината на ургурите. Именно тук по-късно се завръщат и наследниците - потомци на

Тимоти. В края на III в. пр.н.е. страната на древните българи край Волга и Урал се нарича Ургури. По-късно под натиска на славяните тя се разделя на три части.

В поречието на Волга и на запад от нея към р. Дон, преселилите се в Северен Кавказ от Балхара древни българи в края на II в. пр.н.е. и началото на I в. пр.н.е., намират сармати и влизат в стълкновение с тях. Сарматите от своя страна се срещат и смесват със скитите и савроматите и отстъпват заедно с тях към р. Дунав.

Военно-племенният съюз на българи и славяни (българите-ургури - потомци на Савската царица и предците на славяните) съществува няколко столетия. По-късно, след прекъсването му, се създава държавното формирование Ургури на мястото на разделената на три части държава на цар Заир. Придошлите от Бактрия, а по-късно и от района на Балхаш, древни българи след новата ера наново ще овладеят тези земи и ще създадат единната страна на Авитохол.

В началните години на новата ера българите худони - бастарни са овладели широка ивица земя между река Морава и сегашна Италия. Така по двата бряга на средния Дунав възниква Панония. Името на Панония произлиза от древно българската дума "пан", "бан" - господар, което по-късно е известно като титла -коПан, жуПан на висши администратори и военачалници и Бан при цар Иван Шишман.

В 5 г. римляните овладяват пространството между Рейн и Елба и създават провинция Германия. Между двете нови провинции на Римската империя Мизия и Германия като опасен враг са редица германски племена и севернодунавските панонци. Тъй като Октавиан Август - император на Рим се готви с две армии да пресече Рейн и по течението на Сава и Драва да премине Дунав при Сингидунум (Бял град), за да смаже германските племена и панонците, те сключват съюз с владетеля и военачалник на име Маробат, известен като Бато, който бил с български произход. Съюзът е сключен през 6 г.

Навлизайки в Панония римската войска е посрещната от 800 хиляди въстаници, но въпреки тяхната съпротива в 9 г., част от Севернодунавска Панония е била превзета. Маробат (Бато) се оттегля на изток, където управлява земите в тази част на Панония до 37 г. След тази победа на Рим над Панония, източната й част, която е била под водачеството на Бато, се нарича Банат.

Това е първата държава в Европа след Новата ера, изградена от древните българи. След тази победа на Рим в Панония голяма част от древните българи насилствено, а друга част от тях

доброволно, се заселват главно в Италия и по други места в тогавашната Римска империя. Някои от тези българи постъпват в армията, а други заемат високи административни постове в империята. Населилите се в империята през 24 година вдигат въстание за освобождаване от жестокия данъчен гнет на римляните, начело с офицер от преторианските кохорти Курт (Вълко).

Император Тиберий (14-37 г.), поради липса на войска, заета с потушаване на други бунтове в империята, изпраща при въстаниците своя секретар - съименник и сънародник на водача на въстаниците Курт, с когото постига споразумение за известни данъчни отстъпки. За древните българи и техните съюзнически племена остават свободни земи от Севернодунавския Банат през Дакия до Волга и в Кавказ за населяващите го племена, потомци на които са днешните балкари и карачаевци от Кабардино-балкарската област в Русия.

В периода 57-65 г. римляните отвличат на юг от Дунав над 100 хиляди души сармати, бастарни, гето-даки и други, поради опасенията им от струпването на големи човешки маси на границите им. Българската власт взема мерки за защита срещу Рим и изпреварвайки времето на упадък в империята, прави промени в своето управление. През 65 г. на престола на българите е поставен Диур Панеукс. През 87 г. префект Корнелиус Фукус минава отсам Дунав и нарежда поставянето като военачалник и съвладетел - Декабел, който води с него двегодишна война. Тактика в сраженията на Декабел, който станал фактически владетел на земите отсам Дунава, напълно приличала на тази на цар Крум в боя му срещу Никифор, както и на тази на Симеон в битката му при село Ахелой в 917 г., и на Калоян около Одрин в 1205 г. - тактика на оттегляне и привличане на противника в засада.

Вихрената, силно маневрена конница, конете на която са оседлани с лъковидно седло, юздечка и гъвкаво стреме, двойно извит лък и сабя за водене на военни действия, са причините за пораженията на римляните. Тези неща виждат и научават от българите за първи път. Освен контрибуция и освобождаването на пленниците, мирният договор предвиждал и висок ежедневен данък за победителите.

През 98-117 г. на римския престол е император Траян, който веднага започнал строителство на колосални военни комплекси за защита от север и спрял изплащането на годишния данък на Декабел. В 101 г. Декабел навлязъл с голяма армия в източния край на Азия в Провинция Добруджа. Решителното сражение според Траян трябвало да се проведе през 102 г. близо до град Кюстенджа, но

Декабел се оттеглил отвъд Дунав, последван от Траян. Декабел не постигнал крайна победа и договорът от 102 г. анулирал този от 89 г. и задължил българите да премахнат защитните стени около някои градове, а дезертьорите на Рим при Декабел трябвало да се върнат на император Траян. За наблюдение как се изпълнява договорът в Дакия се настанил един римски гарнизон. В края на същата година Траян построил голям мост между Клодово и Турнущата Северин, и минавайки по него на 4 януари 105 г. заема проходите към столицата на Декабел. През пролетта римляните, завладявайки крепост след крепост, завладяват и столицата и я сриват до основи. За да не бъде пленен, през пролетта на 106 година Декабел се самоубива.

Това събитие е документирано обширно от царската и патриаршеска библиотеки във Велико Търново. От тези книги поп Йовчо взима едно доста ясно изречение, а именно: "*Претопени бяха някогашните българи от Траян Римский.*"

Дакия е разделена на 2 провинции - териториите на Трансилвания и Банат - Дакия Супериор (Горна Дакия) и Дакия Инфериор (Долна Дакия). По-късно от част от Горна Дакия е отделена трета провинция.

Приемникът на Траян император Адриан (117-138 г.) обявява столиците на трите Дакии за муниципии (градове). До тогава такива градове под римска власт е имало само в Италия. За владетел на трите Дакии на 7 юли 120 г. е издигнат Кней Юлий Север. **Дакия е превърната в самостоятелна държава**, а връзките й с Рим стават все по-символични. Големият военен успех на Траян е обезсмислен и осмян в приказката "Цар Траян има кози уши". Стремежът на римляните е бил да се създаде буферна държава, която да противостои на прииждащите от изток все повече българи и техни сродници, и съюзници. Но този стремеж се провалил защото **на 31 август 129 г. владетел от рода Дуло започнал мощно нападение и още през 130 г. освобождава Дакия** и Севернодунавска Панония.

От "Българската апокрифна летопис" по повод тези събития четем: "*... И населих земята Карвунска, наречена българска, стана българска, беше опустяла от елини през 130 години.*"

В Именника няма сведения за българските владетели за дълго време.

В 167 г. в земите на изток от Средния Дунав са се населили германските племена маркомани и квади, а земите на север от Дунав са населени от българи и други хунори (сармати). Тласкани на запад от Волга от древните българи кимерийци, сарматите се

смесвали със своите сродници скитите и савроматите. Сарматите пък били смесени с идващите от изток древни българи и в края на I век тяхното име става само като символ на посоката, в която се придвижват българите.

Голямо множество българи нахлува в Римската империя. Начело на войските на Рим срещу тях застава император Марк Аврелий (161-180 г.). Войната завършва в 175 г. и Марк Аврелий обявява земите отвъд Дунав за протекторат - земи под защита на Рим. Рим се задължава да не води войни срещу тези земи и да води търговия с тях. Тези земи придобиват статут на колони за всички нашественици, като в хода на войната жителите им се разпръсвали из Италия близо до Рим и на Балканския полуостров. Заселилите се около Рим българи формират имперско население, наречено пагани. Колони това са селяни преселници, поставени в полузависимост от едри земевладелци и държавата. Пагани произлиза от бог-богони заради Тангра, противоположно на многобожието на римското население. След покръстването на Рим, това название придобива смисъл "езичници".

След мирния договор от 175 година древните българи в продължение на близо един век живеят спокойно от Панония и Дакия на изток по Северното Черноморие. След тази година историята на Европа започва да се променя под въздействието на преселенията на готите. Българската държавна власт се оттегля близо до река Дон, а границата между двете държави на готите била между реките Прут и Днестър.

Българската нападателна сила се възстановява през 368 година, когато за младши съвладетел е издигнат Буламир, който в условията на криза на Римската империя повежда българите и техните съюзници на война с готите, управлявани по това време от Херманрих. Готите били подпомагани от голяма армия на аланите, която се явила в гръб на българите в Кавказ. Буламир (Баламир) разбива аланите, а друга част от тях, бягайки на запад, се смесили с готските племена и по-късно воюва с тях в Галия, Испания и Африка. Трета част от аланите се връщат в своите места между Каспийско море и Кавказ.

Освобождавайки тила си от аланите, Буламир нанася две поражения на готския владетел през 375 година. Херманрих се самоубива, а голяма част от източните готи се заклеват във вярност на Буламир. Наследникът на крал Херманрих, след като не може да спре българите, също се самоубива, а останалата част от източните готи се преселват западно през Прут и Серет при западните готи към устието на Дунав. Ярко проличава преимуществото на кон-

ницата на българи и хуни над войската на готите.

Изследователите наричат **тази война за начало на българо-хунския съюз, станал възможен след появяването на българите край Кавказ, съюз наследник на хуно-българския съюз от Средна Азия. Управляващото ядро на новия съюз на българи и хуни са именно българите от рода Дуло.**

Част от готите остават в Карпатите, а други начело с епископ Вулфа са допуснати в Римската империя от император Валент. При един от проходите в Балкана готите настъпват и водят война с римляните, при която последните са разбити. Готите опустошават Тракия и обсаждат Адрианопол (Одрин), разбиват и разграбват богатите имения по бреговете на Мраморно и Егейско морета, избиват римската администрация и монарсите от Рим.

Източните готи тръгват да обсаждат Цариград и търсят помощ от враговете си - българите, но повиканата от император Валент арабска конница ги спира при Одрин. Валент е убит. Всички римски войски при Одрин са погубени.

От 376 до 378 година българите завземат и наново управляват Добруджа, навлизат в Мизия, опустошават я и завземат древните земи на готите в Севернодунавска Панония. След като вождът на гетите Атанарик се представя на новия източен император Теодосий (378-395 г.), през 381 г. внезапно починал. **Войната между готи и българи завършила, като източните започват да играят голяма разрушителна роля в цялата Римска империя, а западните готи влизат в българо-хунския съюз, в който играят не по-маловажна роля.**

През 384 година с оглед на сближаване с Цариград (Византия) **българите издигнали нов владетел с резиденция Турну Северин. Владетелят се наричал Мундо и управлявал с тримата си братя Руа, Октар и Ойерия.** Той имал двама сина - Атила и Бледа.

През 396-397 г. българите помагат на Византия да потуши бунта на източните готи, които били размесени със съюзниците на българите - западните готи. За защита на Рим Мундо изпратил голяма войска от алани, а за подобряване на взаимоотношенията с Цариград там бил изпратен за заложник Атила. Въпреки всичко това, император Аркадий поискал голям ежегоден данък от българите на Мундо. **Теодосий I, малко преди смъртта си, разделя Империята на две части през 395 г. - на синовете си Аркадий и Хонорий. Източната част на Римската империя от 396 година започнала да се нарича Византия. Започват мрачни години на ежегодни битки и вражди между византийци и българи.**

В периода III в. пр.н.е. - I в. н.е. пространството между Черно море и Северен Китай на изток било доминирано от различни номадски народи, някои от които, като партяните и юеджите, ще изиграят по-късно значителна роля при оформянето на Средноазиатските ирански империи на партите и кушаните. **В същото време сарматите на запад и хонорите - хуни и българи на изток мерят сили с могъщите империи на Рим и Китай.** Тези големи етноси, в началото като номадски конфедерации, наред с други народи, известни от изворите като алани, хоремзийци и други, оформяли етническия облик на евразийските степи в продължение на няколко века, а по-късно върху руините на техните държави-империи възникват държавни формирования на жужаните, ефталитите, българите, тюрките, аварите, хазарите и други. Тези формирования в науката се наричат номадски империи, където се сменяли като управляващи само етносите.

Като наследници на тези формации древните българи от изток показват немалко сходства със скитите и сарматите - потомци на Савската царица. В навечерието на Новата ера древните българи и сарматите са във военно-племенен съюз. В такъв съюз те са и с хуните, и с другите сродни им хунорски племена. Етническият термин сармати се появява в историческите източници през III в. пр.н.е. Сарматите са в близка генетична връзка със савроматите. Населението на Южен Урал още през IV-III в. пр.н.е. се придвижва към долното течение на Урал и покорява живеещите там савромати, а по-късно и тези които живеят в степите на север от Черноморското крайбрежие и в долното поречие на река Дон. С това те слагат край на последното скитско царство в този район. Друга част от това население от български произход се отправя на юг от Северен Кавказ. По-късно в тези земи се заселват хуни, българи и авари.

В края на I в. някои от българските племена се намират северно от Кавказ в състава на държавата на Авитохол, което ясно личи от археологическите разкопки и намерените при тях находки от изкуствено деформирани черепи. Този обичай бил характерен и за сарматите, и за други български племена в Средна Азия, в Заваршанската и Ферганска долини, Хорезъм, Източното Прикаспие, района на река Аму Даря и Тян Шан.

След периода на аланите и други сарматски племена, част от които се интегрират в Съюза на българи и хуни, се създава голямата империя на Атила. Тъй като номадските общества не могат да съществуват в изолация, явна е връзката между тях и народи като българите от уседналите цивилизации. Такава роля на взаи-

мовръзка са играели градските центрове на българите в Средна Азия, в района на Согдиана, както и градовете оазиси в Тарим, а така също византийските пристанищни градове по Черноморското крайбрежие - Фанагория, Томи, Херсон и други.

Такива са и взаимоотношенията на българската диаспора в днешна Италия, Турция, Татарстан, където редица български племена и клонове, поради различни условия са водели уседнал начин на живот. Усядането и посредническата търговия - това са основните и най-лесни начини на преодоляване на огромните трудности на номадските племена и народи. Другите способи за адаптиране на номадите са подчиняването на уседналите общества, вследствие на постоянен натиск върху тях и налагането на тяхното население на различни форми на зависимост. Съществува и обратният вариант, когато номадите доброволно или по принуда се покоряват от градските цивилизации и върху тях се налагат различни задължения и данъци, принуждаващи ги да усядат. **Най-ранната история на българите е пряко свързана с номадските империи. За древните българи е характерно, че те не са били типични номади и не са се занимавали само със скотовъдство в неговия пастирски вариант.** Участвуващи в номадски империи-те са били там, където са властвали конете и мечът, а идеалът им бил свързан с войни и личната преданост на своя вожд, и готовност за влизане в сражение във всеки момент.

Вождовете от района на евразийските степи, притежаващи ореола на славата, били едновременно първи сред равни и изключителен представител при водене на преговори и сключване на договори.

Едни от най-сериозните въпроси за древните българи през най-ранната им история са тези за идентичността им и за разграничаване от водещото племе в съответната империя. След завръщането им в Европа е вече безспорно участието на българите в съюзи от Античността и първите столетия на ранното средновековие в рамките на конфедерации на равноправни племена от един и същ родов корен под водачеството на хунските племена, от чието име е възникнал сборен термин хуни, а не етническо определение. **Друг безспорен факт е водачеството - ръководството на хуно-българския и българо-хунския по-късно съюз на единна държава и империя**, в които границите на българите и тяхната държава са били ясно определени като Западно крило. Във втория етап на този съюз водеща роля са играли българските племена под водачеството на владетелите от рода Дуло. **Друг характерен момент от живота на древните българи е, че в**

различни периоди от съществуването на държавата и Съюза Хунну и на военноплеменния българо-хунски съюз през новата ера, част от българските племена са били извън състава на тези формирования в самостоятелни формации.

Ранносредновековните автори - главно от гръцки и римски произход са внедрили в писмените източници термина "варварин" за всички народи извън Римската империя, независимо от това, в кои империи са били те. Това се отнася главно за хонорските и хуно-българските племена.

Широко известна е склонността на византийските автори да архаизират в историческите съчинения, в които поставят стари етноними при описание на съвременни за тези автори събития. Всички автори обаче, когато са разпознавали политическата карта на Европа, са разграничавали хунските от българските племена. Такова ясно съзнание за различие има и в самите българи, което личи от българския препис на Троянския цикъл, където се засяга въпросът за Ахил и неговата войска. Българският преводач ясно е записал, че войниците на гръцкия герой са наричани мирмидонци, а през средните векове българи. Тези сведения дължим на "Хронография на Йоан Милла", преведена за пръв път по времето на цар Самуил, където навсякъде оригиналното име скити е преведено и заменено с българи.

Слабо изразената монголоидност в некрополите на българското население, специфичното подстригване у българите, описано в "Именник на българските ханове" и някои други особености на културата и религията сочат, че българският етнос в най-древната си история, още преди IV в., се е намирал в далеч по-дълбока историко-етнографска връзка със скитите (саки). Общото се отнася и за техните наследници сармати и алани. Тази връзка е дълбоко родствена и различна от по-сетнешните връзки с хуните. Йордан сочи, че живеещите в близост до Северното Черноморие, са били родствени на аланите и близки до хуните, което подсказва източноиранския им етнос и това, че не са тюрки. Яркото разграничаване на съществуващите по времето на Стефан Александрийски царства на ромеи, тюрки, хазари и българи ясно очертава трите основни общности в номадските империи - на тюрки, хазари и българи.

Както е известно, първият етап от елинизацията на хуните в Европа завършва с овладяването на земите от р. Дунав до р. Дон и на обединяване на подчиненото им население от алани, сармати, част от готите и други племена, начело с хунски вождове.

Епохата на хунското надмощие в източноевропейските степи обхваща един значително приблизителен период от време от се-

демдесетте години на IV век до средата на V век. Какво значение са имали за местното население племената на хуните, личи от присъствието в гробниците по тези земи на елементите на сармато-аланската култура. С времето на тяхното нашествие са свързани погребенията с кон, трупоизгарянето, безкурганните погребения. С тяхното господство се свързва появата на мечове и кинжали, специфични елементи в конската сбруя, появата на седлата (главно с дървена конструкция), големи, бронзови, леки котли с две дръжки, златни изделия с цветни инкрустации от полускъпоценни камъни, стъкло и други. През тази епоха се формира нова култура - "късно сарматска". Българските племена, уседнали в степите на Северен Кавказ и в степите на Европа, са действителните носители на тази култура.

Изключително важният за науката препис на "Именник на българските канове", известен от 1866 г., публикуван за първи път от руският учен А. Попов, дава редица доказателства за най-ранната държава на българите в Европа. В този летопис, поместен в края след книгата "Царства" на Стария завет, мястото след библейската книга е подбрано умишлено от високообразования български владетел Симеон, като част от българския хронограф. Използвайки този начин на подреждане, Симеон сочи, че времето на византийското царство е изтекло и следва да се замени с българското царство.

"Именникът" е една специфична генеалогия на българските владетели с извънредно пълна информация за календара на българите и принципа им на управление. Посочена е социалната организация на племената като цяло и нейната гъвкавост при налагащите се чести реорганизации в степните империи, без да се губят структуриращите принципи и да се нагаждат към новите условия.

"Именникът" е с ясно изразен легендарен характер и следи от българския исторически епос, и митологическите основи на техните древнобългарски познания. Централно място е отделено на родоначалника на българската държава Авитохол, на Атила и неговия син Ирник - основател на втората българска държава в Европа след разпада на българо-хунската империя в Европа.

Българите извеждат своя пръв вожд не от Атила и неговите хуни, а от благословения Тохар, отгледан от сърна. Самостоятелността на тази хипотеза за произход в безграничните пространства на Евразия се показва в песните, преданията и в целокупния български фолклор, където елените и сърната са с ореол от особена светлост. Въпреки изместването на елена от мястото му на любимо слънчево животно от коня, народните предания тясно свързали елените и със "Св. Илия".

Поставянето на "Именника" веднага след Четвъртата книга на Библията показва, че той е обслужвал държавните български доктрини и е представял българския народ като новия избран народ, на който са се подчинили царствата. Така този писмен паметник обосновава древността на българската държава и царската власт у българите.

Българите, които не се присъединили към Атила и останали в старите си поселища северно от Кавказ, попаднали и се развивали по-късно в обкръжението на алтайски, угорски, северноирански и кавказки племена.

Известно е, че сарматска доминанта е продължила повече от 600 години в земите на север от Черно море по инициатива на Туран. Това е времето от 248 г. пр.н.е. до 370 г. Началната точка заварва българския свят и последвалите процеси в региона не оставят съмнения относно параметрите на общия замисъл.

През 226 година, след разбиването на персийския благородник Ардашар и партския цар, Артабал V поставя началото на Сасанидската династия зад, която стои зороастрийското духовенство. С идеята за "съюз на трона и олтара" зороастризмът тръгва към окончателния вариант на доктрината си. Предците му пряко посягат с неприязън към духовния свят на новите територии, включени в границите - Согдиана, Мерв, Бактрия, Партия и други. Духовното противопоставяне е засвидетелствувано от агресията в стария ирански свят по старата духовна граница между Иран и Туран. Зороастризмът става "чиста религия" на империята. Нападенията на новопоявилите се номадски племена - ефталитите дебалансирали стопанския живот в империята.

Към всичко това се прибавили и крупните стихийни бедствия, земетресения и гладът, които принудили част от племената да напуснат Сасанидската държава. От този период е онова сведение на патриарха на Антиохия Михаил Сирийски за позакъснялото българско преселение към прародината: "*Тогава излязоха от Вътрешна Скития трима братя, които водеха със себе си 30 000 скити и направиха път от 60 дни от клисурите на планината Имеон* (Памир) *до реката Танаис* (Дон), *която се вливала в езерото Мантиос* (Меотида) ... *Тези хора бяха наречени от ромеите българи*".

Идването на Ардашир на власт предизвиква реакция в партианските кръгове, които търсят по-късно и реванш. В първите години след 326 година Сасанидите взимат властта от партския владетел Артабанката, подчертават връзката между сарматските народи и арменската държава през древния мидийски период.

Според най-старата арменска история, написана от арменския книжовник Мовсес Хоренаци, при арменския владетел Вахаршак (153-151 г. пр.н.е.) в областта Горен Баслан се заселват българите. Партският владетел Митридит I (170-138 г. пр.н.е.) пише:

"Тези земи твърде обезлюдени, по-късно бяха заселени от Вхнудур Булгар начело с Вунд, под името на който бяха наречени "Ванад" - термин със значението "войнствени", "победоносни" или "марсови българи"."

По време на Аршак I (127-114 г. пр.н.е.) в Кавказ има българска земя. В памирското пространство българите са посочени в тясно съжителство с останалите сродни им сарматски народи, които бранят духовната си идентичност и се превръщат в иранска опозиция на персийската инициатива. Този акт на противопоставяне разделя древноарийските култури на две части - Иран и Туран. Сарматската инициатива, достигнала пределите на Европа, е естествен носител на българския импулс, в това число и на народи на североизток от делтата на река Дунав, в пространството между реките Днестър и Днепър - булензии. В историята на готския историк Йорданес (550 г.) присъствието на българите в тези земи в рамките на II век е категорично определено, въпреки че те не винаги са били в състава на хунските държавни формации и както той сочи, последните са пристигнали в Европа не по-рано от 375 г. Присъствието на българи между реките Днепър и Днестър се потвърждава категорично и от българските изследователи Петър Добрев и Владимир Цонев.

Новата ера бележи края на предкласическата епоха от историята и развитието на предците ни в Америка - маите. Към 50 г., заедно с края на Хунската и началото на Кушанската империи, предците ни от Америка преминават в класическата си история. Това е съвпадение с великото преселение на народите (разпространението на християнството продължава и по времето на разпада на Римската империя), създаването на Авитохолова и Ирникова държава на българите и създаването, възхода и краха на българо-хунския съюз в Европа. В периода на античния свят в ранния и среден период на класическата епоха от историята на маите се развиват Каминолюйю и Теотихуакан като културни и церемониални царства.

В разцвет са Копан, Типал и Паленке, Хунон ту нич, Каракол, Кириква, Албон, Яхчилан, Пиедрос, Негрос, Тономпак, Коба.

За своите велики предци маите разказват различни неща, но винаги с едно и също значение:

"Нашите предци са ни разказвали, че някога от изток ще

дойдат бели мъже в големи канута, задвижвани от огромни бели крила. Когато стигнат в нашата страна, ще видим, че куцат защото вървят с два различни крака. Единият крак е като меката лапа на лъв, а другият изглежда като ноктите на грабливa птица ..."

"... Нашите предци са казвали: древните народи ще се съпротивляват и ще настъпи времето, когато няма повече да могат да го правят, защото ще станат слаби и болни от грижи по лошо работената земя".

Каква голяма проницателност за бъдещата съдба на предците на древните маи - за възход и край, за които тези техни предци са казали, че ще дойде денят, когато "*народите ще започнат да вярват, че вече е настъпил краят им*". Но това време не е настъпило. Предстои епохата на величието и славата на толтеки, ацтеки и маи.

Едно столетие след смъртта на Цит-ки в Европа достигнали известия за хонорите, наричани вече хуни, които в средата на II век вече са по бреговете на Волга. Империята на Цит-ки не е загинала след смъртта му, а се е укрепила и станала по могъща. В края на I и началото на II в. Западната Хонорска империя преживява нов подем с прииждането на оцелели от Източната империя на Хо Хан ша представители.

След като са разбити от китайците през 91 г., северните хунори, начело с един от по-късните приемници на Хо Хан ша, преминават земите на племето о-сун и това на кон-дзи и отиват на запад. Те именно основават страната Юе бан, но не са основателите на по-късната българо-хунска империя в Европа. Според Ф. Фирт: "*Тези, които бяха твърде слаби за похода, изостанаха на север от ку-чъ*". Тези племена създават по-късно народа юе-бан, който бил подчинен на сибирите, а по-късно и на жун-жун (о-хуан) - аварите. Един от тези изостанали родове, този на Асеня, по-късно става родоначалник на тюрките.

В държавата, основана от Цит-ки 120-130 години след неговата смърт, се събират наново най-подбраните представители от двете главни части на някогашната Хунорска империя - българите от Западното й крило и една много малка, но твърде смела орда от северните хунори, главното племе на средищната част на Хунорската империя. Запазвайки старото общо име и ръководство, преобладаващо значение в държавата вече имало разраснaлото се в голям народ българско племе.

Макар и по-често известна под старото си име, укрепналата държава прекрачила границите на Европа, като в източните й час-

ти е първата българска държава. По-нататъшното развитие на събитията с отделянето от българо-хунския съюз след смъртта на Атила на племената с нехунорски произход, говори убедително, че тази държава наистина е българска. Името хуни безвъзвратно и бързо изчезнало и е заменено с българи и в речниците на европейските изследователи и историци.

Вторият етап на епохата на Античността се характеризира с усилено преселение на племена и народи от Азия към Европа. За древните българи това е етап на синхронизиране усилията на племената и народите от единния родов корен за завръщането им в исконната им прародина - Волго-Уралието и Кавказко-Черноморския (Балканско-Черноморския) регион. Племената от българския родов корен, които в началото на Новата ера още са в състава на западното хунско крило, още в средата на I век започват да се придвижват, макар и бавно, на запад. Това движение се извършва от района на Таримската низина, през планинските пасища на Тян Шан и района на езерото Балхаш, към степите на Казахстан, долното течение на Сърдаря и Амударя, до Аралско море. Предпланините на Урал на север и източните брегове на Каспийско море на запад е една огромна територия, която била наречена Туран. Населяващите я племена и народи приели името туранци. Същевременно в Централна Азия са налице самостоятелни български държавни образувания. Тохаристан, по-късно Кушанска империя, е основана от масагетското племе гайдушан (кушан) на хяо-юеджите (малки юеджи). Фергана е държава, съществуваща не като племенна общност, а като държава с народностна българска общност. Заедно със западните хуни българските племена са изтласкани в северната част на Тохаристан, а друга част от тях - на запад около езерото Балхаш при масагетите - юеджи.

Развиват се миграционни процеси не само в посока изток - запад, но и север - юг. Голяма част от племената с български произход се затварят за столетия в котловините между Памир и Хималаите и успяват да съхранят самобитността си и да я развият в утвърдени навици и традиции. Друга част от тях се интегрира в многобройните племенни групи, населяващи Индия и постепенно навлизат в материалната и духовна култура на индийските племена на юг от река Инд и на югоизток, по течението на река Ганг.

В цялостния огромен ареал от Китай и Индия - на изток, през Туран и Кавказ до Урал на север, Волга и Дон на запад, зает от племената от единния български родов корен - хонори, саки и масагети, взаимно си въздействат, прегрупират се. В редица случаи, водени от своите интереси за оцеляване и развитие, те са в противодействие,

противоборство, включително и жестоки военни сблъсъци.

В началото на третото десетилетие на I век от Новата ера, племената на хуни и българи от Западната хунска империя на Цитки, вече са се формирали в самостоятелни общности. Заселилите се близо до р. Урал племена на българите, дошли от Далечния изток, вече са заедно със своите събратя -уралските гури от държавата Идел и тези на хуритите-балхарис на Савската царица. Хуритите-сармати останали при уралските гури и създали държава и империя Ургури, разпокъсана под напора на бъдещите славянски племена още през III в. пр.н.е. на 3 части.

Известни са важни исторически събития, ускорили обединението на прииждащите от Азия племена и народи от българския родов корен в Първа Българска държава на територията на Европа.

Събитията от I и II в. от Новата ера създават коренно нова обстановка и разположение на племената и народите от българския родов корен. Наложено е противоборство между големите групи на саките - главно техния клон на европейските саки, амазонките и царските скити (сармати) от една страна, и масагетите (алани). Последните владеят огромните териториални пространства между Кавказ, Дон, Волга и далеч на изток, чак до Седморечието. Една част от тях, тази на големите юечжи (даюечжите) е овладяла Тохаристан и в средата на I в. е основала Кушанската империя. Другият им клон владее земите на Туран и на волго-уралските българи - ургури.

Крупни военно-политически събития под напора на китайците и тунгузите - сянбийци разделят на две части остатъците от бившето западно крило на Хунската империя на северна и южна част. Южните хуни просъществували като васали на Китай до 216 г. н.е. Северните хуни под напора на тунгузите сянбийци през 92 г. се заселват в Джунгария на запад от езерото Баркул (Пан-ку-ли), където останали 60 години. 152 - 153 г. са преломни години за северните хуни и българските племена в техния състав и за по-нататъшна историческа съдба на българи и хуни. Повторно прогонени от тунгузите, част от хунорите се заселват в Седморечието, където основават държавата си Юе бан, а другата част от тях достигат до Урал. Кимерийските (български) племена кутригури заемат найзападната части близо до р. Тобол, а югоизточно от нея, чак до източните части на р. Волга, пространството се заема от утигурите. Утигурите се обединяват с ургурите от Урал и своите родственици сарматите, живеещи между р. Волга и Урал, които по това време били под владичеството на масагетите - алани.

В "Накратко за тангристката религия и митология", публикация

на издателство "Зенг Бурджан колобър" на движението "Воини на Тангра" е посочено:

*"**153 г. сл.р.Хр. - възцарява се кан Авитохол, наречен Агарджа ("Разменвач"), защото сваля Ер-Таш - последния представител на династия Алан в Идел и установява властта на Булярския клон на династията Дуло (Хунтар, Оногури).**"*

Авитохол е реална историческа личност от рода Буляр на Династията Дуло. Името му се тълкува различно, но найточният му превод е "благословеният Тохар", което явно ни сочи, че той произхожда от "юеджите" - тохари.

За съгласуваните действия на юеджи и тохари говори и фактът, че в същата тази 153 г. юеджите масагети (кушаните), начело с легендарния Канишка, овладяват Джунгария, прогонвайки от там току-що завладелите я сянбийци и китайци. По този начин дават възможност на останалите все още в нея хонорски (хунски и български племена), главно тохари и даюечжи, да се интегрират със своите родственици от Кушанската империя, а част от тохарите - с ургурите.

Това не е някакво объркване, недоразумение или пък необяснимо развитие на нещата в годината на основаването на първата, европейска, **българска държава на територията на Идел (Ургурия), наречена, според историческите извори, Булгар Атил**.

Напротив, това сочи, че българските племена кутригури и утигури не са се изселили само в 153 г., а това е крайната дата на заселването и овладяването на посочените територии между р. Волга на запад - нейните източни части, Азовско море и пространството между реките Тобол и Урал на изток. След овладяването на престола от Авитохол към тази територия се прибавя значителна територия между Волга и Урал, населявана от ургури (шумерските и уралски гури) и сармати (хурити-балхарис), но подвластни на аланите масагети - юеджи в последните няколко века. **Настъпилото обединение на кимерийци, тохари, ургури и сармати постави началото на нов етап от развитието на българската общност - европейската епоха.**

Непосредствени съседи на българската държава са хуните и хонорите със своята държава Юе бан, аланите на юг от Волга към Кавказ, където междувременно вече има заселени нови български племена тези на предците на Кубрат - наследниците на цар Тимоти. Непосредствени съседи на българската държава са и нейните родствени племена кушани и тохари - даюеджи от Кушанската империя. Наново е очертан троичният характер при изграждането на държавно-имперската форма на управление на българи и хуни, но

този път с подчертано предимство на българите, формирани в 2 български държави - Булгар-Атил и Кушанската империя, както и държавата на българи и хуните Юе бан. Известно време още по на запад, в Молдова и Украйна, живеят преселилите се от Египет български племена бастарните, които чакат своя шанс за обединение със своите събратя.

Последвалите исторически събития са пряко продължение на хонорските нрави и обичаи и на стремежа за възстановяване и продължаване на хонорската система на организация и управление на племената и породен от общия родов корен на базата на троичността, която продължава включително и при разпадането на Стара Велика България.

Имаме пълно основание да търсим доказателства за новоутвърдената българо-хунска империя с 3 крила и царе - край Волга, в Балх (Кушанската империя) и в Седморечието. Застоят на хунските племена в Седморечието, а по-късно (от 340-370 г.) и край р. Волга говори за период на адаптация и възстановяване на тяхната бойна и военна мощ в обкръжението и под водачеството на обединените и с по-голяма относителна тежест български племена и вождове от династията Дуло. За съществуването на този съюз още от времето след разпадането на Хунската империя говори и фактът, че точно в 153 г., когато загива Канишка, в западното крило се утвърждава се утвърждава владетелят от тохарски произход Авитохол. По-нататък, в по-късни периоди, настъпва ново придвижване на народите и племената от българо-хунския съюз, както и от държавите им и все по-голямо влияние на българската общност, до окончателното й утвърждаване като самостоятелен единен народ със самостоятелни цели и перспективи.

Какви са по-големите, известни ни сега исторически събития в рамките на първата българска държава на племената, завръщащи се от Азия в прародината си - Черноморско-Кавказкия и Волго-Уралския региони като западно крило на Евразийската Българска империя (българо-хунски съюз)?

Както е известно, през целия период на хилядолетната историческа евроазиатска епопея на нашите предци на Балканите и във Волго-Уралието винаги без прекъсване е имало племена от общия ни родов корен. Като се започне от именците и арите и се премине през държавата на иделците - Идел (Атил и Урал) на кари, лелеги и пелазги, това продължава и при техните потомци траките в днешните тракийски земи в родово-племенен съюз под името Ария, а покъсно Тракия. Всички преселения са водели до изменения в местонахожденията на трите центъра - средища на държавата - империя.

С преселението от Централна Азия, Предкавказието и Волго-Уралието се поставя началото на българската държавност на територията на Европа. Необходимостта от нейно укрепване и изграждане е отнела доста време, поради което е настъпил период на относително мирно съжителство със съседните племена и народи.

Тъй като това е мирен период и няма победи и поражения, древните историци не пишат за него и го отразяват слабо. За един период от около две и половина столетия историците мълчат за българите и преди всичко за тези от Волго-Уралието и Прикавказието. **Характерно за периода след 153 до 340 г. е установеният съюз между българи (сармати, кимерийци, тохари и ургури) и алани.**

В този период всички древнобългарски и хунски племена, а заедно с тях и аланите имат единствената задача да упражняват пряк натиск върху готите и по този начин да оказват помощ и съдействие на траки, мизи и бастарни, останали в състава на Римската империя на Балканите от двете страни на Дунава и до Днепър и Днестър, но водещи упорити битки за съединението със своите братя от Авитохолова България.

Сарматите, изтласкани на запад от Волга от кимерийците и техните сродници, се смесват и поглъщат скити и савромати, а саките били поглъщани от кутригури и утигури. Тяхното и на скитите имена остават само като символ на посоката, в която се придвижват единните български племена.

Още две десетилетия преди създаването на Авитохолова България неизвестен български владетел е населил Добруджа (Карвуна). От Черна вода до Кюстенджа в най-тясното място между Дунав и Черно море е изкопан широк, защитен от нападения ров, пазещ тила и фланга на заселилите карвунската земя.

В 167 г. между заселилите земите на Долни Дунав сармати и други хонорски племена и Рим пламва война, която завършва с известния мирен договор от 175 г. Той дава възможност на тези български племена да живеят спокойно по северното Черноморие на изток от Панония и Дакия, със статут на протекторат. Друга част от тях се пръсват в Балканите и в Италия, където формират имперско население пагани.

След 175 г. в резултата на преселението на готите започва да се променя историята на Европа. **Българските племена бастарни са притиснати от готите и техните владетели се изместват до р. Днепър в непосредствена близост до Авитохолова България.** Между готите и Рим е сключен договор, който дава възможност за тяхното успешно развитие в рамките на 2 държави с граници между Прут и Днестър. Постоянните набези на готите към владенията на сармати и бастарни на запад и авитохоловите кутригури, утигури и уралските гури от Идел (ургурите), набезите срещу северните хуни на изток, както и възникналите междуособици между тях, предизвикват преместването на хунските и българските племена от Седморечието, водени от Буламир, дълбоко на запад, достигайки до р. Волга. **Това преселение към Европа в 340 г. предизвиква заличаването на хунската държава Юе бан в Седморечието и включването на територията й в пределите на Кушанската империя.**

Буламир е изтласкан от Седморечието от владетеля на Китай и тюркмените, а по-късно и от наследниците на масагетите и киргизите - сабани. Бягащите му войски са приютени при башкортите (маджари) в Приуралието, но нападнати от Другар те го напускат и той достига р. Волга, където се съединява с утигурите на Авитохол. които приемат неговата власт. Цели 3 десетилетия те живеят край Волга, в Авитохолова България в сдружие със сарматите и водят битки за завладяване на аланите. След победа през 368 г. над аланите и западните масагети - кара-мазгутите, на страната на Буламир застават и племената от българския родов корен от Бурджан (Дагестан), обитаващи преди това земите на Азербайджан.

Между Буламир и бастарните, кутригурите, утигурите, тохарите, другите племена от българи и хуни е сключен нов съюз, според който начело на държавното кормило застават владетели от рода Дуло в рамките на българо-хунския съюз с водещото начало на българите. В него влизат и редица племена от нехунорски произход. Сакланите (руснаци), които били притиснати от готите, сключили с Буламир съюз за общо нападение срещу нашествениците.

Периодът 376-378 г. е период на разширяване на завоеванията. **Българските племена пропускат безпрепятствено през земите си хуните, за да могат да проникнат дълбоко на Запад, чак до Панония. Бастарните и сарматите на Савската царица, ургурите и иделците се обединили, с което българите и българо-хунския съюз с централно ядро Авитохолова България (Булгар Атил) стават мощна империя.** Под владичеството на наследника на Буламир кан Алвар продължават в периода 378-399 г, битките за разширяване на владенията на Запад. **Авитохоловата империя вече става непосредствена заплаха и причина за разделянето на Римската империя на 2 части през 395 г.**

В 378 г. вече в съюз с готите в битка при Одрин българи и хуни убиват император Валент, а заедно с него били погубени и

всички римски войски. От тогава вестготите играят все по-голяма разрушителна роля в Римската империя, а остготите са верни съюзници на българите с градивна роля в българо-хунската империя. Следват години на възход и величие на българи и хуни. През 395 г. е завладяна Далмация, а кавказките българи нападат и опустошават Армения, Капкадония и Сирия. През 400 г. кан Улдин овладява Панония и покорява напълно остготите, след разпада на Гайана - федерат на готите по Среден Дунав.

Датата на основаването на Първата българска държава от съвременен тип в Европа може да се установи точно на базата на правилното тълкуване на "Именника на българските ханове", а не само чрез простите аритметични действия на събиране и изваждане. Според Петър Добрев и някои негови поддръжници, от навлизането в днешните български земи в 680 година, като се извадят 515 години (времето, посочено в "Именника", през което са управлявали петимата български канове, територията отвъд Дунава) се получава 165 година, която би следвало да се утвърди, според тях, за начална година на българска държава. При това положение, когато се прибавят към 165, последователно годините, през които са господствали отделните владетели, за година на смъртта на Кубрат се получава 677-ма, а не действителната 665-та година. При това положение се прави корекция с дванадесет годишен цикъл и се получава 153 година за начална година на българската държава и 665-та - действителната година на смъртта на Кубрат.

Единствената разумна алтернатива при решаването на този казус, когато са налице и редица други доказателства - исторически събития, отбелязани от летописци и изследователи, доказващи 153 година за начална дата на първата българска държава в Европа,е да се вникне по-прецизно в текста на Именника. Ето неговото дословно съдържание:

"А витохол жит лет Т (300). Род ему Дуло. А лет ему Дилом Твирем. Ирник жит лет Ри Н (100 и 50) лет. Род ему Дуло. А лет ему Дилом Твирем. Гостун - наместник това - В (2) лет. Род ему Ерми. А лет ему Докс Твирем. Курт КСИ (60) лет държа. Род ему Дуло. А лет ему Шегор Вечем. Безмер Г (3) лет. А род ему Дуло. А лет ему Шегор Вечем. Сии Е (5) къненз дръжаше кнежение ом ону страну Дуная лет Ф и EI (515) остриженами главами. И потом приде на страну Дуная Исперих кненз тожде и до селе. (Ритом приде на страну Дуная Исперих кненз тожде и до селе. (Рисунка - изправена в десен профил змия, нагъната на две кълбета и с рибешка опашка = Змей (сперерих кненз КСИ и одино (61) лето. Род ему Дул о. А лет ему Вер-Ени Алем ..."

Преводът на всичко това сочи (според Й. Вълчев):

"А времената се променяха (за) живеене (живот, епоха) 300 години. Родът му (на този, който е заповядал промяната - целокупното потегляне от Волга към Европа) е Дуло. А годината му (на възшествие) е Дилом Твирем (година Змия, месец Девети, ден Девети, винаги събота, редовният годишен сбор на великите боили = 31 август 129)".

Поради липса на сведения тези 300 години не могат да се разпределят точно владетел по владетел.

"Ирник (от него започва) живеене (живот, епоха) 150 години. Родът му е Дуло. А годината му (на възшествие) е Дилом Твирем. (година Змия, месец Девети, Ден Девети, винаги събота, редовният годишен събор на великите боили = 31 август 429)."

Владетелите през тази епоха са: Ирник - 429-485 г.; Гундо Буза - 485-500 г.; Драгун - 500-530; Борис Мугел - 530-540 г.; Савер кан - 540-588 г.; Борис кан - 558-579 г., всичко 150 години.

"Гостун = това (означава) наместник (отнася се за Орган, вуйчото на Курт Кубрат) - 2 години. Родът му е Ерми. А годината му (на овластяване) е Докс Твирем (година Свиня, месец Девети, ден Девети, винаги събота, редовният годишен събор на великите боили = 31 август 579)."

"Курт (след като става пълнолетен) Управляваше 60 години. Родът му е Дуло. А годината му (на възшествие) е Шегор Вечем (година Вол, месец Трети, ден Трети, винаги неделя = 24 февруари 581)."

"Безмер (= без точна мяра) 3 години. А родът на оногова е Дуло. А годината му (на възшествие) е Шегор Вечем (година Вол, месец Трети, ден Трети, винаги неделя = 24 февруари 641)."

Безмер е Бат Баян - първородният син на Кубрат, заедно с който възшестват като съвладетели и останалите синове на Кубрат. С "3 години" е подчертано времето, в което Исперих е бил под властта на брат си.

"Тези петима князе (канове) управляваха държавата на отвъдната страна на Дунава 515 години с остригани глави."

Южно от Дунава владетелите са пускали дълги коси, за да приличат на византийските императори, на които са наследници и продължители.

А ето и преводът, със съответните пояснения към него, на текста, свързан с владетеля, преминал отсам Дунава:

"И след това дойде отсам Дунава Исперих, княз (кан) също така и до сега! (Рисунка на Змей - възшествен герб на Исперих) Исперих 61 година. Родът му е Дуло. А годината му (на възшествие) е

Вер Ени Алем (година Змей, Нова Година = 22 декември 643)."

В текста е посочено, че след петимата владетели отвъд Дунава, Исперих е преминал отсам Дунава, но не сочи изрично, че това са земите на Дунавска България. От това е видно, че Аспарух е кан на българите на територията на днешна България от Дунав до Стара планина не веднага след преминаването на Дунава и върху нея не е разпрострял тогава властта си. Няколко години той е в района на Онгъла - отсам Дунав, но не в Мизия. Той премества седалището на едно от крилата на Кубратова България, а заема земите на Дунавска България в 680 година, след сключения тогава договор с Византия, признал правата му на владетел върху тези земи.

Когато се съобразим и **с годината от смъртта на Кубрат, и разделянето на страната на древните българи при Бат Боян на трите й крила в стила на древнобългарската традиция в държавното устройство и с начина на управление на страната, определено за начална дата на учредената българска държава в Европа, може да се определи само 153-та година**. В подкрепа на всичко това е и фактът, че в състава на тази, а по-късно и в държавата на Кубрат, а и в държавата на Аспарух до битката му с хазарите, в която загива, и по-късно са земите на днешна Украйна, достигащи до земите на Бат Баяновите българи - централното крило на Стара Велика България.

Безспорно от многото изследователи на "Именник на българските канове" най-точно по години е разчетено времетраенето на управлението на българските владетели от изследователя Владимир Цонев, с като се доказва също началната 153 г. на Авитохолова България.

В превод текстът на "Именник на българските кханове" е следният:

"*Авитохол* живя 300 години. А родът му бе Дуло. Годината му дилом твирем.

Ирник живя 150 години. Родът му бе Дуло. Годината му дилом твирем.

Гостун - този бе наместник. Родът му Ерми. Годината му дохс твирем.

Коурт държа 60 години. Родът му Дуло. Годината му шегор вечем.

Безмер - три години. Родът му Дуло. Годината му шегор вечем.

Тези 5 князе царуваха 515 години от другата страна на Дунава с остригани глави. А след това дойде Исперих от тази страна на Дунава, както е и досега.

Исперих - шестдесет и една година. Родът му Дуло. Годината му верени алем.

Тервел - 21 години. Родът му Дуло. Годината му теку читем.

Твирем - 28 години. Родът му Дуло. Годината му дван шехтем.

Севар - 15 години. Родът му Дуло. Годината му тох алтом.

Комирсош - 17 години. А родът му бе Вокил. Годината му шегор твирем. Този княз измени родът Дулов, сиреч вихтун.

Винех - 7 години. Родът му Вокил. Годината му именшегор алем.

Телец - три години. Родът му Угаин. А годината му сомор алтем.

Умор - 40 дни. Родът му Вокил. Годината му дилом тутом."

Този важен летопис на българската държавност е открит от руския славист Андрей Попов през 1866 г. в сборник от древни исторически текстове "*Елинский летописец*". Представлява своеобразен списък с имената на българските владетели от средата на II в. до втората половина на VIII в. (от Авитохол до Умор). Според изследователите той е създаден върху основата на старо предание по времето на цар Симеон (913-918 г.), когато българският владетел отправя своите искания пред Византия за царска титла и корона. Познати са три преписа - Уваров, Московски и Погодински. "Именникът" е поместен в старозаветната Четвърта книга на царете, без никакъв надслов. Първи негов кръстник е хърватският историк Франьо Рачки, който през 1870 г. в Rad Jogoslovenske Akademie, том II го нарича "*Именник на първите български князе*". По-късно, поради липса на пълно съответствие между думата "княз" и "хан" ("кхан"), летописът е назован от своите изследователи (главно български и руски историци) "*Именник на българските ханове*".

Интересно е тълкуването на титлата княз. Вероятно тя е съставена от две части - КАН + АЗ = КАНАЗ, в смисъл на "господар", "помнещ", "знаещ".

При един внимателен прочит на този паметник се забелязва, че хронологията на царуването на владетелите е свързана със самобитен календар, който се движи по определен повтарящ се цикъл от 12 години. Отделната година носи името на животно, което всъщност е название на небесно съзвездие. Интересното е, че събитията около всеки кхан се посочват два пъти. Веднъж с помощта на месеца и годината на заемане на властта и втори път, чрез указване срока на годините, през които държи властта.

Летоброенето според древните българи:

Първа година - *сомор* (година на мишката)

Втора година - *шегор* (година на вола)

Трета година - *неизвестна* (година на тигъра)

Четвърта година - *дван* (година на заека)

Пета година - *верени* (година на дракона)
Шеста година - *дилом* (година на змията)
Седма година - *теку* или *именшегор* (година на коня)
Осма година - неизвестна (година на овцата)
Девета година - неизвестна (година на маймуната)
Десета година - *тох* (година на петела)
Единадесета година - *етх* (година на кучето)
Дванадесета година - *дохс* (година на свинята)

Название на месеците:
Първи месец - *алем*
Втори месец - *тутом*
Трети месец - *читем*
Четвърти месец - *твирем*
Пети месец - *вечем*
Шести месец - *шехтем*
Седми месец - неизвестен
Осми месец - неизвестен
Девети месец - неизвестен
Десети месец - неизвестен
Единадесети месец - неизвестен
Дванадесети месец - *алтем, алтом*

Подобни циклови календари се срещат при два древни народа - асирийци и еламци, които са съседи на древните българи във Вавилония. Не случайно в текста след Умор се споменава за царя на Вавилон - Навухудоносор I (1126-1103 г. пр.н.е.). Той е владетел на българите худони, на хиксоси и субареи (себери): *"Преди така назованите асирийски царе царува, както казахме, и Навухудоносор."*

За да успеем да вникнем в древната ни история и посланията, завещани в "Именника", трябва да се опитаме да разделим летописа на древнобългарската държавност условно на две части. *Първа част* - от Авитохол до Севар и *втора част* - от Комирсош до Умор.

Кое налага това разделяне? Преди всичко трудности при изчисляването на годините на първата поредица владетели от рода Дуло. Един от важните моменти е въпросът със съвладетелството, което е източна традиция, използвана във Вавилония, в Хунската и Кушанската империи от владетелската им династия Дуло, пряко свързана с пътищата на древните българи.

В таблица №1 по-долу за тази първа част от "Именника", с имената на българските владетели от митичния Авитохол до Север, отбелязваме някои характерни особености и хронологията на тяхното царуване. Съществена отправна точка тук е смъртта на Кубрат - 665 г. А предисторията очевидно трябва да търсим във възхода на Кушанската империя при цар Канишка (129-153 г.). През 153 г. той успява да отхвърли зависимостта на своите сънародници в Джунгария от Китайската империя.

таблица №1

Записано в "Именник на българските кханове" (годините са закръглени)	**Година на възкачване на престола като владетел или съвладетел**	**Някои особености в "Именника"**	**Точният брой на годините и месеците на властване**	**Хронология на годините на царуване на владетелите**
Авитохол - 300 г. Родът му **Дуло**	**Дилом твирем** - (153 г. м. IV)		300 г.	**153 - 453 г.** (300 г.)
Ирник - 150 г. Родът му **Дуло**	**Дилом твирем** - (453 г., м. IV)		150 г.	**453 - 603 г.** (150 г.)
Гостун - 2 г. Родът му **Ерми**	**Дохс твирем** - (603 г., м. IV)	Има закръгляване 2 г. и 1 м. ≈ 2 г.	2 г. и 1 м.	**603 - 605 г.** (2 г. и 1 м.)
Коурт (Кубрат) - 60 г. Родът му **Дуло**	**Шегор вечем** - (605 г., м. V)	Кубрат е владетел от 605 г., когато става пълнолетен. За хан е избран през 632 г.	60 г.	**605 - 665 г.** (60 г.)
Безмер (Бат Баян) Родът му **Дуло** - 3 г.	**Шегор вечем** - (665 г., м. V)	Има закръгляване 2 г. и 8 м. ≈ 3 г.	2 г. и 8 м.	**665 - 668 г.** (2 г. и 8 м.)
Исперих (Аспарух) - 61 г.* Родът му **Дуло**	**Верени алем** (668 г., м. I)	Посочени са годините на неговия живот - 61 г. (639 - 700 г.) Минава на юг от делтата на Дунав за първи път още през 668 г.	32 г.	**668 - 700 г.** (32 г.)

Тервел - 21 г. Родът му **Дуло**	**Теку читем** - (694 г. м. III). Тогава Тервел е избран за съвладетел. **Владетел от 700 г.**	Има закръгляване 21 г. и 3 м. ≈ 21 г.	21 г. и 3 м.	Съвладетел 694 - 700 г. **Владетел 700 - 721 г.** (21 г. и 3 м.)
Твирем - 28 г.* Родът му **Дуло**	**Дван шехтем** - (715 г. м. VI). Тогава е избран за съвладетел. **Владетел 721 - 727 г.**	28 г. - има се предвид периодът 700 - 727 г., определен за престолонаследник - 700 г. Умира в края на 727 г.	6 г. и 6 м.	Определен за престолонаследник - 700 - 715 г. Съвладетел 715 - 721 г. **Владетел 721 - 727 г.** (6 г. и 6 м.)
Севар - 15 г.* Родът му **Дуло**	**Тох алтом** - (721 г., м. XII). Тогава Севар е избран за съвладетел. **Владетел - 727 - 737 г.**	Има закръгляване 15 г. и 5 м. ≈ 15 г.	9 г. и 6 м.	Съвладетел 721 - 727 г. **Владетел 727 - 737 г.** (9 г. и 6 м.)
ОБЩО:			**584 г.**	**153 - 737 г. (584 г.)**

"Именник на българските кханове" като летопис е замислен да бъде завършен през м.IV на 765 г. Тази бележита дата - началото на четвъртия месец започва на 22 март (според българското летоброене Новата година е на 22 декември) и е необходимо, колкото е възможно по-скоро тя да намери своето място в Националния ни празничен календар като Ден на българската държавност.

В новата, обобщаваща таблица №2, са данните за българските владетели от Комирсош до Умор (от 737, м.IV до 765 г., м. IV). Те на са от рода Дуло и затова съвладетелството при тях е непознато.

таблица №2

Записано в "Именник на българските ханове" (годините са закръглени)	Година на възкачване на престола като владетел	Някои особености	Точният брой на годините и месеците на властване	Хронология на годините на царуване на владетелите
Кормисош - 17 г. Родът му **Вокил**	**Шегор твирем** (737 г. м. IV)	Има закръгление 16 г. и 9 м. ≈ 17 г.	16 г. и 9 м.	**737 - 753 г.** (16 г. и 9 м.)
Винех - 7 г. Родът му **Вокил**	**Именшегор алем** (754 г. м. I)	Има закръгление 6 г. и 11 м. ≈ 7 г.	6 г. и 11 м.	**754 - 760 г.** (6 г. и 11 м.)
Телец - 3 г. Родът му **Угаин**	**Сомор алтем** (760 г. м. XII)		3 г.	**760 - 763 г.** (3 г.)
Сабин* - 1* г. Родът му **Вокил**. Името му не е записано в "Именника", както и срокът му на властване	**Дванш алтом*** (763 г. м. XII) според В. Златарски	Има закръгление* 1 г. и 3 м. ≈ 1 г. Името на Сабин е запичено от "Именника"	1 г. и 3 м.	**763 - 765 г.** (1 г. и 3 м.)
Умор - 40 дни* Родът му **Вокил**	**Дилом тутом** (765 г. м. II)	40 дни ≈ 1 м. Властването на Умор след 765 г. м. IV (дилом твирем) продължава	40 дни ≈1 м. Има се предвид само запи-саното в "Именник на българските кханове"	**765 - 765 г.** (1 м.) Има се предвид само "Именник на българските кханове"
ОБЩО:			**28 г.**	**737 - 765 г. (28 г.)**

"Именник на българските кханове" е оригинален, самобитен летопис на българската държавност, неразривно свързан с древната ни история, чиято стойност едва сега започваме да оценяваме. Несъмнено той е свидетелство за здрава културно-историческа народна традиция. Налице е приемственост и единство между другите държави на древните българи (Вавилония, Кушанска империя, Хунска империя, Стара Велика България, Волжка България и Дунавска България).

От създаването на Авитохолова България до Бат Баян няма прекъсване, на българската държавност, макар и териториално след смъртта на Кубрат да настъпват промени, поради разпокъсването на държавата на няколко самостоятелни части.

Аспарух управлява 61 години, възкачвайки се първоначално на престола на Западното крило на Кубратова, а покъсно и на Стара Велика България начело с Бат Баян. Без да прекъсва управлението на Западното крило след разделянето на територията на Стара Велика България, той го разширява по времето, когато е хан на българите с нови територии, владения на древните му предци и след договора с Византия от 630 година е владетел и на територии отсам Дунава, където премества и своето седалище. Така той става основател на държавата на територията и в земите отсам Дунава. Завземането на тези територии става след упорита, повече от едно десетилетие, работа за изграждане на укрепен онгъл и тежки сражения с византийската империя. Със записаните 61 години управление на българската държава от Аспарух, съставителите на Именника на българските канове показват непрекъсваемостта на българската държавност в рамките на западното крило на Стара Велика България. Още повече, че в "Именник на българските канове" няма сведения, че Авитохол създава нова държава в завзетите от него земи.

Ранната българска държава на Авитохол е имала от двете си страни мощни съседи, с които е водела непрекъсната борба. На изток от нея се е намирала голямата държава на дун-хуското племе сиен-би, заместило в Средна Азия някогашната Хунорска империя, а на юг голямата вече държава на алан-орзите (аланите), образувала се при сливането им с о-суните и простираща се в Западен Туркестан (От Памирския възел и езерото Исък-кул на изток до североизточните брегове на Черно море на запад).

През 350-360 г., според Ф. Хирт, аланите били победени, техният господар убит, а страната им владяна повече от 30 години. Само о-суните се спасили за известно време, задържайки се в северните подножия на Кавказ и по северните брегове на Черно море. Остатъци от тях са запазени и досега под името осетинци.

Под влияние на китайците сиен-би били прогонени от подчиненото им племе жуан-жуан, което заело тяхното място в Средна Азия, а те отишли на запад, попаднали под властта на българите и станали известни в Европа с името си сибири. Осигурени от юг и изток, българите се отправят към Средна Европа. По времето на Буламир те преминават на запад от река Дон, след като преди това сразили аланите, прогонили готите първоначално между река Дон и устията на река Дунав, а по късно и от територията на днешна Румъния. Със своите настъпления, заедно с хуни и други хунорски и нехунорски племена от българо-хунския военно-племенен съюз, българите всявали ужас във Византия и Рим.

Наскоро след 372 г. средищната, главна орда на държавата, заемаща по това време области около Урал, разширили пространството си до Кавказките планини и заели пространствата между Кавказ, Каспийско море, Волга, Черно море и Дон. На изток от Волга, в киргизките степи и в земите на аланите, се намирало източното крило на държавата, а на запад от Дон - нейното западно крило.

Средищната главна област била заета преди всичко от българските племена. Макар и да били чували за хунорите, западните летописи след 375 г., поради неразбиране и невярно, и неточно преведени сведения за тях, почти без изключение, ни дават неверни и дори клеветнически сведения за хуните (хунорите) с найотвратителни черти. Нравът, обичаите и животът на хуните са представени като нечовешки, зверски.

Това отношение към хуните е обяснимо, защото се явяват техен враг, който трябва да бъде охулен с клевети и обиди като найсекретно оръжие на "културните народи". **Най-много хуните са били очернени от византийските летописци, чиито писания са изпълнени преди всичко с измислици и клевети, което се държи на тяхното слабо осведомяване и изумително невежество**. Разбира се има и изключения, като писанията на Приск - участник в едно византийско пратеничество при кан Атила през 448 година, имал възможност лично да научи по-голямата част от съобщенията, които представя достоверно. Така стои въпросът и с по-голямата част от писанията на летописеца Йордан.

В цялостното си историческо развитие през "езическия период" в древността племената на древните българи и техните именити предци и праотци са се групирали в родовоплеменни, а по късно във военно-племенни съюзи, в рамките на които и извън съставите на които са съществували селища, градове-държави, царства и държави на племената от различните клонове на единния общобългарски родов корен и на единната общобългарска древна общност. Така по земите около бреговете на древната река Итил (Дунав) от преди 55 хилядолетия са живеели предците на древните българи кимери-мизи, с наименование в дълбока древност на името на по-известните племена драки и сапеи (днешните шопи). Те преди повече от 50 хилядолетия **живеят в рамките на най-ранния известен в човешката праистория родов, а по-късно родово-племенен съюз. Този съюз на най-древните именци съществува в продължение на няколко десетки хилядолетия по време на ледниковия период на север при Асгард, по-нататък обхванал Балканите (днешна Румъния и България) и земите на Мала Азия.**

Следват конфедеративните родовоплеменни съюзи на арианите, синди-етиопо-кушити, лелеги и кари на територията на Волго-Уралието, а 15 хилядолетия преди Новата ера и на територията и на днешна Палестина, Йордания, Ливан, Сирия, Ирак. По-крупни такива съюзи, част от които прерастват във военно-племенния съюз с участие на древните предци на българите, са тези на хунорите и хуните, на гурите в Месопотамия и Такламакан, на скити и сармати, на ургури и славяни, на славяни и сармати, на българи и хуни и т.н. Тези племена създават държавата Ургури - държавата на уралските гури, която по-късно влиза в ургуро-славянския племенен съюз. Под натиска на славяните тази държава се разделя на 3 части. През 330-230 г. пр.н.е., за период по-голям от едно столетие се сформира сарматски военно-племенен съюз, в който са включени земите на ургурите и сарматите, обитаващи териториите от река Об и Енисей до Урал. Така те създават територията, наречена Велика Сарматия.

В началото на II в. пр.н.е. (192 г. пр.н.е.) сарматите изтласкват сродните си европейски скити в Кримския полуостров и в долното течение на река Дон овладяват и техните територии и се разселват по цялата територия на днешната руска степ. Мощни миграционни процеси включват в техните територии алани и българска племена от териториите на Балхара и Фергана.

Формират се три сарматски народа, които още в средата на II в. пр.н.е отседнали в три различни територии - язиги, роксалани и алани. Аланите и новодошлите: хионити (кимерийци) от Бактрия завзели територии на север от Кавказ, в страната на ургурите. Спазен е принципът на троичността.

На същия принцип се изгражда участието на предците на българските племена от династията Дуло - сармати, скити и хионити-кимерийци от двата рода Дуло. Това са потомците на Савската царица - цармати, сармати, племената потомци на царицата-майка и на Тимоти - племената предшественици на хановете Кубрат и Аспарух в Хонорската и Хунските империи. В тях те участвуват като крила на съответните империи, включващи самостоятелните български държави Бахлика и Балхара в Тарим, Памир и Кашмир, и редица други държави.

По-късно, при разделението на Западното крило на Хунската държава, в което освен тези племена има и редица племена на други народи, предците ни участват пак във военно-племенен съюз на българи и хуни. Същевременно са формирали и други държави - Юе бан и държавата на Авитохол от 153 година. Новото отличително в този съюз на хуни и българи от Западното крило на

бившата Хунска империя, оглавено от Цит-ки е, че начело на този съюз вече стоят князе от племената на българския родов корен на династията Дуло, а след 376 г. - само тази династия.

Под натиска на китайците и съюзените с тях племена от монголски произход в средата на I век западното крило на хуните започва да се придвижва на запад. Това придвижване е породено и от вътрешните междуособици в империята на Цит-ки между множеството племена и групи, както и поради откъсването им от важни търговски центрове. Те преминават пътя от Таримската низина през Тян шан и земите около езерата Балхаш към степите на Казахстан, долните течения на Аму даря и Сърдаря до Аралско море, предпланините на Урал и до Каспийско море на изток. Това огромно териториално пространство е наречено Туран (Новият Туран), а населяващите я племена и народи - туранци.

Върху част от Североизточен Китай и в монголските степи се разселват хунските племена и народи от източното крило на бившата Хунска империя, които поетапно се приобщават към китайската цивилизация.

С участието на племената от единния родов корен на древните българи през древността в Централна Азия са съществували държавните образования Бахлика, Бактрия, Тохаристан, а по-късно, в началото на новата ера - Кушанската империя и Фергана, както **и няколкото градове държави в Таримската низина и на юг, в горното течение на река Ганг, в котловините в подножието на Хималаите.**

В Бактрия и особено във Фергана българите създават племенна общност (съюз). Миграционните процеси, под натиска на китайската армия, тласкат хуните от западното крило на Хунската империя и българските племена от Фергана в северните райони на Бактрия, а така също другата част от българските племена при масагетите (юеджи) около езерото Балхаш на запад.

Освен миграционните процеси от изток на запад, такива процеси се развиват и от север на юг. В тях участват племена с българско самосъзнание от Бактрия и през Новата ера в Кушанската империя, под натиска на гуптите. Те се затварят в котловините на Памир и Хималаите, а част от тях се интегрират в многобройните племенни групи на индийците на юг от река Инд и на югоизток, по течението на река Ганг.

Придвижването на българските племена в Туран става успоредно с племената на хуните, аланите, хазарите, готите и редица други племена. Тук те консолидират отношенията си и по-късно създават нов военно-племенен съюз на хуни и българи. В земята на

уралските гури са настаняват племената на кутригурите и утигурите.

Хуните достигат до река Урал, където отсядат за период от 200 години. На запад съседни племена са им аланите от източноиранската група народи на сарматите. Те са недружелюбни към хуните и поддържат дистанция между себе си и тях. Хуните са принудени да се съобразяват и с войнствените готи, с които близо две столетия водят войни аланите. През двувековния период на уседналост на хуните край река Урал те поддържат добри връзки със северните си съседи - племената на фино-угрите в Южен Сибир и Приуралието и угросамодийците. Под въздействието на културно-верските влияния на тези племена и народи протича нов етнообразуващ процес сред хуните. **Създава се нов етнос на хуните и се оформя голям хунски племенен съюз, който по-късно прераства във военно-племенен съюз.**

Като част от сарматските народи, уседнали в териториите на древна Скития близо 7 века древните българи, като носители на източноирански традиции, под натиска на прииждащите вълни от хунски племена в Туран, се изтеглят от тази територия и заемат територията на древна Ургурия. Под водачеството на Авитохол - благословения тохар - сарматите ургури и хионитите кимерийци се обединяват в една обща държава, в която вземат участие и аланските племена. С всички външни белези на господстващото положение на хуните, но с все по-забележителната роля на българските племена, в Туран възниква нов племенен съюз. Много от българските племена са участници в този племенен съюз, а други от тях, като тези от Фергана и Тохаристан, са стопански и търговски партньори на хуните, както и потенциални военни сътрудници.

Този втори етап от взаимоотношенията между българи и хуни настъпва в средата на I век и преминава на два етапа. От средата на I в. до средата на II в. утите - бъдещите утигури (70 г.) и аланите навлизат в Кавказ и приемат името хионити. Съюзът между българи и хуни от средата на II в. е с водещата роля на владетелите от династията Дуло. Към старата традиция на сътрудничество се прибавят и съюзници от преселилите се племена в Кавказкия масив, които са родственици с племена от Туран. Тези племена повлияли и на част от враждебно настроените племена на аланите, които се присъединяват към Съюза. Друга част от аланите, като уседнали племена в Кавказ, преминали в Дервент заедно с утите през 130 г. и живеели заедно с установилите се в тези земи племена още през II в. пр.н.е.

Започнало е формирането на древна българска общност, създадена от смесването на съседните източноирански племенни групи на тохарите, от където произлиза и името българи на саките-хионити. Тохарите обитавали Памир, Согдиана, Северна Бактрия и Таримската котловина, вече са създали тохарската общност, като част от общността на кушаните. Българите вахандури, оногундури, хайландури, кучи-булгар и чдар-булгар са били част от тях. По-известните градове държави на тохари, по-късно и на кушаните са: Болуй край езерото Баракул, Бугур в Тарим на 208 км западно от Карашар, Куча и Чдар в Тарим, Боло - държава на кидаритите в оазиса Карш, възникнал след изселването им от Памир, княжествата Голям и Малък Болуй в Кашмир, Болор и Палгар по поречието на река Завершан, Тохаристан (Кушанската империя) с център Балх.

Саките-хионити обитават пространство между Каспийско и Аралско море и Иранското плато и са наричани от персите тури или гури. Част от оногурите кутригурите, утигурите, сарагурите, ултигурите и барсилите се преселват през I-V в. в Кавказ. Кутригури и вархонити, барсили и хазари образуват два племенни съюза. Там те заварват по-рано преселилите се българи - тохари (вахандури, оногури и хайландури). **Утигурите и кутригурите-кимерийци са най-близки родственици на пристигналите по-рано тохари. Заедно с тях и други сарматски племена през 153 г. основават първата българска държава в Европа, с което започва вторият етап във взаимоотношенията на хуно-българите - периодът на Авитохол (153-453 г.).** С основаването на тази държава коренно се променят взаимоотношенията в Съюза между хуни и българи. Начело излизат българските племена - много активни и многобройни. Те все по-често се появяват на териториите на Персийската и Византийска империи. Съюзът носи вече името българо-хунски. Начело стоят представителите на династията Дуло - на кимерийци и сармати, потомците на Савската царица и Тимоти.

Описаният в "Сказание за дъщерята на Шан" родоначалник на рода Дуло Аудан е идентичен с родоначалника на царските родове на инглингите Один.

Според сагата на инглингите в "Хемскрангла" викингските царски родове тръгват от земята на скитите "*... Черно море разделя света на 3 части. Казва се тази на изток Азия, а тази на запад някои наричат Европа, други пък Енея. На север от Черно море върви свитьод Големия или Студения ...*"

Етногенезисът на българския народ е последица на многовековни взаимни прониквания между родствените племена и народи от изначалния му родов корен - Имен (Първи) в земите на Кавказко-Черноморския и Волжко-Уралския региони.

Българският духовен синкретизъм се премества в индо-иранската средищна част на индоевропейското етнокултурно пространство. По-късно, с овладяването на Туран и Кавказко-Черноморския басейн, в съчетание с Волго-Уралския регион води до изменение на културно-историческото развитие на етнообразуващите племена и народи. Наред с взаимовръзките с евреите се засилват и взаимовръзките с племената и народите на арменците и грузинците.

Археологическите и исторически изследвания през последните десетилетия сочат убедително индоевропейските корени на българите. За това говорят не само надгробните съоръжения, материалите в тях с погребален характер и инвентар, но и руническата писменост, етнографските и генни данни, лексикалните паралели, календарните цикли, както и именната система на древните българи. Местоположението на етнообразуващите племена и народи, както и мястото им в индоевропейското езиково семейство са отразени най-сполучливо в атласа на Стария свят и на Средните векове на Колин Макивиди.

Най-старите български земи, от които нашите предци се преселват в Кавказ, в арменската география на академик С. Еремян са посочени в южния и югоизточния хребет на планината Имеон. Народът, населяващ тези земи и земите край Кавказ, в географията "Ашхарацуйц" е посочен с името Булх. В нея се сочи:

"*В Европейска Сарматия живеят следните народи: хазари, булхи, бас мени, алани ...*"

Държавите на древните българи с право в историческите карти на средновековните автори са посочени наравно с тези на народите с развита държавност. Когато се преселят наново в Европейския континент около и след новата ера, древните български племена и народи от Азия вече векове наред са имали държави в Евразия. Създадената от тях Първа българска държава в Европа след Новата ера, наречена по-късно от византийците Стара Велика България, на базата на обединените сармати, а по-късно и на българите-бастарни и на племената на Кубратовите българи съществува в продължение на повече от 500 години, за да се обхванат след това и земите на юг от Дунав в земите на днешна България.

В "Хронография" на Теофан Изповедник е записано:

"... *Най-сетне третият от тях - Аспарух, след като преминал Днепър и Днестър, по-северни от Дунав реки и като завзел Оглос, заселили се между него и онези реки, понеже забелязал, че мястото е защитено и трудно превземаемо от всяка страна, бидейки отпред блатисто, а от другите страни оградено като венец от реките, то давало голяма сигурност спрямо неприятеля за отслабения от раздяла народ*".

"Оглосът" е мястото в североизточния ъгъл на днешна Добруджа, южно от тъй нареченото свещено устие на река Дунав при Исакча. Това е описаният от Теофан Николицелски лагер, за който е трябвало неколкогодишна дейност по изграждане и укрепване и чак тогава са нападани земите в Тракия. **Това е едно потвърждение, че Аспарух живее в Онгъла няколко години и след това е бил нападнат от византийския император, в резултат на което е бил принуден ускорено да нахлуе в днешните български земи, достигайки Варна при Аспаруховия вал. Това е още едно ценно доказателство за основаването на българската държава в Кавказко-Уралския регион през 153 г., обхващаща и земите на север от Черно море, обитавани от бастарните.**

Новообразуваната Българска държава по-късно обхваща земите на изток от Каспийско море, ограничена на юг от долното течение на река Урал, средното течение на река Дон и река Днепър, долното течение на река Днестър и Прут и достигайки на запад до Дакия, Добруджа и Севернодунавска Панония. На юг границите и достигат до предпланините на Кавказ и северните части на Черно море, и склоновете на Стара планина.

През II в. "белите хуни" - ефталити населявали Турфан (Тукан) - област, разположена до най-източните разклонения на планинската верига Тангри-Таг (Тян-Шан) и северните брегове на река Тарим. В 126 година те били съюзници на китайците във войната им срещу хуните. По това време без контрол от китайците били освен Турфан, областите Кашгария и Куча. Тези градове започнали да се отцепват и да обявяват суверенитет. Първият такъв народ бил Ч'канг, чийто бунт продължил от 107-116 г. и бил потушен през 137 г. Това е време, през което китайците водят продължителни войни с хуните.

През 153 година владетелят на Турфан се разбунтувал срещу китайците, които го отстранили от власт и той потърсил помощта на хуните от Джунгария за възстановяване на властта си. Под натиска на хуните китайците отстъпили. След тази година в китайските летописи не се говори за хуните (хси юнг-ну) и името хуа е заменено с Йе-ти-и-ли-до, името на монарха Ефтал (Хефтал) от династията Дуло.

През I в. пр.н.е. юеджите, след поражението им от хуните, са настанени в Бактрия и създават 5 княжества, като управителят на една от тези провинции основава държавата Кушан. Според западните автори в завладяването на Бактрия участвуват 4 народностни групи - азии, паскани, тохари, тохари и сараукас.

Азианите са групата, от която произхожда династията кушани. Тази династия е свързана с династията Ту-ман, бащата на Мо-дун и е придобила сакралната титла Доло (Дуоло/ Дуло), равностойна на "Вселент", т.е. "Поставен от Вселената владетел". Китайската транскрипция Тци-Доло (Тци-Дуоло), е Кидар, даваща титлата "Син на поставения от Вселената владетел". В началото на V век Кидр (Чдар/ Чадар) става титлата на монарха, с която разширяващата се Кушанска империя придобива ново величие. В течение на времето четирите народностни групи се смесват и имената им изчезват, а **остава името тохар/ тохол - епоним на родоначалника на българския клон на династията Дуло, носел титлата "Ави" (К-ави) и познат от "Именника на българските канове" като Ави-тохол (Авитохол).**

Вторият клон на династията Дуло - кушаните, продължава да властва в Кушанската империя чак до 225 г., когато голяма част от нея е погълната от иранските сасаниди. В източната част на Кушанската империя възниква един нов клон на династията Дуло с титлата Ки дар (Чдар/ Чадар). През IV в. голяма част от Кушанската империя преминава в техни ръце. По същото време започва придвижването на ефталитите (хефталити) Хайтал от Джунгария в посока империята на Кидара, заедно с части от аварите - жуан-жун от империята им във вътрешна Азия.

Когато говорим за българския етнос и за българското народностно име като компонент от целия процес през епохата на неговото съзряване, появили се в източниците в края на Старата ера, не можем да не вземем предвид, че **Бактрия, Тохаристан и Кушанската империя са разноплеменни образования върху една и съща територия. Смесването на тези племена и народи на тази територия още по времето на Хунорската и Хунската империи води до началото на българския етнос и Авитохолова България.**

По време на една от великите империи - Кушанската, е било характерно за нея бързото стопанско развитие. В Хорезъм, Согдиана, Бактрия и Фергана силно се развива напояването. И до днес по тези територии личат стотиците километри канали от онова време. Евтината работна ръка на робите пленници от войните по онова време подпомага и развитието на градове особено в териториите на Индия. Голямото развитие на търговията води до оживление и на други стопански дейности, както в областта на земеделието, зеленчукопроизводството, производството на местни изделия, тъкани, преденето и т.н.

Кушанската империя развива богата международна търговия, тласък на развитието на която дава преминаването на международни пътища през нейна територия, между които и най-значимият път между тях - Пътят на коприната. Въпреки наличието на съперничеството с Китай, от там преминава значително количество коприна, което се изнася и за Европа. Този износ е главно за Рим. Той се осъществява от Бактрия и Партия с непосредственото посредничество на Согдиана.

Археологическите разкопки показват високо ниво на организация на занаятчийската и търговската дейност в градовете на Кушанската империя, които са били най-развити в Бактрия. Бактрия произвежда зеленчуци, цитрусови плодове, ябълки, грозде, орехи, бадеми, просо, ориз и жито, развива и животновъдство високо в планините, от което добивала месо и мляко. В недрата на планинските й масиви се разгръщал добив на метални руди - мед, злато, олово, желязо и редица скъпоценни камъни.

Попадналата под властта на кушаните Хорезъм, се намирала в Северозападната част на империята. Археологическите разкопки показват наличие на тази територия на селскостопанско строителство, на стопанства, състоящи се от тухлени къщи, селскостопански постройки и градини.

Големите племенни съюзи и разноплеменни империи през древността са плод на миграцията. Такива са общностите в Бактрия, Тохаристан и Кушанската империя.

В Хорезъм, както и в Согдиана, е изповядван религиозният култ към Зороастър. В Согдиана са разкрити стените на древния Самарканд.

В Кушан такава общност е тази на хунорите, а по-късно и на хуните. Такива са и по-късно възникналите сред народите на аварите, на древните българи (сармати), алани и други.

Докато на Европейската империя на хуно-българите и държавите Юе бан и Болгар Атил (Идел) през новата ера предстои период на съзряване и изграждане, продължил повече от два века, то в центъра на Азия процъфтява Кушанската империя.

След победата над аланите от страна на хуните през 325 година и възстановяване силата на Българската държава на сарматите и хионитите, части от които са заели земите им в Кавказ, от Туран в Кавказ се заселват първите представители на предците на Кубратовите българи - оногурите. Това е групата на Блендур Булгар Вунд. Това заселване се различава от предишните две по това, че тя не е била повикана, а е завладяла тези територии и се е заселила там. Територията получила името на древните българи Банан.

Според Хорентци тази група заселва земи подходящи за скотовъдство, обрасли с треви. Монархът Булгар на оногурите, въпросният Вунд, е от групата ван оно-гур, чието име означава "десетте народа, колена". Тази група по-късно влиза в състава на древната Велика България и при нейния по-късен владетел Кубрат обединява българските племена и групи в едно обединение Стара Велика България.

Блендур Булгар Вунд е в династични връзки с хунorобългарските монарси - тримата братя Мунджук (Мундо), Октар, Роа (Руа) и малкия им брат - Оебарск (Оеборски), от чието име произтича името Борис. Той е в династични връзки със синовете на Мундо - Бледа - 434-444 г. и Атила - 444-453 г., и сина на Атила - Ирник (Ернак), чието име е посочено в "Именника на българските канове" като "Блендур" (Блъхъндур)", а така също и Олхонтор "Булгар" с едно и също наименование "Уногундур (Оногундур)". Ето защо Аспаруховите българи са били известни като оногундури.

Според Хорентци в периода на 22 годишното царуване на Баларшакт - брат на Аршак Велики, българска група е заселена от северните в южните склонове на Кавказ в областта Кол (Кох). По-късно при сина му Баршак се заселила втора българска племенна група в земите по-долу от Кол (Кох) в "плодородни околии, богати на жито". Тези преселения са станали преди Новата ера съответно 150-128 г.пр.н.е. и 128-115 г. пр.н.е. Групите са на племена берсил (барсул/ барсили), получени от смесването на юеджи и потомци на отцепилите се от хуните привърженици на То-бан, бащата на великия хунски вожд Мо-Тун.

От трите сведения на Хорентци личи, че тази група по времето на арменският цар Валарш (180-200 г.) е водела сражения срещу арменците на югоизток от Кавказката планина в поречието на река Кура. Самият Валарш е бил убит във втората битка на север от прохода Уор (Дервент - Каспийските врати).

По времето на цар Хозроу (210-258 г.) е сключен брак между благородник от българската група на берсилите и благородничка от алански произход и отношенията между двете групи се подобрили.

През 287-340 г. по времето на Твърдит се водят сражения на българските групи берсили и хионити (хуни-кидарити), дошли от Кушанската империя срещу съюзническите войски на Армения и Византия - бъдещата Източна Римска империя.

Групата на Блендур Вунд се населила в западната част на Кавказ на територия, обхващаща северната част на провинция Базен (тогава Горни Базен). При това заселване българите упражнили силно влияние не само за прилагане на топонимите, получили

имена си от собствените им имена, но и в етническия състав на тези земи, както и в настъпилите политически, социални и културни промени.

Според "Именника на българските канове" Вихтун е равно на династическия род Дуло: "*... сии же кънoз измени род доуловрекъше Вихтоунъ*". Атила и баща му Мунджук са били от "царски род", изразяван в българо-хунската среда с думата "вихтоул ("вихтун"), който термин се запазва и до края на Х век. **Значи Атила е от български царски род**, както се потвърждава и от пътните бележки "Ризона" на ибн Фадлан, посетил столицата на Волжка България в 921 (922) г. и според чувашкия езиковед Н. И. Ашмарин установявайки, че арабската транскрипция "БТЛТУ"/ "БТЛТУН" се среща и в други арабски текстове, в които се споменават българските вождове. Тази титла отговаря на титлата от българо-чувашки произход и произношение "Бихтуан" със значение "роден от царски род".

До края на Х в. именните родове на Дунавско-Вардарска и Волжко-Камска България извеждат своя произход от един и същ династичен род "Дуоло (Дуло) рекъше (сиреч) Вихтоунт (Вихтун)".

Древните българи в новия Туран и в Кавказ се обособяват на родова основа, подчинени на племенния вожд - кан за сарматските племена кутригури и утигури и хан - за племената наследници на Тимоти - оногури и сарагури. **Българската общност е многоплеменна**. Неправилното четене на имената на тези племена е причина за комплицирането от много автори за принадлежността на тези племена към българския или към хунския етнос.

Българските племена се обособяват и териториално, като заемат широки пространства първоначално в Приуралието и Волгоуралието по време на държавата на сарматите кутри и утигури Булгар Атил, създадена от Авитохол край река Тобол (Тохол), носеща и днес неговото име. По-късно идващият от Седморечието Буламир достига река Урал, където престоява от 340 до 370 година.

В състава на войските на хунския водач Буламир са и части от племето на утигите (утигури) от рода Буляр, което се среща със своите сънародници и се обединяват. Обединени, те заедно разбиват кара-мазгутите (западни масагети), известни като сарматските племена алани, които дотогава владеели властта в Атил-Булгар.

Българската държава на сарматите-утигури, кутригури и алани от 150-340 година е под водачеството тохари-сармати утиґури от българския клон на династията Дуло, като е отхвърлена династията Алан, която преди това е била начело на тези племена и народи. Начело на властта са вече тохарите, напуснали Кушанската империя и преселили се в Кавказ и Волгоуралието.

От 376 г. Авитохолова България е в нов военно-племенен съюз на българи и хуни. От тогава те заедно, под водачеството на Буламир, настъпват към Европа, като българите от Авитохолова България овладяват пространството между Кавказ и Каспийско море, от река Урал и Волга, и Кама до Приазовието включително. **По-късно, в 378 година, те се обединяват с бастарните и вече представляват голяма мощ,** включена в настъпателните им акции срещу готите и особено в битката при Одрин. По силата на сключения договор военно-племенният съюз между хуни и българи е българо-хунски, като войските на хуните са пропуснати да преминат безпрепятствено през териториите, владени от Авитохолова България, бастарните и достигат до Одрин. Битката при Одрин разорява и поставя края и на Римската армия.

През 384 г., след войната с готите, начело на българската държава е поставен владетелят Мунджук (Мундо) - баща на Атила. Той се премества в нова резиденция на българската държава в Турну Северин - днешна Румъния. През 381 година завършва войната между българи и готи, като вестготите се преселват южно от Дунав. Те влизат в българо-хунския съюз и стават съюзници на българи и хуни. През 397-400 година избухва въстание на гота Гаин в Мала Азия. Византийските земи са под прицела и постоянните набези на българите, а хуните се преселват в Панония.

В 385 г., малко преди да почине, императорът на Римската империя Теодосий разделя между синовете си Римската империя на 2 части, като източната ѝ част е известна под името Византия.

Така в края на II в. под силния натиск на хуни и българи е сложен краят на голямата Римска империя и на историята на Стария свят, и на хунорите - Древни българи.

Няма никакво съмнение, че първата българска държава в Европа е запазила, както това е сторено и от българо-хунския съюз, начело с владетелите му от династията Дуло, изпитаното държавно устройство. Държавата е била винаги с 3 главни области - средна (средищна) и две крила. Продължава да властва великият кан-ю (кана сюбиги), подпомаган от своите синове, братя или близки сродници, които управляват държавата. Между българските племена в състава на държавата и извън нея, в рамките на българо-хунския съюз и извън него, съществувала непосредствена връзка. Хунорският държавнически и войнствен дух не само че не бил отслабен, но както показват и последващите събития, е бил в началото на нов мощен разцвет.

Враждебното отношение на аланите и особено на нахлулите в земите на сарматите готи е непосредствена причина за продължаване и подновяване на съюза между българи и хуни и за предприемането на настъплението им в Европа. Дошлите от изток нови вълни от племена на хуните, заедно с утигури и кутригури, края на държавата Юе-бан, остатъците от която са завзети от Кушанската империя, достигането им до Урал, а по-късно и в земите на аланите, ги прави непосредствени съседи със заелите големи територии от земите на бастарните и сарматите готи. По взаимна договореност между хуни и българи обновеният българо-хунски съюз започва стратегическа битка с готите не само в руските степи, но и в Европа на запад. **Тактиката на безпрепятственото преминаване на хунските и други племена в състава на българо-хунския съюз през земите на Авитохолова България, дава възможност българите ускорено да достигнат земите на своята прародина, като първоначално достигат река Дунав и им се открива възможността да навлизат в териториите на Мизия и Тракия на юг от Дунава. Разбиването на готите им дава възможност да станат сериозна заплаха за Източната Римска империя.**

Според съобщението на Ф. Хирт, след 360 година, когато вождът на аланите е убит и страната им е завладяна от хунорите, последните продължават да я владеят три поколения по-късно, една малка част от аланите (у-суни) за около 20 години остават самостоятелни в северните подножия на Кавказ и по северните брегове на Черно море, след което и те са завладени. Разбитите от жунити сянбийци избягали на запад и попаднали под влиянието на българите утигури, които стават известни в Европа под името сабири.

След като преминават Дунав и прогонват готите от Румъния - средищната част на българите, които преди това са заемали земите близо до Урал и източните брегове на Волга, и се разширили на юг до Кавказ, а средната област до българската държава, заела територията между Волга, Каспийско море, Кавказ, Черно море и Дон. Западното крило на държавата е на изток от река Волга, през киргизките степи в земята на аланите, западното ѝ крило достига на запад, до река Дон.

Средищната област на българо-хунския съюз е заета от българите. Разбира се тук се намират и други племена, някои от които са от нехунорски произход. Най-много такива племена е имало в западното крило на Съюза - империя и именно те, след смъртта на Атила, със своите въстания довеждат империята до разпад.

По повод разпада на Римската империя и достигането на българите до река Дунав проф. Златарски пише:

"По северните отвъдни страни на Евксинтския понт (Черно море) при езерото наречено Меотида (Азовско море), към което

тече идещата от Океана през Сарматската земя голяма река, наречена Ател (Волга), към която се приближава реката, наречена Танаис (Дон), като извира сама от Иверските порти (Дорилското устие на Кавказките планини), та от съединението на Танаис с Ател (тъй като Ател по-горе от споменатото езеро Меотида се отделя) тече реката, наречена Куфис и се влива в края на Понтийско море близо до Никрополите при носа, наречен Овенски лоб (сега Тамански полуостров). От означеното езеро морето е подобно на река и се влива във водите на Евксинтския понт при земята на Боспор и Кимерии".

Тази голяма империя трябвало да бъде уредена преди да започнат бъдещи походи срещу нейните съседи Византия и Рим. Поради това настъпил близо 50-годишен период на мир.

Етапът Авитохол променя не само вътрешно, но и външно съотношението в племенния съюз. Начело излизат българите със своите многобройни, активни племена.

За съжаление на изследователите не е ясно, как така изведнъж около 70-те години на четвъртото столетие в степите на Югоизточна Европа се появяват хуните. Това е така, защото не изучават и не си обясняват предхождащите това събитие други такива през средата на IV столетие на териториите на Централна, Южна и Средна Азия, та чак до Мала Азия. Като обяснение Марцелин пише за великото преселение на народите. "*Невиждан досега род от хора*".

Все по-често българските племена се появяват в сблъсък в съседните територии с държавите на персите и източните римляни (византийците). Пътят на българите от Туран, през Кавказ, към Европа ги извежда от опустошената им родина и ги отвежда в нов свят, поставя ги пред нови хоризонти и според Иван Богданов "... *открива нова глава в тревожното им битие, отваря нова страница в тяхната вековна история*".

2. Римляни, мизи, траки и македонци на балканите. История и култура

В първите години на Новата ера завоевателите на източните райони на Балканите - римляните, предприели мерки за утвърждаване властта си над тези земи. Започнали да създават свои колонии, първата от които през 45 г. А при днешния Инджик през 61 г. било подето строителство на пътната система в Тракия.

Отвъддунавските племена, прогонени от сарматите, били заселени в земите между Дунав и Стара планина.

През 68 г. роксалани и даки нападнали крайдунавските лагери на римските помощни органи, а в 69-70 г. териториите на днешна Североизточна България.

През 68-69 г. римската войска положила особени грижи за укрепване на дунавската граница. Създадена е втора колония на римляните в Тракия - Делтум (при днешното село Дебелт, Бургаско).Мирното развитие в тези земи продължило до 85-86 г., когато през замръзналия Дунав, между Ескус и Нове, нахлули даките.

За борба с даките Рим разпределил военните си части по дунавската граница и разделил създадената в 12-15 г. провинция Мизия на две части - Горна и Долна. По време на големите битки на Дакийското царство и Рим Долна Мизия и Тракия почти не били засегнати. След победата на Дакия през 136 г. между тях била учредена граница и установен римски порядък.

Всичко това дало предпоставки за по-нататъшно развитие в тези земи на производствените сили и производствените отношения.

През 170 г. в Тракия и Долна Мизия преминават костобоки. Преминавайки Дунав, те засегнали Аполония и територията на днешно Малко Търново. Настъпвайки през Никополис ад Иструм и през Мелта (днешен Ловеч), по пътя Есмус - Сердика преминават Стара планина и слизат на юг, към Ахея.

След тези нападения Тракия и Долна Мизия се възстановяват и от края на II в. до края на династията на Северите те достигат своя най-голям материален и културен разцвет през античността.

През 239 г. в Долна Мизия нападение извършват карпите, а през 242-245 г. - готи, сармати и карпи. Наред с тях Марцианопол бил обсаден и от тайфали, вандали, певки и астинги.

В 250 г. готите обсаждат Нове и Никополис ад Иструм, преминават Балкана и обсаждат Филипопол (Пловдив), който бил превзет и опустошен.

Император Даций претърпял загуба в сражението с връщащите се от Филипопол войски при Абритус (днешен Разград), където загинал. Римляните били принудени да сключат неблагоприятен мир с готите, които се оттеглили на север.

През 254 и 255 г. отново готи, карпи и бургунди нападат балканските земи и достигнали до Мала Азия. Започнали ежегодни нападения в Тракия и Долна Мизия, между които на-голямото с около 300 000 души - готи, херули, гепиди, бастарни и певки - през 262 г. При това нападение флотата на обединените племена достигнала Мала Азия и Елада. При Нойсос готите били разгромени и опустошенията в Тракия, Долна Мизия и Македония били прекратени.

Античната култура в Тракия и другите източни балкански земи в основата си била накърнена.

В 242 г. Рим изоставя своите отвъддунавски владения и изтегля гарнизоните си. За да запази престижа си в днешните български земи, Рим създава нови провинции - Вътрешна Дакия с главен град Сердика и Крайбрежна Дакия с главен град Рациария, където се заселва преобладаващата част от населението на старата Дакия от днешна Румъния.

Император Константин I се колебаел къде да измести столицата - в Сердика или Византион.

В 284 г. Диоклециан се провъзгласява за едноличен владетел. Започва епохата на късната Римска империя - епоха на криза и постепенно изживяване на робовладелските отношения.

В Тракия е осъществена аграрна колонизация, която лишава от средства за производство местното тракийско население. След бруталното отнемане на земята започва съществено изменение в тези провинции с урбанизацията. Още през II в. са създадени градовете Никополис ад Неструм (до гр. Гоце Делчев), Марцианопол. В градове се превръщат и селищата Пауталия (дн. Кюстендил), Сердика (София), Берое и други.

Започнало изграждането на "вили" обширни архитектурни комплекси, разположени сред имената край Сердика, Филипопол, Августа Траяна (дн. Стара Загора), Адрианопол (Одрин), Рациария, Абритус, Ескус и други. Сред тях изпъкват вилите край Чаталка (Старозагорско), Ивайловград, при р. Армира и други. Собствениците на тези вили заплашвали земите на съседните села.

Мнозинството от населението в Тракия и Мизия живеело в своите села, без да има право да участва в живота на близките градове. Тракийското население имало право на частна собственост, движение и заселване, да участва в управлението на общините. По-рано в Мизия, а след това в Тракия селото изпаднало под икономическата и административна власт на града.

Робовладелските полиси от завладяното от римляните Егейско, Мраморно и Черноморско крайбрежие първоначално били дадени към Македония, но постепенно влезли в границите на съответните провинции, като в близост до тези колонии римляните строяли нови градове, които намалявали значението на предишните големи градове.

В провинциите Ахея, Македония и Тракия романизационният процес се сблъскал със силните тракийски и елинистични традиции, с начина на живот и културата, съществуващи преди столетия отпреди Новата ера, с наследството на тракийските царства и македонската монархия. Градският живот тук е тясно свързан с настаняването на военните римски гарнизони.

Такова развитие на процесите на урбанизация в Тракия и Македония в тяхната вътрешност не се получава. Македония като вътрешна провинция на Римската империя през I-III в. се отличава с неучастието й в политическия живот в империята. Големите и малки градове тук наброявали около 100. С най-голямо значение между тях били град Филипи, Стоби (днешно Гродско в бивша Югославия), Тесалоника (Солун). Броят на градовете поради окрупнявания и нападенията на готите намалял.

Градовете на Тракия край Марица и Тунджа - Филипопол, Кабиле, Бизия (главен град и последна резиденция на тракийските владетели през I в. пр.н.е.), макар и малко на брой, продължили да съществуват и в следващите столетия като укрепени племенни градове. тези градове били естествената връзка с елинския свят и Мала Азия.

С идването на римляните се дават градски права на редица селища като Сердика, Филипопол, Берое (по-късно Августа Траяна), Пауталия, които по време на Траян започват да се развиват като робовладелски центрове. Възникват нови градове в Тракия и Долна Мизия, наред с посочените по-горе Берое и Никополис ад Иструм, Марцианопол, Плотинопол (Димотика), Траянопол (до устието на Марица), Ремесиана (Бяла паланка) и Улпиана, а пет по-ранни тракийски селища получават градски права. Градовете в Северна България и Добруджа - Рациария, Ескус, Нове, Дуросторум, Трезмис били организирани по римски образец.

През II-III в. благодарение на благоприятните икономически отношения в Тракия и Долна Мизия се развили многобройни селища, но те не достигнали до градски права.

Изграждани са и селища полуградове - полусела с аграрно и търговско значение - тържища. Пътищата обхващали почти всички краища на тези територии.

Римската власт се стремяла да запази земеделското производство и да съдейства за неговото развитие. За да се прехранват десетките хиляди възникнали по Дунавската граница населени места, особено внимание било отделено на Добруджа. Наред с това било развито скотовъдството, прочуто още по времето на Омир.

Важен клон от поминъка на населението на Тракия и Македония било лозарството. Голямо развитие през епохата на римляните добило рударството - добив на мед и желязо (Бургаско и Странджа), злато и сребро (от Понтийските рудници и други места в Тракия).

Занаятчийското производство тясно се свързвало с развитието на градовете и градския живот. Най-развити били каменоделството и строителството, скулптурата. В украсата на строените частни и обществени сгради особено място се отделяло на мозайките - изкуство, широко разпространено в римската епоха. В градовете и селищата важно и най-масово било керамичното производство. Изработвани са фини глинени съдове, амфори, кухненска керамика, лампи за осветление, тухли и керемиди.

Голям дял в занаятчийското производство заемала изработката на предмети от метал, железни сечива и накити. Тракия и Мизия били обект на търговска експанзия с образуването на първите балкански провинции - Македония и Ахея през II век.Особена форма на обмен на стоки между градовете и селата били панаирите, които траели по 10-15 дни и били свързани със светилище на някое местно божество и неговото традиционно почитане.

Местните парични знаци били заменени с тези на римските владетели. Монетите в Тракия в римската епоха имали на лицевата си част образа на съответния римски владетел. Голям дял от монетните образи заемат божества от гръцко-римския пантеон и на някои източни божества - Изида, Серапис, Кибела, поради наличието на многобройни преселници от Мала Азия, Сирия и Египет.

Поради заселването на много войници и римски граждани, етническата картина в Тракия и Мизия се променила. Най-много документи за романизирани и елинизирани жители на провинциите през II-III в., независимо от етническия им произход, са сред господстващата градска върхушка.

Надписът от Пизас 202 сочи имената на земеделците заселници в тържището с тракийски имена, което показва, че това население в района на Августа Траяна е запазило своя произход. Това сочи и надписът от Скаптопара от 238 г. Тракийското селско население в северните предпланини на Хемус, на територията на Пауталия, по долината на Струма, в Родопите, в поречието на големите реки на Тракия и Странджа упорито запазва своя произход.

Чувствителни етнически промени настъпили в Долна и Горна Мизия, Тракия и Македония по време на нашествията на различни племена през 240-269 г., поставили основата на промяна на етническия състав на населението между Дунав и Стара планина.

Местоположението на градовете, селата, тържищата и военните лагери в Мизия, Тракия и Македония било съобразено с теренните условия. Силно развитие придобива римското градоустройство - с основен гръбнак две главни улици север - юг и изток - запад, и останалите улици - успоредни на тях. Главните улици били най-широки, с тротоари, покрити с величествени мраморни или варовикови колонади в римско-коринтски, римско-йонийски или римско-дорийски стил. Четири съседни улици образували строителен блок с правоъгълен или квадратен план. Форумите, театрите, амфитеатрите, стадионите и другите обществени постройки се простирали върху няколко съседни строителни блока - инсули.

Средище на обществено-политическия, икономическия, културен и религиозен живот бил градският площад - агора. На площада в Кабиле между другите статуи се намирала статуята на Херакъл, наречен "Агорейски" - 144 г. Площадният комплекс на Сердика се намирал южно от кръстовището на двете главни улици, върху част от днешния площад "Св. Неделя", постлан с правоъгълни каменни плочи, под които вървели зидани канали и водопроводи.

В римските градове освен градски площад имало понякога и друг площад със специално предназначение, където били уреждани зрелища и градски тържества.

За нуждите на градското управление и други прояви на градския живот се строяли монументални обществени сгради. Най-важната сграда била тази на градския съвет, наречена "курия" в Мизия и "булевтерион" в Тракия и Македония.

Народното събрание в Тракия и Македония се събирало на одеона, форума, театъра, амфитеатъра и стадиона.Гражданската базилика била друга важна административно-стопанска сграда, построена на градския площад. Най-ранната базилика по нашите земи е засвидетелствана в Пауталия в 135 г.

Към обществените сгради с важно икономическо значение в римските градове в България трябва да причислим и откритата във Филипопол "сграда на съкровищата" - единствената до сега у нас (I-II в.). Баните, наречени "терми", заемали видно място сред обществените постройки в градовете, тържищата и военните лагери. Римляните наследили от траките множество топли и лековити минерални извори и бани, като тези в Сердика, Пауталия, Германия (Сапарева баня), Сандански, Скаптопара, Диоклецианопол (дн. Хисар), Акве калиде (дн. Бургаски бани), Старозагорските бани и други.

Одеоните, театрите, амфитеатрите и стадионите се нареждали сред най-посещаваните и най-любимите места за развлечения през римската епоха в провинциите в Горна и Долна Мизия, Тракия и Македония. Музикалните представления се представяли в одеона - малък, открит театър с около 300 места. Важно място в градовете и военните лагери заемали амфитеатрите, на арените на които ставали ловни сцени и гладиаторски битки, най-известните сред които са тези в Марцианопол и Филипопол.

Между склоновете на един от хълмовете на Трихълмието - Тримонциум във Филипопол по времето на Марк Аврелий бил построен стадион с мраморни седалки и писта в ниската му част. В този град една от най-важните обществени сгради била тази на "Съюза на траките", в която заседавал градският съвет. Храмовете и светилищата на божествата от римския, гръцкия и тракийския пантеон заемали важно място в живота на населението в градовете, селата, тържищата и военните лагери в Горна и Долна Мизия, Тракия и Македония.

Важно място в живота на античните градове заемали скромните по размери, план, строителни материали и домашен бит жилища на бедните и средно заможни жители, и особено тези на богатите.

Представа за жилището на един средно заможен гражданин в Долна Мизия дава една грамадна сграда в Абритус, разположена върху площ от 3000 кв.м. на градския площад с основен вход откъм главната улица, където били разположени магазини. Централно място в тази сграда заемал вътрешният двор с колонада в йонийски стил.

Значителният брой извънградски вили в Долна и Горна Мизия и Тракия през римската епоха (II-IV в.) се състои от жилищна и стопанска част. Те имали водопроводна и канализационна мрежа, с басейн в двора, със стенописи или облицовани с мраморни плочи стени на помещенията и украсени с декорация тавани.

Римляните изградили голяма укрепителна система от крепостни стени и кули от смесена зидария от камъни и тухли, както и хоросан, често смесван от камъчета и печени тухли.

Широко разпространено било построяването на зидани гробници и особено мавзолеите или хереоните. Мавзолеите за погребения на видни и заможни лица били архитектурни ансамбли с разнообразно скулптурно оформление. Погребението се извършвало в саркофаг или дървен ковчег, поставени в специална сграда (Дионисопол, с. Чавдарци, Ловешко, с. Крупник, Благоевградско, Одесос и други).

Развитието на градовете оказало благоприятно влияние върху развитието на античната култура - образователна система, театър, поезия, спортни игри, изкуство, библиотеки и други.

Обучението в гимназионите в центъра на града включвало физическа култура, спортни занимания и други, под ръководството на гимназиархите.

Из градовете в Тракия и Долна Мизия се движели странстващи артисти, представяли различни пиеси, главно от предпочитания трагик Еврипид.

Особено разпространение добива епиграмата, предимно надгробната, като между запазените стотици откъси има и добри произведения с идеи предимно от Омир, а също и от гръцки лирици и трагици, и римски поети. В по-големите градове било развито красноречието.

През II-III в. в градовете в Тракия и Долна Мизия били устройвани състезателни игри, като тези в елинския свят: питийски, олимпийски, истмийски и немейски. Игрите били организирани и провеждани от "Съюза на траките".

Широко разпространение в Тракия придобили гладиаторските игри, поезията и музиката. Образът на Орфей бил популярен в тракийските земи до края на античността.

Музиката заемала важно място в обществения и частния живот. Най-известни сред струнните инструменти били лирата и китарата. Голям интерес представлява изображението на водния орган върху надгробния паметник на гладиатор от с. Татарево, Хасковско - девет тръби, чиято дължина се увеличава в горния край. Чрез лостове вода от воден резервоар и въздушен натиск, минавайки по тръбите, издава съответния тон. Не е известно какви са били тракийският календар и летоброене.

Изкуството от тракийските земи от римската епоха рязко се отличавало от тракийското изкуство от предшестващия период. Широко били развити монументално-декоративното изкуство, скулптурата, живописта и мозайките. Мозайката показва връзка с този вид изкуство в Мала Азия.

Особено развитие добила култовата пластика и оброчните релефи на божествата от гръцко-римския пантеон - Зевс, Хера, Асклепий, Хигия, трите нимфи, Херакъл, Дионис, Аполон, Атина, Хермес, Артемида и други богове от други религии - Митра, Кибела, Сабазий (Мала Азия), Силвон и Екона (Галия) и най-много на Херос - Тракийския конник.

Много разпространен жанр на скулптурата в Тракия през римската епоха е надгробната пластика. Обособена група представляват надгробните плочи от Одесос "погребално угощение", чието производство добива разпространение през II в. Сюжетът представлявал символична среща на починалия с живите му близки. През III в. художественият вкус все повече се отдалечавал от античните норми. Тогава се ползвал тракийският конник като единствен надгробен сюжет.

В римско-тракийското изкуство като важен самостоятелен жанр се явява портретната пластика - обичаят да се издигат портретни

статуи на императорите, заслужилите граждани и починалите.

През I в. в Тракия и другите области на античния свят се появява бронзовата пластика. Развитието на изкуствата в Тракия и Мизия през римско време се различавало от картината на художествения процес от предшестващата епоха, поради промяната - разширяване на кръга на потребителите на изкуство.

Трако-римското изкуство обслужвало преди всичко религиозните нужди на населението, като преди всичко се разпространило иконографирането в изкуството.

Преобладаващият начин на погребване в тракийските земи - трупоизгарянето продължило и през I-IV в. От II в. обаче се забелязва и възстановяване на трупополагането. Процесът на тези два вида погребения се развивал с еднаква сила в Мизия, Тракия и Македония, главно поради разнородното население.

Вярата на населението през римската епоха в безсмъртието подтиквала оставянето в гробовете на покойниците на най-различни предмети, предназначени да им служат в задгробния живот.

В гробовете на заможните траки и мизи са слагани скъпи предмети - злато, геми, камеи, обици, гривни, съдове от злато, сребро и бронз, дори една или няколко колесници, заедно с убитите коне. На тези гробове били поставяни каменни надгробни паметници, с надписи с данни за етническия и социален произход, семейството, родното място на починалия и други сведения за него.

През римската епоха траките продължили да пазят своите култове и да тачат родните си светилища. Многобройни паметници разкриват повсеместното почитане на Херос, Аполон, Асклепий, Дионис, Артемида, Зевс и Хера, нимфите. Населението, особено от градските и полуградските центрове, се организирало в различни религиозни сдружения според предпочитанието на отделните лица към даден култ - тракийския Херос, Дионис, Зевс, Асклепий. Създадени били и различни празници със състезания в чест на съответните божества.

Стабилизирането на властта в римската империя през 70-те години на III в. било съпроводено с административната и военна реорганизации, съгласно които от старите провинции Тракия и Долна Мизия бил образуван нов диоцез Тракия, обхващащ земите между Дунав (от устието на р. Утус - дн. Вит) до Дунавската делта - черноморския бряг от Константинопол (без града), Мраморно море, Егейско море до устието на р. Марица и по течението й на север. В този диоцез били включени шест провинции: Тракия с главен град Филипопол, Европа с главен град Евдоксиопол (по старата тракийска Селимбрия), Родопа с главен град Енос, Хепимонт с

главен град Адрианопол, Долна Мизия с главен град Марцианопол и Скития с главен град Томи.

Западната част на Балканския полуостров била включена в диоцез Мизия с десет провинции, разделени съвсем скоро на диоцези Македония и Дакия. Образувана е префектура Илирик към 357 г., а към края на века източен Илирик с център Сирмиум, после Тесалоники.

Диоцезът Дакия бил с 5 провинции - Крайбрежна Дакия с главен град Рациария, Вътрешна Дакия с главен град Сердика, Горна Мизия с главен град Ваминациум, Дардания с главен град Скупи и Превал с главен град Скодра.

Армията била разделена на погранични и вътрешни войски. През IV в. постепенно изчезнала разликата между различните градове.

Още от времето на Юлий Цезар се появява идеята за преместването на столицата на империята, която Константин I, след колебание за родния си град Ниш, за Сердика, Солун и древна Троя, осъществил, избирайки Константинопол. През 330 г. това преместване било факт с голямо значение за икономическото, стратегическото и културно развитие на земите, които по-късно влизат в състава на Първата българска държава на Балканите. **От запад на изток бил преместен центърът на античния свят.**

Възникнало първоначално като религия на робите и освобожденците, на бедняците и безправните, на покорените или разпръснатите от Рим народи, християнството бързо започнало да се разпространява сред широки слоеве на робовладелското общество в Римската империя. Създала се обширна организация от християнски общини, сред които с най-важна роля били Александрия, Антиохия, Ерусалим и Рим. Опозиционното, макар и не активно отношение към римската власт, нежеланието да отдават почести към статуарните изображения на римските императори, както и отказа да служат във войската на членовете на тайните сдружения и братства на християните противоречали на римските закони, поради което започнали гонения срещу тях. Тези гонения особено се засилили при император Деций (249-251 г.), който обявил християните за врагове на държавата.

През 303 г. император Диоклециан отнел гражданските права на християните и заплашил със смърт всеки, който откаже да принася жертва пред олтарите на официално признатите божества.

Християнството проникнало и в провинциите на Балканите и намерило почва в градовете Филипопол и Берия Бор Сред военните части в Илирик, Долна Мизия и Скития имало доста християни,

загинали при гонения от Диоклециан и преките му наследници.

Административните центрове се превърнали в средища, където в края на III и началото на IV в. се развили култове към християнските мъченици. Чрез "Миланския едикт" през 313 г. християнството било прието като равноправна официална религия. След първите стъпки император Константин приел и други мерки за утвърждаването на християнството.

Първият вселенски събор в Никея поставил основите на християнската догматика и канони и осъдил арианството - учение, според което Христос не бил единосъщен с отец бог. Борбата между двете течения се чувствала особено в Тракия. На събор в 343 г. в Сердика се постигнало примирие между двете течения.

Вълненията, избухнали сред населението в Тракия по време на събитията през 378 г. и смъртта на император Валент - привърженик на арианството, се проявили отчасти като антиарианско движение.

Населението в Тракия и Илирик възприело наложеното му по административен път в градовете християнство по различен път. Последният етап от управлението на Константин бил мирен период със засилено гражданско и държавно строителство.

В 332 г. синът на Константин се отправил с военни сили в помощ на сарматите в битката им с готите и в резултат на тези събития хиляди сармати били заселени в Тракия, Скития, Македония и Италия.

Балканските земи отново станали център на политическите събития по време на борбата между император Константин II и вдигналите се срещу него Магнеций и Валентинион през 350 г.

През 364 г. Валент получил източните тракийски провинции, а Валентинион западните. Бунтът на Прокопий, стремящ се към императорския трон имал доста привърженици в Тракия. Войната с готите завършила с договор за мир между Валент и Антанарик.

В средата на IV в. следват действия на българо-хунския съюз срещу алани и готи, довели до разделяне на Римската империя на две части от император Теодосий през 395 г.

Настъпващата криза в робовладелския начин на производство на империята, която сериозно засегнала развитието на аграрните отношения довели до промени във формите на собственост и довело до поява на нови форми на експлоатация в селското и градско стопанство. В Тракия и Долна Мизия през II-III в. робският труд не играе решаваща роля в селското средно и дребно стопанство. През IV в. е характерно развитието и укрепването на колонатните отношения в селското стопанство.

Засилената икономическа и политическа криза през IV в. в създала благоприятни условия за разоряване на редица слоеве от населението. По своя произход колонът е първоначално свободен арендатор на земята на поземлен собственик.

През IV в. трудът на колоните и робите в селското стопанство намира приложение предимно в имения на градската аристокрация, на вилите.

В условията на засилващите се нападения на други племена и народи, укрепените със стени и кули, вили - средища на стопанския живот, свързан с античната робовладелска форма на собственост, преживяват икономическа криза.

Тракийските и мизийски области запазили аграрния си характер, но през IV в. някои занаяти и клонове от промишленото производство, като оръжейното, се засилили. Градовете в Тракия преживели известен икономически подем с широко развитие на занаятчийското производство.

През IV в. в тракийските и дакийските провинции настъпили сериозни промени в социалния състав на свободното градско население. Градските занаятчии същевременно влагали своите средства и в земята - основното средство за производство.

Висшият слой на свободното градско население били така наречените "куриали", които образуват основите на градските съвети, но през IV в. вече трудно поемали нарастващите данъчни задължения.

Силен удар им бил нанесен с нашествията на вестготите и избухналата остра класова борба в 376-382 г. След края на IV в. сведения за "куриали" в Тракия липсват.

Краят на IV в. се характеризира с укрепването на едрата поземлена собственост в Тракия.

Неразделна част от градското население през IV в. били финансовите и административни чиновници, военните командири, църковните служители.

Кулминационната точка на класовата борба в Тракия била голямото въстание на разорените селски маси, колони, роби , рудари в съюз със разбунтувалите се вестготи през 376 - 378 г. до 382 г. Основен удар понесла робовладелската муниципиална аристокрация, куриалите, собствениците на големи крайградски вили. Последиците от тези събития били съществени. Бил нанесен тежък удар срещу робовладелските отношение. Рязко намаляват вече данните за робите и за тяхната експлоатация в качеството им на роби от античен тип, изчезват данните за куриалите като социална прослойка.

Хронологията на историческите събития в периода I-IV в. е ясно очертана.

5. г. - Римляните създават провинция Германия между Рейн и Елба.

6 г. - Маробат (Бато) обединява панонци и севеите (древногерманско племе) и създава първата държава след Новата ера в Европа - Панония.

9 г. - Въстание в Южна Панония. Римляните завземат част от Севернодунавска Панония. Бато се оттегля на изток и създава Източна Панония (Банат), която оглавява до 37 г. Голяма част от българите се изселват в Рим и други селища на Южна Италия.

24 г. - Въстание на българите в Южна Италия, начело с Курт Вълко. За тях остават свободни земите от Севернодунавски Банат, през Дакия до Волга. Част от тях остават в Кавказ.

25. г. - Киодзикю (Куджула - Кадофез) създава Кушанската империя.

29 г. - Рим завладява Мизия. От двата бряга на Средни Дунав се установяват границите на Панония. Тя заема пространства между Морава и сегашна Италия.

38 г. - Яркенд (Ярканд) е главен град на Тарим начело с прокитайския владетел Кан.

45 г. -Римляните създават първата си колония на Балканите.

48 г. - Кан завладява страната Шон Шон (Лулан) и Куча. Хунският съюз се разделя на 2 части.

50-75 г. - Царството на сурените в Индия е покорено от кушаните.

50-54 г. - Аланите се преселват в Кавказ, като изтласкват най-западните сармати - язигите, на запад, в района на р. Тиса.

57 г. - Китайският владетел Кан завладява Хотин.

69 г. -Създадена е втората римска колония в Тракия - Делтум при днешното село Дебелет, Бургаско.

70 г. - Утигурите (наречени хионити) и аланите навлизат в Кавказ.

73 г. - Китайците нанасят поражение на хуните при езерото Баракул. Те окупират Хами и създават земеделска колония.

74 г. - Китайците завладяват Турфан и заедно с Куча ги превръщат в свои главни квартири.

77 г. - Хуните контраатакуват и унищожават китайската колония Хами.

78 г. - Префект Корнелиус Фукс минава Дунав. На българския престол като съвладетел, а по-късно и като владетел, е издигнат Декабел. Между римския префект Фукс и Декабел започва война.

89 г. - Декабел разбива легионите на Фукс. Знамето на легиона е пленено, а самият Фукс е убит. Сключен е мирен договор с Рим.

89 г. - Хуните са разбити от китайците. Дават 13000 убити и 8 техни племена се предават на китайците.

90 г. - Хуните са изтласкани от Хами.

91. г. - Куча, Аксу и Уч-Турфан са подчинени на Китай. В Хами е възстановена земеделската колония.

93 г. - Северните хуни завладяват Джунгария.

101 - 105 г. - Декабел нахлува в Добруджа и Мизия. Римският император Траян (98-117 г.) анулира договора и след нападения над него и поражение сключва нов договор.

104-106 г. - Война между Траян и Декабел, завършила със самоубийството на последния и превземане на столицата му.

106 г. - Дакия е разделена от Рим на две провинции - Горна и Долна.

116 г. - Започват преговори между българите от Дакия и Рим, които завършили със сключването на мир на 7 юли 192 г. Дакия е обявена за самостоятелна държава.

125 г. - Под водачеството на Канишка кушаните завладяват Западен Тарим

127 г. - Китайците подчиняват Карашахр (Агни).

129 г. - На 31 август владетел от династията Дуло освобождава Дакия и Севернодунавска Панония. Осъществена е идеята на Бато и Декабел - овладяна е Добруджа. **Създадена е първата държава на Балканите, заемаща земите на днешна Северна България и Добруджа**.

130 г. - Утигури и алани от Кавказ преминават в Дервент.

131 г. - Китайците отново създават земеделските колонии, които са заличени от хуните в края на I в.

153 г. - Китайците губят Западния край от кушаните, водени от Канишка. Хуните и останалите в Джунгария български племена се изтеглят на Запад след победата им от Таншихай. Хунорите създават държавата Юе бан в района на езерото Балхаш. Утигурите достигат Приуралието, а кутригурите - р. Волга. Благословеният Тохар - Авитохол, наречен Агарджа ("Разменвач") сваля последния представител на династията Алан в Идел (Ургурия) и установява властта на Булярския клон на династията Дуло (Хунгар, Оногур). **Създадена е първата българска държава в Европа**, обединила българските племена и народи на уралските гури (ургури) - потомците на създателите на хилядолетната иделска общност на арийските и именски племена, на хуритите - балкарис, сарматите на Савската царица, кутригурите и утигурите - кимерийци, дошли от

Джунгария, част от които още преди Новата ера били разселени от Цит-ки край р. Урал. Авитохолова България, обединила в себе си сармати, кимерийци и алани, обхваща територията на бившата Ургурия между Волга, Урал, Кавказ и част от Новия Туран от р. Тохол в Приуралието до Каспийско море на юг, на запад до р. Дон и Азовско море и на север - включително планините на Южен Урал.

Авитохол "благословеният тохар" е носител на титлата на сарматите - кан. Името на държавата е Атил - Булгар (Буляр) с непосредствени съседи бастарните - древнобългарските племена, пристигнали в Европа от Египет.

153 г. - готите завземат земите на запад от р. Днепър. Хуните достигат до р. Волга.

167 г. - Война между Рим и сарматите (българи) и други хунорски племена в земите на изток от Среден Дунав.

175 г. - По сключен договор с Рим на българските племена и сродни на тях хунорски племена в земите на Среден Дунав им е даден статут на протекторат (земи под защита на Рим), а на земите, заселени от тези племена на Балканския полуостров и до Италия - статут на колонии. Започва промяната на Европа под въздействие преселението на готите.

170 г. - В Тракия и Мизия към Ахея преминават костобоки.

193-213 г. - Поява на хазарите в Кавказ.

175-178 г. - Клон на рода Дуло начело с цар Кардам създава Кушанска империя - 2 в град Пешавар (днешен Пакистан).

215 г. Хазари и барсили воюват като наемници на страната на персийския цар Хосров срещу узурпатора на персийския трон Аршадир I от династията на Сасанидите.

215-305 г. - Барсилите владеят земите в Северн Кавказ до Волга. Създадена е държава Барсилия с главен град Агач-кола до гр. Буйникс.

220 г. - Гепидите завземат земите на запад от владенията на готите.

226 г. Партия е разгромена от персиеца Аршадир I и е основана династията на Сасанидите на мястото на партите.

227 г. - Утигури и сабири от Кушанската империя в Афганистан с главен град Кара - Булгар (дн. Кабул) - наречени "черни българи", навлизат през Албания и се заселват на юг от Барсилия.

230 г. - Кушанската империя е раздробена на няколко княжества. Вандалите изместват язигите в района на р. Тиса.

242 г. - Рим създава провинциите Вътрешна и Крайбрежна Дакия с главни градове съответно Сердика и Рациария.

251 г. - Готите нахлуват на Балканите. Остготите завземат земите на роксоланите - сармати. Те нахлуват в Мизия. Границата между държавата на източните и западните готи се установява между реките Прут и Днестър.

268 г. - Евгений Хиероним отбелязва на картата си народа българи на територията на Балканите.

270 г. - Източните готи започват нападения срещу българските племена - бастарните и ги принуждават да изместят централната си държавна власт на изток от Днестър, близо до р. Дон. Земите на запад от р. Днепър и от устията на Дунав останали на произвола на готите.

280 г. - Коршар и Куча стават център на Съюза на градовете от Тарим.

284 г. - Започва епохата на късната, кризисна Римска империя.

286 г. - В Армения от североизток пристига българска група, водена от Момчук, която участва в преврата срещу царя на арменците, който е потушен.

325-340 г. - Хуните покоряват голяма част от земите на аланите между Волга, Дон и Кавказ.

330 г. - Столицата на Римската империя е преместена в Константинопол.

340 г. - Държавата на хунорите Юе-бан престава да съществува. Включена е всъстава на Кушанската империя.

341-370 г. - Хуните живеят в съседство с българската държава.

345 г. - Китай покорява Турфанската котловина.

350 г. - Ютула създава жужанската орда. В Кавказ Аршок II в съюз с алани и утигури воюва срещу персите. Осъществено е преселване на българи-вахандури към планината Кох на юг от Кавказ.

351 г. - Българите са изтласкани от Пешавар и империята Кушан - 2 престава да съществува. Война на Китай, Персия и древните тюрки срещу Великите кушани на Крум бат.

359 г. - Крум бат - вожд на хионитите от Кушан подпомага Персия във войната срещу Рим. Шапур II воюва срещу хионити и кушани и завладява Кушанската империя, която престава да съществува. В Кавказ българския вожд Асперух се жени за аланска принцеса.

360-364 г. - Война на западните хуни с аланите и готите на територията на Балканите.

364 г. - Римската войска поставя на престола Валент I (364-378 г.), отговарящ за източната част на империята.

368 г. - За младши съвладетел на хуно-българския съюз е издигнат Буламир, който разбива аланите през 372 г.

376 г. - Хуните прогонват готите към Балканите и в договоре-

ноост с българите сармати и бастарните, преминавайки свободно през владените от тях територии, преминават през Керченския пролив в Крим и Европа. **Поставено е начало на нов съюз между хуни и българи, в който водещо място заемат българите от рода Дуло. Обединяват се териториите на българите сармати и бастарни на изток от р. Дон и на запад включват земите на Карпатите. Седалището им се премества в делтата на р. Дунав.**

375-378 г. - Въстание на кушаните в Балх, подкрепено от утигурите.

378 г. - Границата между владенията на кутригури и утигури е р. Дон. Най-войнственото население от българските племена - кутригурите се настанява в земите на прогонените готи, а ургурите заемат земите на кутригурите. Наследникът на Буламир - Алвар, заедно с вестготи и българи, побеждава и убива императора на Рим - Валент край Одрин на 09.08.378 г.

381 г. - Приключва войната между българи и готи. Вестготите се преселват южно от Дунав. Остготите влизат в състава на хуно-българския военно племенен съюз.

384 г. Турну Северин е новата резиденция на българските владетели. Българите издигат нов владетел Мундо (Алвар), който има трима братя - Руа, Октар и Ойварш и синове - Атила и Бледа. Съюзниците на персите - ефталитите прогонват хионитите (кимерийци и саки) при Самарканд. Банат е център на оногурите.

394-399 г. - Война между хунски и сянбийски племена в Китай. Епоха на 6-те воюващи царства.

395 г. - Умира император Теодосий I, който поделил Римската империя на две части, на синовете си Аркадий и Хонорий. Източната Римска империя вече носи името Византия.

395-396 г. - Хазари и хионити навлизат в Дервент.

396-400 г. - Въстание на готите под водачеството на Гаин. На страната на официален Рим и неговия император Аркадий българите изпращат голяма войска, предимно от алани. За гарант на добрите взаимоотношения с царския род Мундо изпраща сина си Атила. Гаин е пленен и убит в края на 400 г.

IV в. - Създаване на хионитското царство около Варачан, наречено още царство на българите.

Процесът на ликвидирането на старите обществено-икономически отношения бил твърде бавен. Краят на целостта на Римската империя дава път на по-нататъшно развитие на българската държавност и култура на територията на Балканите. Започва епохата на ранно-средновековната история на българите и България.

3. Впечатляващите археологически и други Доказателства за нашата древност, величие и културна идентичност.

Впечатляващо е многообразието от културни пластове в българските земи, в които има следи от живот отпреди десетки хиляди години. Богатите археологически открития непрекъснато променят представите ни за нашето историческо развитие. Те говорят за богатата праисторическа, антична и средновековна история на човека и конкретно на древните българи. Откритията в пещерата Козарника при гр. Белоградчик показват, че групи от прачовеци преди повече от милион и половина години са преминали през Балканите и са се заселили в цяла Европа. Тук са открити следи от човешко присъствие отпреди 1-1.4 милиона години, с изработени примитивни сечива от кремък и кост. В пещерата в периода на средния палеолит (200 хил. г.пр.н.е. - 45 хил. г.пр.н.е.) са живеели неандерталци. Намерени са редица украшения от кост и много мъниста, изработени от тях. Краят на този период се характеризира с появата в поречието на р. Дунав на първите известни ни древните българи (първобългарите от Итил на племената Имен (първи). Находките в Козарника са най-ранните следи от човешко присъствие в Европа.

Въпреки, че следите от най-ранния период на човешко присъствие и в нашите земи са незначителни, както и в целия свят, главно поради малочислеността на древното население, те са първостепенни доказателства за древните хора. Сред обектите с такива находки трябва да посочим пещерата Бачо Киро край Дряновския манастир, обитавана в периода 90 хил. г.пр.н.е.-50 хил. г.пр.н.е., пещерата Темната дупка, обитавана в различни периоди между 180 хил. г.пр.н.е. - 15 хил. г.пр.н.е., намираща се в долината на р. Искър, до с. Карлуково (Врачанско), неолитното находище с работилница - 45 хил. г. пр.н.е., в която са работели кроманьонци, недалеч от с. Мусалиево, Плевенска област и неолитното селище при с. Градешница - Врачанско. Недалеч от находището при с. Градешница е намерено глинено съдче (плочка) от IV хил. пр.н.е. с врязани 24 знака по външната му повърхност, разположени в 4 реда. По значение това откритие се сравнява с прочутия диск от Фест на о. Крит и селищните могили при с. Караново, обл. Стара Загора с богатите глинени находки от VII хил. пр.н.е.- VI хил. пр.н.е. Керамиката, намерена в с. Караново е близка до съдовете от културния пласт на Омирова Троя. Най-голямото обиталище на праисторическите хора на Балканите безспорно е пещерата при с. Деветаки, обл. Ловеч, обитавана преди 200 хил. г. пр.н.е. до X хил. пр.н.е.

през късния палеолит и в периода на новокаменната епоха (6200 г. пр.н.е.- 4900 г. пр.н.е.), когато е заселена почти цялата ѝ площ. Намерените жилища, оръдия на труда, глинени съдове, мрежи за лов са свидетелство за разнообразния живот на древните хора. Когато говорим за праисторическата епоха, не бива да пропускаме откритите селища до гр. Ракитово, Пазарджишко, квартал Слатина - София, селищната могила при с. Голямо Делчево - Варненско, енеолитното селище, близо до с. Слатино - Кюстендилско. Не може да се подминат и Варненският некропол с най-старото обработено злато в света, некрополът при Дуранкулак, селищната могила при с. Овчарово - Търговищко, с намерената в нея култова сцена от фигурни изображения, изработена през V хил. пр.н.е., първите рудници в Европа при с. Хрищени - Старозагорско и местността Мечи кладенец при Старозагорските минерални бани с намерените медни сечива и човешки фигури. Разкритите от археолозите наколни жилища във Варненското езеро, глинени модели на къщи и глинени съдове от V хил. пр.н.е. в могилата при с. Радинград на 6 км източно от Разград, богатото съкровище от могилата при с. Хотница - Великотърновско, пещерните рисунки в Магурата - пещера на 17 км северозападно от Балчик, култовите фигури от IV хил. пр.н.е. в с. Долнослав - Пловдивско, селищната могила Юнаците на 8 км западно от Пазарджик, каменните стели при с. Плача - Добричко, некрополът при с. Орсая - Ломско, долмените в Странджа Сакар, мегалитите на одрисите в Родопите, са безспорни доказателства за най-ранната известна ни досега човешка цивилизация - Варненската и нейните върховни достижения, както и за нейната достойна продължителка - Тракийско-Маришката култура и цивилизация.

За да приключим в общи линии с откритията на археолозите за праисторическата епоха по нашите земи, ще трябва да споменем непременно селищната могила при с. Седларе - Момчилградско, с нейните крепостни, укрепителни, каменни стени от IV хил. пр.н.е., праисторическото селище при с. Телиш - обл. Плевен, откритата фигура на Богинята майка в района на Пазарджик.

Сравнително по-добре рекламираните находки на тракийската култура ни позволяват да споменем без коментар част от най-забележителните сред тях, а именно: Вълчитрънското златно съкровище от XVI - XIII в. пр.н.е., златната купа от Казичене от X - IX в. пр.н.е., пръстенът от с Езеро - Новозагорско, архаичните маски на дероните от VI в. пр.н.е., мраморната плоча от Шаплъдере - местност край р. Марица в Беломорска Тракия, дворецът в Перперикон, гробницата в Жаба - могила в околностите на гр. Стрелча - Пазарджишко, Рогозенското златно съкровище, Долината на тракийските

царе - могилата в с. Светица, златната маска на Терес - основателя на Одриската държава, златният пръстен с изобразен олимпийски победител, петнадесетината гробници, храмове, мавзолеи край Севтополис при Казанлък, гробницата при с. Александрово на 17 км от Хасково, Могиланската могила във Враца, гробницата на Севт III от могилата Голяма Косматка, съкровището от Борово - Русенско. И още могилата Оструша край Шипка в Долината на тракийските царе, гробницата в могилата Малтепе край с. Мезек - Свиленградско, огърлицата от Малката могила между гр. Шипка и с. Шейново - Казанлъшко, съкровището от с. Летница и Панагюрското златно съкровище, тракийските нагръдници, шлемът от Плетена, Казанлъшката гробница.

Списъкът с най-прочутите открития на археолозите - дело на траките, не би могъл да се изчерпи, ако не включим в него и тракийския некропол от IV - III в. пр.н.е. югозападно от с. Кралево - Търговищко, Свещарската гробница близо до гр. Исперих, съкровището от с. Равногор - Пазарджишко, съкровището от с. Якимово, обл. Монтана, каменните плочки и бронзови статуетки с образа на тракийския конник Херос, тракийското селище от III хил. пр.н.е. при с. Маноле, община Струмяни - Благоевградско, голямото находище от 15005 златни предмета (главно мъниста) от с. Дъбене - Карловско. С откритието от с. Дъбене се доказа, че главният тракийски производствен център за украшения от злато е бил не в Троя, а в Карловската долина. Събраните накити мъниста са от 10 вида, без дефект и са абсолютен еквивалент на намерените такива в Троя. Изработени са с изключително прецизна техника.

Следите от човешка дейност в най-големия на Балканския полуостров мегалитен ансамбъл Перперикон датират от V - IV в. пр.н.е. Той е на 2 км южно от с. Горна крепост, обл. Кърджали и на 7 км североизточно от гр. Кърджали. По пътя за него до с. Землен е феноменът "Каменната сватба", а при с. Ранилист са античните златни рудници. Достатъчно е да се спомене само, че тук се намират разкритите от археолозите храм-светилище по всяка вероятност на Дионис, царски дворец, изсечен в скалите, акропол, античен тракийски град и средновековна крепост Перперикон. Родопите са най-богатата на мегалитни паметници зона в Европа. Край древния родопски град Кърджали, основан в VI хил. пр.н.е. се намират не само свещеният град на траките Перперикон, но и светилището на Орфей при с. Татул, на 15 км от Момчилград. На 200-300 м южно от селото е крепостта от скала във форма на пресечена пирамида. По изсечени в скалата стъпала се достига до странен саркофаг на върха - предполагаемия гроб на Орфей. Комплек-

сът е бил свещено място за траките. През средните векове е бил военна крепост. Използван е за астрономически център. Тракийска скална гробница има и в с. Овчево на 4 км от с. Кирково.

Не е възможно да се изброят десетките тракийски паметници на културата, даващи сериозни доказателства за влияние на техните достижения върху античната империя на римляните и предшестващата я богата елинска култура, която е плод преди всичко на предгръцкото пелазго-тракийско население.

Постоянните археологически проучвания показват все повече нови доказателства, че не елините (селяните на античността по произход и манталитет), а така наречените от тях "варвари" - траки, хуни, българи (тракo-кимерийци), са най-ранните цивилизатори на Европа. Това е така обаче не поради това, че в нашите земи се е намирала териториално първата област с наименование Европа, но и **поради хилядолетната цивилизация и култура на населението по тези земи, дало своя принос за разгръщането и по цялата територия на Евразия. Нека не се забравя, че това не е случаен факт, а е плод и на най-древния познат в историята именско-синдийски (кимерийско-етиопско-тракийски) единен древнобългарски родов корен, дал началото на много други родове, народи и националности в хилядолетната история на развитието на човека от бялата европеидна раса.**

Това е плод на паметта и опита на хилядолетния исторически път на древните българи още от праисторията на Стария свят и Античността. Това е основата на бъдещото развитие на ранносредновековните българи и България, и техния величав исторически път и до днешни дни.

Особено значим е приносът на древните ни предци в това направление в периода на Античността. Когато се говори за античното културно наследство, не може да не посочим намерените по Черноморското крайбрежие глинени съдове с рисунки, некропола при Аполония Понтика край днешния гр. Созопол и Месембрия Понтика - Несебър, с храмовете на Зевс, Аполон, Изида, Дионис и други божества, и техните мраморни статуи, най-древния българския град Филипополис (Пловдив), древните Сердика и Средец, Вила Армира близо до днешния Ивайловград, Никополис ад Иструм край р. Янтра при с. Никюп - Великотърновско, античните театри и стадион във Филипополис, римските Терми на Одесос, римския военен лагер Нове на брега на Дунав, до Свищов, Улпия Искос - един от най-красивите градове в римската провинция Мизия, императорските надписи и каменния афиш от Сердика, римския град

Диоклецианополис в днешния град Хисаря. Особен интерес представляват и античният град под улиците на Сандански, ранновизантийският град Рациария край с. Арчар - Видинско и намереното в него златно съкровище, гробницата от IV в. пр.н.е. в Силистра, римско-византийският кастел (военна крепост) Ятрус при устието на р. Янтра, ротондата "Св. Георги" в София, съкровището от град Абритус край Разград, базиликата "Св. София", ранновизантийското съкровище от 113 златни предмета от Варна, епископският център на готите (гети) до с. Хан Крум - Шуменско и редица други.

Такъв значителен принос към европейската и световна културна съкровищница българите, вече организирани в свои държави, продължават да дават и през Средновековието. Тази културна идентичност на нашите предци и деди е допринесла за непрекъснатост на общородовата и древнобългарска памет, до запазване на етническата ни цялост и държавно развитие.

Крайно време е да настъпи промяна по парадигмата в българската историческа наука по отношение на националната ни история и идентичност, и в частта на гетското ни културно историческо наследство. Защо българските археолози не се базират на резултатите от значителните по мащаб разкопки през 1930 г. с участието на видни германски специалисти по историята на готите, посетени от най-известните световни експерти на Австрия, Дания и Англия, показали липсата на следи от германско население и надписи с готски език на наша територия?

Понятието "готи" се появява през III в. Представата за него, показана в историческите извори от III-V в. се различава коренно от по-късните историци и националсоциалистическата идея за величието на "готите - германци" и за тяхната ръководна роля в историята и културата на Европа.

Готският въпрос е свързан пряко с най-съществените проблеми на нашата стара и средновековна история, както и с произхода, езика, писмеността, обичаите и религиозните ни вярвания в тази епоха.

Пълна с абсурди е историята на Йордан "за произхода и делата на гетите". Според нея и днес сочим, че нападнатите от хуните гети били прогонени от земите си и император Валенс през 376 г. ги приема в Мизия.

Според някои автори готите и гетите са два различни народа, като готите били изселници от Скандинавия, които след заселването им на Дунав, били наречени гети. Преобладаващото число от авторите обаче сочи обратното, че гетите по-късно били наречени

готи и под готи следва да са разбира гети.

Още 300 години преди Новата ера гети и даки образували значителна държава, граничеща на север с Карпатите. Според историците северното Черноморско крайбрежие е населявано от 1000 г. пр.н.е. до 700 г. пр.н.е., доминиращо от кимерийците, от 700 г. пр.н.е. до 200 г. пр.н.е. от скитите, от 200 г. пр.н.е. до 200 г. н.е. от сарматите, от 200 г. н.е. до 370 г. н.е. от готите и от 370 до 454 г. н.е. от хуните. Както е известно в 170 г. държавата на гетите в Дакия престава да съществува и те се изтеглят на изток, но продължават нападенията си срещу римляните. Същевременно на картите и в други източници от 200 г. забелязваме държава на готите в Северното крайбрежие, там, където са отстъпили гетите. Оттогава последните изчезват безследно за историците, поддържащи тази теза, въпреки че те не дават никакви доказателства за съществуването на готите на тази територия. Легендата за готите на Йордан е пълна с нелогичности, несъгласувания и безсмислици. Те по безспорен начин се опровергават от Сергей Леснов, украинския учен проф. д-р Сергей Парамонов, проф. Ганчо Ценов, Асен Чилингиров и редица други историци и изследователи. Готският историк Йордан сам отбелязва, че готи и гети са едно и също нещо. Според данни от редица източници, когато готите слизат от историческата сцена, след приключване на бурната си история, гетите останали да съществуват.

Археологическата наука, изучавайки културата в Приазовието, не намира никакъв признак за поява на готите. Напротив, още Херодот описва гетите като най-могъщото тракийско племе, съставлявало кавалерията на Ситалк - вожда на одрисите, при нападението му над маджарите. По-късно, под натиска на трибалите, те преминали на левия бряг на Дунав, а за да избегнат нападенията на Александър Македонски, отиват в Бесарабия - на север от р. Дунав, в степта. Следват битки с Лизимах, с галите, а през I в. пр.н.е., водени от Буревиста, гетите нападат Крим. Според някои автори гетите са прадеди на славяните и руснаците, а според римската история готите, през 214-215 г. воюват с император Каракала. Съобщения в някои източници сочат, че през III в. границите на готската държава се разширили на юг и достигнали долното течение на р. Дунав. По времето на Константин Велики готите нападали Мизия и Тракия, но били принудени да сключат мир с Рим.

"Улфиловата" Библия, като доказателство за германския произход на готите, няма решаващо значение, защото анализът доказва, че съществуващият препис не е доказано написаният ръкопис на Улфила. Никой не може да докаже, че тези превод е на готски език, още повече, че той не е открит в Готия и на други места, където са живели готи - Италия, Галия, Испания, Северна Африка.

Авторите от IV в. смятали, че в древни времена народът на се е наричал гети. Този народ е със същото местожителство, а само с леко променено име. Доказателство за това е, че самият Йордан непрекъснато бърка готите с гети, смятайки ги за едно и също нещо.

В историческата наука няма сведения за нито едно преселване от Скандинавия - рядко населената "утроба на нациите", според Йордан. Не е имало възможност да се изселват от Скандинавия, от там където никога не е имало преселвания. Идеята готите да са пропътували стотици километри през дебри и гори е пълен абсурд.

Историята на Йордан е цялостната история на народа на гетите. Самият той нарича своето съчинение "За произхода и делата на гетите" и употребява думите "гети" и "готи" като синоними. Така стои въпросът и с летописа на дуклиянския презвитер и "готоманията" в сърбите и византийците. Значи "готите" - тракийските гети са неразделна част и тъй като готите са синоним на гетите, то изследването и цялостното изясняване на този проблем, свързани с миналото на нашия народ и култура, разширяват още по-широко хоризонта за познанията, не само на нас, българите, а за цяла Европа и световната история, и културна съкровищница.

Странно е, че в работата си по разкриване величавата история на българите, често даваме основание на чужденци да отнемат историческото ни минало. **Провеждането на сериозни проучвания, включително и археологически, свързани с мизите и сапеите, с Мизия и отвъддунавска България, с готите и тяхната гетска същност и произход, техните култура и наследство, са от особена важност за преодоляване вакуума в цялостните ни изследвания и проучвания.**

Определянето на тракийското общество като племенно-държавно, безписмено управлявано от цар - бог и жрец, представят постиженията на най-великата цивилизация от древността като маскировка. Процесът на формиране на българската народност продължава в Мала Азия, където тракийското и готско население участват в процеса на етногенезиса и славяните - доброволно или насила преместени там, наравно с българите от стара Велика България и преселените в Мала Азия от византийци и турци българи. Всичко това не бива да се пренебрегва и изоставя.

Историята на балканските цивилизации започва с Варненската, критската, егейска и микенска култури. Превръщането им в държави, цивилизации, е продължителен процес. Античната традиция е запазила преки свидетелства за създаване

на тракийската, ранната македонска и илирийската държавност, за техните вождове и царе от додържавното общество към единни държавни образувания.

През XIII в. пр.н.е. хетите разпространяват властта си над западна Мала Азия. Под натиска на траки и дорийски гърци и силната Асирия на изток малоазийската им империя се разпада на по-малки държави като Табал, Каркемиш и други. Мизите, наричани от асирийците мушки, създават в Източна Мала Азия и Северозападна Месопотамия съюз, който през XII в. пр.н.е. е разгромен от Тиглатпаласар I. Мизите се оттеглили и съединили с фригите и създават могъщата Фригия с тракийски начин на управление, писменост и голяма територия. Тя влязла в съюз с хетите и Урарту в противовес на Асирия на Саргон II. Следват сблъсъци в края на VIII в. пр.н.е. и началото на VII в. пр.н.е. в Северното Причерноморие на скити и кимерийци.

Особен интерес за българите представлява не само най-ранният "Ематийски период", но и цялостната история на Македония от създаването, до унищожаването ѝ от Рим.

Древна Македония заемала най-южните земи на днешните Македония и Северна Гърция, където живеели илири, траки и родствените с тях пеонци. Търсенето на връзка между древния македонски език и славянския на днешна Македония е невъзможно. След установяването на българи и славяни през ранното Средновековие в Македония, македонско-тракийското-илирийско население говори старобългарски език.

Византийската тема "Македония" от Средновековието обхваща земите на Западна и Източна Тракия, а не на днешна Македония. Това е свидетелство за липса на връзка между названието и народността за времето, през което, според някои историци, в Македония и Сърбия се формира македонска народност.

Най-ранни сведения за етническия и племенен характер на Македония в древността дават античните гръцки автори. Преди създаването на голямата държава на Филип II Македонски древна Македония заемала територията, ограничена от запад от средното течение на р. Аксий (Вардар) между нея и р. Лудиас и на юг от античното Скупи (Скопие). Македонската етническа общност се формира в тракийската етническа среда. Това добре се вижда от описанието на етническата древност на земите между Пелопонес и античната област Македония в "География" на Страбон и много по-ранния гръцки автор Хекатей:

"Хекатей от Милет разказва, че преди гърците Пелопонес бил населяван от варвари. И както можем да заключим предането, по онова време почти цяла Елада е била заселена от варвари. Пелопс довел народа си от Фригия, а и Данай от Египет, а дриопси, кавкони, пеласги и други, подобни на тях заемали земите отсам и отвъд Коринтския провлак."

Страбон ни съобщава още:

"Днешна Македония някога се наричала Ематия. Това име тя придобила от един от древните предводители Македон."

Населението на Македония било съставено от тракоезични племена - траки - бриги, пиери, одоманти, пеони, синкретични ботиеи.

Известно е, че майката на Александър III Велики Олимпия е бедна илирийска принцеса и че Пир - царят на Илирийската държава през III в. пр.н.е. е негов родственик.

Гръцките учени, позовавайки се на гръцките надписи от погребалните паметници на македонците, интерпретират цялостната история на Македония като минало на елинизиран или елински народ.

Ако погледнем историческите извори от онова време, разбираме, че не може да има никаква елинизация на македонците, след като Елада е поставена в подчинено положение на Филип II, а Александър продава в робство жителите на Тива. Демостен призовава елините да се обединят срещу македонците.

След като Тукидид и Страбон посочват тракийския характер на земите на Йонийско море и Солунския залив, постепенно започва да се пише поотделно за Македония и Елада.

Херодот съобщава за Александър, сина на Аминатас:

"Когато Александър възнамерявал да участва в състезанията и пристигнал с тази цел там, елините, които трябвало да се състезават с него, поискали да не бъде допуснат, като казали, че състезанието е за елини, а не за варвари. След като Александър доказал, че е по произход от Аргос, било решено, че е елин."

В процеса на своето укрепване македонците - родствениции на едоните, придобили етническа и народностна самостоятелност, а политиката на царете им и интересите на елинските държави създали убеждението, че те са по-малко варвари от останалите траки.

Участниците в македонската армия разбирали езика ма тези, които давали името на държавата. Това не се удавало много на гърците.

Македонската държава е създадена през втората половина на VI в. пр.н.е. от цар Аминта I, който от вожд се обявил за цар. Той бил приятел с Пизистрат, с който имали еднакви възгледи за ран-

ния период на създаването на държавата и за общи противници - аристократите и техните съюзи. Македония след 413 г. се превърнала в първостепенна сила на Балканите, а при Филип II в световна сила, за да се издигне по време на сина му Александър III Велики в крупна империя.

За долонките Тракийският Херсонс е период на преход към държава. Според Херодот те са тракийско племенно обединение с неизследвана археологически история. За да проследим най-древната известна до сега тракийска държава, съдим само по сведенията на античните автори. Земята, която обитавали, била със стратегическа важност, с възможност за контрол на търговските и военни пътища между Черно, Мраморно, Егейско и Средиземно море. в средата на VI в. пр.н.е. само Лидия е била съюзник на държавата на им във времето на Крез.

Държавата на долонките била създадена като йерархичен полис - република на траките и включените в държавата им второстепенни участници, гръцките градове от полуострова. Според Херодот основни техни врагове били апсините, но и противоречията им с Ламисак били постоянни.

Обществено-политическото устройство на тази държава не било тъждествено с това на атинския полис до тиранията на Пизистрат. Тя имала републиканско-полисен модел, напомнящ на политическото устройство на древния Рим. Обществената структура на държавата била характерна за републиканските общества, наследили родово-племенното общество и превърнали го в държавно - с изборен вожд, съвет на старейшините и народно събрание. По време на гръцко-персийските войни долонките били тракийски съюзници, което означава, че получили независимост под покровителството на персийската империя.

Включването им в държавата на одрисите и поражението на Атина в Пелопонеската война осигурили на траките свободно развитие през първата половина на IV в. пр.н.е.

На изток от Пропонта (Мраморно море) в Северозападна Мала Азия се простирала Витиния, а на юг от нея областта Мидия. Витините били част от голям военноплеменен съюз на тините. Гръцките колонии създали специални за да ограничат достъпа им до Черно и Мраморно море. Лизимах, обявил се за владетел на Тракия, бил застрашен от независимите тракийски държави - гетско царство на север, държавата на одрисите и военноплеменния съюз на витините и за това се опитал да установи стратегически контрол върху Проливите но бил отблъснат. Укрепването на държавата я превърнало в силен съперник на гръцките

по език елинистични държави.

В края на III в. пр.н.е. конфликтът между съперничещите си за Проливите страни и за доходите от търговията довели до открита война, която била предотвратена от царя на Витиния и Рим. Според Полибий основни съперници били Витиния и Византион. На страната на Витиния били Пергам и Капкадония. Византион бил победен.

През III в. пр.н.е. в района на Източното Средиземноморие се засилило влиянието на Рим, с който Витиния влязла в съюзнически отношения, в съперничество с Пергам. Под натиска на Рим и въстаналите галати пергамският цар им дал независимост.

Витиния останала единствената голяма и независима тракийска държава в Азия, но през 74 г. последният й владетел Никомед IV я предал на Рим, който я превърнал в своя провинция със запазено тракийско население.

Всички тези древни владения и държави на тракийските племена говорят за високата степен на развитие на тракийската материална и духовна култура и за крупното, тракийско, античнo наследство, с огромно значение не само за бъдещото развитие на българската, но и на европейската, и световна история.

Останки от етруска кула във водите край Тарквиния.

Достоверна реконструкция на етруски замък във Вила „Джулия", Рим, напомняща за архитектурата на свещените храмове на атлантите.

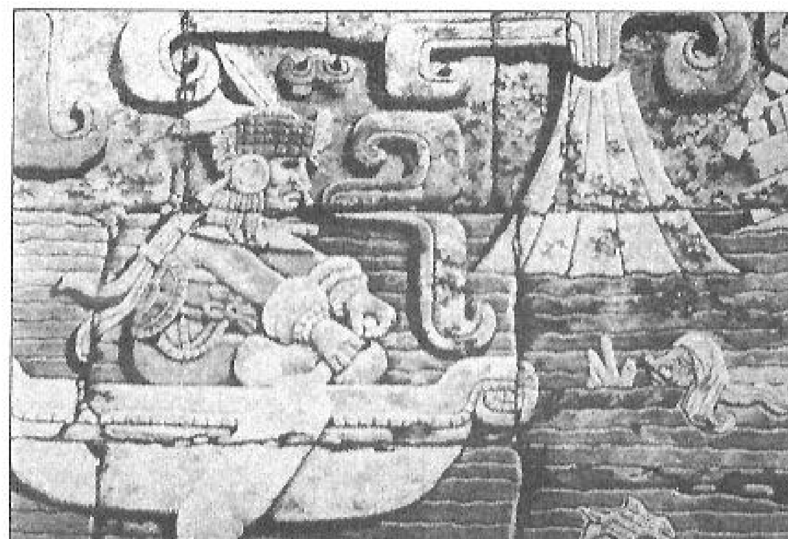

Изображение на гибелта на Атлантида от Акропола на маите в церемониалния център в Тикал, Гватемала.

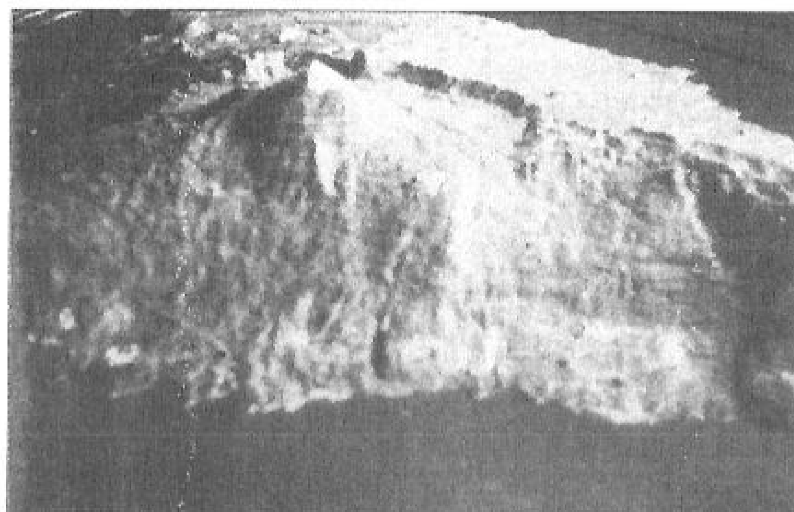

Остров Атлантида е напомнял на този модел на остров Тенерифе, Канарските острови. (Музеят в Лае Палмас)

Архитектура в стила на атлантите се среща високо в Андите - в церемониалния град Саксахуаман, от епохата преди инките.

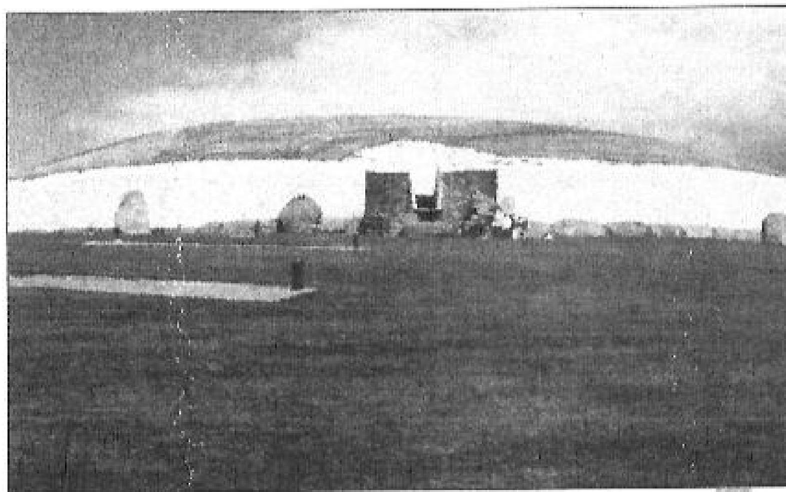

Най-старата сграда в света - Ню Грейндж в Ирландия - е обвита в легенди за тайнствена култура, донесена от едно потънало царство.

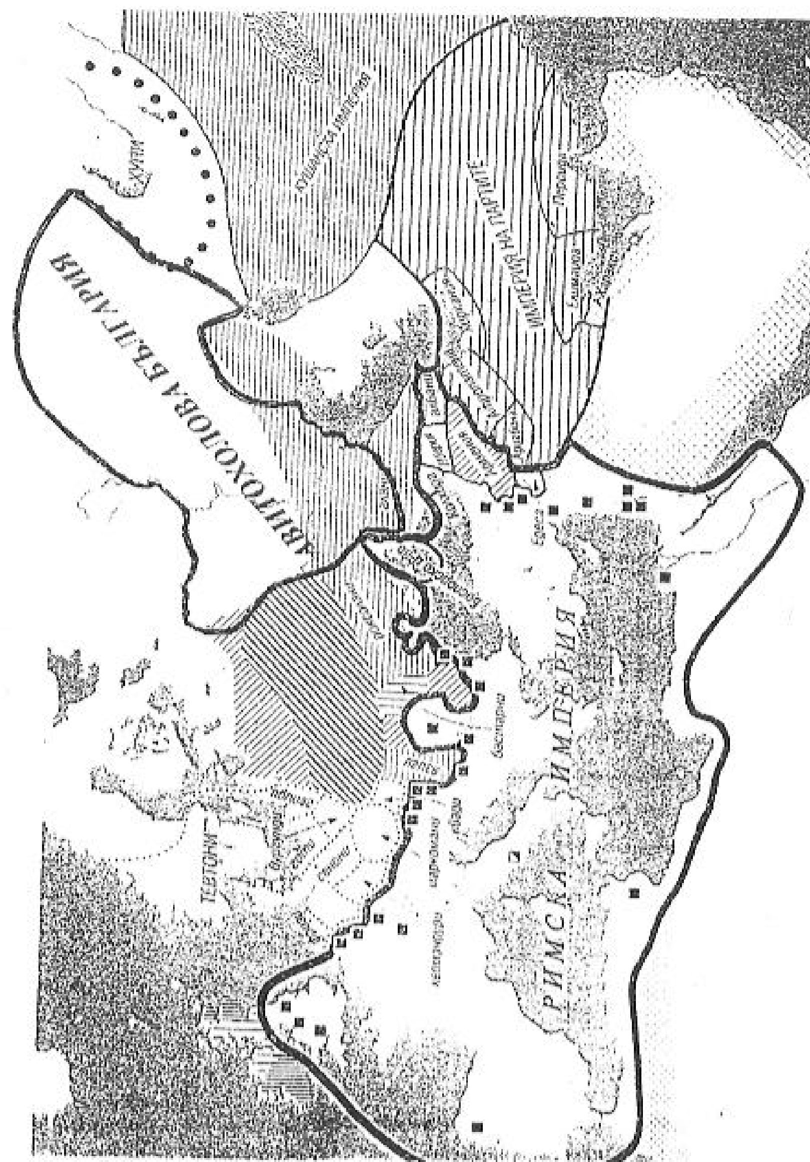

Авитохолова България от 153 г.,
на юг граничи с три морета - Азовско, Каспийско и Аралско

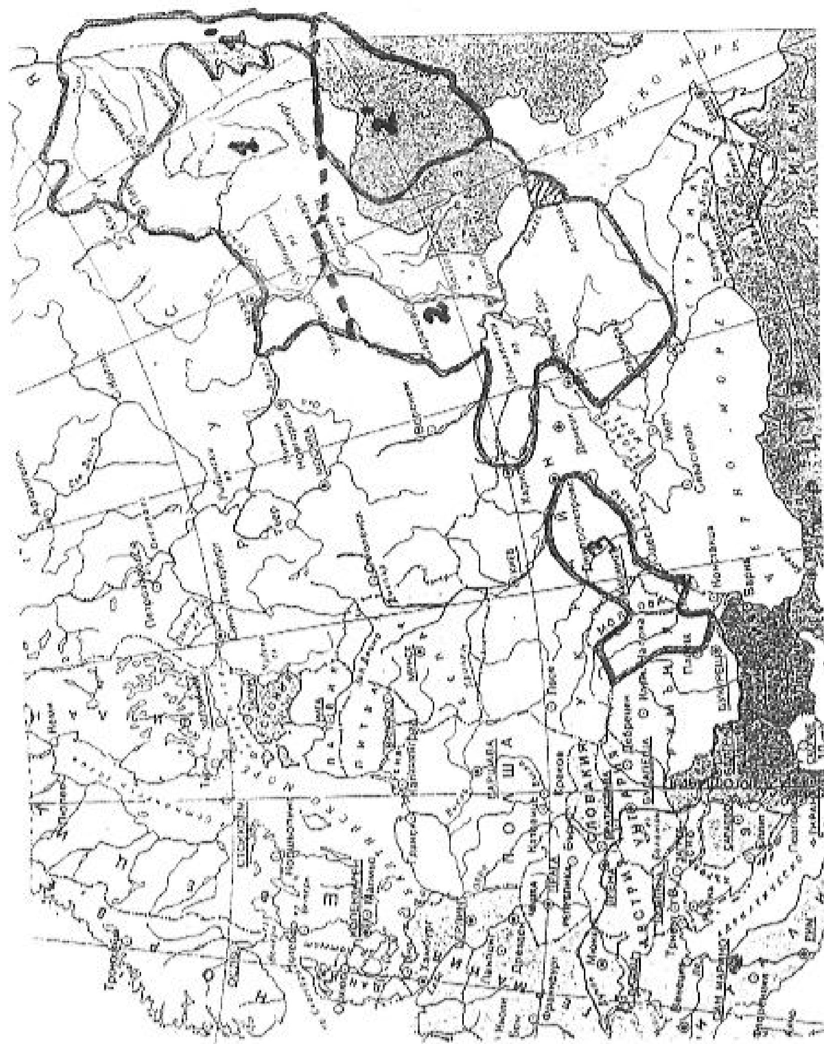

Авитохолова България 153-368 г.
1 - кутригури (153-340 г.), 2 - утигури (153-340 г.)
1' и 2' - хуни (340-368 г.), 3 - бастарни до 368 г.
(те са извън Авитохолова България)

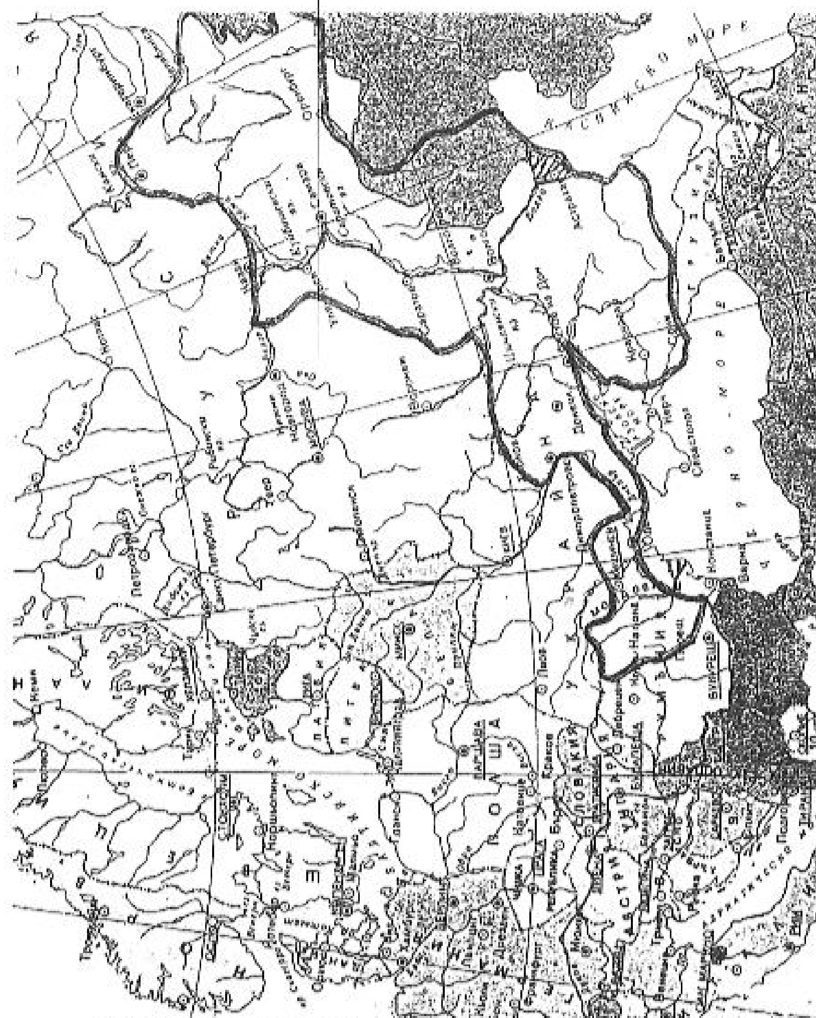

Авитохолова България от 368 г. до края на IV в.

Генеалогия на двата клона на общобългарския родов корен в епохата на стария свят

Клон Именци
Фирболги
Кимерийци
Итилци
Драки
Сапеи
Шопи
Мизи
Скити
Европейски
Азиатски
Гури
Славяни
Царствени
Воини
Земеделци
Саки
Касити
Славини
Анти
Венети
Сармати
Саракули
Кутии
Роксалани
Алани
Язиги
Гутеи
Уруси
Кутригури
Утигури
Руси
Котраги
Савромати

**Отделните племена на двата клона са посочени по произход, а не по хронологията на тяхното възникване.*

Клон Синди
Етиопи
Кушити
Иделци
Аси
Аги
Лелеги
Мурдаси
Асирийци
Миди
Дардани
Парти
Троянци
Перси
Кари
Лиди
Пелазги (Пелгари)
Ктитяни
Етруски
Елини
Траки
Македони
Египтяни
Шумери
Микенци
Римляни
Граи
Фриги
Гърци
Хунори
Масагети
Диплини
Хун Юй, Хян Ди
Ашина
Хиксоси
Ди
Тохари
Гети
Масгути
Ургури
Древни хуни
Тюрки
Юеджи
Да Юеджи
Вандаци
Хети
Хурити
Хуни
Согдийци
Кушани
Алани
Ургури
Худони
Ефталити
Кидарити
Худони Балкарис
Чдар булкар
Бастарни
Хазари
Оногури
Унгарци
Авари

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Няма и не може да има доказателства, ако няма проучвания и търсене. Само за тези, които не се интересуват от своето минало, всичко в света е достоверно доказано във вида на познанията, които притежават като съвременници.

Разширявайки хоризонта на познанията, на базата на натрупаните нови знания, в резултат на различна изследователска дейност на много науки, достигаме до съвършено различни данни за хората от древността. Старият свят това е историческият път на развитие и на нашите далечни прадеди (предци) - древните българи. Освободени от излишни подробности, успяваме да уловим главните черти на историческата поява и развитие на древните българи и техните пространствени разположения.

Поради все още оскъдните доказателствени материали считаме, че периодът на човешкото развитие преди "Библейския потоп" - така наречената "неписана" история или по-точно "праистория" на Стария (древния) свят е благоприятна почва за изследователска дейност на родолюбивите българи от всички сфери на науката.

Наистина човек не може да не бъде щастлив от факта, че в резултат на 10-годишната си изследователска дейност по проблема на общочовешкото и древнобългарско историческо развитие, може да има моралното право днес да заявяви на висок глас пред всички българи и народи по света:

"Българино, освен своя род и език, знай своето изначалие и своята прародина, своите родоначалници, своята праистория! От днес нататък българският народ има писана праистория на най-древен човешки род. Той заема полагащото му се място в световната история на автентичен представител на прединдоевропейското население на Земята. Пряк наследник на Имен (Първи) и Синд, на техния общородов корен, родове и племена - именци (кимерийци) и етиопи почтени (лелеги-кари), мизи и драки, сапеи и бриги, пелазги и траки, на техния величав исторически път на развитие и дух, на тяхната материална и духовна култура, си ти, българино, намиращ се и сега, както и тогава в мига на Великото начало по всички краища на Северното полукълбо.

От твоя родов корен и език произхождат и се развиват преобладаващата част от индоевропейските, кавказки и други народи от бялата раса и техния език със значителен принос в световната история, култура и цивилизация като хони и хети, гети (готи), скити и хуни, келти и маджари, славяни и тюрки," руси и украинци, и редица други.

Знай, помни, съхранявай и опазвай тази своя историческа мисия на създател, хуманист, човеколюбец и духовно издигнат гуру (учител) на народите по света.

Сега спокойно можем да кажем, съграждани наши: "Еврика! С ваша помощ открихме изначалното чудо на света и го поднасяме неподправено, автентично на благородното човечество от цял свят. Това чудо е праисторията и историята на древните българи - най-старите жители на Стария свят. И ако перифразираме думите на поета, ще кажем още - Благодарим ти, историйо, с пожълтелите си страници - че ни разкри на нас и на всички хора по Земята, величавото осмо чудо на Света - Българина!

До земи поклон пред твоята автентична, древна, историческа мисия по света, българино! Носи достойно и неопетнено своето име, чест, дух, култура и цивилизация!"

Изказвайки благодарност към огромната армия от съидейници и съмишленици от цялата страна и преди всичко на основателите и членовете на Международната академия по българознание, иновации и култура, и преди всичко на нейния Главен секретар, големия и незаменим приятел, духовно извисен, достоен българин акад. Владимир Цонев за всичко постигнато, обобщавайки всичко това, предоставяме в съкратен вид основните доказателствени изводи за праисторията и историята на българите от Стария свят.

Ползвайки опита на историците да въведат някакъв ред при представянето на неизчерпаемите по брой политически, държавни и религиозни групи от племена, империи, национални държави, търговски градове, номадски орди, земеделски общини, теокрации, феодални имения и лични режими, групирайки ги по родов принцип, със задоволство достигаме до именците (Първи) по произход и с поселища в Дунавско-Черноморския (Кавказки) и Волжко-Уралски регион.

Доказателство за това са поселенията на племена от именски и синдо-ариански произход в този ареал - тяхна прародина, съответно 53 хил. г. пр.н.е. на мизи (кимерийци), сапеи (шопи), драки (траки) от двете страни на река Итил (Дунав), течаща в посока изток, в непосредствена близост до днешния Букурещ. По-нататък в 33 хил. г. пр.н.е. ще намерим тези племена и родове от именци в територията на Балканите и Мала Азия, а на синдите-арии и мурдасите - в Урал и край Волга.

Следват родово-племенните им съюзи - на именците от XV хил. пр.н.е. край Дунав - Итил, край Волга - Идел и от XV хил. пр.н.е. на именци и синди в Близкия Изток - Шамбала.

Родоначалниците имат своите конкретни имена - Боян Имен,

Болгар и Зиези. Общ е светогледът им на почит към Тангра.

Родово-племенните им съюзи са създателите на първите на Северното полукълбо култури и цивилизации, народи и раси. Заедно с други племена и народи формират индоевропейската подраса на бялата раса. Екосферата (територията, където се обособява расата) на бялата раса е районът на Европа - Близкия Изток. Наред с нея в най-древни времена се формират в Африка на юг от Сахара - черната, в Индия - на дравидите и в Китай - жълтата раса. Тези раси и подраси след Космическата катастрофа от XII хил. пр.н.е. и Потопа от 9570 г. пр.н.е. са продължение на формираните по-рано такива в съответните екосфери.

Семитите, населяващи Арабския полуостров, хамитите - Африка - северно и източно от Сахара и фините - северния горски пояс, са произлезли от най-ранните следледникови обитатели на арабската, северноафриканската и северноевропейската екосфера. Всички те са подраси на бялата раса.

Другата подраса на индоевропейците е асимилирала народи на западносредиземноморската и кавказката групи, чиито представители сега са баските в Пиринеите и грузинците в Кавказ.

Така се оформят в 6 автохтонни групи индоевропейци, семити, хамити, фини, западносредиземноморци и кавказци, с което започва и историята (известната писана част) на древните племена и народи от Стария свят.

Най-древните ни предци са именците - кимерийци, мизи, сапеи и синдите - драки, етиопи, лелеги, мурдаси, пелгари (булгари, балхари) ари - прединдоевропейско население. По-късно, след края на Ледниковия период, се формират кари, лиди, пелазги, траки, хети, гети, даки, скити, хунори, хурити, саки, сармати, гури, аси, касити, кутии, троянци. Така постепенно се оформя древнобългарското праисторическо и историческо родословно дърво. Успоредно с него се изгражда и дървото на родовата култура и цивилизация, като неотменни съставни части на историята на древните българи.

Неслучайно именно тези племена и техните съюзи са създатели, носители и разпространители на най-древните известни на нашите съвременници култури - Дунавската и цивилизации - Дунавско-Черноморската (Варненската) и Маришката (Тракийската).

В екосферата на индоевропейците около и след Новата ера се завръщат от Азия племена от древнобългарски родов корен.

Когато ледената вюрмска покривка в Европа започва да се оттегля, на нейната територия започва да се проявява съвременният човек. Археолозите различават поредица култури от късния пале-

олит като Шателперон, Ориняк, Гровет. Последната се запазва в Източна Европа, Близкия изток и Северна Африка до X хил. пр.н.е. В Западна Европа тя е изместена още през XV хил. пр.н.е. от Мадленската култура в пълна зависимост от северния елен. От този период са известни пещерни рисунки от Югозападна Франция и Северна Испания.

Всичко това подсказва благоприятното влияние на климата на Балканите върху развитието и начина на живот на населяващите я племена - наши предци. Народите, населявали Балканите и Черноморието, родово са били близки, за което говори и тяхното езиково сходство. Безспорно е, че в следващите хилядолетия те са се роили многократно, утвърждавали са се и са изчезвали, макар и не безследно.

Днес е трудно да се върви само по пътя на бети, ати, хети, ети, анти, лигури - бившите племена от Атил (Итил) край Дунав и Волга, да се определи точно пътят на тези племена и народи, преселници след Потопа от 5600 г. пр.н.е.

Разчетената от Самуел Крамер част от керамична плоча с клинописни знаци, съдържа легенда за Потопа с много интересни и интригуващи строфи:

"*После заселиха Зиезудра, царя,*
спасителя на името на всички растения
и семето на човешкия род,
в Кър Бала, в страната на Тилмун,
от'гдето изгрява слънцето ..."

На базата на изследвания на Стефан Никитов и инж. Добри Денев се разбира, че земята Кър Бала е остров Бахрейн и, че атланти от земите край Черно море са се преселили в Бахрейн.

Знаейки, че "Зиези, от който са българите" е "Ной - баща на народите", анализирайки "Махабхарата" и други индийски книги, писанията на древния вавилонски жрец Бероз (330 г. пр.н.е.) и други, достигаме до извода, че може би най-древният народ на света - българският, е основан от "бащата на всички хора" - Зиези (Миези).

По-нататъшният анализ на тези и други източници сочи, че най-ранното трайно заселено население след Потопа край Черно море са сакалибите (сако-либийци), илирийци - трако-илирийци, потомци на саките и тракокимерийците. Тук, в Добруджа, са и масагетите (мазогетите). Те са заселени в Малка Скития.

Двустранният кръговрат на най-древните родове и племена - кимерийци от древна Кимерия, аси от Асгард, хиперборейци и ари от Хайборейската епоха и техните потомци от Дунавско-Черноморския и Волго-Уралския регион, от Балканите

и Волго-Уралието към Китай и Манджурия и обратно през Туран, Близкия изток и Мала Азия е осеян със създадените величави исторически, материални и културни паметници, култури и цивилизации.

Тяхното движение едни към други в края на Стария свят - IV в. е довело до обединение на идващите от изток наследници на Савската царица - сарматите, уралските гури и на именците - кутригури и ургури в новосъздадена държава Булгар - Атил (Авитохолова България) и бастарните от Молдова и Украйна и от друга страна мизите и траките от Римската империя в рамките на страната и земите между Дунав и Стара планина в картите на Св. Йероним с името Мезия (Мизия) и България.

Най-добре всичко това е представено в оценките и изводите на участниците в Общобългарските конференции от 2004 и 2005 г., посветени на историята на древните българи от Стария свят. Ето какво сочат те:

Първо: Религията, науката и езотериката поотделно не могат да разкрият и обяснят автентичността на процесите, явленията и събитията, причините и факторите за тяхното възникване и развитие. Те не могат да обяснят възникването и развитието в реално историческо време на човека, човешките взаимоотношения, мирогледа, религията, общностите, културата, изкуството и всичко друго в рамките на материалната и духовна култура на човечеството. Крайно необходимо е да се отиде отвъд догмите им, като разширим хоризонта на познанията на съвременния човек до степента на възможностите, които ни дава разширената парадигма на тези три съставки на човешкото познание.

Второ: Крайно необходимо е да се отхвърли и преодолее завинаги догмата на Потопа и библейската генеалогия на народите, и мястото на българите в нейните по-късни интерпретации.

На преден план следва да се заложат доказателствата на науката и езотериката за по-ранната поява на човека и на базата на това да се разширява хоризонтът на познанията на съвременните хора назад във времето до периодите, за които има по-сериозни доказателства за появата и развитието на човека.

Трето: Необходимо е да се обяви на всички българи и народности по света, че:

- българският род се заражда в основата (изначалието) на общочовешкия род;

- най-ранните исторически сведения за българския род са от времето на Имен и Синд - родоначалници на българския единен родов корен, т.е. от лемурийската, атлантската и хиперборейска епохи - 53 хил. пр.н.е.;

- първородината на първобългарите - предците на древните българи са земите на днешния Северен Ледовит океан и южната част на Северното полукълбо (Еразийският субконтинент) още от 53 хил. пр.н.е. именците - кимерийци (мези), сапеи (шопи) и драките, населяват поречието на р. Итил, днешната р. Дунав. От 33 хил. пр.н.е. земите на Кавказко-Черноморския и Волжко-Уралски региони, т.е. Европа (Балканите и Русия) се населяват от именци и синди арии;

- най-същественият принос на първобългарите в развитието на човешката история са техният светоглед - тангризъм, празнична система, фолклор, строителството на пирамиди, храмове, градове, уникален български календар и писменост. В епохата на древните българи до IV в. и по време на Средновековието те се доразвиват и дават тласък на духовното и културно-историческо развитие на човешката цивилизация;

- Варненско-Черноморската и Тракийско-Маришката цивилизации след Библейския потоп в Черно море на Балканите, главно на територията на днешна България, са най-старите и най-значими в Европа. Те са база за развитието на бъдещите Ел Обейдска, Шумерска, Мохенджо-Дарска, Харапска, Бактрийска, Хуноро-Скитска, Хуно-Българска, Българо-Хунска, Евразийска и Европейска цивилизации;

- трите клона на гури и хурити, изтеглили се последователно от Тибет и Месопотамия - бастарните, начело с Худон, сарматите на царицата майка - Савската царица и предшествениците на Кубратовите българи - хуритите на Тимоти - брат на Савската царица, дошли от Месопотамия (Ирак) и разпръснати от Странджа - Сакар до древна Манджурия, са в основата на редица военно-племенни съюзи. Тези съюзи се формират от голямата древнобългарска общност. Те създават и обединената българска държава в Европа (втората половина на II в.);

- сред родоначалниците на древните българи са Уц и Хул, Боян Имен, Думузи и Инана (Атина), Зиези, Худон, Савската царица и Тимоти, Навухудоносор I и Навухудоносор II;

- първите конфедеративни родово-племенни съюзи на първобългарите именци са Шам - 15 хил. пр.н.е. на територията, на днешните Йордания, Иран, Сирия, Ирак и Ливан, Итил - 53 хил. пр.н.е. на българите именци от двете страни по течението на древната река Итил (Дунав), и Идел - 10300 г. пр.н.е., начело с цар Джам от рода Хазан, състоящ се от 7 синдийско-арийски племена на територия от Урал до р. Волга (Атил);

- значими първобългарски държави в Стария свят след Шам (Шамбала), Итил и Идел (Итил) са родово-племенните единни общности Самар (Шумеристан) в Близкия изток с управител Мар (Май), Белистан (Палестина), Балхика в Такламакан и Балх (Бактрия) в Афганистан, Ургурия на Заир и наследниците му край Волга и Урал, Великата Хунорска империя на север от Китай. Следват Митани, Урарту, Вавилон, държавите на Худон на Балканите и Тимоти в Манджурия, и др.;

- хуните са метисизирани древни хонори и китайци и повторно метисизирани с динлините - древноименско племе в Манджурия;

- българи и "белите хуни" - ефталитите са племена от един същ родов корен. Те и хуните имат обща история в рамките на единната хуноро-скитска племенна общност, известна като Хунорската империя в Далечния изток. Тази обща история, и богатата културна история на древнобългарските племена динлини, юечжи, тохари, както и водещата роля на Западното хунорско-българско крило в империята не бива да се омаловажават;

- на Балканите и в Егейския басейн като основно автохтонно население са наследниците на етиопите почтени - лелеги, кари и на пелазгите (пелгарите), предшественици на траки и елини. Елинската култура и цивилизация възникват в по-късен етап на базата на културата и цивилизацията на пелгарите (гръцкото название на древните българи) и траките (техните наследници).

Крайно време е да се покаже на света и се признае от широката българска общественост, че траките - автохтонното население на Елада (земя на седемте) и създателите на елинската култура, заедно с кимерийците, са старите предци на българите. Древният наш произход е от тракокимерийски единен, общ родов корен. Ние, българите, сме исконните наследници и продължители на богатата трако-кимерийска (трако-мизийска) материална и духовна култура.

Въпросът за взаимодействието на хилядолетната история, култура и цивилизация на предците на днешните българи, с по-късно възникналата (едва в Античността) култура, общност и държавност на елините, византийците и гърците, днес се явява възлов проблем. Той се нуждае от категоричната позиция, въз основата на недвусмислената историческа истина. Тази истина е необорима и е нужно без забавяне да бъде отразена в учебниците и други исторически материали.

Българите и основните им държавнообразуващи племена са единствените оцелели в света и досега - най-древни преки потомци на създателите и носителите на културата и гена на праисторическите хора, родове, племена и родово-племенни съюзи, създатели на бялата раса, позната в науката по-късно като индоевропейска.

Най-древните ни предци - засега известните ни племена и народи - тези на драките (мизийци) и сапеите (шопи), населявали земите по протежение на р. Итил (днешната р. Дунав), течаща в тази далечна епоха на няколко километра от сегашния град Букурещ, са създатели на първото в света родово-племенно обединение Итил. Тези племена, от родовия корен на кимерийците-именци, още преди 53 хил. пр.н.е. населяват територията на Балканите и Европа чак до р. Урал в Южна Русия. Те са по-късните създатели на най-ранните родово-племенни образования на именците в земите на Балканския полуостров и Мала Азия през 33 хил. пр.н.е. и на именците и племената от втория клон на общия ни родов корен - етиопи, кушити и лелеги (предците на траките) в Близкия изток 15 хил. пр.н.е. и Идел в Южна Русия край Волга и Урал - 11 хил. пр.н.е.

Библейският Потоп е бил в Черно море (5 600 г. пр.н.е.);

Потопът е причина древните българи, като доразвиват Тракийската цивилизация в поречието на р. Марица, част от тях да търсят нови земи за заселване и пренасяне на своята високоразвита култура и цивилизация в други територии на север и запад, към Европа, както и на изток - към Кавказ, Шумер, Египет, Индия, Китай.

Миналото на древните ни предци не е само проблем на историци и археолози. При изясняването му трябва да е използват достиженията на редица други науки - антропология, астрономия, геология, архитектура, езикознание, фолклористика, медицина и т.н.

Познанието на практика е неограничено и не може да му се слагат изкуствени рамки от типа: "Човешката история започва с Библейския потоп". И то след като има данни за развитието на човека от десетки и стотици хиляди години. Не бива да се подценяват и фактите:

- гените на българите са в основите на цивилизацията на Европа и света;

- археологическите разкрития през 2004 г. в Долината на тракийските царе, доказващи цивилизация, предшестваща тези на Шумер и Египет;

- новите данни за Волжка България - другата България.

Силно доказателство е, че **21% от съвременните български мъже носят ген на население, живяло тук преди 7 800 години (т.е. преди Потопа в Черно море).** Данните са въз основа на изследването на ДНК от скелети, открити във Врачанско, датирани на около 8 000-9 000 години.

По този начин недвусмислено се доказва, че именно днешните българи са потомци на онова старо население от преди Потопа, което е принудено да търси нови земи за заселване. По-късно част от древните ни предци отново ще се завърнат към своята прародина.

Произходът на древните българи няма нищо общо нито със славяни, нито с тюрки, защото сме древен доиндоевропейски народ. Затова е по-правилно да говорим за българи, а не само за България, защото древните наши сънародници са в основите на множество държавни формирования в различни краища на земното кълбо.

Възлов период в развитието на древнобългарската общност и формирането на държавност на българите е този на античната класическа епоха (IX в. пр.н.е. - IV от н.е.). Това е етап от развитието на Хунорската и Хунската държави и империи в Азия, а по-късно в Европа на българо-хунския съюз. В периода се появяват елините, елинизмът и древните гърци, както и развитието на взаимоотношенията между хуни и българи, гърци и българи (главно между траки, елини и гърци).

Значима е ролята на трите клона на древните българи хуритите - гурите (духовните учители) на древността - потомци на цар Тимоти (брат на Савската царица) в Манджурия, бъдещите кубратови българи и на Савската царица - сарматите край Урал, Об и Енисей, преселили се от Месопотамия, както и на преселилите се бастарни на Худон (от Египет), заели земите на Странджа-Сакар, а по-късно и северно от р. Дунав до р. Днестър и р. Днепър.

Военноплеменните съюзи Ургурия на Балканите - днешна България през VIII в. пр.н.е., Ургури (Идел) край Волга и Урал, на сарматите кимерийци, Велика Сарматия, както и владенията на сарматите - язиги, роксалани и алани и техните държави през 145 г. пр.н.е. в необятните простори на съвременната Руска федерация заедно с участието на древните българи, Хунорската и Хунска империя, като и в Западната Хунорска империя на Цит-ки в земите на Туран до р. Урал и Уралските планини и на юг до Каспийско море, са златни страници в древнобългарската история. Те, заедно с формированията на българите от Египет - бастарни и на кубратовите българи, са солидна основа и предпоставка за формиране на главните племена и народи на българската народност - кутригури, утигури, оногундури и сарагури, техните бъдещи родово и военноплеменни съюзи и държави на територията на Европа в началото на новата ера.

Общата история на древнобългарските племена в Хунската

империя (края на III в. пр.н.е.) до нейното разделяне в I в. пр.н.е., е в резултат на нарасналата роля на хуните в този период в борбата срещу държавите, обединили народите от жълтата раса (китайци и монголи) и е закономерна и достолепна. Участващите в Хунската империя племена и народи от българския родов корен са равнопоставени и имат водеща роля не само в Западното крило, но и в цялата империя.

Обособените в периода 403-221 г. пр.н.е. народностни групи на сюнну, от която произхождат юечжите (масагети), на даюечжите (толо-хотоло, кучарци), усуни и динлини (даюечжи) са в основата на Великото преселение на народите през последните няколко века на Старата ера.

Хуно-българската империя играе значителна роля не само на завоевател, но и на отбранителен съюз на хуни, българи и много други племена и народи от нападенията на многомилионното китайско племе и държава.

По-нататъшното взаимодействие на хуни и българи по пътя от Азия през Туран и Кавказ към Европа и на европейска територия от Урал до Панония (днешна Унгария и други съседни земи) и по течението на р. Дунав, изиграва решителна роля за обединение и консолидация на българските племена и народи от Европа и Азия в единна общобългарска общност със своя държава и националност и до връщането към исконната им родина и корен.

В първите векове на новата ера под въздействието на българи и хуни в рамките на новия тип българо-хунски съюз, начело с владетелите от династията Дуло, коренно се променя картата на Европа.

Наред с Кушанската империя, а по-късно Империята на "белите хуни" - ефталити в Азия, в земите на Идел (Ургурия) през 153 г. е поставено началото на българската държавност в Европа. Държавата на кимерийци, сармати и ургури - Булгар Атил (Авитохолова България) по-късно обединява и българските племена на бастарните, дошли от Египет и кубратовите българи. Поставено е началото на Стара Велика България.

В края на IV в. гетите (готите) са преселени в нови земи, а другите български племена са вече реална заплаха на разпадналата се, под натиска на българи и хуни, в 395 г. на две части Римска империя и особено за нейната източна част - Византия.

Не бива да се подминава фактът, че елините и елинизмът, тяхната религия и култура имат за първоизточник и основа за развитието си трако-мизийската общност (автохтонното пределинско население) и неговата високоразвита култура и цивилизация.

Достиженията на тракийската култура и цивилизация, на Орфей и неговото учение, на плеядата творци и създатели на покъсната култура на елини, византийци, гърци и техният доказан кимеро-тракийски (български) произход следва да заемат полагащото им се място в историята на древните българи и учебниците, които изучават младите наши сънародници - истинските им наследници.

Разглеждането на ролята и мястото на древните българи и техните предци във Волго-Уралието, Кавказ и Волжка България още веднъж потвърждава единния им родов корен, прародина, ген и култура със събратята си от кимеро-тракийски произход от Европа, Балканите и днешна България.

Позовавайки се на съществената роля на волжките българи в нашата история, е необходимо да се отделя още по-голямо внимание на взаимовръзките на българите край Волга и на Балканите през ранното средновековие с алани, тюрки, хазари, авари, славяни, руси и техния произход от древнобългарския родов корен.

Историята на човечеството от Стария свят и особено на представителите на бялата раса е неотменно свързана с праисторията на нашите предци - древните българи от кимеро-тракийски родов корен и това е исторически факт, който паметта на човечеството не трябва да оставя в забвение.

Въпросът за родословното начало на българите е от първостепенна важност не само за света, но преди всичко за нас, които носим това божествено име. Не ще си съмнение, че новите доказателства и неписаната праистория и история на древните българи през Стария свят ще измести окончателно тиражираните от "корифеите на науката", неиздържали проверката на времето, уж научно обосновани версии за най-ранната история на българите. Те ще дадат възможност на редица народи по света да узнаят автентичния си, изначален, български родов корен. От друга страна историята на древните българи е солидна база и предпоставка, върху която и въз основа дългогодишни изследвания на научни работници, специалисти и изследователи - родолюбци, в най-близко време ще се напише автентичната история на българите и България от Средните векове.

ЛИТЕРАТУРА

1. История на българите. т. I. От древността до края на XVI в. Научен център за българска национална стратегия. С., 2003.
2. Гумилев, Л. Ритмы Евразии; Эпохи и цивилизации. М., 1993.
3. Гумилев, Л. Санкт Петербург., 1993.
4. Упадок древних обществ. М., 1982.
5. Pritsak, O. The Distinctive Features of the Pax Nomadika. in. Popoli delle steppe ...
6. Кляшторны, С., История древного мира. Гунская держава на Востоке (III в. пр. н. е. - IV в. н. е.).
7. Генинг, В., Халиков, А. Ранние болгары на Волге. М., 1964.
8. Бошнаков, К. Тракийска древност. Исторически очерци. С., 2000.
9. Цонев, В. Древните българи и пирамидите. С., 2002.
10. История на България. т.I, С., 1979.
11. Цонев, В. Загадките на Земята и древните българи. С., 2003.
12. Цонев, В. Древните българи Шумер и Вавилон. С., 2004.
13. Тукидид. История на Пелопонеската война.
14. Фадлин Ибн. Пътешествия. С., 1992.
15. Херодот. История. т.I и т.II. С., 1986-1990.
16. Манаси, К. Хроника. С., 1992.
17. Брайър, Б. Убийството на Тутанкамон. С., 2002.
18. Фехер, Г. Ролята и културата на прабългарите. С., 1997.
19. Зданович, Г., Б., Аркаим, културны комплекс епохи Средней бронз Шжного Зауралья. Российская археология, к.2, 1994.
20. Никитов, Ст. Древните цивилизации. С., 1978.
21. Раковски, Г. Съчинения, т.IV. С., 1998.
22. Шаму, Фр. Гръцката цивилизация през архаичната и класическата епоха. С., 1979.
23. Ravennas Anonimus. Латински извори на българската история, т.I. С., 1958.
24. Фол, Ал. Тракийският орфизъм, С., 1986.
25. История древнего мира. М., 1982.
26. Иречек, К. История на българите. С., 1978.
27. Флек, Р., К. Уилсън. Записки от Атлантида. С., 2001.
28. Клайнер, Бл. История на България. С., 2001.
29. Вандерберг, Ф. Съкровището на Приам. С., 1988.
30. Мостич, А. Ние от Космоса. Пд., 1990.
31. Бренън, Х. Великите загадки. С., 2001.
32. Фол, Ал. Тракийската култура в древна Тракия, С., 1990.
33. Маразов, Ив. Видимият мит. Изкуство и митология. С., 1992.
34. Попов, Д. Залмоксис. Религия и общество на траките. С., 2001.

35. Горбовски, Ал. Загадки на най-старата история. С., 1979.
36. Кондратов, Ал. Изчезнали цивилизации. С., 1976.
37. Димитров, Д., Ил. По пътя на българите. Ави-Тохол, кн. 11, С., 2000.
38. Попов, Св. Българското име в библейски времена, Вн., 2005
39. Цветков, Ил. Предговор към книга I. Древните митологии - С. Крамер. Шумер и Акад. С., 1999.
40. Джагфар тарихы. Сост. Бахши Иман. т. I. Оренбург, 1993.
41. Transactions of The American Philosofical Society, p. 256.
42. Димитров, Д., Ил. По пътя на българите. Ави-Тохол, кн. 12-13, С., 2000.
43. Цветков, Ил. Предисловие към книга III. Древните митологии - Х. Гютербок. Хетите, С., 2000.
44. Библия. Притурка: Стара Азия (географска карта). С., 1925.
45. Анонимна Арменска география от VII в.
46. Сидоров, М. Блъгариянството. С., 1997.
47. Авдиев, В. История на древния изток. С., 1989.
48. Geographik Data in Early puranas. Calcutta, 1972, p. 51-53.
49. Каменов, К. Небето помни. Вн., 2000.
50. Добрев, П. Кои сме ние българите. С., 2000.
51. Грийн, М., Дж. Келтски митове. В. Т., 1997.
52. Милев, А. Гръцките жития на Климент Охридски. С., 1966.
53. Ravennas Anonimus. Латински извори на българската история. Т. I. С., 1958.
54. Мутафчиев, Кр. Праотците. т. II. Вн., 2001.
55. Бювал, Р., Е., Гилбърт. Загадката Орион. С., 1996.
56. Добрев, П. Българските огнища на цивилизация на картата на Евразия. С., 1998.
57. Манаси, К. Хроника. С., 1992.
58. Бичурин, Н. Собрание сведения о народах, обитавших Средней Азии в древние времена. т. II.
59. Фадлан Ибн. Пътешествие. С., 1992.
60. Косидовски, З. Библейски сказания. С., 1981.
61. Кременски, Иво. Гените сочат, че ние сме дали цивилизацията на Европа, в. Монитор, 29.01.2005.
62. Мутафчиев, Кр. Древна история на Балканския полуостров. т. I. С., 1997.
63. Стоянова, Кр. Ванга. С., 1989.
64. Донев, Гео. Христовата участ на българите. С., 2001.
65. Байер, Р. Савската царица. С., 2002.
66. Procopius. With an English tranlation and Greek text by H. B. Dewing - Harvard University Press, MCMLXI, in History of the Wars. Book III, XI.
67. Никитов, Ст. Древните цивилизации. С., 1966.
68. Мулдашев, Ер. От кого сме произлезли. С., 2003.
69. Кратка енциклопедия - Тракийска древност. С., 1993.
70. Добрев, П. Името българи. Ключ към древнобългарската история. С., 2002.
71. Овчаров, Д. Въведение в Прабългарската култура. С., 2002.
72. Нурутдинов, Ф., Г. Българите и световната цивилизация. С., 1999, 2001.
73. А. Ашняки. Българите башкири през вековете и днес. С., 1998.
74. Княжевич, В., Т. Произходът на българите от два нови извора. Вн., 1998.
75. Маджаров, Хр. Големият заговор срещу българите. ч.II. Вн., 2001.
76. Маджаров, Хр., Колева, Г., Юхма, М. Златна България. Вн., 2002.
77. Цонев, В. Древните ни предци. Именник на българските ханове. С., 2001.
78. Караджов, М. В прародината. Историко-пътешествени бележки от Тян Шан и Алтай. С., 2004.
79. Ярулина, Т. Величието на Волжка България. С., 2002.
80. Ценев, Г. Народността на старите македонци. С., 2001.
81. Гютербок, Х. Хетите. С., 2000.
82. Ахмеров, Г. История на Волжка България. С., 2001.
83. Илиев, В. Родът Дуло, Асеневци, ч.I. и II. С., 1998.
84. Илиев, В. Забравените българи край Волга. С., 1998.
85. Илиев, В. Кубрат. С., 1998.
86. Халиков, А. Илиев, В. Волго-Камските българи. С., 2000.
87. Халил, Г., Ярулина, Т. Къде е изчезнала Волжка България. Българската държавност на Волга през XX в. С., 2003.
88. Антес, Р. Египет. Древните митологии. С., 1999.
89. Крамер, С., И. Шумер и Акад. С., 1998.
90. Мутафчиев, Кр. За произхода на хомо сапиенс. С., 1998.
91. Мутафчиев, Кр. История на прабългарите. С., 1998.
92. Бунчук - символът на българската държавност. Ави-Тохол, кн. 3, С., 1995.
93. Herbelot de Molainville. Biblioteque Orientale, Paris, 1697 .
94. Historie generate des Huns, des Turs, des Mogols et des autres Tartares occindentaux et avant depuis Jesus-Christ jusqu'a present ... Ouvrage tire des livres chinois et des manuscripts orientaux de la Biblioteque du Roi par M. Deguignes de L'Academie royale des Inscriptions et Belle - Lettres. t.I.A Paris,

Ches Desaint et Saillant.
95. Тайното учение на Тибет. С., 1992.
96. Димитров, М., П. Древната българска цивилизация. С., 2000.
97. Вимер, М. Маите - тайни и предсказания. С., 2001.
98. Мифы народов мира. т. I.
99. Попов, Св. Авитохол и Ирник - начало на българската държавност. Вн., 1999.
100. Попко, М. Митология на Хетска Анатолия. С., 1983.
101. Зографова, А. Манова, Т. Боянският маг Йордан Иванов, кн.I., С., 2004.
102. Александров, Д. Ритуални чаши-черепи при древните българи. Ави-Тохол, кн. 14-15, С., 2001.
103. Христов, Вл. Езотеризъм и лечителство на древните българи. Ави-Тохол, кн. 14-15, С., 2001.
104. Потанин, Г., Н. Путешествие 1884—1886 Тенгутско-Тибетская окраина Китая и Центральная Монголия импер. Русок, Геогр. сб.,I, Петербург. 1983.
105. Шнитер, М. Стара българска литература. Пд., 1995.
106. Багот, А. Тайните на келтите. С., 2000.
107. Танев, Т. Българското везмо и Изтокът. С., 1941.
108. Меренийски, Аг. За царуването на цар Юстиниан. ГИБИ, т. II С., 1958.
109. Петров, П. Древната Ка Ба Ра и Алогаритъмът на Бог Тот. С., 2001.
110. Захариев, Ем. Масоните - история и същност. Ави-Тохол, кн. 14-15, С.
111. Иванов, Ив. Варна - културната врата на Европа (V-IV хил. пр. Хр.). България в световната история и цивилизация - дух и култура (сб. с доклади от Международна научна конференция - Варна'98). Вн., 1999.
112. Массон, В. Археологические памятники Афганистана и древняя история, страны. Афганистан - прошлое и настоящее. М., 1992.
113. Иванова, В. Древната царска институция и древнобългарското наследство. Ави-Тохол, кн. 10, С., 1999.
114. Вълчев, Й. За ранната българска държавност в Европа. България в световната история и цивилизации - дух и култура (сб. с доклади от Международна научна конференция - Варна'97), 1998.
115. Матев, Г. Етруските - мит и история. Вселена, наука и техника, кн. 11, С., 2001.
116. Черних, Е., Н. Каргалы - крупнейший горнометалургический

комплекс Северной Евразии в древности. Российская археология, кн. 1, 1997.
117. Уелс, Х., Дж. Очерк по история. т. I. Ню Йорк, 1961.
118. Каспийский свод сведений о Восточной Европе. т. I-II. Москва, 1962-1967.
119. Buzy J. B. History of the Later Roman Empire form the Death of Theodosius I to the Death of Justinian I. Vol I.
120. Христоматия по история на България. Съст. П. Петров, В. Гюзелев. т. I. С., 1978.
121. Гумилев, Л. Хунну. Срединная Азия в Древние времена. М., 1960.
122. Добрев, П. Прабългарите - произход, език и култура. С., 1991.
123. Табаков, Д. К-ави/Кава ~ Кана/Туохол/Авитохол/. Ави-Тохол, кн. 1, С., 1995.
124. Добрев, П. Каменната книга на прабългарите. С., 1992.
125. Димитров, Д., Ил. Канишка в Европейската география. Ави-Тохол, кн. 12-13. С. 2000.
126. Райчев, Р., Ив. Принос за разгадаване загадките, оставени ни в Именника на българските владетели. България в световната история и цивилизации - дух и култура (сб. с доклади от Международна научна конференция - Варна'98). Варна, 1999.
127. Денев, Д. Неизвестното в българската история. С., 2004.
128. Вълков, Д. Кой, кой е в Илиада и Одисея. С., 1999.
129. Папст, В. Дървото на боговете. С., 1996.
130. Съсълов, Д. Учение за върховното единство. Ави-Тохол, кн. 10, С., 1999.
131. Добрев, П. Езикът на Аспаруховите и Куберовите българи. С., 1995.
132. Добрев, П. Светът на прабългарите. С., 1994.
133. Макивиди, К. Атлас по история на Стария свят. С., 1996.
134. Табаков, Д. Авитохол от Именника на българските ханове и Ахитофел от Библията. Ави-Тохол, кн. 8, С.
135. Цонев, Пл. Орфей - прорицателя. С. 1981.
136. Томов, В. Тангра знак на българите. С., 2004.
137. Богданов, Ив. Хан Аспарух. С., 1981.
138. Табаков, Д. Хоризонти на познанията - българите през вековете. С., 1999.
139. Гочева, Зл. Завещано от траките. С., 2000.
140. Петишка, Е. Митове и легенди от древен Египет. С., 1988.
141. Попов, Д. К. История на древните българи. С., 2004.
142. Хронологична енциклопедия на света, т.I, II. В. Т.
143. Дугин, Ал. Гиперборейская теория. М., 1992.

144. Кремо, М., Р. Томпсън. Тайната история на човешката цивилизация. С., 2002.
145. Бонгард - Левин, Г. М., Г. Ф. Ильин Индия в древността. М., 1985.
146. Венедиков, Ив. Медно гумно на прабългарите. С., 1983.
147. История на България. Първобитно общинен и робовладелски строй. Траки, т.І., БАН, С., 1979.
148. Пенчев, П. От змията до апокалипсиса. С., 1981.
149. Мутафчиев, П. История на българския народ. С., 1986.
150. Цилмер, Х. И. Грешките в историята на Земята. С., 2002.
151. Караджов, М. Цв. Томчев. При изгубените българи в Татарстан. С., 1998.
152. Хапгуд, Ч., Х., Карти на древни морски крале. Доказателства за съществуването на развита цивилизация от Ледниковата епоха. С., 1996.
153. Манолов, Ж. Загадката Атлантида. С., 2002.
154. Хоуп, М. Древната мъдрост на Атлантида. С., 2000.
155. Алексиев - Хофарт, А. Изгубени кодове на древните българи. С., 2001.
156. Балк, Б. Веда Балкхара. См., 2001.
157. Батаклиев, Г. Антична митология - справочник. С., 1985.
158. Детев, П., Детев, Й. Тракийска Атлантида. кн.1. Прародината на траките. С., 2002
159. Детев, П., Детев, Й. Тракийска Атлантида, кн.2. Хората. С., 2003.
160. Мутафчиев, Кр. Древна история на Балканския полуостров. т.ІІ. С., 1988.
161. Макивиди, К. Атлас по история на Стария свят. С., 1996.
162. Ценов, Г. Кроватова България. Пд. 1988.
163. Фрейзър, Дж. Златната клонка. С., 1984.
164. България - атлас. С., 2001.
165. България в световната история и цивилизация - дух и култура (сб. доклади от Международна научна конференция - Варна - 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002 г.), Вн., 1998-2003.
166. Ангелов, Д. Образуване на българската народност. С., 1971.
167. Богданов, Ив. Именник на българските ханове.
168. Йорданес. История на готите. ЛИБИ, т. І. С.,1958.
169. Златарски, В. История на Българската държава през средните векове. т. І. Първо Българско царство. С., 1994.
170. Петров, П. Ка Ба Ра и Българското медно гумно. С., 2001.
171. Зданович, Г., Б. Аркаим, культурный комплекс эпохи средней бронзы Южного Зауралья. Российская археология, бр. 2, 1997.

172. Яруллина, Т. Величието на Волжка България. България в световната история и цивилизации - дух и култура (сб. с доклади от Международна научна конференция - Варна'98). Вн., 1999.
173. Детев, П., Детев, Й. Тракийска Атлантида, кн.3. Земята на Орфей. С., 2004
174. Чайлдрес, Д. Х., Изгубените градове на древна Лемурия и Тихия океан. С., 2003.
175. Харбова, М. Живи остават знаците, изсечени върху камък. Български векове, бр. 1, С., 1999.
176. Бешевлиев, В. Първобългари. С., 1981.
177. Шкодоров, Б. Писмени знаци на старите българи и връзката им с древните цивилизации. Ави-Тохол, кн. 14-15, С., 2001.
178. Ботева-Боянова, Д., Проблеми на тракийската история и култура. С., 2000.
179. Колева, Г. Сакрални символи в българската везбена украса. България в световната история и цивилизации - дух и култура (сб. с доклади от Международна научна конференция - Варна'99). Вн., 2000
180. Кондратов, Ал. Изчезнали цивилизации. С., 1978.
181. История на България. т. II, III. С., 1979-1982.
182. Дончев, Сл. Булгари и богомили в епохата, предшествала Ренесанса (Ренесансът в България - симпозиум, 1994).С., 1995.
183. Фол, Ал. Българите: една историческа мисия. Български векове, бр. 2, С., 2000.
184. България и световната история. В. Т., 1998.
185. Велев, Г. Българският народен календар - основи и същност. С., 2000.
186. Вълчев, Й. Календар и хронология. С., 1994.
187. Шаму, Фр. Гръцката цивилизация през архаичната и класическата епоха. С., 1979.
188. Гумилев. Л., Хунну. Срединная Азия в Древние времена. М., 1960.
189. Еврипид. Вакханки. С., 1914.
190. История на света в дати: 38 000 г. пр. н. е. - 1994 г. С., 1995.
191. Оландер, М. Езиците на рая. С., 2002.
192. Индийски санскритски първоизточници - Веди, Упанишади
193. Бхагават - Гита. С., 1995.
194. История на арменския народ. С., 1995.
195. Хилендарски, П. История славянобългарская. С., 1984.
196. Николов, Н., В. Хараламииев. Звездобройците на древността. С., 1986.
197. Цонев, Вл. Тайните на Евразия и древните българи. С., 2005.

198. Согс, Х. Величието на Вавилон. С., 1988.
199. Раковски, Г. Съчинения, т.III. С., 1984.
200. Сверисон, А., Кой съм Аз или житие Рода болгаского. сп. Авитохол, бр.27. С., 2004.
201. Станишев, Н. Кратка история на българите от най-стари времена до днес. С., 1994.
202. Табов, Й., Кл. Василев. Възкръсващата история на д-р Ганчо Ценов. С., 2001.
203. Табов, Й. Падането на Стара България. С., 1997.
204. Фол, Ал. Тракийската култура - казано и премълчано. С., 1993.
205. Табов, Й. Старите българи. С., 1998.
206. Фрейзър, Дж. Фолклорът в стария завет. С., 1989.
207. Ценов, Г. Произходът на българите и начало на Българската държава и българската църква. С., 2002.
208. Цонев, Пл. Хомо космикус. С., 1980.
209. Чойлдерс, Д. Изгубените градове на древната Лемурия и Тихия океан. С., 2003.
210. Юхма, М. Древните българочуваши. Вн., 2003.
211. Цилмер, Х. Й. Грешките в историята на земята. С., 2002.
212. Чойлдерс, Д. Технология на боговете.
213. Александров , Д., Символната система на древните българи. сп. Авитохол. С., 2000.
214. Древните българи в основата на световната история, материалната и духовна култура и цивилизация. (сб. доклади и съобщения от Общобългарската научно-практическа конференция - София'2004). С., 2005.
215. Корени на Българската цивилизация. Академична интердисциплинарна конференция. С., 2005.
216. Готи и гети. Изследвания по история на културата. С., 2005.
217. Неделчев, Н. Антично наследство на българите. С., 2005.
218. Китов, Г., Агре Д. Въведение в тракийската археология. С., 2002.
219. Брагинская, Н., Раб В. Мифы народов мира. М., 1999.
220. Геродот. История в девяти томах. Превод и коментарии на Г. А. Стратановски. М., 1999.
221. Дяконов. Н. М. Пути истории. От древнейшего человека до наших дней. М., 1999.
222. Тачева, М. Власт и социум в римска Тракия и Мизия. С., 2000.
223. Енциклопедия на България. БАН. т. I-III. С., 1978/ 1997.

СЪДЪРЖАНИЕ

Духовна и материална култура на първобългарите и древните българи

КЪСНА АНТИЧНОСТ